INDEX LOCVPLETISSIMVS PVLCHERRIMO CONCINNATVS

ORDINE RERVM OMNIVM AC SENTENTIARVM MEMORABILIVM,

QVÆ IN SYLVA COMMVNIVM OPINIONVM D. FRANCISCI VIVII I.C. AQVILANI CONTINENTVR,

Summo ſtudio ad communem omnium vtilitatem nunc primùm in lucem fideliter editus.

NAPOLI

AQVILAE,

Apud Georgium Daghanum Monteripellium Sabaudium.
Anno Domini. M. D. LXXXII.

GEORGIVS DAGHANVS TYPOGRAPHVS LECTORI S.

MIRVM tibi non videatur (Lector candide) ſi locupletem, immenſum quodammodo, & nouo ordine verborum, rerum, & ſententiarum omnium memorabilium non inelegantem habeas indicem in tres libros Syluæ Communium Opinionum D. Franciſci Viuij: nam ſi ſtrenuè, & diligenter euolueris hoc non aſpernendum, ſed potius (ſi pateris) celebre opus; reperies, non minus in tui gratiam, & vtilitatem, omnia ſummaria ſeu paratitlos quos vocant, contineri; quàm etiam ea, quæ ab ipſo Authore, intrà ipſas Opiniones, extrà non indicata, notatu digna tamen, narrata ſunt. Numeros verò marginales in eo præfixos, hac methodo diſtinguere curabis. Nam 1. Primum. 2. Secundum. 3. Tertium librum demonſtrabunt. Quod quantum frugis ſit allaturũ; quantoq́. laborantium, & quiduis inueſtigantium compendio factum ſit, tuum fuerit iudicium. Illud igitur, ea animi integritate qua tibi offertur, amplectere, euolue, & quicquid eſt, boni, æquiq́. conſule. Vale. Aquilæ ſeptimo idus Aprilis M. D. LXXXII.

Errata ſic corrigito in Libro Primo.

FOLIO 9. Opin. 9. lin. 11. in 2. lect. in l. 2. 24. col. 2. nu. 25. lin. 10. depoſitionibus, depoſitioni. 32. Opi. 27. 37. 34. nu. 3. criminalibus, criminibus. 53. Opi. 51. 60. 98. col. 2. in ſummario. 12. Opera ſatisfactoria mortua, Opera mortua ſatisfactoria. 100. nu. 0. lin. antepen. homo, hominis. 111. Opi. 121. concorda, unicuiq; addendo unũ uſque ad 147. 165. in ſum. 38. laudat, & ibi, parte, laula, patre. 166. col. 2. nu. 4. lin. 5. & 6. contrarium, contrarius. 238. nu. 22. lin. 2. 3. & 4. ita etiam idem minor poteſt donare immobilia cauſa remunerationis, deleantur. 319. in ſum. 5. lin. 2. occupatã, occupatę. 322. col. 1. Opin. 350, 349. 334. col. 2. in ſum. 4. lin. 3. noceret, rueret. 378. col 3. in ult, limit. Dec. Doct. 380. col. 2. Opi. 406. 416.

In Libro Secundo.

FOLIO 5. col. 2. Opi. 449. uerſ. In contrariam, lin. 5. tit. 5. 6. 9. col. 1. uerſ. In contrariam, lin. 22. 16. ſpeciali 17. 20. col. 2. in ſum. 13. & tex. lin. 4. deguſtare, deguſtanti. 37. in 1. ſum. lin. 2. caſu, gradu. 82. in 9. ſum. vt poteſt, poteſt. 85. nu. 7. lin. pen. eadũ, eadem. 88. nu. 17. col. 2. lin. 7. l. 3. l. 2. 94. col. 2. uerſ. Sed quid. lin. 11. opinione, opinionũ. 125. in 11. ſum. lin. 2. plena, plenũ. 127. uerſ. Quæ, lin. 3. hic, His. 139. col. 2. lin. 20. pactum, patrem. 141. in ſum. lin. 3. cauſa, cauſas. 158. uerſ. Hu igitur, lin. 3. ibi ſententiã, addantur, Princeps auferre non poteſt abſque cauſa. 182. lin. 4. tract. tractat. 185. In ſum. 11. lin. 2. factum, facto. 252. col. 2. num. 15. vſo, uſu. 281. col. 2. nu. 4. Raymund. Rayner. 292. in ſum. 15. eis, eo. 329. verſ. Et cùm, lin. 6. praſens, præſentem. 161. lin. antepen. illud, illam. 161. col. 2. lin. 11. Paſcbali, Paſchale. 348. col. 2. nu. 18. ſecundo loco, tertio. 396. lin. 16. Opin. 860. ſeu po. potius.

In Libro Tertio.

FOLIO 25. col. 2. verſ. Et ratio, ibi, vt tenet Bart. in l. 2. ff. de bo. poſſ. ex teſt. mil. deleantur. 39. col. 2. in ſum. nu. 2. lin. 3. negatiua, affirmatiua. 52. col. 2. uerſ. Secundùm, lin. 7. probatuum, probatum. 88. uerſ. & ſimiliter, lin. 6. C. de fur. de ferys. 98. in ſum. num. 10. lin. 2. trabitur, trabit. 106. col. 2. in ſum. 5. lin. penult. merogatę, irrogatæ. 126. colum. 2. ſum. 2. lin. 2. ipſo, ipſi. 131. lin. 1. eminus, emimus. 132. num. 4. eminus, emimus. 140. Opin. 1027. 1028. proſequere addendo unum uſque ad 1032. 144. num. 6. eandem, idem. 155. in ſum. 6. non competit, competat. 177. nu. 27. lin. 2. incontinentia, inconuenientia.

ORDO RERVM,

QVAE IN TOTA SYLVA COMMVNIVM OPINIONVM FRANCISCI VIVII I. C. AQVILANI CONTINENTVR, FELICITER INCIPIT.

DE LITERA A.

1 ABBAS ſolus poteſt hæreditatem, ſeu legatum monacho debitum abſque eius conſenſu repudiare. Opinione prima, num. 1. charta 1

2 ABBATISSAE, ſeu moniales ſuper recipiendo moniales non mediante pacto, licèt aliquid recipere nequeant abſque labe ſimoniæ: tamen ſponte oblata, remota corrupta intentione, recipere poſſunt. Opin. 724. numero 11. 225

1 ABSENS electus familiaris Papæ non acquirit beneficium familiaritatis ante notitiam, & acceptas literas familiaritatis. Opinione 211. numero 10. charta 216

Abſens, cui conceſſum eſt feudum, non poteſt petere inueſtituram ante præſentatas & acceptas literas conceſſionis. ibi num. 11. ea.

Abſens quibus modis, & ſignis colligatur, & diſcernatur tacitè ratificare donationem, remiſſiuè. numero 20. 217

2 Abſens præſumitur ignorare etiam id, de quo viget publica vox & fama. Opinione 835. numero 14. charta 338

1 ABSENTI ſi conferatur beneficium, non poteſt reuocari etiam ante acceptationem. Opin. 211. numero 14. 216

2 Abſenti ignoranti notarij ſtipulatione non acquiritur actio vtilis abſque ratificatione. Opin. 541. numero 2. 97

1 ABSOLVTIO à iuramento, vbi dubitatur vtrum quis abſolui debeat ab ipſo iuramento, vel ne, nullus inferior à Papa poteſt de hoc cognoſcere, vel iſtam abſolutionem facere. Opinione 2. numero 1. charta 2

Abſolutio, vel habilitatio à iuramento, quò ad effectum agendi, fieri non poteſt parte non citata: nam ad hunc actum requiritur citatio, quando iuramentum eſt confirmatorium contractus, & iſta eſt communis opinio: licèt reeiiciatur, ponaturq́ altera opinio contraria ſimiliter communis. ibi numero 2. charta 3

Abſolutio petita à iuramento ad finem penitus diſſoluendi contractum, requirit citationem partis, & ſic neceſſaria eſt citatio in obtinenda iſta abſolutione. ibi num. 3. ea.

Abſolutio à iuramento licèt poſſit concedi ad effectum agendi parte non citata: tamen ſi fuit obtenta per obreptionem non valet: & iudex ſecularis facta oppoſitione per partem, quòd abſolutio eſt ſubreptitia, poteſt de ea cognoſcere. ibi nu. 4. ea.

Abſolutio à iuramento peti non poteſt á debitore poſt tempus lapſum ſoluendi, & effecto periuro: & ſi forte extitiſſet conceſſa abſolutio poſt periurium incurſum, non releuaret. ibi numero 6. charta 4

Abſolutio peti poteſt à iuramento, & conceditur, non obſtante, quòd petens abſolutionem reperiretur obligatus mediante iuramento de non petendo abſolutionem in ipſam. ibi nu. 11. ea.

Abſolutio à iuramento debet concedi minoribus viginti quinque annis donantibus omnia bona ſua cum iuramento; & filiabus nubentibus, renunciantibusq́. cum iuramento bonis paternis, & omnibus & quibuſcunque alijs enormiter læſis. ibi numero 12. ea.

Abſolutio à iuramento in decem alijs caſibus poteſt licitè peti,& concedi, vt remiſsiuè diſcurritur.ibi numero 13. 5

1 Abſolutio ab excommunicatione iniuſta valet, nullo præſtito iuramento ab abſoluto: quia abſoluendus ab excommunicatione ipſa iniuſta, iuramentum præſtare non tenetur; ſecùs ſi foret abſoluendus ab excommunicatione iuſta. Opin. 3. nu. 1. ea.

Abſolutio ab excommunicatione requirit cauſæ cognitionem, & partis citationem: ſed concluditur contrarium. ibi num. 3. ea.

Abſolutio á cenſuris latis in curia Romana ad effectum agendi, non conceditur niſi parito: ab alijs verò latis in partibus, ſemper abſolutio ſine cauſæ cognitione conceditur. ibi num. 4. ea.

Abſolutio probatur per depoſitionem pœnitentiarij. ibi num. 5. ea.

Abſolutio ſpecialis eſt petenda: neque ſufficit generalis à quibuſcunque cenſuris. ibi num. 6. ea.

1 Abſolutio ab excommunicatione denegatur in octo caſibus, qui ponuntur remiſsiuè. Opin. 104. numero 3. 94

1 Abſolutio á iuramento non eſt neceſſaria, quando iuramentum fuit appoſitum ſuper contractu ſimulato: quia cùm talis actus non valeat, contractus non obligat iurantem ad eius obſeruationem. Opin. 425. numero 3. 389

Abſolutio à iuramento peti, & obtineri poteſt poſt periurium incurſum, quando periurium ipſum eſſet incurſum abſque dolo, & alijs ſimilibus rationabilibus cauſis. ibi nu. 8. 390

1 ABSOLVTORIA ab obſeruatione iudicij imponens perpetuum ſilentium, habet vim diffinitiuæ ſententiæ Opin. 52. num. 3. 47

Abſolutoria ab obſeruatione iudicij habet vim diffinitiuæ, vbicunq; reus ſoluit debitum pendente iudicio. ibi num. 4. ea.

Abſolutoria quando poſsit eſſe diffinitiua, remiſsiuè. ibi numero 5. ea.

Abſolutoria ab obſeruatione iudicij regulariter dicitur interlocutoria, cùm non diffiniat negocium principale. ibi num. 6. ea.

Abſolutoria ab obſeruatione iudicij ad fauorem rei, propter ineptam actionem actoris, dicitur interlocutoria. ibi num. 7. ea.

1 ABSOLVTVS à iuramento ad effectum agendi & excipiendi, non cenſetur abſolutus ad effectum reſcindendi contractum, niſi faciat ſe iterum abſolui. Opin 2. num. 10. 4

1 Abſolutus, vel condemnatus in loco domicilij non prohibetur accuſari in loco delicti; ſecùs verò quando eſſet abſolutus in loco delicti. Opin. 420. nu. 4. 385

2 ABSVRDITAS eſt euitanda. Opinio. 863. numero 4. 399

Abſurditas euitatur etiam in ſtatutis. ibi numero 5. ea.

2 ABVSVS vxoris in ſupergrediendo virum ſuum in coeundo, peccatum mortale non eſt: tamen tales actus, & modi illiciti ſunt reprehendendi, & penitus prohibendi per confeſſores; imò ubi adeſt periculum de mortali peccato, ſcilicet quòd generatio ſequi non poſſit, uel periculum immineat de ſeminis effuſione extra vas, abſolui non debent, qui deſiſtere nolunt. Opin. 530. nu. 2. 80

1 ACCVSATIO non vitiatur ob confinia in libello non expreſſa: & licèt in criminalibus pro forma libelli accuſatorij locus commiſsi delicti cum ſuis finibus requiratur; tamen ſi per expreſſionem ipſius loci citrà vlla confinia expreſſa ſatis certus poſsit eſſe iudex, id ſufficit, & ualet accuſatio non aliter, quàm con finia ipſa ſigillatim expreſſa forent. Opin. 23. numero 1. 17

1 Accuſatio, ſeù inquiſitio ualet, etiam ſi non apponantur locus, & tempus in accuſatione, vel inquiſitione, vbicunque iudex hoc ignoraret. Opinione 24. numero 4. charta 18

Accuſatio, uel inquiſitio valet, etiam ſi ignoraretur perſona delinquentis. ibi num. 5. ea.

1 Accuſatio falſi, & cæterorum criminum regulariter durat uſque ad uiginti annos. Opinione 27. numero 2. 20

2 Accuſatio facta á pupillo, & aliis inhabilibus eſt nulla, ſi exe.p... Opin. 677. nu. 13. 184

1 ACCVSATOR vel fiſcus in cauſis criminalibus non cogitur exprimere diem in accuſatione, ſed ſufficit ſolùm exprimere locum, annum, & menſem delicti. quod limitatur, & utiliter ad ſaturitatem declaratur. Opin. 24. nu. 1. 18

3 Accuſator incurrit irregularitatem, ſi ob eius accuſationem pœnam capitalem vel membri mutilationem reus ſuſtinet. Opin. 917. numero 7. 42

1 ACCVSATVS vel inquiſitus, pendente accuſatione promotus, & electus ad aliquam dignitatem, licèt poſteà abſoluatur, non tamen eſt retinendus in dignitate, ſed deponendus, & puniendus. Opin. 25. numero 1. 19

Accuſatus criminaliter, accuſatione pendente, non poteſt eſſe teſtis: nec in teſtem admittitur contra aliquem in cauſa criminali. ibi nu. 2. ea.

Accuſatus vel inquiſitus committens falſum, debet ſub cautione relaxari vel habilitari, vide in verbo Falſum committens.

3 ACCVSANS aliquem, quòd eum percuſsit in collo, & probetur, quòd percuſsit in facie, fruſtra agit, ex quo non poteſt ſequi condemnatio ex tali accuſatione. Opin. 963. nu. 4. 90

2 ACQVISITA per concubinatum, adulterium, & ſodomiam, non ueniunt reſtituenda, ſed de conſilio ſunt inter pauperes diſtribuenda. Opinione 499. numero 4. 47

1 ACTIO iniuriarum competit contra dicentem, tu mentiris per gulam, non obſtante proteſtatione præmiſſa per iniuriantem (ſaluo honore, pace, & reuerentia tua) niſi iniurians diceret ſic prouocatus, vel ad defenſionem ſuæ innocentiæ. Quod procedit ſi laceſſitus veritatem proferat. Et procedit etiam ſi appareret quis ipſorum rixantium prius prouocauerit: aliter verò hoc non apparente neuter agere poſſet quò ad actionem parti competentem, non autem quò ad vindictam publicam. Opin. 6. nu. 1. 7

Actio iniuriarum non competit, vbi quis improperaret alicui delictum extra iudicium, & infamaret eum de certo crimine, videlicet, quòd intriatus fuit, vel eſt latro, vel ſpurius; dummodò infamia hæc vera ſit, & interſit reipublicæ ſciri, vt infamia ipſa appareat, ne ad dignitates admittatur. ibi nu. 2. 8

Actio iniuriarum non competit contra dicentem alicui traditore, ex iuſta cauſa, & hoc verum ſit. ibi numero 4. ea.

1 Actio redhibitoria præſcribitur ſex menſibus vtilibus: & hoc tempus eſt vtile in principio, & in progreſſu, & non currit ignoranti. Opinione 9. numero 1. 9

Actio redhibitoria competit emptori per actionem ex empto, quatuor caſibus concurrentibus. ibi numero 3. ea.

Actio redhibitoria competit quando emptor ſi ſciuiſſet vitium rei venditæ, eam non emiſſet. ibi nu. 4. 10

Actio redhibitoria præſcribitur quò ad vtrunque forum canonicum, & ſeculare ſex menſibus, etiam aduerſus eum, qui malam fidem habuiſſet. ibi numero 5. ea.

Actio redhibitoria non competit emptori, qui ſciuit vitium rei emptæ. ibi nu. 6. ea.

Actio redhibitoria quanto minoris, & ſimilis, licèt extinguatur, remanet tamen obligatio in animæ iudicio ad damni compenſationem. ibi num. 8. ea.

1 Actio dotis competens mulieri conſtante matrimonio, marito vergente ad inopiam, cum iuramento per ipſam mulierem alteri cedi non poteſt. Opin. 10. numero 1. ea.

1 Actio non oritur hodie ex nudo pacto donationis, ſed propter pactum lex introducit conditionem ex lege. Opin. 11. num. 2. 11

Actio an hodie oriatur ex nudo pacto de donando, an ex lege, diſcutitur. ibi num. 3. ea.

1 Actio hypothecaria, & actio perſonalis de dote ſimul in eodem libello intentari poſſunt. Opin. 13. numero 1. 12

Actio hypothecaria quamuis cumulari queat cum perſonali: nihilominus id intelligitur coram eodem iudice & non diuerſo. ibi nu. 5. ea.

Actio hypothecaria, vide infra in verbo Hypothecaria.

1 Actio Seruiana, ſiù interdictum Saluianum competit locatori pro rebus coloni illatis, non ſolùm contra conductorē ac debitorē, aut inquilinum, & eorum heredes, ſed etiam contra quemlibet extraneum poſſeſſorem. Opin. 14 nu. 1. 14

2 Actio Publiciana eſt actio in rem origine prætoria, vtilis, perpetua, ac competens alicui ratione iuris, vel rei bona fide quæſitæ, facta traditione, vel quaſi à poſſidente, quem putabam eſſe dominum ex titulo habili ad translationem dominij contra habentem facultatem reſtituendi ad declarationem iuris ſui. Opi. 15. num. 1. 14

1 Actio Publiciana competit emptori bonæ fidei cauſam habenti á malæ fidei poſſeſſore: nec competit aliquo modo vero, ac directo domino. Opinio. 16. numero 1. 15

In actione Publiciana, vt quis obtineat, requiritur ex parte actoris, vt probet de eius titulo, & qualiter rem poſſedit ex traditione ſui authoris. ibi numero 2. ea.

Ad actionem Publicianam acquirendam ſufficit, vt à quocunque fuerit habita poſſeſſio. ibi nu. 3. ea.

1 Actio Publiciana non competit eccleſiæ, niſi actualiter tradatur poſſeſſio. Opin. 17. nu. 1. 15

1 Actio Publiciana nunquàm conceditur contra eum, qui poſſidet cum titulo. Opin. 18. num. 1. 15

Actio Publiciana conceditur contra titulo poſſidentem, quando titulus eſſet cauſatus ab extraneo, & non ab hærede poſt mortem defuncti. ibi nu. 2. ea.

Actio Publiciana datur contra titulo poſſidentem, quando per reum exciperetur de titulo ante ſententiam. ibi num. 3. ea.

Actio Publiciana datur ad inſtar rei vendicationis, & in ea veniunt fructus: & in rei vendicatione ſit etiam condemnatio fructuum perceptorum. ibi numero 4. 16

1 Actio. In actione Publiciana ponitur quadruplex forma libe. landi. Opin. 19. num. 2. 16

Actio Publiciana cum petitorio alternatiuè cumulari poteſt: & libellus iſte procederet de ſola conſuetudine. ibi num. 2. ea.

1 Actio Publiciana, vt competat, quæ requirantur. Opin. 20. num. 1. & 4. 16

Actio Publiciana non competit ei, qui non poteſt vſucapere. ibi nu. 2. ea.

Actione Publiciana agens ſi bonam fidem non alleget, ſuccumbit, non obſtante quòd ea præſumatur. ibi numero 4. ea.

1 Actio non datur contra ingratos. Opin. 222. numero 15. 227

Actio aduerſus ingratos apud Macedonas data fuit. ibi num. 17. ea.

Actio contra ingratos concedebatur in Ciuitate Hadriæ, & ibi aduerſus tales fuit olim conſtitutum particulare tribunal. ibi num. 19. ea.

1 Actio ex ſtipulatu datur mulieri ſoluto matrimonio. Opin. 230. num. 2. 231

Actio ex ſtipulatu conceditur marito ſoluto matrimonio ad petitionem dotis promiſſæ. ibi numero 4. ea.

1 Actio iudicati non oritur ex prima ſententia, ſed ex ſententia appellationis confirmata. Opin. 299. numer. 2. 273

1 Actio ciuilis, & criminalis contra furem intentari poteſt; ſed ciuilis pro priuata, criminalis verò pro publica vtilitate intentatur. Opinio. 347. numero 1. charta 321

1 Actio vtilis legis Aquiliæ intentata, operatur, vt quis teneatur pro leuiſſima culpa etiam in omittendo. Opi. 439 num. 15. 400

1 Actio legis Aquiliæ non datur, quando damnum illatum fuerit per negligentiam; vbicunque negligentia eſſet cauſa proxima damni; ſecùs ſi cauſa remota: ſiquidem tunc quis ad emendam damni tenetur actione ipſa legis Aquiliæ, etiam pro leuiſſima culpa in omittendo. ibi nu. 16. ea.

2 *Actio vtilis abſque ratificatione, notarij ſtipulatione, non acquiritur abſenti ignoranti. Opin. 541. numero 2.* 97

Actio utilis domino ſine ceſſione queritur, & transfertur vigore iuramenti præſtiti, tam in iudicio, quàm extra in inſtrumento. ibi num. 4. ea.

3 *Actio finium regundorum quando intentatur poſt terminos turbatos, & amotos, non datur etiam domino, niſi ipſe poſſideat, ſeu poſſederit. Opin. 870. numero 7.* 2

3 *Actio naturalis naſcitur ex teſtamento minus ſolenni contra heredem ad legata ſoluendum. Opin. 882. numero 1.* 7

1 *ACTIONES inuentione ſunt iuriſgentium, ſed quò ad formam, & ſolemnitatem ſunt inuentę ac introductæ de iure ciuili. Opin. 4. nu. 1.* 6

1 *Actiones, iura uel nomina debitorum non comprehenduntur in generali obligatione omnium bonorum: nam actio ſeù nomen debitoris conſtituit tertiam ſpeciem. Opin. 5. num. 1.* 6

1 *Actiones perſonales connumerantur inter bona mobilia. ibi num. 2.* 7

1 *Actiones reales & perſonales an tollantur per pręſcriptionem, ponitur vtraque opinio communis. Opin. 7. num. 1.* 9

Actiones perſonales de iure canonico, & in conſcientia cum mala fide debitoris non pręſcribuntur ſpatio 30. uel 40. annorum, & præcipuè interueniente iuramento. ibi num. 2. ea.

1 *Actiones datiuæ non tranſmittuntur ad hęredes, ſecundùm vnam communem opinionem, ſeu ſecundùm alteram pariter communem, tranſeunt ad hęredes. Opin. 8. num. 1.* 9

1 *ACTOR in cauſis ciuilibus non tenetur exprimere diem contractus, nec diem confeſſionis dicti, uel proteſtationis, nec diem rogitus notarij, ſed ſufficit exprimere ſolùm annum, & menſem ſine die. Opin. 24. numero 2.* 18

3 *Actor ſi probauit ſemiplenè per unum teſtem, licèt non ipſi, ſed reo delatum ſit iuramentum, non condemnatur in expenſis, quia iuſtam habuit litigandi cauſam; dummodò ille teſtis fuerit omni exceptione maior, aliàs ſecùs. Opin. 944. nu. 1. & 2.* 70

3 *ACTVARIVS publicans ſententiam in cauſa capitali ad mutilationis membri, incurrit irregularitatem. Opin. 917. num. 7.* 42

3 *ACTVARII, Notarij, & Iudices in Regno laborant aliquando contra propriam ſalutem, & peccant mortaliter ſuper formandis inquiſitionibus in non ſcribendo integra dicta teſtium tam ad fauorem fiſci quã contra: & hinc contingunt infinita inconuenientia, damna, & iniuſtitiæ contra miſeros inquiſitos; de quibus erunt reddituri rationem in die iudicij. Opin. 907. num. 5.* 34

Vide cætera in verbo Notarij.

1 *ACTVS factus contra iuramentum tenet tàm in temporalibus quàm in ſpiritualibus, licèt contrafaciens ſit periurus: & ponitur exemplum in promittente alicui de non uendendo rem ſuam alteri, etiam cum iuramento, quòd pactum hoc tunc, licèt iuramento roboratum ſit, tamen non poſſet impedire uenditionem & dominij tranſlationem. Opin. 31. nu. 1.* 25

2 *Actus ualet celebratus cum conſenſu propinquorum in eorum proprium commodum, quando conſenſus pręſtatur in genere ante actum celebratum & ex interuallo. Opin. 796. nu. 6.* 278

Actus celebratus per mulierem abſque preſentia conſanguineorum requiſita per ſtatutum, non conualidatur per ratificationem factam per conſanguineos. ibi numero 17. ea.

2 *Actus vitiatur, ſi vnum ex pluribus requiſitis pro forma deficiat. Opin. 832. num. 72.* 333

2 *ACTVM nullum à principio non ualidat, ſeù confirmat habilitas ſuperueniens. Opin. 891. nu. 10.* 18

2 *ACTV principali corruente, corruunt etiam omnia in conſequentiam eius ſecuta. Opin. 515. numero 67.* 69

1 *ACTVS duo celebrati eodem die, & coram eiſdem teſtibus, unus ex eis cenſetur celebratus contemplatione alterius. Opin. 302. nu. 30.* 278

1 *ACTA curię non requirunt teſtes, quia abſque teſtibus habent publicam fidem, ex quo acta ipſa ſuſcipiũt authoritatem ex præſentia iudicis, non autem ex præſentia tabellionis, & actuarij curię: & inſertis apud acta, parte citata, pręſtatur plena fides etiam. Opin. 30. num. 1.* 22

Acta iudicialia debent continere, ut ualeant & teneant, diem, locum, & menſem, in quo celebrantur, ibi numero 5. ea.

Acta ſcribi debent in iudicio ad inſtantiam partium, & in illis inſeri tenentur ad cuius petitionem geſta ſunt, ne aliquo pretextu retractari queant. ibi nu. 7. ea.

Acta inchoata per unum notarium non poſſunt per alium perfici, & ad finem ſuum adduci, niſi primus notarius impeditus ex iuſta cauſa ſit. ibi nu. 9. 23

Acta coram arbitro facta teſtes exigunt pro eorum firmitate, dummodò ipſe arbiter voluntarius ſit, non autem neceſſarius: quia acta facta coram arbitro neceſſario conceſſo à ſtatuto fidem faciunt abſque teſtibus, quemadmodum eſſent facta coram iudice ordinario. ibi num. 10. ea.

Acta uocantur, quę fiunt coram iudice. ibi nu. 13. ea.

Acta propriè dicuntur, quę facta ſunt in iudicio. ibi numero 14. ea.

1 *Acta facta in iudicio ſummario, ſiue iuramentum ibidem pręſtitum, ſiue ſententia lata, ſiue ubi articulus incidens ſummariè dominij, uel poſſeſſionis uentilatur, non obſtant in iudicio ordinario. Opin. 32. numero 1.* 25

Acta in uno iudicio ſummario probarent inter eaſdem perſonas in alio iudicio ſummario. ibi num. 3. ea.

1 *ACTIS iudicij creditur ſine teſtibus, dummodò in illis dies appoſita ſit. Opin. 30. num. 4.* 22

2 ADIECTIVVM *ecniunctiſ prolatum ſine termino, comprehendit etiam ex proprio ſignificato tam maſculinum, quàm fœmininum. Opin. 808. numero 9.* 287

2 ADOPTIVVS *non excludit fœminas uigore, & ex forma ſtatuti illas excludentis. Opin. 812. numero 37.* 296

1 *ADVLTER grauius peccat, quàm adultera. Opin. 33. num. 29.* 28

1 *Adulter Laicus de iure canonico puniri poteſt per iudicem eccleſiaſticum, & aduerſus eum procedi ad excommunicationẽ, ad detruſionem in monaſterium, ad ſeparationem thori, & ad ſciſſionem panni & capilli. Opin. 34. num. 1.* 30

Adulter clericus, vide in uerbo Clericus.

3 *Adulter ſciens vel veriſimiliter credens filium eſſe ſuum, tenetur patri putatiuo ad refectionem expenſarum erogatarum in educatione talis filij, ſecundùm poſſe ſuum; ſecùs ſi dubitaret. Opinio. 1060. numero 26.* 177

1 *ADVLTERVM, vt tuto interficeret, ſi pater, ſeu maritus amicos & familiares conuocauit, amici & familiares illi nulla ſunt pœna mulctandi. Opi. 33. num. 9.* 27

1 *ADVLTERI puniri debent pœna mortis naturalis, & ultimi ſupplicij de iure diuino, & ciuili, & de iure Regni. Opin 33. num. 1.* 26

Adulteri de conſuetudine per iudices non puniuntur, ſed ſolent de talibus maritis cornutis truffari & ridere. ibi num. 6. 27

1 *ADVLTEROS, & fornicatores iudicabit Deus, eos deputando ad ęterna ſupplicia. Opin. 98. numero 23.* 87

1 *ADVLTERA de iure authenticorum uerberari debet, & poſtmodùm in monaſterium detrudi: de iure verò Regni punitur confiſcationis bonorum pœna, niſi ex matrimonio violato, ſeu alio filios habeat; ac traditur viro ſuo vt truncare ei naſum debeat: Sed ſi vir hoc agere nolit, publicè flagellanda venit; & lex iſthęc Regni eſt ſimilis legi aliàs conditę per Seleucum Locrenſium Principem, qui ſtatuerat legem, vt quicunque adulteraretur, utroq; oculo priuaretur. Opin. 33. num. 6.* 27

Adultera in quibus caſibus poſſit accuſari, & dimitti, & in quibus excuſari & non accuſari, ponuntur remiſſiuè. ibi num. 27. 28

1 *ADVLTERAE ſi hodie lapidarentur, vt lapidabantur in lege Moſaica, tela, & camiſæ ſeù interulę virorum caro pretio uenderentur, propter paucitatem mulierum. Opin. 33. nu. 2.* 26

1 *ADVLTERIVM eſt grauiſſimum delictum. Opin. 33. num. 3.* ea.

2 *Adulterium non diſſoluit vinculum matrimonij conſumati, ſed thorum duntaxat ſeparat. Opin. 533. numero 5.* 83

1 *ADVLTERII crimen eſſet mixti fori, ubicunque contra laicum adulterum ageretur pro adulterio de iure ciuili ad pœnam ſanguinis: & tunc iudex ſecularis duntaxat cognoſceret adulterium; aliàs ſi interueniret iudex eccleſiaſticus, ubi pœna ſanguinis imponeretur, efficeretur irregularis, & eius beneficia impetrari poſſent. Opin. 34 num. 2.* 30

3 *Adulterij grauitas, & peccatum implicat in ſe innumera ferè inconuenientia, à quibus infeliciſſimę mulieres ex adulterio concipientes rarò ſe debitè abſoluunt, ſiuè propter ignorantiam agendorum, ſiuè propter euitandum ſcandalum, Opin. 1060. nu. 27.* 177

1 *ADVLTERARI magis licere maritis, quàm vxoribus ſuis maxima cæcitas eſſet. Opin. 33. numero 30.* 29

1 *ADVOCATVS, ſeù Doctor poteſt petere, exigereq. ſalarium, uel honorarium à ſuis clientibus, habita tamen conſideratione negocij de quo agitur. Opin. 36. num. 1.* 31

Aduocatus, aut Doctor reſpondens, aut conſulens abſque labore, & librorum reuolutione, licitè poteſt petere, & recipere condignam mercedem, habita tamen conſideratione ad remunerationem præteriti laboris. quod ibi declaratur. num. 3. ea.

1 *Aduocatus poteſt compelli ad ſuſcipiendum delegationem. Opin. 37. num. 1.* 32

Aduocatus cogi poteſt litigationibus conſulere. ibi numero 2. ea.

Aduocatus cogi non poteſt ad ſubeundum officium aduocationis & poſtulationis, niſi urgente neceſſitate. ibi num. 3. ea.

Aduocatus pro ſuo patrocinio poteſt petere, aut conſequi ſalarium, & mercedem, ſecundùm qualitatem negocij, conditionem clientis, conſuetudinem loci, excellentiam ſuam, dummodò non excedat centum aureos. quod procedit de iure ciuili & canonico. ibi nu. 4. ea.

Aduocatus poteſt exigere ac petere ſalarium promiſſum, etiam quòd lis & cauſa non terminetur per ſententiam diffinitiuam iudicis, ſed per amicos. ibi numero 6. ea.

Aduocatus promittens poſtulare per annum ſub aliquo ſalario, ſi eo tempore nullas lites & cauſas haberet, licitè petere poſſet dictum ſalarium. ibi nu. 7. 33

Aduocatus recipiens integrum ſalarium pro toto tempore aduocationis, & interim ſuperueniſſet ægritudo, ob quam aduocare nequiret, & cliens alterum aduocatum conduceret, non teneretur aliter ad illud ſalarium reſtituendum. ibi num. 8. ea.

Aduocatus deſerens cauſam tanquam iniuſtam in proſecutione ipſius, quam autumabat á principio iuſtam eſſe, poteſt recipere ſalarium, nec tenetur ſecreta cauſę ſui clientis reuelare. ibi num 9. ea.

Aduocatus pro ſolutione ſui ſalarij poteſt cogere clientem officio iudicis mercennario. ibi num. 11. ea.

Aduocatus ob non ſolutum ſibi ſalarium, an dimittere queat clientem ſuum, & parti aduerſę inhęrere? ibi num. 11. il 2. ea.

Aduocatus ęquiparatur confeſſori: & quemadmodum cõfeſſionem reuelare non poteſt; ita aduocatus ſecreta cauſę propalare non debet. ibi num. 13. ea.

Aduocatus inſtructus de iuribus vnius partis, cui promiſerat patrocinium pręſtare, ſi eam relinquat, & pro altera parte patrocinetur, incideret in crimen falſi, non autem pręuaricationis. ibi num. 15. ea.

1 *Aduocatus propriam conducens cauſam, & obtinens, non poteſt petere mercedem aduocationis. quod ibi declaratur. Opin. 38. num. 5.* 34

Aduocatus dicis clientulo, ſi confiteris, cauſam perdes, nõ tamen dicit. ei, tu perdes animam negando. ibi numero 8. 35

1 *Aduocatus, & Doctor poteſt eſſe decimoſeptimo anno. Opin. 199 num. 1.* 172

Vide

Vide in uerbo Doctor.

1 Aduocatus uel Doctor locans operas ſuas, & moriens pendente anno locationis, trāſmittit ſalarium annuum ad ſuos heredes. Opin. 201. nu. 1. 173

Vide in verbo Doctor.

2 Aduocatus fiſci debet conſequi ſalarium ſuum in medio litis, ſeù anni. Opin. 494. nu 4. 43

2 Aduocatus exercens officium tabellionatus perdit nobilitatem. Opin. 547. poſt nu. 7. 102

3 Aduocatus contra reum, & pro reo in cauſa capitali & mutilationis membri incurrit irregularitatem. Opin. 917. num. 7. 42

3 Aduocatus non poteſt eſſe teſtis in poſſeſſorio, in quo fuerat aduocatus: poſſet tamen eſſe teſtis in petitorio. Opi. 959. numero 1. 84

Aduocatus pro clientulo, pro quo adhuc patrocinium non preſtiterit, eſt idoneus teſtis. ibi nu. 2. ea.

Aduocatus poteſt eſſe teſtis in alia cauſa, in qua eius teſtimonium abſque aliquo dubio reciperetur. ibi numero 3. ea.

Aduocatus, ſollicitator, procurator, vel inſtigator cauſę, an recipiantur in teſtes per iudicem, parte non opponente, remiſſiuè. ibi num. 7. ea.

Aduocatus pro clientulo ſuo non eſt idoneus teſtis, ſed benè contra clientulum ipſum. ibi n. 17. 85

2 ADVOCATI ſalarium à quo Imperatore à principio conſtitutum ſit: & ſimiliter quis Imperator primus fuit in Regno Neapolitano, qui ſtatuit officium aduocatorum pauperum. Opin. 36. nu 4. 31

2 Aduocati ſalarium non poteſt excedere centum aureos in cauſis ciuilibus. Opin. 38. nu. 1. 34

3 ADVOCATO non debetur ſalarium in principio litis, niſi extaret conſuetudo in contrarium. Opin 494. num. 3. 43

1 ADVOCATI cogi non poſſunt ad teſtificandum cōtra eorum clientes, ne vocarentur proditores cauſarū. Opin. 37. nu. 14. 33

1 Aduocati poſſunt exigere magnum ſalarium in negocijs capitalibus, etiam vltra centum aureos. Opin. 38. numero 3. 34

Aduocati licitè poſſunt exigere ſalarium etiam ultra centum aureos, vbi agitur de infamia, vel de ſtatu dignitatis magnatum conſeruando: quia à pari procedunt mors, & infamia. ibi nu. 4. ea.

Aduocati vtentes ſathanica doctrina, aut inſtruentes clientulos ſuos ad negandum veritatem, vel ad petendum terminos indebitos, & dilationes ſuperfluas, ſeù corrumpentes iudices ac notarios, aut inducentes falſas, correctaſq. leges, vel falſas probationes, aut teſtes, vel produci facientes: tunc non ſolùm non poſſunt petere ſalarium, ſed tenentur etiam offenſo ad reſtitutionem omnium damnorum, & expenſarum, & peccant mortaliter. ibi num. 6. ea.

Aduocati omnia mala nouerunt, & ſupplere fecerunt. ibi num. 7. ea.

Aduocati, cauſidici, & procuratores, etiam quòd Principes videantur in populo; tamen aliquando per eorum culpas ſunt infideles, ſocij furum, raptores alienę ſubſtantię, inductores multarum dilationum, vani, fallaces promiſſores, amatores odiorum, & litium; neglectores proprię ſalutis, auidi receptores ſalarij; ſuſceptores iniquarum cauſarum; fabricatores peſſimarum traditionum, & ſubuerſores veritatis agnitę. ibi numero 11. ea.

2 Aduocati illud etiam, quod recipiunt pro eorum ſtipendio, & laboribus ſuis priuatim à perſonis priuatis, & ſic à clientulis, adhuc dicitur quaſi caſtrenſe peculiū. Opin. 610. num. 2. 142

2 Aduocati ſtrenuè militant, & non minùs prouident humano generi, quā ſi patriam armis defenderent. Opin. 644. num. 2. 165

2 Aduocati conſueuere promiſſionibus magnatum nullam adhibere fidem. Opin. 668. nu. 2. 178

1 ADVOCATORVM Neapolitanorum laudes. Opin. 37. nu. 10. 33

2 Aduocatorum teſtamenta, & Doctorum, ratione preteritionis non poſſunt contratabulari, ſicut teſtamenta militum armatę militię. Opin. 644. num. 3. 165

1 ADVOCATIS prohibitio facta olim per Neronem, ne acciperent ſalarium pro eorum poſtulatione. Opin. 37. nu. 5. 32

1 ADVOCATIONIS officium eſt de iure diuino: & Chriſtus quandoq; pro ſalute humani generis ſuſcepit munus aduocationis multorum. Opin. 37. numero 12. 33

1 AEDIFICARE domum, & aliud in ſua area ac ſolo quilibet poteſt, etiam quòd vicino noceat; dummodò animo nocendi non faciat: & ſi ex hoc ędificium vicini ruat, non tenetur ędificans, imò poteſt etiam illud quodcunque amouere; nec tenetur de damno infecto, niſi ſciens ſtipulando ſe obligauerit ad damnum reſarciendum. Opin. 234. num. 1. 234

2 AEQVALITAS inter liberos ſemper ſeruanda eſt. Opin. 833. num. 11. 335

Aequalitas vt inter filios ſeruetur, voluntas teſtatoris interpretanda eſt. ibi nu. 16. ea.

1 AESTIMATIO, ſeù valor rei, vel damnum datum debet probari per duos ęſtimatores deputatos à iudice ad ęſtimationem faciendam. Opin. 412. numero 1. 378

Aeſtimatio rerum per ęſtimatores electos ad ęſtimandum fieri poteſt, etiam poſt deducta teſtificata. ibi numero 5. 379

2 Aeſtimatio melioramentorum ac expenſarum fieri debet habito reſpectu ad valorem, qui eſt de preſenti tempore, quo res reſtituitur, non autem tempore, quo facta eſt impenſa. Opin. 495. nu. 5. 44

2 Aeſtimatio fructuum bonorum beneficialium, quę fit pro imponenda penſione, debet fieri deductis expenſis factis ratione quęrendorum fructuum. Opin. 798. num. 2. 280

1 AESTIMATORES electi & vocati ad ęſtimandum valorem rerum, debent prius iurare de ęſtimando bona fide & ſine fraude. Opin. 412. numero 2. 378

2 AETAS debet probari per fundantem ſe in ea, ſiuè is maior ſit, ſiuè minor. Opin. 256. nu. 1. 247

3 Aetas poteſt probari per nutricem. Opin. 976. numero 5. 102

3 Aetas hominum erat ante diluuium nimis longa, & proli-

prolixa, prout Adam, & Eua, primi parentes vixerunt annis 962. & alij antiqui patres æquali vel maiori annorum curriculo ſimiliter vixerunt. Opi. 1042. num 9. 151

Aetas vitæ hominis quot annis ſtatuta erat per Deum tempore Moyſis, Dauid, & aliorum, abunde diſcurritur ibi num. 10. ea.

1 AETATEM allegans, tunc eam probare tenetur, quando fundatur in ea: ita quòd ætas principaliter allegatur; ſecùs quando actus allegatur, qui ad ſui ualiditatem acceſſoriè ætatem includit. Opinione 256. num. 4. 247

2 AFFECTVS, etiam non ſecuto effectu, punitur in crimine læſæ maieſtatis, & proditæ, & expugnatæ patriæ. Opin. 822. nu. 4. 314

1 AFFINES ſunt quando duæ agnationes, ſeù cognationes, quæ inter ſe diuerſæ ſunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationem accedit. Opin. 808. num. 35. 289

3 Affines non ſunt idonei teſtes in criminalibus. Opi. 960. numero 1. 86

Affines in criminalibus ob affectionem, quam habent ad cauſam, tanquàm ſuſpecti teſtificari non poſſunt. ibi num. 3. ea.

Affines etiam teſtes admiſſi pro affine minimè probant. ibi num. 4. ea.

Affines ſeù ſui, pro quibus teſtimonium dici non poteſt, illi intelligendi ſunt, qui ſunt uſque ad ſeptimum gradum. ibi num. 5. ea.

Affines ſunt idonei teſtes ad probandum furtum, uel dolum factum in domo actoris de die uel de nocte, quando actu & habitu alij teſtes adeſſe non potuerint in ipſa domo. ibi nu. 7. ea.

2 AFFINITAS diſſoluitur morte alterius coniugum. Opin. 807. nu. 2. 285

2 Affinitas non contrahitur per ſponſalia puerorum. Opi. 808. nu. 18. 287

Affinitas non dicitur contracta inter uirum, & vxorem, & eorum affines, etiam per matrimonium ſeù ſponſalia per uerba de præſenti contracta, niſi illud matrimonium conſumatum ſit per carnis copulam. ibi numero 20. 288

Affinitas per ſolùm coitum, & commiſtionem carnalem contrahitur. ibi nu. 22. ea.

Affinitas eſt uinculum cauſatum ex carnis copula conſanguineorum. ibi nu. 23. ea.

Affinitas eſt proximitas perſonarum ex coitu proueniens, omni carens parentela: quia illa affinitas nunquàm contrahitur ſine coitu. ibi nu. 22. ea.

Affinitas non inducitur, nec contrahitur, etiam ſi interueniret oſculum. num. 25. ea.

Affinitas non contrahitur, etiam ſi fieret pollutio extra clauſtra pudoris, & uaſa naturæ. Nam non inducitur affinitas ipſa, ſi uir non fregerit clauſtra pudoris: quia ceſſante commiſtione ſanguinis, ceſſat etiam affinitas. ibi num. 26. ea.

Affinitas non contrahitur ex uitio ſodomitico; Vndè vir coiens contra naturam cum eius vxore, non inducit affinitatem. ibi nu. 27. ea.

Affinitas contrahitur ex illicito coitu. ibi nu. 28. ea.

Affinitas contrahitur per concubinatum. ibi numero 29. ea.

Affinitas inter ſponſos, non dicitur propriè affinitas, ſed impropriè. ibi nu. 33. ea.

Affinitas contrahitur per matrimonium conſumatum, non autem per ſponſalia. ibi nu. 34. ea.

2 Affinitas extinguitur inter nouercam, & priuignũ, per mortem patris. Opin. 809. nu. 2. 290

3 Affinitas repellens à teſtimonio, debet eſſe per lineam aſcendentem, vel deſcendentem, nec ſufficit eſſe per tranſuerſalem Opin. 960. nu. 6. 86

1 AGENS redhibitoria ſi ſuccubuerit, poſſet poſteà infrà annum agere quanto minoris. Opin 9. verſ. Imò ſi quis. poſt num. 8. 10

Agens contra filium, utì heredem patris, debet hoc probare, cùm ſit fundamentum ſuæ intentionis, uide in uerbo Filius non præſumitur hæres.

2 Agens poſſeſſorio recuperandæ, quid debeat narrare in libello, & probare. Opin. 738. nu. 1. 237

1 AGRO legato vel uendito ſimpliciter, non cenſentur uendita ſeú legata inſtrumenta exiſtentia in fundo. Opin. 202. nu. 3. 175

Vide in verbo Vendita.

1 AGGRESSVS aggreſſorem ſuum percutere ac interficere poteſt impunè, ſi de uitæ ſuæ uitione certus non eſſet. Opin. 189. nu. 5. 158

2 ALEARVM ludus non ſolùm prohibetur Chriſtianis, ſed etiam Sarracenis. Opin. 459. nu. 2. 20

Alearum, & taxillorum ludi reperiuntur prohibiti non ſolúm de iure ciuili, ſed etiam omni alio iure, quia fortunæ innituntur. ibi nu. 3. ea.

Reliqua vide in verbo, Ludus, & Luſores.

1 ALEXANDER Trentacinque V. I. D. Aquilanus laudatur: & eius reſponſum tanquàm celebre in materia incendij, ponitur poſt Opinionẽ 439. numero 6. 395 & 399

2 Alexander Argolus de Tagliacotio epiſcopus Terracinæ laudatur. Opin. 724. nu. 10. 224

3 Alexander conſ. 120. num. 6. lib. 2. & Fely. in c. quia iudicante, num. 8. ext. de præſcript. declarantur. Opin. 1018. num. 33. 135

1 ALIENATIO rei eccleſiæ non confirmatur iuramento. Opin. 39. nu. 2. 36

Alienatio rerum eccleſiæ licèt prohibeatur, tamen non extenditur ad res mobiles ipſius eccleſiæ, niſi mediante noua prouiſione facta ſuper hoc: quæ prouiſio ſi de nouo facta non eſſet, quòd res ſacræ, etiam mobiles pertinentes ad cultum diuinum, alienari non poſſent; procedit poſt conſecrationem ipſarum rerum, non autem ante, quia tunc uendi poſſunt, ſed poſt conſecrationem vendi prohibentur. ibi nu. 4. ea.

Alienatio ab epiſcopo facta rerum menſalium eccleſiæ, ad vitam ſuam ualet, non obſtante iuramento ſuo de non alienando. ibi nu. 8. ea.

Alienatio rerum eccleſiaſticarum exigit, & requirit cauſam neceſſitatis, & euidentis utilitatis, quæ probanda uenit. ibi nu. 13. 37

Iuſta, & neceſſaria cauſa alienandi rem eccleſiæ ea uidetur, qualis eſt æris alieni ſoluendi, & reparationis eccleſiæ. ibi nu. 14. ea.

Alienatio rei eccleſiæ vtilis, an ſit permiſſa ſine ſolennitate iuris ibi num. 15. ea.

Alienatio facta bonorum eccleſiæ in potentem, vt bona ipſius eccleſiæ occupata recuperet, valet. ibi numero 20. ea.

1 *Alienatio, ſeù donatio facta per Imperatorem tendens in diminutionem iuriſdictionis imperialis non valet, etiam ſi ea iurata ſit; ſecùs ſi donaret Ciuitates, & alias res, quę non ita diminuerent eius iuriſdictionem. Opin. 369. num. 23.* 341

1 Alienatio rei minoris, uel eccleſiæ, *requirit neceſſariò cauſæ cognitionem. Opin. 416. nu. 6.* 381

3 *Alienatio, vel venditio ſi ſit prohibita, videtur etiam tunc prohibita locatio ad longum tempus, & ſic ad decennium vel vltra Opinione 1007. numero 2. & 7. charta* 124. & 125

1 *ALIENARI res eccleſiæ propria natura non poſſunt. Opin. 39 nu. 1.* ea.

Alienari *poſſunt fructus ex prędijs eccleſię percepti abſque iuſta cauſa & ſolemnitate. ibi nu. 7.* ea.

Alienari poſſunt res eccleſiæ, etiam vaſa miſtica, in tribus caſibus. Sed quando illę res ea conditione acquiſitę ſint, non poſſunt tunc alienari ex quacunque cauſa etiam à iure aliàs permiſſa. ibi nu. 11. ea.

Alienari *poteſt res eccleſiæ parua ſine iuris ſolemnitate. ibi num. 18.* 37

Alienari poteſt res eccleſiæ ex cauſa euidentis vtilitatis, videlicet ſi eccleſia recipiat alteram rem meliorem. Et quomodo conſideretur utilitas maior in re eccleſię, remiſſiuè explicatur. ibi nu. 19. ea.

1 *Alienari res immobilis in dotem conſignata non poteſt, etiam cum conſenſu mulieris: & dotalis res uendi nequit. quod ampliatur, & limitatur pluribus modis. Opin. 40. num. 1.* 38

1 Alienari *non poteſt res mobilis, quæ ſeruando ſeruari poteſt, vt ſunt anuli, gemmæ, torques, & alię res ſimiles in dotem datę ineſtimatę, niſi conſentiret vxor bino conſenſu: tamen ipſius interueniente, & uiro remanerent tot in bonis, quæ ad dotis reſtitutionem ſufficerent. Opin. 41. num. 1.* ea

Alienari poſſunt res mobiles in dotem conſignatę, quę ſeruando ſeruari non poſſunt. vt ſunt veſtes, & ſimilia, quę vſu conſumuntur. ibi nu. 3. ea.

2 *Alienari non poſſunt pro dote bona feudalia, ſeù bona prohibita alienari per teſtatorem pro dotibus: quia prohibitio ipſa teſtatoris de non alienando pręiudicat fœminę dotandæ, etiam ſi illę eſſent de liberis & de deſcendentibus eiuſdem teſtatoris. Opinione 666. numero 2.* 176

1 *ALIENANS res eccleſię non menſales epiſcopus, qui iurauerat non alienare res ipſius eccleſię menſales, non incurrit periurium, quia iuramentum de illis interpoſitum non intelligitur. Opinione 39. numero 10.* 36

1 ALIMENTA *pręterita, & futura peti poſſunt. Opin. 43 num. 1.* 39

Alimenta pręterita etiam per hęredes peti poſſunt. ibi numero 2. ea.

Alimenta pręterita quando peterentur in iudicio per actorem, libellum deberet, & teneretur petere ſiumentum, vinum, & ſimilia, & ſic ipſam ſpeciem, & non illius æſtimationem. quod declaratur utiliter. ibi numero 3. ea.

1 Alimenta *pręſtare obligatus, tenetur quoque ad medicinas, ſine quibus corpus languens ſanari non poteſt, quando alimenta deberentur ratione ſanguinis, iuris diſpoſitione. Opin. 44. nu. 1.* 39

1 *Alimenta poſſunt denegari filio in omnibus caſibus in quibus filius ipſe exheredari poſſet. Opin. 45. numero 3.* 41

Alimenta, *quæ debentur filijs, pręſtantur ex diſpoſitione legis, ſtatuti, vel officio iudicis. ibi nu. 11.* ea.

Alimenta quæ debentur ex diſpoſitione hominis, putà teſtatoris, uel ex contractu, & conſequenter iure actionis, indiſtinctè peti poſſunt, dato quòd quis eſſet diues, & poſſit ſe alere de ſuo: & hoc caſu poſſunt etiam peti alimenta præterita non ſoluta: ſecus uerò quando deberentur officio iudicis: tunc enim alimenta ipſa præterita peti nequirent. ibi num. 12 ea.

1 ALIMENTORVM *appellatione ueniunt omnia neceſſaria ad uitam, & ſine quibus corpus ali ac nutriri non poteſt, & habitatio, & calciarium, & lectus. Opin 44. nu. 2.* 40

Alimentorum appellatione ueniunt ueſtes, & monilia aliquando. ibi nu. 3. ea.

2 ALLEGATIO *tituli non eſſet neceſſaria in pręſcriptione tanti temporis, cuius initij memoria non eſſet in contrarium. Opin. 633. nu. 1.* 156

2 ALLEGARI *& probari debet id, quod facit ad uictoriam reportandam Opin 831. nu. 5.* 324

2 ALLEGANS *conſtitutum, ſeù fundans ſe in eo, tenetur probare conſtituentem tempore conſtituti poſſediſſe. Opin. 623. nu. 3.* 151

2 Allegans *titulum ſeruitutis diſcontinuæ, & probans de vſu, uel quaſi poſſeſſione ſeruitutis decem annorum inter præſentes, & uiginti inter abſentes, ſciente & patiente aduerſario: præſumitur tunc titulus allegatus, etiam ſi non probetur; & ſeruitus ipſa pręſcribitur ex circulo & ſpatio pręd.cto. Opin. 627. nu. 2.* 153

2 *Allegans ignorantiam non tenetur eam probare. Opin. 651. num. 6.* 170

2 Allegans *ſententiam nullam ad impediendum eius executionem, tenetur ad exhibendum acta, & ad iuſtificandum ipſas nullitates; aliàs præſumeretur pro ſententia non ſolùm quò ad rectitudinem, ſed etiam quò ad rititudinem: & non modò ſi lata ſit in præſentem, ſed etiam in contumaciam: & docetur practica quę obſeruatur in Regno circa executionem ſententię. Opin. 715. num 9.* 214

2 Allegans *tenetur probare quod allegat. Opin. 831. numero 6.* 324

Allegans ſuſpectum iudicem. vide in verbo Suſpectus.

3 *Allegans teſtes contra ipſum productos eſſe ſibi inimicos capitales, offerendo in promptu verificare, audiendus eſt, & ſuperſedendum erit interim in tortura. Opin. 916. num. 3.* 50

1 ALTERNATIVA, *uel diſiuncta reſoluitur in coniunctam ad euitandum abſurdum, ne extraneus propriæ ſucceſſioni pręferatur: & conſequenter alternatiua poſita inter conditiones in teſtamento poſi*

tas reſoluitur in copulam. Opinione 46. numero 1. charta 42

Alternatiua poſita inter perſonas, inter quas cadit ordo charitatis, ſemper intelligitur ordine ſucceſſiuo. ibi poſt num. 2. ea.

3 *Alternatiua uel de iure, aut ex forma ſtatutorum, reſoluitur quandoque in coniunctam ex mente ſtatuentium, vt euitetur correctio, & contrarietas. Opi. 759. numero 2.* 247

1 *ALLVVIO fluminis, ideſt additio, uel detractio, quæ fit à flumine ipſo per alluuionem ſuam, transfert dominium. quod ampliatur, & limitatur pluribus modis. Opin. 47. nu. 1.* 43

Alluuio non habet locum in iuriſdictione, & confinibus alicuius territorij: quia nõ mutantur aliquo modo per alluuionem: nec inde diminutionem ſiue augmentum recipiunt ibi nu. 2. ea.

3 *AMASIA ſeù concubina non admittitur ad teſtificandum in cauſa ſui amaſij. Opinione 970. numero 2.* 97

1 *AMICVS non poteſt agere pro amico ſine mandato. Opin. 48. nu. 1.* 43

Amicus poteſt pro amico agere abſque mãdato cum cautione rati, ſicut coniunctus pro coniuncto. ibi numero 2. 44

Amicus agere poteſt pro amico interdicto recuperandæ. ibi num. 3. ea.

3 *Amicus teſtis inſtrumentarius eſt integer, & probat. Opin. 960. nu. 14.* 87

3 *Amici, affines, ſocij, & domeſtici non ſunt idonei teſtes in criminalibus. Opi. 960. nu. 1.* 86

Amici, affines, ſocij, & domeſtici in criminalibus, ob affectionem, quam habent ad cauſam, tanquàm ſuſpecti, teſtimonium ferre non poſſunt. ibi nu. 3. ea.

Amici, affines, ſocij, & domeſtici etiam, teſtes admiſſi pro amico, affine, ſocio, uel domeſtico, minimè probant. ibi num. 4. ea.

3 *AMOVENS terminos prædiorum, vel domuum ſcienter, ac dolo, gratia occupandorum finium; ſi eſt nobilis, relegatur ad tempus; ſi vilis, fuſtigatur, & ad biennium relegatur. Opin. 870. nu. 1.* 1

Amouens terminos occaſione eos offuſcandi, punitur pœna arbitraria. ibi nu. 2. ea.

Amouens terminos dolo malo, vt lapides confinales furetur, non tamen animo occupandi confinia, punitur pœna quinquaginta aureorum. ibi nu. 3. ea.

Amouens terminos confinales, neſciens eſſe terminos; dolo tamen id agit, putà ut lapides furetur; ſi eſt uilis perſona, ceditur uerberibus; ſi nobilis, punitur pœna arbitraria. ibi nu. 4. ea.

2 *ANIMAE damnatorum, virtute propria, non cognoſcunt, nec ſciunt ea quę in ſæculo peraguntur, & ſic facta viuentium. Opin. 852. nu. 4.* 385

Animæ exiſtentes in purgatorio ignorant facta, geſtaq. viuentium. ibi nu. 5. ea.

Animæ defunctorum nondum beatæ, exiſtenteſq. in purgatorio, notitiam habent eorum, quæ in ſęculo aguntur, vel per animas ad eas quotidie deſcendentes, uel per Angelos, ſeù dęmones, uel ſpiritu Dei reuelante. ibi num. 6. 386

Animę damnatorum, ſeù exiſtentium in purgatorio, ita ſunt pœnis oppreſſæ, vt non curent facta viuentium ſcire. ibi nu. 7. ea.

Animæ Beatorum in contemplatione diuinæ Eſſentię, in qua omnia relucent, cognoſcunt facta ac geſta viuentium, quia ſunt Angelis æquales, qui facta mortalium non ignorant. ibi nu. 9. ea.

Animæ Beatorum, etiam quòd cognoſcant geſta viuentium, & eorum infortunia, non afficiuntur ob hoc dolore, nec moleſtia aliqua. ibi nu. 10. 387

Animæ Beatorum orationes, preceſq. noſtras, tam uerbis expreſſas, quàm corde cõceptas, intelligunt in Verbo. ibi num. 11. ea.

2 *Animas exiſtentes in purgatorio Deus viſitat, & conſolatur per Angelos ſuos. Opinione 852. numero 8.* 386

1 *ANIMAL, ueluti equus, mulus, bos, aſinus, vel quodcunque ſimile, ſi moreretur intrà triduum à tempore locationis uel venditionis factæ alicui, præſumeretur morboſum; intantùm, quòd agi poſſet ad pretium contra venditorem: ſecùs ſi ex longo interuallo animal prædictum moreretur. Opinione 129. numero 2.* 120

1 *Animal nullum eſt homine ingratius: quia ſi accipientium animos intueare, beneficiorum magna pars perditur: & ideò omnes vici lamentationibus aduerſus ingratos pleni ſunt Opin. 222. nu. 16.* 227

2 Animal deputatum ad vtilitatem eccleſiæ, ſanctum ſanctorum efficitur, Opin. 683. poſt nu. 9. 190

2 Animalia dicuntur mobilia. Opinione 683. numero 6. 189

ANNVI reditus, vide in uerbo Reditus.

1 ANTIQVITATI ſtandum eſt in paſcuis, pontibus, aquis, molendinis, & commoditatibus aquarum. Opin. 203. nu. 17. 177

2 ANVLVS non transfert poſſeſſionem ſicut claues: quia quædam ſunt nomina poſſeſſiua, vt claues; & quædam ſignificatiua, ut anulus. Opinione 619. numero 20. 148

1 APOTHECAE venditæ ſiuè legatę cenſentur, uendita ſiuè legata domo, & hoc quomodo procedat. Opi. 202. num. 2. 174

Vide cętera in uerbo Venditæ.

1 APPELLATIO non admittitur in atrociſſimis criminibus, in quibus quis reperiatur confeſſus, & conuictus. Opi. 50. nu. 2. 45

Appellatio denegatur duobus concurrentibus, videlicet, Primò, quòd reus ſit teſtibus plenè conuictus: & Secũdò, quòd ſponte abſque ullo impedimento confeſſus ſit: aliàs, uno ex ipſis requiſitis deficiente, non denegatur appellatio. ibi nu. 5. ea.

1 Appellatio eius, qui ex propria tantùm confeſſione damnatus eſt, admittitur, ſi cauſa iuſta expreſſa fuerit in appellatione, aliàs ſecùs: & ſic iudex exequitur ſententiam ſuam non obſtante appellatione. Opin. 51. numero 1. 45

1 Appellatio ſemper admittitur, niſi ſit ſpecialiter iure prohibita. Opin. 55. nu. 1. 48

Appellatio admittitur in criminalibus. ibi numero 2. charta 48

Appellatio admittitur in crimine læſæ maieſtatis humanæ. ibi num. 3. ea.

1 Appellatio non admittitur à ſententia lata ſuper poſſeſſorio adipiſcendæ, vel recuperandæ, quò ad effectum ſuſpenſionis; ſecùs quò ad deuolutionem de iure ciuili: ſed de iure canonico admittitur quò ad utrunque: & opinio prædicta de iure ciuili limitatur remiſsiuè in uiginti caſibus. Opin. 57. nu. 1. 49

1 Appellatio ſuſpendit iuriſdictionem inferioris iudicis proferentis ſententiam: & ſic eo ipſo, quòd quis ſuperiorem iudicem appellat, iuriſdictio inferioris ſuſpenditur. Opin. 77. nu. 22. 67

1 Appellatio, quæ permittitur ab executione in aliquibus caſibus, non poteſt fieri niſi ſemel. Opin. 80. numero 6. 71

1 Appellatio non fit de inferiori ordinario in tēporalibus in terris Imperij ad Papam. Opinione 369. numero 29. 342

1 Appellatio admiſſa ſi & in quantum, non videtur ſimpliciter admiſſa, ſed ſolùm in caſu, quo de iure admitti debuit. Opin. 410. nu. 3. 377

2 Appellatio ab interlocutoria exigit, ac requirit expreſſionem cauſæ nominatim pro forma: nec ſufficit in genere cauſas proponere facta relatione ad acta proceſſus. Opin. 549. nu. 3. 103

2 Appellatio, ſeù libellus appellatorius ualet, etiam ſi in eo appoſitum non ſit per appellantem: Et in his ſcriptis prouocat &c. Opin. 720. nu. 8. 220

1 Appellationis remedio extinguitur iudicatum. Opinione 77. nu. 23. 67

1 Appellationi quando cenſeatur renunciatum, remiſsiuè. Opin. 54. nu. 4. 48

2 Appellationem ſolus Princeps poteſt prohibere, & committere in reſcripto, vt procedatur in cauſis appellatione remota. Opinione 816. numero 4. 307

2 Appellatione prohibita, non cenſetur prohibitus recurſus ad ſuperiorem per viam ſupplicationis & querelæ: quia ſi non poteſt appellari, poteſt querelari. Opin. 816. num. 5. 308

1 APPELLARE licet à ſententia abſolutoria ab obſeruatione iudicij, quia non eſt mera interlocutoria ſed mixta. Opin. 51. nu. 2. 47

1 Appellare non licet in multis caſibus poſitis remiſsiuè. Opin. 57. nu. 13. 52

2 Appellare ab interlocutoria ſicut quis non poteſt ſine cauſa grauaminis: ita nec de nouo poßet ſuam appellationem iuſtificare. Opin. 714. nu. 17. 213

2 Appellare licèt non poſsit officialis in ſyndicatu condemnatus; tamen poteſt ſupplicare in terris eccleſiæ: ſed in Regno obſeruatur contrarium; cùm in eo nullatenus retardetur executio ſententiæ promulgatæ in ſyndicatu contra officialem per appellationem & querelam. Opin. 816. num. 6. 308

1 Appellandi remedium, & cautela, vbi interponuntur plures appellationes, ut fiat proteſtatio, quòd una tantùm intelligatur ſecunda & tertia & deinceps appellatio cum prima. Opin. 80. nu. 7. 71

1 Appellatur ab interlocutoria de iure canonico. Opinio. 52. num. 8. 47

1 Appellatur de iure canonico à ſententia arbitri. Opin. 53. num. 2. 47

1 Appellari poteſt à qualibet ſententia, etiam Principis, ubicunque illa contineat manifeſtam iniquitatem. Opin. 51. num. 5. 46

1 Appellari non poteſt à ſententia interlocutoria de iure ciuili. Opin. 52. num. 1. 46

Appellari ad Papam poteſt ab interlocutoria. ibi numero 9. 47

Appellari ab interlocutorijs Vicarij ad Epiſcopum poteſt. ibi nu. 10. ea.

Appellari licet ab interlocutorijs Vicarij foranei ad Epiſcopum uel Archiepiſcopum ibi nu. 11. ea.

Appellari nequit à ſententia interlocutoria de iure ciuili, quoties grauamen illatum per appellationem à ſententia diffinitiua reuocari poſſet. ibi nu. 12. ea.

1 Appellari non poteſt à ſententia arbitri, nec reclamari, nec reduci ad boni uiri arbitrium, de iure ciuili, etiam in caſibus, in quibus oritur actio ex compromiſſo. Opin. 53. num. 1. 47

Appellari poteſt à ſententia arbitrorum iuris, electorum quæ ex forma legis, præcepto iudicis, uel ſtatuti inter coniunctos. ibi num. 3. ea.

1 Appellari non poteſt ab executore; quod limitatur remiſſiuè pluribus modis. Opin. 54. nu. 1. 48

Appellari licèt non poſſit ab executione, tamen à pronuntia, ſeu ſententia iudicis de exequendo eſt permiſſa appellatio, ſecundùm unam communem opinionem, ſed ſecundùm alteram contrariam appellatio recipitur. ibi num. 2. ea.

Appellari non poteſt à futuro grauamine. quod declaratur utiliter. ibi nu. 3. ea.

Appellari an poſsit à ſuperſeſsione in cauſa, remiſsiuè diſcurritur. ibi num. 5. ea.

Appellari an poſsit à formatione inquiſitionis & proceſſus, ponitur remiſsiuè. ibi nu 6. ea.

1 Appellari non poteſt à ſententia lata ſuper dote, quò ad effectum retardandi executionem ſententiæ. Opinio. 57. num. 2. 50

Appellari non poteſt à ſententia lata in cauſa ſtudij, quò ad effectum retardandi executionem ſententiæ. ibi numero 11. 52

1 Appellari poteſt ſæpius à ſententia de iure canonico, ſecùs uerò de iure ciuili. Opin. 80. nu. 3. 70

Appellari poteſt ad iudicem ad quem infra decem dies conceſſos ad appellandum non aliter interpoſita appellatione coram iudice à quo, & illa ſola ſufficit. ibi numero 5. ea.

1 Appellari poteſt regulariter ante ſententiam diffinitiuam ab interlocutorijs, & quolibet grauamine de iure canonico: & qualibet appellationis cauſa per annum, uel biennium durare poteſt. Opin. 376 nu. 10. 347

Appellari non poteſt regulariter ante diffinitiuam ſententiam de iure ciuili ab interlocutorijs. ibi numero 11. ea.

1 Appellari poteſt à iudice negligente, ſeù recuſante deferre iuramentum in ſupplementum probationis, & quando defert non habenti iuſtam cauſam. Opinione 409. num. 1. 377

2 Appellari poteſt à mandato ex abrupto, & cauſa non

cognita

cognita facto, etiam tranſactis decem diebus: ſecùs uerò ſi eſſet conceſſum cauſa cognita: tunc enim illud mãdatum tranſiret in rem iudicatam. Opin. 678. numero 11. 186

Appellari non poteſt á ſententia diſgombrationis, & ex fractationis; cùm ea executionem paratã habeat. ibi numero 25. ea.

Appellari non poteſt à pręcepto ſeú ſententia de ſoluendo penſionem, & affictum locatori: & praceptum ſimiliter factum de ſoluendo penſionem ipſam reuocari minimè poteſt. ibi nu. 26. ea.

3 Appellari ita poteſt noctu à ſententia, quemadmodum etiam permiſſum eſt die feriata appellationem ipſam interponi. Opin. 703. nu. 6. 224

3 Appellari poteſt à ſententia lata de conſilio electi de partium voluntate. Opin. 715. nu. 1. 213

3 Appellari poteſt vbicunque non dantur defenſiones, & copia inquiſitionis reo. Opin. 717. nu. 13. 216.

APPELLANS homicida, maleficus, veneficus, adulter, & illator manifeſtiſſimę violentię, confeſſus, et cõuictus aliquis ex iſtis non auditur. Opin. 50. nu. 3. 45

Vide in verbo Confeſſus, in verbo Homicida, Adulter & Veneficus.

1 Appellans non admiſſus per iudicem à quo ad appellandum, poteſt tunc iterum appellare ad iudicẽ ad quem. Opin. 80. nu. 4. 70

1 APPELLANTES ad curiam Romanam ſolent ferre ſecum ſententiam & appellationem, vt per exhibitionem ipſius & appellationis, eidem conſtet eſſe appellationem ad ſe deuolutam; aliàs non ſolent concedi in dicta curia literę inhibitoriales. Opinione 77. numero 25. char. 67

Appellantes obtinent in regijs tribunalibus Regni Neap. literas inhibitoriales abſque productione ſententiæ & appellationis. ibi nu. 26. ea.

1 APPELLATVS vel alius in cauſa principali, uel appellationis, facientes compromiſſum, non cenſentur renuntiare ſententiæ pro ſe latæ, & poſſunt ad eam redire, niſi expreſſè renuntiauerint ſententiæ. Opin. 376. nu. 22. 348

1 APPELLABILIS non eſt cauſa alimentorum futurorum quò ad effectum ſuſpenſiuum, ſed cauſa alimentorum præteritorum appellabilis foret. Opin. 57. nu. 2. il 2. 51

1 AQVA de flumine publico non nauigabili licitè duci, & diuerti poteſt, dummodo poſtea reſtituatur, & remittatur in flumen nauigabile. Opin. 59. nu. 1. 52

Aqua duci poteſt ex flumine nauigabili, dummodò poſtea reuertatur in alueum ſuum. ibi nu. 2. ea.

Aqua naturaliter ad inferiorem fundum deſcendit. ibi numero 4. ea.

Aqua ſi ſemper deſcenderit ad loca inferiora abſq; aliquo facto, & vſu hominis, nõ propterea aliquod ius ſeruitutis inferior fundus aduerſus ſuperiorem acquiſiuit. ibi nu. 5. ea.

2 Aqua exiſtens intra domum feudatariam, & domum domini: ſi aqua ipſa vtriq. non ſufficiat, concedenda eſt habenti plenius ius. Opin. 510. nu. 14. 53

3 AQVAE ius eſt de demanio, & alienari nõ poteſt, nec præſcribi tãquã res particularis feudi. Opi. 510. n. 28. 54

1 AQVAM licitè quis ducere poteſt ex riuulis ad eius prædia. Opin. 59. nu. 3. 52

2 AQVAEDVCTVM incipiens ædificare, ſeù molendinum, licèt illud non perfecerit, ac compleuerit, cenſetur ius ſibi acquiſiuiſſe, vt poſſit prohibere alium cõſtruere volentem, aliud molendinum ſiue opus. Opin. 511. numero 1. 55

1 AQVILAE Ciuitas primaria demonſtratur in Regno Neapolitano, & narratur eius origo, excellentia, & nobilitas. Opin. 203. nu. 25. 177

Circa alia vide per diſcurſum illius numeri vſque ad finẽ, & de Aquilanorum conſtantia, fide, ſynceritate, & alijs erga ſuum Regem memoratu dignis, & in tota illa narratione, & compendio Belli Bracciani., quod auctor ad refellendas Campani calumnias, contra Aquilanos ipſos acriter, nequiter, ſine cauſa aut ratione aliqua iuridica ſuadẽte, canino ore obiectas; et ipſius Ciuitatis, & hominum conſtantiam demonſtrandum ex induſtria inſeri voluit atq; permiſit: Et ut ſi quando lectores ipſi uarietate, multitudineq; opinionum in iure ſcribentium in opere relatarum, tædio affecti; huius amœnæ hiſtoriæ, & lectionis dulcedine ſuauiter recreentur.

Aquilæ Ciuitas habet hodie 1581. quinquagintaſex Doctores, omnes inſignis literaturæ, celebris nominis, et uarijs animi dotibus mirificè ornatos. Opi. 867. poſt nu. 1. in princ. 411

1 ARCHIDIACONVS, qui eſt archidiaconus & canonicus in eadem eccleſia, duplicem vocem habet in electionibus. Opin. 70. nu. 1. 59

Archidiaconus, qui reperitur archidiaconus & canonicus in eadem eccleſia, debet recipere ob reſidentiam duplices diſtributiones. ibi nu. 2. ea.

1 AREA non habens ventum niſi ab vna parte, non poteſt occupari cum ædificio vicini. Opin. 69. numero 1. 58

Area non habens ventum ad triturandum meſſes, niſi ab vno latere, non poteſt occupari cum ædificio vicini, quamuis nulla debita reperiatur ſeruitus. ibi numero 2. ea.

1 ARBITER vt non poteſt arbitrari vt iterum & de nouo cauſa compromittatur in eius perſonam: ita etiam durante ipſo compromiſſo, ſeu infra terminum compromiſſi arbitrari non poſſet, vt is terminus à partibus prorogaretur. Opin. 64. nu. 1. 56

Arbiter arbitrari non poteſt, vt una ex partibus recuſans iterum & de nouo compromittere, ſeu terminum prorogare, talem poenam patiatur: quia quæ per arbitrum ipſum per modum diſpoſitionis fieri nõ potuerũt, nec etiam per pœnę impoſitionem. ibi nu. 2. ea.

1 Arbiter de partium conſenſu & communi voluntate poteſt laudare, & procedere, ſimpliciter, ſummariè, de plano, & iuris ordine prætermiſſo. Opin. 65. num. 1. 56

1 Arbiter in dubio quis electus videtur, & non arbitrator. Opin. 66. num. 1. 57

Arbiter & arbitrator laudando, uidetur in dubio laudare ut arbitrator. ibi num. 2. ea.

Arbiter dicitur quando exprimitur in compromiſſo, & tunc ex propria ſignificatione verborum, eſt potius arbiter, quã arbitrator. ibi nu. 3. ea.

Arbiter electus vt arbiter, & arbitrator, ſi eligeret viam ordinariam procedendo vt iudex, erit arbiter; ſi verò procederet amicabiliter inter partes omiſſa iuris ſolennitate, erit arbitrator. ibi nu.4. ea.

Arbiter dicitur qui eligitur vt iudex, videlicet vt procedat iuris ordine ſeruato. ibi nu.5. ea.

1 *Arbiter poteſt eſſe teſtis quando ei eon ceſſa eſſet poteſtas per partes litigantes procedendi cum ſcriptis & ſine ſcriptis. Opin.67.nu.1.* 57

1 *ARBITRI ſi arbitrantur ita aſſerendo, & laudando condemno te in centum, ſi non prorogaueris, vel iterum non compromiſeris, nihil agunt, nec afficit aliquo modo huiuſmodi condemnatio. Opin.64.nu.3.* 56

1 *Arbitri ſtatutarij habent iuriſdictionem delegatam, & conſequenter ſunt iudices delegati. Opin. 68. numero 1. char.* 58

Arbitri neceſſarij dicuntur arbitri iuris. ibi nu.2. ea.

Arbitri dicuntur qui authoritate legis, vel canonis eliguntur, & duntaxat eliguntur in caſibus expreſſis: & an eligi etiam poſſint in alijs ſimilibus caſibus remiſſiuè. ibi numero 3. ea.

1 *ARBITRATOR non deſinit eſſe arbitrator ob ſuperuenientem excommunicationem, & conſequenter arbitrari poſſet non obſtante excommunicatione ipſa. Opin.62.nu.1.* 55

1 *Arbitrator exul effectus, qui vulgo dicitur bannitus, non deſinit ob hoc eſſe arbitrator, & durante ipſo banno arbitrari valeret. Opin.63.nu.1.* 55

1 *Arbitrator tunc dicitur, quando aſſumitur ſuper contractu, ac ſuper actu extraiudiciali, non autem ſuper lite. Opin.66.nu.6.* 57

Arbitrator ille eſt, qui in contractu communiter aſſumitur. ibi nu.7. ea.

Arbitrator eligitur etiam ſuper diffinitione contractus. ibi nu.8. ea.

Arbitrator eligitur etiam ſuper teſtamento. ibi nu.9. ea.

Arbitrator dicitur quotieſcunq; ſibi tradita foret poteſtas procedendi de iure & de facto. ibi nu.10. ea.

Arbitrator dicitur quando partes promitterent ſtare eius voluntati. ibi nu.11. ea.

1 *Arbitrator poteſt eſſe teſtis, quando non quereretur de iuſtitia, ſeu iniuſtitia, ęquitate, vel iniquitate laudi, aut de ijs ex quibus ſibi aſcribi poſſet laus, vel uituperium. Opin.67, nu.2.* 58

1 *ARBITRATORIS electi poteſtas ſuper contractu perficiendo non extinguitur poſt mortem contrahentium vel alicuius eorum. Opin.66.nu.12.* 57.

1 ARBITRIV*M iudici attributum in cauſis, & caſibus criminalibus, debet eſſe iuri, & æquitati congruum; debet itidem regulari ſecundum regulas iuris communis, & municipalis; & intelligitur tale arbitrium de arbitrio boni uiri; & debet deniq; ſecundum hoc arbitrium iudicans inclinare in mitiorem partem. Opin. 61.nu.11.* 50

2 *Arbitrium boni viri importat vbicunque aliquid remiſſum eſt conſcientiæ, & diſcretioni alienæ. Opin.671. numero 2.* ea.

2 *Arbitrium boni viri ſemper uidetur ſtipulationi eſſe inſertum. Opin.811.nu.8.* 291

Vide cætera in uerbo Iudicis arbitrium.

1 *ARGVMENTVM de teſte ad accuſatorem valet. quod procedit affirmatiuè. Opin. 29.nu.4.* 21

1 Argumentum *de pacto ad ſtatutum valet. Opin.45. numero 7.* 41

1 Argumentum *de dote ad alimenta validiſſimum eſt. Opi. 57.nu.7.51. & Opin.72.nu.1.* 60

1 Argumentum *à contrario ſenſu habet locũ regulariter in legibus, ſeu verbis legis & canonis. Opin.71.nu.1.* 59

Argumentum *à contrario ſenſu habet locum etiam in legibus, & canonibus conditionaliter loquentibus. ibi numero 2.* ea.,

Argumentum *à contrario ſenſu eſt in iure fortiſſimum, quia dicitur mens textus, legis, & ſtatuti. ibi numero 3.* ea.

Argumentum *à contrario ſenſu non venit ex interpretatione & coniectura, ſed ex ſenſu & mente legis. ibi numero 4.* ea.

Argumentum *à contrario ſenſu habet locum etiam in ſtatutis, & eſt validum in iure. ibi nu.5.* ea.

Argumentũ *à contrario ſenſu non colligitur in ſtatutis correctorijs, quando ſtatutum nihil operatur, in ſenſu directo. ibi nu.6.* 60

Argumentum *à contrario ſenſu habet locum etiam in contractibus. ibi nu.8.* ea.

Argumentũ *à contrario ſenſu procedit quoque in vltimis voluntatibus, etiam ſi diſpoſitio vltimæ voluntatis ſit conditionalis. ibi nu.9.* ea.

Argumentum *à contrario ſenſu procedit ſimiliter in doctrinis Doctorum. ibi nu. 10.* ea.

1 Argumentum *de emphytheoſi ad feudum valet, et ecõuerſo. Opin.73.nu.1.* ea.

Argumentum *de feudo ad emphytheoſim tunc demum procedit, ſi in vtroque caſu appareat eadem ratio. ibi numero 2.* ea.

Argumentum *de emphytheosi ad feudum non valet in exhorbitantibus à iure communi. ibi nu.3.* ea.

1 Argumentum *à ſimili valet & procedit in exhorbitantibus fauorabilibus tantùm. Opin.203.nu. 19.* 177

Argumentum *à ſimili ſumitur quando concurrit ſimilis ratio vel maior. ibi nu.26.* ea.

Argumentum *à ſimili requirit æquitatem, quæ iungat ſimiles caſus. ibi nu.21.* ea.

Argumentum *à ſimili procedit vbicunque ſimilia ſunt omnia conuenientia. ibi nu.22.* ea.

1 Argumentum *de toto ad partẽ valet. Opi.316.n.3.* 296

2 Argumentum *non procedit ſumptum à maiori in mandatis; nec poteſt argui ex tacita mente conſtituentis. Opin.830.nu.27.* 323

2 ARMA *& inſignia quilibet poteſt aſſumere ad beneplacitum & imponere rebus ſuis. Opin.540.numero 14. char.* 96

2 ARMIS *& inſignibus alienis licitum eſt vti, dum tamen non tendat in alterius præiudicium: Inſignibus verò dignitatis non, niſi ipſam habeat, aliter punitur vt falſarius: & vtens priuatus veſtibus & ornamentis Papę, tenetur pœna capitali. Opin. 540. numero 15. char.* 96

ARROGATVS *in filium ab auo materno excludit fœminas, ſtante ſtatuto, quòd ſtantibus maſculis filiæ excludantur. Opin.812.nu.18.* 294

Arrogatus per omnia eſt ſimilis filiis legitimis, & naturalibus, tam ratione patrię poteſtatis, quàm etiam quò ad effectum ſuitatis, & reſpectu ſucceſsionis ab inteſtato. ibi num. 19. ea.

Arrogatus continetur appellatione filiorum. ibi numero 20. ea.

Arrogatus dicitur filius legitimus & naturalis. ibi numero 21. ea.

3 *ARTICVLVS aduerſus teſtes teſtamentarios, ad finem ſubuertendi, & reprobandi teſtamentum, qualiter fiat. Opin.* 886 *nu.* 1. & 2. 10

1 *ASSASSINVS punitur etiam non ſequuto effectu, licèt ſecus ſit in mandatore aſſaſſinij, ſed in Regno puniuntur pœna mortis naturalis tam mandans, quàm mandatarius, etiam non ſequuta morte. Opin.* 74. *num.* 2. 62

Aſſaſſinus non dicitur, qui propriam iniuriam vlciſcitur. ibi vers. Secundò quòd 61

Aſſaſsinus non dicitur, qui principali opem fert. ibidem vers. Vbi iſtam communem. ea.

Aſſaſsinus non dicitur, qui ſine pecunia alium occidit vt alteri morem gerat atq; obtemperet. ibi. vers. Tertio quòd. ea.

1 *ASSASSINI dicuntur, qui pecunia, alioue pretio conducti homines occidunt, ſeu percutiunt, nihil tale ab eis precauentes. quod declaratur non procedere in ſex caſibus remiſsiuè. Opin.* 74. *nu.* 1. 61

Aſſaſsini minimè dici poſſunt, qui ſpe, vel gratia adducti ſine promiſsione delinquunt. ibi ver. Tertio quòd aſſaſsini. ea.

1 ASSASSINIV*M non inducit generalis, & incerta promiſsio. Opin.* 74. *vers. Quarto quòd aſſaſsinium.* 61

Aſſaſſinium non inducunt expenſæ, ſed potius aliquid aliud quod lucrum afferat remanens ibi vers. Quarto quòd aſſaſsinium. ea.

Aſſaſſinium minimè reddit pecunia data, & conſignata pro expenſis redditus. ibi vers. Sexto quòd *aſſaſsinium minimè gentium.* ea.

3 *ASSERENS cauſas matrimoniales non ſpectare ad iudices eccleſiaſticos, anathema eſt. Opin.* 1057 *numero* 2. 169

3 ASSENSVS *Baronis & Regis ſuper obligatione, alienationeq. feudi, non tantùm probatur per ſcripturam, ſed etiam per duos teſtes. Opi.* 997. *nu.* 3. 118

2 *ASSERTIO Principis atq; narratio eſt ſufficiens probatio delicti. Nam verbis narratiuis Principis credendum eſt, vbicunq; in eis ſe fundat. Opi.* 639. *numero* 1. 162

Aſſertio vulnerati, vide in verbo Vulnerati.

1 *ASSESSORES non recedunt ab opinione Bartoli. Opin.* 179. *n.* 3. 153. & *Opi.* 398. *nu.* 12. 363

2 *Aſſeſſores non recipiunt ſalarium de publico, & tamen habent quaſi caſtrenſe peculium. Opin.* 610. *numero* 3. *char.* 142

1 *ATTENTATI remedium competit etiam contra tertium, qui in re attentata ſucceſsit mediante titulo & bona fide: ac etiam ſi ſucceſſor ipſe nullam habuerit cauſam à iudice, vel à partibus innouantibus. Opin.* 77. *nu.* 29. 67

1 *ATTENTATA & innouata appellatione pendente ante omnia reuocari debent. Opinione* 77. *numero* 1. 65

Attentata & innouata appellatione pendente reuocanda omnia veniunt per iudicem ad quem. ibi numero 2. ea.

Attentata vel innouata pendente appellatione à partibus, vel à iudice à quo, debent ab eodem ante omnia reuocari. ibi nu. 3. ea.

Attentata non ſolùm poſt appellationem interpoſitam, verùm etiam ante appellationem & poſt ſententiam, infra tamen tempus conceſſum ad appellandum ſunt nulla, & vti nulla & inualida reuocari debent, quod procedit in cauſis ciuilibus non autem criminalibus. ibi nu. 4. ea.

Attentata reuocanda ſunt etiam deſerta cauſa appellationis, ordinariè tamen & dato libello. ibi numero 8. 66

Attentata reuocari debent, etiam ſi appellationi obijciatur notorius defectus iuris in negocio principali, etiã à cauſa, quæ ſuper beneficio eccleſiaſtico tractaretur. numero 9. & 10. ea.

Attentata reuocanda ſunt, vbi allegatur contra appellantem notorius iuris defectus, etiam in cauſis, & rebus profanis, & temporalibus. ſed ſacrum concil. Neap. non ſolet reuocare huiuſmodi attentata, vbicunque cognoſceret calumnias notorias atq; iniuſtitias eorum qui petunt attentatorum reuocationem. ibi nu. 10. ea.

Attentata reuocari debent, etiã ꝙ obijciatur notorius defectus iuris, etiàm vbi tractaretur ſuper eccleſiaſtico beneficio. ibi nu. 11. ea.

Attentata ſunt in totum purganda, nec ſufficit cedere, & deponere cum oblatione, ſed ſunt liquidanda. ibi numero 12. ea.

Attentata in primis, & ante omnia reuocari atq; purgari debent, etiam vſque ad minimum obolum. ibi numero 13. ea.

Attentata appellatione pendente non ſolùm retractantur quò ad poſſeſsionem, ſed etiam quò ad fructus interim perceptos num. 14. ea.

Attentata facta circa acceſsoria retractantur ſtante quod illa ſuſpendunt negocium principale, & acceſſorium. nu. 16. ea.

Attentata reuocare poteſt iudex, etiam quòd de intereſſe partis aliter non conſtaret. ibi nu. 18. ea.

Attentata etiam per actorem poſt commiſsionem per eum impetratam ſunt reuocanda: & hoc fortius procedit in actore, quàm in reo. ibi nu. 28. 67

Attentata etiam nullitate pendente reuocari debent ibi. numero 30. ea.

Attentata non veniunt reuocanda ante omnia in caſibus illis, in quibus appellatio iure non eſt admittenda. ibi. num. 31. 68

Attentata cauſat qualibet inhibitio ſpreta Rotę Romanæ. ibi numero 33. ea.

Attentata dicitur poſſeſsio capta vigore ſetentiæ, à qua appellatum eſt, & ſequeſtranda venit. ibi nu. 36. ea.

Attentata per non procuratorẽ debẽt reuocari ſtatim, ꝙ de eis habuerit notitiam principalis. ibi nu. 38. ea.

Attentata facit etiam inhibitio attentata per aſſertum procuratorem. ibi nu. 3 9. ea.
Attentata non dicitur poſſeſsio capta vigore bracchij ſecularis pendente lite ſuper reſtitutione in integrum gratioſa. ibi nu. 40. ea.
1 *ATTENTATORVM in cauſa procedi poteſt etiam ſine alia commiſsione, ſi cõmittatur cauſa ſuper beneficio, vel ſpolio, & incidentib⁹. Opi. 7. n. 19.* 66.
Attentatorum *reuocatio non exigit terminorum obſeruationẽ, nec libellũ, nec litis conteſtationẽ. ibi n. 24.* 67
Attentatorum*, & ſic contra commiſſionem attentatorum non eſt iterum citandus abſens, ſed per procuratorem ſolummodò, & poteſt tunc etiam procedi per contradictas. ibi nu. 27.* ea.
1 *ATTENTARE is dicitur, qui ſua poſſeſſione alio modo, quàm antea vtendo facit aliquid illicitum, vel doloſum in prȩiuditium partis. Opin. 77. nu. 34.* 68
Attentare *dicitur reſignatarius collitigantis, poſſeſſionem capiens ex titulo non apoſtolico. ſed ſurrogatus gratioſè non videtur attentare. ibi nu. 35.* ea.
1 ATTENTANS *ad fructus, ita & taliter tenetur, quòd illos ſumptibus proprijs deferre debet ad domum illius contra quem fuerit attentatum. Opi. 77. n. 15.* 66
Attentans *condemnari debet in expenſis, quamuis reuocentur attentata ex officio. ibi nu. 17.* ea.
1 *ATTENTANTES in* Regno *Neap. ſunt ita exoſi regijs ſuperioribus, vt contra eos relaxari conſueuerint literæ, & prouiſiones poenales reducendi omnia attentata ad priſtinum. Opin. 77. nu. 20.* 67
1 *ATTENTATVR ſi poſt tres ſententias ex quacunque commiſsione, quamuis parti, non autem iudici inhibitum ſit, aliquid poſtea fiat. Opin. 77. nu. 37.* 68.
3 *ATTESTATIONES ſeu verba atteſtationum debent ſcribi per tabellionem. Opin. 949. nu. 3.* 72
3 Atteſtationes *teſtium inualidȩ conſenſu partium ratificari, & validari poſſunt. Opin. 959. nu. 16.* 85
3 *AVARITIA & amor pecuniarum peior eſt omni peccato. Opin. 667. nu. 5.* 177
2 *AVARI ſimilitudo. Opin. 667. nu. 4.* 177
AVDIENTIA teſtium vide in verbo Examinatio*, & in verbo Index, & in verbo Notarius.*
1 A*VREI legales dicuntur, quorũ ſeptuaginta duo conſtituunt libram auri. Opin. 76. num. 4.* 63.
Aurei *hodie taliter diminuti apparẽt, quòd nonaginta ſex requirantur ad conſtituendum libram auri. ibi n. 5.* ea
Aurei centum & ſeptem, hodiè ob eorum diminutionem conſtituunt libram auri. ibi num. 6. ea.
C*ȩtera vide in verbo Libra, & in verbo Solidus.*
3 *AVRORA, ſeù diluculum, licèt videatur medium inter diem & noctem: tamen aſcribitur diei, & cenſetur pars diei. Opin. 950. nu. 16.* 76
2 *AVTHENTICAE alearum vſus diſpoſitio eſt ſeruanda etiam inter clericos, & perſonas eccleſiȩ ſubiectas. Opin. 469. nu. 10.* 23
AVTHORITAS Bartoli, vide in verbo Bartolus.
Authoritas Gloſſe, vide in verbo Gloſſa.
AVTHOR ſe defendit aduerſus calumnias prolatas per quendam Modernum in prȩiudicium honoris colligentium receptas ſentȩntias Doctorum. Opi. 398. nu. 56 charta 367. 368. & 369
1 *AVTHORI cuilibet credendum eſt in arte ſua. Opin. 278. nu. 6.* 264
1 *AVVS tenetur dotare neptem, & filiam filij ſui. quod procedit, quãdo filius non habet vnde dotet filiam ſuã. Opin. 45. nu. 10.* 41
1 *Auus paternus non tenetur dotare neptem exiſtente filio diuite; ſecus exiſtente paupere, ſecundùm vnam communem Opinionem: ſed ſecundum alteram communem contrariam, auus ipſe tenetur indiſtinctè ad dotandum neptem prȩdictam. Opin. 75. nu.* 62
1 *Auus paternus excludit in ſucceſsione nepotis fratrem conſanguineum, & ſic ex vno tantùm latere coniunctum, & ſuccedit excluſis fratribus conſanguineis. Opin. 336. nu. 2.* 308
2 *AVI & auiȩ, proaui, & proauiæ, & coeteri deinceps aſcendentes, ad ſecunda vota tranſeuntes, perdunt dominium rerum eis per coniugem relictarum, & remanent ſolummodò vſufructuarij ipſarum rerum. Opin. 535. nu. 6.* 87

DE LITERA B.

3 B*AIVLINVS quandiu nutrit, teſtis eſſe non poteſt, poſteà verò eius teſtimonium admittitur: & ſic teſtimonio nutritoris, & nutricis pro eorum alumno credendum non eſt, dum illũ domi nutrit. Opi. 976. n. 4.* 102
3 *BAIVLVS, mulio, vel alius portitor, & ſolitus portare frumentum, vinum, & ſimilia, facit fidem teſtificando, & deponendo contra alium, etiam quòd eius confeſsio tendat ad ſui exonerationem. Opin. 967. numero 2.* 94
3 *BALDVS fuit* Doctor *Illuſtriſsimus, & ab eius opinione iudex non debet recedere in iudicando, maximè vbi non haberet contradictorem: quia eius opinio maximȩ eſt authoritatis in practica: imò eius opinio non minor eſt opinione Bartoli. Opi. 924. n. 4. et 5.* 47
3 Baldi *opinio non eſt parua vbi non habet contradicentem; imò tutum, & irreprehenſibile eſt iudici ſecundum Baldi opinionem iudicare, ubi non haberet contradictorem. Opin. 943. nu. 2.* 69
1 *BANNITVS durante banno poteſt eligi arbitrator. Opin. 63. num. 3.* 55

1 *Bannitus infra tempus datum ad appellandum non poteſt impunè occidi. Opin. 77. nu. 7.* 65.

1 *Bannitus ſeù deportatus reſtitutus recuperat bona confiſcata, ac bona etiam, quæ filijs erant attributa. Opin. 78. nu. 1.* 68.

Bannitus, ſeù deportatus reſtitutus per Principem, non recuperat bona alienata per fiſcum, & in alium tranſlata. ibi nu. 4. 69.

1 *Bannitus per ſtatutum prohibitus teſtari extra locum banni ſeruata forma iuris communis, teſtari poteſt, & valet eius teſtamentum. Opin. 89. nu. 3.* 69.

Bannitus poteſt iterum banniri. Opin. 80. nu. 1. 70

Bannitus, ſeù excommunicatus pluries, pluries debet abſolui. ibi. nu. 9. 71.

1 *Bannitus poteſt petere compromiſſum fieri vigore ſtatuti de cõpromiſſis faciendis inter affines. Opi. 118. n. 2.* 108.

2 *Bannitus, licèt proteſtetur volenti ipſum occidere, vt nullam ſibi inferat iniuriam, ex quo fuit abſolutus, niſi ſtatim faceret fidem de reſtitutione, uel abſolutione ſibi facta à ſuo iudice, poſſet impunè offendi. Opin. 770. nu. 9.* 261.

Bannitus propter contumaciam, non intelligitur bannitus ex maleficio, ibi nu. 12. ea.

Bannitus extra territorium ſtatuentis capi non poſſet, et captus debet relaxari tanquam illegitimè captus ibi. nu. 22. 263.

Bannitus ob homicidium ab vna ciuitate, eccleſiæ cenſetur bannitus ab uniuerſo territorio eccleſiæ mediatè, vel immediatè ſubiecto. ibi. nu. 24. ea.

Bannitus, ſicut offendi poteſt vigore ſtatuti in perſona: ita etiam in rebus ſuis vexatio, ſeù moleſtia per vim, & violentiam permiſſa eſt inferri. ibi nu. 28. ea.

2 B*ANNITVM ex forma ſtatuti vnuſquiſque de populo in iudicio poteſt defendere, & opponere nullitates ac alia defenſionis genera: & comparenti obijci nequit, quòd ſua non intereſt. Opin. 770. nu. 13.* 261

Bannitum interficiens vigore ſtatuti, ſtatim, & incontinenti eum ſpoliare poſſet. ibi nu. 29. 263.

1 B*ANNITI noſtri tẽporis retinẽt ea, quæ ſunt iuris cõmunis: nec illa amittunt propter bannum etiam reſpectu ciuitatis, qua banniuntur, Opin. 89. nu. 1.* 69.

Banniti, qui ex forma ſtatuti poſſunt impunè offendi, amittũt beneficiũ iuris cõmunis, et municipalis. ibi. n. 4. 70

Banniti banno imperiali, amittunt quę ſunt iuris cõmunis. ibi nu. 5. ea.

Banniti banno imperiali, priuantur cõuerſatione fidelium, & excommunicati laicaliter dicuntur. ibi nu. 7. ea.

1 B*ANNITIS ius reddi poteſt, niſi per ſtatutum prohibeatur. Opin. 79, nu. 2.* 69.

Bannitis, & rebellibus ius non eſt reddendũ. ibi n. 7. 70

Vide reliqua in verbo Occidens, *& in verbo* Statutum.

1 B*ANNVM publicè emanatum, præſumitur ſciri ab omnibus. Opin. 695. nu. 6.* 199.

Bannum præſumitur ad omnium notitiam perueniſſe, vbicunque illud publicatum fuerit in locis ſolitis, & conſuetis. ibi nu. 7. ea.

Bannum, licèt non comprehendat alienigenas; tamen comprehendit ſubditos loci, vbi illud publicatum fuit. ibi nu. 8. ea.

1 B*APTISMVS neceſſitatis tẽpore, & in articulo mortis licitè ab hæretico, et excõmunicato ſuſcipi poteſt: & aſſerens baptiſmum ſumptum ab hæreticis, ſecundùm formam eccleſię, non eſſe verum baptiſmum, anathema foret. Opin. 81. num. 6.* 72

Baptiſmus in caſu neceſſitatis á laico licitè conferri poteſt. ibi num. 7. ea.

Baptiſmus in caſu neceſſitatis à muliere conferri poteſt. ibi num. 8. ea.

Baptiſmus à Diacono *in caſu neceſſitatis, abſente ſacerdote, ſuſcipi poteſt. ibi num 9.* ea.

1 *Baptiſmus neceſſitatis tempore â laico ſuſcipi põt.* Opi. 145. num. 2. 131

1 B*APTIZATA manu vel pede pueri exiſtente extrà matris vterum, totum corpus cenſetur baptizatum.* Opin. 81. num. 4. 72

B*APTIZATO capite, totum corpus baptizatum cenſetur ibi num. 3.* ea.

1 B*APTIZARI non poſſunt paruuli in utero matris.* Opin. 81. num. 1. 71

Baptizari propter imminens periculum poſſunt habentes caput extra matris ventrem, quamuis omnia alia membra in eo clauſa habeant ibi nu. 2. ea.

1 B*ARBATIVS tanquam communium opinionum oppugnator eſt vitandus,* Opin. 398. num. 47. 367

2 B*ARONES flumina in prouincia Aprutina, vigore ſuorum priuilegiorum, in eorum baronijs exiſtentia, retinere conſueuerunt.* Opin. 510. nu. 10. 52

2 *Barones* Regni *Neapolitani tenentur in eorum iuriſdictionibus deputare capitaneos, aſſeſſores, & iudices ſecularium cauſarum.* Opin. 711. num. 7. 210

1 B*ARTOLVS ſemper habuit veritatem ante oculos.* Opin. 398. num. 16. 363

1 *Bartoli opinio eſt adeò tuta, ut non liceat ab ea recedere.* Opin. 179. num. 2. 153

1 *Bartoli authoritas non eſt poſtponenda authoritati Dominorum de* Rota, *ſaltim in terris Imperij.* Opi. 398. num. 10. 363

Bartoli authoritas eſt maxima in practica. ibi numero 11. ea.

Bartoli authoritas, in legis defectum, ad unguem obſeruatur. ibi num. 13. ea.

Bartoli authoritas in Hyſpania cæterorum ſententijs pręfertur. ibi num. 14. ea.

Bartoli authoritas etiam in Italia cæterorum ſententijs præferri debet. ibi num. 15. ea.

Bartoli authoritas, licèt magna ſit, tamen plus in extrauaganti ad reprimendum. ibi num. 18. 364

Bartoli anima cruciatur apud inferos, teſte Baldo; *quod authori non placet, prout in caſu* Opin. 694. *poſt num. 1. verſ. Sed contrariam partem.* 198

1 BELLVM *Braccianum* Aquilæ *geſtum, authore Angelo Fonticulano, narratur: in quo continentur quamplurimi congreſſus Aquilanorum et Braccianorum, & denique Braccij exitus miſerrimus recenſetur.* Opin. 203. num. 27. 178

Et de toto progreſſu illius belli, & alijs in eo memoria dignis proſequere per totum illud compendium.

1 *Bellum, quod actualiter ſit, vel ſola belli ſuſpitio, paria ſunt, ad hoc vt penſionis remiſſio ob cauſam belli fiat.* Opin 247. num. 7. 243

1 *BENEFACIENTIBUS nemo ſe opponere debet.* Opin. 222. nu. 7. 227.

1 *BENEFICIUM primum curatum vacat ipſo facto, ipſoq. iure per adeptionem ſecundi beneficij ſimiliter curati.* Opin 97. nu. 1. 83.

Beneficium primum curatum vacat per adeptionem ſecundi beneficij curati, ſtante pacifica poſſeſſione ipſius primi beneficij, & non aliter: & poſſeſſio pacifica quomodo intelligatur reſpectu c. de multa, ex. de preben. declaratur ibi nu. 3. ea

Beneficium primum non vacat ob receptionem ſecundi beneficij, vbicunque ſecundum beneficium eſſet acceptum per clericum calore iracundiæ. ibi nu. 4. ea.

Beneficium primum non vacaret ipſo iure, per adeptionem ſecundi beneficij non curati, & requirentis reſidentiã. ibi nu. 5. 84.

Beneficium, ſeù priuilegium ciuilitatis conceſſum abſenti, ſibi non prodeſt, niſi poſt ipſius beneficij acceptationem. Vide in verbo Priuilegium.

1 *Beneficium collatum abſenti, ante habitam notitiam, & præſentationem literarum, ac ratihabitionem, non acquiritur.* Opin. 211. nu. 7. 216.

Benficium legitimationis impetratum per patrem filij naturalis, ipſo filio ignorante, ei non prodeſt, niſi ad eius notitiam deuenerit, & impetrationem ipſam ratam habuerit. ibi nu. 9. ea.

Beneficium collatum per Papam abſenti, & ignoranti, qui deinde non acceptaret, vel moreretur extra curiam ante illius acceptationem, dicitur vacare in ipſa curia; imò poteſt etiam conferri per ordinarium. ibi nu. 13. ea.

2 *Beneficium reſtitutionis in integrum eſt vtile à principio, & non currit niſi à die ſcientiæ: quia tempus quadriennij conceſſum ad petendum reſtitutionem in integrum eſt vtile à principio.* Opin. 632. nu. 5. 156.

BENEFICII collatio, ſeù renuntiatio in fauorem alterius facta nunquam reuocatur, etiam ratione ingratitudinis. Vide in verbo Renuntiatio.

1 *Beneficij creditor diligentius quærendus eſt, quàm pecunia.* Opin. 222. nu. 9 227.

1 *BENEFICIA patrimonialia, quæ hodiè dantur in titulum perpetui beneficij, verè ſunt & realiter perpetua beneficia eccleſiaſtica.* Opin. 82. nu. 1. 72.

1 *Beneficia collata à filio patri, veniunt probanda: quia non ſtaretur aſſertioni ipſius patris.* Opin. 208. nu. 9. 210.

1 *Beneficia gratis conferuntur.* Opin. 213. nu. 1 221.

1 *BIENNIUM indultum appellantibus ad proſequendum appellationem, ita demum conceditur, ſi adſit iuſta cauſa, euidens, & neceſſaria.* Opin. 376. nu. 14. chart. 347.

3 *BLASTHEMUS non intelligens, ſeù conſiderans verba quę pronuntiat, nec eorum ſignificationem, puniri non debet; cùm incurrat ob hoc ſolummodò peccatũ veniale.* Opin. 912. nu. 5. 38.

1 *BONUS Bartoliſta, optimus iuriſta.* Opi. 398. n. 17. 363

2 *Bonus vir non poteſt arbitrari, quòd legitima filię ſit auferenda.* Opin. 811. nu. 3. 29.

1 *Bona fides iure requiſita ad præſcriptionem, in dubio præſumitur in poſſidente, habente titulum verum, vel putatiuum, niſi contrarium probetur.* Opinione 83. numero. 1 72.

2 *Bona fides probanda non eſt, probato titulo, cùm ea in dubio præſumatur.* Opin. 621. nu. 5. 149

Bona fides præſumitur etiam ſine titulo, ſi quis diù poſſiderit: quia bona fide dicitur poſſidere ille qui fuit in longa poſſeſſione. ibi nu. 6. 150

2 *Bona fides præſumitur ex longa poſſeſſione, vel ex coniecturis probabilibus iuſtæ poſſeſſionis.* Opinione 622. nu. 3. 151

2 *Bona fides præſumitur ex curſu longiſſimi temporis excedentis viuentium memoriam.* Opin. 692. nu. 5. chart. 196

1 *Bonæ fidei poſſeſſor poſt curſum 30. vel 40. annorum acquirit exceptionem, & publicianam actionem contra dominum; imò vtilem in rem; & conſequenter acquirit utile dominium, uel effectum dominij.* Opin. 20. nu. 3. 16

2 *Bonę fidei poſſeſſor fructus ſuos faciens, eos cum expenſis melioramentorum compenſare tenetur, etiam ſi quis bonæ fidei poſſeſſor eſſet virtute tituli iniuſti & nulli.* Opin. 622. nu. 1. 150.

1 *Bonæ fidei poſſeſſor tenetur fructus reſtituere, quatenus effectus eſt locupletior. ibi nu. 2.* ea.

1 *BONA interfectoris ex forma ſtatuti applicata pro parte hæred. b° interfecti, redeunt ad interfectorem, pręcedente ſimplici reſtitutione eidem per Principem conceſſa.* Opin. 78. nu. 3. 68.

1 *Bona committentis crimen læſæ maieſtatis diuinæ, vel humanæ, confiſcantur, ac publicantur.* Opin. 149. num. 1. char. 134.

Bona committentis crimen læſæ maieſtatis confiſcari debent per ſententiam de iure; ſecùs in Regno. ibi nume. 2. ea.

Bona damnatorum hodiè non confiſcantur, niſi in crimine læſę maieſtatis, ſed aſcendentibus, vel deſcendentibus, et à latere prouenientibus deferuntur, & reſeruantur. ibi. nu. 3. ea.

Bona contrahentium matrimonium in caſu prohibito, confiſcantur ipſo iure. ibi. nu. 4. ea.

1 *Bona non præſumuntur in dubio feudalia vel emphyteoticaria, ſed allodialia, & libera: quia omne prędium à quolibet ſeruitute liberum cenſetur, & opponenti incumbit probare contrarium.* Opin. 280. nu. 1. 265.

Bona Iudeorum, hæreticorum, ac infidelium peruenire debent, tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato ad ſolos filios effectos chriſtianos: adeò quòd parentes eorum contrarium diſponere nequeunt. vide in verbo Hæreticorum.

2 *Bona paraphernalia dicuntur illa, quæ traduntur marito vltra dotem: & conſequenter bona vltra dotem data, & quę vxor ſecum defert ad domum viri, etiam ſi illi conſignet, dummodò non in dotem, dicuntur paraphernalia.* Opin. 480. nu. 4. 32.

Vide in verbo, Mariti.

2 *Bona mariti, licèt minoris viginti quinque annis, tacitè cenſentur obligata eius vxori pro dote à ſe recepta.* Opin. 481. nu. 1. 33.

2 *Bona mariti nedum pro dote, ſed etiam pro alimentis præſtandis officio iudicis mercenario vxori ſuæ tacitè pręſumuntur hypothecata ipſi vxori. ibi. nu. 2.* ea.

2 *Bona contrahentium matrimonium in gradu prohibito debent*

bent publicari: & talis confiſcatio fit ipſo iure. Opin. 487. nu. 1. 37

Bona accedentiũ ad conſanguineas, uel moniales, uel alias prohibitas perſonas, publicantur, & ſiunt ipſo iure excommunicati. ibi nu. 4. ea.

Bona matrimonium contrahentium in gradu prohibito, licèt publicentur ipſo iure; nihilominus non habet locum in ſponſalibus: quia requiritur ad incurrendam ipſam pœnam, vt matrimonium ſit carnali copula conſummatum. ibi nu. 5. ea.

2 Bona delinquentis circa ſe ipſum, lite ſuper eo conteſtata, non publicantur ipſo iure, ſed mediante ſententia. Opin. 560. nu. 2. 112

2 Bona feudalia alienari non poſſunt pro dote; ſeù bona prohibita alienari per teſtatorem pro dotibus: quia prohibitio ipſa teſtatoris de non alienando præiudicat fœminæ dotandæ etiam ſi illæ eſſent de liberis & de deſcendentibus eiuſdem teſtatoris. Opin. 666. num. 2. char. 176

2 Bona damnatorum ad mortem naturalem, etiam hodiè, confiſcantur, & publicantur. Opin. 675. nu. 1. 182

2 Bona ſodomitarum confiſcantur. Opin. 726. n. 27. 230

Bona vſurariorum, vide in verbo Vſurariorum.

1 BONORVM appellatione, etiam data in emphyteuſim, continentur. Opin. 310. nu. 7. 289

2 BONIS publicatis ob crimen læſæ maieſtatis, in præſenti Regno Neapolis, conceditur annus ad agendum, & alijs nisi biennium; alias de cæterò non audiuntur: & ſic Regno ipſo videtur coarctatum tempus præfixum in l. benè à Zenone. C. de quadrien. præſcript. Opin. 591. nu. 15. 195

1 BOVES, & aratra, & alia ruralia inſtrumenta non poſſunt capi pro exequutione ſententiæ, nec pro pignoratione; & hoc ne ſterilitas fructuum damno eſſet reipublicæ: & ſi capiantur, poſſunt impunè recuperari per partem à manu executorum propria authoritate. Opin. 267. nu. 1. 257

Quod limitatur ibi pluribus modis & pulchrè.

Boues, & inſtrumenta aratoria, & ruralia capi poſſunt pro debito fiſchali, ſi debitor non eſſet ſoluendo, vel non reperirentur alia bona pro executione facienda. Idem eſt, quando capiuntur pro executione ex forma iuris communis, non loco pignoris, nec ſimplicis executionis, ſed vt vendantur, vel dentur in ſolutum. ibi nu. 2. ea.

2 Boues aratorij inter mobilia computantur. Opin. 683. nu. 7. 189

Boues veniunt, legato fundo, ſi erant deſtinati tanquàm inſtrumenta ad uſum cultiuandum. ibi nu. 8. 190

BRAVIVM non debetur currentibus, niſi clarè conſtet quis prior metam attigerit: ſed ratione incertitudinis omnes iterum currere debent. Opinione 84. nu. 1. 73

Brauium non debetur propter incertitudinem, ita etiam eadem ratione incertitudinis omnibus denegatur quod uni concedendum erat. ibi nu. 2. ea.

DE LITERA C.

1 CALIX laico, ſeù priuato vendi non poteſt niſi conflatus, vel confractus, præmiſſa prius oratione, ſed benè prælibatis obligari poteſt. Opi. 39. nu. 5. 36

2 CANON reintegranda. 3. q. 1. induxit nouum remedium poſſeſſorium aliàs non competens, & pinguiùs prouidet & ſubuenit quàm l. ſi coloni. C. de agric. & cenſit. lib. 11. Nam ea lex prouidet quando res fuit vitio affecta, nec poſſeſſio fuit aliquo tempore vitiosè quæſita, & ſic ille canon prouidet ſpoliatis & eiectis de poſſeſſione quomodocunque & qualitercunque. Opin. 737. nu. 1. 237

CANONICVS priuilegiatus de percipiendo fructus in abſentia, non percipit diſtributiones. Opi. 194. num. 12. 162

3 Canonicus non poteſt eſſe teſtis ſuæ præbendæ. Opi. 953. nu. 6. 79

Canonici antiquiores ex conſuetudine, quæ rationabilis dicitur, induci poſſet, vt optare deberent gradatim præbendas vacantes. vide in verbo Conſuetudo.

1 CANONISTA præfertur Theologo in obtinendis beneficijs in loco, in quo non pullulant hæreſes. Opin. 153. num 9. 138

1 CANONISTIS potius ſtandum eſt, quàm Theologis circa explanationem, ac declarationem dubiorum ſuper vſura decima, voto, iuramento, matrimonio, ſimonia, & alijs ſimilibus pertinentibus ad moralia; ſecùs ſi ageretur de interpretatione iuris diuini, in his, quæ ſpectant ad noſtri Ieſu Chriſti opera, & ad agnitionem veræ fidei contra hæreticos. Opin. 153. nu. 8. 138

1 CAPTVS pro repreſalijs conceſſis pro ſuæ communitatis facto, vel alicuius particularis perſonæ, habet ius repetendi totum & quicquid erogat ex de cauſa ab ipſa communitate, vel ſpeciali perſona. Opi. 86. nu. 1. 74

2 CAPERE vnuſquiſque poteſt, etiam priuatus, publicum delinquentem, vel repertum in flagranti crimine, & illum ducere ad iudicem competentem. Opin. 717. nu. 21. 217

CAPIENS duas vxores, vide in verbo Vxores.

CA-

2 CAPVT concilij ſuſpectum, reddit ſuſpectum totum concilium. Opin. 867. nu. 3. 412

1 CARCER publicus quis, & quis priuatus, explanantur. Opin. 342. nu. 4. 312

1 Carcer, palatium, ſeù camera, largo modo non poteſt appellari: nec dicitur in carcere clauſus, qui detinetur in palatio. Opin. 343. nu. 28. 316

1 CARCERATIO quando prohibita eſt iudici ſub pœna, non tenetur ad pœnam in ſyndicatu, quamuis aliquem in palatio, ſeù in camera arreſtaſſet: quia carceraſſe propriè non dicitur. Opi. 343. n. 30. 317

1 CARCERATVS nulliter, relaxari nequit, quando captura eſſet de nouo facienda. Opin. 85. nu. 7. 74

1 Carceratus iuſtè, peccat fugiendo; ſed non procedit vbicunque quis iniuſtè foret captus & carceratus. Opin. 168. num. 2. 141

1 Carceratus dicitur omnis, qui ſuo libitu de loco aliquo liberè recedere non valet: ſed hoc declaratur. Opin. 343. num. 29. 316

3 Carceratus ſeù poſitus in carceribus publicis teſtis eſſe non poteſt. Opin. 961. num. 8. 88

Carceratus fugiens, vide in verbo Fugiens.

1 CARDINALIS habet priuilegium liberandi condemnatum à pœna mortis dum ducitur ad ſupplicium, ſi ei pileum ſuum in capite ipſius condemnati imponat. Opin. 127 num. 2. 126

1 Cardinalis non eſt ſub patria poteſtate. Opin. 318. numero 2. 297

3 Cardinalis, Epiſcopus, Doctor & quilibet alius in dignitate conſtitutus, vocatus in teſtem, etiam ſi vellet accedere ad iudicem teſtimonium proferendi gratia, non poteſt renunciare priuilegio. l. ad egregias. ff. de iureiur. Opin. 928. nu. 13. 55

1 CARDINALEM offendens, incidit in crimen leſę maieſtatis, & punitur perinde ac offendens Pontificem. Opin. 88. num. 1. 76

Cardinalem offendens ad ſui neceſſariam defenſionem, non incidit in crimen leſę maieſtatis, nec punitur. ibi num. 4. 77

Cardinalem offendens verbis contumelioſis, non punitur pœna leſę maieſtatis, ſed mitiori pœna. ibi nu. 5. ea.

Cardinalem non dicitur inſequi ille, qui vadit, etiam cum malo animo ad dandum inſultum domui cardinalis. ibi num. 6. ea.

1 CARDINALES temerè mutilans, verberans, vulnerãs, interficiens, capiens, incarcerans, et detinens excommunicatur, & anathematizatur in bulla Pij Quinti, lecta in die Cenæ Domini de anno 1568. Opi. 88. num. 2. 77

3 Cardinales poſſunt conuinci duobus teſtibus, ſicut et Pontifex duorum teſtimonio condemnatur. Opin. 915. num. 1. 40

3 Cardinales, Epiſcopi, clerici, & aliæ perſonæ in ſacris conſtitutæ, licèt exemptæ non ſint à munere iuriſiurandi: tamen non tenentur iurare tactis ſacroſanctis ſcripturis; ſed illis productis, manu tanto pectore, iurare conſueuere. Opin. 931. num. 14. 60

1 CAROLVS Quintus Imperator vbi coronatus fuerit, & quo tempore. Opin. 369. num. 14. 341

2 CASTRVM unitum comitatui regulatur ſecundùm regulas primi cui accedit. Opin. 685. numero 1. 191

Cætera vide in verbo Regnum, Prouincia, & Territorium.

1 CASVS non expreſſus, habendus eſt regulariter pro omiſſo, vbi ex coniecturis non comprehenditur contrarium. Opin 90. num. 1. 78

1 Caſus fortuitus non venit appellatione periculi. Opin. 130. num. 4. 121

1 Caſus fortuitus non eſt aſcribendus culpę debitoris. Opi. 184. num. 1. 155

1 CAVSA dicitur magna, vel parua, ſecundũ qualitatẽ perſonarum, inter quas verſatur. Opin. 89. nu. 1. 77

Cauſa poſſeſſionis dicitur parua. ibi num. 2. ea.

Cauſa magna vel parua quæ dicatur, remiſſiuè. ibi numero 3. ea.

Cauſa vnius bouis vel porcelli inter ruſticos dicitur magna. ibi num. 4. 78

1 Cauſa iuſta eſt in Papa concedente teſtandi facultatem clerico de redditibus beneficij, vbicunque ipſe clericus ſubuenire vellet pauperibus conſanguineis. Opi. 101. num. 10. 92

Cætera vide in verbo Papa.

2 Cauſa ſeù iudicium criminale dicitur, quotieſcunque pœna delicti commiſſi fiſco applicatur: & cauſa ciuilis dicitur, quando pœna parti leſę defertur. Opin. 172. num. 3. 147

1 Cauſa iuſta litigandi excuſat victum ab expenſis de iure communi: ſed curia Romana, & ſacrum palatium obſeruat contrarium, cùm in omnibus caſibus condemnet victum victori in expenſis, excepto caſu poſito ibi. Opin. 404. num. 8. 374

Cauſa iuſta litigandi excuſat etiam à pœna legali. ibi num. 9. ea.

2 Cauſa in dubio præſumitur noua ad effectum ne pax dicatur rupta, dummodò conſtaret de ipſa noua cauſa; & dummodò non tractaretur de his quæ forent de ſe mala, & de genere prohibitorum. Opi. 566. n. 3. 116

2 Cauſa vbi non eſt, non poteſt eſſe ibi cauſatum. Opi. 568. num. 1. 117

2 Cauſa iuſta ob quam mouetur Papa ad priuandum clericum beneficio eccleſiaſtico, eſt bonum pacis & concordiæ. Opin. 181. num. 5. 129

2 Cauſa exprimi non debet in cõſilio, et voto cõſultoris: ſed ſatis eſt conſultori proferre votum ſuum ſine allegationibus: & ita practicatur in Regno Neapolitano. Opin. 711. nu. 4. & 6. 200

2 Cauſa agnationis conſeruandæ in ſtatuto non expreſſa, habetur pro expreſſa. Opin. 795. nu. 3. 276

2 Cauſa vbi non exprimitur, ibi præſumitur error, qui excludit conſenſum. Opin. 830. num. 23. 323

3 Cauſa matrimonialis æquiparatur cauſæ animali. Opin. 938 num. 9. 113

3 Cauſa matrimonialis ſpectat ad iudicem eccleſiaſticum: & aſſerens eam non ſpectare ad ipſum iudicem, anathema eſt. Opin. 1057. num. 2. 169

Cauſa iuſta & neceſſaria alienationis rei eccleſiaſticæ quæ ſit, vide in verbo Alienatio.

Cauſa alimentorum num appellabilis, vide in verbo Appellabilis.

2 CAVSAE cognitio eſt de iure diuino. Opin. 709. num. 7. 207

2 CAVTIO de iudicio ſiſti, aut de repræſentando, non ſe extendit in cauſa appellationis, quia per ſententiam expirauit. Opin. 299. num. 3. 273

Cautio præſtita de iudicio ſiſti pro abſente, expirat ſemel repræſentato reo; ſecùs ſi fuerit petita pro reo præſente: quia durat tunc vſque ad ſententiam. ibi numero 4. ea.

Cautio præſtita de ſiſtendo reo in iudicio, toties, quoties iudici viſum fuerit, durat etiam poſt ſententiam. ibi num. 5. ea.

1 Cautio vt præſtari debeat virtute iuris communis, vel municipalis, aliàs quis non audiatur, intelligitur, ſi petita ſit. Opin. 418. num. 4. 382

Cautio, quæ non petitur à parte, vigore ſtatuti requirentis cautionem ab appellante, omiſſa non vitiat appellationem. ibi num. 8. ea.

Cautio præſtita inter inimicos de non offendendo affines, & attinentes tam actiuè quàm paſſiuè vſque ad tertium gradum, ſecundùm ius canonicum incluſiuè computandum, non comprehendit ſponſum & ſponſam, & conſequenter eorum conſanguineos & affines: & ſic ſi offenſio inter eos interuenerit, non diceretur fracta, & rupta ipſa cautio. ita aliàs fuit iudicatum in facto in magna curia Vicariæ. Opin. 808. num. 32. & 41. 288. & 289

Cautio de non offendendo, dicitur odioſa, & ideò reſtringenda eſt. ibi nu. 41. ea.

Cautio præſtanda per vſurarium de reſtituendis vſuris debet eſſe idonea. Opin. 1053. num 4. 163

CAVTIONEM de vtendo ac fruendo arbitrio boni viri poteſt remittere principalis conſtituens, vbicunque vſusfructus reperiatur conſtitutus inter viuos; quia hoc caſu inter viuos poteſt conſtitui ipſe vſusfructus. Opin. 871. num. 5. 3

CAECVS, mutus, fæmina, & aliæ perſonæ ſimiles de iure inhabiles, vel aliter imperfectæ ad tenendum feudalia, admittuntur ad feudum, ſtatuto vel proclamate diſponente, quòd qui cœperit bannitum, ſeù aliquem malefactorem, habeat tale caſtrum in feudum. Opin. 821. num. 1. 313

3 Cæcus teſtis eſſe poteſt ſi contrahentium voces notas habet: nec obſtat quòd cæcus decipi poſſit in voce, quia etiam uiſu quis decipitur. Opin. 983. num. 1. 109

Cæcus in confectione inuentarij teſtis eſſe non poteſt, neque etiam in teſtamentis. ibi num. 2. ea.

Cæcus deponens de uiſu non probat. ibi nu. 3. ea.

Cæcus poteſt teſtificari de his, quæ vidit ante cæcitatem. ibi num. 4. ea.

3 CEDENS non poteſt eſſe teſtis in cauſa ceſſionarij, ſiue teneatur de euictione ſiuè non. Opinione 957. numero 1. 82

GENSVARIVS eo ipſo quòd probat ſe ſoluiſſe canonem, ſeù cenſum per tres continuos annos, præſumitur ſoluiſſe toto tempore retro, niſi contrarium probetur, vide in verbo Emphyteota.

1 Cenſuarius non ſoluens cenſum, vel canonem, vigore rei accenſuatæ, & ſub annuo cenſu conceſſæ, non incideret in commiſſum. Opin. 238. nu. 7. 336

CENSVS vide in verbo Emptio, in verbo Venditio & in verbo Contractus.

2 CESSIO facta etiam non potentiori, lite pendente, non valet, & cedens incidit in vitium litigioſi. Opin. 325. num. 2. 3

Ceſſio facta ante litem conteſtatam valet; ſecùs ſi poſt ipſius litis conteſtationem. ibi num. 3. ea.

Ceſſio facta per minorem non valet: nam minor ipſi iura ſua cedere nequit ſine iudicis decreto & authoritate. ibi num. 4. 317

Ceſſio actionum facta ex falſa cauſa, ſiuè ſcienter ſiue ignoranter ea facta ſit, ipſo iure non valet. ibi numero 5. ea.

Ceſſio facta ſine cauſa non ualet. ibi num. 6. ea.

Ceſsio facta per laicum clerico, tanquàm facta in potentiorem, in dubio præſumitur ſimulata & nulla. Quod procedit, ubicunque ceſsio facta eſſet Epiſcopis, ſeù alijs clericis iuriſdictionem habentibus ſuper laicos. ibi num. 7 ea.

Ceſsio quæ fit inter uiuos potentiori, ratione officij uel dignitatis, non ualet: & cedens debet perdere ius quod habebat. ibi num. 8. ea.

Ceſsio facta potentiori bona fide ualet; ſecùs ſi malitioſè cauſa opprimendi aduerſarium. ibi num. 9. ea.

Ceſsio potentiori bona fide facta, cauſa mutãdi iudicium, inducit ut ceſsionarius per exceptionem excludi poſſit, ſed non perditur ob hoc actio: nam tenetur eam ex ſemetipſo perſonaliter proſequi: nec poſſet amplius illam alteri cedere. ibi num. 10. ea.

2 Ceſsio bonorum in Regno quomodo fieri debeat, traditur forma. Opin. 827. num. 2. 318

1 CESSIONES bonorum conceſſæ in Regno debitoribus non admittuntur, ſi debita contracta appareant infra annum. Opin. 180. num. 2. 153

Ceſsiones bonorum & moratoriæ tam impetratæ, quàm impetrandæ per inquilinos, colonos, ſeù cenſuarios, & alios debitores Neapolitanorum in ſacro Regio conſilio collaterali Neap. non admittuntur contra Neapolitanos. ibi num. 31. ea.

1 CESSIONARIVS dicitur propriè eſſe creditor. Opin. 92. num. 1. 79

Ceſsionarius dicitur dominus. ibi num. 3. ea.

2 Ceſsionarius non poteſt ita petere executionem inſtrumenti contra debitorem, quemadmodùm petere poterat creditor ex forma ſtatuti, uel inſtrumenti: niſi imprimis & ante omnia conſtet de ceſsione, & eius iuribus. Opin. 779. num. 2. 269

2 Ceſsionarius & creditor ſimul poſſunt præſentare inſtrumentum in Regno ſecundùm formam ritus, ſi uite retroceſsione facta crediti per ceſsionarium creditori; cùm tunc uideatur reintegratum creditum in perſonam creditoris. Opin. 826. num. 11. 317

Ceſsionarius & creditor poſſunt ſimul in Regno præſentare inſtrumentum ſecundùm formam ritus, ubicunque creditor ſe obligauit ceſsionario in contractu ceſſionis præſentare ipſum inſtrumentum ſecundùm ipſius ritus formam. ibi num. 12. ea.

2 CHRISTIANVS exiſtens in territorio Sarracenorum poteſt teſtari ſecundùm formam iuris gentium ſeruari ſolitã à Sarracenis. Opi. 803. n. 9. 283

Christia-

3 Chriſtianus de iure teſtis eſſe poteſt contra Iudæum. Opi. 982.num.1. 108

2 CIPPVS domus in vltimis voluntatibus ſignificat agnatos, in quibus familia conſeruatur, etiam excluſa filia fœmina, quæ tranſit in alienam familiam. Opin. 850.num.5. 381

1 CITATIO partis in petitione familiæ iudicis ad aſſociandum uigore pactorum executiuorum appoſitorū in inſtrumento, non eſt neceſſaria: & iudex poteſt illam concedere abſque alia citatione. Opin.93. numero 1. 79

1 Citatio partis requiritur in executione ſententiæ. Opin. 94.num.1. 80

Citatio partis non eſt neceſſaria in executione ſententiæ in eadem re facienda, ſuper qua lata eſt ſententia. ibi num.2. ea.

Citatio eſt neceſſaria in executione ſententiæ quando ab ea extitit appellatum, & appellatio eſt deſerta. ibi numero 4. ea.

Citatio partis in executione ſententiæ facienda, eſt neceſſaria, ſiuè executio fiat in actione perſonali, ſiuè in reali. ibi num.5. ea.

Citatio partis in delatione iuramenti in litem non requiritur, ſed duntaxat ad uidendum taxationem rerum ablatarum faciendam per iudicem. ibi nu.6. ea.

Citatio eſt irrequiſita in quinque caſibus remiſſiuè. ibi num.7. 81

1 Citatio partis requiritur in comparatione literarum facienda, aliàs redditur nulla comparatio. Opin.113. num.12. 105

2 Citatio notoriè nulla non obligat citatum ad comparendum: & ſic citatus ad ſynodum ſi eſſet notoriè exemptus, non teneretur comparere. Opinio.548.num.5. char. 103

2 Citatio partis requiritur in declaratione facienda ſuper re notoria. Opin.549.nu.5. 104

2 Citatio eſt fundamentum & de ſubſtantia iudicij. Opin. 709.poſt num.1. 207

Citatio eſt de iure diuino inuenta. ibi nu.5. ea.

Citatio requiritur nedum in diffinitiua, ſed etiā in interlocutoria exigente cauſæ cognitionem. ibi n.6. ea.

Citatio non ſolùm requiritur in interlocutoria ſententia, ſed etiam peremptorium. ibi num. 8. ea.

2 Citatio partis, vel alius ordo iudiciarius ad conceſſionem ſequeſtri non requiritur ob ſuſpitionem fugæ, & exportationis rei, ſed exigitur ſolummodo ſummaria cognitio. Opin.722.num.4. 222

3 Citatio partis requiritur vbi examinantur teſtes ad perpetuam rei memoriam, ad uidendum eorum iuramentum: dummodo non timeatur de potentia aduerſarij: iſta citatio debet fieri ad domum ipſius partis aduerſæ. Sed quando fieret examinatio teſtium non ſolùm ad æternam rei memoriam, ſed etiam ad publicationem ipſorum teſtium; requireretur tunc citatio perſonalis. Opin.922.num.8.& 9. 45.& 46

3 Citatio ad uidendum deponere, iurare, & examinare teſtes, non debet eſſe trina, ſed ſufficit unica. Opin.966. num.6. 94

Citatio partis ad uidendum iurare teſtes non eſt neceſſaria, quando examinandi ſunt teſtes omni exceptione maiores, & quorum dicto de neceſſitate ſtandum eſſet. ibi num.7. ea.

3 Citatio facta die feriata pro non feriata num valeat, & num citatus die feriata comparere teneatur: & num data citationis qualibet die feriata, etiā paſchali fieri poſſit? remiſſiuè. Opin.992.num.5. 115

3 CITATIONEM negans, videtur negare defenſionem. Opin.709.num.4. 207

2 CITATVS per nuncium, ſi eſſet circumſpecta perſona, & fide digna, & iuraret nunquam ſe citatū fuiſſe ab ipſo nuncio: tunc ſibi potius, quàm nuncio crederetur. Opin.555.num.5. 108

2 Citatus ſemel reſpondens, nolo venire, etiam quòd ter citari debeat, non exiguntur aliæ citationes. Opin.747. num.2. 241

2 Citatus præſumitur præſens in iudicio, etiam quocunque modo in iudicio reperiatur: & conſequenter ſtatutum exigens pro forma citationem alicuius in aliquo caſu, non cenſetur tunc forma prætermiſſa, ſi ille fuit præſens in iudicio, & intelligebat ea quæ agebantur: quia citatio ipſa pro forma requiſita æquipollenter impleri poteſt. Opin.748.num.1. 243

3 Citatus ad uidendum iuramenta teſtium, in eius abſentia videtur eis dare licentiam iurandi ſi non comparet: et ideo pars ipſa citata ad uidendum iurare teſtes, ſemper comparere debet & adeſſe tempore delationis iuramēti, et recognoſcere teſtes et illos admonere, vt deponere debeant veritatem, & habere Deum ante oculos: quia ex hac diligentia varij exitus felices contingere conſueuere ad diffinitionem cauſarum. Opi.931. num.12. 59

3 CITATA vbicunque non eſtat pars ad uidendum iurare teſtes, examen eſt nullum: ſanatur illud tamen, ſi cum interrogatorijs ſunt examinati per commiſſionem. Opin.966.num.9. 94

1 CITARI debet poſſeſſor beneficij, quod vacauit ipſo iure, per aſſecutionem ſecundi ſimilis beneficij, quando traditur poſſeſſio eius alteri cui fuit collatum. Opi. 97.num.11. 84

1 Citari debent partes, quando iudex, vel æſtimatores proficiſcuntur ad videndum locum, uel rem, pro æſtimatione facienda. Opin.412.num.4. 379

2 Citari poteſt dominus litis procuratore abſente uel impedito poſt litis conteſtationem. Opin.652.nu.4. 171

3 Citari debet pars non ſolùm ad uidendum teſtes produci & iurare, ſed etiam ad illorum examinationem uidendum; cùm depoſitio & examinatio magis præiudicare poſſit, quàm iuramentum. Opin.966.nu.4. 93

Citari debet pars uiſura iuramenta teſtium productorū contra eam, non ſolùm in cauſis ordinarijs, ſed etiam in ſummarijs, in quibus proceditur ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, figura iudicij, & omni prorſus tela iudiciaria remota. ibi nu.5. ea.

1 CIVILITAS ſicut habitatione, incolatu, & priuilegio acquiri poteſt: ita etiam & pecunia. Opi.203. num.9. 176

1 CIVILITATIS priuilegium, ſiue beneficium. Vide in verbo Priuilegium, & in verbo Beneficium.

1 CIVIS originarius vt quis efficiatur, requiritur, vt habitauerit in ciuitate per decenniū. Opi.203.n.1. 175

Ciuis

Ciuis dicitur contrahere incolatum, vbi conſtituerit ſedem, & larem in ciuitate cum maiori parte fortunarum ſuarum, & habitauerit ibi ſpatio decem annorũ, animo inde non recedendi. ibi .num. 2. 176

Ciuis ſi mediante ſtatuto ille efficiatur, & euadat, qui per decennium ſteterit in ciuitate, tunc non requiritur continua manſio, ſed ſufficit, quòd pro maiori parte illius temporis ſteterit. ibi num. 8. ea.

Ciuis Romanus dicere, quid ſit, remiſsiuè. ibi nu. 10. ea.

Ciuis dicitur dupliciter, vno modo ſimpliciter, & alio modo ſecundùm quid. ibi num. 12. ea.

Ciuis Neapolitanus quis efficitur eo ipſo, quòd ducit uxorem Neapolitanam, vel ædificat. ibi num. 24. 177

Ciuis Aquilanus quis euadit, vbicunque aggregatur in aliqua ex vniuerſitatibus in ea exiſtentibus. ibi numero 24. ea.

Vide circa huius Ciuitatis aliqua notabilia, in verbo Aquilæ ciuitas.

1 Ciuis vocans in ius patriam, ac vniuerſitatem ſuam, ante omnia tenetur petere ueniam. Opin. 317. numero 2. 296.

2 Ciuis nouellus, qui nouiter eſſet factus ſubditus, & habitator ſtatuentium, poſſet prætendere ac allegare iuſtam ignorantiam ipſius ſtatuti. Opin. 766, numero 12. 256

1 CIVES aduentitij in vniuerſitatibus ciuitatis Aquilæ dupliciter aggregantur. Opin. 203. nu. 11. 176

Ciues oriundi, & originarij ſunt potiores quàm peregrini: & ſic nouitij & aduentitij ciues iudicantur ad impария cum terrigenis & originarijs. ibi nu. 16. ea.

Ciues noui non tenentur ad onera & collectas præteritas iam impoſitas contribuere: ita etiam non debent per vniuerſitates aggregantes participes fieri de acquiſitis per eas ante aggregationem. ibi nu. 18. 177

2 CIVITAS poteſt condere ſtatutum, quòd in cauſis ſummarijs procedatur appellatione remota. Opin. 816. num. 2. 307

2 CLAVES in dubio præſumuntur traditæ cauſa cuſtodiæ, ſi titulus non præcedat. Opin. 619. numero 4. 147

1 CLAVSVLA appellatione remota, facit, vt non poſſint poſtea reuocari tanquàm attentata, ſi appellatio eſt friuola. Opin. 76. num. 32. 67

1 Clauſula, vendit, tradit, ceſſit, & conceſsit, idem operatur, quod clauſula precarij, & conſtituti. Opin. 93. num. 3. 79

1 Clauſula, quòd tenores, & forma quorũ omnium & aliorum habeantur pro expreſsis, etiam ſi expreſſa mentio de eis facienda eſſet, operatur perinde ac ſi de verbo ad verbum omnia in indiuiduo expreſſa fuiſſent, & tollit clauſulam derogatoriam ad futura. Opin. 95. num. 2. 81

Clauſula ſummariè, de plano, ſine ſtrepitu &c. quid operetur, remiſsiuè. Opin 96. num. 2. 81

Clauſula ſola facti veritate inſpecta aliquid plus operatur, quàm clauſula ſummariè, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu & figura iudicij. ibi nu. 15. 82

1 Clauſula codicillaris in teſtamento filij poſita operatur, vt ij, qui ab inteſtato ſuccederent, videantur rogati hæreditatem reſtituere ei, qui in teſtamento hæres ſcriptus eſt. Opin. 313. num. 5. 291

Clauſula codicillaris concepta per verbum futurum tempus deſignans, quid operetur. ibi num. 6. ea.

3 Clauſula illa ſine præiudicio venientium ab inteſtato, ſolùm operatur in cauſa inteſtati, non autem ex teſtato: & ſic legitimatus abſque præiudicio proximorum, legitimorumque hæredum, nihil petere poteſt, niſi aliquid ei in teſtamento relictum foret. Opin. 452. numero 1. 6

3 Clauſula, non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs & gratijs in contrarium facientibus; etiam ſi de eis eſſet facta mentio ſpecialis, non operatur ad reuocationem priuilegij conceſſi religioſis, ne teneantur ad collectas aliquas, licèt poſtea Papa deſinet legatum pro collectis cum bullis habentibus dictam clauſulam. Opin. 641. num. 4. 163

3 Clauſula in reſcripto appoſita, Iuſtitiam facias, vel ſimilis, ſi tibi conſtiterit. an utilis ſit contra iniquam ſententiam? Opin. 713. num. 6. 211

2 Clauſula, motu proprio, operatur derogationem ſtatutorum, vel priuilegiorum; niſi de illis ſtatutis fiat ſpecialis mentio. Opin. 792. nu. 4. 275

2 Clauſula in mandato appoſita cum libera, in caſibus, in quibus mandata ſoleant graue præiudicium afferre, potius exprimitur ex tabellionum ſtylo, quàm ex mandantis voluntate. Opin. 830. nu. 29. 323

3 Clauſula teſtamentaria, ſi non valet iure teſtamenti, ualeat iure codicillorum, & rogare uenientes ab inteſtato, paria ſunt. Opin. 865. num. 2. 404

Clauſula codicillaris operatur, vt relicta in teſtamento debeantur à venientibus ab inteſtato. ibi nu. 3. 405

Clauſula codicillaris appoſita in teſtamento, operatur etiam in vulgari ſubſtitutione, etiam quòd in ea non intelligatur fideicommiſſaria. ibi nu. 4. ea.

Clauſula codicillaris in teſtamẽto appoſita refertur ad omnia, quæ in teſtamento continentur, & operatur vt ſubſtitutio, quæ iure directo valere non poteſt, iure codicillorum valeat. ibi nu. 7. ea.

Clauſula poſita in teſtamento, in qua teſtator aſſerit ſubſtituere vulgariter, pupillariter & per fideicommiſſum, eſt maximi momenti & effectus: quamuis notarij eam apponentes in teſtamentis, non intelligant ſuam vim & virtutem. ibi nu. 8. ea.

Clauſula codicillaris appoſita in teſtamento, cenſetur appoſita de voluntate teſtatoris, & non de conſuetudine notariorum; & præſertim vbicunq; teſtamentum extitiſſet perlectum coram teſtatore, vel reperiretur teſtamentum ipſum ſcriptum manu propria teſtatoris. ibi nu. 9. ea.

Clauſula codicillaris vbicunq; appoſita in teſtamento extet: uidetur tunc conceſſa facultas ſubſtituto veniendi ex quocunq; capite voluerit. ibi nu. 11. 406

Clauſula quod voluit teſtator valere teſtamentum, omni meliori modo quo poteſt &c. plurimum operatur. ibi nu. 13. ea.

Clauſula quod voluit teſtamentum valere omni meliori modo quo poteſt &c. operatur pluſquàm clauſula codicillaris: & operatur etiam effectum iſtum, ac ſi dicatur, iure inſtitutionis relictum ſit filio. ibi num. 14. ea.

Clauſu

Clauſula omni meliori modo in teſtamentis appoſita, operatur hunc effectum, quòd verbum relinquo importet inſtitutionem. ibi nu. 15. ca.

Clauſula codicillaris in tribus caſibus ſubintelligitur appoſita, licèt non apponatur. Primò ſi in teſtamento adſit iuramentum. Secundò in teſtamento inter liberos. Tertiò vbi inſtituitur perſona ualde dilecta. ibi numero 16. ca.

Clauſula codicillaris, & ardor liciti amoris æquiparantur. ibi num. 19. 407

Clauſula codicillaris ſemper præſumitur appoſita in teſtamento inter liberos, etiam quòd ea in ipſo teſtamento non apponatur, ſecundum vnam communem opinionem; licèt altera opinio contraria ſimiliter communis ſit. ibi nu. 20. ca.

Clauſula codicillaris ſortitur effectum ſuum, etiam teſtamento exiſtente nullo ex poſthumi præteritione, tam ſcienter, quàm ignoranter emanata, ſecundùm unam cõmunem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat, quòd præterito poſthumo ſcienter uel ignoranter, teſtamentum ipſum penitus rumpatur. ibi nu. 21. ca.

Clauſula codicillaris locum non habet ubi deficit uolũtas. ibi num. 22. ca.

Clauſula codicillaris in teſtamento fratris apposita, continente inſtitutionem turpis perſonæ, nil operatur: ſecundum unam cõmunem opinionẽ, quamuis altera ſententia contraria similiter communis ſit, quòd hęc clauſula operetur effectum ſuum in teſtamento à fratre, uel ſorore querela inofficioſi impugnato propter turpem perſonam in eo inſtitutam. ibi nu. 23. 408

3 Clauſula ſola facti ueritate inſpecta, apposita in literis Reginæ Iſabellæ, non tollit quin in Regno, in causis criminalibus, procedi poſſit ordinariè. Opin. 891. n. 9. 17

3 Clauſula reſtituas hæreditatem pleno iurè, operatur ut Trebellianicæ detractio non cenſeatur prohibita, ſecundum unam communem opinionem: licèt altera opinio contraria similiter ſit communis, quòd si teſtator iuberet hęreditatem ſuam reſtitui debere pleno iure, quòd ob hoc uideretur Trebellianicã prohibuiſſe. Opi. 1004. num. 2. & 3. 122

2 CLEMENTINA, Vt calumnijs, de ſent. & re iud. reſpuens à tribus ſententijs conformibus nullitatis exceptionem, procedit etiam in duabus ſententijs conformibus, quarum vltima tranſitum fecit in rem iudicatam. Opin. 715. nu. 13. 214

3 CLERICATVS & prima tonſura regulariter probari debent literis & ſcripturis, non autem per teſtes, niſi allegaretur ſcripturas deperditas eſſe. Opin. 974. num. 4. 101

Clericatus & tonſura, licèt probari poſſint literis facientibus mentionem de ipſa ordinatione clericali: hoc tamen non procedit in bulla ac literis Pontificis, in quibus nominet aliquem clericum, propter collationem beneficij factam. Nam clericatus non probatur ex eo, quod Pontifex beneficium conferendo in ſua bulla nominet ipſum clericum. ibi nu. 5. ca.

1 CLERICVS adulter deponitur ab officio, & beneficio, & in monaſterium detruditur toto tempore uitæ ſuæ. Opin. 35. nu. 1. 30

1 Clericus aduocatus poteſt recipere pro ſuo labore iuſtum patrocinium, & mercedem condignam. Opin. 36. numero 2. 31

1 Clericus sine conſenſu, licentiaq; ſui ſuperioris non poteſt renunciare beneficio ſibi collato ad finc accipiendi ſecundum beneficium incompatibile. Opin. 97. numero 6. char. 84

Clericus, qui in primo beneficio erogauit expenſas de proprio patrimonio, non cogitur dimittere illud, dum acciperet ſecundum incompatibile, niſi ſibi prius reſarcitis omnibus ipsis expensis. ibi nu. 7. ca.

Clericus per aſſecutionem ſecundi beneficij curati non amittit alia beneficia ſimplicia, quæ ob hoc non uacant modo aliquo. ibi nu. 10. ca.

Clericus infra ſpatium ſex menſium, à tempore aſſecutionis ſecundi beneficij incompatibilis, tenetur dimittere primum beneficium curatum & eius poſſeſſionem: aliás tam primum curatum, quàm cætera omnia beneficia aſſecuta, & obtenta, ipſo iure uacant. ibi numero 12. ca.

1 Clericus in ſacris ordinibus conſtitutus, ob fornicationem hodie non eſt deponendus, ſecundum unam communem opinionem, ſed ſecundum contrariam ſimiliter communem deponi debet. Opin. 98. nu. 1. 85

1 Clericus debitor, laborans paupertate, conueniri non poteſt, niſi in quantum facere poteſt, abſq; ceſſione, & deductis neceſſarijs alimentis. Quod procedit etiam in ſimplici clerico. Nam appellatione clerici, venit etiã clericus primæ tonſuræ. Opin. 99. nu. 1. 89.

Clericus conuentus pro debito, non habens alia bona quã beneficium, non poteſt excommunicari, ſeu carcerari; ſed tenetur iudex eccleſiaſticus adiudicare creditoribus annuos fructus illius beneficij, reſeruatis congruis alimentis ex eis ipſi clerico. ibi nu. 2. ca.

Clericus tenetur de redditibus ſui beneficij ſatisfacere creditoribus, etiam ſi ſint creditores illius de debito ſuo priuato, nec intuitu eccleſiæ facto. ibi nu. 3. 90

Clericus coniugatus non incedens cum habitu & tonſura, pro debito ciuili poteſt de perſona arreſtari, & detineri. ibi nu. 5. ca.

1 Clericus ſeu beneficiatus de redditibus beneficij poteſt viuere, & conſeruare bona patrimonialia. Opin. 100. numero 1. 90

Clericus de redditibus beneficij viuere poteſt, reſeruatis ſibi bonis proprijs, dummodò dicat officium debito modo, et ex auaritiæ cupiditate hoc non faciat, & dũmodo fructibus beneficij vtatur, non autem abutatur in detinendo concubinam. ibi nu. 4. ca.

Clericus illud quod poſſidet poſt adeptum beneficium, in dubio præſumitur eſſe eccleſiæ. ibi nu. 5. 91

Clericus habens patrimonium, officium, vel aliquod exercitium, res acquiſitas per eum poſt beneficium impetratum, præſumitur acquiſiuiſſe ex ſuo patrimonio. ibi nu. 6. ca.

Clericus habens bona patrimonialia tempore promotionis, & ante: & poſt eius mortem relinquat bona, præſumuntur ea in dubio acquiſita ex bonis proprijs. ſecus ſi hoc dubium ſit: quia tunc in dubio præſumendum eſſet pro eccleſia. ibi num. 7. ca.

1 Clericus beneficiatus habens adminiſtrationẽ, de beneficij

fructibus, vel alijs rebus ex fructibus eccleſiæ, vel intuitu eccleſiæ acquiſitis, non poteſt teſtari: cùm in vita vſufructuario, & in morte vſuario comparetur. Opin. 101. nu. 1. 91

Clericus non prohibetur teſtari de fructibus ſuæ præbendæ. ibi nu. 2. ea.

Clericus habens ſimpliciter beneficium ſine adminiſtratione, non poteſt teſtari de fructibus beneficij. ibi numero 3. 92

Clericus ex redditibus ſui beneficij, vltra honeſtum victum, aliquid ſibi attribuere non poteſt. ibi numero 4. & quicquid ſupereſt inter pauperes erogandum venit, ibidem. ea.

Clericus emens prædium ſibi, uel ſuis, de fructibus eccleſiæ, pertinet ad eccleſiam. ibi numero 5. ea.

Clericus ſimpliciter beneficiatus, facit fructus ſuos beneficij, & de illis teſtari poteſt. ibi numero 6. ea.

Clericus poteſt teſtari in multis caſibus poſitis remiſſiuè. ibi num. 12. 93

1 *Clericus in cauſis, quæ ſub iureiurando finiendæ ſunt, iurans, & poſtmodum detegatur peieraſſe, per biennium à communione pellitur. Opinione 103. numero 2.* 94

Clericus periurus magis punitur, quàm ſi venit contra fidem: quia priuatur beneficijs. ibi numero 3. ea.

1 *Clericus ſeipſum percutiens, incidit in excommunicationem, & pœnam c. ſi quis ſuadente diabolo. Opin. 104. num. 6.* 94

Clericus alium clericum notoriè percutiens, eſt excommunicatus à iure, & opus non eſt alia declaratione. ibi numero 9. 95

1 *Clericus in bonis patrimonialibus non gaudet priuilegio eccleſiæ, niſi in caſibus à iure expreſſis. Opin. 105. numero 1.* ea.

1 *Clericus tonſuratus, aut in minoribus, ſi non habet beneficium eccleſiaſticum, aut non incedit in habitu, non amittit fori priuilegium, etiam quòd ſe immiſceat in delictis enormibus, niſi ter prius monitus fuerit à ſuo prælato, vt reaſſumat habitum: quæ monitio, ſeu citatio habet locum in clericis primæ tonſuræ nõ coniugatis, non autem coniugatis. Opin. 106. numero 2. charta* 96

Clericus trina citatione perſonali debet citari, aut moneri vt reaſſumat habitum, non autem per proclama generale. ibi num. 3. ea.

Clericus ſimplicis tonſuræ, etiam incedens abſque habitu & tonſura, tam in cauſis ciuilibus, quàm criminalibus conueniri non poteſt coram Imperatore, Rege, Senatu, vel quocunque alio iudice ſeculari. ibi numero 4. ea.

Clericus primæ tonſuræ, aut in minoribus ordinibus conſtitutus, hodie non gaudet fori priuilegio niſi ſit beneficiatus, & clericalem habitum & tonſuram deferat. ibi nu. 6. ea.

1 *Clericus, eccleſia, vel monaſterium ſuccedens iure inſtitutionis, vel legati, laico iam conuento coram iudice ſeculari, litem ipſam inchoatam cum defuncto coram illo iudice finire tenetur, ſecundùm vnam opin. communem: ſed ſecundùm alteram contrariam & communem, lis cepta cum ipſo laico denuò inchoanda eſt coram iudice eccleſiaſtico, & non tranſit in clericum hæredem. Opin. 108. nu. 1.* 97

1 *Clericus beneficiatus, vel non in ſacris ordinibus conſtitutus, tenetur dicere ſeptem horas canonicas. Opin. 108. nu. 2.* 99

Vide in verbo Clerici.

Clericus in peccato mortali officium dicens in eccleſia, facit fructus ſuos: quia orationes communes, vt officia, miſſæ, vigiliæ & ſimilia, quæ facit malus miniſter, proſunt viuis, & defunctis. ibi numero 9. charta 100

1 *Clericus non poteſt torqueri niſi ſit infamis, & de crimine diffamatus, etiam ſi extent indicia. Opin. 110. numero 1.* 100

Clericus torqueri nequit, etiam quòd contra eum agatur ciuiliter, niſi ſit infamis, & de crimine diffamatus. ibi numero 2. 101

Vide in verbo Tortura.

1 *Clericus in minoribus ordinibus conſtitutus, eſt ſine gradu, id eſt ſine ſacro. Opinione 111. numero 2. charta* 101

Clericus conſtitutus in minoribus ordinibus, lato ſumpto vocabulo, dicitur eſſe in ordinibus ſacris. ibi numero 3. ea.

1 *Clericus profitens ſe debere eius concubinæ centum pro bonis ſeruitijs, vel ex alia cauſa legitima, non ſtaretur eius confeſſioni, ſed præſumeretur ipſa confeſſio facta in fraudem legis prohibentis legatum ipſum vel donationem. Opin. 205. nu. 10.* 206

Vide in verbo Donatio, uel Legatum.

1 *Clericus emens prædium de fructibus, & pecunijs præbendæ ſuæ, non poteſt illud dare, etiam intuitu pietatis, licèt pecuniam potuiſſet dare: quia ſtatim prædium fit eccleſiæ, ſiue emerit nomine eccleſiæ, ſiue ſuo, ſiue alieno.*

Quod non procedit, vbicunque per prælatum pecunia eccleſiæ eſſet alicui mutuata, & de illa quis prædium emeret: quia tunc emens ex tali pecunia; ſibi, non autem eccleſiæ acquirit. Opinione 252. numero 3. charta 246

1 *Clericus, perſeuerans in excommunicatione per annum, præbet occaſionem vt contra eum procedi poſſit tanquàm de hæreſi ſuſpectum. Opinione 261. numero 7.* 252

Clericus per perſeuerantiam triennalem in excommunicatione, eſt priuatus ipſo iure abſque aliqua alia ſententia declaratoria ſuis beneficijs. ibi nu. 9. ea.

Clericus priuatus ipſo iure beneficijs non facit fructus ſuos. ibi nu. 10. ea.

Clericus priuatus ipſo iure beneficio, poteſt à ſuo ordinario amoueri abſque alia hominis ſententia: nec prætendere poteſt ſe ſpoliatum. ibi nu. 11. ea

1 *Clericus carens patrimonio, tuta conſcientia, poteſt dotare ſororẽ ſuam, vel aliam conſanguineam pauperem de redditibus beneficiorum. Opin. 337. nu. 2.* 309

1 *Clericus captus ſine habitu tempore homicidij perpetrati dolo, & ex propoſito, non debet gaudere priuilegio fori,*

nec poteſt petere remiſſionem ad iudicem eccleſiaſticū. Opin. 405.nu.3. 374

2 *Clericus coniugatus non poteſt eſſe vicarius Epiſcopi.* Opin. 440.nu.2. 1

2 *Clericus & laicus ſimul electi, in cauſis ſpiritualibus poſſunt eſſe arbitri, & in eis procedere poſſunt, & valet tale compromiſſum.* Opinione 441. numero 3. charta 2

2 *Clericus victum & veſtitum ſibi procurare debet, vel artificiolo, vel agricultura ſine ſui officij detrimento.* Opin. 547.nu.4. 102

Clericus exercens officium tabellionatus, perdit beneficium; & aduocatus perdit nobilitatem: & decuriones etiam tenentur penitus abſtinere ab ipſo tabellionatus officio. ibi nu.7. ea.

2 *Clericus de iure canonico, & ciuili poteſt filiam dotare.* Opin. 605.nu 3. 139

2 *Clericus vel monachus poteſt eſſe notarius in cauſa hereſis, qui tenetur iurare fideliter ſe gerere: & poteſt etiam recipere mercedem ab inquiſito.* Opin. 647. numero 10. 167

2 *Clericus debitor fugiens pro debito, capi poteſt ſine metu excommunicationis, & duci ad iudicem ſuum.* Opin. 717.num.23. 217

2 *Clericus ſicut & laicus poteſt vim vi repellere, defendendo ſe ſuaque bona.* Opinione 819. numero 5. charta 312

Clericus ita aggreſſus vt mortem euitare non poſſit, poteſt aggreſſorem mutilare, occidereque, & non incurrit aliter irregularitatem. ibi nu.6. ea.

Clericus actualiter celebrans aggreſſus, poteſt dimittere celebrationem miſſæ: & ſi ſe tuendo aggreſſorem occideret, poſſet illicò reuerti ad altare, & ſacrificium perficere. ibi nu.7. 313

2 *Clericus beneficiatus, tempore ſuæ infirmitatis pignorans res eccleſiæ, contrahenſque debita pro ſua neceſſitate corporali, illa pignora tenetur luere, atque redimere ſucceſſor in beneficio, & debita ſoluere.* Opin. 838.nu.2. 341

3 *Clericus deponens in cauſa capitali ſeù mutilationis membri, non redditur inhabilis ad executionem ſuorum ordinum, etiam quòd ob hoc incurrat irregularitatem.* Opin. 917.nu.3. 41

Clericus contra laicum in cauſa criminali admittitur in teſtem in ſubſidium, quando veritas aliter apparere non poſſit. ibi nu.4. ea.

Clericus deponens in cauſa capitali ſeu mutilationis membri, nullam incurrit infamiam, nec peccatum. ibi numero 5. ea.

Vide in uerbo Teſtis, Irregularitas, & in verbo Iudex.

3 *Clericus in cauſa criminali contra laicum non recipitur in teſtem coram iudice ſeculari.* Opin. 989. num. 4. charta 113

3 *Clericus, monachus, & frater minor, in iudicijs teſtes eſſe poſſunt, cum eorum ſuperiorum licentia in actis apparente, aliter non probant.* Opinione 995. numero 2. 117

3 *Clericus de facto contrahens matrimonium, ita priuatur beneficijs, ſicut legitimè contrahens.* Opin. 106. numero 11. 174

1 *CLERICI, ſeu Sacerdotis fornicarij exemplum monſtruoſum ponitur recitatum per Beatum Cyrillum.* Opin. 98.nu.29. 87

1 *Clerici appellatione, venit clericus primæ tonſuræ.* Opin. 99. num.1. 89

Clerici debita omnia, camera apoſtolica ſuccedens in ſpolijs, ſeu bonis per ipſum clericum relictis, ſoluere tenetur. ibi num.4. 90

1 *Clerici bona tam mobilia, & immobilia, ex redditibus eccleſiæ lucrata, quàm etiam nomina debitorum, & actiones, competunt ipſi eccleſiæ.* Opin. 101. numero 7. 92

1 *Clerici non poſſunt donare concubinis, ſeu meretricibus, nec eis legare; imò donationes & legata eiſdem facta non ualent.* Opinione 205. numero 6. charta 206

1 *CLERICUM percutiens ſeu lędens, in excommunicationem incidit, etiam nullo interueniente vulnere in percuſſione ipſa; & incidit in c. ſi quis ſuadente diabolo: & tenetur Romam accedere pro impetranda abſolutione à tali excommunicatione.* Opin. 104. num.1. 94

Clericum degradatum percutiens, incidit in excommunicationem, & in can. ſi quis ſuadente diabolo. ibi numero 4. ea.

Clericum coniugatum verberans, ſeu percutiens, eſt excommunicatus. ibi nu.5. ea.

Clericum hæreticum percutiens, non incurrit pœnam c. ſi quis ſuadente diabolo; ſecùs ſi percuteret excommunicatum. ibi nu.7. 95

Clericum percutiens ludendo, non incurrit excommunicationem ob talem percuſſionem. ibi numero 11. ea.

1 *Clericum primæ tonſuræ percutiens, eſt excommunicatus, quemadmodùm ſi percuteret clericum in ſacris conſtitutum ordinibus.* Opinione 106. numero 5. 96

1 *Clericum percutere procurans animo deliberatiſſimo, & non percutiat eum re, & effectu, non incurrit excommunicationem: quia ad incurrendum pœnam excommunicationis, & cenſuræ eccleſiaſticę, requiritur factum.* Op in. 123 nu.2. 112

1 *CLERICI, vel monachi in ſacris exiſtentes, poſſunt exercere officium tabellionatus, & ſcribere acta in cauſa hæreticorum; cùm in ea non poſſint niſi religioſi ſcribere acta.* Opinione 30. numero 16. 24

1 *Clerici hęres, poſt eius mortem, expenſas, quas clericus erogauit de patrimonio ſuo in beneficio, repetere poteſt.* Opin. 97.num.9. 84

1 *Clerici fornicarij ſi moniti à ſuperioribus, à fornicatione, ſeu concubinatu non abſtinerent, tertia parte fructuum beneficiorum, & penſionum ipſo facto eſſent priuati: & ſi in crimine perſeuerent, & ſecundæ monitioni non parerent, ſuſpendi deberent ab adminiſtratione beneficiorum: & ſi ita ſuſpenſi non deſiſterent, beneficijs, portionibus, officijs, & penſionibus, quibuſcunque eccleſiaſticis perpetuò priuentur, & inhabiles, ac indigni quibuſ-*

quibuſcunque honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs, in poſterum reddantur. Opinione 98. numero 2. 85

1 Clerici *tenentur ad inſtaurationem murorum, portuum, viarum, & pontium Ciuitatis, ac contribuere cum laicis, ſecundùm communem opinionem, ſed ſecundùm contrariam ſimiliter communem non tenentur. Opin. 102. num. 1.* 93

Clerici, in quibus caſibus teneantur cum laicis contribuere, & in quibus non, ponuntur remiſſiuè. ibi numero 2. ea.

1 *Clerici producti in teſtes, coram iudice laico deponentes falſum, non poſſunt per iudicem laicum puniri, ac condemnari. nec principaliter, nec incidenter, ſed ſunt remittendi ad eccleſiaſticum ſecundùm communem opinionem, quæ apud Gallos non ſeruatur. Opin. 103. numero 1.* 93

1 Clerici *à poteſtate ſeculari, iure diuino ſunt exempti. Opin. 106. nu. 1.* 96

Clerici *primæ tonſuræ, minorumque ordinum, non incedentes in habitu & tonſura, & alia, iuxtà canonicas ſanctiones, non obſeruantes, ſunt ſubiecti iudici ſeculari, & ab eo vſque ad vltimum ſupplicium puniri poſſunt, nulla ſuper hoc declaratione requiſita: quod obſeruatur in omnibus Regni Neapolitani partibus, præterquàm in diœceſi, & Ciuitate Neapolis. ibi numero 7.* ea.

1 Clerici *non reſidentes in eccleſiis, in quibus habent beneficia eccleſiaſtica, tenentur ad dicendum horas canonicas, aliàs reſtituere debent fructus beneficij, quos perceperunt eo tempore, quo à dicendis ipſis horis canonicis ceſſauerunt. Opinione 108. numero 1. charta* 98

1 *Clerici carentes beneficio, ac nõ conſtituti in ſacris ordinibus, non tenentur ad dicendum horas canonicas, ſed officium Beatæ Mariæ, vel ſeptenam. ibi numero 2.* ea.

1 *Clerici in minoribus ordinibus conſtituti, ſunt capaces ſententiæ degradationis, & poſſunt degradari, ſecundùm communem opinionem: licèt iſta actualis degradatio in minoribus ordinibus inſignitis, moribus recepta nõ ſit. Opin. 111. nu. 1.* 101

2 *Clerici ludentes ad ludum prohibitum, quibus pœnis puniantur, remiſſiuè. Opinione. 469. numero 11. charta* 23

2 Clerici *regulariter officium tabellionatus exercere nequeunt tanquàm vile & ſeculare: non erit tamen inconueniens omninò, ſi clericus ipſe honeſto quodam artificiolo occupetur ad ſui ſubſtentationem, ad euitandum ocij malignitatem; vel vt Pauli exemplo, relictis eccleſiæ ſuæ prouentibus, pauperibuſque erogatis, de labore manuum ſuarum, & in ſudore vultus ſui viuere ſtatuat. Opinione 547. numero 3. charta* 101

Clerici, qui ad operandum validi ſunt, artificiola & literas diſcere tenentur. ibi nu. 5. 102

2 Clerici *beneficia, & eorum fructus non percipiunt ex publico, & tamen in eis dicuntur habere quaſi caſtrenſe peculium. Opin. 610. nu. 4.* 142

Clerici etiam in minoribus conſtituti ordinibus habent peculium quaſi caſtrenſe: & conſequenter acquiſita per eos poſt ordinem ſuſceptum, cenſentur caſtrenſia, vel quaſi. ibi num. 5. ea.

2 *Clerici ſodomitæ poſſunt degradari & tradi puniendi curiæ ſeculari: quia crimen hoc ſodomiæ eſt grauius hæreſi, crimine leſæ maieſtatis, & ſimonia. Opin. 727. numero 2.* 231

2 Clerici *excludunt fœminas, ſtante ſtatuto, quòd maſculi excludant fœminas. Opinione 812. numero 10. charta* 294

3 Clerici, *epiſcopi, Cardinales, & aliæ perſonæ in ſacris conſtitutæ, ſolent iurare non tactis ſcripturis, ſed eis productis, manu tacto pectore. Opin. 931. numero 14.* 60

1 C *L E R I C O R V M appellatione, veniunt conſtituti etiam in minoribus ordinibus. Opin. 107. numero 1.* 97

Clericorum *appellatione veniunt canonici, clerici in dignitate conſtituti, & alij prælati, in materia fauorabili, ſecùs in odioſa: nam prælati non ſunt clerici ſimpliciter, ſed ſecundùm quid. ibi nu. 2.* ea.

1 *C L E R I C I S fornicarijs, & concubinarijs Deus reſeruat inexcogitabilia & inaudita tormenta in ſeculo. Opin. 98. nu. 32.* 88

1 *Clericis permittitur ludus pro experimento virtutis, & gloriæ, de iure ciuili, & canonico; dummodò talis ludus, ſeu duellum, aut exercitium ad mortem non tendat. Sed ſecundùm concilium Tridentinum, clerici non poſſunt ſe exercere in huiuſmodi ludis. Opin. 231. numero 5.* 232

1 C O D I C I L L I, *in quibus adimeretur, vel daretur de nouo legatum, eſſet ſolennis diſpoſitio, licèt tractaretur de adimendis legatis in ſolenni teſtamento relictis. Opin. 355. nu. 6.* 329

3 Codicilli *probantur per teſtes, licèt non fuerint in conſpectu codicillantis, dummodò probè intellexerint quid agebatur: licèt fuerit quoddam intermedium, ita quòd codicillantem non videant. Opin. 968. numero 9.* 96

2 C O G N A T I O, *coniunctio, & proximitas eſt inter filios naturales, & coniunctos ex linea materna. Opin. 807. nu. 6.* 285

3 C O G N A T V S, *pater, mater & ſoror, in cauſa matrimoniali, & coniugali admittuntur: arbitrio tamen iudicis debet perpendi quanta fides ſit ipſis adhibenda. Opin. 993. nu. 3.* 116

2 C O G N I T I O, *ſcientia & notitia eorum, quæ publicè fiunt, præſumitur apud eos, qui in loco conuerſantur. Opin. 695. nu. 1.* 198

2 C O I T V S *eſt de ſubſtantia ad inducendam affinitatem, ſiuè illa interueniat ſponte, ſiuè coactè & per vim, ſiuè interueniat cum dormiente. Opin. 808. numero 30.* 288

1 C O L L A T I O *facta infra tempus datum ad appellandum, ſi potuit appellari, licèt poſteà non appelletur, eſt nulla. Opin. 76. nu 5.* 64

1 *Collatio beneficij ex cauſa ingratitudinis à prælato reuocari non poteſt. Opinione 373. numero 1. charta* 345

Collatio beneficij non poteſt dici donatio: quia prælatus ex

ex neceſsitate officij fecit illam, non autem ex liberalitate. ibi nu. 2. ea.

1 Collatio epiſcopi eiuſdem beneficij facta eadem die, qua collatio vicarij, præfertur collationi vicarij. Opin. 378. numero 7. 350

Collatio beneficij facta per Papam, præualet collationi ordinarij factæ eadem die, ratione prærogatiuæ concedentis. ibi nu. 8. ea.

Collatio ordinarij continens diem & horam, præſumitur anterior, & præualet collationi Papæ carenti hora. ibi numero 11. ea.

2 COLLEGIVM notariorum Ciuitatis Aquilæ laudatur. Opinione 647. numero 13. & 14. charta 167. & 168

2 Collegium poteſt allegari ſuſpectum. Opin. 867. numero 4. 412

COLONVS eo ipſo quòd probat ſe ſoluiſse canonem per tres continuos annos, præſumitur ſoluiſſe toto tempore retro, niſi contrarium probetur. vide in verbo Emphyteota.

3 Colonus poteſt eſse teſtis pro domino, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia cōtraria, quòd colonus pro domino teſtis non admittatur, ſimiliter communis ſit. Opinione 984. numero 1. charta 110

2 COMMISSVM aliquid de iure, intelligitur ſecundùm ius municipale. Opinione 766. numero 22. charta 257

1 COMMODATARIVS tenetur de leuiſſima culpa ob incendium commiſſum. Opinione 439. numero 4. 398

1 COMMVNIONEM melius eſt non ſuſcipere, & ſine ea mori, quàm de manu hæretici communicari. Opin. 98. num. 17. 86

1 COMMVNI opinioni ſtandum eſt, & ſecundùm eam iudicandum venit, etiam ſi ex varijs opinionibus dubium reſultaret. Opinione 398. numero 27. charta 364

Cætera vide in verbo Opinio, & in verbo Iudex.

1 COMPARATIO literarum, vnà cum litera, ad quam fit comparatio, facit ſemiplenam probationem, ſecundùm communem opinionem: licèt contrarium communiter obſeruetur, quòd dicta comparatio faciat plenam probationem. Opinione 113. numero 1. charta 104

Comparatio literarum facit plenam probationem, vbicunque comparatio eſset talis, quæ oſtenderet ſcripturam ſimul cum ſcriptura, ad quam ſit comparatio, per omnia ſimilem. ibi nu. 3. ea.

Comparatio literarum, ad hoc vt faciat plenam fidem, duo neceſsariò debent interuenire. Primo, quòd ſcriptura ipſa priuata, ex qua comparatio fieret, deberet habere ſubſcriptionem trium teſtium. Et ſecundò, quòd deueniri non poſset ad ipſam comparationem, niſi in ſubſidium: & ſic petens comparationem fieri, teneretur iurare ſe non habere aliam probationem. ibi num. 4. ea.

Comparatio literarum ſola ſine teſtibus ſubſcriptis non probat, nec vllam fidem facit. ibi nu. 6. ea.

Comparatio literarum plenè probat in cauſis ciuilibus, non autem in criminalibus, & in crimine falſi. ibi numero 20. 105

Comparatio literarum vtrum faciat ſufficiens indicium ad torturam. ibi num. 21. ea.

Comparatio literarum plenè probat in omnibus ſcripturis priuatis, excepta apocha. ibi nu. 22. ea.

Comparatio literarum plenè probat, etiam in epiſtola. ibi numero 23. 106

1 COMPENSATIO non habet locum in actione iniuriarum; & ſic iniuriatus reproperare non poteſt iniuriam aduerſus iniuriantem, proferendo ſimilem, vel maiorem iniuriam. Opinione 6. numero 4. charta 8

1 Compenſatio non fit ipſo iure, ſed ope exceptionis, ſecundùm communem opinionem. Sed contrarium non fuit benè deciſum in Rota Neapol. quòd compenſatio ipſa fiat ipſo iure, & parte non opponente. Opin. 114. numero 1. 106

Vide in verbo Exceptio compenſationis.

2 Compenſatio uel ſolutio fieri debet de antiqua pecunia æquè bona, uel de noua ad æſtimationem & commenſurationem antiquæ. Opinione 516. numero 61. charta 67

1 COMPENSANS cum ſuo creditore poſt promiſſionem factam cum iuramento de ſoluendo certam quantitatem, non uidetur liberatus à periurio. Opin. 115. num. 1. 107

Compenſans videtur liberatus à periurio, quando Ius compenſandi ſuperueniſset, poſtquàm promiſsum foret per iuramentum & ex poſt facto. ibi nu. 3. ea.

1 COMPROMISSVM, mortuo vno ex compromittentibus, tranſit ad eius hæredes, etiam ſi arbitrator ſuper contractu perficiendo aſſumptus ſit. Opin. 116. nu. 1. 107

Compromiſſum factum in Rege, uel Prælato ſub nomine dignitatis, non tranſit ad ſucceſſorem in dignitate: & ſic hæc authoritas non competit mortuo Rege, ſeu Prælato ipſo, ſucceſſori ſuo. ibi numero 2. ea.

1 Compromiſſum morte arbitri, ſeu iudicis expirat. Opin. 117. num. 1. 108

Compromiſſum expirat, vbicunque unus ex tribus arbitris ſtatutarijs, & ex forma ſtatuti electis decedit; & tunc duo ſuperſtites non poſsent ferre ſententiam. ibi num. 2. ea.

1 Compromiſſum factum in arbitratorem annullatur, ſi alter ex compromittentibus banniatur, & bona ipſius banniti publicata, uel confiſcata appareāt. Opin. 118. numero 1. ea.

1 Compromiſſum factum de rebus merè temporalibus eccleſiæ in laicum non requirit conſenſum epiſcopi. Opin. 119. nu. 1. ea.

1 Compromiſsum factum de re merè ſpirituali in laicum, tanquàm arbitrum, non valet. Opinione 120. numero 2. 109

Compromiſſum in Prælatum de re eccleſiæ ſuæ, tāquàm in arbitrum, & etiam arbitratorem fieri poteſt. ibi numero 8. ea.

Compromiſſum in laicum de cauſa ſpirituali fieri non poteſt abſque authoritate Papæ. ibi nu. 3. ea.

Com-

Compromiſſum factum de re ſpirituali in clericum, & laicum valet; cùm hoc faciat laicum capacem illius actus, quem ſolus exercere non poterat. ibi numero 4. ea.

Compromiſſum in prælatum de re eccleſiæ ſuæ, tanquàm in arbitrum, & etiam arbitratorem fieri poteſt. ibi num. 8. ea.

Compromiſſum in laicum de cauſa electionis fieri non poteſt. ibi num. 10. ea.

1 *Compromiſſum ſuſpendit tempus inſtantiæ appellationis, quòd eo durante non currat. Opin. 376. numero 17.* 348

Compromiſſum non ſuſpendit tempus inſtantiæ appellationis, niſi à die acceptationis laudi, ibi nu. 18. ea.

Compromiſſum non dicitur compromiſſum ante acceptationem laudi. ibi nu. 20. ea.

Compromiſſum non ſuſpendit inſtantiam primæ cauſæ, nec tacitè nec expreſsè. ibi nu. 21. ea.

Compromiſſum faciens de re, ſuper qua ſententiam obtinuit, poteſt redire ad primam litem. ibi numero 23. ea.

2 *Compromiſſum fieri non debet inter ſocerum & generum poſt mortem eius vxoris, ſtante ſtatuto, quòd cauſæ vertentes inter affines compromittantur. Opin. 807. nu. 1.* 285

Compromiſſum fieri non debet inter liberos naturales, & alios de agnatione paterna, ſtante ſtatuto, quòd cauſæ inter affines debeant compromitti. ibi numero 3. ea.

Compromiſſum fieri debet inter filios naturales & coniunctos ex linea materna, ſtante ſtatuto, quòd cauſæ inter affines compromittantur, ibi nu. 5. ea.

Compromiſſum fieri non debet inter nouercam & priuignum poſt mortem patris, ſtante ſtatuto diſponente, quòd coniuncti & affines teneantur ad compromittendum. Opin. 809. nu. 1. 290

Compromiſſum in Regno non poteſt fieri inter coniunctos in cauſis feudalibus, & in caſibus, in quibus reperirentur inſtrumenta, ſententiæ, vel obligationes liquidæ. ibi nu. 6. ea.

3 *Compromiſſum, ſeu laudum etiam acceptatum à partibus, reſcinditur ex enormi læſione vltra dimidiam. Opin. 1047. nu. 4.* 156

1 *COMPROMITTI poſſunt cauſæ eccleſiaſticæ, etiam ſpirituales in laicum. Opin. 120. numero 1.* 109

1 *COMPVTATIO graduum, ſecundùm ius canonicum, dicitur impropria. Opinione. 824. numero 2. charta* 315

Computatio graduum fieri debet ſecundùm diſpoſitionem & computationem iuris ciuilis, non autem canonici, etiam in terris eccleſiæ; ſiquidem computatio graduum, quæ fit de iure canonico, ſolummodò locum habet quò ad matrimonia, non tamen quò ad alia, ibi numero 3. ea.

1 *CONATVS in adulterio & raptu, an puniatur. Opin. 33. num. 5.* 26

3 *Conatus ad percutiendum, ſeu voluntas percutiendi non ſufficit, quamuis fuerit percuſſioni proxima contra Cardinalem, ſeu Epiſcopum ad incurrendum excommunicationem. Opin. 88. nu. 8.* 77

Conatus quamuis debeat puniri aliquando: tamen hoc fallit quò ad cenſuras; quoniam impoſitas contra facientem non incurrit, qui conatur tantùm facere. ibi numero 9. ea.

1 *Conatus puniendus eſt in atrocibus delictis. Opin. 122. numero 1.* 111

Conatus in atrocibus criminibus non eſt puniendus pœna ordinaria perfecti & conſumati delicti, etiam quòd delinquens peruenerit ad proximum ipſius delicti actum, ac fecerit poſſe ſuum, nec ſteterit per conſumantem, quin delictum omninò conſumatum fuerit. ibi numero 2. ea.

Conatus in crimine læſæ maieſtatis punitur pœna ordinaria, dummodò in hoc non fuerit nudus, ſolus, & ſimplex conatus, ſed reductus ad aliquem actum proximum vel remotum. ibi nu. 5. ea.

1 *CONCILIVM Sacrum Neapolitanum conſueuit dare inhibitoriales literas in ſententijs latis in magna Curia Vicariæ infra ſummam centum quinquaginta ducatorum abſque præiudicio executionis ipſarum ſententiarum. Opinione 259. numero 12. charta* 250

2 *Concilium vel ſenatus non poteſt recuſari ſi ſit ſuſpectum, vel ſuſpectus. Opinione 867. numero 2. charta* 412

1 *CONCVBINA inſtituta hæres à concubinario, qui cum ea aliter matrimonium contrahere non poſſet, ex quo vxorem habebat, hæreditatem ſibi relictam capere non poſſet, ſed applicanda fiſco veniret. Opin. 205. num. 5.* 206

1 *Concubina dicitur illa, quę indubitato affectu in domo eſt retenta, ab vxore parùm diſtans. Opin. 315. numero 8.* 294

3 *Concubina, ſeu amaſia non admittitur ad teſtificandum in cauſa ſui amaſij. Opinione 970. numero 2. charta* 97

3 *Concubina præſumitur acquiſiuiſſe ex bonis concubinarij. Opin. 1058. num. 4.* 171

Concubina non dicitur, niſi quę retinetur in domo. ibi numero 5. ea.

1 *Concubinam & vxorem habens, ipſo facto eſt infamis, & non admittitur ad accuſandum de publico crimine. Opin. 26. num. 6.* 19

Concubinas duas habens eſt infamis. ibi nu. 7. ea.

1 *CONCVBINARIVS eſt infamis infamia facti; nec poteſt accuſare, etiam eum, qui ſuam concubinam cognouit, niſi eſſet eius patronus. Opin. 26. numero 8.* 20

1 *Concubinarius ſeu fornicator publicus ac notorius, in ſacris ordinibus conſtitutus, eſt ſuſpenſus ipſo iure ab officio, & beneficio; & celebrans ante peractam pænitentiam efficitur irregularis, & irregularitate, quæ à ſolo Pontifice deleri poteſt, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, publicus fornicator ſeu concubinarius irregularis non efficitur, ſi officia celebrauerit diuina, tempore ſuſpenſionis, & publici concubinatus. Opinione 124. numero 1. charta* 113

Concubinarius notorius, ac publicus, ſiue ſacerdos ſit, ſiue alius in quocunq; ordine conſtitutus etiam in minori, eſt ſuſpenſus ab omnibus actibus ordinum, ex ipſa notoria fornicatione; & tandiu ſuſpenſus eſt, quandiù in vitio perſeuerat; & interim exequens officia ſua, etiã ſemel, irregularitatem incurrit, & indiget Pontificis diſpenſatione, ibi num. 2. ea.

Concubinarius publicus, ac notorius, eſt adeò legibus, & ſacris canonibus exoſus, vt ab eo miſſam, & alia diuina officia non liceat audiri. Sed hoc non procedit in concubinarijs occultis, & ab eccleſia toleratis. ibi numero 4. ea.

Concubinarius clericus, poſt monitiones factas; concubinam dimittens, & poſteà publicè reaſſumens dimiſſam, aut aliam, præter pœnam in ſacris veteribus canonibus, vel ſtatutis eccleſiarum impoſitas, excommunicationis gladio plectendus eſt: & cognitio aduerſus ipſos concubinarios ſpectat ad Epiſcopum; qui ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, procedere poteſt. ibi nu. 7. 114

1 CONCVBINARII publici vſquequò cum eis per ſuos ſuperiores diſpenſatum fuerit, poſt concubinæ dimiſſionem, & manifeſtam vitæ emendationem, ſunt inhabiles ad ſuſceptionem quorumcunque honorum, dignitatum, beneficiorum, & officiorum: ſed ſi poſt huiuſmodi diſpenſationem, vomitu recidiuo, ad talem notorium concubinatum redirent: tunc abſq; ſpe alicuius diſpenſationis ad prædicta prorſus inhabiles exiſtant. Opin. 124. nu. 3. 113

Concubinarij publici dicuntur non ſolùm illi, quorum concubinatus per ſententiam, aut per confeſſionem in iudicio factam, ſeu per rei euidentiam, quæ nulla tergiuerſatione celari poßit, ſed etiam qui mulierem de incontinentia ſuſpectam, & infamatam tenent, & per ſuum ſuperiorem ipſam cum effectu non dimittit. ibi numero 5. ea.

Concubinarij patiuntur triginta pœnas, vltra alias in d. Opin. 124. relatas: in tantum, quòd plura ſunt damna, & incommoda concubinatus, quàm pœnæ, quæ poſſent irrogari. ibi nu. 6. ea.

1 CONCVBINATVS continuatus vltra annum facit præſumi de mala fide. Opin. 261. nu. 2. 252.

1 Concubinatus probatur ac iuſtificatur, ſeptem requiſitis interuenientibus, addito etiam octauo requiſito, quòd concubinarius non ſit mente captus, vel furioſus, quia iſti concubinatum ipſum contrahere non poſſunt. Opin. 315. nu. 2. 293

Concubinatus de iure ciuili permittitur, licèt de iure canonico omnis fornicatio ſimplex prohibeatur. ibi numero 3. ea.

Concubinatus in omnibus & per omnia condemnatur; & reprobatur lege diuina, lege eccleſiaſtica: & lege ciuili etiam prohibetur viris vxoratis. ibi nu. 5. 294

Concubinatus etiam ab ijs, qui cæcas, claudas, debiles, infirmas, ſteriles, & inhoneſtas habent vxores, abhorreri debet. ibi nu. 6. ea.

3 CONDEMNATIO pœnæ quomodo fieri debeat contra teſtes recuſantes comparere & ſe examinare in Regno, & quomodo obſeruet practica. Opin. 918. numero 5. 43

1 CONDEMNATVS ad pœnam pecuniariam ex actione iniuriarum contra ipſum intentata, non debet admitti ad bonorum ceſſionem, etiam ſi vnum nummum ſoluere non poſſet, ſed pœna debet conuerti in corporalem. Opin. 91. nu. 1. 78

1 Condemnatus habet de iure dilationem quatuor menſium ad ſoluendum. Opin. 125. nu. 1. 114

Condemnatus habens dilationem quatrimeſtrem ad ſoluendum, & ea gaudere volens, tenetur à principio condemnationis cauere de ſoluendo tranſactis ipſis quatuor menſibus; aliter poteſt ſtatim capi. ibi nu. 2. ea.

1 Condemnatus ad mortem, ſeù ad quãcunque aliam pœnã, ſi tempore, quo ducitur ad ſupplicium deſtinatum fugeret, & apprehenderet ſacerdotem portantem corpus Chriſti per ciuitatem, eſt immunis & tutus ab illa pœna, dummodò recurrat ad ipſum, & accipiat cõmunionem. Opin. 127. nu. 1. 116

Condemnatus ad mortem, ſi tempore, quo ducitur ad ſupplicium, apponeret in eius capite pileum ſuum Cardinalis, erit liber. Nam Cardinalis habet priuilegium liberandi ipſum condemnatum à pœna mortis apponendo ſuum pileum in capite condemnati. ibi nu. 2. ea.

Condemnatus ad mortem, ſi vellet ducere in vxorem meretricem exiſtentem in lupanari, liberatur. Sed hoc potius procedit de conſuetudine, quàm de iure, & ita obſeruatur in Hiſpania. ibi nu. 4. ea.

Condemnatus ad furcas liberari debet, ſi laqueo fracto in terram cadat, ex quo uidetur miraculoſè factum: ſi tamen prius fuerit proteſtatus de ſua innocentia. ibi num. 13. ea.

1 Condemnatus, vel abſolutus in loco domicilij non prohibetur accuſari in loco delicti; ſecùs verò quando eſt abſolutus in loco delicti. Opin. 420. nu. 5. 386

2 Condemnatus ad mortem pro crimine ac delicto capitali, efficitur ſeruus pœnæ. Opin. 825. nu. 1. 315

Condemnatus ad pœnam mortis per ſententiam vigore contumaciæ, & fictæ confeſſionis, ex forma ſtatuti, non efficitur ſeruus pœnæ donec venerit in iudicis poteſtatem. ibi num. 2. ea.

3 Condemnatus ex contumacia in abſentia, tam in ciuilibus quàm criminalibus, non præſumitur condemnatus ex cauſa delicti, ſed ex ipſa contumacia. Opin. 884. numero 3. 9

3 CONDEMNARI nullus debet ad vnius teſtimoniũ; cùm vnico teſti credere peſſimi ſit exempli. Opin. 969. numero 3. 97

2 CONDICTIO, conſentienti, uel promittenti ſine cauſa, non denegatur. Opin. 516. nu. 68. 69

2 CONDITIONIS pendentia impedit tranſmiſſionem etiam ad filios. Opin. 843. nu. 10. 347

1 CONDVCTOR poteſt expelli de re locata per ſingularem ſucceſſorem, & emptorem, non obſtante iuramẽto interpoſito in ipſa locatione per locantem. Opin. 128. num. 10. 119

1 Conductor equi non tenetur de leuiſſima culpa, nec de caſu, nec de vitio naturali. Opin. 129. nu. 1. 120

Conductor equi non liberatur ab eius ſolutione ſi moriatur, licèt probaret equum illum mortuum fuiſſe in itinere, niſi ſpecialiter probaret, quòd ille idem equus obijt, quẽ conduxerat. ibi nu. 3. ea.

Conductor non tenetur de caſu fortuito, ſed dumtaxat de dolo, lata culpa, & leui. Opin. 130. nu. 1. 121

Conductor, etiam ſi ſuſcepiſſet in ſe periculum generaliter cum iuramento, ſuperueniente bello, vel peſte, de tali caſu fortuito non teneretur. ibi nu. 2. ea.

Conductor, qui ſuſcepit in ſe caſum fortuitum, aduerſamque fortunam, non tenetur de caſu inſolito & inconſueto ſuperueniente, ſed de caſu ſolito. ibi nu. 5. ea.

Conductor, qui ſe obligauit ex pacto ad omne periculum ſuperueniens ex quocunq; caſu, & ſpecialiter etiam ex bello, & occaſione belli, non poteſt petere remiſſionem mercedis. ibi nu. 6. Quod limitatur in cauſis inſolitis, ibi verſ. Sed hoc videtur. ea.

Conductor ſuſcipiens in ſe periculum belli, & guerræ, & omne aliud periculum, ex ui iſtorum verborum generalium, tenetur ad caſum peſtis, & cuiuslibet aduerſitatis. ibi nu. 7. ea.

Conductor renuncians in inſtrumento omni legum auxilio, petere non poteſt remiſſionem, etiam occaſione belli ſuperuenientis. ibi nu. 8. ea.

Conductor rem conducens tempore belli, vel peſtis, non poteſt petere remiſſionem mercedis ſibi fieri ob cauſam belli vel peſtis. Opin. 131. nu. 3. 122

Conductor æquo animo debet pati, & ſuſtinere impenſam modicam, ac modicum etiam damnum, ſed maximum damnum de iure pati non permitteretur. Opin. 132. num. 7. 122

Conductor debet potius reſtituere poſſeſſionem locatori, quàm litigare de proprietate: quod ampliatur in nouem caſibus remiſſiuè, & in ſeptem limitatur: idq; procederet, quando de locatione conſtaret, & vbicunque colonus locationem ipſam non negaret. Opin. 136. numero 1. 124

Conductor tenetur locatori rem conductam reſtituere, reſeruata tamen quæſtione propietatis in alio iudicio. ibi nu. 2. ea.

Conductor, ſi contra eum agatur ad rei reſtitutionem, nõ poſſet de dominio ſuo opponere, nec dicere locationem nullam prætextu dominij ſui: quia tale remedium dicitur eſſe momentaneæ poſſeſſionis recuperandæ, in quo exceptio dominij non admittitur. ibi nu. 3. ea.

Conductor poteſt referre quæſtionem dominij quotieſcunq; offert ſe paratum probare, quòd rem à ſe tempore locationis poſſeſſam conduxit, & quòd locator non fuit in poſſeſſione rei locatæ. ibi nu. 6. ea.

Conductor licèt nõ teneatur ad ſolutionem penſionis propter ſterilitatem, tamẽ tenebitur ſi non ſoluat decimã: vnde aduocati ſolent in hoc caſu verificare hanc oppoſitam exceptionem. Opin. 153. nu. 5. 138

Conductor eo ipſo, quòd probat ſe ſoluiſſe penſionem per tres annos continuos, præſumitur ſoluiſſe toto tempore retro, niſi probetur contrarium. Opin. 236. numero 1. 234

CONDVCTORES gabellarum, doghanarum, molendini, ac aliarum rerum ſimilium, non coguntur ad ſoluendum maiorem penſionem propter vbertatem, & augmentum fructuum, quàm fuerit tempore conductionis, & celebrati contractus, quando vbertas contingeret ex diligentia ipſorum; ſecus ſi caſu fortuito, vel inopinato, vt quia aliorum molẽdina eſſent diruta. Opin. 133. num. 1. 123

CONDVCENS rem ſuam propriam ignoranter, dominium non perdit, neq; poſſeſſionem, & poteſt referri per eum locatori quæſtio dominij. & ſic remedium l. conductores. C. locati, & l. non ab re. C. vnde vi, non habet locum contra conductorem, qui rem propriam conduxit: nam iſta conductio, & locatio eſt nulla. Opin. 135. nu. 1. 129

Conducens ignoranter rem ſuam à non domino, non perdit dominium neq; poſſeſſionem. Opin. 136. numero 7. charta. 124

Conducens ſcienter rem propriam à non domino, & non poſſeſſore, non amittit dominium, neq; poſſeſſionem. ibi numero 8. ea.

Conducens domum pro certo pretio, ſi illam poſteà reconducat tacitè vel expreſſe ſine expreſſione pretij, intelligitur eodem pretio, quo antea conduxerat reconducere. Opin. 534. nu. 9. 85

Conducens famulum pro vno anno pro certo ſalario, ſi poſtea illum reconducat, nulla facta mentione de ſalario, videtur reconductus ſub eodem ſalario. ibi nu. 12. ea.

CONFESSIO de debito ſi geminata ſit, opponi non poteſt exceptio non numeratæ pecuniæ infra biennium. Opin. 138. nu. 2. 125

Confeſſio creditoris ſibi ſatisfactam fuiſſe à fideiuſſore, ſufficit ad agendum contra principalem. Opin. 301. numero 1. 273

Confeſſio extraiudicialis abſente parte facta valet, & facit ſemiplenam probationem. Opin. 139. numero 1. charta 125

Confeſſio extra iudicium facta abſente parte valet, & tenet, etiam de iure canonico, ſecundùm vnam cõmunem opinionẽ, ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, ipſa confeſſio de iure canonico nõ probat aliquo modo. ibi nu. 2. 126

Confeſſio extraiudicialis geminata facta abſente parte & ſine cauſa in fauorem abſentis inducit plenam probationem: quia tunc habet vim confeſſionis iudicialis. ibi num. 3. ea.

Confeſſio facta ad liberandum debitorẽ abſente parte plenè probat, & præiudicat confitenti, ſecundùm vnam communem opinionem, ſed ſecundùm ſententiam contrariam ſimiliter communẽ iſta confeſſio non præiudicat confitenti. ibi nu. 4. ea.

Confeſſio extraiudicialis facta de aliquo delicto inducit inditium ad torturam contra confitentem ſufficiens. ibi numero 5. ea.

Cõfeſſio extraiudicialis de aliquo crimine debet neceſſariò probari per duos teſtes idoneos, & cõteſtes. ibi n. 6. ea.

Confeſſio extraiudicialis de aliquo crimine debet eſſe veriſimilis, habereq; præexiſtẽtem cauſam, in qua conſiſtat vtilitas, & honor, vel quid aliud ſimile. ibi numero 7. ea.

Confeſſio extraiudicialis probatur per duos teſtes, & parte abſente facta inducit ſemiplenam probationem. Opi. 439. num. 19. 401

Confeſſio geminata etiam parte abſente facta, plenè probat. ibi num. 23. ea.

Confeſſio extraiudicialis etiam non geminata, de æquitate canonica plenè probat, præſertim probata per duos teſtes

teſtes, adhuc quòd parte abſente facta fuerit. ibi numero 21. 402

Confeſsio facta per reum in tormentis, nullis, vel non legitimis indicÿs præcedentibus, non valet, & redditur nulla, etiam ſi millies fuerit ratificata; nec ex ea poſſet ſequi condemnatio. Imò tortus abſque legitimis indicÿs & confeſſus facit, vt eius confeſsio ſit ipſo iure nulla, nec pręiudicet confitenti, nec alteri, etiam quòd demùm ſuperueniſſent indicia. Opin. 140. numero 1. 127

Confeſſio facta ſponte in criminalibus abſque tormentis, vel metu tormentorum, etiam nullis indicÿs pręcedentibus, vel non data indiciorum copia, & ſic data nullitate proceſſus, ſufficit ſine aliqua ratificatione ad condemnandum confitentem. Opin. 141. nu. 1. 127

Confeſſio in tormentis ſi non ratificetur non infert ad condemnationem, ſed facultatem dat repetendi tormenta. numero 2. 128

Confeſſio facta coram iudice incompetente, licèt non valeat vt iudicialis, valet tamen vt extraiudicialis, & facit indicium ad torturam per iudicem ordinarium inferendam. Opin. 142. nu. 1. 128

Confeſsio facta ab excommunicato occulto, & tolerato, valet: nec eſt aliter reiteranda poſt notitiam habitam de ipſa excommunicatione. Opin. 266. numero 3. charta 256

Confeſſio peccatorum poteſt fieri laico propter impoſſibilitatem expectandi ſacerdotem: & huic laico confitenti in caſu neceſſitatis non eſt licitum confeſſata reuelare; imò laicus reuelans ipſam confeſſionem debet puniri pœnis remiſſiuè poſitis. in Opin. 145. numero 1. 130

Confeſſio facta puro laico, quem credebat confitens eſſe ſacerdotem, & communi opinione reputabatur ſacerdos, valet & tenet, & abſolutio etiam inde ſequuta. ibi numero 4. 131

Confeſſio tutoris, curatoris, adminiſtratoris, executoris & ſimilium de recepta pecunia, non præiudicat principali, nec ei ſtandum eſt in præiudicium pupilli, minorum, heredum, & aliorum, nulla apparente numeratione. Opin. 146. num. 1. 132

Confeſſio de dote recepta, conſtante matrimonio, non præiudicat creditoribus præſentibus, vel futuris. Opin. 147. num. 1. 132

Confeſſio de recepta dote, matrimonio durante, etiam iurata, non nocet creditoribus tam pręſentibus quàm futuris. ibi nu. 2. ea.

Confeſſio dotis durante matrimonio non nocet creditoribus, licèt lapſum ſit tempus decem annorum opponendi exceptionem non numeratę dotis. ibi nu. 3. ea.

Confeſſio dotis conſtante matrimonio facta, ſtante lapſu temporis ad opponendum exceptionem non numeratę pecuniæ, operatur tantum, quantum vera dotis ſolutio in præiudicium mariti & creditorum, maximè futurorum. Opin. 148. nu. 6. 133

Confeſſio dotis receptæ, in quibus caſibus veram numerationem ſaltem præſumptiuè probet, ponitur remiſſiuè. ibi num. 8. 134

Confeſſio facta à muliere in venditione fundi, conſtante matrimonio, per maritum facta de virili portione pecuniæ recepta, non obſtat ipſi mulieri agenti ſoluto matrimonio ad repetitionem: quia maritus pręſumitur totum pretium habuiße non obſtante tali confeſſione. Opin. 483. nu. 1. 33

Confeſſio & legatum dotis receptæ non probat dotem datam, & præſertim ſi fiat abſente parte. vide in verbo Dotis.

Confeſſio nullatenus probatur per teſtes ſingulares. Opin. 909. num. 5. 36. & Opin. 927. nu. 10. 53

Confeſſio offenſi etiam conſtituti in mortis articulo, ſicuti non nocet offendenti, accuſato, vel inquiſito: ita ſimiliter confeſſio notarÿ etiam in extremo vitæ conſtituti, aſſerentis falſum commiſiſſe, nihil operatur. Opin. 924. num. 6. 47

Confeſſio iudicis, etiam in articulo mortis conſtituti, aſſerentis ſe iniquam protuliſſe ſententiam, non valet, neque probat. ibi. num. 7. 48

Confeſſio facta coram tabellione abſque iudicis præſentia non præiudicat. Opin. 927. num. 3. 52

Confeſſio facta coram iudice ad hoc vt præiudicet, debet fieri iudice ſedente pro tribunali ibi. num. 4. ea.

Confeſſio facta coram notario maleficiorum, vel coram iudice, non in figura iudicÿ, & ſic in camera, non ſedente pro tribunali, non præiudicat quò ad cōdemnandum. ibi. num. 5. ea.

Confeſſio facta iudici in camera & non ſedenti pro tribunali, facit ſufficiēs indicium ad torturam: quia illa valet vt extraiudicialis. ibi. num. 6. ea.

Confeſſio facta coram iudice incompetente, valet in vim confeſſionis extraiudicialis, & facit ſufficiens indicium ad torturam ibi num. 7. ea.

Confeſſio extraiudicialis in cauſa ciuili facta, etiam extra banchum iuris coram iudice, plenè probat. ibi numero 8. ea.

Confeſſio probata per vnum teſtem non facit ſemiplenam probationem. ibi nu. 9. ea.

Confeſſio non probatur per teſtes ſingulares. ibi numero 10. 53

Confeſſio facta in iudicio probatur etiam per teſtes. ibi numero 11. ea.

Confeſſio à teſtibus probanda non admittitur elapſo termino ad probandum præfixo. ibi nu. 12. ea.

Confeſſio facta abſente parte, & vnus teſtis, faciunt plenam probationem: dummodò iſtę duę ſemiplenæ tendant ad vnum finem; & diſcutitur. nu. 3. Opin. 945. num. 1. 70

Confeſſio facta in ciuilibus extra iudicium præſente parte, ſi probetur per duos teſtes, facit plenam probationem, & præiudicat confitenti, ſi acceptatur confeſſio ipſa, ſecundùm communem opinionem: licèt contraria ſententia appareat ſimiliter communis, quòd non requiratur dicta acceptatio. Opin. 947. nu. 3. 71

Confeſſio prælati de mutuo recepto, eccleſiæ vel ſucceſſori ſuo non præiudicat. Opin. 953. num. 8. 79

Quod declaratur. ibi num. 9. ea.

CONFESSIONIS ſacramentalis ſecretum non eſt detegendum, etiam quò ad crimen committendum, ſaltem nominato authore. Opin. 144. num. 6. 129

Vide in verbo Sacerdos.

CONFESSIONI mariti de recepto ſtatur in præiudicium

iudicium creditorum, concurrentibus coniecturis. Opin.148. num.7. 133

1 CONFESSIONEM poteſt reuelare laicus, & conſequēter ea, quæ in ſecreto, & confeſſione dicātur, etiam ei præſtito iuramento: nam ſi in teſtem producatur, debet hoc propalare non obſtante iuramento ipſo. Opin.144. num.8. 130
Vide in verbo Laicus.

1 CONFESSOR poteſt laudare confitentem ac abſolutè aſſerere confitentem ipſum virginem eſſe, vel nunquā peccaſſe mortaliter; & alias ſuas virtutes proferre, & reuelare ſibi licitum eſt: ſed hoc non licet quando per hoc, quòd vnus laudatur, & peccatum alterius reuelatur: quia quod de vno dicitur, de altero negatur. Opin. 143. num.2. 128

1 CONFESSUS & conuictus etiam in minoribus criminibus, non admittitur ad appellandum. Opin.50. num.4. 45

Cōfeſſus poteſt opponere de nullitate proceſſus. Opin.51. num.2. 46

2 Confeſſus fictè dicitur qui contumax eſt in reſpondendo poſitionibus. Opin.678. num.19. 186

1 CONFITENS ſe occidiſſe aliquem, ſi non conſtat de corpore occiſi, non poteſt ad pœnam vltimi ſupplicij condemnari, & condemnatus poteſt appellare. Opin. 51. num.8. 46

1 Confitens ſub ſpe impunitatis non eſt puniendus, niſi ſpe promiſſionis fruſtratus in ea perſeueret. Opin. 415. numero 4. 380

1 NON confiteri melius eſt quâm hæretico confiteri: ſicut ſanctius eſt mori ſine communione, quâm de manu hæretici communicari. Opin. 98. num.17. 86

2 CONFIDENDUM non eſt in Principibus, neque in filijs hominum, in quibus non eſt ſalus. Opin. 668. num.3. 178

3 CONFINES vbicunque mutati extent, quomodo articulādum ſit, traditur forma remiſſiuè. Opin.870. numero 9. 2

Confinium variatione apparente, duo concurrere debent, vt actor obtinere poſſit; vnum, quod debet articulari & probari de mutatione finium; & alterū, vt debeat articulari & probari identitas rei, quæ intelligitur probata, probatis duobus confinibus, ibi numero 8. & 11. ea.

1 CONFISCATIO bonorum fit ipſo iure, etiam in 250. caſibus poſitis remiſſiuè in Opi.149. nu.5. 135 & opin.487. lib.2. num.2. 37

1 CONIECTURAE, indicia, præſumptiones, in caſu difficilis probationis, etiam ad plenam probationem inducendam, admittuntur. Opin.439. num.26. 402

Coniecturę dicuntur manifeſtæ probationes in occultis. ibi num. 27. ea.

2 Coniecturæ voluntatis ſufficiunt ad excludendum monaſterium in ſubſtitutione facta illud ingreſſo cum conditione, ſi ſine liberis deceſſerit. Opi.841. nu.10. 345

2 Coniecturæ fideicommiſſi conditionalis, quæ ſufficiant ad fideicommiſſum ipſum inducendum, explicantur ſigillatim in tota Opin.844. & num.17. 353

2 CONIUNCTIO, cognatio & proximitas eſt inter filios naturales, & coniunctos ex linea materna. Opin. 807. num.6. 285

1 CONIUNCTUS pro cōiuncto, licèt audiatur abſque mandato in cauſis profanis: tamen in cauſis beneficialibus, & ſpiritualibus ſine mandato non admittitur ipſe coniunctus pro coniuncto. Opin. 48. numero 6. 44

1 Coniunctus, qui pro coniuncto, à lege admittitur ad agendum, intelligitur, quòd ſi ſit filius naturalis, admittatur. Opin.315. num.11. 295

3 Coniunctus non repellitur pro coniuncto à teſtimonio, ſi eſt coniunctus vtriuſque partis. Opin. 960. numero 11. 86

2 Coniunctorum, proximorum, & propinquorum appellatione, veniunt tam fœminæ quàm maſculi. Opin. 808. num.10. 287.

1 CONSENSUS ſecundus mulieris, qui requiritur ad excludendum eam à re dotali, præſumitur interueniſſe elapſis triginta annis. Opin.41. num. 2. 38.

1 Conſenſus importatur ſolummodò per verbum conſentio. Opin.113. num.17. 105

Conſenſus adhiberi debet nedum ſpecialiter, ſed nominatim: quia plus eſt conſentire in indiuiduò, quàm ſpecialiter. ibi num. 18. ea.

Conſenſus dicitur expreſſè præſtitus, quando exprimitur verbis, putà ſi quis dicat, ita conſentio. ibi numero 19. ea.

1 Conſenſus patris, qui requiritur in donatione mortis cauſa facienda per filiūfamil. debet interuenire tēpore, quo fit donatio; aliàs, ſi facta donatione, pater ipſam ratificaret, non teneret. Opin.302. nu.26. 278

Conſenſus de ſui natura poteſt interuenire ex poſt facto, & poſt rem inchoatam & in eſſe deductam, & etiam tacitè. ibi num. 27. ea.

1 Conſenſus patris, qui requiritur in legitimando perſonā filij agentis in iudicio, debet eſſe expreſſus & ſpecialis, nec generalis ſufficeret in quibuſcunque cauſis. Opin. 303. num. 2. 280

Conſenſus patris præſtitus in cauſa principali filio de agēdo in iudicio, durat etiam in cauſa executionis, nec requiritur nouus conſenſus. ibi num.3. ea.

Conſenſus patris non ſolùm in cauſis plenarijs, ſed etiam in ſummarijs, & executiuis interuenire debet circa legitimandam perſonā filij in iudicio. ibi nu.4. 281

2 Conſenſus expreſſus, non autem tacitus requiritur ad inducendum matrimonium. Opin. 488. nu.2. 38

2 Conſenſus ſuperueniens ex poſt facto ſufficit. Opin. 578. num. 6. 125

2 Cōſenſus patroni, qui habet interuenire in permutatione beneficij patronati facienda, poteſt interuenire poſt permutationem, infra tamen tempus datum ad præſentandum: & ſufficit conſenſum iſtum tacitè vel expreſſè præſtari. Opin. 614. num.5. 145

2 Conſenſus propinquorum requiſitus ex forma ſtatuti, accommodatus ad proprium commodum, non validat actum. Opin.796. num.5. 277

Conſenſus vnius conſanguineorum non ſufficit, quando requiritur conſenſus plurium. ibi num.9. 278

Conſenſus tacitus, vel fictus propinquorum inductus ex ſola præſentia, ac taciturnitate non ſufficit, quando ſtatutum requirit conſenſum, & maximè quando requiritur

quirit præſentiam & conſenſum. ibi num. 14. ea.

3 Conſenſus vſufructuarij non firmat ſeruitutem à proprietario non ritè impoſitam. Opin. 1044. nu. 2. 153

CONSILIARIVS allegatus ſuſpectus. vide in verbo Suſpectum. & Suſpitio.

2 Conſiliarij ſacri Regij Concilij Neapolitani, officiales Regiæ Cameræ ſummariæ; & Iudices magnæ Curiæ Vicariæ obtinent in practica primum locum inter cæteros officiales totius orbis; & conſueuere plus obedire Deo & eius iuſtitiæ, quàm hominibus & Principibus. Opin. 638. num 9. 161

3 CONSOBRINVS pro conſobrino admittitur in teſtem. Opin. 960. num. 13. 87

2 CONSTITVTIO Sancimus, eſt correctoria iuris communis, & per conſequens odioſa, & strictè intelligenda. Opin. 830. num. 11. 322

1 CONSTITVTVM eſt contractus nominatus. Opin. 151. num. 1. 136

Conſtitutum, ſtante quòd eſt contractus nominatus, parit actionem. ibi num. 2. ea.

Conſtitutum, in materia præcedenti, non eſt conſtitutum, prout ſumitur per Doctores pro actu transferendi poſſeſſionem, ſed eſt quædam conuentio, ſeu obligatio, ex conſtituta pecunia: & videtur hoc contingere, quando quis promittit pacto nudo id, quod ipſe alicui prius debebat, vel ex alio pacto nudo, vel ex contractu veſtito. Vel promittit id, quod alius debebat prius illi perſonæ cui iſte promittit; & tunc ex iſto ſecundo pacto nudo inducitur actio de conſtituta pecunia. ibi numero 3. ea.

1 Conſtitutum licèt ſit ficta traditio, tamen ex eo transfertur vera & propria poſſeſſio, ac ſi vera traditio interueniret. Opin. 214. num. 6. 222

2 Conſtitutum transfert naturalem & ciuilem poſſeſſionē, non autem actualem. Opin. 623. num. 2. 151

Conſtitutū allegans, ſeu fundans ſe in eo, tenetur probare, conſtituentem tempore conſtituti poſſediſſe. ibi num. 3. ea.

1 CONSVETVDO poteſt inducere facultatem clericis teſtādi de fructibus beneficiorum, ſecundùm vnā communem opin. ſed ſecundùm alteram ſimiliter cōmunem, talis conſuetudo non valet. Opin. 101 numero 11. 92

1 Conſuetudo diſponens, quòd reus poſſit poni ad torturām ex indicijs non ſufficientibus, non valet nec tenet. Opin. 140. num. 2. 127

1 Conſuetudo, ſeu Statutum diſponens, quòd vſuræ pro dote, & cauſa dotis, donec reſtituatur ipſa dos, ſolui debeant ad rationem quinque pro centenario, non valet inſpecto iure, ſed de obſeruantia ſecus. Opin. 152. num. 1. 136
Vide in verbo Statutum.

Cōſuetudo non ſoluendi decimas, excuſat à debito earum, ſecundùm Theologos, ſecùs videtur Canoniſtis. Opin. 153. num. 2. 137

Conſuetudo non ſoluendi decimas non valet ſaltem in decimis prædialibus. ibi num. 7. 138

1 Conſuetudo vt inducatur, requiruntur neceſſariò duo actus, vbi actus eſſent notabiles, & qui ſæpius non occurrerēt; ſecus ſi ſæpius occurrerēt: quia tunc plures actus requiruntur arbitrio iudicis; cùm hoc non ſit lege cautum. Opin. 154. num. 1. 139

Cōſuetudo inducitur ex vnico actu ſucceſſiuo; verbi gratia, quando pons in publico fieret. ibi num. 2. ea.

1 Conſuetudo non tenet, quæ remittit ſolennitates à iure canonico requiſitas in alienatione rei eccleſiaſticæ. Opin. 155. num. 1. 139

Conſuetudo augēs ſolennitates in alienatione rerum eccleſiaſticarum valet & tenet. ibi num. 2. ea.

1 Conſuetudo localis non ligat forenſes, ſed ſubditos tantū. Opin. 156. num. 2. 140

Conſuetudo diſponens quòd marito præmoriente, pars lucri per maritum acquiſiti durante matrimonio applicetur vxori, non ligat forenſes. eod. num. ea.

1 Conſuetudo rationabilis, & æqua poteſt induci ſpatio decem annorum, ſiue ſit contra ius, ſiue præter ius: quod limitatur quinque modis. Opin. 157. num. 1. 140

Conſuetudo rationabilis quæ dicatur. ibi num. 2. ea.

Conſuetudo rationabilis eſt, quòd canonici antiquiores debeant gradatim optare prębendas vacantes. ibi poſt. num. 2. ead. & quando ſoluitur aliquid pro lampada ardente ante ſacram eucharistiam. ea.

Conſuetudo rationabilis quæ dicatur, relinquitur iudicis arbitrio. ibi num. 3. ea.

Conſuetudo interpretatiua probatur decem annis. ibi num. 4. ea.

Conſuetudo optandi præbendas inducitur decennio. ibi num. 5. ea.

Conſuetudo in caſu prædicto quomodo probetur. eod. num. 5. ea.

1 Conſuetudo ab vna familia induci nequit. Opin. 160. num. 1. 141

Conſuetudo per priuatam perſonam non poteſt induci. ibi num. 2. ea.

1 Conſuetudo ex noua cauſa poteſt induci contra legem derogantem, etiam expreſſè futuris conſuetudinibus. Opin. 161. num. 1. 141

1 Conſuetudo debet eſſe obtenta in contradictorio iudicio, vel ſaltem, quòd quis aliquando contradixerit; & nō obſtante huiuſmodi contradictione ſit fuerit obſeruatum, ſecundùm vnam opinionem communem: ſed ſecundùm alteram non requiritur ipſam eſſe obtentam in contradictorio iudicio. quæ opinio procedit in extraiudicialibus, non autem in iudicialibus actibus. Opin. 162. num. 1. 142

1 Conſuetudo poteſt inducere, vt clerici aſſiſtentes alicui ex officijs diuinis, vel horis canonicis, ita recipiat totam quotidianam diſtributionem quemadmodùm ſi omnibus, & ſingulis horis interfuiſſet. Opin. 195. num. 2. 163

1 Conſuetudo à trecentis annis citra admiſit Gloſſemata Doctorum, & excuſat eos à pœna poſita in l. 2. §. pen. C. de vet. iur. enucl. Opin. 197. num. 21. 167

1 Conſuetudo extans in ciuitate Neapolis, quòd fabri malleantes poſſint retinere officinas ſuas iuxtà eccleſias, & domos Doctorum, & ſcholarium, valet, & obſeruatur tam ibi, quàm in toto Regno Neap. Opin. 198. num. 3. 172

1 Cōſuetudo poteſt inducere aliquid, vt dicitur de iure primogenituræ. Opin. 203. num. 14. 176

Conſue-

2 *Conſuetudo excuſat delinquentem à pœna delicti. Opin. 231. num. 2.* 232

Conſuetudo excuſat à pœna temporali: ſed iſta conſuetudo (ſecundùm, quòd Author in materia duelli loquitur) penitus annullata reperitur per Concilium Tridentinum; diſponens, occiſores, & interfectores, in pugna, ſeu ludo, gratia virtutis facto, puniri debere pœna vltimi ſupplicij, non obſtante aliqua conſuetudine. ibi num. 3. ea.

Conſuetudo mala non excuſat peccatum, ſed potius illud aggrauat. ibi num. 4. ea.

2 *Conſuetudo diſponens mulieres abſque dote nubere, ſed potius omnia bona ſua in dotem dare ſolitas, valet & tenet. Opin. 278. num. 15.* 265

2 *Conſuetudo generalis prohibens dotem vxoris reſtitui patri; non procedit, quando decederet primo maritus, & poſtea vxor, & ſtantibus liberis: tunc enim non veniret extendenda. & ſic pater dotans poteſt repetere dotem ipſam. Opin. 302. num. 17.* 277

2 *Conſuetudo, ſeu ſtatutum poteſt concedere filio familiâs ius teſtandi, & omnia faciendi, quæ ſunt de iure poſitiuo. Opin. 302. num. 35.* 279

Conſuetudo siue ſtatutũ diſponẽs, quòd filiusfamiliàs poſſit teſtari, licèt ſit contra ius commune: tamen interpretari debet ſecundùm ius commune: dummodò in tali teſtamento adſint ſeptem teſtes rogati, requiſiti de iure communi, vel quinque requiſiti ex forma ſtatuti: quia ſtatutum hoc recipit interpretationem paſſiuam à iure communi, vel ab alio ſtatuto. ibi nu. 36. ea.

2 *Conſuetudo vltima inſpiciẽda eſt. Opin. 308. nu 5.* 287

2 *Conſuetudo excuſare poteſt victores in ludo prohibito ad reſtituendum bona in illo ludo quæſita, & ad ſoluendum pœnam in lege ſtatutam occaſione ludi. Opin. 468. num. 12.* 19

2 *Conſuetudo & communis obſeruãtia rebus attribuit certam interpretationem & intellectum. Opin. 516. num. 14.* 60

Conſuetudo exercet potentiam ſuam in conſtituendo valore pecuniarum. ibi num. 16. ea.

Conſuetudo poteſt inducere, vt quamuis obligatio ſit contracta per verbum auri, intelligatur tamen de moneta argentea, quæ aſcendit ad valorem pronunciati auri, inſpecto valore, qui erat tempore contractus. ibi num. 17. ea.

2 *Conſuetudo loquendi in omnibus præualet. Opin. 516. num. 53.* 64

Conſuetudo ſequens, & ſolutio poſtea facta, ita demùm poteſt operari, ſi verba ſtipulationis ambigua ſint. ibi num. 64. 69

Conſuetudo vigens in Regno nuncupata, Ciambellaria, in qua proferebantur varia impudica & inhoneſta verba contra mulieres tranſeuntes ad ſecundas vel deinceps nuptias, cum maxima ignominia, & cũ tympanis & cornibus prohibetur tempore maritagij quarumuis perſonarum, pœna vnciarum auri 100. contrafacientibus imminente, vide in verbo Hæreticus.

2 *Conſuetudo debet intelligi, rebus ſic ſtantibus. Nam ſi eſt conſuetudo ab inteſtato, non habet locum in teſtamẽto: & ſi eſt conſuetudo ex teſtamento, non habet locũ ab inteſtato. Opin. 562. num. 3.* 113

Conſuetudo non extenditur de caſu ad caſum, nec de perſona ad perſonam, maximè quando eſt contra ius. ibi num. 4. ea.

2 *Conſuetudo tanti temporis, cuius memoria non extat, habet vim priuilegij, etiam in his quæ Principi ſunt reſeruata. Opin. 692. num. 9.* 196

Conſuetudo antiquiſſima habet effectum publici inſtrumenti. ibi num. 10. 197

2 *Conſuetudo diſponens, quòd ſportulæ ſoluantur, valet & tenet, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, quòd talis conſuetudo nullatenus valeat. Opin. 740. num. 6.* 239

2 *Conſuetudo ſeu ſtatutum, vt vltra pœnam iuris imponatur pœna pecuniaria, ualet. Opin. 746. nu. 2.* 242

2 *Conſuetudo, quòd datium ſoluatur pro rebus, quæ ſui vſus gratia uehuntur, non ualet. Opin. 765. nu. 16.* 252

Conſuetudo immediatè compulſiua, & prohibitiua aut pœnalis, non extenditur ad forenſes: ſed, mediante aliquo facto uel delicto intra territorium commiſſo, eos ligat: quia delinquendo conſentire uidentur. ibi numero 22. 253

2 *Conſuetudo excludens matrem à ſucceſſione, & à legitima, quamuis loquatur in ſucceſſione ab inteſtato; procedit nihilominus in cauſa teſtati: adeò ut ſi a filio mater inſtituta grauata foret poſt mortem teſtatoris fratri hæreditatem reſtituere, reputaretur tunc extranea. Opin. 773. num. 3.* 267

Conſuetudo poteſt prohibere teſtamenti factionem mulieri, & inſtitutionem extraneorum: quia fundatur in ratione conſeruandæ agnationis. ibi num. 8. ea.

2 *Conſuetudo uel ſtatutum diſponens, teſtamentum fieri poſſe coram quinque aut paucioribus teſtibus, tam circa leuia quàm circa grauia, ualet & tenet. Opi. 803. num. 1.* 282

Conſuetudo, uel lex municipalis poteſt addere formam teſtandi ultra ſolennitatem traditam à iure ciuili. ibi num. 2. ea.

Conſuetudo Venetorum diſponens, teſtamẽtum fieri poſſe corã presbytero parochiali, ualida eſt. ibi nu. 3. ea.

2 *Conſuetudo extenditur ad caſus comprehenſos ſub caſu in ea expreſſo, ſaltim ex lata uocabuli ſignificatione, & contra ius, & à iure exorbitans. Opin. 813. num 7.* 292

2 *Conſuetudo, pactum, uel ſtatutum, introductum ad dandum & ad tradendum aliquid publicæ utilitatis cauſa, ueluti pro fabrica conſtituenda, uel faciendis paramentis pro conſequendo ſpiritualia, non eſt obſeruandum. Opin. 820. num. 1.* 313

Conſuetudo uel ſtatutum diſponens ſimpliciter ſoluẽdum eſſe aliquid pro lampada ardente ante ſacram Eucharistiam, eſt rationabilis & ualet & tenet. ibi numero 3. ea.

Conſuetudo ſoluendi aliquid pro lampada ardente ante ſacram Euchariſtiam, non inducitur ex eo, quòd aliqui ex deuotione faciant tales ſumptus: ſed neceſſe eſt, quòd animo inducendi conſuetudine id ſoluatur, & ſciente & conſentiente populo, uel maiori parte. ibi num 4. & 5. ea.

Conſuetudo ſoluendi aliquid pro lampada ardente ante ſacram

ſacram Euchariſtiam, introducta ab hominibus particularibus de vniuerſitate, animo illam inducendi, ſciente & conſentiente populo, vel eius maiori parte, obligat totum populum, & vniuerſitatem. ibi numero 6. ea.

2 Conſuetudo generalis, quæ viget per vniuerſum mundũ, derogauit omnibus legibus diſponentibus, conatum puniri etiam non ſecuto effectu. Opin. 822. nu. 3. 314

2 Conſuetudo, vel ſtatutum, quòd ceſſio bonorum fiat modo vituperabili non valet; tanquam inductum ſeu inducta contra bonos mores & honeſtatem. Opin. 828. num. 1. 318

Conſuetudo, ſtatutum, vel præceptum contra honeſtatem & bonos mores, non valet. ibi num. 3. ea.

Conſuetudo contra honeſtatem, à Principe approbari non poteſt. ibi num. 5. ea.

3 Conſuetudo non probatur per teſtes ſingulares. Opin. 909. num. 4. 36

3 Conſuetudo, quòd teſti deponenti de credulitate fides adhibeatur, non valet. Opin. 965. num. 2. 91

3 Conſuetudo loci, in quo fuit facta, aliàs executa citatio, attenditur vtrum dies ſit feriata in Regno Neapolitano. Sed quando citaretur vel executio citationis fieret in loco, in quo curia regeretur, vel in eius pertinentijs, debet attendi conſuetudo ipſius curiæ. Opin. 992. num. 4. 115

3 Conſuetudo ſufficienter probatur per duos teſtes. Opin. 997. num. 1. 118

Conſuetudo fœnerandi quomodo probetur, vide in verbo Vſura.

3 Conſuetudo, quòd bona mobilia poſt mortem mariti ſtatim reſtituantur per hæredes mariti vxori ſuæ, valet & tenet. Opin. 1056. num. 6. 169

3 CONSVETVDINIS magna autoritas. Opin. 1018. num. 13. 133

2 CONSVETVDINI loci, eiuſque obſeruantiæ ſtatur, quoties lex qualitatem cautionis aut feriarum tempus non declarat. Opin. 516. num. 15. 60

2 Conſuetudini immemorabili cenſetur etiam derogatum per clauſulam; non obſtantibus conſtitutionibus & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, quorum tenores &c. Opin. 792. num. 6. 275

3 Conſuetudini præſcriptæ & generali ſtandum eſt, quæ probatione non indiget. Opin. 1018. num. 12. 133

1 CONSVETVDINEM iniquam, & irrationabilẽ lex decernens, non ſolùm præteritam iniquam, ſed etiam futuram damnat. Opin. 158. num. 1. 141

1 Conſuetudinem præteritam lex caſſans, videtur ita caſſare, quòd de nouo vlterius introduci non poſſit. Opin. 159. num. 1. 141

2 CONSVETVDINE, uel ſtatuto induci poteſt, quòd ualeat captatoria uoluntas, id eſt ut alter pro altero teſtetur. Opin. 781. num. 1. 270

2 CONSVETVM uerbum, uerificatur in pluribus actibus. Opin. 729. num. 2. 232

Conſuetum fieri, non dicitur eſſe arbitrarium iudici, ſed neceſſarium. ibi num. 3. ea.

2 CONSVLTORES Baronum, in Regno Neap. tenentur fideiubere de reddendo rationem uotorum per eos proferendorum in cauſis ciuilibus & criminalibus; & increpantur, reprehendunturque vaſſalli Baronum non petentes talem cautionem, ad eorum iniuriam, damnum, & iacturam euitandam. Opin. 711. num. 8. 210

1 CONTESTATIO litis adeò neceſſaria eſt, vt reus inuitus poſſit per iudicem ad litem ipſam conteſtandam compelli, ſecundùm vnam communem opinionem. Opin. 163. num. 2. 142

Conteſtatio litis conſtituit in mora; vndè à tempore conteſtatæ litis, in contractibus bonæ fidei, vſuræ currere incipiunt. ibi num. 4. 143

CONTESTATIONIS litis quinque effectus ponuntur, remiſſiue. ibi num. 3. ea.

CONTESTANS item, cum proteſtatione, animo non conteſtandi litem: tunc ob talem proteſtationem cõteſtatio ipſa litis aliter nõ induceretur. ibi nu. 5. ea.

1 CONTESTARI litem, vel vt litem conteſtetur reus inuitus nõ poteſt compelli à iudice, ſecundùm vnã communem opinionem. Opin. 163. num. 1. 142

1 CONTINENTIA cauſę per iudicem diuidi non debet. Opin. 80. num. 8. 77

1 CONTRACTVS emphyteoticus eſt, merè iuris ciuilis. Opin. 4. num. 4. 6

1 Contractus emphytheoticus eſt contractus nominatus. Opin. 157. num. 5. 136

Contractus emphyteoticus producit actionem innominatam. ibi num. 6. ea.

Contractus mandati eſt bonæ fidei. vide in verbo Mandati.

2 Contractus ſimulatus habetur pro infecto. Opin. 832. numero 2. 326

Contractus ſimulatus nõ habet veram eſſentiam & ſubſtantiam cõtractus, ſed dicitur figuratus ſeù depictus: extrinſecus enim apparet, intrinſecus nihil habet. ibi num. 4. ea.

Contractus ſimulatus eſt ipſo iure nullus, nec firmatur iuramento. ibi num. 5. ea.

Contractus vſurarius, vide in verbo Vſurarius.

1 Contractus mutui, eſt contractus nominatus, qui parit actionem. Opin. 157. num. 7. 136

1 Contractus diuiſionis dicitur innominatus: nam diuiſio ipſa poteſt appellari tranſactio. Opin. 164. num. 5. 143

1 Contractus metu initus non eſt nullus ipſo iure, ſed cauſat reſciſſionem per actionem, quod metus cauſa, excepto contractu dotis, qui ſi fiat per metum, eſt nullus ipſo iure, etiam ſi per ſtipulationẽ dos promitteretur. Opin. 165. num. 1. 144

1 Contractus in eccleſia celebratus ac publicatus valet, & nullus reddi nequit. Opin. 166. num. 1. 144

1 Contractus poteſt fieri in teſtamento, vltimaque uoluntate: nec recipit naturam vltimæ voluntatis, ſed ſeruat naturam ſuam; & erit contractus inter viuos. Opin. 167. num. 1. 144

Contractus in teſtamento celebratus, & inſertus, probatur per duos teſtes, ſicut probantur cæteri contractus: nec eget modo aliquo ſeptem teſtium probatione. ibi num. 4. 145

1 Contractus ex quibus cognoſcatur, quòd ſit ſimulatus, remiſſiuè.

remiſſiuè. Opinione 425. num 4. 389

Vide in verbo Simulatio.

2 Contractus celebratus ſub appellatione ſcutorum, intelligi debet illa appellatio ad rationem valoris, qui erat tempore ipſius contractus, non conſiderata deminutione vel augmento temporis ſequentis. Opinio 516. numero 10. 60

2 Contractus innominatus, non autem mutuum contrahitur, quando daretur alicui pecunia in crumena, vel ſacculo ſiue marſupio, vt tãtundem redderet; & mutuum ex eo non contrahitur, quia non interceſsit numerationis actus. Opinione 537. numero 1. charta 91

2 Contractus pacis, vel ſimilis, ad fauorem alicuius celebratus, nõ poteſt in eius odium redundare. Opin. 574. numero 11. 123

2 Contractus prodigi non firmatur iuramento modo aliquo. Opin. 659. nu. 1. 174

2 Contractus ſubſtantia regulariter conferri non poteſt in voluntatem alterius contrahentium. Opin. 811. numero 6. 291

Contractus dotalis conferri poteſt in voluntatem alterius contrahentium, non ſolùm per verba importantia arbitrium boni viri, ſed etiam liberam voluntatem. ibi nu. 7. ea.

2 Contractus quilibet redactus in publicum inſtrumentum, cùm in eo ſemper apponi ſoleat ſtipulatio, ſemper dicetur nominatus propter ſtipulationem appoſitam. Opin. 834. nu. 3. 337

Contractus innominatus rarò probatur per inſtrumentum, propter ſtipulationem in eo poni ſolitam. ibi numero 4. ea.

3 Contractus vbi non valet, nec valet precarium in eo appoſitum. Opinione 1029. numero 8. charta 142

3 Contractus celebratus cum muliere, & ruſtico, in quo interuenerit modicitas pretij, & pactum de retrouendendo, non preſumitur vſurarius. Opin. 1030. numero 3. 142

3 Contractus mens potius quàm verba attẽdi debet. Opin. 1031. num. 2. 143

3 Contractus quibus emuntur annui cenſus, ad hoc vt uſurarij dici non poſsint, debent continere ſex conditiones hic expreſsas, ſed aliqua earum omiſſa, contractus ipſe diceretur vſurarius, & non foret tolerandus. Opin. 1052. num. 3. 161

3 CONTRARIETAS teſtis cum principali eſt irreducibilis ad concordiam. Opinione 921. numero 9. 44

3 Contrarietas teſtis vel notarij non aliter partibus nociua, non eſt punibilis in his, quæ ſunt extra negocium principale. Opinione 939. numero 1. charta 65

2 CONTRAVENTIO minima, vbi adeſt iuramentum, maximè præiudicat. Opin. 765. numero 4. 251

2 CONVENTIO ſiue pactum factum de ſtando iuramento, ſeu dicto alicuius, licèt valeat; tamen pars non debet eſſe præſens tempore declarationis faciendæ: ſiquidem non poſſet reuocare illam promiſſionem de ſtando iuramento aduerſarij. Opin. 573. numero 2. 122

Vide in verbo Pactum.

2 Conuentioni, ſeu pacto de ſtando dicto alterius ſuper damnis, expẽſis, & intereſſe, ſtatur, ſi eius dictum eſt æquum; ſed ſi eſt iniquum, reducitur ad arbitrium boni viri: quia ſic intelligitur conuentum. Opin. 573. num. 1. 121

1 CONVICTVS, & confeſſus tam in ciuilibus, quàm in criminalibus non auditur appellans, nec à iudice, qui ſententiam pronuntiauit, nec ab eo, ad quem pronunciatum eſt. quod limitatur octo caſibus remiſſiuè. Opin. 50. nu. 1. 45

Vide in verbo Confeſſus.

1 Conuictus legitimis probationibus, ſi à iudice interrogetur etiam in tormentis, tenetur ſub mortalis culpæ reatu reſpondere, an crimen commiſerit. Opin. 168. numero 1. 145

3 CONTVMACIA non eſt maleficium. Opin. 884. num. 2. 8

Contumacia quomodò puniatur in ciuilibus & in criminalibus, remiſsiuè. ibi nu. 10. 9

Contumacia committitur multis modis, remiſsiuè. ibi num. 11. ea.

1 CONTVMAX ex varijs criminibus tenetur purgare, antequàm audiatur, omnes contumacias per eum incurſas. Opinione 80. numero 10. charta 71

2 Contumax dicitur etiam ille, qui contumax eſt in iurando. Opin. 678. nu. 20. 186

Contumax in reſpondendo poſitionibus, & in iurando, non dicitur ipſo iure confeſſus; hoc eſt, quod habeatur pro confeſſo ipſo iure. ibi nu. 22. ea.

3 Contumax ex ſola contumacia in non comparendo, excommunicari poteſt, etiam ex cauſa ciuili, quia maximum crimen eſt inobedientia. Opinione 884. numero 5. 9

Contumax dicitur infidelis. ibi nu. 6. ea.

Contumax non eſt ſemper excommunicandus, ſed ita demum, ſi aliàs contra eum prouideri non poſſit. ibi numero 8. ea.

Contumax perſeuerans in contumacia poſt annum, an poſſit beneficio priuari, & ex qua cauſa, & an ipſo iure remiſsiuè. ibi nu. 9. ea.

Contumax non debet ſtatim, quòd eſt contumax, condemnari ad pœnam contumaciæ, ſed debet ad condemnationem iterum citari. ibi nu. 12. ea.

1 COPIA inſtrumenti collationata neceſſariò requirit ſignum notarij, aliàs non probat. Opinione 382. numero 2. 353

Copia inſtrumenti in actis regiſtrata præſumitur de actis. ibi nu. 3. ea.

2 Copia indiciorum cum competenti termino ad ſe defendendum hæretico etiam traditur. Opinione 717. numero 3. 216

Copia indiciorum cum competenti termino ad illa purganda, tradenda eſt reo inquiſito. ibi numero 12. ea.

Copia inquiſitionis, & defenſiones conceduntur reo, completa prius ipſa inquiſitione, & ſubſecuta ſua reſpon-

reſponſione ſuper inquiſitione ipſa. ibi numero 14. ea.

Copia iudiciorum reo danda eſt, etiam quòd immineat timor ſubornationis: & ipſa copia traditur magnis, & paruis, & omni generi perſonarum. ibi numero 15. ea.

2 COPVLA præſumitur interueniſſe, vbicunq; viſa ueris in lecto iacere mulier cum eius uiro. Opin. 491. num. 3. 40

Copula præſumptionem inducit pernoctatio &c. vide in uerbo, Præſumptionem.

1 CORONATIO Imperatoris eſt de iure poſitiuo. Opin. 369. nu. 13. 341

3 CORRVPTELAM teſtium tantummodò probare non ſufficit, vt ſententia lata per falſos teſtes retractetur, ſed ipſorum falſitas probari debet. Opin. 938. num. 1. 64

1 CREDITOR conductioni ac locationi nondum finita ſtare non tenetur, vbicunque res locata executa eſſet ad ipſius inſtantiam pro debito domini locatoris, & ſeruatio ſeruandus foret pro ipſo credito per indicem data, & adiudicata eidem creditori in ſolutum & pro ſoluto. Opin. 128. nu. 5. 118

1 Creditor cogere poteſt eius debitorem ad faciendum ſibi inſtrumentum debiti, quando tenetur ſoluere ad tempus. Opin. 169. nu. 1. 145

1 Creditor conditionalis non dicitur propriè creditor, ſed impropriè; quia mox ab initio non poteſt exigere. Opin. 170. nu. 1. 146

1 Creditor appellans, ne corpus ſui debitoris humetur, & ſepelliatur, niſi prius ſoluto ſuo credito, audiendus non eſt, & conſequenter eius appellatio non admittitur. Opin. 171. nu. 2. 146

1 Creditor non ſolùm poteſt capere ſuum debitorem in actu fugæ propria authoritate, ſed etiam illum, qui eſſet in fuga mentali; & ſic illum, contra quem adeſſent manifeſtiſſima ſigna, vt fugere vellet. Opi. 177. numero 4. 152

1 Creditor mutuans alicui cum pacto expreſſo, vt ſolutio fiat ad omnem requiſitionem ipſius mutuantis: tunc non poſſet requiſitionem facere ſtatim, & incontinenti dicta res mutuata. Opinione 178. numero 2. 153

1 Creditor poteſt furari rem ſui debitoris tuta conſcientia, & ſine pœna furti, propria authoritate. Opin. 346. num. 7. 320

Creditor furans debitoribus occultè, non tenetur ſubtracta reſtituere, vel propalare, etiam ſi fiant monitoriæ, neque ſcientes reuelare debent. ibi numero 8. ea.

1 Creditor, ſeù legatarius ſi dicat opponatque plura bona, quæ oſtenduntur per hæredem eſſe in bonis teſtatoris, debet iſtud probare. Opin. 351. nu. 13. 325

2 Creditor, quoties eſt certa pecunia in obligatione, non tenetur aliam recipere, niſi in eadem bonitate, & æſtimatione. Opin. 516. nu. 51. 64

2 Creditor elapſo biennio à tempore moræ debitoris, niſi aliud conuentum ſit inter partes, poteſt vendere pignus conuentionale. Opin. 616. nu. 1. 145

2 Creditor, & ceſſionarius ſimul poſſunt præſentare inſtrumentum in Regno ſecundùm formam ritus, ſtante retroceſſione facta crediti per ceſſionarium creditori; cùm tunc videatur reintegratum creditum in perſonam creditoris. Opin. 826. nu. 11. 317

Cætera in materia vide in verbo Ceſſionarius.

Creditoris confeſſio ſibi ſatisfactum fuiſſe à fideiuſſore ſufficit ad agendum contra principalem. vide in verbo Confeſſio, & in verbo Fideiuſſor.

1 Creditori non licet retinere penès ſe cadauer ſui debitoris diuitis, vel inopis inſepultum, vt pignus quoddam, donec pecunia ſibi debita, vigore inſtrumenti liquidi, ſoluatur integrè. Opin. 171. nu. 2. 146

2 Creditori inuito aliud pro alio non ſoluitur. Opin. 516. num. 41. 62

1 CREDITORES per publicum proclama citandi ſunt ad confectionem inuentarij nominatim, vt ipſis ſit cautela, & inuentarium teneat. Opinione 351. numero 20. 325

Creditores, legatarij, fideicommiſſarij & alij, citantur ſemel tantùm ſuper confectione inuentarij, & ſufficit, nec interueniunt tres citationes. ibi numero 21. ea.

Creditores incerti vocandi ſunt per proclama in locis ſolitis, determinata die, hora, & loco. ibi nu. 22. ea.

Creditores abſentes aliter citari debent in confectione inuentarij. ibi nu. 23. ea.

Creditores licèt ſint abſentes, tamen ſi ſint ſub iuriſdictione illius loci, in quo conficitur inuentarium, debent citari nominatim ſpecialibus, & non generalibus citationibus. ibi nu. 24. ea.

1 CREDITI appellatione non venit id, quod ex delicto debetur, neque legatum; nec iſta comprehenduntur ſub ſtatuto mentionem faciente de crèdito, ſecundùm vnam communem opinionem, licèt altera ſententia contraria ſimiliter ſit magis communis. Opin. 49. numero 3. 44

1 CRIMEN publicum eſt, quoties pœna venit imponenda reo, & applicanda fiſco, ſiue deſcendat ex crimine publico, ſiue non, vbi de communi pro vtraque parte. Opin. 172. nu. 1. 146

1 Crimina probantur per teſtes, non autem per accuſatores. Opin. 29. nu. 2. 21

1 Crimina publica, & priuata quæ dicantur, remiſſiuè. Opin. 172. nu. 2. 147

1 CRVCIS Chriſti laudes, & virtutes explanantur, & exponuntur. Opin. 98. nu. 34. 88

1 CVLPA leuiſſima præſumitur in dubio, vbi incendium in aliqua domo ortum fuit, quæ non eſt punibilis. Opin. 439. nu. 3. 398

Culpa leuis eſt deuiatio incircumſpecta ab ea diligentia, quam adhibent homines diligentes eiuſdem conditionis & profeſſionis. ibi nu. 9. 400

Culpa leuis eſt non præuidere quod à diligenti præuideri potuit; vel eſt facere, quod non faceret, vel omittere, quod non omitteret diligens, vel diligentior; Et finis leuis culpæ eſt, non intelligere, quod debet à ſapientibus intelligi. ibi nu. 10. ea.

Culpa leuiſſima commiſſa in omittendo, adhuc actione legis Aquiliæ quis non tenetur ad emendationem damni. ibi numero 14. ea.

Culpa

Culpa leuiſsima non venit in lege Aquilia, quando nullum ſequitur factum cauſatiuum damni; ſecùs quando praecederet aliquod factum, quod foret occaſio damni. ibi nu. 17. 401

Culpa leuiſſima quis tenetur actione legis Aquiliæ, quando conſtat de certa & determinata perſona: & tunc incendium præſumitur factum culpa inhabitantium: ſed ſi non conſtaret de certa perſona, deberet ſequi abſolutio. ibi nu. 18. ea.

Culpa inhabitantiũ preſumitur cauſatum incẽdium, quãdo conſtaret de origine, ſiue principio ignis. ibi nu. 28. 402

Culpa in dubio aſcribi non debet, circa incendiũ cauſatum in domo, habitantibus in ea, vbicunq; habitant plures familiæ; ſecùs ſi habitaret vna familia: quia tũc poteſt condemnari dominus domus ad refectionem damnorum ex incendio illatorum. ibi nu. 31. ea.

2 Culpa vxoris recedentis à domo viri debet probari per teſtes idoneos, & omni exceptione maiores. Opin. 478. num. 10. 31

1 Culpæ leui attribuitur tenere riſchiam ſiue riſchulam, & alia ſimilia propè ignem. Opin. 439. numero 11. charta 400

Culpæ leui attribuitur, relinquere pueros in domo abſque cuſtodia. ibi nu. 12. ea.

2 Culpam, cui incumbat onus probare, vbicunque vxor diſceſſit à domo viri, remiſsiuè. Opin. 478. nu. 9. 31

1 CVMVLATIO perſonalis actionis, & hypothecariæ admittitur, licèt non proponantur, aut intententur ſimul, & ſemel à principio, ſed vna actio poſt aliam. Opin. 13. num. 2. 12

Cumulatio petitionis hæreditatis, & rei vendicationis ſimul, & ſemel in eodem libello pro eadem re admittitur. nu. 14. 14

1 Cumulatio actionum regulariter permiſſa eſt. quod limitatur remiſsiuè in ſeptẽ caſibus. & nu. 3. Opin. 173. numero 1. 147

Cumulatio actionum diuerſarum ex eodem fonte, cauſa, ſeu facto naſcentium, & ad diuerſa tendentium, non admittitur: quia abſolutoria in una, poſsibile eſt quòd pariat exceptionem rei iudicatæ in alia. ibi numero 2. ea.

Cumulatio in eodem libello fieri poteſt. c. reintegranda, & interdicti, Vnde vi, cum alijs remedijs poſſeſſorijs. & conſequenter libellus recipitur, in quo omnia auxilia, & remedia coniunguntur, id eſt interdictum Vnde vi, cum alijs: & probata poſſeſsione rei, fertur ſententia pro actore, ſecundùm remedium d. c. reintegranda. ibi numero 3. ea.

2 CVPIDITAS omnium criminum materia eſt, & omnium malorum radix: & ipſa cupiditas vendidit Chriſtum. Opin. 667. nu. 6. 177

Cupiditatis dæmoniacæ ferreum & intolerandum imperium. ibi nu. 9. 178

1 CVRATOR, ac tutor, poſſunt donare bona Principis in omnem caſum, præſertim in his rebus, quas Princeps conſuetus erat, non autem in alijs rebus, quas rariſsimè largitus appareat. Opinione 222. numero 23. 228

Curator & tutor, cæterique adminiſtratores rei alienæ, poſſunt facere donationem remuneratoriam cauſa remunerandi eos, qui erga ſuos principales benemeriti fuerunt. Vide in verbo Donatio.

2 Curator ac tutor poſsunt facere pacem de morte vel iniuria illata patri pupilli, etiam ſi mors notoria foret; Imò mulier tutrix ſine conſenſu propinquorum poteſt quoque pacem facere pro pupillo. Opin. 564. numero 1. 114

2 Curator, tutor, uel procurator promittentes nomine proprio tantùm, & vltra nomen officij, obligantur, & perpetuò tenentur ex huiuſmodi obligatione. Opin. 648. nu. 2. 168

3 Curator verus, ſicut non poteſt accipere donationem ab adulto, ita nec putatiuus. Opinione 1060. num. 12. charta 174

Curator, vide in verbo Tutor.

1 CVRIA Romana ex ſtylo abſque alia cauſa concedit biennium appellantibus. Opinione 376. numero 15. charta 348

DE LITERA D.

1 DAMNVM datum, ſeù valor rei & æſtimatio debent probari per duos æſtimatores deputatos à iudice ad æſtimationem faciendam. Opin. 412. num. 1. 378

1 DATIO in ſolutum, & pro ſoluto, cum iudicis authoritate, ſeruatis de iure ſeruandis, reuocari non poteſt. Opinione 174. numero 1. charta 148

Datio in ſolutum, omnibus ſolennitatibus adhibitis, habet vim diffinitiuæ. & ideò creditor, cui res ipſa data eſt in ſolutum per ius offerendi, ea priuari non poteſt. ibi numero 2. ea.

Datio in ſolutum facta per debitorem creditori ſuo pro maiori quantitate, quàm debeatur, redditur nulla, & in totum vitiatur: ſecundùm vnam communem opinionem; ſed ſecundum alteram ſententiam contrariam, ſimiliter communem, vbicunque debitor pro

ſuo debito per errorem traderet aliquid in ſolutum ſuo creditori maioris pretij, quàm eſſet creditum, vel ex facto ſuo, vel ex facto iudicis. tunc ipſa datio inſolutum pro illa maiori ſumma, valida, & firma remaneret. ibi nu. 4. ea.

Datio in ſolutum ex facto partis, ſeu ex facto iudicis, retractatur, & reſcinditur mediante remedio, l. 2. C. de reſcind. vend. Vbicunque quis eſſet ſuper re ipſa data in ſolutum deceptus vltra dimidiam iuſti pretij. ſecundùm communem opinionem: licèt aliqui Doctores tenuerint contrarium, videlicèt, quòd in adiudicatione facta alicuius rei in ſolutum creditori, non habeat aliter locum remedium d. l. 2. ibi nu. 5. 149

Datio in ſolutum ſimilis eſt venditioni, & eius obtinet vicem. ibi nu. 6. ea.

Datio in ſolutum eſt uera ſpecies venditionis, imò poteſt dici venditio ipſa. ibi nu. 7. ea.

Datio in ſolutum, vel venditio facta de bonis emphyteoticis, mediante decreto iudicis, & ſubhaſtationibus, an reſcindi poſſit, remiſſiuè. ibi nu. 8. ea.

Datio in ſolutum, & res data in ſolutum, vtrùm à propinquioribus, & vicinis iure congrui reemi & retrahi poſſit, & ſic retractus an in datione in ſolutum locum habeat? & ponuntur etiam præſumptiones remiſſiuè iuris & de iure, ex quibus ipſa datio in ſolutum diſcernatur fraudulenta. ibi nu. 9. ea.

Datio in ſolutum facta, ſi certo tempore debitum non ſoluatur, non poſſet per creditorem reuocari, & pecuniam ipſam debitam exigere. ibi nu. 10. ea.

2 Datio in ſolutum, etiam voluntaria ex ſolutione neceſſaria, excludit rigore ſtatuti, & conſtitutionis Regni, Sancimus, ius congrui, & protomiſeos. Opin. 830. numero 7. 321

Datio in ſolutum dici poteſt voluntaria: tamen ſolutio, quæ fit mediante ipſa datione in ſolutum, dicitur neceſſaria. ibi num. 8. ea.

Datio in ſolutum non fit officio iudicis; ſed adiudicatio fit iudicis decreto: & ideò datio in ſolutum appellatur, quando debitor ſponte creditori dat rem pro aliquo debito; ſed quando aſſignatur res debitoris iudicialiter creditori, tunc illa adiudicatur creditori. ibi nu. 9. ea.

2 DARE & promittere paria ſunt. Opi. 815. nu. 7. 307

1 DEBITOR non poteſt inuitus extrahi de propria domo, nec in ea perſonaliter capi pro debito ciuili. Opin. 85. num. 1. 73

Debitor in propria domo, nec etiam pro maximo debito capi poteſt. ibi nu. 2. 74

Debitor in porticu proprię domus, pro debito ciuili capi poteſt. ibi nu. 3. ea.

Debitor fiſcalis in Regno Neapolitano, nolens dare fideiuſſores de ſoluendo pœnam, arreſtari, ſeu carcerari non debet; & ſi arreſtatur, iudex tenetur in ſyndicatu actione iniuriarum. ibi nu. 8. ea.

1 Debitor coactus ſoluere ob creditoris iniuriam, conſequitur liberationem ope exceptionis. Opin. 86. numero 3. 75

1 Debitor cogi poteſt ad faciendum ſimpliciter inſtrumentum creditori ſuo de debito, non tamen cum clauſula quarantigiæ. Opin. 169. nu. 2. 145

3 Debitor, cui per Principem in moratoria conceſſa, remiſſa ſit cautio de ſoluendo, finita dilatione quinquennali, adhuc tenetur illam pſtare non obſtante dicto reſcripto Principis. Opin. 176. nu. 2. 150

Debitor non ualens fideiuſſionem inuenire in cauſa moratoriæ impetratæ, fortè ſufficeret ſe obligare, uel ſideiubere cum generali hypotheca omnium bonorum ſuorum, & adiectione pœnæ. ibi nu. 5. ea.

Debitor impetrans dilationem quinquennalem, quæ expirat ob lapſum quinquennij, non poſſet cedere bonis: & ſic etiam quando non præſtitiſſet cautionem de ſoluendo finito tempore dilationis quinquennalis, non admitteretur ad beneficium ceſſionis bonorum. ibi numero 11. 151

1 Debitor capi, ac carcerari poteſt vt ſuſpectus de fuga, probata prius per ſolum iuramentum ſuſpitione fugæ à creditore, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam, communem ſimiliter, ipſe debitor vti ſuſpectus de fuga, capi & carcerari non poteſt, niſi allegetur legitima ſuſpitionis cauſa, & probetur per duos teſtes. Opinione 177. numero 1. 152

Debitor ſi eſſet fugitiuus, & aufugeret, liceret ſuo creditori ipſum capere propria authoritate, & ita captum ad iudicem ducere. ibi nu. 3. ea.

Et Opinione 717. num. 22. 217. lib. 2.

1 Debitor recipiens pecuniam nomine mutui, nec indigens iſta pecunia ſibi mutuata, poteſt eandem inuito creditore reddere; & ſic creditor inuitus cogitur illud idem recipere. Opin. 178. nu. 1. 152

1 Debitor quantitatis ob difficultatem ſoluendi, non excuſatur à mora. quod limitatur remiſſiuè. in 14. caſibus. Opin. 179. nu. 1. 153

1 Debitor non poteſt cedere bonis, quando creditor renunciat facultati illum carcerari faciendi. Opin. 180. numero 1. 153

1 Debitor redditur indignus ceſſionis bonorum beneficio, indicans partem bonorum, & partem occupans. Opin. 181. num. 1. 154

Debitor conuictus, quòd partem bonorum ſuorum non indicauit dolo, & malignitate, repellendus venit à beneficio ceſſionis bonorum. ibi nu. 2. ea.

Debitor volens cedere bonis in Regno, debet omnia bona ſua, & iura indicare, & in actis inſinuare creditoribus, & debitam quantitatem ipſorum bonorum, & iurium profiteri. ibi nu. 3. ea.

Debitor cedens bonis, & reſeruans ſibi vnum denarium duntaxat, ipſa ceſſione bonorum redditur indignus, & ceſſio prędicta nullatenus valeret. ibi numero 4. ea.

Debitor, errore ſeu bona fide non indicans bona omnia ſua creditoribus, vel modica eſſet res, quę non fuit demonſtrata, non perdit beneficium ob hoc ceſſionis bonorum. ibi num. 5. ea.

1 Debitor deficiens in ſolutione certo tempore, & loco promiſſa, poteſt vbique conueniri, etiam ſi alibi non ſortiatur forum. Opin. 182. nu. 1. 154

Debitor obligatus cum clauſula, vt poſſit conueniri Aquilę, & ubique locorum, poteſt ea non obſtante opponere declinatoriam, niſi adiectum ſit, & ubique locorum, ubi fuiſſet petitum. ibi nu. 2. ea.

Debi-

1 Debitor non poteſt per pactum ſe obligare ad carceres, ſi in termino non ſoluerit. Opin. 183. nu. 1. 154

1 Debitor ſpecici, per interitum rei ante moram, liberatur actione præſcriptis verbis, ſeù de dolo: quia caſus fortuitus non eſt aſcribendus culpæ debitoris. Opin. 184. numero 1. 155

Debitor ſpeciei per interitum rei ante moram, non liberatur à condictione ob cauſam, & traditur exemplũ, vt facilius hoc intelligatur. ibi nu. 2. ea.

1 Debitor promittens cum iuramento ſoluere decem infra menſem ſub excommunicationis cenſura & pœna, non dicitur periurus, nec excommunicatus, ſi ſatisfecerit poſt alium menſem ſequentem ſibi prorogatum à creditore. Opin. 185. nu. 1. 155

Debitor promittens ſoluere debitum infra menſem ſub excommunicationis cenſura & pœna, ſi prorogetur ei terminus alterius menſis ad ſoluendum, & eo termino prorogato elapſo non ſolueret, pœnam & excommunicationem incurreret. ibi nu. 2. ea.

1 Debitor habens bona, quæ publica ſubhaſtatione vendi poſſunt, in carceres poni non poteſt. Opin. 186. numero 1. 156

Quod limitatur ibi verſ. Hoc verò ceſſat. ea.

1 Debitor moroſus tenetur omninò ad reſtitutionem, atque æſtimationem, re perempta penès ipſum, eodem modo quo & apud dominum, ac creditorem foret peritura, & ſic tenetur indiſtinctè de interitu rei debitæ, nulla facta diſtinctione, an eodem modo apud creditorem ipſum peritura eſſet. Opin. 187. nu. 1. 156

Debitor moroſus dicitur ob multas, varias, & diuerſas cauſas remiſſiuè: & particulariter dicitur in mora, qui ſine iuſta cauſa litigat. ibi nu. 2. ea.

1 Debitor conſtituens precario nomine creditoris omnia ſua bona poſſidere: ſi poſteà aliquid ex ipſis bonis alienaret, poſſet creditor adueniente caſu obligationis huiuſmodi bona alienata reuocare, nulla facta excuſſione in bonis ipſius debitoris. Opinione 188. numero 1. 156

1 Debitor condemnatus pro delicto, & eius bona ſint fiſco applicata, tunc contra eum excuſſio bonorum non eſt neceſſaria, ſed contra fiſcum. Opinione 286. numero 2. 268

Debitor vbicunque notoriè non eſſet ſoluendo, excuſſio non eſſet neceſſaria contra eum, ſed poſſet deueniri, & procedi contra fideiuſſorem ante principalem ipſum excuſſum. ibi nu. 3. ea.

Debitor quis dicatur notoriè non ſoluendo, remiſſiuè ponitur. ibi nu. 4. ea.

1 Debitor dans pignora creditori, ſi poſtea vellet dare fideiuſſorem, & repetere pignora, non poſſet inuito creditore. Opin. 296. nu. 2. 271

1 Debitor præueniens creditorem ad effectum impediendi repræſentationem inſtrumenti non auditur, niſi prius præſtita cautione per ipſum de ſoluendo debitum, & pœnam, & de ſe repræſentando perſonaliter tempore publicationis, etiam quòd cautio non ſit petita. Opin. 418. nu. 6. 382

1 Debitor ſoluens vnam monetam pro alia, creditore non conſentiente, non conſequitur liberationem, niſi ex conſuetudine. Opin. 516. nu. 42. 62

Debitor liberatur ſoluendo ſpeciem, & numerum conuentum, non attenta variatione valoris extrinſeci, ſiue illa varietas tendat ad commodum debitoris, siuè creditoris. ibi nu. 44. 63

Debitor obligatus ad ducatos in certo numero, ſi æſtimationem ducatorum offerret ſine augmento, non intelligitur integrum debitum ſoluere. ibi nu. 46. ea.

Debitor determinans ſoluere monetam argenteam pro ducato in diſpoſitionem deducto, tenetur ad præſtationem tot ſolidorum pro quolibet ducato, quot ei tempore ſolutionis æquiualeant: ita vt ex ipſis ſolidis, qui ſoluuntur, creditor inuenire poſſit conuentum ducatorum numerum. ibi nu. 47. ea.

Debitor audiendus non eſt uolens dare ituro in aliqua regione ſcuta Solis, uel alia ſimilia, in qua pro minori quãtitate expendantur. ibi n. 54. 65

Debitor ſpeciem pecuniæ promiſſam, uel eius valorem, ſecundùm tempus ſolutionis præſentare cogitur. ibi numero 56. ea.

2 Debitor conſtituitur in mora ex unica tantùm interpellatione extraiudiciali, & per uerba enanciatiua, etiam quòd eſſet obligatus ex publico liquido inſtrumento. Opin. 523. nu. 2. 76

Debitor iuramento ſoluere obligatus certa die, vigore ipſius iuramenti, adueniente tempore ſolutionis sine monitione, & interpellatione, in mora irregulari conſtitueretur, & moroſus eſſet. ibi nu. 6. ea.

2 Debitor confitens, ac affirmans cum iuramento nudum pactum, non ob hoc tenetur ſoluere. Opin. 568. numero 2. 117

2 Debitor fugam arripiens capi poteſt à creditore propria authoritate & duci ad carcerem. Opin. 717. numero 22. 217

Et Opin. 177. nu. 1. 152. lib. 1.

2 Debitor, qui tenetur dare unum par caponum, non liberatur ſi dederit mortuos. Opin. 734. nu. 5. 236

Debitor obligatus dare cuilibet canonico unum par caponum, non tenetur si augeatur numerus canonicorum. ibi num. 6. ea.

2 Debitor non poteſt renuntiare præſcriptioni ſtatutariæ decurſuræ in merum odium creditoris negligentis peterè debitum, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria similiter communis ſit. Opin. 744. nu. 1. 241

Debitor renuntiare poteſt præſcriptioni decurſæ: quia iura redire non patiũtur ad ius ſemel renunciatũ. ibi n. 2. ea.

3 Debitor per ſcripturam priuatam aſſerens ſe debitorem alicuius ſummæ erga aliam perſonam, ac promittens ſe eam ſoluturum, efficaciter obligatur, & cenſetur ob hoc facta promiſſio interueniente ſtipulatione. Opin. 1033. num. 2. 145

3 Debitor vltra ſortem principalem ſoluens creditori, ac fœneratori uſuras permiſſas, & eum poſtea abſolueret per Aquilianam ſtipulationem acceptilationẽ, & confiteretur ſibi plenariè fuiſſe ſatisfactum, non poſſet amplius petere ipſas vſuras. Opin. 1053. nu. 23. 165

1 DEBITORI quod tempus concedendum ſit, vt ſolutionem præparet, relinquitur arbitrio iudicis. Quod limitatur tribus modis. Opinione 60. numero 1. charta 53

1 DEBITORES impetrantes dilationem moratoriam, ſeu dilationem quinquennalem à Principe, tenentur præſtare idoneum fideiuſſorem de ſoluendo completo di cto tempore, aliter tali beneficio dilationis quinquennalis gaudere non poſſunt. Opinione 176. numero 1.. 150

Debitores ad hoc vt poſſint gaudere dilatione quinquennali impetrata per eos, requiritur, quòd coram iudice debitum fateantur. ibi nu. 3. ea.

Debitores impetrantes ob paupertatem moratoriam à Principe, & non reperientes fideiuſſores, qui pro eis vellent fideiubere: tunc eis non ſufficeret iuratoriam cautionem præſtare. ibi nu. 4. ea.

1 Debitores excommunicati, qui promiſerunt cum iuramento ſoluere, conueniri non poſſunt in iudicio per excommunicatum durante excommunicatione: licèt ipſi excommunicati poſſint à creditoribus conueniri. Opin. 262. num. 4. 253

1 DEBITI appellatione, propriè loquendo, venit illud quod ex delicto, & ex legato debetur. Opin. 49. numero 4. 44

Debiti dictio capi poteſt ſtrictè, & minùs ſtrictè. ibi numero 5. 45

3 DECEPTVS in qualitate rei uenditæ, ad intereſſe agit. Opinione 1018. nu. 7. & 37. 132. & 135

1 DECIMA vbicunque in partibus de more non ſoluitur, nec prædicatur, non peccant mortaliter homines eam non ſoluendo: ſed ſi poſt prædicationem, & monitionem retineant decimam ipſam, mortaliter peccant. Opin. 153. nu. 10. 138

2 Decima ſolui debet conſiderato valore monetæ tempore ſolutionis. & hoc idem dicendum eſt in ſtatuto & præcepto, & reſcripto ſuperioris; vt ſolutio, quæ fieri debet ex ſtatuto ipſo, præcepto, vel reſcripto, debeat fieri ex moneta, & valore tẽpore ſolutionis. Opi. 516. n 3. 58

1 DECIMAE ex diſpenſatione eccleſiæ olim fuit conceſſum, vt poſſint dari in feudum, & hoc ob neceſſitatem, vt laici defenderent eccleſias ab hæreticis, & oppreſſionibus, & iſtas decimas hodie poſſident eorum ſucceſſores. quod declaratur ibi in fin. Opin. 39. numero 12. 37

1 Decimę ſunt de iure diuino. Opinione 153. numero 2. charta 137

Decimæ ſunt Deo debitę in recognitionem vniuerſalis dominij ipſo iure. ibi nu. 6. 138

1 DECIMARVM ſolutio tribuit bonum ſanctitatis corporis, ubertatis fructuum, remiſſionem peccatorum, bona eccleſiaſtica, & pacem inter homines. Opin. 153. num. 4. 138

Decimarum quatuor genera reperiuntur. ibi numero 13. 139

Decimarum materia ponitur remiſſiuè. ibi nu. 14. ea.

1 DECISIONES Rotę non ſunt per Pontifices approbatæ, ſed eis tanquàm magiſtralibus deciſionibus ſtari debet. Opin. 398. nu. 8. 363

Deciſiones Rotæ ſunt maioris authoritatis, quàm ſit communis opinio: ſed hoc non eſt ſimpliciter verum. ibi num. 9. ea.

Deciſiones Regni Neapolitani, quæ proferuntur ſub nomine Regie, in caſibus deciſis ſuccedunt in Regno loco interpretationis imperialis & legis generalis. ibi numero 20. 364

ET Opin. 461. num. 3. lib. 2. 12

ET Opin. 1001. nu. 3. 120. lib. 3.

DECLARATIO verborum, Vide in dictione Verborum.

1 DECRETVM tanquàm ſtricti iuris, & interpoſitum per iudicem ex cauſa partim vera, & partim falſa, totum eſt nullum. Opin. 175. nu. 1. 149

2 Decretum iudicis habet præſumptionem pro ſe, vt præſumatur adhibitum cauſa cognita, etiam quòd in ſpecie non exprimantur ſolennia requiſita ad ipſum actũ, ſuper quo decretum interponitur. Opin. 699. numero 5. 202

1 DEFECTVS formę non ſuppletur iuramento: diſpoſitio enim non valet omiſſa forma: ſed actus requirens tunc formam, ſi iuramento vallatus appareat, non videtur nullus ex defectu formæ, cęterùm valet eo modo, quo poteſt. Opin. 433. nu. 1. 395

1 DEFENSIO vnicuique permiſſa eſt pro rei ſuæ tuitione: & poteſt aggreſſus non ſolùm vulnerare aggreſſorem ſuum, ſed etiam interficere impunè, ſecundùm opinionem Legiſtarum communem: Canoniſtę verò ſentiunt contrarium communiter, negantes licitum eſſe hominem occidere pro defenſione rerum. Opin. 189. num 1. 157

Defenſio permiſſa eſt pro tuitione vitę, & perſonę incontinenti, cum moderamine inculpatæ tutelę. ibi numero 2. ea.

Defenſio iure naturali, etiam animalibus irrationalibus permiſſa eſt. ibi nu. 3. ea.

Defenſio vnicuique conceſſa eſt pro tuendo honore ſuo; & licèt aggreſſus potuiſſet aufugere, euitareque vulneris illationem: tamen fugam arripere non tenebatur, ſed potius vulnerare, vel occidere. ibi numero 4. ea.

Defenſio permittitur cum moderamine inculpatæ tutelę, id eſt cum paritate armorum. Ideò aggreſſus cum lapide, ſeu baculo, non debet ſe defendere cum baliſta, vel aliquo alio ſimili genere armorum: nam huiuſmodi armorum defenſio iure non conceditur. quod limitatur remiſſiuè. ibi nu. 7. 158

Defenſio ſuper prouocatione verbis facta, non eſt permiſſa facto, ſed verbis. ibi nu. 8. ea.

Defenſio vt inculpata, & licita eſſe dicatur, neceſſe eſt, vt ad vitę tutelam fiat non ad vindictam. ibi numero 9. ea.

1 DEFENSIONIS modum, ac metam excedens inſultatus in rixa, & occidens aggreſſorem ex propoſito, & deliberatè, non veniret lege Cornelia de ſicarijs puniendus, ſed alia mitiori pœna. Opin. 189. numero 11. 158

2 DEFENSIONES conceduntur etiam reo in crimine notorio. Opin. 717. num. 4.. 216

Defenſiones inquiſitor hęretico tollere non poteſt. ibi numero 5. ea.

Defenſiones nemini tolli debent. ibi nu. 7. ea.

Defenſiones tolli non poſſunt, etiam quòd iudex haberet arbitrium ex forma ſtatuti, & poſſet procedere ſine iuris ſolemnitate. ibi nu. 8. ea.

Defen-

Defenſiones conceduntur cum copia indiciorum in crimine laſæ maieſtatis humanæ. ibi nu. 11. ea.
Defenſiones & copia indiciorum, etiam ſponte confeſſo conceduntur. ibi nu. 16. 217
Defenſiones fieri poſſunt uſque ad ſententiam per inquiſitum. ibi num. 17. ea.
Defenſiones & copia indiciorum non conceduntur in inſigni & notorio maleficio; & quid ſit inſignis latro, diſcurritur remiſſiuè ibi nu. 19. ea.
Defenſiones non conceduntur in flagranti crimine; cùm contra notorium delinquentem non cadat defenſio. ibi num. 20. ea.
1 DEFENDERE offenſum, & delicto obuiare, an quando quis teneatur. Opinione 190. numero 1. charta 158
1 DEFENDENS aliquem inſultatũ, & eum tuendo aliquem occideret, non venit puniendus. ibi numero 3. 159
Defendere quis tenetur alium in aliquibus caſibus, remiſſiuè. ibi num. 8. 160
1 DEGRADATVS actualiter matrimonium contrahere non poteſt. Opin. 127. nu. 8. 117
Degradatus incontinenti amittit priuilegium clericale, & efficitur de foro ſeculari, & deſinit eſſe clericus. ibi numero 9. ea.
Degradatus poſt degradationem de facto celebrans, conficit verum corpus Chriſti, & tenetur dicere officium, non tamen cum Dominus vobiſcum, & cum alia ſolennitate. ibi num. 10. ea.
Degradatus moriens, reſuſcitanſque poſtea, non iterum ordinandus. ibi nu. 11. ea.
1 DELEGATIO an arguat nouationem. Opin. 191. numero 1. 160
1 DELEGATVS non poteſt ſibi reſeruare taxationem expenſarum, nec ſuam ſententiam interpretari, niſi eſſet talis delegatus, qui poſſet exequi ſententiam, vt eſt delegatus à Principe. Opin. 407. numero 3. 375
Delegatus à Principe poteſt exequi ſuam ſententiam. ibi numero 4. ea.
Delegatus, ſi citat aliquem, citatus non tenetur comparere, niſi in citatione inſeratur tota copia reſcripti, vel ſuæ commiſſionis. ibi nu. 5. ea.
1 DELICTA cum diuerſis qualitatibus, & circumſtantijs perpetrantur, ex quibus crimen quandoque fit excuſabile, quandoque magis atrox, & odioſum. Opin. 408. num. 5. 376
1 DELINQVENS, pro delicto commiſſo capi poteſt in propria domo, & de ea inuitus extrahi. Opin. 85. num. 5. 74
2 DEPONENS res ſuas penès turpe nomen habentem, & eas perdens, ſibi imputandum eſt; cùm de illo confidere auſus ſit. Opin. 540. nu. 10. 96
3 DEPORTATI & profeſſi religionem Sancti Franciſci, habentur pro mortuis. Opinione 812. numero 32. 295
1 DEPOSITARIVS de dolo duntaxat tenetur. Opin. 192. nu. 1. 160
Depoſitarius non ſolùm de dolo, ſed etiam de lata culpa tenetur. num. 2. ea.
Depoſitarius de leui, & leuiſſima culpa non tenetur, quando depoſitum factum ſit cauſa deponentis; ſecùs uerò ſi factum ſit depoſitum ipſum contemplatione depoſitarij: quia tunc de leuiſſima culpa tenetur. ibi numero 3. ea.
Depoſitarius tenetur de leuiſſima culpa, ubi obtulit teneri velle de ipſa culpa. nu. 4. ea.
Depoſitarius tenetur de dolo, lata, & leui culpa, vbicunque depoſitum factum ſit contemplatione deponentis, & depoſitarij. ibi nu. 5. 161
3 DEPOSITIO ſeu teſtificatio facta per ſcripturam non probat, ſed facit præſumptionem. Opin. 949. numero 6. 73
Depoſitio uel teſtificatio facta per ſcripturam à patre ac matre de ætate filij plus probat, quàm ea quæ fit viua uoce. ibi nu. 7. ea.
3 Depoſitio pertinens dicitur, licèt in modicum faciat ad cauſam. Opin. 952. nu. 3. 77
3 Depoſitio ſocij criminis in caſibus in quibus poteſt ipſe de complicibus interrogari, non facit indicium ad torturam abſque alijs indicijs. Opinione 961. numero 5. charta 88
Depoſitio teſtis. Vide in uerbo Teſtis depoſitio.
1 DESCENDENTES obtinent primum locum in ſucceſſione, & ipſis ſtantibus, aſcendentes non habent neceſſe inſtitui: quia prima cauſa ſucceſſionis eſt filiorum. Opin. 313. nu. 4. 291
1 DEVS vilipendit omnes fornicarios & immundos. Opin. 98. num. 25. 87
1 Deus adeò abhominari videtur immunditiam carnis, vt ipſos fornicarios non uiſitat, punit, & corrigit in præſenti ſeculo, ſed ſeruat puniendos in futuro & in inferno ibi num. 26. ea.
2 Deus dominus noſter clementiſſimus diſſimulat hominum peccata propter pœnitentiam. Opinione 832. numero 43. 330
Deus viſitat animas exiſtentes in purgatorio, & conſolatur eas per Angelos ſuos. Vide in uerbo Animas.
3 DIABOLVS detinet catena ligatum peccatorem, tanquàm captiuum & ſeruum. Opinione 971. numero 11. 99
1 DICTIO taxatiua poſita in lege continente caſum fauorabilem, vel pium, impedit extenſionem ad caſus ſimiles. Opin. 193 num. 161
2 Dictio donec, quouſque, quandiu, quoad, & ſimilia, ſunt de terminatiua temporis, & ſignificant diſpoſitionem fieri poſteà. Opin. 642, nu. 6. 165
Dictio quoad, donec, quandiu, quouſque & ſimilia, denotant tempus, non autem conditionem. ibi numero 7. ea.
2 Dictio quiſquis, uel quicunque, comprehendit ex propria ſignificatione etiam fœminam. Opinione 808. numero 3. 286
3 Dictio, iuxtà, prop inquitatem per unum, uel duos pedes denotat. Opin. 1018. num. 5. 132
ET diuerſimodè ſumitur, & ſecundùm ſubiectam materiam. ibi nu. 14. & 15. 133
Dictio, intrà, pro iuxtà, aliquando ponitur. ibi n. 15. ea.
Dictio, iuxtà, continuatiuè etiam capitur. ibi numero 16. ea.

Dictio iuxtà, non excludit, quæ ad perpetuum rei vſum ſunt conceſſa. ibi num. 34. 135

3 Dictio mox accipitur ſecundùm ſubiectam materiam diuerſimodè: Aliquando pro ſpatio decem dierum; quandoque pro ſpatio duorum menſium; aliquando capitur vſque ad annum; aliquando pro anno ſequenti: aliquando ſignificat tempus incertum arbitrio iudicis ſtatuendum; aliquando dicitur fieri ſtatim & in continenti, vſque ad ſex mēſes. Opin. 1031. nu. 11. 144

Dictiones excluſiuæ, quæ per eandem rationem procedūt, minimè excludunt. Opin. 1018. num. 28. 134

DICTVM teſtis, uide in verbo Teſtis dictum.

1 DIES tacita, licèt impediat natiuitatem actionis, non tamen impedit natiuitatem obligationis, quæ ſtatim naſcitur ante diem, quæ tacitè ineſt, & ſubintelligitur ratione loci. Opin. 23. num. 1. 17

3 Dies artificialis habet duodecim horas non æquales, ſecundùm circulum æquinoctialis, ſed inæquales ſecundùm aſcenſiones Zodiaci per ſex ſigna. Opin. 950. num. 19. 76

Dies in treuga incipit ab ortu Solis. ibi num. 20. ea.

Dies quando incipiat in omni materia, remiſſiuè. ibi numero 21. ea.

3 Dies iuridica illa dicitur, quæ iuridica deputatur, & obſeruatur in loco, in quo ius redditur, & non in loco rei vel actoris. Opin. 991. num. 3. 115

3 Diei ortus & occaſus principium vix capi & diſcerni poteſt. Opin. 950. num. 18. 76

2 DIETA dicitur duplex. vulgaris & legalis; vulgaris intelligitur ſecundùm conſuetudinem regionis: legalis verò intelligitur de viginti miliaribus. & aliquando dieta accipitur pro itinere vnius diei. Opin. 765. num. 6. 251

2 DIFFERENTIAE plures inter contractum ſimulatum, ſiue fictitium & fraudulentū. Opin. 832. num. 48. 230

1 DIFFIDA eſt initium belli, quæ debet fieri antequam chriſtianus chriſtianum offendat, niſi authoritas iuris, vel iudicis conceſſa ſit ad offendendū. Opin. 247. num. 4. 243

Diffidæ tempus computatur inter tempori belli, ex quo diffidare eſt, licentiare quemlibet ad offendendum. Opin. 247. ibi num. 5. ea.

1 DIGITVS non eſt membrum, ſed officium, ſeu pars membri. Opin. 123. num. 4. 112

3 Digito carens, dummodò non ſit pollex, vel index, ad ſacros ordines promoueri poteſt. Opin. 973. nu. 2. 100

2 DIGNITAS maior ſuperueniens non tollit priuilegium minorum dignitatum præcedentium. Opin. 754. num. 4. 245

1 DILATIO quatrimeſtris ad ſoluendum non conceditur, nec competit condemnatis ex maleficio, ſeu ex quocunque crimine, etiam ſi in ſententia in cauſa hac criminali quis eſſet ad pœnam pecuniariam & pecunialiter damnatus. Opin. 125. num. 3. 114

Dilatio quatrimeſtris ad ſoluendum iudicatis à lege conceſſa ceſſat: nec concedi debet, vbicunque facilis eſſet ſolutio iudicati condemnato. ibi num. 4. ea.

1 Dilatio quinquennalis debitoribus conceſſa non competit eorum fideiuſſoribus. quod verum eſſet, niſi reus compareret in iudicio, & acciperet defenſionem fideiuſſoris, opponendo de priuilegio ſibi conceſſo; vel quando priuilegium conceſſum remaneret inutile, ſi non prodeſſet fideiuſſori; vel niſi dilatio prædicta cederetur cauſa iudicati: quia tunc indifferenter prodeſſet fideiuſſori iud. ſol. nō autē ex contractu. Opin. 176. nu. 6. 150

Dilatio moratoriæ melius eſt, & vtilius, vt currere incipiat a die datæ literarum moratoriarum quàm a die præſentationis. ibi num. 7. 151

Dilatio quinquennalis conceſſa ſimpliciter pro debitis, nō extenditur ad debitum iuratum: & ſi debitor notificari faceret dilationem ipſam, redderetur nulla, & inualida, niſi concederetur ſaluus conductus cum expreſſa mentione de iuramento. ibi num. 8. ea.

Dilatio quinquennalis, ſeu priuilegium ipſius dilationis non extenditur ad debitum ex delicto. ibi nu. 10. ea.

3 DILVCVLVM ſeu auroræ licèt videatur medium inter diem & noctem, tamen aſcribitur diei, & cenſetur pars diei. Opin. 950. num. 16. 76

1 DIOCLETIANVS Imperator cōbuſſit, & igni tradidit omnes libros ſacræ Scripturæ eo tempore repertos. Opin. 197. num. 19. 167

1 DYNVS fuit damnatus ad inferos propter doloſam cō ſultationem. Opin. 38. num. 14. 35

1 DISPENSATIO clericis pro homicidio voluntario non conceditur, etiam ſi illud occultum ſit, nullo modo is clericus ad ordines ſacros promoueri, nec illi aliqua beneficia conferri poſſet: ſed omni ordine ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuò carere deberet; ſed pro homicidio caſuali datur ipſa diſpenſatio. Opin. 369. num. 39. 343

2 DISPOSITIO omnis debet intelligi rebus ſic ſtantibus. Opin. 562. num. 1. 113

2 Diſpoſitio loquens de affine, non habet locum in ſponſo, & ſponſa. Opin. 808. num. 19. 288

1 DISTRIBVTIONES quotidianæ non ueniunt appellatione fructuum. Opin. 194. num. 1. 161

Diſtributiones quotidianæ ſunt redditus cenſuales, & ad corpus præbendæ non attinent, cùm incerti ſint, & in præbendarum ualore non computentur. ibi nu. 2. ea.

Diſtributiones quotidianæ veniunt appellatione fructuū; vbicunque præbendæ non ſunt diſtinctæ in eccleſia, ſed bona veniunt in cōmuni, & poſteà fit diſtributio ſingulariter tantum cuilibet: & iſtæ portiones, quæ dantur in eccleſijs hoc modo, ſuccedunt loco præbendæ, ibi num. 7. 162

Diſtributiones quotidianæ veniunt appellatione fructuū, quando redigi poſſunt tanquam incertæ ad certum valorem, & æſtimationem. ibi num. 9. ea.

Diſtributiones quotidianæ non veniunt appellatione fructuum, quando verbum fructus, & redditus proferatur in priuilegijs. ibi num. 11. ea.

1 Diſtributiones quotidianæ etiam ex conſuetudine abſentibus, & non miniſtrantibus dari non debent: & ſic hoc conſuetudine induci nequit. Opin. 195. numero 1. 163

Diſtributiones quotidianæ non debentur canonicis non ſeruientibus, etiam exiſtentibus in epiſcopi ſeruitio. ibi num. 3. ea.

Diſtributiones quotidianæ non dantur canonicis, etiam ſi exiſtant

exiſtunt in ſeruitio Papæ. ibi nu. 4. ea.

Diſtributiones quotidianæ non recipiuntur per exiſtentes in aliquo ſtudio, literis operam nauando. ibi numero 5. ea.

Diſtributiones quotidianę conſignari non poſſunt abſentibus, etiam in Theologia ſtudentibus: et ſi fortè acciperent, tenerentur ad reſtitutionem. ibi nu 6. ea.

Diſtributiones quotidianæ percipere nequit, habens à Papa priuilegium, vt abſentes fructus perciperent, etiam ſi in reſcripto dicatur, quòd fructus debeantur abſenti, ac ſi eſſet pręſens. Et etiam ſi diceret, quòd ei debeantur fructus, ac ſi reſideret. ibi nu. 7. ea.

1 DISTRIBVTIONVM *quotidianarum duo ſunt genera; Vnum eſt proprium, & ſtrictum genus diſtributionum, quæ dantur intereſſentibus diuinis horis canonicis ſingulis diebus pro victu, & percipiens facit illas ſuas, & de illis etiam teſtari poteſt. Alterum verò genus diſtributionum eſt, quæ dantur etiam non intereſſentibus diuinis, dummodò ſint pręſentes: & iſtę non ſunt propriè diſtributiones quotidianæ, ſed potius redditus canonicales, qui aliàs appellantur fructus de menſa groſſa, & diuiduntur inter canonicos ſingulo anno, ſeu ſingulo ſemeſtri. Opinione 194. numero 6. charta* 162

1 DIVISIO *inter fratres debet fieri ſorte, vel officio iudicis, ſecundùm communem opinionem Legiſtarum: Canoniſtæ verò dicunt, maiorem natu debere diuidere, & minorem eligere, & hoc conſuetudine receptum eſt. Opin. 339. nu. 1.* 311

2 *Diuiſio facta inter fratres per errorem, retractari debet. Opin. 730. num. 3.* 233

2 *Diuiſio bonorum latis verbis, & clauſulis facta, operatur fideicommiſſi renunciationem. Opinione 845. numero 4.* 371

1 DIVISIONIS *contractus dicitur innominatus. Opin. 164. nu. 5.* 143

Vide in verbo Contractus.

2 DIVITIAE, *vel paupertas, quando ſunt fundamenta agentium, tenentur fundantes ſe in eis illas probare tanquàm cauſas eorum intentionis. Opin. 609. numero 1.* 141

1 DOCTOR *ignarus gaudet priuilegijs Doctorum, quemadmodum alij Doctores habiles, & idonei. Opin. 196. numero 1.* 164

1 *Doctor torqueri nequit, etiam ſi extaret conſuetudo in contrarium. Opin. 197. nu. 4.* 166

Doctor dicitur nobilis, & nobilitatem ex legali ſcientia conſequitur. ibi nu. 5. ea.

Doctor ſtare debet ad latus Principis. ibi nu. 9. 167

1 *Doctor, & aduocatus poteſt eſſe decimoſeptimo anno. Opin. 199. num. 1.* 172

Doctor, & aduocatus omittens in allegatione iuris allegare quędam in cauſa ſua: ſi ſit minor, non poteſt allegare ſe deceptum, nec eſt reſtituendus: quia in ſuo doctoratu fuit approbatus vt ſapiens. ibi nu. 2. ea.

1 *Doctor debet ſpecificare locum conſuetudinis, vt ei credatur atteſtanti de ipſa conſuetudine. Opin. 200. numero 4.* 173

1 *Doctor, & aduocatus locantes operas ſuas, & morientes pendente anno locationis, tranſmittunt ſalarium annuum ad eorum hęredes, qui poſſunt petere ſalarium integrũ totius anni. Opin. 201. nu. 1.* 173

Doctor legens, & moriens, tranſmittit ſalarium ad ſuos, etiam ſi ſit impeditus infirmitate. ibi numero. 3. 174

Doctor, Prętor, ſeù Senator locans operas ſuas pro annua mercede, ſi Princeps amittat ciuitatem, vbi eſt conductus, caſu bellico, conſequitur tunc integrum ſtipendium totius anni. ibi nu. 5. ea.

Doctor ſeù officialis poteſt petere ſalarium, etiam non pręſtito ſeruitio ob legitima impedimenta in tribus caſibus poſitis remiſſiuè. ibi nu. 8. ea.

1 *Doctor incidenter quid ſcribens, non auget numerum aliorum ad conſtituendum communem opinionem. Opin. 398. num. 44.* 366

Doctor relatus ab alijs, qui non habetur in fonte, cùm eius monumenta impreſſa non extẽt, non auget numerum aliorum ad inducendam cõmunem opinionem. ibi numero 45. ea.

2 *Doctor ſeu famulus conductus, & ſimilis, certo ſalario pro vno anno, quo finito, & denique interpoſitis pluribus alijs annis, ſi reconducatur ſine repetitione ſalarij, intelligitur reconductus ſub illo ſalario, quod prius perceperit, Opin. 561. nu. 2.* 113

2 *Doctor eminentis ſcientiæ poteſt admitti ad collegium, non obſtante ſtatuto diſponente, neminem admitti ad collegium, niſi ſit natus in ciuitate, vel niſi ſit originarius. Opin. 804. nu. 5.* 283

3 *Doctor teſtis, Epiſcopus, Cardinalis, & quilibet alius in dignitate conſtitutus, etiam ſi vellet accedere ad iudicem, eius teſtimonium proferendi gratia, non poteſt renuntiare priuilegio. l. ad egregias. ff. de iureiur. Opin. 928. num. 13.* 55

1 DOCTORIS *tanta eſt authoritas, quod ipſi credatur atteſtanti de communi opinione. Opinione 197. numero 23.* 168

Doctoris deciſio etiam ſine lege loquentis valet, pręſertim ſi non habet contradicentem. ibi nu. 24. ea.

Doctoris dicto magis creditur in conſulendo, quàm in legendo, quia eſt actus magis deliberatus, licèt aliqui aſſerant contrarium. ibi nu. 25. ea.

1 *Doctoris aſſertio de conſuetudine, quę obſeruatur in aliqua particulari Ciuitate, inducit præſumptionem, & transfert onus probandi in aduerſarium. Opin. 200. numero 2.* 173

Doctoris dicto atteſtantis de conſuetudine ſtandum eſt, ſi atteſtatur in ſuis ſcriptis obſeruari ipſam conſuetudinem in curijs in quibus verſatus eſt. ibi nu. 3. ea.

1 *Doctoris authoritas probabilis duntaxat eſt, & non neceſſaria, ſecundùm communem opinionem. Quod ampliatur, & limitatur remiſſiuè. Opin. 349. numero 5. charta* 322

1 DOCTORI *ad Principem omnis clauſa ianua patere debet. Opin. 197. nu. 9.* 167

Doctori ſi nubat Domina titulo Comitis inſignita, non diceretur nupſiſſe indigno. ibi nu. 14. ea.

Doctori ignobili excellenti virtutibus non præfertur nobilis non virtuoſus. vide in uerbo Nobilis.

1 *Doctori famoſo atteſtanti de conſuetudine credendum eſt. Opin. 200. nu. 1.* 172

1 DOCTORES cauillationibus, cautelis doloſis, ſubterfugijs, colluſionibus, ambagibus, & corruptionibus, & ſubornationibus, ſeu ſenſarijs vti non debent in præiudicium animæ. Opin. 38. num. 13. 35

1 Doctores iuris tam actu legentes, quàm patrocinantes, ſunt exempti à ſolutione collectarũ ſimul cum eorum vxoribus, & filijs, ſecundùm magis communem opinionem. Opin. 196. num. 1. 164

Doctores iuris non tenentur hoſpitari milites in eorum domibus. ibi num. 3. ea.

1 Doctores legum ſunt conſtituti in dignitate, & ſic doctoratus eſt dignitas. Opin. 197. num. 1. 166

Quod extenditur ad medicos. ibi num. 2. ea.

Doctores, tanquam conſtituti in dignitate, torqueri non poſſunt. ibi num. 3. ea.

Doctores legum Imperator appellat dominos, patres, & milites. ibi num. 8. ea.

Doctores ſunt repleti ſplendore ſicut Sol, & ſacerdotes etiam nuncupantur. ibi num. 10. 167

Doctores, & eorum domus oracula ſunt ciuitatis: ciues enim de rebus ſuis incerti, per eos certi dimittũtur. ibi num. 11. ea.

Doctores ab alijs quantumuis maximis, non fratres, ſed domini debent appellari. ibi num. 13. ea.

Doctores publicè legentes 20. annis efficiuntur illuſtres. ibi num. 15. ea.

Doctores publicè legentes 20. annis, gaudent priuilegio Comitum, & contra eos non poſſunt teſtificari uiles perſonæ: & quæ dicãtur viles perſonæ. ibi nu. 17. ea.

Doctores cuiuſcunque conditionis, aut ſtatus exiſtant, non debent ſe glorioſos prædicare: quia tales ſolent à uiris grauibus, ſtulti, & glorioſi reputari, & de confrateria etiam, de Te Deũ laudamus. ibi nu. 52. 171

Doctores multi amittunt laudem, quoniam eã de ſe prę-dicant. ibi num. 53. ea.

Doctores cauere debent à lingua glorioſa, & omnia agere tenentur ad Dei honorem, & aliorum ædificationẽ, atque utilitatem. ibi num. 56. ea.

Doctores, quando dicunt, quòd eſt communis opinio, illud eſt bonum verbum in practica. ibi nu. 23. 168

Doctores, qui libros compoſuerunt, reputantur velut ſtellæ in firmamento cæli & præferuntur cæteris Doctoribus paribus. vide in uerbo Doctorum.

1 Doctores tam legentes, quàm non legentes, ac ſcholares quoque ex priuilegio, & fauore publicæ vtilitatis, ſcientiæque, poſſunt expellere fabros de ſuis officinis iuxtà eorũ domos malleantes. Opin. 198. nu. 1. 172

Doctores vel ſcholares poſſunt expellere fabros iuxtà eorũ domos malleantes, etiam quòd fabri ipſi Doctores aut ſcholares ipſos præueniſſent. ibi num. 2. ea.

1 Doctores ad legendum conducti, qui legere nequeant ob aduentum, & acceſſum alicuius Principis in loco ſtudij, conſequũtur integrum ſalarium promiſſum totius temporis. Opin. 201. num 6. 174

1 Doctores boni conueniunt cum Gloſſa, mali verò diuertunt. Opin. 319. num. 6. 299

1 Doctores iniquè iudicantes, non merentur inter Doctores nominari. Opin. 396. num. 3. 360

2 Doctores ludentes ad taxillos ſunt infames: & ob hoc ab eorum officijs amouentur: Nam turpis uita agitur propter ludum. Opin. 468. num. 5. 18

2 Doctores ueniunt appellatione ſcholarium & profeſſorum. Opin. 697. num. 1. 200

2 Doctores leges profitentes, dogmata legum dilacerare nõ debent, ſed illa inuiolabiliter obſeruare in conſulendo & aduocando, ad euitandum erroris, & peccati labyrinthum. Opin. 832. nu. 38. 329

2 Doctores ſunt ſpeculatores boni & æqui. Opin. 857. num. 4. 394

2 Doctores omnes unius ciuitatis non poſſunt allegari ſuſpecti; & ſi allegentur, talis allegatio præſumitur calumnioſa. Opin. 867. num. 1. 411

Doctores hodie Ciuitas Aquilana 1581. habet quinquaginta ſex. ibi poſt num. 1. in princ. ea.

1 DOCTORVM vita, & mors deſcribitur in Opin. 38. num. 12. 35

1 Doctorum ſcientia mundus illuminatur; & niſi fuiſſent Doctores, eſſemus in tenebris. Opin. 197. numero 12. 167

Doctorum authoritas, vbi deficit lex, pro lege ſeruanda eſt. ibi num. 24. 168

1 DOCTORIBVS Princeps reuerentiam habet. Opin. 197. num. 9. 167

1 Doctoribus legere ceſſantibus ob peſtem infra annum conductionis, debetur totum illius anni ſalarium. Opin. 201. num. 7. 174

1 Doctoribus duobus in duabus opinionibus contrarijs exiſtentibus, ſanctum eſt tunc pro veritate pugnare, in qua vir bonus habet habenas. Opin. 398. numero 35. 365

1 DOCTORATVS eſt dignitas. Opin. 197. nu. 1. 166. ſed non liberet filium à patria poteſtate. ibi num. 51. 171

Doctorari licèt non poſſint ſpurij, vel naturales; tamen de facto doctorantur, & eis pręferuntur oẽs Doctores legitimi & naturales. ibi num. 2. 166

2 DOLVS, & metus non præſumitur, niſi probetur. Opin. 500. num. 1. 47

2 Dolus regulariter nõ præſumitur. Opin. 676. nu. 6. 183

Dolus vbi non apparet interueniſſe, & non oſtendatur, præſumitur nullo pacto interueniſſe. ibi num. 8. ea.

3 Dolus quomodo poteſt probari per affines. Opin. 960. num. 7. 86

3 Dolus ſcienti, & uolenti, neque ex propoſito, neque ex re ipſa infertur. Opin. 1023. num. 3. 137

2 Dolum allegans, illum probare tenetur. Opin. 676. num. 7. 183

3 DOMESTICI non ſunt idonei teſtes in criminalibus. Opin. 960. num. 1. 86

Domeſtici in criminalibus ob affectionem, teſtimonium ferre non poſſunt. ibi num. 3. ea.

Domeſtici teſtes etiam admiſſi pro domeſtico non probãt. ibi num. 4. ea.

Domeſtici præferuntur alijs in probatione facti domeſtici. ibi num. 8. ea.

Domeſtici probant innocentiam accuſati, niſi contra ipſos domeſticos adſint alij teſtes. ibi num. 10. ea.

Domeſtici qui propriè dicantur: & ſecundùm communẽ opinionem dicuntur omnes cohabitantes in eadem domo: ibi num. 15. 87

1 DOMICILIVM contrahere non dicitur, qui manſit in aliquo loco animo inde recedendi. Opin. 203. num. 5. 176

1 DOMINIVM rei legatæ tacitè non transfertur ipſo iure in legatarium ſine traditione, ſicut transfertur dominium rei expreſſè legatæ. Opin. 204. numero 1. 205

Dominium rei legatæ trãsfertur in legatarium ipſo iure, quando res legata eſſet apud legatarium ipſum: & ſic quando teſtator legat rem hæredis, tranſit dominium recta uia in legatarium, quando res erat apud eum. ibi num. 2. ea.

1 Dominium, nec poſſeſſio acquiritur donatario abſenti, & ignoranti per conſtitutum, nec per uſusfructus retentionem, niſi ſequuta ratihabitione facta uerbis uel facto. Opin. 211 num. 23. 217

Dominium non quæritur ei, cui conceditur ante ratificationem, ſed penès conſtituentem, & concedentem remanet. ibi num. 24. ea.

1 Dominium quæritur filio in aduentitijs. Opin. 316. numero 1. 295

Dominium non quæritur filio in aduentitijs ex ſtipulatione paterna: nam ſicut pater ſtipulando filio ex cauſa caſtrenſi, vel quaſi, totum quærit, ita ſtipulando ei ex cauſa aduentitia, debet acquirere proprietatem. ibi num. 2. ea.

2 Dominium, ſiue proprietas, & uſusfructus fluminum publicorum ad Cæſarem pertinet. Opin. 510. numero 3. 52.

3 Dominium ex contractu ſimulato non transfertur, nec poſſeſſio ciuilis per precariũ. Opin. 1029. nu. 7. 142

3 Dominia, & iuriſdictiones eſſe non poſſunt apud Sarracenos. Opin. 1050. num. 2. 160

1 DOMINVS tenetur vaſallum defendere, ſicut vaſallus dominum. Opin. 190. num. 6. 159

1 Dominus poſt declaratam caducitatem poteſt propria authoritate ingredi poſſeſſionem rei emphyteoticæ: ſed in hoc reperiũtur opiniones hinc inde communes; Imò ſi emphyteota verbis tantùm reſiſteret, poſſet dominus illum expellere. Opin. 238. num. 10. 236

2 Dominus domus pro delicto familiæ de damno illato occaſione incendij non tenetur, quando illi de familia non reperiuntur deputati certo officio: quod declaratur varijs modis. Opin. 439. num. 32. 403

2 Dominus feudi, reuerſo feudo ad ipſum, non tenetur ad æſtimationem ædificij integri conſiſtentis melioramentorum factorum in feudo, ſed ſolummodò diruti: & ſic melioramenta in tali caſu reſtituenda, & æſtimanda ueniunt ſecundùm valorem ædificij diruti, & luderum, & non aliter nec alio modo. Opin. 495. numero 3. 44

2 Dominus poteſt conſtruere bactinderias, molendina, ſeu alia ſimilia ędificia in ſuo feudo, & flumine proprio. Opin. 510 num. 11. 53

Dominus conſtituens ſeruitutem alteri in flumine proprio, pꝑteſt bactinderias, molendina, ac alia ædificia conſtruere, licèt impedientia bactinderias aliorum, pro quibus conſtituit ipſam ſeruitutem. ibi nu. 12. ea.

Dominus donans molendinum ſituatum in principio ſui feudi, poteſt deinde conſtruere aliud molendinum in parte inferiori, etiam inuito primo donatario. ibi num. 13. ea.

Dominus non eſt ueriſimile conceſſiſſe eo modo, vt commoditas, & vſus ipſius domini impediatur. ibi numero 16. ea.

Dominus priuans aliquem poſſeſſione, dicitur potius ſuã poſſeſſionem defendere, quàm alium priuare. ibi num. 21. 54

Dominus, & vſufructuarius quando ſimul concurrerent, ſemper præfertur dominus tanquàm plenius ius habens. vide in uerbo Vſufructuarius.

2 Dominus litis, procuratore abſente vel impedito, poſt litis conteſtationẽ citari poteſt. Opin. 652. nu. 4. 171.

1 Domini uaſallos aduerſus patrem, fratrem, & filios, iuuare debent, ſin autem perdunt proprietatem. Opin. 190. num. 7. 160

1 DOMVS propria vnicuique eſt tutiſſimum refugium. Opin. 85. num. 2. 74

1 Domus ſola poſſeſſio non facit incolam. Opin. 203. numero 4. 176

Domus, ſiue familia, vide in verbo Familia, & in verbo Cippus.

1 Domo vendita vel legata, intelligitur vẽditus uel legatus hortus quoque, quando per domum ad hortum contiguum aditus, & acceſſus haberetur: quia tunc appellatione domus, veniet etiam hortus; aliàs autem non veniret, niſi actum ſit expreſſè. Opin. 202. numero 1. 174

Vide reliqua in verbo Vendita.

1 DONATIO non vallata ſtipulatione, vel traditione, ſed nudo pacto, agitur ex eo, & maximè ad pias cauſas; & actio iſta appellatur condictio ex lege. Opin. 11. num. 1. 11

Donatio cauſa mortis nudo pacto perficitur. ibi nu. 4. ea.

Donatio præſumpta, velut quando quis promittit ſcienter abſque cauſa, præſumitur donatio. ibi num. 5. ea.

Donatio facti, & ſic continens merum factum, vt ire Romam, quando animo donandi tibi promitto, ex ea donatione agi non poteſt; ſed quando factum miſtam habet traditionem, putà quando factum, animo donandi promitto tibi, quòd cretam, vel lapidem poſſis eximere de fundo meo, videor donare cretam illam, uel lapidem per te eximendum, & patientiam eximendi promittere. ibi num. 6. ea.

1 Donatio ſi inſinuetur, nõ eſt neceſſaria teſtium ſubſcriptio. Opin. 30. num. 2. 22

1 Donatio vſque ad ſeptingentos aureos, & ultra ualere poteſt abſque inſinuationis interuentu. Opin. 76. num. 7. 63

1 Donatio facta concubinæ, ſeu meretrici, valet & tenet, nõ tantùm quò ad exceptionem, ſed & quò ad actionem etiam: & ſic fieri poteſt donatio dictæ meretrici, & concubinæ. Opin. 205. num. 1. 205

1 Donatio omnium bonorum præſentium & futurorum, tanquam liberam teſtandi facultatẽ tollens, non ualet. quod limitatur pluribus modis remiſſiuè. nu. 7. Opin. 207. num. 1. 207

Donatio omnium bonorũ præſentium, & futurorũ facta eccleſiæ, vel piæ cauſæ, valet & tenet: tamen ipſa eccleſia donãti alimẽta subminiſtrare tenet. ibi n. 2. ea.

Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum, in qua fuerit appoſitum precarium, ualet: quia tunc habetur loco traditionis. ibi num. 3. ea.

Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum, in qua fuerat facta retentio fructuum, ac alicuius rei certæ a donante, de qua diſponere poſſet, ualet & tenet. Quod limitatur non procedere vbicunque vſusfructus reſeruatus, & bona retenta pro teſtando eſſēt tam parui momenti, ut non ſufficerent ad alimenta ipſius donatoris: quia tunc donatio non ualeret. ibi num. 4. ea.

Donatio omnium bonorum facta alicui per ſtipulationē, ualet, quia tranſit in contractum, qui eſt irreuocabilis, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecūdum alteram ſententiam cōtrariam ſimiliter communem, ipſa donatio in totū uitiatur tam in bonis præſentibus, quàm futuris. ibi num. 5. 208

Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum, valet quò ad bona præſentia tantùm, non autem quò ad bona futura, & ſuſtinetur per clauſulam omni meliori modo, poſitam in ipſa donatione ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundum aliam ſententiā magis communem contrariam, dicta donatio in totum uitiatur, tam in bonis præſentibus, quàm futuris. ibi num. 6. ea.

Donatio omnium bonorum præſentium, & futurorū ſuſtinetur, vbicunque ipſa bona tacitè, vel expreſſè eſſent donata cum honoribus, & oneribus, deducto ære alieno, & ſolutis debitis donantis parùm ſupererat pro donatario de ipſis bonis donatis. ibi num. 7. ea.

1 Donatio facta à patre filio in poteſtate non ualet regulariter. Opin. 208. num. 1. 209

Donatio iurata facta à patre filio in poteſtate ualet, & ſuſtinetur. ratione iuramenti. ibi num. 2. ea.

Donatio facta à patre filio in poteſtate non eſt imputanda ipſi filio in legitimam. ibi num. 3. ea.

Donatio facta à patre filio exiſtenti in poteſtate ob benemerita valet: quia præſumitur ſibi deberi ex operibus ſuis, & imputatur in quartam, niſi expreſſè dicatur. ibi num. 4. ea.

Donatio facta à patre filio, qui ei contulit beneficia, nulla etiam facta mentione meritorum, præſumitur tamen facta intuitu meritorum præcedentium, non autē intuitu filiationis. ibi num. 5. ea.

Donatio inter patrem & filium ualet, & tenet, vbicunque in inſtrumento donationis eſſent ſpecificata merita & beneficia. ſed ſi exprimeretur in ipſo inſtrumento, ſeu diceretur donatum eſſe ſanguinis affectione; tunc præſumeretur potius ipſa donatio celebrata eſſe naturali affectione, quàm ob merita. ibi num. 6. ea.

Donatio facta per patrem filio ob benemerita ualet, quādo ipſa beneficia rei donatæ reſponderēt. ibi nu. 7. ea.

Donatio in qua pater remittit filio vſumfructum in bonis aduentitijs ipſius filij valet, etiam non expectata morte patris. num. 10. 210

Donatio facta à patre filio in poteſtate cauſa ſtudij valet, ſicut facta pro dote, ſecūdùm vnam communem opinionem, ſed ſecundum alteram ſententiam ſimiliter communem, talis donatio non valet. ibi nu. 11. ea.

Donatio facta filio in poteſtate per Imperatorem, Regē, ſeu quemcunque alium Principem habentem poteſtatem in terris ſuis legis condendæ, ualet & tenet. ibi num. 12. ea.

Donatio regia, facta filio in poteſtate ualet, etiam quantumuis in tali donatione per Regem, ſeu Principem expreſſum non ſit ſe donare regia authoritate: quia in dubio etiam Princeps præſumitur vti plenitudine poteſtatis, quando actus aliàs nō ualeret niſi ea uteretur. ibi num. 13. ea.

1 Donatio inter virum & uxorem conſtante matrimonio regulariter non ualet. Opin. 209. num. 1. 211

Donatio inter uirum & uxorem conſtante matrimonio tenet, vbicunque appareat iuramento firmata, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam ſimiliter communem, ipſa donatio non firmatur iuramento aliquo modo. ibi nu. 2. ea.

Donatio ſimulata, ut potè facta in fraudem, non ualet, nec firmatur iuramento. ibi num. 3. ea.

Donatio inter uirum & uxorem, in qua appareat interpoſitum iuramentum aſſertorium, non ualidatur ipſo iuramento: ſed ſi eſſet promiſſorium iuramentum de futuro, ſcilicet, quando promitterem non contrauenire ullo unquam tempore, vigore iſtius iuramenti promiſſorij firmatur ipſa donatio. ibi num. 4. ea.

Donatio inter uirum & uxorem facta ex cauſa ſeruitiorum ualet. ibi num. 5. ea.

Donatio inter uirum & uxorem facta ex cauſa benemeritorum ualet, quatenus non excedat ipſa benemerita. ibi num. 6. 212

Donatio reciproca inter uirum & uxorem collata poſt tempus mortis, ualet, ſi fiat incontinenti; ſecus ex interuallo. ibi num. 10. ea.

Donatio facta à marito uxori, uel econtrà de iurepatronatus tantùm, ualet, ex quo maritus non efficitur locupletior. ibi num. 11. ea.

Donatio facta per uirum plebeum futuræ ſponſæ nobili, ſeu per uirum infirmum, ſeù ſenem iuueni pulchræ, per publicum inſtrumentum, antequam ſint facta ſponſalia de futuro, ualet, & tenet. ibi nu. 12. ea.

Donatio remuneratoria facta ad recompenſationem propter inæqualitatem coniugum ualet, etiam conſtante matrimonio. ibi num. 13. ea.

Donatio facta ab uxore marito pro expenſis in refectione ædium incendio conſumptarū, ualet. ibi nu. 14. ea.

1 Donatio facta per patrem priuato, per ſuperuenientiam liberorum reuocatur. Quod limitatur num. 10. pluribus modis remiſſiuè. Opin. 210. num. 1. 213

Donatio facta priuato per patrem, reuertitur poſt natiuitatem filij in dominio ipſius donatoris, ipſo iure, nulla præcedente petitione; etiam quòd dominium illius rei donatæ fuiſſet translatum in donatarium per patrē ante natiuitatem filij. ibi num. 2. ea.

Donatio facta priuato reuocatur per ſuperuenientiam filiorum ipſo iure; quia continet in ſe tacitam liberorū conditionem. ibi num. 3. ea.

Donatio facta priuato reuocatur per ſuperuenientiam filiorum, etiam ſi in ea interuenerit iuramentum. ibi num. 4. ea.

Donatio partis bonorum reuocatur per ſuperuenientiam liberorum. ibi num. 5. ea.

Donatio

Donatio cuiuslibet rei particularis reuocatur per liberorum ſuperuenientiam. ibi nu. 6. ea.

Donatio facta eccleſia non reuocatur per ſuperuenientiam liberorum, niſi duntaxat vſque ad legitimam. Quod procedit in foro contentioſo; ſecùs in foro poli: nam tunc eccleſia, per ſuperuenientiam liberorum, tenetur donata reſtituere. ibi nu. 7. 214

Donatio facta per patrem vni filiorum, nõ reuocatur per natiuitatem aliorum filiorum. ibi nu. 8. ea.

Donatio facta priuato non reuocatur per legitimationem filij poſt donationem factam. ibi nu. 9. ea.

Donatio remuneratoria facta priuato non reuocatur per ſuperuenientiam liberorum. ibi nu. 11. ea.

Donatio facta extraneo ob cauſam, non reuocatur per ſuperuenientem donanti prolem: quia propriè donatio non eſt. ibi nu. 12. ea.

1 *Donatio facta abſenti, & mortuo, ante acceptationem eua neſcit, & facultas acceptandi non tranſit in hæredes. Opin. 211. nu. 22.* 217

1 *Donatio inter viuos facta vſque ad quingentos aureos ualet ſine inſinuatione. Opin. 212. nu. 1.* 218

Donatio facta eccleſiæ vel alteri pio loco vltra quingentos aureos valet, etiam ſi in ea non interuenerit inſinuatio: licèt aliqui Doct. ſenſerint contrarium quòd donatio ipſa non teneat ſine inſinuatione. ibi numero 2. ea.

Donatio reciproca ſiue viciſſitudinaria, etiam quòd excedat quingentos ſolidos, valet, & tenet. ibi numero 3. ea.

Donatio facta vltra quingentos aureos valet vltra talem ſummam nulla interueniente inſinuatione, vbicunque ſoluta gabella non aſcenderet vſque ad quingentos ſolidos. ibi num. 4. ea.

Donatio excedens quingentos aureos confirmatur iuramento, & ſic iuramentum tollit ſolennitatem inſinuationis, & diſcurritur ibi de dupliciter opin. ibi numero 5. ea.

Donatio remuneratoria non eget inſinuatione. ibi numero 6. 219

1 *Donatio ex quibus cauſis poſſit reuocari, & an ex eo, quia donatarius non aluerit donantem. Opin. 213. numero 1.* 220

Donatio reuocari poteſt per hæredem donantis: & ſic agere ad ipſam reuocationem, vbicunque ingratitudo ipſi donatori nota non fuit, vel repentina morte præuentus, impeditus fuit eam reuocare. ibi numero 2. ea.

Donatio propter pacta non ſeruata reuocari poteſt nedum à donante, ſed etiam ab hærede poſt eius mortem. ibi num. 3. ea.

Donatio remuneratoria propter ingratitudinem reuocari non poteſt. ibi nu 6. 221

Donatio facta eccleſiæ non reuocatur per ingratitudinem prælati etiam ſi concurreret ingratitudo capituli. ibi numero 8. ea.

1 *Donatio quando incipit à promiſſione obligat donantem de euictione. Opinione 214. numero 1. charta* 222

Donatio facta per libertum in fraudem patroni, etiam quòd incipiat à promiſſione, & reuocata ſit á patrono: tamen donatarius non habet actionem de euictione contra libertum. ibi nu. 2. ea.

Donatio, etiam quòd incipiat à promiſſione, licèt euicta ſit virtute hypothecæ ignoratæ, vt quia res fuerat obligata per anteceſſores donantis, non obligat donantem de euictione. ibi nu. 3. ea.

Donatio non incipiens à promiſſione, ſed à traditione, non obligat modo aliquo donatorem de euictione. ibi numero 4. ea.

Donatio incipiens à ficta traditione, vt quia donator conſtituit ſe donatarij nomine poſſidere, non obligat donantem de euictione. ibi nu. 5. ea.

Donatio remuneratoria incipiens à traditione obligat donatorem de euictione. ibi nu. 7. ea.

Donatio incipiens â traditione, & in ea promiſſa ſit euictio, ſiue p ſtipulationem, ſiue nudo pacto, obligat donatorem de euictione. ibi nu. 8. ea.

1 *Donatio non obligat donantem, niſi in quantum facere poteſt, habita ratione ne egeat, & hoc in liberali; ſecùs in facta ob cauſam. Opin. 215. numero 1.* 223

1 *Donatio facta ſub conditione dicitur propriè donatio. Opin. 216. nu. 1.* 223

Donatio propria an poſſit fieri ſub conditione, & qua, & qualis ſit iſta conditio. ibi nu. 2. ea.

1 *Donatio facta de eccleſia per laicum patronum pio loco de conſenſu epiſcopi, in caſu, in quo patronus occuparet ipſam eccleſiam de facto, & ab eius manibus, & ſua potentia aliter eripi non poſſet eccleſia, niſi mediante tali donatione, valeret & teneret. Opin. 217. nu. 3.* 224

Donatio facta per laicum patronum de eccleſia alicui pio loco abſque epiſcopi conſenſu non valet, etiam quò ad ius patronatus, & conſequenter ex tali donatione nihil transfertur. ibi nu. 4. ea.

1 *Donatio tam olim de iure Digeſtorum, quàm hodiè eſt contractus nominatus. Opinione 218. numero 2.* 224

1 *Donatio cenſetur facta cauſa mortis, quando de morte fit mentio, aliàs dicitur inter uiuos. Opin. 219. numero 1.* 225

Donatio facta ab infirmo non præſumitur cauſa mortis, ſed inter viuos. ibi nu. 2. ea.

Donatio facta à conſtituto in extremo vitę ſuæ, reputatur donatio inter viuos, niſi in ea facta reperiatur ſpecialis mentio mortis. ibi nu. 3. ea.

Donatio facta cauſa mortis, nudo pacto perficitur. ibi numero 4. ea.

Donatio cauſa mortis in ſe poteſt onus recipere, & ſic in donatione cauſa mortis onus adijci permittitur. ibi numero 5. ea.

1 *Donatio per patrem facta filio, conferenda non venit; morte enim confirmatur. quod limitatur remiſſiuè tribus modis. Opin. 220. nu. 1.* 225

1 *Donatio ſimplex facta á patre filio, quæ ab initio valuit, conferri non debet, quando implebat eius legitimam: quia tunc contemplatione legitimæ facta cenſetur: & ſic magis relicti, quàm inter viuos donationis naturam imitatur. Opin. 221. numero 1.* 225

1 Donatio remuneratoria facta à tutoribus, curatoribus, cæteriſque adminiſtratoribus, & rei alienæ remunerandi cauſa eos, qui erga ſuos principales benemeriti fuerint, valet. Opin. 222. nu. 1. 226
Donatio remuneratoria non eſt propriè donatio. ibi numero 6. 227
Donatio remuneratoria facta per minorem de rebus immobilibus, eſt potius quædam permutatio, vel beneficij compenſatio, quàm liberalitas. ibi nu. 10. ea.
Donatio remuneratoria per perſonas prohibitas facta valet, dummodò merita ſint æquivalentia rebus donatis. ibi nu. 12. ea.
1 Donatio cauſa mortis facta per filiam patri eo conſentiente bona fide, & non animo defraudandi alios ſucceſſione, prout eſſet, quando extantibus filijs ex filia ipſa, cum eius conſenſu donaret patri, valet & tenet. Opin. 302. nu. 24. 277
Donatio cauſa mortis facta per filium, ſeu filiam patri, ubicunque pater generaliter conſentiret eis, vt poſſint donare cauſa mortis quomodocunque, & qualitercunque, & cuicunque non ſpecificè, vt ſibi donaret, valet & tenet, ſecundùm vnam communem opin. licèt altera ſententia ſit ſimiliter communis. ibi numero 25. 278
Donatio cauſa mortis facta à filiofamiliàs abſque patris conſenſu, conualidatur per ſuperuenientem ipſius patris conſenſum, vbicunque filius perſeueraret in prima voluntate. ibi nu. 28. ea.
Donatio cauſa mortis facta per filium patri eo conſentiente non ualet, vbicunque eſſet facta incontinenti poſt præſtitum conſenſum: quia duo actus celebrati in eodem die, & coram eiſdem teſtibus, vnus ex eis cenſetur celebratus contemplatione alterius. ibi numero 30. ea.
Donatio cauſa mortis facta à filiafamiliàs neceſſariò requireret præſentiam donatarij, vel alterius, qui pro eo talem donationem acceptaret, aliàs non valeret. ibi numero 33. 279
Donatio cauſa mortis facta à filiofamiliàs requirit ſpecificam patris permiſſionem. ibi nu. 39. ea.
Donatio, ſeu alienatio facta per Imperatorem tendens in diminutionem iuriſdictionis imperialis non ualet. Vide in uerbo Alienatio.
2 Donatio facta per Imperatorem priuato ſine inſinuatione ultra 500. aureos valet, & non eget inſinuatione: quia inſinuatum dicitur quod agitur coram ipſo Imperatore. Opin. 691. nu. 7. 194
Donatio facta priuato per Regem vel alium Dominum non recognoſcentem ſuperiorem vltra 500. aureos, non requirit inſinuationem. ibi nu. 8. 295
2 Donatio cauſa mortis licèt hodie nudo pacto fieri poſſit: non procedit tamen in pacto præſumpto, ne duo concurrant ſpecialia. Opin. 830. nu. 31. 323
2 Donatio omnium bonorum tanquàm inofficioſa reuocatur ſaltem vſque ad legitimam. Opinione 832. numero 26. 328
Donatio facta filio per patrem propter benemerita vt ualeat, debent neceſſariò illa benemerita in ſpecie probari; aliàs donatio ipſa non minuit legitimam. ibi numero 30. ea.
2 Donatio inter patrem & filium non valet ipſo iure. Opin. 833. nu. 4. 335
Donatio inter patrem & filium licèt firmetur iuramento, tamen hoc non procedit vbi traditio rei donatæ ſecuta non ſit. ibi num. 5. ea.
Donatio inducta ex ſtipulatione facta per patrem filio lucri dotis, ex forma ſtatuti, licèt non valeat in vita ipſius patris, tamen morte confirmatur. ibi nu. 6. ea.
Donatio præſumpta facta per patrem filio, contrario iudicio reuocatur, ibi nu. 7. ea.
Donatio facta per patrem filio, poteſt reuocari & fieri alteri filio. ibi nu. 8. ea.
Donatio præſumpta facta per patrem filio reuocatur per teſtamentum ipſius patris poſtea conditum. ibi numero 9. ea.
Donatio inter virum, & vxorem, ſeu inter patrem & filium, etiam quòd ſit morte confirmata: tamen dominium erat, & eſt patris. ibi nu. 18. ea.
3 Donatio cauſa mortis æquiparatur contractui. Opin. 1053. num. 7. 163
DONATIONIS ratificatio abſenti factæ & ſtipulatæ ſuo nomine per notarium tacita ſufficit. Vide in verbo Ratificatio.
Donationis inſinuatio non requirit decretum iudicis. Vide in verbo Inſinuatio.
1 DONATARIVS, qui non obſeruauit pacta conuenta inter ipſum, & donantem, præſertim ſi iurauit, non poteſt purgare moram: nam iuramentum obſtat purgationi. Opin. 213. nu. 4. 221
1 Donatarij præſentia in dubio præſumitur, licèt nihil fuerit dictum de præſentia ipſius. Opin. 211. numero 21. 217
Donatario abſenti dominium, nec poſſeſſio acquiritur per conſtitutum, nec per vſusfructus retentionem, uide in verbo Dominium.
3 DONATOR vel venditor non eſt idoneus teſtis in cauſa emptionis vel donationis, ſi teneretur de euictione. Opin. 956. nu. 2. 82
Vide reliqua in verbo Donans.
1 DONATA ſponſæ per conſanguineos ſponſi, ſoluto matrimonio morte ſponſæ, remanere debent penès ſpōſum, & non veniunt reſtituenda hæredibus vxoris: ſed donatio facta ipſi ſponſæ per eius conſanguineos ad eam ſeu ad ſuos hæredes reuerti debet. Opin. 223. numero 1. 228
1 DONANS obligatur naturaliter ante donatarij acceptationem. Opin. 211. nu. 16. 215
1 Donans promittens rem donatam bonam facere verbis generalibus, tenetur de euictione. Opinione 214. numero 9. 222
Donans promittens pro ſuo dato, vel facto circa rem donatam, dicitur de euictione promiſiſſe. ibi nu. 10. ea.
1 Donans dicens in donatione ſe non habere niſi prædium, ex quo percipit alimenta, & non ultra, donatario aſſerenti contrarium, hoc caſu incumbit onus probandi: quod de plano procedit, quādo præſumptio eſt pro negante aliquid de pluri. Opin. 215. nu. 2. 225
1 Donans laicus eccleſiæ uel pio loco eccleſiam de conſenſu epiſcopi: tunc ex hac donatione transferuntur iuſpatronatus, dominiū, proprietas, et omnia iura tēporalia quæ

quæ habet epiſcopus in ipſa eccleſia. Opin. 217. numero 2. 224

3 *Donans eandem rem duobus, ille præfertur, cui primò fuerit facta traditio. Opin. 1029. nu. 1.* 141

1 *Donanti aſſerenti, ſe ob benemerita donaſſe, plena fides adhibenda eſt, vbicunque non erat prohibitus rem donare. Opin. 225. nu. 1.* 229

1 DOS *debet ſuſtinere onera matrimonij. Opinione 57. numero 8.* 51

1 *Dos data nepti per auum, cenſetur conſignata contemplatione ipſius neptis, niſi aliud probaretur. Et ſic dos data ab auo non eſt imputanda in legitimam in bonis ſui patris, ſecundùm vnam communem opinionem, ſed alteram ſententiam ſimiliter communem ſequitur. Opin. 75. nu. 2.* 62

1 *Dos exigi debet in loco domicilij mariti, non autem in loco contractus: quia agitur de contractu reſoluendo, & ideò actor ſequitur forum rei, quem mulier elegiſſe videtur. Opin. 226. nu. 1.* 229

1 *Dos promiſſa licèt nondum tradita, cenſetur propriè dos. Opin. 227. nu. 1.* 230

Dos promiſſa ex proprietate ſermonis, comprehenditur in ſtatuto ſimpliciter loquente de dote. ibi nu. 2. ea.

Dos conſtituitur eo ipſo, quòd promittitur, vt dicitur in Opin. 228. num. 2. ibi nu. 6. ea.

Dos duplici modo creatur, & in eſſe deducitur, vel promiſſione, vel traditione rerum. ibi nu. 7. ea.

1 *Dos propriè etiam dicitur ſoluto matrimonio. Opinione 228. num. 1.* ea.

Dos promiſſa propriè dos dicitur, & comprehenditur in ſtatuto ſimpliciter loquente de dote. ibi numero 2. ea.

1 *Dos legata, vel legatum dotis cauſa factum, non debetur, niſi ſequatur matrimonium temporale, vel ſpirituale. Opin. 229. num. 2.* 231

1 *Dos per actionem ex ſtipulatu exigi poteſt, licèt nulla fuerit adhibita ſtipulatio. Opinione 230. numero 1.* ea.

Dos nuda pactione, nudoque conſenſu conſtituitur: & conſenſus ipſe tam nutu, & facto, quàm verbis declaratur. ibi nu. 3. ea.

1 *Dos aliqua, quando nunquàm reperitur conſtituta, utrũ præſumatur data. Opin. 278. nu. 9.* 264

Dos vt conſtituta præſumatur, quanto tempore opus ſit, virum bona mulieris poſſediſſe vt dotalia. ibi numero 11. ea.

1 *Dos de iure communi, ſoluto matrimonio, reuertitur ad dotantem, nulla interpoſita ſtipulatione, ac pacto facto in contrarium. Opin. 302. nu. 15.* 276

Dos de generali conſuetudine, mortua matre, debet retineri per maritum pro filijs ſuis, & ſic conſuetudo generalis poteſt prohibere dictam dotem reſtitui patri. ibi nu. 16. 277

1 *Dos relicta filiæ per patrem à lege, hac conditione, ſi nubat cum conſenſu matris, vel hæredis, exigitur, tali conſenſu nullo modo præſtito: quia matrimonia debent eſſe libera, nec pendere ab alieno arbitrio. Opin. 327. numero 7.* 304

2 *Dos data à matre vel fratre, ſimpliciter aſſignata in re propria, ſeù communi, præſumitur donata, etiam quòd aliàs adminiſtratores puellæ fuerint. Opin. 484. numero 1.* 34

2 *Dos data primo viro, ſecundo uiro cenſetur tacitè repetita, nulla facta mentione dotis, etiam ſi primum matrimonium fuiſſet inualidum, in quo illa dos fuit conſtituta; nihilominus in ſecundo matrimonio repetita videbitur. Opin. 534. nu. 2.* 84

Dos matrimonij immediatè præcedentis, videtur repetita in ſequenti matrimonio, ſi plura matrimonia cum diuerſis dotibus præceſſerunt. ibi nu. 4. ea.

Dos data primo viro, intelligitur ſecundo viro tacitè repetita, vt ſi in quantitate data fuerat, in quantitate repetita videtur ibi num. 7. 85

2 *Dos recepta à patre, & filio, ex confeſſione in eodem inſtrumento facta, obligat quemlibet pro dimidia, & ad eam quilibet ipſorum pro rata tenetur. Opin. 595. numero 1.* 134

2 *Dos promiſſa arbitratu ſoceri, uel alterius promiſſoris, nulla expreſſa quantitate, debet ſolui arbitrio boni viri, detracto ipſo arbitrio promiſſoris. Opin. 671. numero 3.* 181

2 *Dos conſtituenda filiabus per propinquos, ſtante ſtatuto illas excludente à ſucceſſione patris, & præcipiente dotari arbitrio propinquorum, non poteſt arbitrarij in minùs legitima, in plus autem ſic, quando legitima non ſufficeret. Opinione 811. numero. 1. charta* 291

2 *Dos etiam ſtante ſtatuto, fœminas à ſucceſſione excludente, & iubente, ſua dote contentas eſſe, ſuccedit loco legitimæ: ſecundùm vnam communem opin. licèt ſecundùm alteram magis communem eius loco non ſuccedat. Opin. 812. nu. 42.* 296

Dos conſtituta à fratribus ſorori de paragio, ſtante ſtatuto præcipiente fœminas ſtantibus maſculis de paragio dotari, & illas excludente à ſucceſſione paterna, dicitur profectitia de bonis paternis, & non fraternis. ibi numero 51. 298

3 *Dos dicitur parua, quando non ſufficeret ad alimoniam vxoris. Opin. 1055. nu. 7.* 167

1 DOTIS *cauſa eſt ſummaria, & in ea coarctari debent termini, & dilationes per iudicem. Opin. 57. numero 3.* 51

Dotis cauſa licèt ſummaria ſit, tamen in ea debet ordinatè procedi quantum ad libellum, & alia ſubſtantialia iudicij. ibi nu. 4. ea.

Dotis cauſa, ſeu in cauſa dotis proceditur die feriata. ibi numero 5. ea.

Dotis cauſa eſt fauorabilior, quàm cauſa alimentorum. ibi num. 6. ea.

Dotis cauſa dicitur pia uerè, & propriè, & ſimpliciter: ſed ſecundùm communem opinionem cauſa dotis pia dicitur ob paupertatem. ibi nu. 9. ea.

Dotis cauſa & ſtudij æquiparantur. ibi numero 10. charta 52

Dotis cauſa, ſiue pro cauſa dotis in dubio iudicandum eſt, quamuis pro ea eſſent pauciores Doctores. ibi numero 11. ea.

1 *Dotis conſtitutio facta per patrem filiæ, etiam de maiori parte ſuarum fortunarum, non reuocatur per ſuperuenientiam filiorum. Opin. 210. nu. 13.* 214

2 *Dotis deterioratio contingens ob variationem in bonitate extrinſeca, vt quia valor alteratus ſit, remanente eadem argenti bonitate, tunc attendi debet tempus ſolutionis, non autem contractus.* Opinione 514. numero 1. 56

2 *Dotis receptę confeſſio, uel legatum non probat dotem datam, & præſertim ſi fiat abſente parte.* Opin. 534. numero 6. 84

2 *Dotis non facta mentione ſi quis vxorem duxerit, poteſt petere dotem: nam pater non liberatur ex eo, quòd maritata eſt filia non promiſſa dote.* Opinione 588. numero 2. 132

2 *Dotis cauſa non comprehenditur ſub ſtatuto requirente conſenſum propinquorum generaliter loquente.* Opin. 784. num. 1. 271

2 *Dotis ſubſtantia ſeu contractus dotalis conferri poteſt in voluntatem alterius contrahentium, non ſolùm per verba importantia arbitrium boni uiri, ſed etiam liberam voluntatem.* Opin. 811. nu. 7. 291

1 *DOTEM appellant non nullæ leges per verba importantia proprietatem, ex eo ipſo quòd eſt promiſſa.* Opin. 227. nu. 8. 230

2 *Dotem in dubio præſumitur frater tradidiſſe ſorori animo repetendi, non autem donandi.* Opinione 484. numero 2. 34

2 *Dotem primo viro datam eſſe, vt videatur ſecundo viro repetita, plenè probandum eſt.* Opinione 534. numero 5. 84

2 *DVBIVS fortunæ euentus non facit contractum illicitum.* Opin. 577. ſub num. 1. 124

2 *In dubijs ſiue ambiguis, de minimis intelligimus.* Opin. 516. nu. 25. 60

2 *DVBITATIO de qualitate, ſeu quantitate ſoluendæ pecuniæ, declaratur per ſubſequentes ſolutiones.* Opin. 516. nu. 20. 60

1 *DVELLVM, pugna, ſeu pancratium, quod fit gratia virtutis, & occaſione publicæ lętitiæ, & Principis, & gratia glorię, & pro honore licitum eſt.* Opin. 231. num. 1. 232

1 *Duellum eſt omni iure prohibitum, tam reſpectu prouocati acceptantis, quàm prouocantis, quibus deneganda ſunt ſacramenta eccleſiæ, & pręcipuè Euchariſtia, niſi eos pœniteat.* Opin. 232. nu. 1. 233

Duellum etiam ſuſceptum poteſt recuſari. ibi n. 2. ea.

Duellum radicitus extirpauit ſub pœnis hactenus inauditis, & quidem neceſſarijs, concilium Tridentinum. ibi num. 3. ea.

1 *DVX Mediolani habet eandem poteſtatem in ſuo Ducatu, quam Imperator in ſuo Imperio.* Opin. 691. numero 18. 195

Dux Vrbini non habet in ſuo Ducatu eandem poteſtatem, quam habet Imperator in ſuo Imperio. ibi numero 20. ea.

Dux Ferrariæ non habet eandem poteſtatem in ſuo Ducatu, quam Imperator in ſuo Imperio. ibi numero 21. ea.

DE LITERA E.

1 *ECCLESIA, clericus, vel monaſterium, ſuccedens iure inſtitutionis, vel legati, laico iam conuento coram iudice ſeculari, litem ipſam inchoatam cum defuncto coram illo iudice finire tenetur, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram communẽ contrariam, lis cępta cum ipſo laico denuò inchoanda eſt coram iudice eccleſiaſtico, & non tranſit in clericum hæredem.* Opin. 108. nu. 1. 97

1 *Eccleſia poteſt rem ſolutam concedi in emphyteoſim, vt feudum, caſu quo reuertatur ad eam, eam concedere abſque ſolennitate, & authoritate ſuperioris.* Opin. 243. per totum. 239

1 *Eccleſia determinans rem emphyteoticam ad ſe reuerſam pro ſe retinere, non tenetur de illa inueſtire hęredes, & deſcendentes vltimi morientis.* Opin. 244. numero 2. 240

1 *Eccleſia, vel pia cauſa hęres inſtituta, adeundo hęreditatem abſque beneficio inuentarij, non tenetur vltra vires hæreditarias.* Opin. 352. nu. 9. 327

2 *Eccleſia tenetur reſtituere melioramenta vtiliter, & neceſſariò facta in emphyteoſi, finita ipſa emphyteoſi, ad rationem integri ædificij conſiſtentis, non autem diruti: quia emphyteoſis datur ac conceditur ad meliorandum.* Opin. 495. nu. 4. 44

2 *Eccleſia conſecrata, in qua opus carnale commiſſum ſit, eget reconciliatione, ad hoc vt poßint in ea poſtea diuina celebrari. Quod equidem intelligitur de emiſſione ſeminis per fornicationem, aut adulterium, & non per ſomnium, vel per coitum cum propria vxore.* Opin. 618. num. 2. 146

3 *Eccleſia poteſt vendere certos annuos redditus, & cẽſus, & non eſt vſura talis venditio.* Opi. 1052 n. 2. 161

2 *EFFECTVS ſententię tranſitũ facientis in rẽ iudicatã, ponuntur remiſſiuè.* Opin. 713. num. 3. 211

2 *ELECTIO iniſtè facta, irrita fit, & reuocatur ad euitandum ſcandalum.* Opin. 581. nu. 4. 129

1 *Electus in Regẽ Romanorũ poteſt quęcunq; poteſt Imperator poſt coronationem.* Opin. 369. num. 8. 340

3 *ELEEMOSYNA de rebus alienis licitè fieri nõ poteſt.* Opin. 1059. nu. 3. 172

EMAN-

1 *EMANCIPATVS non tranſmittit partem hæreditatis non aditam, ſicut ſuus: quia ſuitas in patria poteſtate regulariter fundatur, & propter ſuitatis exiſtentiam confirmantur tabulæ pupillares, tutelæ, & libertates, dato quòd filius ſe abſtinuerit ab hæreditate, quod non eſt in emancipato. Opin. 235. numero 1.* 234

Emancipatus vocans in ius patrem, non prius impetrata & obtenta venia, incidit in pœnam l. pen. ff. de in ius voc. quam ſoluere tenetur. ſed acta facta circa hoc, & proceſſus fabricatus valet parte citata non opponente. ibi nu. 2. ea.

1 *Emancipatus in feudis admittitur: quia hodiè in ſucceſſionibus ab inteſtato eſt ſublata differentia emancipationis & patriæ poteſtatis. Opin. 304. nu. 8.* 284

3 *EMPTIO certi annui redditus ſeù cenſus permiſſa eſt, & non ſapit vſuram modo aliquo. Opin. 1052. numero 1.* 161

1 *EMPTOR non percipiens, nec percipere valens fructus ex re empta, non tenetur venditori ad intereſſe pretij non ſoluti à die traditionis rei venditæ. Opin. 253. num. 1.* 246

3 *Emptor pro venditore teſtis eſſe non poteſt, uel econtra in cauſa emptionis. Opin. 956. nu. 1.* 82

3 *Emptor alicuius rei, mediante iuſto pretio, bonaque intentione, ac omni fraude remota; licitè, & ſecura conſcientia potuit ipſam rem emere: & donec ea redimeretur, faceret fructus ſuos, nec teneretur eos in ſortem modo aliquo computare. Opin. 1013. n. 2.* 128

3 *Emptor emens rem valentem quatuor pro decem, cenſetur deceptus vltra dimidiam iuſti pretij in vno tantùm numo: & ob exceſſum vnius numi vltra dimidiam prædictam, ſibi totum, ac integrum iniuſtum pretium ſolutum reſtituẽdum foret. Opinione 1015. numero 2.* 129

3 *Emptor promittens rem emptam à duobus, eis retrouendere, non cogitur vni ex eis reuendere partem: quia contractum ipſum diuidere non compellitur. Opin. 1016. numero 1.* 130

3 *Emptor ſecundus cui res vendita tradita extat, præfertur priori emptori in dominio detinendo: quia dominium non poteſt in alium transferri aliter, quàm per traditionem. Opin. 1029. nu. 1.* 141

Emptor primus præfertur ſecundo emptori in dominio detinendo; quando Princeps venderet vel donaret eandem rem duobus: quia ex ſolo contractu ſeù donatione Principis transfertur dominium. ibi nu. 3. ea.

Emptor primus præfertur ſecundo, etiamſi traditio realis rei venditæ facta fuerit ſecundo emptori, vbicunque ipſa res vendita extitiſſet duobus per eccleſiam vel eccleſiaſticas perſonas, ſecundùm vnam communem opinionem, licèt altera ſententia contraria ſimiliter cõmunis ſit. ibi nu. 4. ea.

Emptor primus præfertur ſecundo emptori, ſi ſecundus emptor ipſe ſciens fuerit venditionis primo loco alteri factæ eiuſdem rei: & tunc licèt eidem tradita ſit cum fraude: tamen per prædictum emptorem res ipſa reuocabitur, & euincetur per actionem in factum prætoriam competentem ad reuocandum alienata in fraudem. ibi nu. 5. ea.

Emptor primus præfertur ſecundo emptori in dominio detinendo, vbicunq; venditor conſtituiſſet ſe in prima venditione precario nomine primi emptoris poſſidere, ſecundùm communem opinionem: licèt contrarium deciſum extiterit in Rota Neapolitana. ibi nu. 6. ea.

1 *EMPTORES & venditores bonorum eccleſiæ immobilium, ac mobilium pertinentium ad diuinum cultum, tam in caſu non licito, quàm licito, ſed non ſecundùm formam traditam à lege, ſacrilegium committerent, & mortaliter peccarent. Opin. 39. nu. 3.* 36

1 *Emptores poſſeſſionum eccleſiæ, eorum vita durante, cũ pacto, quòd poſt eorum mortem, ad eccleſiam ipſam reuertantur, non committunt uſuram, & valet talis emptio. Opin. 251. nu. 1.* 245

1 *EMENS rem aliquam nomine proprio de pecunia aliena, eſt ipſius ementis, & ei acquiritur, non autem illi, cuius eſt pecunia. Opin. 152. nu. 1.* 245

Emens rem aliquam nomine proprio de pecunia eccleſiæ, acquirit eccleſiæ & non ſibi, quotieſcunque emptor eſſet adminiſtrator ipſius eccleſiæ.

Quod procedit etiam in re empta ex pecunia militis, vniuerſitatis, aut minoris. ibi nu. 2. ea.

2 *Emens rem etiam alienam à fiſco, ſtatim redditur ſecurus, & dominus rei contra fiſcum habet regreſſum intra quadriennium, quo elapſo amplius non auditur. Opin. 691. num. 10.* 195

Et ibi vberrimè proſequere materiam, l. benè à Zenone. C. de quadrien. præſcript. à d. nu. 10. vſque ad 17. & vide etiam in uerbo Lex.

3 *EMIMVS res, non eius fines. Opin. 1018. n. 4.* 132

1 *EMPHYTEOSIS renouatio, inducta tacitè præſumitur ob canonis receptionem à domino factam poſt incurſam caducitatem ob canonem non ſolutum. quod limitatur duobus modis. Opin. 238. nu. 11.* 237

1 *Emphyteoſis finitæ propter generationem, & reuerſæ ad dominum, per deſcendentes, ſeù hæredes emphyteotæ, ſeu generationis finitæ, poteſt peti confirmatio: & ſi dominus negauerit, poſſunt appellare ad ſuperiorem, & implorare officium iudicis pro renouatione huiuſmodi facienda. Opin. 244. nu. 1.* 240

Emphyteoſis renouatio facta in extraneo, re non integra, excludit conſanguineos vltimi morientis à renouatione ipſis ſpectante: ſecundùm unam communem opinionem: licèt & altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat: ſed hoc reſoluitur per irrefragabilem diſtinctionem. ibi nu. 3. ea.

Emphyteoſis renouatio infra quantum tempus peti debeat, remiſſiuè ibi nu. 4. 241

Emphyteoſis renouatio fieri debet non obſtante, quòd primus accipiens in emphyteoſim ceciderit propter inobſeruantiam. ibi nu. 5. ea.

Emphyteoſis renouatio ob canonem non ſolutum peti non poteſt per deſcendentes, & hæredes vltimi morientis. ibi num. 6. ea.

Emphyteoſis renouationem petens, opus eſt, vt ille inſtitutus hæres ſit, ſed inſtituto hærede extraneo his præfertur non inſtituto. ibi nu. 7. ea.

Emphyteoſis renouari debet generatione finita, etiam agnatis, & collateralibus, dummodò ſint hæredes inſtituti. ibi nu. 8. ea.

Emphyteoſis renouationem petens, debet eſſe hæres vniuerſalis, vel ſucceſſor ſingularis in re: & tunc ſucceſſor ipſe ſingularis præfertur hæredi vniuerſali, penes quem res non extat. ibi nu. 9. ea.

Emphyteoſis renouari debet agnatis, etiam ſi eccleſiaſtica ſit. ibi nu. 10. ea.

Emphyteosis renouatio debet agnatis renouari, etiam ſi noua ſit. ibi num. 11. ea.

1 *Emphyteosis conceſſa alicui, & hæredibus ſuis, ad extraneos non tranſit, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam, ſimiliter communem, ipſa emphyteosis ad extraneos hæredes porrigitur. Opinione 245. numero 2.* 242

1 *Emphyteosis conceſſa priuato comprehendit naturales, niſi conditio concedentis aliud ſuaderet. Opin. 246. numero 1.* ea.

1 *Emphyteosis eccleſiaſtica non tranſit ad extraneos hæredes, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam, ſimiliter communem, ipſa emphyteosis tranſire videtur ad dictos hæredes extraneos. Sed retenta prima opinione, limitatur non procedere, ſi emphyteosis, ſeù feudum reperiretur receptum pro ſe, & ſucceſſoribus quibuſcunq; tunc enim tranſiret ad hæredes extraneos. Opin. 248. numero 1.* 243

1 *Emphyteosis eccleſia ſuſcepta pro ſe & hæredibus ſuis, comprehendit tam fœminas, quàm maſculos: & ſic filij, filięque in ipſa emphyteosi vnà ſimul ſuccedunt. Opin. 249. nu. 1.* 244

Emphyteosis conceſſa pro ſe, & filijs maſculis, & fœminis, ſtante ſtatuto non excludente ipſas fœminas, intelligitur ordine ſucceſſiuo, & conſequenter tranſiret primò ad filios maſculos, & eis deficientibus ad fœminas. ibi nu. 2. ea.

Emphyteosis res ſtipulata à patre pro ſe & filijs, ordine ſucceſſiuo ſtipulata cenſetur. Vide in verbo Pater Stipulans.

1 *Emphyteosis pro ſe, & filijs, & hæredibus maſculis ſtipulata, debetur filijs etiam ſi non ſint hæredes. Opin. 310. num. 5.* 288

Emphyteosis à patre ſibi, filijs, & hæredibus ſtipulata, à filijs hæredibus tantùm haberi poteſt, & obligabuntur æs alienum ſoluere, cũ cenſeantur hæredes. ibi n. 6. ea.

1 *EMPHYTEOTA eo ipſo, quòd probat ſe ſoluiſſe canonem, ſeu cenſum per tres annos continuos, præſumitur ſoluiſſe toto tempore retro, niſi contrarium probetur. quod habet locum etiam in colono ſimplici, ac in cenſuario & conductore. Opin. 236. nu. 1.* 234

1 *Emphyteota priuatus ceſſans à ſolutione canonis per triẽnium, & eccleſia per biennium, cadit à iure emphyteotico, etiam ſi teneatur ad canonẽ vnius ſolius numi. Opin. 238. nu. 1.* 235

Emphyteota obligatus ad ſoluendum certum canonem, ſi ſoluat excepto vno numo, res incidit in commiſſum, ſecundùm communem opinionem: licèt contrarium deciſum reperiatur in Rota Bononienſi, quòd deficiens emphyteota in minima parte à ſolutione canonis, non cadat à iure ſuo. ibi nu. 2. 236

Emphyteota promittens ſoluere canonem, etiam ſub pœna, & poſtea ceſſans in ſolutione ipſius canonis, poteſt expelli nõ obſtãte quòd pœna promiſſa ſit. ibi n. 3. ea.

Emphyteota differens tempore congruo ſoluere canonẽ, non ſolùm perdit rem emphyteoticam, ſed etiam fructus ipſius rei: & ſic poſſidens a tempore, quo res incidit in commiſſum, fructus perceptos reſtituere tenetur. ibi num. 4. ea.

Emphyteota non ſoluens canonem, non perdit fructus rei cum ipſa re, à die, quo à ſolutione canonis ceſſauit, ſed à die, quo dominus declararet emphyteotam incidiſſe in commiſſum. ibi nu. 5. ea.

Emphyteota cadens à iure ſuo propter canonem non ſolutum, non ob hoc uidetur cadere à iure luendi vel francandi. ibi nu. 6. ea.

Emphyteota ceſſans à ſolutione canonis, cadit ab emphytheosi, domino volente: & ſic tum demum priuatur, ſi dominus voluerit. ibi nu. 9. ea.

1 *Emphyteota priuati ſi iurauit in contractu, poteſt expelli ſtatim ob ceſſationem à ſolutione ſicùs licèt lapſum non ſit triennium. Opin. 239. nu. 1.* 237

1 *Emphyteota alienans rem emphyteoticam abſque conſenſu domini, cadit à iure ſuo, etiam ſi poſt alienationem celeriter reemat rem illam: nam per hoc non releuatur à caducitate iam incurſa. quod limitatur, & ampliatur pluribus modis. Opin. 240. nu. 1.* 238

1 *Emphyteota alienans partem ſuam alteri emphyteota, poſſet vtique alienare indiſtinctè, etiam irrequiſito domino. Opin. 241. nu. 1.* 238

Emphyteota ſeu vaſallus alienans partem emphyteosis, vel feudi, irrequiſito domino, cum proteſtatione, & clauſula appoſita in inſtrumento, quòd talis alienatio intelligatur facta reſeruato ſemper conſenſu eccleſię, ac domini, debet priuari pro illa parte alienata, & pro illa parte cadit à iure ſuo. ibi nu. 4. 239

1 *Emphyteota ius emphyteoticum donare poteſt, etiam irrequiſito domino. quod declaratur latiſſimè. Opin. 242.* 239

1 *Emphyteota propter diffidam guerrę, canonem, & mercedem ſoluere non tenetur. Opin. 247. nu. 3.* 243

Emphyteota non tenetur ſoluere penſionem tempore treugę. ibi num. 6. ea.

3 *Emphyteota per duos teſtes plenè probat ſolutionem canonis emphyteotici. Opin. 997. nu. 2.* 118

1 *Emphyteotæ poſſunt inter ſe diuidere rem emphyteoticam abſque domini conſenſu. Opin. 241. n. 3.* 239

1 *EPISCOPVS alienans res eccleſia non menſales, qui iurauerat non alienare res ipſius eccleſię menſales, non incurrit periurium, quia iuramentum de illis interpoſitum non intelligitur. Opin. 39. nu. 10.* 36

Vide in verbo Alienans.

1 *Epiſcopus poteſt licitè viuere de fructibus epiſcopatus retentis bonis ſuis patrimonialibus. Opinione 100. numero 3.* 90

1 *Epiſcopus poteſt abſoluere iniuriantem clericum, ſeu eum lædentem leui iniuria, etiam perſonali: & inferens talem iniuriam, tanquàm excommunicatus non tenetur Romam accedere, ſed poteſt abſolui ab ipſo epiſcopo. Opin. 104. nu. 10.* 95

1 *Epiſcopus eſt iudex in caſibus ſua eccleſia. Opin. 120. numero 9.* 109

1 *Epi-*

1 Epiſcopus regulariter diſpenſare poteſt, vbicunque ſpecialiter, & expreßè nō probibetur. Opin. 254. numero 1. 246

1 Epiſcopus habet fiſcum, qui poteſt cōfiſcare cameræ epiſcopali bona cōfiſcanda clerici iuriſdictionarij: nec tenetur deuoluere, ſeu applicare ipſa bona cameræ Romanæ. Opin. 255. num. 1. ea.

Epiſcopus ſeu eius vicarius poteſt applicare cameræ epiſcopali pœnam pecuniariam, quam imponit laico pro crimine eccleſiaſtico perpetrato per eū. ibi nu. 2. 247

2 Epiſcopus poteſt committere laico cauſam eccleſiaſticā ciuilem, non autem criminalem, vel ſpiritualem. Opin. 430. num. 4. 1

2 Epiſcopus reſtituere nequit clericum aliàs depoſitum in eccleſia patronata ſine patroni conſenſu. Opin. 614. num. 4. 145

2 Epiſcopus reſignans epiſcopatum in manibus Papæ: licèt ei donata ſint ſpolia & bona &c. tamen nō poſſet amouere de epiſcopatu boues aratorios, tanquam inſtrumenta fundorum, pro quibus cultiuandis empti fuerant. Nam animal deputatum ad vtilitatem eccleſiæ, ſanctum ſanctorum efficitur. Opin. 683. num. 9. 190

2 Epiſcopus poteſt adiuuando canonem imponere nouam pœnam, dummodò non procedat ex radice cupiditatis. Opin. 746. num. 3. 242

2 Epiſcopus liberatur à patria poteſtate ob dignitatem epiſcopalem. quod intelligitur quò ad commodum ſuum, non autem quò ad incōmodum. Opin. 754. nu. 5. 245.

3 Epiſcopus in dubio, vbi non eſt datus exequutor, ipſe eſt vltimæ voluntatis exequutor. Opin. 876. nu. 2. 5

3 Epiſcopus, Cardinalis, Doctor vel quilibet alius in dignitate conſtitutus, vocatus in teſtem, etiam ſi vellet accedere ad iudicem, eius teſtimonium proferendi gratia, non poteſt renuntiare priuilegio l. ad egregias. ff. de iureiur. Opin. 928. num. 13. 55

3 Epiſcopus deponens ſuper eo, in quo vertitur ſuum commodum vel incommodum, non probat. Opin. 955. num. 3. 82

1 EPISCOPI fornicarij à ſynodo prouinciali moniti vt abſtineant à fornicatione, & ob hoc non abſtinerēt, & ſe non emendarent, ipſo facto ſunt ſuſpenſi: & ſi perſeuerarent, ab eadem ſynodo ad Papam deferendi ueniunt. Opin. 98. num. 3. 85

Epiſcopi fornicarij, ſeu concubinarij reperti, irreuocabili ſententia priuantur dignitate loci & ordinis. ibi num. 32. 88

1 Epiſcopi, & ordinarij nonnulli in temporalibus recognoſcunt Imperatorem, Regem Franciæ, & alios Dominos, quibus præſtant iuramentum fidelitatis. Opin. 369. num. 33. 342

3 Epiſcopi, productis ſacroſanctis ſcripturis, manu tacto pectore iurare conſueuere. Opin. 931. num. 14. 60

EPISCOPO Florentino ſe ſcaccorum ludo intereſſenti ſeu aßiſtenti ad uidendum ipſum ludum, duram pœnitentiam impoſuit Petrus Damianus. vide in uerbo Ludo.

2 Epiſcopis in ſua diœceſi licitum eſt diſpenſare ſuper omnibus irregularitatibus, & ſuſpenſionibus ex delicto prouenientibus, excepta ea, quæ ex homicidio voluntario oritur: & ſic quoſcunque delinquentes ipſis ſubditos per ſe ipſos, aut ſuos vicarios in foro conſcientiæ gratis abſoluere poſſunt in quibuſcūque caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, impoſita pœnitentia ſalutari. Opin. 727. num. 3. 231

5 Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, Nuncios, uel Legatos Sedis Apoſtolicæ offendens, ac ipſos Legatos aut Nuncios è ſuis terris, & dominijs eijciens, excōmunicatur, & anathematizatur per bullā Pij Quinti, ſimul cum mandantibus, & conſilium ſuper hoc præſtantibus, & incidit in crimen leſæ maieſtatis, quemadmodum Cardinalem percuſſiſſet. Opin. 88. numero 3. 77

1 EPISCOPALIS dignitas filium à patria poteſtate eximit. Opin. 318. num. 1. 297

1 Equus, mulus, aſinus, bos, vel aliud animal ſimile, ſi moreretur intra triduum à tempore locationis, uel uenditionis factæ alicui, præſumeretur morboſum: in tantum, quòd agi poſſet ad pretium contra uenditorē; ſecùs ſi ex longo interuallo animal prædictum moreretur. Opin. 129. num. 2. 122

Equus uel equi currentes ad brauium, uide in uerbo Brauium.

1 ERROR iniuſtus cauſat bonam fidem. Opin. 82. num. 2. 73

2 Error aduerſatur veritati, quæ quocunque modo deprehenſa, ſiue ſtatim, ſiue ex interuallo, ſequenda eſt, & ſemper amanda in omnibus. Opin. 516. nu. 72. 70

Error probatus uidetur eo ipſo, quòd quis certat de dāno uitando. ibi num. 73. ea.

2 Error iuris impedit præſcriptionem triginta, uel quadraginta annorum, ſecundùm unā communem opinionē: licèt altera ſententia cōtraria ſit ſimiliter communis, quòd error iuris non impedit præſcriptionem longiſſimi temporis. Opin. 631. num. 1. 154

Error iuris non obeſt præſcribenti, quando præſcribens tractaret de damno uitando; & eccleſia, minor, mulier, miles uel ruſticus de lucro captando. ibi numero 2. 155

Error iuris non nocet, quando præſcriptio habet in ſe naturalem æquitatem; ueluti quando quis præſcriberet relicta ſibi in teſtamento minus ſolenni. ibi nu. 3. ea.

1 Errans in iure, uel ignorans leges, ſtatuta & proclamationes, nō dicitur in dolo, ſed in lata culpa. Opin. 366 num. 5. 337

3 EXAMEN teſtium non ualet, ubicunque non extiterit citatus procurator, cum quo apparebat lis conteſtata, ad videndum iurare teſtes, ſed ſolummodò principalis conſtituens. Quod non ſortitur locum, quando dominus compareat, conſentiat, & uideat iurare teſtes citatos ad deponendum. Opin. 931. numero 10. 59

3 Examen teſtium nō publicatorum uidetur ſcriptura priuata. Opin. 932. num. 2. 61

3 Examen teſtium factum abſque legitima citatione ad uidendum eos iurare, tanquam nullum ſuſtineri non poteſt. Opin. 966. num. 2. 93

Examen eſt nullum, vbicunque pars non eſt citata ad uidendū iurare teſtes: ſanatur illud tamen, ſi cū interrogatorijs ſunt examinati per cōmiſsionē. ibi nu. 9. 94

Examen

3 *Examen teſtium non retardatur vigore oppoſitionis excommunicationis, & infamiæ: ſed talis exceptio reſeruatur in fine iudicij, niſi pars vellet incontinenti probare. Opin. 977. num. 4.* 102

3 *EXAMINATIO teſtis in cauſa ciuili per iudicē recipi debet, non autem per notarium, niſi præcedat commiſſio iudicis. Opin. 927. num. 1.* 51

Examinatio teſtium poteſt recipi per notarium ex commiſſione iudicis, ſi talis commiſſio ſit facta ex cauſa, ibi num. 17. 53

4 *Examinatio teſtis in cauſa criminali non poteſt à iudice committi notario; imò nec alteri iudici illius vel diuerſi territorij. Opin. 928. num. 1.* 54

Examinatio teſtium abſentium vel non ſubiacentium, etiam in criminali cauſa alteri committi poteſt. ibi num. 3. 55

Examinatio uel audientia teſtium per iudicem ordinariū, quando intereſſe non ualeat propter multitudinem occupationum, poterit committi alteri, etiam in criminalibus. ibi num. 4. ea.

Examinatio teſtium licèt ſuper probatione principalis delicti non poſſit committi: tamen ſuper remotis ab ipſo delicto, ac ſuper adminiculis, & appendicijs poterit fieri commiſſio. ibi num. 5. ea.

Examinatio teſtium etiam in criminalibus cauſis in Regno alteri committitur, quando ſunt ſenes, & ualetudinarij. ibi num. 8. ea.

1 *EXCEPTIO excōmunicationis, quæ obſtaret principali debitori ſuam actionem alij cedenti non obſtat ceſſionario. Opin. 92. num. 4.* 79

1 *Exceptio compenſationis efficax eſt: quia qui compenſat, ſoluit. Opin. 114. num. 2.* 106

Exceptio compenſationis probata, non obſtat agenti ad debitum iuratum, ſeu promiſſum cum iuramento, ibi num. 3. ea.

Exceptio compenſationis opponi non poteſt de debito, etiā liquido, ad debitum iuratum. ibi num. 4. ea.

Exceptio compenſationis nō admittitur contra Doctores eorum ſalaria petentes. ibi num. 5. ea.

Exceptio compenſationis non obſtat contra dotem. ibi num. 6. ea.

Exceptio compenſationis non obſtat agenti ad depoſitum. ibi num. 7. ea.

Exceptio compenſationis de diuerſa ſtatione non poteſt opponi fiſco agenti ad penſionem. ibi num. 8. ea.

Exceptio compenſationis de debito liquido ad debitum illiquidum admitti non debet. ibi num. 9. ea.

Vide in verbo Compenſatio, & Compenſans.

2 *Exceptio non numeratæ pecuniæ infra biennium opponi poteſt, non obſtante confeſſione de mutuo facta. quod ampliatur, & limitatur, remiſſiuè. Opin. 138. numero 1.* 125

1 *Exceptio dotis confeſſatæ, & non numeratæ opponi non poteſt, etiam quòd non ſit lapſum decennium, ubicunque præcederet inſtrumentum dotale, quo dos marito eſſet promiſſa, & ſequeretur cōſtante matrimonio cōfeſſio ipſius dotis. Opin. 148. num. 2.* 133

Exceptio dotis cautæ, & non numeratæ opponi non poteſt, quotieſcunque maritus præſtitiſſet uxori tanquā dotatæ alimenta, & eam retinuiſſet in domo. ibi numero 3. ea.

Exceptio dotis non numeratæ opponi non poteſt, ſtante confeſſione geminata mariti de dote recepta. ibi numero 4. ea.

Exceptio dotis non numeratæ opponi nequit, ubi cum iuramento aſſertorio fuiſſet renunciatum exceptioni nō numeratæ dotis, iurando maritus omnia, & ſingula vera eſſe &c. ibi num. 5. ea.

1 *Exceptio inuentarij non confecti, propoſita per hæredem conuentum, impedit litem conteſtari: niſi caſu, quo conueniatur ad reſtituendas vſuras, quas defunctus iuſſit reſtitui; & niſi conueniretur pro legatis pijs, & alimentis non requirentibus dilationem; & niſi conueniretur rei uendicatione: quia tunc conuenitur, vt quilibet poſſeſſor; & quotieſcunque petitur aliquid ab hærede pro impenſa funeris. Opin. 257. num. 1. char. 247. & Opin. 351. num. 12.* 325

1 *Exceptio ſpoliationis impedit litis ingreſſum: cùm ſpoliatus debeat ante omnia reſtitui. Opin. 258 n. 1.* 248

Exceptio ſpoliationis eſt dilatoria. ibi num. 2. ea.

Exceptio ſpoliationis non poteſt opponi poſt litem conteſtatam. ibi num. 3. ea.

1 *Exceptio expenſarum, ſeu melioramentorum poteſt opponi in executione ſententiæ, etiam ſi ius retentionis in ſententia excipienti reſeruatum non fuiſſet. Opin. 259. num. 2.* 249

Exceptio, ne quis exigatur ultra quàm facere poſſit, opponi poteſt in executione ſententiæ. ibi num. 3. ea.

Exceptio nullitatis impedit executionem ſententiæ. ibi num. 3. ea.

1 *Exceptio oppoſita per poſſidentem hæreditatem contra agentem petitione hæreditatis, vel familiæ erciſcundę iudicio, quòd eſt indignus hæreditate, uel quòd defuncti uxorem adulterauerit, vel liberos occiderit, vel tacitam fidem incapaci accommodauerit, nihil operatur. Opin. 272. num. 1.* 259

1 *Exceptio falſi procuratoris poteſt opponi quandocunque etiam poſt litem conteſtatam, & latam ſententiam. Opin. 418. num. 12.* 383

Exceptio quæcunque reddens iudicium nullum, poteſt opponi quandocunque, etiam poſt latam ſententiam. ibi num. 13. ea.

2 *Exceptio ſi eſſet ſuperflua, & inutilis de eo, quod in regula non contineretur: tunc ne reddatur inutilis & ſuperflua, cènſetur regulam illam ampliare ſecundū exceptionis qualitatem. Opin. 477. num. 1.* 30

2 *Exceptio notorię proprietatis domini obſtat agentibus poſſeſſorio recuperandæ, & repelluntur à reſtitutione poſſeſſionis. Opin. 510. num. 17.* 53

Exceptio oppoſita contra ſpoliatum non requirit probationem; & præſertim cùm conſtaret per inſpectionē priuilegij, admitteretur ad excludēdum petentem reſtitutionem poſſeſſionis. ibi num. 18. ea.

2 *Exceptio ſpoliationis impedit litis ingreſſum. Opin. 739. num. 1.* 238

Exceptio ſpoliationis non poteſt opponi poſt litem conteſtatam. ibi num. 2. ea. ſiue ſpoliatus tradatur in cauſam criminalem per uiam accuſationis, ſiue per uiam inquiſitionis. ibi verſ. Amplia præfatam. ea.

2 *Exceptio non ſit de una perſona ad aliam, & ſic de ſorore*

ad neptem. Opin. 869. num. 15. 416

3 *Exceptio contra perſonas, uel dicta teſtium ante aperturam ipſorum teſtium opponi debet, non autem poſt publicationem. Opin. 926. num. 1.* 50

Exceptio contra perſonas, & dicta teſtium, quòd ſint infames uel excommunicati, reſeruatur per iudicem in fine iudicij: niſi pars obijciens talem exceptionem vellet incontinenti probare, quia eſt audienda, ſi habet probationes in promptu. ibi num. 4. ea.

Exceptio contra perſonas teſtium non poteſt opponi poſt ſententiam in ſecunda inſtantia appellationis in caſibus, in quibus ſententia non tranſit in rem iudicatam, vt in cauſis matrimonialibus. ibi num. 6. 51

Exceptio, tu non potes eſſe procurator, non oppoſita in prima inſtantia, ſed in ſecunda, & admiſſa abſque appellatione operatur. ibi num. 8. ea.

3 *Exceptio excommunicationis, & infamiæ contra teſtes reſeruatur in fine iudicij, niſi pars uellet incontinenti probare. Opin. 977. num. 4.* 102

3 *Exceptio rei iudicatæ actori proponenti pactum de retrouendendo, modicitatem pretij, & ſimulationem cõtractus obſtare uidetur quò ad ſimulationem ipſam; ſecus uerò quò ad pactum de retrouendendo, & leſionem in pretio. Opin. 1030. num. 4.* 142

1 EXCEPTIONES, *quæ opponuntur ad impediendum executionem ſententiæ in rem iudicatam trãſactæ, ſi reſpiciunt actionem primam, & eſſent natę ante ſententiam, non poſſũt opponi, & oppoſita non impediunt executionem. Opin. 259. num. 1.* 249

1 EXCIPERE *tertius non poteſt de iure fiſci, vbicunque bona cum effectu eſſent per fiſcum apprehenſa. Opin. 331. num. 1.* 305

1 EXCOMMVNICATIO *eſt maxima pœna; & nulla maior pœna de iure canonico inferri poteſt quàm excommunicatio. Opin. 263. num. 5.* 255

Excommunicatio adeò eſt timenda, vt nil debeat ſic Chriſtianus formidare, quàm ſeparari ab eccleſia. ibi num. 6. ea.

Excommunicatio non ſolùm corpori, ſed animæ etiam detrimentum affert, cùm hominem à Deo ſeparet. ibi num. 8. ea.

1 EXCOMMVNICATIONIS *exceptionem opponens contra actorem, non auditur, nec impedit litis ingreſſum in Regno, & ibi de ratione. Opin. 262. num. 7.* 253

1 EXCOMMVNICATIONEM *licèt incurrat, qui hoſtiliter inſequitur Cardinalem: tamen non incurrit illam per ſolam inſequutionẽ ipſius Cardinalis, niſi percutiat, capiat, vel banniat eum. Opin. 88. num. 7.* 77

1 EXCOMMVNICATVS *abſolui non poteſt, niſi prius ſatisfecerit de expenſis, & fideiuſſerit de ſiſtendo in iudicio. Opin. 3. num. 2.* 5

1 *Excommunicatus licèt non poſſit eſſe arbitrator, nihilominus poteſt eſſe arbiter. Opin. 62. num. 2.* 55

Excommunicatus iterum excommunicari poteſt. Opin. 80. num. 2. 70

Excommunicatus pluries, pluries debet abſolui. ibi num 9. 71

1 *Excommunicatus non poteſt eſſe teſtis, dum eſt in excõmunicatione. Opin. 260. num. 1.* 251

Excommunicatus poſt abſolutionem impetratam ab excommunicatione, poteſt eſſe teſtis, & recipi in teſtẽ. ibi num. 2. ea.

Excommunicatus teſtis eſſe non poteſt, etiam poſt impetratam abſolutionem, ſi fuit excõmunicatus pro furto, vel alio facinore. ibi num. 3. ea.

Excommunicatus admitti poteſt in teſtem, & pro teſte in teſtamento. ibi num. 4. ea.

Excommunicatus condere poteſt teſtamẽtum, ſicut alius non excommunicatus. ibi num. 5. ea.

Excommunicatus habet teſtamenti factionem tam actiuè, quàm paſſiuè: & traditur hìc etiam cautela remiſſiuè excommunicato uolenti teſtamentum condere, quando teſtes, & notarij, ad eum ob timorem excommunicationis accedere nollent. ibi num. 6. ea.

Excommunicatus admittitur in teſtem in contractibus. ibi num. 7. ea.

1 *Excommunicatus pro quacunque cauſa, etiam ciuili, perſiſtens per annum in excommunicatione, habetur ſuſpectus de hæreſi, & ob hoc poteſt inquiri ad indicendam ſibi purgationem, in qua ſi forte deficeret, habetur pro conuicto de hæreſi: nam permanendo tanto tempore in cenſuris, uidetur malè ſentire de ſacramentis eccleſiæ, & de clauibus. Opin. 261. nu. 1.* 252

Excommunicatus perſeuerans in excommunicatione per annum, & monitus nolens reſipiſcere, poſſet tanquã hæreticus condemnari, & eius bona publicari. ibi num. 3. ea.

Excommunicatus occaſione contumaciæ contractæ per eum in non comparendo pro cauſa criminali, pro qua vocatus extiterat, & perſeuerans per annum in ipſa excommunicatione, conuictus cenſetur pro eo crimine, cuius accuſatus fuit. ibi num. 4. ea.

Excommunicatus perſeuerans in Regno in excommunicatione ultra annum debet per prælatos, qui eum excommunicarunt, denunciari iudici ſeculari, & legitima pœna condemnari per ipſum iudicem ſecularem. ibi num. 5. ea.

Excommunicatus perſeuerans in excommunicatione per annum, debet in Regno ſecundùm ſtatum, & qualitatem ſuam variè puniri. ibi num. 6. ea.

1 *Excommunicatus non poteſt agere in iudicio. Opin. 262. num. 1.* 253

Excommunicatus per ſentẽtiam repellitur à iudicio abſque aliqua alia declaratoria, ſeu publicatoria ipſius excommunicationis: & oſtenſa ſolummodò in iudicio fide ſententiæ excommunicationis, ab eodem iudicio penitus repelli debet. ibi num. 2. ea.

Excommunicatus non admittitur ad compenſationem: quia qui compenſat, quodammodo agit, & petit. ibi num. 3. ea.

Excommunicatus tam per ſe, quàm per procuratorem comparere non poteſt in iudicio, ſcilicet agendo. ibi eod. num.

Excommunicatus audiri debet in iudicio comparens per procuratorem, & non per ſe ad proponendas eius defenſiones. ibi num. 5. ea.

Excõmunicatus non poteſt eſſe procurator, aduocatus, tutor, curator, uel hoſpitalarius. ibi eod. num.

Excom-

Excommunicatus repelli debet à iudicio officio iudicis, etiam parte non opponente. quod procedit in publicè excommunicato. ibi num.6. ea.

1 *Excommunicatus occultus, ſeu toleratus, non poteſt alium excommunicare: ſecundùm vnam communem opinionem, licèt altera communis ſit. Opin. 263. num. 1.* 254

Excommunicatus eſt in manibus diaboli. ibi nu.2. ea.

Excommunicatus non debet ſepelliri in loco ſacro. & damnatis obeſt eccleſiaſtica ſepultura. ibi nu.9. 255

Excommunicatus non poteſt ordinari, ſed ſi ordinatur, caracterem recipit. ibi num. 10. 256

Excommunicatus dicitur infamis, & æquiparatur deportato, ſeu damnato in metallum. ibi num.11. ea.

Excommunicatus efficitur ſeruus peccati, & hæreticus. ibi num. 12. ea.

1 *Excommunicatus poteſt eſſe arbitrator, ſeu arbiter. Opin.264. num. 1.* 256

1 *Excommunicatus non prohibetur contrahere, ſed contrahens cum eo peccat mortaliter, niſi in caſu neceſſitatis contraheret. Opin.265. num. 1.* ea.

1 *Excommunicatus non poteſt conferre beneficium. Nec patronus excommunicatus præſentare poteſt modo aliquo. Opin.266.num.1.* ea.

Excommunicatus occultus, ſeu toleratus poteſt conferre beneficium, & eius collatio ualet & tenet. ibi num. 2. ea.

Excommunicatus optare non poteſt. ibi num.4. 257

2 *Excommunicatus conſtituere poteſt ad negocia ſua procuratorem. Opin.651.num.9.* 170

3 *Excommunicatus licèt non poſſit ſtatim priuari beneficio: tamen redditibus ipſius beneficij eſt ipſo iure priuatus. Opin. 884. num.7.* 9

3 *Excommunicatus repellitur à teſtimonio regulariter. Opin.977. num.1.* 102

Excommunicatus & ſocius criminis teſtes eſſe poſſunt in inquirenda hæreſi. ibi num. 2. ea.

Excommunicatus abſolutus ab excõmunicationis nexu, poteſt eſſe teſtis poſt abſolutionem impetratam. ibi num. 3. ea.

EXCOMMVNICATI debitores, qui promiſerunt cum iuramento ſoluere, conueniri non poſſunt in iudicio per excommunicatum, durante excommunicatione: licèt ipſi excommunicati poſſint à creditoribus conueniri. Opin.262. num.4. 253

1 *EXCOMMVNICATO non aſſiſtit Angelus bonus. Opin.263. num. 3.* 254

Excommunicato non proſunt bona opera, quæ facit, & excommunicatio ſeparat à multis bonis: & excommunicatus audiens diuina, mortaliter peccat; & participans cum excommunicato, incurrit excommunicationem minorem, cum qua ſi accederet ad aliquod ſacramentum, peccaret mortaliter: & participans ipſe vrbanè cum excommunicato, peccat uenialiter; ſecùs ſi ex contemptu eccleſiæ, tunc enim peccaret mortaliter. ibi num 4. ea.

1 *EXCVSSIO non eſt neceſſaria in iudicio, ubi agitur cum clauſula, ſummariè &c. Opin.96. nu.4.* 82

1 *EXECVTIO contra principalem debitorem per hæredem, ſeu ſingularem ſucceſſorem creditoris fieri nõ poteſt non prius ipſo citato. Opin. 381. nu. 4.* 352

2 *Executio rei iudicatæ pertinet ad eundem iudicem, qui ſententiam promulgauit, & ſic ad primum iudicem à quo, vbicunque infra legitima tempora non appellatur, vel interpoſita appellatio non proſequatur. Opin. 699. num.9.* 202

3 *Executio ſeu venditio rei immobilis ſubhaſtatæ, non ſeruato ordine, l. à diuo Pio. §. in uenditione. ff. de re iud. non ualet, nec tenet; imò annullatur, & reuocatur, ſecundùm deciſ. ſacri Regij Concilij Neapolitani, licèt communis opinio appareat in contrarium, quòd ipſa executio, & uenditio ob huiuſmodi ordinis tranſgreſſionem non irritetur, neque annulletur. Opin. 1011. num.1.* 127

1 *EXECVTOR teſtamentarius ob bannum non deſinit eſſe executor, & ſic durante banno poſſet exequi teſtamentum. Opin.63. num. 2.* 55

1 *Executor ſententiæ non tenetur citare partem ad executionem faciendam. Opin.94. num.3.* 80

3 *Executor ubi non eſt datus in vltimis voluntatibus, in dubio eſt epiſcopus. Opin. 876. num. 2.* 5

2 *EXEMPTIO & immunitas poſſunt præſcribi, concurrente titulo, & bona fide, 40. ann. ſpatio; & ſic præſcripta tolli non poteſt. Opin.634. nu.1.* 157

1 *EXHÆREDATIO ex cauſa ingratitudinis non tenet, hæreditate ex teſtamento patris non adita. Opin. 309. num.5.* 288

1 *Exhæredationis cauſas nõ tantùm exprimere, ſed etiam probare pater tenetur. Opin.307. num. 5.* 286

1 *Exhæredari nequit filius, quem ante teſtamentum patris commiſſæ ingratitudinis pœnitet. Opin. 309. num. 4.* 288

1 *EXPECTATIVVS prouiſus per ſuos exequutores, ſi ignoretur de prioritate, præfertur reſeruatiuo Papæ. Opin.378. num. 10.* 350

2 *EXPENSÆ factæ in ſtudio, & doctoratu per unum ex ſocijs omnium bonorum, non præſumuntur factæ de communi patrimonio, vel capitali ſocietatis, ſed de parte tantùm patris ſui, & in eius partem imputari debent. Opin.338. num.4.* 310

2 *Expenſæ factæ cauſa quærendorum fructuum, deducuntur ex fructibus. Opin.798. num. 3.* 280

EXTENSIO fit etiam in correctorijs, vbi tractatur de fauore publico: & conſequenter ſtatutum puniens homicidas, extenditur in præcipientibus fieri homicidium: cùm hoc tendat ad fauorem reipublicæ. Opin.269. num.1. 258

Quod procedit in grauibus delictis. ibi verſ. Sed aduerte. ea.

1 *Extenſio in correctorijs non ſolùm à ſimili, ſed ex maioritate rationis non eſt licita. Opin.270. num.1.* ea.

1 *Extenſio in odioſis, & pœnalibus, vbi lex figit pedem nõ admittitur: quia odioſa reſtringi debent, niſi ratio eſſet expreſſa in lege pœnali, & niſi fieret extenſio de caſu ad caſum: quia aliàs lex fieret eluſoria. Opin. 271 num. 1.* 259

Quod limitatur ibi, uerſ. Quæ quidem, & uerſ. Interpretatur quoque, & verſ. Limitatur etiam. ea.

1 *Extenſio aliud eſt, & aliud enucleatio. Opin. 306. num.7.* 286

Extenſio

Extenſio fit de ſimilibus ad ſimilia, & ſic de caſu ad caſum, etiam in pœnalibus, ex identitate rationis: quia aliàs extenſio fieret eluſoria. ibi num.7. ea.

Extenſio fit, ubi militat eadem vel maior ratio. ibi num.9. ea.

2 Extenſio non fit in pœnalibus per identitatem rationis; quando conſtitutio pœnalis odium irrationale contineret. Opin.771. num.4. 265

2 Extenſio fit in exorbitantibus de caſu ad caſum in materia fauorabili, etiam ſi in caſu expreſſo ſit potentior ratio, quàm in alio, & quamuis non adſit omninò eadem ratio. Opin.773. num.6. 267

2 Extenſio fit de perſona ad perſonam, abſurdi euitandi cauſa. Opin.863. num.2. 399

Extenſio de perſona ad perſonam non fit, vbi abſurditas ſequeretur. ibi num.3. ea.

Extenſio difficilius fit de perſona ad perſonam, quàm de caſu ad caſum. ibi num.7. 400

2 Extenſio de una perſona ad aliam non fit, etiam ex coniectura mente teſtatoris. Opin.869. nu.16. 416

Extenſio non fit à ratione conſeruandæ agnationis. ibi num. 22. 417

Extenſio prohibita eſt, etiam ex maioritate rationis in ſtatutis excludentibus fœminas. ibi num.23. 407

Extendi non dicitur lex, ubi eſt eadem ratio, & omnimoda ſimilitudo. vide in verbo Lex.

1 EXTRANEVS reſtituitur ad hereditatem non agnitam lapſu triginta annorum, dummodò ignorauerit ſibi delatam, Opin. 325. num.2. 303

1 Extraneus dotans extraneam, dote deperdita, non tenetur iterum dotare. Opin. 337. num. 5. 309

2 EXTRANEI dicuntur, mater, frater, & patruus, & omnes alij, qui non habent filiam in poteſtate; qui ſi promitterent dotem, in dubio cenſerētur illam promittere vti extranei & non aliter. Opin. 484. num.5. 35

2 EXTREMIS probatis, videtur probatum mediū. Opin.516. num. 32. 61

DE LITERA F.

2 FABIVS voluit potius patrimonijs, quàm fide inops eſſe. Opin.569. num.4. 118

1 FACILITAS nimia in iudicando damnatur, Opin. 396. num.4. 360

1 FALSITAS, quæ nemini nocet, non poteſt pœna ordinaria falſi puniri, ſiuè per teſtem, ſiuè per notarium, uel alium commiſſa ſit. Opin.273. num.1. 260

Falſitas commiſſa per teſtem, cuius depoſitio nulla ſit, non debet pœna ordinaria falſi puniri, ſed extraordinaria pecuniaria, vel ſimili iudicis arbitrio. ibi numero 3. ea.

3 Falſitas teſtium ut excludatur, lex præſumit varietatē loci, & temporis. Opin.921. num.1. 44

Falſitas ſcaturiens ex aliquo uerbo innuente falſitatem; ad excludendum falſitatem ipſam interpretatio fit vt non importet. ibi num.2. ea.

Falſitas ne committatur, maxima ſubtilitas adhibenda eſt. ibi num.3. ea.

3 Falsitas commiſſa in uno capitulo, ſeu articulo non vitiat cætera capitula omninò diuerſa à falſo. Opi.935. num. 4. 63

3 Falſitas teſtis ſiue eius dicti commiſſa non tangens negocium principale, non reprobat eius dictum, imò probat, punitur tamen crimine ſtellionatus. Opin. 936. num.1. & 2. 63

3 Falsitas nemini nocibilis non poteſt de iure communi puniri pœna falſi ordinaria, siuè per notarium, siuè per teſtem, vel per alium sit commiſſa. Opin. 937. num. 5. 64

3 Falsitas teſtium debet probari, nec ſufficit ſolam corruptelam probaſſe, ut ſententia retractetur vel annulletur. Opin.938. num 1. 64

1 Falſum committens inquisitus, vel accuſatus de falſo, debet ſub cautione relaxari, & habilitari. Opin. 273. num.2. 260

Falſum commiſſum in inſtrumento nullo non poteſt puniri pœna falsi ordinaria. ibi num.4. ea.

2 Falsi ſuſpitio nō habetur pro falſo. Opin.538. n.15. 93

1 FAMA publica regulariter facit ſemiplenam probationem, non autem plenam. Opin.274. nu.1. 260

Fama publica in antiquis, quorum non extat principij memoria, habetur pro plena ſcientia, & veritate; taliter quòd teſtis deponere poteſt: ſcio Chriſtum crucifixum, & Conſtantinum fuiſſe Imperatorem: quia nouit indubitanter, quamuis non viderit. ibi nu.2. ea.

Fama in antiquis plenè probat. & infra ibi nu.4. 261

Fama publica ſola in antiquis, cuius initij memoria non extat, probat dominium antiquiſſimum, videlicet, quòd iſta domus fuerit Dantis Poetę Florentini, & Vergilij in Mantua. ibi num.4. ea.

3 Fama debet probari apud maiorem partem populi: & ſic vt dicatur ad hoc fama probata, requiritur, quòd teſtes deponant ſe audiuiſſe à maiori parte populi: licet contrarium ſeruetur in Rota Romana, quòd famam probent teſtes deponentes publicè dici audiuiſſe. Opin. 898. num.5. 27

Fama publica non probatur ex eo, quòd teſtes deponant ſe audiuiſſe

audiuiſſe à multis: quia multi dicuntur duo. Nec probatur ipſa fama, ſi diceretur inter homines audiuiſſe: quia dicti o inter, verificatur in duobus. minimeque probatur, ſi teſtes aſſererent à pluribus. Item neque probatur ipſa fama, quando teſtis neſcit à quibus dicere audiuit. ibi num.6. ea.

Fama publica probatur per duos teſtes. ibi nu. 8. ea.

Fama publica eſt probanda, & de ea conſtare debet in proceſſu: nec creditur aſſertioni iudicis de fama ipſa. ibi num. 12. ea.

Fama publica legitimè probata ſufficit, & probat in his quæ ſunt difficilis probationis. ibi num.14. 28

Fama ſufficit, & plenè probat in antiquis excedentibus viuentium memoriam. ibi num. 16. ea.

Fama in factis antiquis facit iuris præſumptionem. ibi num. 17. ea.

3 *Fama bona rei probata, penitus certe tollitur præſumptio delicti, etiam quòd contra reum ipſum extarent producta in proceſſu alia indicia, & mala fama. Opin. 925. num.9.* 49

3 *Fama, & vnicus teſtis, eo potiſſimùm caſu, quo fama facit ſemiplenam probationem, plenè probarent. Opin. 945. num.2.* 70

2 *FAMILIA, ſeù domus, in qua uoluit teſtator bona ſua conſeruari, reſtringitur ad diſcendentes ſuos maſculos. Opin.850. num.4.* 381

1 *FAMILIARES, ſerui, ac liberti non poſſunt accuſare dominos, & ſi accuſant, puniuntur. quod limitatur pluribus modis. Opin.26. num.10.* 20

1 *FAMVLVS ſeruiens pro mercede, valetudine impeditus operas præſtare, ſalarium pro eo tempore, & ſic durante infirmitate habere non debet: nam merces debetur, quatenus operæ præſtentur. Opin. 275. num. 1.* 261

1 *Famulus fugiens, vel famuli fuga facit plenam probationem, vbicunque concurrerent lamentationes domini factæ de bonis ſibi ablatis ante inquiſitionem, & poſt accuſationem. Opin.343. num.19.* 315

Famulus præſumitur ſubtraxiſſe bona, quæ non reperiuntur extare in domo domini, & quæ aderant ante fugam. ibi num.20. 316

2 *Famulus, ſiuè Doctor, & ſimilis conductus certo ſalario pro vno anno, quo finito, & denique interpoſitis pluribus alijs annis, ſi reconducatur ſine repetitione ſalarij, intelligitur reconductus ſub illo ſalario, quod prius perceperat. Opin.561. num.2.* 113

3 *FELYNVS in c. quia iudicante, num. 8. extra de præſcript. & Alex. conſ. 120. num. 6. lib.2. declarantur. Opin.1018. num.33.* 135

3 *FELLONIA vaſalli neceſſariò probari debet per quinque teſtes omni exceptione maiores. Opin. 913. num. 1.* 39

1 *FEVDVM rebellis, confiſcatis eius bonis ob crimen læſæ maieſtatis, non venit in confiſcatione, nec poteſt confiſcari, ſed reuertitur ad dominum directum. Opin. 149. num.6.* 135

1 *Feudum eſt contractus nominatus. Opin. 151. numero 4.* 136

Feudum dicitur contractus innominatus, & eſt contractus etiam vltro citroque obligatorius. Opin. 283. num.2. 267

1 *Feudum ſi reperiatur receptum pro ſe, & ſucceſſoribus quibuſcunque, tranſit ad hæredes extraneos. Opin. 248. num. 1. char. 243. & ibi verſ. Sed iſta ſententia.* 244

1 *Feudum acquiſitum ex re patris, & non gratis conceſſum, poteſt pater, qui illud recepit pro ſe, & filijs, vni filiorum aſſignare. Opin.276. num.6.* 262

1 *Feudum hæreditarium non tranſit niſi ad illos, ad quos tranſit hæreditas, & feudum ipſum hæreditarium. Opin.279. num.1.* 265

Feudum hæreditarium dicitur illud, quando ex tenore inueſtituræ fuerit conceſſum, & acquiſitum pro ſe, hæredibus, & ſucceſſoribus. ibi num.2. ea.

1 *Feudum in dubio præſumitur antiquum, non nouum. Opin.281. num.1.* 266

1 *Feudum nouum quando conceditur iure antiqui feudi, nõ aſſumit naturam, & qualitatem feudi antiqui: nam iſta verba iure antiqui, facti qualitatem non mutant: ſed communis opinio eſt in contrarium, quòd imò aſſumat. Opin.282. num.1.* ea.

1 *Feudum hæreditarium ex illa forma inueſtituræ, tibi, & tuis hæredibus ex tuo corpore legitimè deſcendẽtibus, conſtituitur. Opin. 307. num. 8.* 286

1 *Feudum non retinetur hæreditate non retenta, & ſic repudiata, in Regno Neapolitano. Opin. 310. numero 3.* 288

Feudum non debetur iure hæreditario, ſed vigore contractus. ibi num. 4. ea.

2 *Feudum denegans eſſe domini, ac à domino illud retinere; ex hac inficiatione poteſt per dominum feudi, & proprietarium, poſſeſſor iure aliàs ſibi competẽte priuari. Opin.510. num. 24.* 54

Feudum deueniens ad Regem directum dominum, omnes alienationes, & conceſſiones inde factæ per vtiles dominos antea exiſtentes, ipſo iure extinguuntur. ibi num. 25. ea.

Feudum perueniens ad directum dominum, licèt reuertatur poſtmodùm ex noua conceſſione ad deſcendentes illorum, quibus primò fuerat conceſſum, tùm ſapiat naturam noui feudi, non erit obligatus ad conceſſiones antea factas per prædeceſſores, & extinctas, conſiderato iure reintegrationis in directum dominum. ibi num.27. ea.

2 *Feudum paternum poſtquam peruenit ad filium, non dicitur amplius paternum, ſed filij. Opin. 812. num.55.* 298

2 *FEVDI reuocatio permittitur domino, quotieſcũque reperiatur ipſi feudo ſeruitus impoſita, ſeù pars illius alienata. Opin. 510. num.23.* 54

1 *FEVDORVM liber fuit compilatus ab Oberto de Orto ciue Mediolanenſe, & poſtea fuit lectus in publicis ſcholis. Opin. 278. num. 1.* 263

Feudorum liber habet plenam fidem, ſicut aliæ leges. ibi num.2. ead: & Opin. 913. lib.3. num.2. 39

Feudorum liber non ligat Gallos, & ſic in Gallia, in ſucceſſione feudorum, allegari non poteſt. ibi nu.3. ea.

Feudorum liber, ſeu conſtitutiones feudales, & iura feudorum allegari non poſſunt ad deciſionem aliarũ cauſarum non feudalium. ibi num. 4. ea.

1 *FEVDALEM rem poſsidens per decennium vt feudalem, præſumitur tunc præceſſiſſe ſolennis conceſſio feudalis. Opinione 237. numero 2. char.* 235

1 *Feudale ius, mortuo vaſallo, continuatur in filium abſque aliqua inueſtitura: adeo quòd non ſit opus in poſſeßionem immitti: cùm in feudo etiam habeat locum ſuitas. Opin. 321. num. 2.* 299

2 *FIDES habet vim iuramenti: & ſic conuentio, ſeu pactum nudum, data fide, validum vel valida efficitur. Opin. 569. num. 3.* 118

Fides eſt ſanctiſſimum pectoris donum, nulla neceſſitate ad fallendum cogitur, nulloque præmio corrumpitur. ibi num. 5. ea.

2 *Fides ſcripturæ conſideratur iuxtà legem loci vbi ſcriptura celebratur. Opinione 806. numero 3. char.* 284

1 *FIDEM Catholicam Vandali impugnando in Africa, illis viriliter reſtiterunt aliqui venerabiles ſenes epiſcopi, ob quod linguas ab eis penitus abſciderunt, ſed poſtmodum miraculosè ſine lingua pro defenſione fidei diſertè loquebantur, ſicut prius cum lingua: ſed cùm vnus ex eis in luxuriam lapſus fuiſſet, ſtatim priuatus fuit dono miraculi. Opin. 98. num. 30.* 87

2 *Fidem ſeruare nolens, ſtultus eſt: quia non haberet loquendi cauſam, cùm ei credi non poßet; & amiſſa fide nihil ultra procedere poßet. Opin. 569. numero 6.* 118

2 *FIDEICOMMISSVM in re, caſuque dubio non filio ſed eius hæredi iniunctum præſumitur. Opi. 590. num. 4.* 133

2 *Fideicommiſſum deficit, ſi grauatus ingreditur monaſterium. Opin. 841. num. 4.* 344

2 *Fideicommißum conditionale, pendente conditione, non tranſmittitur ad hæredes. Opinio. 843. numero 5. char.* 347

Quod ampliatur num. 8. 9. ead. & 16. 348

Fideicommiſſum fit caducum morte fideicommiſſarij, conditione pendente, ſiue ſit vniuerſale, ſiue particulare. ibi numero 6. char. 347. & cur ſecus in contractibus, quàm in vltimis voluntatibus. numero 7. ea.

Fideicommiſſum expirat morte fideicommiſſarij, & non tranſmittitur in hæredem fideicommiſſarij, ſed remanet apud grauatum, vel eius hæredes. ibi numero 14. ea.

Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ad liberos, vbicunque à principio fuerit vnitum cum iure accreſcendi ibi num. 17. 348

Fideicōmiſſum conditionale, pendente conditione, tranſmittitur ad hæredes, vbicunque appareret ex defuncti coniecturis. ibi num. 19. ea.

Et in propoſito quomodo coniectura colligenda ſit. ibi num. 20. ea.

Et rurſus coniectura ſufficiens in præſenti materia eßſet, vbicunque in patria teſtatoris extaret ſtatutum excludens fœminas dotatas, vel dotandas à bonis paternis: quia tunc teſtator ipſe cenſetur ſe voluiſſe conformare cum diſpoſitione ipſius ſtatuti. ibi num. 21. ea.

Et in propoſita materia, an maſculinum concipiat fœmininum. ibi num. 22. 349

Fideicommißum purum ſtatim peti poteſt, & ſimiliter tranſmitti poteſt. ibi num. 23. ea.

Fideicommiſſum, ſiue legatum conditionale particulare, pendente conditione non tranſmittitur. vide in verbo Legatum.

2 *Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur nedum ex expreßa uoluntate teſtatoris, ſed etiam ex coniecturata. Opin. 844. num. 2.* 351

2 *Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ex coniecturata mente teſtatoris ad filios filiorum præmortuorum ante grauatum, & ante conditionis euentum, ſi teſtator ipſe inſtituit filios, & vlterius diſpoſuit, quòd ſi morerentur ſine filijs, quòd bona ſua deuenirent ad ſuperſtitem ſeu ſuperuiuentem. ibi numero 4.* ea.

Fideicommiſſum pendente conditione ad hæredem tranſmittitur ex coniecturata mente defuncti, quando eſt habita conſideratio agnationis, & maſculinitatis. ibi num. 10. 353

Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ad hæredes coniecturata teſtatoris mente, id eſt vbicunque teſtator ipſe in teſtamento mentionem fecerit de filio, & hæredibus eius. ibi num. 13. ea.

Fideicommiſſum conditionale tranſmittitur ex tacita, præſumptaque mente teſtatoris, vbicunque teſtator ſubſtituiſſet filios fratris tempore teſtamenti prædefuncti vnà cùm fratribus tunc viuentibus, id eſt ſi vnus fratrum prædecedat grauato tranſmittit ſpem fideicommiſſi ad eius filios. ibi numero 15. ea.

Fideicommißum conditionale nō tranſmittitur, ſiuè aliquis extraneus, ſiuè aliquis ex deſcendentibus teſtatoris ſit ſubſtitutus. ibi num. 22. 356

Fideicommißum conditionale ſi fideicommißarius pendente conditione moriatur, ex coniecturata teſtatoris uoluntate ad hæredes tranſmittitur. ibi numero 35. 358

Fideicommißum conditionale, quando filij poſiti ſunt in conditione ad hæredes tranſmittitur. quod procedit etiam, quando teſtator ſuperſtites, ſeu ſuperuiuentes ſubſtituißet. ibi num. 36. ead. & numero 37. 359

Fideicommiſſum conditionale agnationis conſeruandæ factum, ad hæredes tranſmittitur. ibi numer. 39. char. 359. & num. 73. 369

Fideicommißum tranſmittitur ad nepotes, quando bona perpetuò in familia remanere debent. ibi num. 41. char. 361. & num. 72. 368

Fideicommiſſum conditionale ad hæredes tranſmittitur, ſi poſt mortem inſtitutorum, & ſubſtitutorum ultimo loco fideicommiſſariè ſubſtitutus eſſet aliquis, & eius filij, & filiorum filij. ibi numero 45. 361

Fideicommiſſum fauore agnationis conſeruandæ factum, eſt fauorabile. ibi num. 49. 362

Fideicommiſſum reciprocum non dicitur onus conſimere. ibi num. 50. ea.

2 *Fideicommiſſum conditionale etiam reciprocum non cenſetur remiſſum per ſimplicem diuiſionem factam inter hæredes grauatos. Opin. 845. num. 1.* 370

Fideicommiſſum conditionale non videtur remiſſum per diuiſionem factam inter hæredes grauatos, etiam ſi in illa adiecta ſit clauſula per diuidentes ipſos de nihil faciendo in contrarium, nec de veniendo contra diuiſionem, & habendo eam ratam. ibi num. 2. 371

Fideicommiſſum tollit clauſula appoſita in diuiſione, promittens ratum, & gratum, & maximè cum iuramento. ibi num. 5. 372

Fideicommiſſum remiſſum cenſetur, ſi in diuiſione dictũ fuerit, quod unus alteri conceſſit pro ſe, & quibus bona concedere voluerit. ibi num. 9. ea.

2 *Fideicommiſſum relictum à filia, quatenus eſt bonorum ſubſidium, non ualet, neque tenet. Opin. 846. numero 2.* 375

Fideicommiſſum iniunctum filiæ de dote ſua, quò ad legitimam ſuam eſt nullum, etiam ſi debeatur pia cauſa. ibi num. 3. ea.

2 *Fideicommiſſum relictum etiam ſub expreſſione nominis collectiui, debetur quò ad partem illius hæredis, in cuius perſonam fuerit adimpleta cõditio. Opin. 850. num. 11.* 381

2 *Fideicõmiſſum ſimpliciter relictum, in dubio videtur iniunctum filio non autem eius hæredi, & ponitur utilitas. Opin. 864. num. 27.* 403

2 *FIDEICOMMISSI conditionalis tranſmiſſio eſt fauorabilis. Opin. 844. num. 3.* 351

Fideicommiſſi ſpes pendente conditione ad hæredem trãſmittitur ex coniecturata mente teſtatoris, vbicunque teſtator voluit bona ſua ad deſcendẽtes ſuos in infinitũ remanere. ibi num. 11. 353

Fideicommiſſi ſpes tranſmittitur conditione pendente ex coniecturata teſtatoris voluntate, id eſt ex prohibitione alienationis facta filijs ac eorum, & cuiuslibet eorum filijs, & deſcendentibus. ibi num. 12. ea.

Fideicommiſſi conditionalis ſpes tranſmittitur ad deſcendentes ex tacita mente teſtatoris, vbicunque extraneus ueniret præferendus ipſis deſcendentibus teſtatoris. ibi num. 16. ea.

Fideicommiſſi conditionalis coniecturæ quæ ſufficiant, ad fideicommiſſum ipſum inducendum, explicantur ſigillatim per totam Opinionem. ibi num. 17. ea.

2 *Fideicommiſſi reciproci renunciatio in diuiſione, ex quibus non præſumatur. Opin. 845. num. 3.* 371

Fideicommiſſi renunciatio induci videtur per clauſulam illam in diuiſione poſitam, Ad habendum, tenendum, donandum, alienandum, & omnia, & ſingula faciendum. ibi num. 7. 372

Fideicõmiſſi remiſſio videtur inducta vbi fratres in diuiſione remitterent omne id, quod alter eorum habet, vel habere ſperat in parte alterius, & ei competit, & competere poteſt in quocunque modo, iure, vel cauſa, in bonis, & rebus peruentis in partem alteri ex ipſis contrahentibus. ibi num. 12. 373

Fideicommiſſi renunciatio ex eo inducta videtur, quando in inſtrumento diuiſionis apponitur illa clauſula, & promiſit alter alterum defendere, & omni tempore indemnem reſeruare proprijs ſumptibus, & expenſis. ibi num. 13. ea.

Fideicommiſſi remiſſio inducta videtur ex clauſula in diuiſione appoſita, videlicet, quòd ſi alicui ipſorum diuidentium de rebus, & poſſeſſionibus obuentis in partem, queſtio, & lis moueatur in totum vel in partem &c. damnum inter eos pariter ſit, & eſſe debeat commune. ibi num. 14. 374

Fideicommiſſi remiſſio inducitur vbi in inſtrumento diuiſionis adiecta ſit clauſula renunciantes &c. omnibus alijs realibus, & perſonalibus, legibus, iuribus, & auxilijs, & beneficijs in præſenti re competẽtibus, & competituris, quibus vti in iudicio, vel extra, vna pars contra alteram, & altera contra alteram tempore aliquo non præſumant. ibi num. 15. ea.

Fideicommiſſi materia æqua eſt, & fauorabilis, cùm per fideicommiſſi remiſſionem tollatur votum captandæ mortis, & ex ea non inducitur donatio, ex quo tantum vnus præſtat, quantum ſibi ab altero præſtatur, & tantum vnus remittit, quantum ſibi ab alio remittitur. ibi num. 19. ea.

Fideicommiſſi remiſſione libera vnicuique tribuitur de rebus fideicommiſſo ſubiectis diſponendi facultas. ibi num. 20. ea.

Fideicommiſſi remiſſio continet publicam vtilitatem, vt homines à delictis abſtineant. ibi num. 21. ea.

Fideicommiſſi remiſſio ex quibus præſumatur. ibi numero 22. ea.

Fideicommiſſi remiſſio licèt non præſumatur facta, vbi in inſtrumento diuiſionis non fuerit facta mentio teſtamenti; tamen non procedit hoc, quando diuidentes, uel tranſigentes habuerint notitiam teſtamenti. ibi num. 23. 375

2 *Fideicommiſſi conditionem deficere facit etiam filia, ſi in conditione ſi ſine filijs &c. non exprimitur de maſculis. Opin. 850. num. 12.* 382

2 *FIDEICOMMISSO vt videatur renunciatum, opus eſt, quòd verba ſint ualdè prægnantia, & quòd reſpiciant futurum, & quòd partes habeant notitiam fideicommiſſi. Opin. 845. numero 6.* 372

Fideicommiſſo renunciatum uidetur; quando in diuiſione apponitur illa clauſula, quicquid deinceps placuerit perpetuò faciendum &c. ibi num. 8. ea.

Fideicommiſſo diuidentes renunciare videntur, vbicunque in inſtrumento diuiſionis nihil ſibi reſeruant. ibi num. 10. 373

Fideicommiſſo videtur renunciatum, vbicunque in inſtrumento diuiſionis appoſita extat illa clauſula inter diuidentes, Conſtituit fratrem diuidentem ſecum tanquam in rem propriam procuratorem, & in locum ſuum poſuit vt proprio nomine liberè poſſit agere, petere, & excipere, replicare, conſequi, & ſe tueri, & vti illis iuribus, quibus ipſe ante præſentem diuiſionem vti poterat &c. ibi numero 11. ea.

Fideicommiſſo videntur diuidentes renunciaſſe, vbi in diuiſione verba generalia, & vniuerſalia forent appoſita, cùm diuidentes ipſi cenſeantur cogitaſſe in genere de huiuſmodi fideicommiſſo. ibi numero 18. 374

FIDEI-

2 FIDEICOMMISSA in quibus plures ſub nomine collectiuo vocantur, in eis attẽditur proximitas ex cauſa ſucceſſionis, reſpectu hæredis grauati, & non teſtatoris grauantis. Opin.844. num.30. char.357. & declaratur ibi num.62. 63. 64. 366

2 FIDEICOMMISSARIVS nõ poteſt propria authoritate ingredi poſſeſſionem; & capiens, cadit à iure ſuo, niſi habeat licentiam à teſtatore. Opi.861. num.6. 397

1 Fideicommiſſarij, creditores, legatarij, & omnes alij citantur ſemel tantùm ſuper confectione inuentarij, & ſufficit: nec eſt opus trina citatione. Op.351.n.21. 325

1 FIDEIVSSIO præſtanda eſt vxori de dote conſeruanda, & reſtituenda in caſu inopiæ mariti. Opi.285. num.2. 267

1 Fideiuſſionem, cautionem, ſeu ſatiſdationem dare non tenetur, qui eſt manifeſtè idoneus facultatibus, etiã ex diſpoſitione iuris cõmunis, vel municipalis, quãdo nulla veriſimilis ſuſpitionis cauſa ſubeſt, ſed ſibi remittẽda eſt hæc ſatiſdatio, & tenetur duntaxat nomine proprio, abſq; fideiuſſoribus, cũ generali hypotheca omnium bonorum ſuorum. Opin. 298. num.1. 272

1 FIDEIVSSOR coactus ſoluere ob iniuriã debitoris per violentiam ſuperiorum, habet regreſſum contra principalem. Opin.86. num. 2. 75

1 Fideiuſſor conueniri nequit, niſi prius facta excuſſione principalis debitoris. Opin.286. num.1. 268

1 Fideiuſſor pro euictione diù ſtans in fideiuſſione, nõ poteſt petere liberationẽ, niſi re euicta. Opi.287.nu.1. ea.

1 Fideiuſſor non poteſt ſe obligare in plus, quàm reperiebatur obligatus reus principalis, & obligatio tunc ipſius fideiuſſoris in maiori sũma nõ ualet. Opi.288.n.1.ea.

1 Fideiuſſor efficacius obligari poteſt, quàm ſuus principalis. ibi num. 2. 269

Fideiuſſor promittens cũ iuramento maiorẽ quãtitatem, quàm à debitore promiſſa, debitaq; fuiſſet, teneretur non tantũ ad quãtitatẽ promiſſam, ſed ad id etiã, quod vltra cum ſcienter ipſe promiſerat. ibi num.3. ea.

1 Fideiuſſor eius, qui verè debitor eſt, ad debitam quantitatem infra ſex menſes ſoluere promittens, nõ liberatur, nec eximitur ab obligatione fideiuſſoria, licèt creditor ſine licentia, & conſenſu ipſius fideiuſſoris diem ſolutionis debitori prorogauerit. Opi.289.nu.1. 269

1 Fideiuſſor intercedens, obligansq; ſe ſimpliciter pro reo principali obligato ad ſoluendũ infra certũ tẽpus, etiã facta prorogatione inter partes principales, tenetur ad ſoluendum, non obſtante ipſa termini prorogatione. Opin.290. num.1. ea.

1 Fideiuſſor, qui promiſit aliquẽ repræſentare, toties, quoties ſeù de eũ ſiſtẽdo iuri; ſi nõ repræſentauit, nec fecit eundẽ in iudicio ſiſtere, vltra pœnam fiſco debitã, ratione fideiuſſionis, tenetur parti, ad cuius inſtantiam fuit captus, ad intereſſe. Opin.291. num. 1. 270

1 Fideiuſſor nominatus apud acta, præſens & non contradicens nominationi de ſe factæ, non cenſetur promiſiſſe, nec inducitur ſtipulatio ob iudicij colorem, vbicunque fideiuſſor nihil reſpondeat. Opin.292.num.1. ea.

1 Fideiuſſor non eſt idoneus, quotieſcũque cuſtodiam caſtri haberet, vbi fideiuſſio per eum præſtari debet; quoniã iudex, vel familia non poteſt accedere ad exequendum contra eum. Opin.293. num. 1. ea.

Fideiuſſor licèt eſſe nõ poſſit nõ poſſidẽs immobilia; tamẽ eſt idoneus, ſi principalis eſt ualdè diues. ibi nu.3. ea.

1 Fideiuſſor repetens à debitore principali, quod pro eo ſoluit, non admittitur ad probandam ſolutionem per ſolã creditoris confeſſionem, ex hac enim non probatur ſolutio: ſed in contrarium, quòd imò probetur, apparet communis opinio. Opin.294. num. 1. 271

1 Fideiuſſor pauper à creditore vocatus, & conuentus in iudicio, poteſt ſoluere de bonis principalis ſtante paupertate ſua, & impoſſibilitate, difficultate, ſeù impotẽtia ſolutionis de ſuo proprio, ne in carceribus maceretur, & in eis perpetuò detineatur. Op.295.n.1.ea.

1 Fideiuſſor datus, ſeu acceptus in prima inſtantia, non tenetur in eo, quod poſtea iudicatur in cauſa appellationis, niſi aliud actum ſit. Opin.299. num.1. 272

1 Fideiuſſor dicitur propriè, & indiſtinctè debitor: & creditor propriè dicitur ille, cui debetur ex fideiuſſione, Opin.300. num. 1. 273

1 Fideiuſſor poteſt agere contra ſuum principalem, vbi creditor cõfiteretur ſe ſatiſfactum eſſe ab iſto fideiuſſore: & ſic confeſſio creditoris ſibi ſatiſfactum fuiſſe à fideiuſſore ſufficit ad agendum contra principalem. Opin. 301. num.1. ea.

2 Fideiuſſor, qui ſub pœna promiſit aliquem in iudicio repræſentare certa die, ſi poſt morã repræſentauerit, nõ tenetur ad pœnã, quia potuit moram purgare; & hoc etiam iuramento interueniente. Opin.522.nu.3. 74

Fideiuſſor obligãs repræſentare aliquem ſub certa pœna, & cum iuramento, non admittitur ad purgandũ moram: & ſic repræſentando ipſum reũ poſt moram, tenetur ad ſolutionem ipſius pœnæ, abſque ſpe aliqua purgandi moram. ibi num.5. ea.

Fideiuſſor de iudicio ſiſti, contra quẽ agitur ex eo capite, quòd mora fuerat commiſſa in ſiſtendo, eſtò quòd peteretur intereſſe: tunc igitur deberet conſtare de quantitate ipſius intereſſe, & probari verum debitum principalis, in quo ille tenebatur, antequàm cogatur ad ſoluendum. ibi num.17. 75

2 Fideiuſſor ſi ſoluit, quod pacto nudo promiſſum eſt à principali, poteſt repetere ab eo tantũdem, excuſaturque, licèt exceptionẽ pacti nudi nõ oppoſuerit, ex quo erat verecũdia, et repudor eã opponere Op.569.n.7. 118

3 Fideiuſſor non poteſt eſſe teſtis pro fideiuſſore ad probandũ, ꝙ nõ principaliter fideiuſſerũt. Opi.986.n.1. 111

Fideiuſſor acceptus à creditore vt principalis nõ habet beneficiũ diſcuſſionis, quia eſt correus debẽdi. ibi n. 2.ea.

3 Fideiuſſor pro reo principali qui eſſet ſoluẽdo põt eſſe idoneus teſtis, ſecùs ſi nõ eſſet ſoluẽdo. Opi.987.n.1. 111

Fideiuſſor renuncians ſecundũ traditionẽ Glo. 1. c. 2. de arbit. non poteſt eſſe teſtis pro principali reo: quia videtur habere intereſſe in cauſa ſaltẽ ne litibus et ſumptibus vexetur, & pſiſſimũ quãdo fuit fideiuſſor pro tempore ſocietatis pro fideiuſſore. ibi num. 2. ea.

Fideiuſſor nõ renũciãs beneficio excuſſionis, præſẽte principali, & exiſtẽte ſoluẽdo, põt eſſe iudex & teſtis, quia tunc nullus regreſſus haberi poteſt contra eum: nec hoc afferre poteſt damnũ ipſi fideiuſſori. ibi nu.3. 11:

1 FIDEIVSSORIS obligatio tollitur, ſicut tollitur obligatio principalis. Opin. 300. num. 2. 273

1 FIDEIVSSOREM comprehendit etiã lex prohibẽs minoris debitorẽ eſſe tutorẽ. Opi. 300. nu. 3. 273

1 FIDEIVSSORES dare promittẽs, dãdo pignora, etiam inuito creditore, liberatur: nam melius, & tutius eſt incumbere pignori, quàm in perſonam agere. Opin. 296. num. 1. 271

1 Fideiuſſores dare promittens, intelligitur promiſiſſe eos dare in loco promiſsionis & celebrati contractus, & de hominibus eiuſdem loci. Opin. 297. num. 1. 272

1 FILIVS pro patre deſeruire poteſt, vbicunq; eſt electa induſtria perſonæ patris. Opin. 33. nu. 14. 28

Filius de alio confidere plus non debet, quàm de patre, & èconuerſo. ibi num. 16. ea.

Fili' nõ ẽ ĩteger hõ, ſed pars paterni corporis. ibi n. 17. ea.

Filius pro patre mori debet. ibi num. 19. ea.

Filius excuſatur ex præcepto patris. ibi num. 22. ea.

Filius poteſt propulſare violentiam corporalem illatam patri pro eo liberando, quemadmodum ſi ipſi filio violentia hæc illata fuiſſet. ibi num. 24. ea.

1 Filius, qui conſumpſit partẽ ſuam, quam habuit à patre, poteſt petere alimenta. Opin. 45. num. 7. 41

Filius conſumens legitimam ſibi aſſignatam à patre leui culpa, adhuc pater non poſſet ipſi filio alimenta denegare. ibi num. 8. ea.

Filius licèt alimenta præterita petere nõ poſſit, tamen ille qui eũ aluit, alimenta iſta petere valet. ibi nu. 13. ea.

1 Filius, vel nepos pauper exiſtens, & agens querela inofficioſi teſtamenti, vel petens bona paterna ſibi reſtitui, ac reportans primã ſententiã in eius fauorẽ aduerſus reum conuentum in iudicio, poteſt petere ſibi ſubminiſtrari per ipſum reum, officio iudicis, expenſas litis, alimenta, ſeu victus. Opin. 168. num. 1. 258

1 Filius non præſumitur hæres patris: cùm non valeat cõſequentia, filius ergo hæres: & ſic agens contra filiũ vti hæredem patris, debet hoc probare, cùm ſit fundamentum ſuæ intentionis. Opin. 178. num. 7. 264

1 Filius non poteſt teſtari, non ſolùm in aduentitijs, quorũ vſusfructus ſpectat ad patrem, ſed etiam in his, quæ ſunt ſua pleno iure. Opin. 302. num. 2. 275

Filius poteſt teſtari poſtquàm eius pater religionem ingreſſus eſt. ibi num. 4. ea.

Filius de conſenſu patris de peculio aduentitio poteſt condere teſtamentum ad piam cauſam. ibi num. 5. ea.

1 Filius non poteſt ſtare in iudicio ſine conſenſu patris, & iudiciũ ita cum eo actũ eſt, nullũ. Opi. 303. n. 1. 280

Filius poteſt comparere in iudicio abſque patris licentia, ſtante, & durante abſentia patris. ibi num. 6. 281

Filius in cauſis ſpiritualibus põt agere, et cõueniri in iudicio abſq; cõſenſu patris; & cõſequẽter põt ingredi monaſteriũ nullo patris cõſenſu interueniẽte. ibi nu. 7. ea.

Filius poteſt impetrare reſcriptum abſque conſenſu patris; imò poteſt impetrare ipſum reſcriptum à Principe contra patrem vel auum. ibi num. 8. ea.

Filius in beneficialibus poteſt agere in iudicio ſine patris conſenſu. ibi num. 9. ea.

Filius poteſt agere in iudicio in cauſa reconuentionis ſine conſenſu patris. ibi num. 12. ea.

Filius in cauſa appellationis poteſt comparere in iudicio ſine patris conſenſu. ibi num. 13. ea.

Filius in his, quæ ſunt volũtariæ iuriſdictionis, poteſt agere nullo conſenſu patris implorato. ibi num. 14. ea.

Filius poteſt implorare officium iudicis ſine conſenſu patris. ibi num. 15. ea.

Filius poteſt eſſe in iudicio ſine conſenſu patris in omnibus cauſis, in quibus minor poteſt eſſe in iudicio abſque tutoris authoritate. ibi num. 16. ea.

Filius coram arbitro, vel arbitratore poteſt comparere agendo, vel ſi conueniatur defendendo, ſine patris conſenſu: nam compromiſſum fieri poteſt verbis, nulla interueniente obligatione. ibi num. 17. ea.

Filius põt ſtare in iudicio in cauſis criminalib' ſine cõſẽſu patris, & præſertim in cauſa ad defensã. ibi n. 18. 282

Filius poteſt conſtituere procuratorem ad defenſam ſine conſenſu patris. Imo ad defenſam etiã ipſe filius poteſt comparere in iudicio ſine patris licentia. ibi nu. 19. ea.

Filius accuſans, vel accuſatus pro criminali cauſa, poteſt comparere in iudicio abſque conſenſu patris, & ſic licentia patris nõ eſt neceſſaria in tali caſu. ibi n. 20. ea.

Filius obligans ſe cum conſenſu patris, poteſt tale debitum peti in iudicio contra filiũ, etiam quòd non interuenerit patris conſenſus. ibi num. 21. ea.

1 Filius inſtitutus in re certa, totam hæreditatem habebit, hærede uniuerſali non adeunte. Opin. 305. nu. 2. 284

Filius poteſt præteriri de eius conſenſu in teſtamento patris uel matris. Opin. 305. num. 4. 285

1 Filius ultra cauſas cõprehẽſas in §. aliud, in auth. vt cùm de appell. cognoſc. poteſt ex ſimili, vel grauiori exhæredari, licèt ibi non expreſſa. Opin. 306. nu. 1. 285

1 Filius exhæredatus excluditur à ſucceſſione in feudis hæreditarijs, quando mala mente fuerit exhæredatus; dũmodo cauſæ exhæredationis fuerint iuſtæ, & expreſſæ. Opin. 307. num. 1. 286

Filius iuſtè exhæredatus nõ ſuccedit in feudo. ibi nu. 2. ea.

1 Filius furioſus poteſt exhæredari ex cauſa ingratitudinis ante furorẽ cõmiſſa contra patrẽ. Opi. 309. n. 1. 287

1 Filius poteſt repudiare hæreditatem, retentis bonis emphyteoticis, præſertim, quando pater ſibi & filijs emphyteoſim ſtipulatus eſſet. Opin. 310. num. 1. 288

Filius ſuccedere volens in feudo ex pacto, & prouidentia, debet eſſe hæres, & non poteſt feudũ retinere, & hæreditatẽ repudiare, quod in Regno obſeruat. ibi n. 2. ea.

Filius renuncians hæreditati, et bonis paternis, etiam emphyteoſi renũciare intelligit: quia bonorũ appellatione etiã data in emphyteoſim cõtinentur. ibi nu. 7. 289

Filius exhæredari nequit, quẽ ante teſtamentũ patris cõmiſſę ingratitudinis pœnitet. vide ĩ uerbo Exhæredari.

1 Filius debet habere legitimã ex bonis, & ſubſtantia patris defuncti, non autem in pecunia numerata, etiam ſi pater legaſſet ei in teſtamento certã pecuniam pro eius legitima. quæ debet aſſignari in aliquibus bonis ipſi filio arbitrio iudicis. Opin. 311. num. 1. 289

Filius, cui iure inſtitutionis relictum eſſet minus, quàm legitima, poteſt pro ſupplemento recurrere non ſolùm contra hæredem vniuerſalem, ſed etiam contra legatarios pro rata, ibi num. 2. ea.

Filius grauatus de reſtituẽdo poſt tẽpus, nõ tenet fructus perceptos cõputare in quartã Trebellianicã. ibi n. 4. ea.

Filius non poteſt approbare teſtamentum patris ſeu matris in præiudicium ſuorum fratrum in minori parte inſtitutorum. ibi num. 5. ea.

Filius alienans rem alienari prohibitam, in dubio pro ſua legitima eam elegiſſe cenſetur. ibi num. 6. 290

Filius poteſt eligere, an velit ſibi in legitimam imputare rem alienatam, cùm creditor ſit. ibi num. 7. ea.

1 Filius neceſſe habet parentes inſtituere hęredes in aliquo, in caſibus, quibus poſſunt facere teſtamentum; aliàs teſtamentum eſt nullum, ſi prætereantur parentes. Opin. 313. num. 1. 291

1 Filius ea, quæ acquirit in ludo, non acquirit patri, tanquam quæſita ex illicito, & turpi quęſtu, nec cõmunicantur fratribus mortuo patre. Opi. 314. nu. 3. 292

Filius fænerans, volente patre, cũ pecunia paterna, vel materna, tenetur ad reſtitutionem huiuſmodi illiciti quęſtus, ſimul cum ipſo patre: quia ambo deliquerunt. ibi num. 5. ea.

1 Filius naturalis propriè dicitur ille, qui natus eſt in domo ex concubina, in ea retenta & ex legitimo concubinatu. Opin. 315. num. 1. 293

Filius naturalis ſimul, et æquè ſuccedit matri etiam inteſtatæ cum legitimis, etiam ſi mater eſſet illuſtris. ibi num. 17. 295

Filius naturalis non habet ius agendi ex titulo inofficioſi teſtamenti, licèt pater ei nihil relinquat. ibi n. 18. ea.

Filius naturalis poteſt agere de inofficioſo teſtamento cõtra teſtamentum matris, vbicunque ei per ipſam matrem nihil relictum ſit. ibi num. 19. ea.

Filius naturalis non obtinet parentum nobilitatem: nec eſt aliquo modo nobilis genere, nec dicitur de parentela. ibi num. 20. ea.

Filius ſeu filia naturalis duntaxat, dummodò ex damnato coitu procreatus non ſit, ſuccedit matri excluſa auia etiam quò, ad legitimam. vide in verbo Filia.

1 Filius ſtipulans patri, & non ſibi, acquirit etiã patri proprietatẽ, & ſibi imputatur, ſi dñio priuari debet; cùm potuerit ſtipulãdo ſibi illud quærere. Op. 316. n. 4. 296

1 Filius non poteſt vocare patrem, aut matrem in ius abſque venia, etiam ſi ſint pater, & mater ſpirituales, qui ſuſceperunt eũ de ſacro fonte: & ampliatur etiã ſi ſit paratus ſoluere pœnã, nõ validabitur proceſſus, valeret tñ parte citata, et nõ opponẽte. Op. 317. n. 1. 296

1 Filius religionis profeſſione ſoluitur nexibus patriæ poteſtatis: ſi tamen hoc ſit vtile filio; ſecus ſi damnoſum. Opin. 318. num. 3. 297

1 Filius fratris nõ intrat in locũ patris ſui in fideicõmiſſo, qñ agiẽ de ſucceſſione hominis; ſecùs qñ agiẽ de ſucceſſione legali, ex rõne, ſm̃ vnã cõem opinionẽ. ſed ſm̃ alterã ſẽtentiam cõtrariã ſimiliter cõem, filius fratris q̃uis agaẽ de ſucceſſione hominis, tñ nanciſciẽ locũ patris. Qđ ampliaẽ, vt filius ſubeat locũ patris ẽt in emphyteosi, et feudo ſicut ĩ hęreditate. Op. 319. n. 1. 298

1 Filius eo ipſo, q declarat velle ſupplementum legitimæ, tale ſupplementum acquiritur, & conceditur cum fructibus à tempore mortis teſtatoris. Opi. 320. n. 1. 299

1 Filius ſuccedens patri nõ diciẽ acquirere, ſed acquiſitũ capere, ac dñiũ cõtinuare, ẽt in feudis. Op. 321. n. 1. 299

Filius in vita patris nominatur feudatarius. ibi nu. 3. ea.

1 Filius non tenetur dotare matrem, ſed duntaxat alere. Opin. 326. num. 1. char. 303. Quod nõ procedit ſi facultates vtriq; ſufficiãt. ibi verſ. Quod vẽdicat ſibi. ea.

1 Filius non poteſt de iure ciuili contrahere matrimonium abſque patris conſenſu, niſi ad uigeſimũ quintum annum uſque peruenerit. Opin. 327. num. 3. 304

Filius contrahens matrimonium abſque parentum conſenſu, exhæredari non poteſt. ibi num. 5. ea.

1 Filius, cui ex teſtamento, vel ab inteſtato delata eſt hæreditas, non poteſt legitimam abſque onere capere, & reſiduũ ipsius hæreditatis repudiare, ſed totum, aut capere, aut repudiare debet. Opin. 329. num. 1. 305

1 Filius grauatus per patrem, licèt ob omiſſionem inuentarij perdat Trebellianicam, tamen non perdit legitimam. Opin. 357. num. 6. 331

1 Filius, ſeu de liberis, quibus legitima debetur iure naturæ, quartam Falcidiam ultra legitimam detrahere poſſet. Opin. 358. num. 2. 331

Filius hæres in diẽ vel ſub conditione rogatus reſtituere, duas quartas detrahere poteſt; ſecùs ſi purè, de iure pontificio. ibi num. 3. ea.

2 Filius paciſci ſuper legitima non poteſt, nec ſuper hæreditate patris. Opin. 455. num. 6. 8

2 Filius vel filia cui pater in vita aſſignauit legitimam, nõ põt poſt mortẽ petere ſupplementũ, si bona patris fuerint aucta; quia attendit tẽpus aſſignationis, ſm̃ vnam cõem opinionẽ: ſed ſm̃ alterã ſentẽtiã ſimiliter cõem contrariam, filius poſſet petere huiuſmodi ſupplementum, si poſt ipsius congruæ legitimæ ſolutionem effectus fuerit locupletior. Opin. 456. num. 1. 8

2 Filius rogatus reſtituere in diem, vel ſub conditione, poteſt duas quartas detrahere. Opin. 459. num. 1. 10

Filius rogatus reſtituere in diem vel ſub conditione poteſt detrahere duas quartas; ſecùs quando purè; quia tunc non poſſet detrahere de iure canonico, & eius æquitate nisi unam. ibi num. 2. ea.

Filius grauatus detrahit ſolummodò legitimam, quando pater mandaret ſeu iuberet totam hæreditatem reſtitui, & tunc debet computare filius Trebellianicã in legitimam. ibi num. 3. ea.

Filius grauatus in vita, vel poſt mortem reſtituere, non tenetur fructus in Trebellianicam imputare, niſi poſtquam ipſe, & hæredes ſui fuerint in mora conſtituti in iudicio: à die enim litis conteſtatæ filius ipſe grauatus, & hęredes ſui, fructus in Trebellianicam, & nõ prius imputare tenentur. ibi num. 8. 11

2 Filius inſtitutus à patre in re propria ipſius filij nõ dicitur inſtitutus, ſed præteritus. Opin. 484. nu. 18. 36

2 Filius, & pater confitentes in eodẽ inſtrumento recepiſſe dotem; vnuſquiſque tũc tenetur pro dimidia, & sic ad quẽlibet pro dimidia præſens dos intelligiẽ perueniſſe, & quilibet ipſorũ pro rata teneẽ. Opi. 595. n. 1. 134

2 Filius tẽpore oppreſſionis famis habẽs patrẽ et filiũ fame morientes; si vnũ ſolùm panẽ habeat, debet priùs ſubuenire patri quã filio, et panẽ illi dare, et ſinere potius fame mori filiũ, quàm patrẽ. Opin. 596. nu. 5. 135

2 Filius ac frater poſt mortem patris tradens, ſoluenſque dotem ſorori ſuæ, cui reperiebatur legatum factum à patre, tunc dos ipſa imputatur in ipſum legatum. Opin. 597. num. 3. 136

2 Filius, & pater hodie in aduentitijs inter ſe efficaciter obligantur. Opin. 599. num. 1. 136

2 Filius ſuccedere poteſt ex capite vnde liberi, & ex capite vnde legitimi: & à primo excluſus præſcriptione

triginta annorum, poteſt intra alios triginta annos admutti ex ſecundo. Opin.632.num.7. 156

2 *Filius præteritus approbans teſtamentum, in quo præteritus fuit, prodeſt ex tali approbatione teſtamenti hæredi inſtituto etiã abſenti: quia actus approbationis depẽdet à ſola volũtate approbãtis. Opi.680.n.2.* 188

2 *Filius ſciens aliquem occiſurum patrem ſuum, & nõ reuelauit: licèt non ſit delicti particeps, punitur vt parricida. Opin.694.num.2.* 198

2 *Filius illegitimus ex coitu non accuſabili natus, ad ſucceſſionem matris admittitur, niſi mater ſit illuſtris. Opin.793.num.2.* 276

2 *Filius prohibitus obligari, vel contrahere per ſtatutum, niſi ſit artifex, vel mercator, poteſt ſe obligare vel contrahere ratione artis, vel mercaturæ quam exercet. Opin.797. num.2.* 279

2 *Filius ſpurius legitimatus per Principem excludit fœminas, ſtante ſtatuto, quòd ſtantibus maſculis filiæ excludantur. Opin 802. num.29.* 295

Filius ſpurius legitimatus per Principem, verè ac propriè legitimus, & naturalis cenſetur. ibi nu.30. ea.

2 *Filius faciens teſtamentum, in caſibus à iure permiſſis, tenetur parentes in aliquo hæredes inſtituere; aliàs teſtamentum eſt nullum. Opin.813. num.1.* 303

2 *Filius debet habere legitimã in proprietate, & vſufructu, nec poteſt grauari in vſufructu. Opi.832.nu.29.* 328

2 *Filius maiori dolore afficitur, ſi pater vni fratri donet quã ſi extraneo. Opin.833. num.1 5.* 335

2 *Filius præſumitur ignorare codicillos paternos, & omnia quæ in eis continentur. Opin. 835.nu.8.* 338

Filius præſumitur habuiſſe plenam notitiam teſtamenti paterni, vbicunque illud apud eum repertum ſit. ibi num. 15. ea.

2 *Filius non ſubintrat in locum ſui patris in fideicommiſſo in diſpoſitione hominis. Opin. 843. num.11.* 347

2 *Filius ſubintrat in locum patris prædefuncti, & cum patruo concurrit, quoties agitur de ſucceſſione aſcendẽtis vel patrui de iure cõmuni. Opi.844.nu.34.* 358

Filius, quando agitur de diſpoſitione hominis, intrat in locum patris, quando tractatur de fideicommiſſo, & de ſucceſſione aſcendentis. ibi num.55. 363

Filius legitimari poteſt, vide in verbo Legitimari.

2 *Filius in ſucceſſione legali intrat locum patris: & vbi tractatur de ſucceſſione patrui, nepos ſuccedit vnà cum patruo. Opi.869.n.6.char.416.& Opi.844.n.18.* 355

3 *Filius contra parentes ob reuerentiam non cogitur ad deponendum. Opin. 928. num. 15.* 56

Filius nõ põt eſſe teſtis in cauſa patris. Opi.954.n.1. 80

Filius contra patrem admittitur teſtis, vbicunque accedit conſenſus eius contra quem deponere poſſet huiuſmodi teſtis. ibi num. 11. 81

Filius non poteſt eſſe teſtis in cauſa, in qua interuenit eius pater procuratorio nomine alterius: & ſimiliter pater in cauſa filij procuratoris repellitur etiam à teſtimonio. ibi num. 12. ea.

3 *Filius eſt idoneus teſtis inter patrẽ, & matrẽ: quia ꝓpter paritatẽ affectionis ceſſat ſuſpitio. Opi.960.n.12.* 86

3 *Filius ſpiritualis an poſſit eſſe teſtis pro patre ſpirituali, remiſſiue. Opin. 976. num.3.* 102

3 *Filius quicquid acquirit, præſumitur ex bonis paternis acquirere, patre exiſtẽte diuite; ſecùs exiſtẽte paupere, & negligente. Opin. 1058. num. 2.* 171

1 F I L I I *ex legitimo matrimonio procreati ſuccedunt de iure in feudis. Opin. 304. num.1.* 283

Filij ſuſcepti ex concubina legitimantur, quando vir in mortis articulo conſtitutus eã accipit in vxorẽ, & cõſequenter matrimonium antedictum, ita, & taliter contractum, valet & tenet. ibi num. 10. 284

Filij nati ex clerico in minoribus ordinibus conſtituto, & concubina, legitimantur per ſubſequens matrimoniũ: ſed ſi talis clericus eſſet beneficiatus tempore natiuitatis filiorũ, non legitimantur per ſubſequens matrimoniũ; ſecus verò ſi nõ eſſet beneficiatus. ibi nu. 11. ea.

Filij orti ex concubina legitimantur, etiã ſi medio tẽpore interueniret aliud matrimonium. ibi num. 12. ea.

1 *Filij naturales, qui à lege tales conſiderãtur, veniunt appellatione coniunctorum. Opin. 315. nu. 10.* 295

Filij naturales excludunt à ſucceſſione ſimpliciter ſubſtitutũ. quod remiſſiuè in ſex caſib⁹ limitat. ibi n. 12. ea.

Filij naturales poſſunt inſtitui à patre non habente legitimos, etiam ſi habeat aſcendentes, dummodo eis legitimam relinquãt. ibi num. 13. ea.

Filij patrum concubinas, vxores ducere non poſſunt: nec nati in concubinatu valent contrahere matrimonium cum patris conſanguineis. ibi num. 15. ea.

Filij baſtardi non poſſunt portare arma, ſeu inſignia parentum, nec eis vti. ibi num. 21. ea.

1 *Filij inceſtuoſi, & ex damnato coitu procreati (vt ſunt filij monialium, & ſacerdotum, & ſimiles) vocant in ius parentes ſuos ſine venia. Opin.317. num.7.* 297

1 *Filij duorũ fratrũ, ſeu nepotes ex fratre, nullo ſuperſtite patruo, ſuccedunt eidẽ patruo ab inteſtato in capita nõ in ſtirpes, etiam in feudis, & eſt cõmunis opinio, alia magis cõis, ꝙ ſuccedãt in ſtirpes. Opi. 323. n.1.* 301

Filij fratrum, & fratres in ciuitate Neapolis, de conſuetudine ſuccedunt in hæreditate patrui ab inteſtato decedentis in ſtirpes non in capita. ibi num. 4. 302

2 *Filij vel filiæ Iudæorũ effecti Chriſtiani poſſunt petere in vita parentum alimenta, legitimam, dotes, & donationes propter nuptias; & ipſi parentes ſeu patres eas præſtare tenentur. Opin.455. num.9.* 8

Filij nati ex matrimonio putatiuo ſũt legitimi quò ad vtrũq; parẽtũ ete. vide ĩ verbo, Matrimoniũ putatiuũ.

2 *Filij naturales nõ dicũtur agnati, ſiue coniuncti cognatis ex linea paterna. Opin. 807. num.4.* 285

2 *Filij legitimati per reſcriptum Comitis Palatini nõ excludunt fœminas, ſtante ſtatuto illas excludente, ſtantibus maſculis. Opin.812. num.28.* 295

2 *Filij poſiti in conditione non dicuntur vocati, nec honorati. Opin.844. num.24.* 356

Filij ſuccedunt in locum patris in fideicommiſſis. ibi nu. 31. char.357. & nu.65. 367

Filij in fideicõmiſſis ſuccedũt in locũ patris, qñ agitur de ſucceſſione aſcendentiũ vel patrui. ibi num.32. char. 358. & nu.66. char.367. & nu.75. & 76. 369

Filij in cõditione poſiti, & grauati in teſtamẽto à teſtatore, cenſentur poſiti in diſpoſitione. ibi nu. 44. 361

Filij poſiti in conditione, in diſpoſitione poſiti cenſentur, quando teſtator ſub eadẽ liberorũ conditione ad plures gradus ſubſtitutionum digreſſus ſit. ibi nu.46. ea.

Filij

Filij in fideicomoniſſis ſuccedunt in locum patris, quando ſubſtituti eſſent ſuperſtites ſeù ſuperuiuentes. ibi numero 61. 364

Filij ſubintrant in locum patris, quando non ageretur de excludendo aliquem à ſucceſſione, ſed tantùm quòd nepos concurreret cum patruo. ibi numero 67. charta 367

2 Filij filiorum grauati etiam aſtringuntur fideicommiſſo, licèt conditio fideicommiſſi exiſtat poſt mortem primi grauati. Opin. 855. nu. 2. 391

Filij in conditione poſiti ſubſtituti cenſentur, ſi teſtator, qui eos poſuit in conditione, digreditur ad plures gradus ſubſtitutionum. ibi nu. 5. 392

Filij in conditione poſiti, ſubſtituti videntur, ſi conſtaret de voluntate teſtatoris. ibi nu. 6. ea.

2 Filij ſubſtituti ad inuicem his verbis non videntur, ſi teſtator dixerit, & ſi omnes deceſſerint. Opin. 860. numero 3. 396

Filij ſubſtituti inuicem cenſentur grauati, tribus concurrentibus, videlicet, quòd ſubſtitutio ſit facta in toto poſt mortem plurium; & quòd conditio verificata fuerit in perſona primi mortui, non autem vltimi. ibi numero 6. ea.

2 Filij in conditione poſiti non cenſentur ex teſtamento vocati ad fideicommiſſum, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, quòd poſiti in conditione videantur vocati, & in conſequentiam honorati, & ſub nu. 3. Opin. 862. num. 1. 398

Filij poſiti non ſolùm in conditione, ſed grauati etiam minimè cenſentur vocati, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter cõmunis ſit, quòd poſiti in conditione, & ſimul grauati, vocati cenſeantur. ibi nu. 3. ea.

Filij in conditione poſiti, in viginti octo caſibus videntur vocati, remiſſiuè. ibi nu. 4. ea.

Filij poſiti in conditione licèt non cenſeantur aliter inuitati: tamen fauore ipſorum filiorum ponitur conditio ſi ſine liberis &c. ibi nu. 5. ea.

Filij inſtitutorum in conditione poſiti, videntur eſſe in diſpoſitione, vbicunque extiterunt vocati tacitè uel expreſſe. ibi nu. 6. ea.

Filij in conditione fideicommiſſi poſiti, non cenſentur vocati ad fideicommiſſum, niſi ex multis coniecturis, vel ex uerbis appareat teſtamenti id voluiſſe teſtatorem. ibi num. 7. 399

2 FILIORVM par affectio eſt, & naturalis æquitas. Opin. 833. nu. 10. 335

2 Filiorum appellatione non veniunt nepotes, quando nepotum fauor reſultaret in damnum filiorum. Opinione 844. num. 27. 365

Filiorum appellatione non veniunt nepotes, quoties diſpoſitio verificari poteſt in perſona filiorum. ibi numero 28. ea.

2 Filiorum appellatione veniunt etiam nepotes in ſubſtitutionibus. Opin. 847. nu. 5. 377

2 FILIIS incapacibus bonorum non conceditur beneficium. l. hac edictali. C. de ſecund. nupt. Opin. 527. numero 9. 79

Filijs erga matrem ingratis denegatur beneficium. l. hac edictali. C. de ſecund. nupt. & maritus totum lucrari poſſet. ibi nu. 11. ea.

1 FILIVSFAMILIAS poteſt alienare abſque patris conſenſu pro redimendo patre ipſo in carceribus retento. Opin. 41. nu. 5. 38

1 Filiusfamililiàs regulariter non poteſt teſtari, etiam patre volente; imò patris conſenſus non operatur, vt teſtamentum valeat. Opin. 302. nu. 1. 275

Filiusfamiliàs non poteſt teſtari pendente patris ſui captiuitate, ſecundùm vnam communem, licèt altera opinio ſit ſimiliter communis. ibi nu. 3. ea.

Filiusfamiliàs poteſt teſtari de bonis ſibi donatis per Principem. ibi nu. 20. 277

Filiusfamiliàs poteſt teſtari de peculio caſtrenſi, vel quaſi: quia in ipſis bonis habetur pro patrefamiliàs. ibi numero 21. ea.

Filiusfamiliàs licèt teſtari non poſſit, etiam patre conſentiente, poteſt tamen donare cauſa mortis ipſo permittente, vbi præſtatur conſenſus in aliorum commodum, non autem ipſius patris. ibi nu. 22. ea.

Filiusfamiliàs, vel filiafamiliâs non poteſt donare patri cauſa mortis cum eius conſenſu ſimplici, & non interueniente iudicis authoritate. ibi nu. 23. ea.

Filiusfamiliàs quare de patris voluntate teſtari non poteſt, & tamen cauſa mortis donat patre permittente? redditur ratio concludens, & communis. ibi numero 31. 278

Filiusfamiliàs non poteſt legare, fideicommittere, & codicillare, etiam de conſenſu patris. ibi numero 32. charta 279

Filiusfamiliàs licèt teſtari non poſſit, etiam patre conſentiẽte, poteſt tamẽ diſponere inter viuos de bonis in quibus patri vſusfructus non quæritur. ibi n. 34. ea.

1 Filiusfamiliàs licèt agere, & conueniri nequeat in iudicio abſque patris conſenſu; tamen hoc non procedit, quando interuenit vt procurator, tutor, aut curator: quia officij neceſſitas in hoc, & multis alijs caſibus excuſat. Opin. 303. nu. 5. 281

Filiusfamiliàs poteſt ſibi eligere ſepulturam abſque patris conſenſu. ibi nu. 11. ea.

Filiusfamiliàs poteſt conueniri in iudicio ſine patris conſenſu ex decreto iudicis, & iudicium propter authoritatem iudicis ſuſtinetur. ibi nu 22. 282

Filiusfamiliàs poteſt agere in iudicio ſine patris licentia in omnibus caſibus, in quibus patri non quæritur vſusfructus. ibi nu. 24. ea.

Filiusfamiliàs miles pro ſuo caſtrenſi peculio eſſe poteſt in iudicio abſque patris conſenſu. ibi nu. 25. ea.

Filiusfamiliàs habens bona caſtrenſia, vel quaſi, poteſt ſe obligare, nullo patris conſenſu interueniente, & de ipſis bonis diſponere poteſt abſque paterna licentia. ibi numero 26. ea.

Filiusfamiliàs comparens in iudicio, & iurans non contrauenire ex defectu licentiæ non impetratæ à patre de comparendo, legitimat eius perſonam mediante iuramento antedicto. ibi nu. 27. ea.

1 Filiusfamiliàs ea, quæ lucratur ex pecunia data à patre ad negociandum, aut occaſione negociandi, non tenetur tanquàm peculium aduentitium communicare fratribus poſt mortem patris, ſed pars dimidia lucri

attribuitur operæ, ac induſtriæ ipſius filij negociantis, & hoc non erit fratribus conferendum. Altera autem pars dimidia attribuitur paternæ pecuniæ, & illa tanquàm profectitia communicabitur alijs fratribus, mortuo patre. Opin. 314. nu. 1. 292

Filiusfamiliâs quęſita per eum ex delicto, putà per vſuras, ex pecunia habita à patre ad negociandum, non confert fratribus poſt mortem patris; cùm aduentitia non conferantur. ibi nu. 2. ea.

1 Filiusfamiliâs, etiam infans, ratione ſuitatis, licèt non adeat, tamen tranſmittit hæreditatem patris non agnitam ad quoſcunque hæredes. Opinione 359. numero 2. 333

2 Filiusfamiliâs forenſis teſtari non poteſt in loco vbi extat ſtatutum, diſponens filiumfamiliâs teſtamentum condere poſſe vigore dicti ſtatuti. Opinione 814. numero 2. 304

FILII FAMILIAS ac filiæfamiliâs per contractum matrimonij liberantur à patria poteſtate. Vide in verbo Filiæfamiliâs.

Filijfamiliâs, & filięfamiliâs Hiſpani, & Galli, qui non ſunt in poteſtate patris poſſunt teſtari. Vide in verbo Filięfamiliâs.

1 FILIA ſpiritualis circa fornicationem habitam cum ea per ſacerdotem, illa dicitur, quę eſt de parochia. Opin. 98. nu. 9. 86

Filia teſtamentum faciens de dotibus ſuis, poſt mortem patris valet & tenet, etiam ſi in dote ipſa filia pater ſubſtitutionē feciſſet. Vide in uerbo Teſtamentum.

1 Filia peccans in corpus ſuum, à patre poteſt exhæredari, & et alimenta non debentur: nec dotem dare pater tenetur. Opin. 308. nu. 1. 287

Filia viuente patre ad meliorem vitam rediens, à patre, exhæredari nequit. ibi nu. 4. ea.

1 Filia naturalis dūtaxat, dummodò ex damnato coitu procreata non ſit, ſuccedit matri, excluſa auia, etiam quò ad legitimam. Opin. 315. nu. 16. 295

1 Filia poteſt nubere ſine patris conſenſu, maximè de iure canonico, & ſi excedat 25. annos, quo caſu etiam de iure ciuili poteſt: & tunc etiam poteſt cogere patrem ad congruè ſe dotandum. Opinione 327. numero 2. 303

1 Filia fratris de bonis communibus dotata, exiſtentibus fratribus ſocijs omnium bonorum, cenſetur dotari de bonis iſtorum fratrum, & non debet imputari dos in portionem patris filię nuptæ in diuiſione facienda inter eoſdem fratres, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariā ſimiliter communem, pater ipſius filię tenetur ſuo fratri compenſare. Opin. 338. nu. 1. 309

1 Filia vnica hæres inſtituta, vigore præſentati teſtamenti in poſſeſſionem omnium bonorum, etiam feudalium poni debet, non obſtante agnatorum oppoſitione. Opin. 353. num. 3. 327

Filia hæres inſtituta non mittitur in poßeſſionem ex teſtamenti pręſentatione, ſi cognati incontinenti opponerent velle probare illa eſſe bona feudalia: quia tunc eſſent legitimi contradictores ad impediendum huiuſmodi immiſſionem in poſſeßionem. ibi nu. 4. ea.

2 Filia valens petere ſe dotari, & hoc non agens ex pura negligentia, non præiudicat propterea ſuis filijs, & hęredibus, vt hoc petere non valeant. Opin. 588. numero 4. 132

2 Filia ab inteſtato excluſa in teſtamento ex forma ſtatuti, in inteſtati etiam cauſa militat ipſum ſtatutum, vt ipſa filia petere non poßit ſupplementū legitimæ. Opin. 773. num. 4. 267

2 Filia ſimpliciter à ſtatuto excluſa, in teſtamento patris præterita, poteſt illud rumpere, ſi pater extraneos vel filios inſtituerit. Opin. 812. nu. 26. 295

2 Filia, cui eſt dos promiſſa per patrem, computato in ea legato aliàs ipſi filiæ relicto, poteſt non obſtante tali promißione petere legatum ultra dotem promiſſam. Opin. 484. nu. 11. 35

Filia pro conſequendis legatis ſibi relictis habet tres actiones, & interdum officium iudicis poſt aditam hæreditatem: & legata ipſa creſcunt per inficiationem & moram hæredis; cùm hęres moroſus teneatur ad intereſſe, fructus, & expenſas. ibi nu. 17. 36

2 Filia vt ſua legitima priuari poßit eſt difficilè: nam leges abhorrent quemlibet modum priuandi filium legitima. Opin. 832. nu. 25. 328

Filia præſens tempore conditi teſtamenti paterni, & illud approbans in eo, quo fuit inſtituta, & declarans ſeu renuncians amplius non petere, non poteſt petere ſupplementum legitimæ. ibi nu. 35. ea.

ilia admittitur ad reuocandum bona alienata per patrē in fraudem ſuæ legitimæ; ſecùs alienata ex cauſa oneroſa abſque fraude. ibi num. 37. 329

2 Filia eſt proximior patruo, cùm ea ſit in primo gradu, & patruus, & ſic frater ſui patris in ſecundo. Opinione 848. numero 3. 379

1 FILIAFAMILIAS licèt ſit nupta, & conducta ad domum viri, non ob id liberatur à patria poteſtate, & non poteſt de bonis maternis, ſeu ſuper dote facere teſtamentum. Opin. 302. nu. 6. 276

Filiafamiliâs poteſt teſtari ad pias cauſas cum conſenſu patris. ibi num. 7. ea.

Filiafamiliâs poteſt teſtari vbicunque eſſet emancipata. ibi numero 8. ea.

Filiafamiliâs nupta, & conducta ad domum uiri, licèt non remaneat in patria poteſtate de conſuetudine, tamen mortuo marito, iterum reuertitur in poteſtatem patris. quod non procedit in Hiſpania. ibi numero 13. ea.

Filiafamiliâs tam in dote aduentitia, quàm in dote profectitia, ubicunque actio de dote eſſet ſolummodò ipſius filiæ, ob donationem ei factam de integra actione dotis, haberet hæredem ab inteſtato, ſecundùm communem opinionem, licèt altera opinio contraria ſit ſimiliter communis. ibi nu. 18. 277

Filiafamiliâs non poteſt donare patri cauſa mortis cum eius conſenſu ſimplici, & non interueniente iudicis authoritate, vide in verbo Filiusfamiliâs.

1 Filiafamiliâs poteſt eſſe in iudicio ſine patris licentia, petereque dotem aduentitiam. Opinione 303. numero 23. 282

1 FILIAEFAMILIAS, ac filijfamiliâs, per contractum matrimonij liberantur à patria poteſtate in Hiſpania, & in Regno Neapolitano. quod qualiter procedat,

procedat, declaratur. Opinione 302. numero 9. charta 276

Filiæfamiliás, ac filijfamiliás Hyſpani, & Galli, qui non ſunt in poteſtate patris, poſſunt teſtari abſque licentia, etiam de aduentitijs. ibi nu. 19. 277

1 FILIATIO, ex ſola parentum nominatione non probatur, niſi aliqua adminicula concurrant. quod limitatur quatuor caſibus. Opinione 322. numero 1. charta 300

Filiatio probatur ex eo, quòd quis nominatur vt filius in actu, qui magis conuenit filio quàm extraneo. ibi numero 2. ea.

Filiatio non probatur ex ſola nominatione, loquendo in ſpurijs, non in legitimis, & naturalibus, uel naturalibus tantùm, probatur ex ſolo tractatu, alijs non concurrentibus. ibi num. 3. ea.

Filiatio quomodò articulanda, & probanda ſit, remiſſiuè. ibi num. 4. ea.

Filiatio per ſolum tractatum non probatur, niſi alia adminicula concurrant, & præſertim parentibus hoc negantibus, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam ſimiliter communem contrariam, ipſa filiatio plenè probatur per tractatum. ibi nu. 5. ea.

Filiatio probatur ex tractatu, & communi opinione, cui ſtatur, niſi contrarium doceatur. ibi nu. 6. 301

2 FINIS deſtruitur, quando tollitur medium, ob quod peruenitur ad ipſum finem. Opinione 854. numero 5. 390

3 Fines non emuntur, ſed res. Opinione 1018. numero 4. 132

1 FISCVS ſuccedens in bonis priuati, per viam publicationis bonorum, ſiue alio modo, tenetur ea obligatione, qua tenebatur priuatus. Opinione 332. numero 1. 306

Fiſcus onera creditorum ſubit, quando bona vacantia ſibi deferuntur, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam ſimiliter communem, ſi ſine culpa hæredis ipſa bona vacare ceperint, adhuc fiſcus onera ſubire debet, vt teneatur legata, & fideicommiſſa agnoſcere. ibi nu. 2. ea.

1 Fiſcus indebitè aliquem moleſtans, poteſt, & debet in expenſis condemnari. Opin. 404. nu. 7. 373

2 Fiſcus, vt bona rapiat occiſoris ſui ipſius, quando non extitiſſet de crimine accuſatus, nec in eo deprehenſus, ſed de ipſo crimine ſuſpectus, teneretur probare mortem conſciuiſſe metu pœnæ, non autem impatientia doloris; ſecùs autem eſſet vbicunque erat accuſatus, vel in crimine deprehenſus. Opinione 560. numero 5. charta 112

2 FLORENTINA reſpublica opibus, potentia, & dominatu famoſiſſima, ab antiquo obtinuit facultatem cudendi aureos. Opin. 516. nu. 59. 66

2 FLVMINA continuò defluentia publica dicuntur. Opin. 510. nu. 2. 52

Flumina complures ciuitates in earum territorijs exiſtentia ſibi vſurpant. ibi nu. 5. ea.

Flumina ſunt illarum ciuitatum, per quarum territoria currunt: & ab illarum populo per ædificantes in illis eſt obtinenda licentia. ibi nu. 6. ea.

Flumina publica, cùm ea Cæſaris ſint, ex conceſſione ipſius Cæſaris concedi permittuntur. ibi nu. 7. ea.

Flumina in conceſſione feudi facta ab Imperatore, veniunt illa intra fines feudi exiſtentia. ibi numero 8. ea.

2 Fluminum publicorum proprietas, & vſusfructus ad Cæſarem pertinet. Opin. 510. nu. 3. 52

1 FOEMINA regulariter non ſuccedit in feudo, tanquàm incapax ipſius feudi. Opinione 276. numero 1. 262

Fœmina ſimul cum maſculo ſuccedit in feudo, ſi feudum acceptum ſit pro hæredibus vtriuſque ſexus. ibi numero 3. ea.

Fœmina ſuccedit in feudo ſimul cum maſculis, ubi feudum fœmineum eſſet debendum fœminæ, vel vbi ſpecialiter conueniret, vt ad fœminas tranſiret. ibi numero 4. ea.

Quod procedit dummodò tunc filij non extarent. ibidem.

Fœmina, licèt incapax feudi ſit, tamen in eo ſuccedit cum maſculis, ubicunque feudum pretio acquiſitum ſit: tunc enim magis conſideratur natura contractus, quàm feudi. ibi nu. 5. ea.

Fœmina in quibus caſibus feudi incapax non ſit, ponuntur remiſſiuè. ibi num. 7. ea.

1 Fœmina ſemel excluſa à feudo, exiſtentibus maſculis, cenſetur perpetuò excluſa; imò ex rigoroſa conſuetudine feudorum, etiam mortuis maſculis, & eis non exiſtentibus, qui eam excluderent, adhuc ſemper & perpetuò incapax eſt. Opin. 277. nu. 1. 263

Fœmina ſuccedit in feudo, & in eo admittitur, vbicunque maſculus eam excludens, ſtatim poſt mortem patris morieretur. ibi nu. 2. ea.

Fœmina in Regno Neapolitano, mortuo maſculo, ſuccedit in feudo. ibi num. 3. ea.

2 Fœmina comprehenditur etiam ſub propria hominis ſignificatione. Opin. 808. nu. 14. 287

3 Fœmina, cæcus, mutus & aliæ perſonæ ſimiles de iure inhabiles, vel aliter imperfectæ ad tenendum feudalia, admittuntur ad feudum, ſtatuto vel proclamate diſponente, quòd qui ceperit bannitum, ſeu aliquem malefactorem, habeat tale caſtrum in feudum. Opin. 821. numero 1. 313

1 FOEMINAE percutientes clericos ſunt excommunicatæ, ſicut maſculi; & abſolui non poſſunt tunc niſi à ſummo Pontifice. Opin. 104. nu. 8. 95

1 Fœminæ ſuccedunt ſimul cum maſculis in feudo, ſi feudum reperiatur conceſſum pro maſculis cum fœminis. Opin. 276. nu. 2. 262

2 Fœminæ excluſæ per ſtatutum propter maſculos, maſculis non exiſtentibus, ſuccedere non prohibentur. Opin. 812. num. 34. 296

Fœminæ excluſæ à ſucceſſione per ſtatutum, ſtantibus maſculis, non cenſentur excluſæ à bonis emphyteoticis, & eorum ſucceſſione. ibi nu. 36. ea.

Fœminæ excluſæ à ſucceſſione per ſtatutum, non cenſentur excluſæ à ſupplemento legitimæ. ibi numero 38. ea.

Fœminæ excluſæ à ſucceſſione per ſtatutum, & iuſtæ ſtare dote contentæ, non poſſunt petere ſupplementum legitimæ. ibi nu. 39. ea.

Fœmina

Fæminæ excluſæ per ſtatutum quouſque vixerint maſculi, maſculis deficientibus, etiam poſt quadraginta annos admittuntur ad ſucceſſionem; ſecùs ſi ſimpliciter ſint excluſæ. ibi nu. 43. ea.
Fæminæ momento à ſucceſſione excluſæ per ſtatutum, illas ſimpliciter excludens, perpetuò cenſentur excluſæ. ibi num. 44. 297
Fæminæ, quibus dos eſt promiſſa, cenſentur excluſæ per ſtatutum, diſponens fæminas dotatas ſuccedere non poſſe ſtantibus maſculis; ſecùs ſi ſtatutum exigeret dotem eſſe datam. ibi nu. 45. ea.
Fæminæ per ſtatutum excluſæ à ſucceſſione patris ſtantibus maſculis, computantur in numero filiorum ad faciendum partem in legitima: ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera contraria ſimiliter ſit communis. ibi nu. 48. ea.
2 Fæminæ licèt ſint de domo, & agnatione, tamen illa in illis finitur cùm ramuſculis, & frondibus, & non ſtipiti comparentur. Opin. 850. nu. 2. 381
2 FORENSES poſſunt teſtari coram quinque aut paucioribus teſtibus, vigore ſtatuti, aut conſuetudinis localis, diſponentis teſtamentum valere coram quinque aut paucioribus teſtibus. Opinione 803. numero 4. 282
FORMAE defectus non ſuppletur iuramento. Vide in verbo Iuramento.
1 FORNICATIO ſimplex eſt peccatum mortale, & contra legem diuinam. Opinione 98. numero 4. tharta 86
Fornicatio ſimplex, eſt coitus ſoluti cum ſoluta. ibi numero 11. ea.
Fornicatio, & omnis immunditia non nominetur in vobis, id eſt quæcunque alia ſpecies luxuriæ. ibi numero 27. 87
1 Fornicarios, & immundos omnes Deus vilipendit, & contemnit. Opin. 98. nu. 25. 87
1 Fornicatores, & luxurioſi ſunt tanquàm porci, vel iumenta putreſcentia in fecibus ſuis. Opin. 98. numero 28. 87
1 FORTVNA eſt Dei nutus nobis incertus, ſeù altera natura, in cælo caducorum dominium habens. Opin. 339. num. 2. 311
3 FOSSATA priuatorum, vt termini terminantes non terminati conſiderata, fundo vendito, non menſurantur. Opin. 1018. nu. 2. 132
Foſſata vt termini terminantes, rei venditæ accedunt, cui deſeruiunt. ibi nu. 3. ea.
Foſſata priuatorum, vt termini terminati intra exiſtentia, vendito, vel legato fundo, tanquàm eius pars menſurantur. ibi nu. 8. & 10. 132. & 133
Foſſata, vt termini terminati, venditoris ſunt. ibi numero 9. 132
Foſſata iſta priuatorum, proprietatis iura, dominijque vſus fundi, dicuntur. ibi nu. 10. 133
Foſſata agrorum ad perpetuam rei, ſeu agri vtilitatem deſtinata cenſentur. ibi nu. 11. ea.
Foſſata, in quibus maxima vtilitas conſiſtit, gratis conceſſa per venditorem non præſumuntur. ibi numero 24. 134
Foſſata extra fundum, quia dicantur, & ad quorum vſum ſint. ibi numero 29. ea.
1 FRATER nomine fratris abſentis, & ſuo nomine ſtipulatus apparens emphyteoſim, non acquirit fratri, niſi ratificauerit, & illo non ratificante, totum acquiritur ipſi ſtipulanti. Opin. 211. nu. 5. 216
1 Frater renuncians fratri hereditatem paternam, ob hoc non videtur renunciare partem feudi, uel emphyteoticorum bonorum, etiam ſi in huiuſmodi renunciatione interueniſſet iuramentum: quia feudum non debetur iure hereditario ſed vigore contractus. Opin. 310. numero 4. 288
1 Frater non tenetur conferre fratribus libros ſibi datos à patre, vt literis operam impenderet: nec expenſas factas ad nãciſcendum lauream doctoratus viuo patre: nec arma, & equos ſibi emptos pro eundo ad bellum: nec expenſas factas in adipiſcendis officijs, quæ non poſſunt vendi, nec transmitti ad heredes. Opin. 324. numero 1. 302
1 Frater germanus, in ſucceſſione fratris præfertur vterino in bonis à patre prouenientibus: ſed vterinus præfertur germano in bonis maternis, in alijs verò bonis aliundè quæſitis æqualiter ſuccedunt. Opin. 335. numero 1. 307
Frater germanus præfertur vterino tantùm in fratris inteſtati ſucceſſione in bonis prouenientibus à patre; & vterinus præfertur germano tantùm in bonis maternis. quod equidem procedit in fratribus, & eorum filijs, non autem in nepotibus fratrum: nam iſti æqualiter admittuntur. ibi nu. 2. 308
1 Frater legitimus, & ſic ex eodem patre tantùm coniunctus, dummodò diues ſit, tenetur dotare ſororem inopem, patre, auo, & matre inope exiſtente. Opin. 337. numero 1. ea.
Frater dotans ſororem inopem (cùm ex beneficio ſpeciali ei hoc concedatur) nõ tenetur iterum dotare, ſi dos depereat. ibi nu. 4. 309
Frater dotans filiam de bonis paternis viuo patre, non imputat mortuo ipſo patre talem dotem in partem ſuam, quando diuidit cum alis fratribus. Opin. 338. nu. 2. 310
1 Frater tenetur alere ſororem etiam vterinam, ſed non cogitur eam dotare. Opin. 340. nu. 1. 311
2 Frater non tenetur conferre fratribus bona primogenituræ. Opin. 462. num. 2. 13
2 Frater præſumitur in dubio tradidiſſe dotem ſorori animo repetendi non autem donandi. Opinione 484. numero 2. 34
2 Frater ac filius poſt mortem patris tradens, ſoluenſque dotem ſorori ſuæ, cui reperiebatur legatum factum à patre: tunc dos ipſa imputatur in ipſum legatum. Opin. 597. nu. 3. 136
2 Frater in Regno Neapolitano non habens bona mobilia vel hereditaria ſufficientia ad dotem competentem, poteſt dare feudum in dotem ſorori. Opinione 666. numero 4. 176
2 Frater emens communi nomine aliorum fratrum, præſumitur ſoluiſſe pretium de pecunia propria, niſi ex coniecturis contrarium appareat. Opinione 728. numero 2. 232
Frater, emens aliqua bona proprio nomine, & deſcribi illa po-

la poſtea faciens in cataſtro communis, tanquàm communia cęteris fratribus, præſumitur ex hoc dominium pro parte translatum in alios fratres. ibi numero 3. ea.

2 *Frater minor, ſeu de ordine mendicantium creatus epiſcopus, ſuccedit parentibus ab inteſtato. Opin. 837. numero 1.* 340

Frater minor ex priuilegio ſuccedens non recuperat bona ſua alteri quæſita ante impetrationem beneficij. ibi numero 4. ea.

Frater minor creatus epiſcopus non quærit hęreditatem ſibi delatam tempore quo erat in ordine minorum; etiam ſi illam hæreditatem adeat poſt promotionem ſibi factam ad epiſcopatum, ſed acquirit monaſterio. ibi num. 5. ea.

Frater minor creatus epiſcopus, & poſt electionem, & creationem adiens hæreditatem alicuius ſui conſanguinei ab inteſtato mortui, non acquirit ſibi, nec monaſterio, ſed in illa ſuccedunt alij propinqui ipſius defuncti. ibi num. 6. ea.

Frater minor ſeù prædicatorum poſtulatus ad epiſcopatum, ſeù abbatiam, habere debet ſumptus à monaſterio poſtulante pro aſſecutione ſuæ poſtulationis. ibi numero 7. ea.

2 *Frater minor poſt profeſſionem recedens à religione, abiecto habitu, capere non poteſt hęreditatem patris, nec eius monaſterium; quæ tunc ſpectabit excluſo ipſo profeſſo, ſuoque monaſterio, tanquàm incapace, ad conſanguineos. Opin. 839. nu. 3.* 342

3 *Frater eſt idoneus teſtis in cauſa fratris, dummodò non ſint in poteſtate eiuſdem patris, vel non habitent ſimul. Opin. 980. nu. 1.* 106

Frater pro fratre non poteſt eſſe teſtis in cauſa ciuili ardua, & graui. ibi nu. 2. 107

Frater pro fratre non eſt teſtis idoneus in criminalibus. ibi num. 3. ea.

Frater pro fratre accuſatore, ad intentionem eius fundandam non admittitur, nec recipitur vllo modo in teſtem. ibi nu. 4. ea.

Frater eſt idoneus teſtis pro fratre inquiſito ad ſui defenſionem, & ad probandam ſuam innocentiam, vbicunque de alterius præiudicio non ageretur; ſed de mera defenſione ipſius fratris: & tunc fiſcus conqueri non debet ſi huiuſmodi teſtimonium ei noceat; quia pœnæ non irrogatæ indignatio ſolam duritiam continet. ibi numero 5. ea.

Frater religioſus, vel laicus frater deuotæ, & religioſę vitæ, eſt idoneus teſtis pro fratre. ibi nu. 6. ea.

Frater contra fratrem, & maritus contra vxorem, & econtra teſtimonium ferre non cogitur, tam in ciuilibus, quàm in criminalibus cauſis. ibi numero 7. ea.

Frater contra fratrem in crimine hæreſis cogitur dicere teſtimonium. ibi nu. 8. ea.

3 *Frater minor, & monachus poſſunt adhiberi teſtes in teſtamento, in quo eorum monaſterium inſtitutum ſit, vel relictum ſit legatum, ſeù donatum aliquid ſuo monaſterio, pro fabrica eccleſiæ. Opinione 995. numero 1.* 117

Frater minor, clericus, & monachus poſſunt eſſe teſtes in iudicijs cum eorum ſuperiorum licentia in actis apparente, aliter non probant. ibi nu. 2. ea.

1 FRATRES, *& filij fratrum in Ciuitate Neapolis de conſuetudine ſuccedunt in hæreditate patrui ab inteſtato decedentis in ſtirpes, non in capita. Opin. 323. numero 4.* 302

1 *Fratres vtrinque coniuncti præferuntur fratribus ex parte patris tantùm. Opin. 334. nu. 1.* 307

1 *Fratres, & mater, ad bona filij inteſtati vnà cum alijs filijs, & ſic fratribus defuncti, in capita admittuntur, idem in auo, et auia. Opin. 336. nu. 1.* 308

1 *Fratres unà ſimul viuentes ſimpliciter poſt mortem patris, cùm ſint ſocij ſingulares, repetūt alterutro, quod aliud plus alio impendidit: quia inter ipſos fratres ita & taliter ſimul viuentes non poſſet dici contracta ſocietas. Opin. 338. nu. 6.* 310

Fratres viuentes inſimul poſt mortem patris, modicas expenſas, quas alter ex ipſis fratribus ſingularibus fecerat, non repetunt ab altero fratre, ſi alius ex ſuo patrimonio magnos redditus haberet. ibi numero 7. ea.

2 *Fratres minores Sancti Franciſci non excludunt ſubſtitutum. Opin. 839. nu. 1.* 342

Fratres minores Sancti Franciſci ſunt incapaces ſucceſſionis, & pro mortuis habentur. ibi nu. 2. ea.

Fratres prædicatores Sancti Dominici non ex regula, ſed ex priuilegio Papæ poſſunt capere. ibi nu. 3. ea.

3 *Fratres poſſunt probare innocētiam rei accuſati, niſi contra ipſos adſint alij teſtes. Opinione 960. numero 10.* 86

2 FRATRIBVS *minoris obſeruantiæ, & capucinis ſolis, bona immobilia poſſidere non licet. Opin. 837. numero 3.* 340

1 FRAVS *pręſumitur in aſſumente habitum clericalem, vel in ingrediente religionem, poſt delictum commiſſum, vbicunque reperiretur infamatus, accuſatus, aut denunciatus ante ordinem ſuſceptum. Opin. 112. num. 2.* 102

2 *Fraus, & metus non præſumitur, vbi interuenerit præſentia coniunctorum. Opinione 493. numero 4. charta* 42

1 FRVCTVS *dicuntur illi, in materia diſtributionum, qui ſunt in apportatis, & dantur non ſolùm præſentibus, ſed etiam abſentibus. Opinione 194. numero 3.* 161

Fructus non dicuntur quando dantur pro ſeruitio. ibi numero 5. 162

Fructus licèt in groſſum diſtribuantur, dicuntur tamen propriè diſtributiones. ibi nu. 8. ea.

1 *Fructus percepti in legitimam, vel Trebellianicam filijs non imputantur, ſed benè ipſi fructus imputantur in dotem. Opin. 311. nu. 3.* 289

1 *Fructus, cùm ſint de rebus, quę ſeruando ſeruari non poſſunt, vltra triennium durare non pręſumuntur, vt vinum, oleum, triticum, & ſimiles fructus. Opin. 341. numero 1.* 311

Fructus perceptos, & fundum proſequens, perceptos iam à decem annis vſque modò petere non poteſt, quia non præſumuntur durare, ſed agit ad æſtimationem. ibi numero 2. ea.

Fructus

2 *Fructus in legitimam iure naturæ debitam computari nequeunt, etiam ſi teſtator expreſſè hoc mandaſſet. Opin. 459. nu.6.* 10.

2 *Fructus percepti iudicis authoritate, & decreto, non reſtituuntur, etiam quòd poſtea appareat decretum ipſum iniquum.*

Quod non procedit, vbicunque decretum eſſet nullum, vel in cauſa non fuiſſet ritè proceſſum. Opinione 767. numero 4. 258

2 *Fructus in ſtatutis, ſeu lege expreſſi, intelliguntur deductis expenſis. Opin. 798. nu. 1.* 280

1 *FRVCTVVM appellatione non veniunt incerta, quando diuiderentur inter ſeruientes; ſecùs uerò quādo poſſent redigi ad certam ſummam, quia tunc computantur in numero fructuum. Opinione 194. numero 10.* 162

FRVMENTVM, oleum, vinum, & ſimiles fructus, cùm ſint de rebus, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, vltra triennium durare non preſumuntur: ideò ad tales fructus agens, eos petere non debet, ſed eorum æſtimationem, vide in uerbo Fructus.

1 *FVGA ſi opponatur alicui vt delictum, probat delictum, & facit plenam probationem. Opin. 343. numero 1.* 313

Fuga nec plenam, nec ſemiplenam probationem facit in delictis requirentibus ordinarias probationes, ſed facit qualem ſuſpitionem: tamen de conſuetudine facit indicium ad torturam. ibi nu. 2. ea.

Fuga facit indicium ad torturam, etiam ſi vnus pes moueatur ad fugam capeſſendam. ibi nu. 3. ea.

Fuga ſocij in delicto illius, qui in carceribus detinetur, facit indicium ad torturam, contra detentum, extantibus tamen alijs indicijs ad torturam etiam non ſufficientibus. ibi nu. 4. ea.

Fuga ante inquiſitionem, & accuſationem de delicto, ex quo pœna ſanguinis veniret imponenda, nullam inducit præſumptionem; cùm liceat vnicuique per fas, & nefas redimere ſanguinem ſuum. ibi nu. 5. ea.

Fuga in capitalibus cauſis, etiam poſt inquiſitionem non facit indicium ad torturam, quoties adeſt aliqua præſumptio propter timorem carcerum, non delicti, & quoties adeſt aliquis iuſtus timor. ibi n. 6. 314

Fuga ante libellum, accuſationem, ſeu inquiſitionem comminatam, licèt nondum factam, non facit indicium ad torturam: quia timor fuit iuſtus. ibi nu. 7. ea.

Fuga, licèt faciat indicium ad torturam, purgari poteſt per reuerſionem. ibi nu. 8. ea.

Fuga à carceribus non facit præiudicium tertio. ibi numero 15. 315

Fuga nō nocet, ſi à crudeli, & iniuſto iudice fugiatur: quia adeſt, & concurrit iuſtus timor: cùm de malo iudice malum preſumatur. ibi nu. 16. ea.

Fuga probata per duos teſtes, vel aliam legitimam probationem, & non aliter, nec alio modo, facit indicium ad torturam. ibi nu. 18. ea.

Fuga famuli vide in verbo Famulus.

Fuga non facit indicium contra fugientem exiſtentem bonæ famę & conditionis. ibi nu. 21. 316

Fuga licèt faciat indicium, tamen non procedit in incarcerato aufugiente. ibi numero 22. ea.

1 *FVGIENS à carcere publico habetur pro confeſſo, & conuicto; & contra eum poteſt ferri ſententia, ac ſi eſſet verè confeſſus, etiam ſi ſit abſens. Opin. 342. num. 1.* 311

Fugiens à carcere cum licentia cuſtodis non poteſt condemnari, ſed cuſtos tenetur. ibi nu. 2. 312

Fugiens à priuatis carceribus non habetur pro confeſſo & conuicto. ibi nu. 3. ea.

1 *Fugiens à carcere, an habeat intentionem reuertēdi, probatur per teſtes: quia forſitan prius, quàm fugeret, declarauit animum ſuum coram ipſis teſtibus, quòd diſcedebat animo reuertendi. Si verò hoc per teſtes probari non poſſit, indicatur fuga prędicta habita conſideratione perſonæ, an ſit nobilis, honeſta, & legalis, vel potius vilis, & ſuſpecta. Opinione 343. numero 9.* 314

Fugiens à carceribus, ſi citò ſponte reuertatur, non prçſumitur fugiſſe: nam non dicitur fugere, qui aliquo momento facit ſe abſentem; ſecus ſi diutius fuit abſens. ibi num. 10. & 11. ea.

Fugiens à carceribus ex aliqua cauſa rationabili, non eſt culpandus: enumerantur multę iuſtæ cauſæ. ibi numero 12. 315

Fugiens carceratus, accuſatus, vel illegitimè detentus, non habetur pro confeſſo: nec fuga iſta facit indicium ad torturam contra ipſum; imò poſſet occidere cuſtodes, ſi aliter fugere non valeat. quod intellige, quando eſſet moriturus, nec aliter poſſet mortem euitare. ibi numero 14. ea.

Fugiens carceratus habetur pro cōfeſſo, & ipſa fuga plenè probat cōtra fugientem prædictum, & fractorem carcerum: & punitur illa pœna delicti, qua erat accuſatus, ſeù potius extraordinariè iudicis arbitrio. quod procedit etiam ſi fugiens non detineretur in arcto carcere. ibi num. 23. 316

Fugiens fractis carceribus, cauſa adimplendi votum, vel audiendi miſſam, vel euitandi combuſtionem carceris, vel ſuſpitionem ipſius, ſi ſtatim redeat, putà intra diem, non tenetur. ibi nu. 24. ea.

Fugiens fractis carceribus propter aquam domus, vel carcer eſſet frangendus, non tenetur. ibi numero 25. ea.

Fugiens retentus in palatio per oſtium ipſius non habetur pro confeſſo; ſecùs ſi muros ipſius palatij exileat, & tranſcendat. ibi nu. 27. ea.

Fugiens ac renuens perquiri tempore quo repertus extitit per officiales portare rem contra formam banni, vel deueti, erit puniendus illa pœna banni. ibi numero 31. 317

Fugiens officialis, ſeu iudex. Vide in verbo Officialis.

1 *FVNDAMENTVM ſuę intentionis quilibet probare tenetur. Opin. 246. nu. 2.* 247

2 *Siue illud ſit factum affirmatiuum ſiue factum negatiuum. Opin. 503. nu. 2.* 48

2 *FVNDO legato, veniunt boues, ſi erant deſtinati tanquàm inſtrumenta ad illum cultiuandum. Opin. 683. num. 8.* 190

1 *FVR puniri debet pœna furti, etiam ſi poſt commiſſum furtum, pœnitentia ductus, rem furtiuam domino reſtituat. Opin. 347. nu. 7.* 321

1 Fur pro furto alibi commiſſo poteſt capi, & puniri in loco, ad quem cum furto auſugit, licèt ibi nō ſit furatus. Opin. 420. num. 6. 386
2 Fur pro leuibus furtis non eſt torquendus. Opin. 684. numero 2. 191
1 FVRES ad dupli interdum, & interdum ad quadrupli pœnam condemnātur. Opin. 347. nu. 2. 321
Fures in foro poli tantùm ad ſubtractorum bonorum reſtitutionem tenentur, & non fori. ibi nu. 5. ea.
1 FVRTVM etiam in gallina, imò in ouo, & penna cōmittitur. Opin. 345. num. 1. 318
Furtum ſemper eſt peccatum mortale, cùm ſit contra dilectionem proximi, dummodò id, quòd furatur, non poſſit preſumi eſſe de voluntate domini. ibi nu. 2. 319
1 Furtum receptans non euitat pœnam, & ſi illud reſtituat, quamuis ſecùs ſit in ſeruo fugitiuo. Opinione 347. numero 10. 321
2 Furtum ubi excedit auguſtalē, poſſet torqueri in Regno Neapolitano fur, & puniri pœna abſciſſionis manus. Opin. 684. num. 3. 191
1 FVRANS cibaria neceſſitate famis, vel veſtimenta, nuditatis neceſſitate, non tenetur pęna furti, & excuſatur in vtroque foro, dummodò ſufficientem nō excesſerit quantitatem. Opin. 346. nu. 1. 319
Furans, ſi ab amicis, uel alijs inueniret victum, non excuſatur neceſſitate. ibi nu. 3. 320
Furans neceſſitate, ſi ad pinguiorem fortunam peruenerit, tenetur ad reſtitutionem, ſecundùm vnam communem opinionem; licèt & altera ſententia contraria ſit ſimiliter communis. ibi nu. 4. ea.
Furans rem alienam ęquiualentem rei ſuæ ab alio occupatę, non tenetur pœna furti, ſi aliter ipſam recuperare non poteſt. ibi nu. 5. ea.
Furans vſurarijs, fraudatoribus, raptoribus, & ſibi dānificantibus, aliud eiuſdem valoris, nō tenetur. ibi n. 6. ea.
Furans creditor debitoribus occultè, non tenetur ſubtracta reſtituere, vel propalare, etiam ſi fiant monitoria, neque ſcientes reuelare debent. ibi nu 8. ea.
Furans bona meretricis, impunè furatur. ibi nu. 9. ea.
Furans in domo, in qua luditur tempore luſus, non tenetur: quia aduerſus eum actio furti non datur ad pœnā, nec ad rem furto ſubtractam. ibi nu. 10. ea.
1 Furans vel iniuſtè occupans, ſi res furto ſubtracta vel iniuſtè occupata perierit ſine culpa furis, vel iniuſti occupatoris, tenetur tamen ad æſtimationem, etiam in foro poli. Opin. 347. nu. 6. 321
3 Furans, auferenſq; res auari, ſeu alterius nil boni agentis, illaſque elargiens ac diſtribuens inter pauperes pro eleemoſyna, potius peccatum addit, quàm minuit. Opin. 1059. num. 4. 172
1 FVRIOSVS occidens aliquem non punitur, nec tenetur de homicidio: quia fati infelicitate excuſatur. Opin. 344. num. 1. 317
1 Furioſus factus poſt condemnationem, non poterit puniri, vel in eum exequi ſententia, dummodò non conſtet diſſimulatione. ibi nu. 3. 318
Furioſus non preſumitur quis: ideò allegan ti ipſum furorem incumbit onus probandi. ibi nu. 5. ea.
2 Furioſus habens dilucida interualla, quicquid tunc agit teſtando, codicillando, vel quocunque alio modo cōtrahendo, præſumitur tēpore furoris feciſſe, niſi ex qualitate actus argueretur mentis ſanitas: quia furor, ſeu dementia ſemel probata, præſumitur durare, niſi probetur ſana mens. Opin. 544. nu. 8. 100
2 Furioſus, & prodigus in omnibus, & per omnia non conueniunt. & ibi de ratione. Opin. 654. nu. 1. 171
Furioſus, & prodigus æquiparantur pupillo. ibi n. 2. 172
2 Furioſus rediens ad ſanos mores, ipſo iure deſinit eſſe furioſus. Opin. 656. num. 2. 172
Furioſus vel prodigus qui per biennium ſeu triennium non fecerit aliquem actum prodigalitatis, preſumitur emendatus. ibi num. 3. ea.
1 FVROR ſuperueniens excuſat à pœna corporali delicti commiſſi ante furorem, non tamen confiſcatione bonorum: quia contra eum non poteſt formari proceſſus. Opin. 344. num. 2. 318
Furor qualiter probetur, remiſſiuè. ibi nu. 4. ea.
Furor an probetur per teſtem non reddentem rationem dicti ſui, remiſſiuè. Et teſtis iſte deponens ſuper furore debet reddere rationem dicti ſui, etiam non interrogatus, aliàs non probat. ibi nu. 6. ea.
Furor, ſeu dementia ſemel probata, ſemper preſumitur durare, niſi probetur ſana mens. Opin. 544. numero 8. 100

DE LITERA G.

2 GABELLA ſolui non debet de contractu nullo, ſtante ſtatuto diſponente, quòd de contractibus vel quolibet negociatione ſoluatur gabella. Opinione 817. numero 1. charta 310
Gabella non ſoluitur, niſi quando ex contractu agi poteſt. ibi numero 2. ea.
Gabella, quæ ſoluenda eſt ex forma ſtatuti, de libello, non venit ſoluenda tunc de libello nullo. ibi numero 3. ea.
Gabella ſoluenda de quolibet inſtrumento, vigore ſtatuti, non debet iterum ſolui de eodem inſtrumento refecto. Quod non procedit in inſtrumento, cui ali-

cui aliquid additum ſit, nec in inſtrumento omninò refecto: cùm id nouum cenſeatur, & de eo tunc gabella ſoluenda venit. ibi nu.9. 311
Gabella quamuis ſoluenda ſit de negociatione vini, olei, & ſimilium rerum; tamen ea tunc ſoluenda non eſt ab ijs, qui vendunt tales fructus in prædijs ſuis recollectos, ſed ab ijs, qui emunt, & vendunt. ibi numero 10. ea.
Gabella quamuis de contractu ſoluenda ſit: tamen illa tunc ſoluenda non eſt de contractu per reſtitutionem in integrum reſciſſo. ibi nu. 11. ea.
Gabella non eſt ſoluenda per fideiuſſorem de fideiuſſione, ſtante ſtatuto quòd de contractu ſoluatur gabella: quia non debet ille duplici onere grauari. ibi numero 12. ea.
3 Gabella de libero homine ſolui non debet, ſtatuto diſponen te de qualibet re ſolui gabellam. Opinione 1037. numero 2. 147
1 GABELLARIVS auferens alicui rem non prohibitam, & gabellæ minimè ſubiectam, ſi illam reſtituat antequàm conueniatur, non euitat ob hoc aliter pœnam. Opin. 347. nu.9. 321
GALLI non ligantur feudorum libro, ſiue feudorum liber non ligat Gallos: & ſic in Gallia in ſucceſſione feudorum allegari non poteſt. Vide in uerbo Feudorum.
3 GENER contra ſocerum ad deponendum non cogitur. Opin. 928. nu. 16. 56
1 GERVNDIA de ſui natura non important neceſſitatem, ſecundùm magis communem opinionem. Opin. 348. num. 1. 321
1 GLOSSA eſt idolum aduocatorum, & iudicum. Opin. 319. nu. 4. 298
Gloſſa eſt maximæ authoritatis; imò ſomniari dicuntur eius opinionem infringentes. ibi nu. 5. ea.
1 Gloſſa omnes alias authoritates antecellit. Opin. 349. numero 1. 322
Gloſſa nihil allegans non eſt tenenda, quia ei fides non adhibetur. ibi nu. 3. ea.
1 Gloſſa eſt tantæ authoritatis, vt omnes aliâs authoritates antecellat. Opin. 398. nu. 39. 366
Gloſſa non præfertur communi opinioni, imò opinio communis præferenda venit Gloſſę. ibi nu. 40. ea.
2 Gloſſa in l. is cui. ff. de act. & oblig. communiter reprobatur. Opin. 843. nu. 15. 348
1 GLOSSAE ſtandum eſt, vbi non habemus textum contradicentem. Opin. 319. numero 7. 299
Gloſſæ adhęreas, & in perpetuum non errabis. ibi numero 8. ea.
1 Gloſſæ authoritas non eſt neceſſaria: ſed magiſtralis. Opin. 349. nu. 4. 322
1 Gloſſæ opinio eſt talis, & tantæ authoritatis, ut uideatur communis, & ab ea in conſulendo, & iudicando non poſſit recedi. Opin. 398. nu. 38. 366
Gloſſę opinio eſt communis, quotieſcunque cum ea concurrunt tres Doctores. ibi nu. 42. ea.
1 Gloſſæ ſunt naues, per quas nauigamus per hoc uaſtum pelagus iuris ciuilis, ducentes nos ad portum claræ ve ritatis. Opin. 319. nu. 2. 298
Gloſſæ habent vim legis. ibi nu. 3. ea.
Gloſſæ Digeſti ueteris, & Inſtitutionum cęteris ſunt meliores. ibi num. 9. 299
1 GRATIA ex certa ſcientia Principis probari poteſt per teſtes. quod equidem limitatur infra remiſſiuè in quinque caſibus. Opin. 350. nu. 1. 322
Gratia conceſſa motu proprio, per teſtes probari non poteſt. ibi num. 2. ea.
2 GRAVATVS de reſtituendo, poteſt bona fideicommiſſi pro eius redemptione ab hoſtibus alienare in præiudicium ſubſtitutorum. Opin. 664. nu. 2. 175

DE LITERA H.

1 HABENS vnam uxorem, & vnam concubinam, infamis eſt ipſo facto, & non admittitur ad accuſandum de publico crimine. Opin. 26. nu. 6. 19
Habens duas concubinas eſt infamis. ibi nu. 7. ea.
3 HABILITAS ſuperueniens non confirmat ſeù validat actum à principio nullum. Opinione 891. numero 10. 18
1 HADRIA vetuſtiſſima Ciuitas in prouincia Aprutij. Opin. 222. num. 18. 227
Et de tribunali ibi particulariter contra ingratos conſtituto, vide in dicta Opin. 222.
2 HERMAPHRODITVS non prohibetur contrahere abſque conſenſu conſanguineorum, ſtante ſtatuto, quòd mulier abſque eo contrahere non poſſit. Opin. 796. num. 11. 278
1 HAEREDITAS per caput vnde legitimi poteſt agnoſci à filijs etiam poſt triginta annos: ſed à capite vndè liberi ea præſcriptione remouentur. Opin. 325. numero 1. 302
1 Hæreditas paterna delata non cenſetur adita à filio, niſi probetur ex aliquo actu ſe geſſiſſe pro hærede. Opin. 330. num. 1. 305
1 Hęreditas in codicillis neque adimi, neque dari, neque adijci poteſt hæredi inſtituto in teſtamento, condito. Opin. 355. numero 1. 328

Hære-

Hæreditas poteſt dari, & adimi in codicillis per patrem inter filios factis, ſecũdùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam cõtrariam magis communem, inſtitutio filiorum in teſtamento facta in codicillis reuocari non poteſt. ibi numero 2. charta 329

Hæreditas in codicillis licèt directò dari non poſſit, poteſt tamen per fideicommiſſum. ibi nu. 3. ea.

Hæreditas in quibus caſibus in codicillis dari, uel adimi poſſit, ponitur remiſſiuè. ibi nu. 4. ea.

1 *Hæreditas poſtquàm eſt adita non dicitur amplius hęreditas. Opin. 359. nu. 7.* 333

2 *Hæreditas ſolo teſtamento per hominem datur. Opinione 578. num. 2.* 125

2 *Hęreditas adita per fratrem, non dicitur amplius hæreditas patris, ſed fratris. Opinione 812. numero 53.* 298

1 *HAEREDITATEM vel legatum eccleſię delatum. prælatus abſque capituli conſenſu repudiare non poteſt. Opin. 1. num. 6. vbi duplex recenſetur opinio, & vtraque communis.* 2

1 *Hęreditatem extraneorum adeundi ius præſcribitur triginta annorum curriculo. Opinione. 325. numero 3. charta* 303

1 *Hęreditates, ſucceſſiones, & teſtamenta, ſunt de iure gentium quò ad inuentionem; & quò ad formam, & ſolennitatem ſunt iuris ciuilis, ſecundùm vnam opinionem, ſed ſecũdùm alteram ſunt de iure ciuili poſitiuo. Opin. 4. num. 2.* 6

1 *HAERES in re certa inſtitutus, ita quòd nihil aliud petere poſſit, non exiſtente hærede vniuerſali, aut repudiante, non obſtante taxatiua, habebit per ius accreſcendi totam hæreditatem, ne teſtator videatur decedere pro parte teſtatus, & pro parte inteſtatus, ſecundũ communem opinionem; licèt altera contraria ſit ſimiliter communis. Opin. 312. nu. 2.* 290

1 *Hæres, qui hæreditatem adire vult ſine periculo, intra triginta dies à die ſcientiæ inuentarium incboare debet, & intra alios 60. complere. Opinione 351. numero 1.* 323

Hęres niſi intra triginta dies inuentarium inchoet, licèt intra 60. perficiat, tamen non valet, & hęc eſt magis communis opinio, licèt altera contraria ſit ſimiliter communis. ibi nu. 2. ea.

Hęres intra prędictum tempus tenetur conficere inuentarium, ſi bona hęredis reperiantur in eodem loco, uel parùm diſtanti; ſecùs verò ſi tota hęreditas, uel maior pars hęreditatis in eodem loco non ſit, tunc enim intra annum inuentarium hęres inchoare, & conficere poteſt. ibi num. 3. ea.

Hęres licèt non proteſtetur poſt aditam hęreditatem intra 30. dies de confectione inuentarij, poteſt tamen ipſum conficere infra alios 60. ibi nu. 5. 324

Hęres debet in inuentario deſcribere bona quæcũque, quæ in domo teſtatoris ſunt, tam mobilia, quàm immobilia, etiam non ſua. ibi nu. 6. 324

Hæres non debet ponere in inuentario fructus poſt mortem defuncti, ſed debet illos inſcribere in libro rationum ibi num. 7. ea.

Hæres ſi doloſè omittat rem quãtumuis minimam in inuentario, punitur in duplum rei omiſſæ, & perdit Falcidiam, & Trebellianicam, ſed inuentarium valeret. ibi numero 8. ea.

Hæres infra tempus conficiendi inuentarium à creditoribus conueniri nequit. ſed hoc fallit in relictis ad pias cauſas. ibi nu. 10. ea.

Hæres intra tempus conficiendi inuentarium alios conuenire poteſt. ibi nu. 11. ea.

Hæres ſi exhibeat patrimonium teſtatoris in iudicio, & dicat nil aliud eſſe, niſi contrarium probetur, ſtatur eius aſſeritoni. ibi nu. 14. 325

Hæres debet omnes creditores, & omnes ad quos pertinere putauerit in confectione inuentarij conuocare, & citare, ad hoc vt ualeat inuentarium. ibi nu. 19. ea.

1 *Hæres non conficiens inuentarium, non tenetur in foro conſcientiæ creditoribus hęreditarijs ſatisfacere. Opin. 352. nu. 1.* 326

Hæres adiens hęreditatem ſine inuentario, in foro iudiciali, ſiue ſuus, ſiue extraneus ſit, tenetur etiam ultra vires patrimonij creditoribus ſatisfacere. ibi numero 2. ea.

Hęres per non confectionem inuentarij infra tempora à iure ſtatuta, tenetur etiam in foro canonico contentioſo vltra vires hæreditarias. ibi nu. 3. ea.

Hæres non conficiens inuẽtarium, tenetur inſolidum: quia præſumeretur contra eum, vt bona hæreditaria occupaſſet. ibi nu. 4. ea.

Hæres vſurarij nõ conficiens inuentarium, ad vſuras reſtituendas, ultra vires tenetur inſolidum: & præſertim ſi fænerator ipſe decederet pœnitens. ibi numero 6. ea.

Hæres ſe immiſcens hæreditati ſine inuentario confecto infra legitima tempora, tenetur etiam legatarijs. ibi numero 7. 327

Hæres non conficiens inuentarium, tenetur ad alimenta ſoluenda, etiam vltra vires patrimonij, ſi legata fuerint. ibi num. 8. ea.

Hæres, inſtituta eccleſia, vel pia cauſa, adeundo hæreditatem, abſque beneficio inuentarij nõ tenetur ultra uires hæreditarias. Vide in verbo Eccleſia.

1 *Hæres quærens mitti in poſſeſſionem uigore, l. fin. C. de edic. diui Adr. toll. debet præſentare teſtamentum iudici, & dicere ſe nominatum in illo, nec aliæ probationes requiruntur; & ſic tunc mittitur in poſſeſſionem rerum hæreditariarum, quando iudici teſtamentum in publicam formam reaſſumptum præſentat. Opin. 353. num. 1.* 327

Hæres, vigore teſtamenti oſtenſi iudici, debet mitti in poſſeſſionem omnium bonorum, quæ per teſtatorem poſſidebantur tempore mortis, vel ſua ſint vel aliena. ibi numero 2. ea.

Hæres, remedio. l. fin. de edict. diui Adr. tollen. non tantùm mittitur in poſſeſſionem apprehendendam, ſed & in iam apprehenſa confirmatur. ibi numero 5. charta 328

Hæres in re certa inſtitutus, non habet beneficium. l. fin. C. de edict. diui Adrian. tollen. ibi nu. 8. ea.

Hæres in re certa inſtitutus, non dato alio cohærede, habet beneficium l. fin. C. de edict. diui Adr. toll. ibi numero 9. ea.

1 *Hæres ad id, quod ſupra dodrantem legatum fuit, naturaliter obligatur, & cõſequenter integra legata naturali ęquitate præſtare tenetur. Opin. 354. nu. 1.* 328

Hæres debet præſtare, quod nudo pacto per eum promiſſum eſt, quaſi illud operetur geminatio naturalis obligationis. ibi num. 2. ea.

1 *Hæres extraneus grauatus reſtituere, Trebellianicam ſolam detrahit, ſi ſponte audiuit; ſecùs ſi coactè. Opin. 357. numero 1.* 330

Hæres rogatus alteri reſtituere hęreditatem, ne amittat Trebellianicam, debet inuentarium facere. ibi numero 2. ea.

Hęres non faciens inuentarium, Trebellianicatu perdit, ſicut Falcidiam: ſecundùm vnam opin. communem, ſed ſecundùm alteram ſententiam ſimiliter cõmunem non procedit. ibi nu. 4. ea.

Hæres grauatus per patrem reſtituere, etiam ſi ſit filius teſtatoris, debet facere inuentariũ; aliàs amittit Trebellianicã, ſecundũ unam cõem, ſed ſecundũ alterã cõmunem contrariam non amittit Trebellianicam; & ita fuit in Sacro Regio Concilio Neapolitano deciſum. ibi num. 5. ea.

1 *Hęres rogatus hæreditatem reſtituere, ex S.C. Trebelliano quartam retinere poteſt. Opin. 358. nu. 1.* 331

1 *Hęres niſi adeat hęreditatem omnia iura teſtamenti peribunt. quod limitatur poſt num. 7. in fine, uerſ. Fallis etiam. Opin. 359. nu. 1.* 333

1 *Hæres mariti defuncti lucratur, vxore ſuperſtite, fructus dotis rerum mobilium tempore annuculę dilationis. Opin. 360. num. 1.* ea.

Hæres tenetur alere vxorem uiri defuncti quouſque durat in viduitate. ibi nu. 3. 334

1 *Hæres non poteſt cogi ad ſoluendum relicta in teſtamento non ſolemni. Opin. 362. nu. 1.* 335

1 *Hæres inſtitutus in teſtamento, adeptus poſſeſſionem hęreditatis teſtatoris, præfertur alijs hęredibus inſtitutis in alio teſtamento ab eodem eadem die confecto, qui in poſſeſſione non reperitur. Opin. 378. numero 15.* 351

1 *Hæres creditoris exequutionem inſtrumenti petere poteſt contra debitorem viuentem, perinde ac ipſe creditor. Opin. 381. nu. 1.* 352

2 *Hæres vaſalli in reſtitutionem feudi non tenetur expenſas factas per vaſallum compenſare cum fructibus perceptis: ſed ipſas melioramentorum expenſas debet integraliter habere. Opin. 495. nu. 2.* 44

2 *Hęres promittentis, ac obligantis ad factum, non poteſt ad factum ipſum compelli, ſed liberatur ſoluendo intereſſe: quia vinculum iuramenti ex parte iurantis perſonale eſt. Opin. 559. num. 2.* 111

2 *Hęres, in quem continuatur poſſeſſio abſque alia apprehenſione, vigore ſtatuti, volens ingredi poſſeſſionem bonorum hęreditariorum, debet citare poſſeſſorem etiam iniuſtum. Opin. 801. nu. 3.* 281

2 *Hæres præſumitur de teſtamento notitiam habuiſſe, vbicunque in patria ſua notum, manifeſtumque ſit defunctum condidiſſe teſtamentum. Opinione 835. numero 12.* 338

Hæres quamuis habeat iuſtam ignorantiam de rebus defuncti; nihilominus hoc procedit in hęrede conuento, ſecùs verò in hærede actore. ibi nu. 16. 339

3 *Hęres, qui tenetur ex teſtamento diſtribuere aliquam quantitatem inter pauperes, poteſt vni pauperi tãtùm totam dare, ſecundùm communem opinionem: licèt cõtraria ſententia, quòd teneatur in plures diſtribuere pauperes, videatur tutior, & verior. Opin. 876. numero 1.* 4

Hęres grauatus poſt mortem ſuam diſtribuere bona inter pauperes, non poteſt ea diſtribuere in vita ſua in præiudicium pauperum, qui poſt mortem eius erunt. ibi num. 3. 5

3 *Hæres ex teſtamento minus ſolenni naturaliter obligatur ad ſoluendum legata. Opin. 882. nu. 1.* 7

3 *Hæres ſcribere neſciens, ſufficit loco ſubſcriptionis proprię manus requiſitæ apponere ſignum crucis ſuę manus. Opin. 887. nu. 5.* 11

3 *Hæres ob æs alienum ſoluendum, & pro ſatisfactione ęris alieni, poteſt vendere bona mobilia, & immobilia, antequàm illa vſufructuario tradat, & tanto minorem vſufructuarius habebit vſumfructum. Opin. 1046. numero 3.* 155

3 *Hæres mariti defuncti lucratur, vxore ſuperſtite, fructus dotis rerum mobilium tempore annuculæ dilationis: ſed bona immobilia dotalia ſtatim mortuo marito, tradere tenetur ipſi uxori. Opin. 1056. nu. 1.* 168

Hæres mariti defuncti, etiam quòd eſſet diues, & haberet facultatem ſtatim reſtituendi bona mobilia dotalia, non teneretur ea tradere ac reſtituere infra annũ. ibi numero 2. ea.

Hęres mariti ita lucratur fructus bonorum mobiliũ uxoris infra tempus annuculæ dilationis, vt nec illos poſt anni dilationem cum ipſis bonis mobilibus reſtituere teneatur. ibi num. 3. ea.

Hęres primi mariti, uxori ſuæ conuolanti ad ſecunda vota infra annum luctus, non tenetur mobilia reddere infra annũ ipſum, nec alimenta pręſtare. ibi n. 5. 169

2 H ÆREDIS *mentio facta, intelligitur de hærede qui adiuit hæreditatem. Opin. 854. nu. 7.* 390

Hæredis inſtitutio, vide in uerbo Inſtitutio.

1 H ÆREDI *tempus conficiendi inuentarium incipit currere à die aditę hęreditatis, & ſic à die ſcientiæ delatę hęreditatis. quod procedit, quando hęres eſſet ſine culpa, malitia, & dolo. Opin. 351. nu. 4.* 324

1 *Hęredi incumbit onus probandi exhęredationem. Opin. 307. numero 6.* 286

1 H ÆREDES *diuerſi, per eundem teſtatorem in duobus teſtamentis diuerſis, eadem die confectis, inſtituti, eorum vigore teſtatori ſuccedere non poſſunt, nec immitti in poſſeſſionem hæreditatis, ſiue ad inuicem, ſiue cum extraneis contendant, niſi in altero ademptio contineretur. Opinione 378. numero 12.* 351

1 *Hæredes vaſalli tenentur pręſtare iuramentum fidelitatis Domino in ſolidum, etiam ſi poſſideant feudum pro parte. Opin. 429. nu. 6.* 392

2 *Hęredes mariti tenentur reſtituere uxori bona mobilia dotis ſuę infra annum. Opinione 528. numero 1. charta* 79

3 *Hęredes de bonis hęreditarijs tenentur ſatisfacere creditoribus. Opin. 1046. nu. 2.* 158

1 Hæredum appellatione etiam extranei includuntur: niſi quando ſit mentio de hæredibus maſculis: & niſi quando eſſet aliqua coniectura in contrarium, vt non intelligatur de extraneis; & quando concederetur aliquid alicui, & hæredibus ſuis. Opin. 245. nu. 1. 241

1 HAERESIM committit, dicens pertinaciter, Imperatorem non eſſe dominum, & monarcham totius orbis. Opin. 369. nu. 27. 342

1 HAERETICVS eſt, aſſerens pertinaciter fornicationem ſimplicem non eſſe peccatũ. Opi. 98. n. 5. 86

Hæreticus eſt, putans praua opinione licere furari, & occidere. ibi nu. 6. ea.

1 Hæreticus eſt, qui dicit Papam non habere ordinariam poteſtatem in iudicando cauſas totius mundi, in conferendo beneficia, & in adminiſtrando, & quòd non habeat temporalem poteſtatem in toto Chriſtiano orbe, etiam ſupra Imperatorem; & quòd non habeat vtriuſque gladij poteſtatem. Opin. 369. nu. 59. 344

3 Hæreticus eſt, pertinaciter aſſerens non eſſe licitas, & permiſſas ſecundas, tertias, quartas, quintas, & deinceps nuptias. Et illa conſuetudo vigens in Regno nuncupata, Ciambellaria, in qua proferebantur varia impudica, & inhoneſta verba contra mulieres transeuntes ad ſecundas vel deinceps nuptias cum maxima ignominia, & cum timpanis, & cornibus; prohibetur tempore maritagij quorumuis perſonarum, pœna vnciarum auri centum contrafacientibus imminente. Opin. 535. nu. 28. 90

2 Hæreticus eſt aſſerens pertinaciter, eos, qui ſeipſos occidunt, fore martyres cenſendo, ex quo mortem vltronei patiantur. Opin. 560. nu. 9. 112

2 Hæreticus citatus ad informandum ſuper crimine hæreſis, & recuſando comparere, incurrit contumaciam, debetque excommunicari: & ſi per anni circulum in excommunicatione perſeueret, velut hæreticus eſt puniendus. Opin. 717. nu. 10. 216

2 HAERETICO etiã traditur copia indiciorũ cũ competenti termino ad ſe defendendum. Opi. 717. n. 3. 216

HAERETICORVM, Iudæorum, ac infidelium bona peruenire debent tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato ad ſolos filios effectos Chriſtianos, adeò quòd parentes eorum contrarium diſponere nequeunt. Vide in verbo Iudæorum.

1 HERMIGILDVS Rex martyrizatus extitit in ſabato paſchæ, eò quòd de manu Arriani epiſcopi communicari noluerit. Opin. 98. nu. 17. 86

1 HOMICIDIVM volens cõmittere ex deliberata, & perfecta voluntate, & accedat cum armis hac de cauſa contra Titiũ, ſi nõ occidat, nec ei mẽbrũ aliquod amputet, quia non potuit, non ob id efficitur irregularis: voluntas enim ſola non facit irregularem. Opin. 123. numero 1. 112

1 Homicidium commiſſum in ludo lapidũ, pugnorũ, gladiorũ, ſeu perticarum, ex conſuetudine in loco patrati delicti, non eſt punibile: quia conſuetudo excuſat delinquentem. Opin. 231. nu. 2. 232

1 Homicidiũ confitens cõmiſiſſe ad ſui defenſionẽ, niſi probet defenſionẽ, habetur pro confeſſo, & capitaliter puniri debet, ſecundũ cõem opinionem: licèt aliqui Doctores aſſeruerint contrarium, quòd homicida cõfitens homicidiũ cõmiſſum ob ſui defenſionẽ, niſi aliter in proceſſu appareat, vel probetur, nõ punitur pœna mortis, ſed alia mitiori. Opin. 363. num. 1. 335

1 Homicidium cõmiſſum, per ſolas minas ſibi factas, ab eo, qui ſolitus eſt eas executioni mandare, non eſt punibile, ſecundùm cõem opinionem, quæ procedit de iure ciuili, nõ autẽ canonico, et diuino. Op. 364. n. 1. 336

1 Homicidium commiſſum eſſe præſumitur ab eo, qui dixit ſumam vindictã de te, ſi ille, cui minatus fuerat, reperiatur interfectus, & talis ſolitus erat minas executioni mandare: & huiuſmodi præſumptio ſufficit ad imponendã pœnam ordinariã. Opi. 365. n. 1. 336

2 Homicidium commiſſum culpa abſq; dolo punitur pœna capitali, ſtante ſtatuto imponente pœnam corporalem pro homicidio qualitercũq; commiſſo, etiam quòd fiat ad defenſionem, ſecundùm aliquos, ſed concluditur contrarium. Opin. 819. nu. 2. 312

Homicidium eſt hominis occiſio indebita atque iniuſta. ibi num. 8. 313

2 HOMICIDA committens homicidium ad neceſſariam defenſionem, non incurrit peccatum mortale. Opin. 819. num. 3. 312

Homicida ob homicidium per eum patratum ad defenſionem perſonæ pro neceſſitate ineuitabili non incurrit irregularitatem. ibi nu. 4. ea.

1 HOMO nouus quis præſumitur, ſi eum malè actæ vitæ pœnituerit, & per triennium benè uixerit. Opi. 308. numero 7. 287

Homo frigidior frigiditate ipſa, eſt calidior calidiſſima muliere. Opin. 327. nu. 4. 304

2 Homo liber poteſt locare operas ſuas in perpetuum. Opin. 466. nu. 1. 14

2 Homo iratus commotionis tempore iuſtum putat omne quod agit. Opin. 638. nu. 5. 160

3 Homo iniuſtus deterior eſt beſtia decies millies. Opinione 971. num. 5. 98

1 Homine nullũ animal eſt ingratius. Vide in uerbo Animal, & in verbo Ingratius.

1 HONOR eſt præmiũ virtutis, vndè nullus eſt honorandus, niſi virtuoſus appareat. Opin. 197. nu. 42. 170

Honor condignus non fit uirtuti perfectæ. ibi nu. 44. ea.

2 Honor ſuperueniens non mutat conditionẽ priorem, quãuis augeat ſtatum. Opin. 754. nu. 2. 245

1 HORAE canonicæ, q̃ ſũt matutinale officiũ, 1. 3. 6. 9. veſperæ, & completorium, ſunt de iure diuino, & fuerunt ab Apoſtolis obſeruatæ, & ab eccleſia præceptæ, vt omni die dicantur à miniſtris beneficiatis, vel in ſacris ordinibus conſtitutis, ad laudandum Deum, & gratias agendum de beneficijs. Opin. 109. nu. 4. 99

Horæ canonicæ ſunt inuentæ in reuerentiã ſeptẽ actuum, qui fuerunt in illis horis in corpore Domini noſtri Ieſu Chriſti. ibi num. 6. ea.

1 HORTVS an intelligatur venditus, ſiue legatus, ſi domus fuerit legata vel vendita. Opin. 202. n. 1. 174 Vide in verbo Vendita domo.

1 HYPOTHECA in quinq; caſibus nõ cõfunditur per aditionem hæreditatis, remiſsiuè. Opin. 356. n. 3. 330

1 Hypothecaria quamuis cumulari queat cum perſonali: nihilominus id intelligitur coram eodem iudice, & nõ diuerſo. Opin. 13. num. 5. 12

Hypothecaria actione agens contra tertium poſſeſſorem, etiam ſi cauſam habeat à debitore, an teneatur probare poſſeſſionem debitoris, & titulum, diſcurritur, & reſoluitur. ibi nu.6. 13

Hypothecaria vt agi queat contra tertios poſſeßores, opus eſt, vt præcedat legitima excuſſio bonorum debitoris, & fideiuſſoris. ibi nu. 7. ea.

Hypothecaria actione vt agi poßit contra tertium poſſeſſorem, neceßè eſt, vt fieri prius debeat excußio in bonis debitoris, vel fideiuſſorum vbicunque ſitis. ibi numero 8. ea.

Hypothecaria actione vt quis agere poſſit contra tertium poſſeſſorem, opus eſt vt præcedat pronunciatio iudicis, vt excußio contra ipſum tertium poſſeſſorem legitimè facta fuerit. ibi nu. 9. ea.

Hypothecaria actione tertius poßeßor conueniri non poteſt, niſi prius facta excußione in bonis principalis debitoris, uel eius fideiußoris, etiam ſi in instrumento vltra obligationem bonorum fuiſſet appoſitum conſtitutum, ſeu precarium de poſſidendo. ibi numero 10. charta 13

Hypothecaria actio datur contra tertium poſſeſſorem, tam pro tacita, quàm pro expreſſa hypotheca. ibi numero 11. ea.

Hypothecaria actio licèt non procedat contra tertium poßeſſorem, niſi prius diſcuſſis bonis principalis debitoris, vel fideiuſſorum: tamen hoc limitatur in duodecim caſibus remiſſiuè. ibi nu. 13. 14

DE LITERA I.

3 IDENTITAS *rei, in materia confinium, capitulari, & probari debet; & probatis duobus confinibus, cenſetur probata identitas ipſa. Opinione 870. numero 11.* 2

Identitas rerum eſt probanda per duas demonſtrationes. ibi nu. 13. ea.

Identitas debet probari per confinia, & alias demonſtrationes. ibi num. 14. ea.

1 IEIVNIVM, *& oratio ſolent eijcere, & remouere peccata carnalia. Opin. 98. nu. 35.* 89

1 IGNORANTIA *iuris excuſat ignorantem à dolo, & excuſat in acquiſitione fructuum; ſecùs in præſcriptione: excuſat etiam in quatuor alijs caſibus remiſſiuè poſitis. Opin. 366. nu. 6.* 337

Ignorantia nõ excuſat mulierẽ, niſi in caſibus, in quibus eſt iure cautum. ibi nu. 7. ea.

Ignorantia iuris non excuſat mulierem in lucris captandis, quando potuit conſulere peritos. ibi nu. 9. ea.

Ignorantia iuris non plus excuſat ruſticum, quàm alios, quando potuit peritos conſulere. ibi nu. 10. ea.

2 *Ignorantia præſumitur, niſi ſcientia probetur. Opinione 651. num. 5.* 170

2 *Ignorantia non probatur iuramento, vbicunque extaret publica vox, & fama de re ignorata. Opin. 695. numero 3.* 199

2 *Ignorantia præſumitur in extero, vbicunque non diu moram traxit in territorio ſtatuentium, vt præſumatur tunc ignorare ſtatuta loci; ſecùs ſi commoratus ſit in territorio: tunc enim non excuſaretur. Opinione 766. numero 11.* 256

2 *Ignorantia ſecundùm communem regulam præſumitur. Opin. 835. nu. 1.* 338

Ignorantia eſt quid facti, & ideò ea ſemper præſumitur. ibi numero 3. ea.

Ignorantia præſumitur etiam in herede. ibi nu. 4. ea.

Ignorantia in his, quę ſunt facti, præſumitur in coniunctis etiam. ibi nu. 5. ea.

3 *Ignorantia unius ex coniugibus de matrimonio inualido, facit, quòd filij ex tali matrimonio nati legitimi ſint, & ſuccedant in bonis. Opin. 1057. nu. 5.* 170

2 IGNORANTIAM *allegans non tenetur eam probare. Opin. 651. nu. 6.* 170

2 *Ignorantiam probabilem allegans ſtatuti ad euitandum pœnam, auditur in delictis ſolummodò, an ſtatuta pœnalia in delictis comprehendant forenſes. Opin. 766. numero 14.* 256

2 *Ignorantiam allegans non tenetur eam probare, ſed aduerſarius tenetur probare ſcientiam. Opinione 835. numero 2.* 338

Ignorantiam allegare quis non poteſt, ubicunque ſcire tenebatur: quia ſcire, & ſcire debere paria ſunt. ibi numero 17. 339

2 IGNORARE *præſumitur propinquus ea, quæ à propinquo facta ſunt. Opin. 835. nu. 6.* 338

Ignorare præſumitur filius teſtamentũ patris. ibi n. 7. ea.

Ignorãs leges, vel ſtatuta, & proclamata non dicitur eſſe in dolo, ſed in lata culpa, vide in uerbo Errans.

2 *Ignorans non ligatur conſtitutionibus nouis, nec bannis, nec decretis, vbicunq; probabiliter ignoraßet; ſecùs ſi eſſet craſſa, vel ſupina ignorãtia. Opi. 766. n. 16.* 256

2 *Ignoranti parcitur, non autem ſcienti. Opinione 651. numero 3.* 170

1 ILLVSTRIS *vt quis ſit, ponuntur tres decim effectus remißiuè. Opin. 197. nu. 16.* 167

1 IMPEDIMENTVM *quodlibet ac caſus fortuitus probari debet ſolo iuramento, concurrente optima qualitate perſonę iurantis arbitrio iudicis. Opin. 368. numero 1.* 338

Impedi-

Impedimentum probari poteſt mediante iuramento, quādo agitur de leui praiudicio. ibi num. 2. 339
Impedimentum per iuramentum probari poteſt ſemel tantùm. ibi num. 3. ea.
Impedimentum non probatur mediante iuramento, vbicunque quis aliàs fuiſſet periurus, & vbicunque tractaretur de caſibus, in quibus aliter probari deberet ex forma iuris. ibi num. 4. ea.
2 Impedimentum accidentale non attenditur, ſed naturale. Opin. 812. num. 24. 295
1 IMPERIVM dependet ab eccleſia. Opin. 369. num. 55. 343
Imperium habet originem, & proceſſit à Deo, & ab Eccleſia. Quod procedit ſecundùm Fely. in Imperio per Chriſtum renouato, non autem in imperio Romanorum, quod fuit ante Papatum. ibi num. 56. 344
1 IMPERATOR vel Papa caſſans ſtatuta, ſeu conſuetudines, non uidetur caſſare ſtatuta iuramento firmata. Opin. 159. num. 2. 141
Vide in verbo Papa.
2 Imperator appellat Doctores legum, dominos, patres, & milites. Opin. 197. num. 8. 166
Vide in verbo Doctor.
Imperator Lotharius occaſionem præbuit Doctoribus, vt una publicè interpretando illuſtres efficerentur. ibi num. 22. 168
1 Imperator lex eſt animata in terris. Opin. 369. numero 3. 340
Imperator eſt pater legis. ibi num. 4. ea.
Imperator propriè dicitur poſt triplicis coronæ ſuſceptionem. ibi num. 5. ea.
Imperator vbi, & à quibus triplices coronas accipiat. ibi num. 6. ea.
Imperator ante coronationem vocatur Rex. ibi numero 7. ea.
Imperator, hodie conſuetudine receptum eſt, vt ſtatim adminiſtret poſt electionem. ibi num. 9. 341
Imperator poteſt adminiſtrare non ſolùm ante coronationem, ſed etiam ante approbationem aliquam de eo factam. ibi num. 10. ea.
Imperator perſonaliter Romam ire debet ad ſuſcipiendū coronam, nec per alium poſset ei aliò mitti. ibi numero 11. ea.
Imperator poteſt coronari per legatum, & alibi quàm Romæ, ſi ſit de voluntate Papæ, & ipſius Imperatoris. ibi num. 12. ea.
Imperator indiget approbatione papali, vnctione, conſecratione, & coronatione. ibi num. 15. ea.
Imperator an vngatur per Cardinalem Hoſtienſem ex priuilegio, vel per Papam. ibi num. 16. ea.
Imperator licèt conſecrari debeat per Papam, non tamen per ſuſceptionem ordinis. ibi num. 17. ea.
Imperator iurare tenetur fidelitatem in manibus Papæ, tempore coronationis, & conſecrationis. ibi nu. 18. ea.
Imperator debet à Papa tanquam ſuperiori confirmari, examinari, vngi, conſecrari, & coronari, ſi dignus ſit, vel reijci ſi ſacrilegus, & excommunicatus appareat, etiam ſi electus reperiretur ab electoribus Imperij. ibi num. 20. ea.
Imperator iurat tempore coronationis de non alienando bona Imperij. ibi num. 22. ea.
Imperator eſt dominus totius mundi. ibi num. 24. ea.
Imperator eſt dominus totius mundi, quò ad omnimodā poteſtatem, & vniuerſalem iuriſdictionem, & non quò ad proprietatem rerum ſingularium: & ſic eſt dominus ipſe Imperator totius orbis, quò ad protectionem, & defenſionem tantùm, non quò ad dominium. ibi num. 26. ea.
Imperator tantæ eſt authoritatis, & præeminentiæ, vt ab ipſo ad Papā non poſſit appellari. ibi nu. 28. 342
Imperator, quòd ſit dominus totius orbis, quò ad protectionem, & defenſionem, non quò ad dominium, procedit vniuerſaliter, non autem particulariter; vndè poteſt mundum ab alio occupatum vendicare. ibi numero 30. ea.
Imperator poteſt punire ſubditum de delicto vbique commiſſo. ibi num. 31. ea.
Imperator in terris Imperij, & in temporalibus præeſt omnibus clericis, ſed non in ſpiritualibus. ibi numero 32. ea.
Imperator in temporalibus dicitur Vicarius Dei. ibi num. 34. ea.
Imperator Papæ, & canoni ſubeſt in ſpiritualibus, & concernentibus principaliter peccatum. ibi nu. 35. ea.
Imperator non poteſt diſpenſare contra ius diuinum, niſi ex cauſa neceſſaria, & magna. ibi num. 36. ea.
Imperator, Rex, ſeu alij Principes ſuperiorem non recognoſcentes, gratiam facere nequeunt pro homicidio voluntario, etiam ſi homicida pacem habuerit ab hæredibus occiſi. ibi num. 37. ea.
Imperator dicitur filius eccleſiæ, ſiue Papæ. ibi numero 47. 343
Imperator ſortitur forum Eccleſiæ in iuramento, voto, pacis, & contractus obſeruatione. ibi nu. 48. ea.
Imperator cùm filius Eccleſiæ ſit, nō præſumitur ei præiudicare. ibi num. 49. ea.
Imperator non iudicat cauſas clericorum, & ſacerdotū. ibi num. 50. ea.
Imperator dicitur Dei miniſter, & Dei ſeruus, ſed non ſeruus eccleſiæ. ibi num. 51. ea.
Imperator dicitur aduocatus Eccleſiæ. ibi nu. 52. ea.
Imperator eſt aduocatus Papæ. ibi num. 53. ea.
Imperator olim dominus erat totius mundi quò ad omnia. ibi num. 54. ea.
Imperator immediatè habet hodiè iuriſdictionē à Deo, & ab Eccleſia. ibi num. 57. 344
2 Imperator in ſolidis uidetur, & Princeps cognoſcitur, & indicatur. Opin. 516. num. 52. 64
2 Imperator in terris Pontificis legitimare nequit. Opin. 583. num. 3. 130
Vide in verbo Rex.
Imperator poteſt legitimare, vide in uerbo Legitimare.
1 IMPERATORES Deus de cælo conſtituit ad hoc, per ora eorum diuinitus iura conderentur. Opin. 369. nu. 1. char. 340. & lib. 2. Opin. 832. nu. 17. 327
3 IMPERTINENS non dicitur illud, quod ex leui præſumptione cauſam adiuuat. Opin. 952. numero 4. 78
1 IMPETRANS reſcriptum à Papa ab abſolutione à iuramento, quò ad effectum agendi, tenetur, & debet

& debet petere relaxationem non ſolùm ab uno iuramento, ſed etiam ab omnibus iuramentis præſtitis in contractu, gradatim, explicitè, & expreßè, non autem relatiuè, & implicitè. Opin. 2. num. 7. 4

Impetrans abſolutionem à iuramento, tenetur exprimere in reſcripto apoſtolico, quòd iurauit in contractu ei non contrauenire, ſed omnia vera eſſe, & non petere abſolutionem, etiam ad effectum agendi, vbi ipſe in contractu promiſit modo, & forma, ut ſupra: aliàs hoc non expreſſo ſpecificè, abſolutoria contra tale iuramentum non ualet. ibi num. 8. ea.

1 *IMPVBES ante legitimam ætatem, ſi ſolēniter religionem profiteatur, profeſſio eſt nulla, etiam ſi ſit puer diſcretus, & doli capax. Opin. 370. nu. 1.* 344

3 *Impubes in cauſa ciuili non poteſt teſtificari, quia quicquid videt ignorat, & eius teſtimonium eſt, ſicut ſi cæcus teſtificaretur de coloribus. Opin. 964. numero 1.* 90

1 *IMMVNITAS conceſſa alicui ab oneribus, & collectis ordinarijs, & extraordinarijs, ſolitis, & inſolitis, non extenditur ad onera impoſita ratione belli diuini, putà peſtis, vel belli humani. Opin. 367. numero 1.* 337

Immunitas cōceſſa etiam verbis generalibus, & amplis, non extenditur ad onera impoſita ratione belli, vel alterius publicæ neceßitatis inexcogitatæ, ſecundùm vnam communem opinionem, licèt & altera ſententia contraria ſit similiter communis. ibi nu. 2. 338

Immunitas cōceſſa per hæc verba, uidelicet ab omnibus, & quibuſcunque, extenditur ad onera ratione peſtis, belli, & alterius magnæ neceſſitatis reipublicæ, propter ipſa uerba geminata, ab omnibus, & quibuſcunque oneribus. ibi num. 3. ea.

Immunitas conceſſa ex contractu oneroſo, & non ex priuilegio non procedit: quia tunc immunis quoque grauari non poſſet propter onera belli. ibi num. 4. ea.

2 *Immunitas conceſſa à lege propter numerum duodecim filiorum, non adimitur ſi aliquis eorum moriatur. Opin. 443. num. 4.* 3

2 *Immunitas, & exemptio poßunt præſcribi concurrente titulo & bona fide quadraginta annorum ſpatio; & ſic præſcripta tolli non poteſt. Opin. 634. nu. 1.* 157

2 *Immunitas conceßa propter paupertatem, ceſſat ſuperuenientibus diuitijs. Opin. 642. num. 1.* 164

Immunitas conceßa alicui quandiù reipublicæ cauſa abfuerit, ceſſat illicò ceſſante abſentia. ibi nu. 4. 165

2 *Immunitas alicui conceſſa ab omnibus, & quibuſcunque oneribus, cum clauſula non obſtantibus quibuſcunque, non includit onera taxarum, equorum, & hoſpitationis militum, ſtante ſtatuto diſponente, quòd ad onera taxarum, equorum, & hoſpitationis militum etiam exempti teneantur, exceptis his qui à Principe literas ſpeciales cum ſpeciali derogatione habuerint, niſi in ſpecie nominentur. Opin. 223. num. 1.* 314

1 *INCENDIVM culpa inhabitantium præſumitur ortum. Opin. 439. num. 2.* 397

Quando conſtaret de origine ſiue principio ignis. ibi num. 28. 402

Incendium fortuitum, præſumitur culpa inhabitantium ortum. ibi num. 7. 399

Incendium præſumitur ortum inhabitantium culpa leuiſſima. ibi num. 8. ea.

Incendium connumeratur inter caſus difficilis probationis. ibi num. 25. 402

1 *INCENDIARIVS tenetur de leui culpa, vbicunque incendium eſſet fortuitò cauſatum. Opi. 439. num. 6.* 399

1 *Incendiarij doloſi, viui ſunt concremandi, aut capitis pœna puniendi, quando aliquis in domo combuſta mortuus fuerit; aliàs puniētur pœna extraordinaria relegationis, & publicationis bonorum. Opin. 439. num. 1.* 397

INCERTITVDINIS ratione denegatur, quod vni certè dandum erat. Opin. 84. num. 2. 73

1 *INCOLA dicitur, vbicunque habitauerit in loco cum maiori parte fortunarū ſuarū, cauſa ibi perpetuò habitandi. Opin. 203. num. 3.* 176

1 *Incolatus præſumitur ex varijs, diuerſiſque coniecturis poſitis remißiuè. Opin. 203. num. 7.* 176

2 *INCONVENIENTI vno dato, aliud dari non debet, etiam conſeruandæ agnationis cauſa. Opin. 795. num. 2.* 276

1 *INDICIVM ad torturā faceret præſumptio, vbicunque homicidium commißum reperiretur ex eo ſolùm, quòd quis dixerit, ſumam vindictam de te, & præſertim, ſi is ſolitus erat minas executioni mandare, & minatus reperiatur occiſus. Opin. 365. num. 2.* 336

1 *Indicia indubitata quæ dicantur, & qualia ſint, ponitur remiſſiuè. Opin. 126. num. 3.* 115

1 *Indicia, præſumptiones, & coniecturæ in cauſa difficilis probationis, etiam ad plenam probationem inducendā admittuntur. Opin. 439. num. 26.* 402

3 *Indicia ad torturam contra reum penitus tolluntur per quodlibet indicium, ſeu coniecturam ad ipſius rei fauorem in proceſſu oſtenſam. Opin. 925. num. 8.* 49

2 *INDICTIO quomodo inueniatur, traditur modus remiſſiuè. Opin. 542. num. 9. char. 98. Vide in verbo Notarius.*

2 *INAEQVALITAS parit diſcordiam, & inuidiam inter filios. Opin. 833. num. 13.* 335

Inæqualitas inter filios meritò reprobatur à lege. ibi num. 14. ea.

1 *INFAMIA iuris dicitur, quæ ſecundùm leges ciuiles, vel ipſo iure, vel mediante ſententia eſt. Opin. 26. num. 2.* 19

Infamia facti dicitur, quando eſt læſa fama, ſeù æſtimatio alicuius propter factum ab eo commißum apud bonos, & graues uiros. ibi num. 5. ea.

1 *Infamia iuris quæ dicatur. Opin. 371. num. 1.* 344

Infamia iuris non probatur niſi per ſententiam, vel per confeßionem delinquē̄tis, quamuis delictum probetur per teſtes. ibi num. 2. ea.

3 *Infamia facti probatur per teſtes, etiam nullo modo iuratos. Opin. 991. num. 3.* 114

1 *INFAMIS, infamia iuris non poteſt accuſare. Opin. 26. num. 1.* 19

Infamis infamia iuris, ac ex damnatione publici iudicij accuſare non poteſt in criminibus exceptuatis. ibi num. 3. ea.

Infamis infamia facti repellitur ab accuſando de iure canonico, non autem de iure ciuili. ibi num. 4. ea.

Infamis eſt ipſo facto habens vnam vxorem, & vnam concubinam, & non admittitur ad accuſandum de publico crimine. ibi num. 6. ea.

Infamis eſt habens duas concubinas. ibi num. 7. ea.

1 Infamis non efficitur abſens, ſi cōdemnetur vt contumax præcedente inquiſitione: & conſequenter infamis nō efficitur damnatus per inquiſitionem: ſed bene infamis efficeretur inquiſitus, quando comparuit, & defenſionem ſuſcepit, & condemnatus fuit. Opin. 371. num. 3. 344

1 Infamis non efficitur condemnatus pro leui, ſeu modica iniuria alteri illata. Opin. 372. num. 1. 345

2 Infamis poteſt eſſe notarius; cùm ſpurij poſſint creari tabelliones, & conficere inſtrumenta. Opin. 647. numero 9. 167

3 Infamis occultus poteſt eſſe teſtis in teſtamēto. Opi. 906. num. 1. 33

3 Infamis teſtis eſſe non poteſt contra alium infamem: nec etiam admittitur ad iurandum in litem, nec in ſupplementum probationis. Opin. 958. num. 1. 83

Infamis vel periurus dici non poteſt periurās ſine dolo, & ex inaduertentia. ibi num. 9. ea.

3 Infamis infamia canonica, dicitur exiſtēs in peccato mortali. Opin. 971. num. 1. 98

3 Infamis infamia facti, hoc eſt improbatis, & leuioribus præditus moribus, eſt idoneus teſtis in cauſa ciuili, de iure ciuili; ſecùs de iure canonico. Opin. 991. numero 1. 114

Infamis infamia facti non eſt ita integer teſtis, & dignus tanta fide, ſicut non infamis: ideo relinquitur arbitrio iudicis quantum ex hoc fidei teſtis antedicti diminuatur. ibi num. 2. ea.

3 INFAMES infamia facti non poſſunt eſſe teſtes in criminali, mixtò, ciuiliq; graui negocio, vel in cauſa ingratitudinis, & matrimonij. Opin. 969. nu. 1. 97

Infames, & viles perſonæ non probant vllo modo, ſi ſine tormentis, & quæſtionibus deponerent. ibi nu. 4. ea.

1 INFANS, ſeu pupillus moriens, non adita hæreditate, tranſmittit beneficium reſtitutionis in integrum ad hæredes, ex clauſula generali, ſi qua mihi &c. Opin. 359. num. 3. 333

Infans per ſe ipſum hæreditatem adire non poteſt, ſed vel per patrem, vel per protectorem opus eſt vt adeat. ibi num. 5. ea.

2 Infans minor duorum, vel trium annorum non poteſt cū authoritate tutoris acquirere poſſeſſionem: quia cùm omninò careat intellectu, non poteſt per tutorem ſuppleri: ſecùs in infantè quinque vel ſex annorum, qui fari, & loqui poſſit: & hoc idem concluditur in furioſo. Opin. 677. num. 17. 184

2 Infans filius ſi horam vixerit tantùm poſt mortem patris, hæreditatem patris ſui non aditam tranſmittit ex potentia ſuitatis ad quoſcunque hæredes, etiam quòd fœminæ ſuperſint, ſtante ſtatuto fœminas excludente. Opin. 812. num. 47. 297

3 INFIDELIS Deo non præſumitur fidelis hominibus, & fidele deponere teſtimonium. Opin. 971. num. 3. 98

2 INFIRMVS non præſumitur ſcire etiam id, de quo extat publica fama. Opin. 835. num. 13. 338

1 INHABILIS toleratur per habilem. Opin. 120. num. 6. 109

1 INGRATITVDO vbicunque donatori nota non fuit, vel repentina morte præuentus impeditus fuit donationem reuocare, donatio ipſa reuocari poteſt per hæredem donantis. Opin. 213. num. 2. 220

1 Ingratitudo deſiccat fontem pietatis. Opin. 222. numero 8. 227

1 Ingratitudo præcedens non purgatur per furorem ſuperuenientem Opin. 309. num. 2. 287

1 INGRATITVDINIS vitium, ex quo filius poteſt exhæredari, tollitur per reconciliationem, per quam videtur remiſſa ingratitudo. Opin. 309. numero 3. 288

1 Ingratus animal homine nullum eſt, quia ſi accipientium animum intueare, beneficiorum magna pars perditur, & ideò omnes vici lamentationibus aduerſus ingratos pleni ſunt. Opin. 222. num. 16. 227

2 INGREDIENS poſſeſſionem vigore decreti inualidi, incurrit pœnas ſtatuti punientis turbantem poſſeſſionem alterius. Opin 767. num. 1. 257

1 INIMICITIA capitalis ſola, ſimplex, & de per ſe, non facit indicium ad torturam, ſecundùm vnam magis communem ſententiam; licèt ſecundùm alteram ſimiliter communem ex ſola capitali inimicitia tortura inferri poſſit. Opin. 374. num. 1. 345

3 Inimicitia capitalis vel dicitur, & oritur, vbicunque lis eſt ſuper omnibus bonis, vel ſuper maiori parte. Opin. 978. num. 7. 104

Inimicitia capitalis contrahitur etiam ex verbalibus iniurijs. ibi num. 8. ea.

Inimicitia capitalis præſumitur ex minis de occidendo: & ſic minæ probant inimicitiam ipſam. ibi nu. 9. ea.

Inimicitia dicitur etiam quando conſtat de offenſa facta contra aliquem: licèt offenſus ignoret offenſam ipſam ſibi illatam. ibi num. 14. 105

3 INIMICVS contra inimicum ſuum teſtis eſſe non poteſt. Opin. 978. num. 1. 103

Inimicus etiam reconciliatus repellitur à teſtimonio cōtra inimicum ſuum, ſi reconciliatio nuper contingerit. ibi num. 2. ea.

Inimicus contra inimicum ſuum teſtis non admittitur vllo modo, etiam in crimine hæreſis, ſimoniæ, læſæ maieſtatis, & aliorum enormiſſimorum delictorum. ibi num. 3. 104

Inimicus non capitalis contra inimicum ſuum admittitur teſtis, quamuis minus ei credatur. ibi nu. 4. ea.

Inimicus teſtis ob non capitalem, & grauem inimicitiā non debet indiſtinctè repelli, ſed relinquitur arbitrio iudicis, qui ſecundùm inimicitiam deductam, & probatam, arbitrari poſſet teſtem ipſum eſſe vel non eſſe repetendum. ibi num. 5. ea.

Inimicus capitalis quis dicatur, & quibus modis probetur capitalis inimicitia, remiſſiuè. ibi num. 6. ea.

Inimicus capitalis, etiam cum tortura non poteſt eſſe teſtis in cauſa criminali contra inimicum ſuum. ibi num. 11. ea.

Inimicus repellitur à teſtimonio: quod habet locum non ſolum

ſolùm in capitalibus inimicis, ſed etiam in ſuſpectis de capitali inimicitia. ibi num. 13. ea.

Inimicus teſtis, etiam quòd non conſtet de inimicitia, dummodò conſtet de cauſa inimicitiæ, etiam per ſolũ eiuſdem teſtis dictum repellitur. ibi num. 15. 105

Inimicus teſtis in extremis laborans, etiam Chriſti corpore ſuſcepto, examinari non poteſt ad æternam rei memoriam contra inimicum ſuum. ibi nu. 16. ea.

3 Inimico teſti minimè creditur, etiam ſi eſſemus in cauſis difficilis probationis. Opin. 978. num. 12. 104

3 Inimici etiam quòd plures extent recepti cõtra ſuum inimicum, minimè facerent indicium ad torturam. Opin. 978. num. 10. 104

1 INIVRIA non infertur alicui ex eo, quòd quis ei dicat, tu dicis falſum, vel non dicis uerum, vel non dicis veritatem. Opin. 6. num. 5. 8

2 Iniuria non infertur filijs ex tranſitu ſuæ matris ad ſecũdas nuptias: cùm licitæ ſint ſecundæ, tertiæ, & deinceps nuptiæ; & iniuriam non inferat, qui ſuo iure vtitur. Opin. 852. num. 12. 387

3 Iniuria non præſumitur illata in dubio: & ſic vbicunque eſt dubium an quis fecerit cauſa iuris ſui conſeruandi, vel aliquem iniuriandi, præſumendum eſt, quòd cauſa iuris ſui conſeruandi. Opin. 925. num. 5 49

3 Iniuria facta vni de familia, cenſetur facta omnibus de illa familia. Opin. 960. num. 2. 86

1 INIVSTITIA euidens æquiparatur nullitati. Opin. 51. num. 3. 46

Iniuſtitia apparens notoria præbet occaſionem iudicibus recedendi à regulis iuris communis. ibi num. 4. ea.

3 INNOCENTIA rei accuſati poteſt probari per parentes, fratres, domeſticos, & per alios teſtes aliàs non idoneos, niſi contra ipſos domeſticos eſſent alij teſtes. Opin. 960. num. 10. 86

1 INQVISITIO formata ex officio iudicis tollitur viginti annis. Opin. 27. num. 2. 20

2 Inquiſitio iudicis formata contra aliquem, debet continere nomen, cognomen, & agnomen delinquentis, & rei inquiſiti, ne corruant inquiſitio ipſa, citationes, & bona ex eis prouenientia. Opin. 540. num. 12. 96

2 Inquiſitio formari poteſt ad nuncij relationem. Opin. 555. poſt num. 6. 108

2 INSIGNIA, & arma quilibet poteſt aſſumere ad beneplacitum, & imponere rebus ſuis. Opin. 540. num. 14. 96

2 Inſignibus, & armis alienis licitum eſt vti, dumtamen non tendat in alterius præiudicium. Inſignibus verò dignitatis non niſi ipſam habeat, aliter punitur vt falſarius. & vtens priuatus veſtibus & ornamentis Papæ, tenetur pœna capitali. Opin. 540. num. 15. 96

1 INSINVATIO donationis non requirit decretũ iudicis. Opin. 212. num. 7. 219

Inſinuatio donationis fieri poteſt coram quocunque iudice, etiam cui non ſubſit donator, nec res donata. ibi num. 8. ea.

Inſinuatio donationis nihil aliud eſt quàm eam facere redigi in ſcriptis coram iudice. ibi num. 9. ea.

1 INSTANTIA litis durat triennio, & non poteſt vltra triennium protelari per partes. Opin. 376. numero 1. 346

Inſtantia litis nec per indirectum per partes protelari poteſt, etiam per pœnæ impoſitionem. ibi num. 2. 347

Inſtantia litis labitur, etiam facto partis, ſine iudicis, & currit ipſo iure, etiam ſi partes vel iudex extiterit impeditus. ibi num. 7. ea.

Inſtantia de iure canonico non finitur triennio, ſed durat perpetuo, tam in negocijs ciuilibus, quàm criminalibus. ibi num. 9. ea.

Inſtantia incipit currere à die litis conteſtationis tam in cauſis ordinarijs, quàm arbitrarijs, aut compromiſſarijs. ibi num. 12. ea.

Inſtantia cauſæ appellationis, tam de iure canonico, quàm ciuili, ex lapſu vnius anni, vel ex cauſa biennij finitur. ibi num. 13. ea.

Inſtantia litis licèt prorogari nequeat per partes, etiam cum iuramento, de partium tamen conſenſu ſuſpendi poteſt. ibi num. 16. 348

Inſtantiæ peremptio, vide in verbo Peremptio.

2 Inſtantia litis non finitæ non tranſit in hæredem ipſo iure, ſed debet citari ad videndum translationem iudicij in ipſum faciendam. Opin. 700. num. 3. 203

3 INSTIGATOR cauſæ an recipiatur in teſtem per iudicem parte non opponente, remiſſiuè. Opin. 959. num. 7. 84

1 INSTITVTIO hæredis, facta per interrogationẽ ipſius hæredis, procedit, ſi teſtator articulatè loquatur, adeò vt conſtet de eius voluntate. Opin. 361. num. 2. 334

Inſtitutio hæredis facta ad interrogationem eiuſdem hæredis valeret, ſi notarius in conſpectu teſtatoris ſcribat teſtamentum, & non ſeorſum, & ſi teſtator ſit ſanæ mentis, & non infirmitate valdè grauatus. ibi num. 3. ea.

Inſtitutio hæredis ad interrogationem ipſius hæredis facta valet, ſi notarius non ſcribit teſtamentum illius, qui balbutiendo loquitur: quia aliter rueret teſtamentũ. ibi num. 4. 335

Inſtitutio hæredis per interrogationem notarij, vel prædicti hæredis facta procedit, quando notarius non ſcribit teſtamentum ad nutum teſtatoris, ſed ad ita clarã reſponſionem, vt benè exaudiatur à teſtibus. ibi num. 5. ea.

2 Inſtitutio, vel ſubſtitutio, quæ non valuit à principio vt directa, valet vt fideicommiſſaria. Opin. 865. numero 6. 405

1 INSTITVTVS in re certa, hærede uniuerſali nõ adeunte, habebit totam hæreditatem. Opin. 312. num. 1. 290

1 Inſtitutus in re certa, dato ſeu conceſſo ſibi uniuerſali cohærede, non habet actiones hæreditarias, nec actiuè, nec paſſiuè. Opin. 377. num. 1. 349

Inſtitutus in re certa regulariter habetur loco legatarij. ibi num. 2. ea.

Inſtitutus in re certa in quamplurimis caſibus habetur loco hæredis, remiſſiuè. ibi num. 3. ea.

2 Inſtitutus magis cenſetur dilectus à teſtatore quàm ſubſtitutus. Opin. 844. num. 23. & 25. char. 356. Vide in verbo Subſtitutionis.

1 INSTRVMENTVM mandati, & alij contractus non poſſunt fieri apud acta ſine teſtibus, ſe-

eandèm communem opinionem, licèt contrarium ſeruetur in practica. Opin. 30. num. 11. & 14. 23

1 Inſtrumentum poſſeſſoris præſumitur prius celebratum inſtrumento non poſſidentis, & poſſeſſor non poſſeſſori præfertur. Opin. 378. num. 1. 349

Inſtrumentum dotis præfertur alijs priuatorum eadem die confectis, ſi non conſtet de temporis prioritate, vel poſterioritate. ibi num. 3. 350

Inſtrumentum dotis præfertur inſtrumento fiſci eadem die confecto, ſi non conſtat de temporis prioritate. ibi num. 4. ea.

Inſtrumentum priuati continens diem, & horam determinatam, præfertur inſtrumento priuilegiati carente hora: & præſumitur anterior collatio ordinarij cõtinens diem, & horam, præualetq; collationi Papæ carenti hora, & præſumitur anterior. ibi numero 11. ea.

1 Inſtrumentũ ex forma ſtatuti habẽs exequutionẽ paratã, poteſt exequi non ſolùm contra principales debitores, ſed etiam contra eorum hęredes citatos ante exequutionem, de iure cõmuni; ſecùs de iure Regni Neapolitani. Opin. 380. num. 1. 351

1 Inſtrumẽtum publicum confectum per tabellionem, eius ſignum neceſſariò requirit, aliàs non probat, ſecundùm magis communem opinionem: licèt ſecundùm alteram itidem & communem, illud neceſſariò non requiratur. Opin. 382. num. 1. 352

Inſtrumentum non continens nomen Papæ, vel Imperatoris, in eorum terris confectum, non plenè probat, nec facit fidem ſi notarius viuat, ibi numero 5. & 7. char. 353

Inſtrumentum publicum, in quo eſt omiſſa inuocatio nominis Imperatoris, vel Pontificis, in terris ſibi ſubiectis, ſemiplenè probat, quando notarius eſt mortuus. ibi num. 6. ea.

Inſtrumentum non continens locum loci generaliter ſaltim, licèt non ſpecialius, non facit fidem. Opin. 383. num. 1. 353

1 Inſtrumentum non ſolemne producens in iudicio, cenſetur illud approbare, & conſiteri quò ad fidem probatoriã contra ſe, nec ipſum releuat proteſtatio, quòd ipſum producit in parte, & partibus pro ſe facientibus tantùm & non aliter, nec alio modo, præſertim quando aduerſarius tali proteſtationi non conſentit, dummodò inſtrumentum ſit commune, vel illud pars producere teneatur. Opin. 384. num. 1. 354

Inſtrumentum producens in iudicio, in quo aliquid enunciatiuè prolatum ſit, non videtur conſiteri vera ea eſſe, quæ ibi enunciatiuè prolata extent, ſed ea duntaxat, quæ diſpoſitiuè. ibi num. 2. ea.

1 Inſtrumentum publicum productum de longinquis partibus in iudicijs, ſi negetur à notario publico confectũ, vel eum qui confecit eſſe notarium, præſente & contradicente aduerſario, non facit fidem pro producente. Opin. 387. num. 1. 355

Inſtrumentum publicum productum de partibus longinquis, roboratum literis teſtimonialibus officialis loci, vbi confectum eſt, vel ciuitatis cum ſigillo, & atteſtatione tabellionatus, etiam parte contradicente, plenè probat. ibi num. 2. ea.

1 Inſtrumentum antiquum dicitur à centum annis, ſecundùm vnam ſententiam, & ſecundùm aliam à quadraginta citra confectum. Opin. 388. nu. 2. 356

1 Inſtrumentum publicum de iure communi licèt non habeat executionem paratam, ſi tamen iuramentum apponatur, habebit. Opin. 428. num. 4. 392

2 Inſtrumentum locationis guarentigiatum pro tacita reconductione exequi non poteſt quò ad pœnam. Opin. 534. num. 11. 85

2 Inſtrumentum non probat ſi in eo deſit dies, vel annus niſi probetur annum ſiuè diem in protocollo adeſſe. Opin. 542. num. 10. 98

2 Inſtrumentum illiquidum regulariter nullam meretur executionem. Opin. 802. num. 2. 282

2 Inſtrumentum in Regno poteſt præſentari ſecundùm formam ritus per unum ex fratribus, ſeu socijs ad fauorem alterius fratris, & ſocij, poſt diuiſionem factam bonorum communium, & ſocietatis inter eos: ſi hoc ex pacto inter eos actum ſit. Opin. 826. numero 13. char. 317

2 Inſtrumentum ſimulatum non venit appellatione inſtrumenti. Opin. 832. num. 60. 331

Inſtrumentum principale ſi eſt nullum, omnia in eo contenta redduntur inualida. ibi num. 60. 332

3 Inſtrumentum non probat, niſi habeat teſtes in eo deſcriptos. Opin. 940. num. 2. 65

Inſtrumentum reaſſumptum in forma probante per notarium in Regno, exigit ſubſcriptionem teſtium propriæ manus, aliàs non probat. ibi num. 3. ea.

Inſtrumentum continens ſummam infra libram auri, exigit in Regno ſubſcriptionem ad minus duorum teſtium; & vltra libram auri ſubſcriptionem trium teſtium. ibi num. 4. 66

3 Inſtrumentum ſiuè contractus celebratus cum eccleſia, aut cum viris eccleſiaſticis, in quo interuenerit modicitas pretij, & pactum de retrouendendo, non præſumitur vſurarius. Opin. 1030. num. 2. 142

3 Inſtrumenti ſolennitas atque præſumptio poteſt probari per duos teſtes. Opin. 892. num. 1. 18

Inſtrumenti tenor non poteſt reprobari niſi per aliam ſcripturam, excepto quando quis vellet probare ſimulationem ac fraudem inſtrumenti, hoc enim facere poſſet per teſtes. ibi num. 2. & 3. ea.

Inſtrumenti tenor per teſtes probari poteſt, quando inſtrumentum fuit amiſſum, & ita teſtes aperti & inſtructi ſunt, vt inſtrumenti defectum, et literas notarij cognoſcant. ibi num. 4. ea.

3 INSTRVMENTO plus creditur quã teſti, quãdo agitur de tempore. Opin. 893. num. 4. 19

1 INSTRVMENTA, chyrografa, & nomina debitorum illata in domum conductam, non videntur tacitè obligata pro penſione locatori. Opin. 121. numero 8. 110

1 Inſtrumenta de nouo reperta produci poſſunt in cauſa, etiam poſt concluſum in cauſa, & poſt citationem ad ſententiam, præſertim ſi productor iuraret ea nouiſſimè reperta extitiſſe, nec prius in ipſius cognitionem ueniſſe, facta tamen diligenti perquiſitione. Opi. 386. num. 1. 355

1 Inſtrumenta produci regulariter non poſſunt in iudicio

poſt concluſum in cauſa. quod ampliatur, & limitatur pluribus modis remiſſiuè. ibi num. 2. ea.

1 *Inſtrumenta publica inter partes confecta ad ipſarũ tantùm præiudicium regulariter inducunt plenum præiudicium, & plenè probant. Opin. 388. nu. 3.* 356

2 *Inſtrumenta habentia executionem vigore ſtatuti poſſunt exequi, etiam ſi ſint obſcura, & illiquida, & liquidatio fieri poteſt in proceſſu. Opin. 802. numero 1. char.* 282

Inſtrumenta, & teſtes æquiparantur. Vide in verbo Teſtes.

3 *Inſtrumenta & teſtes licèt æquiparentur: tamen in multis caſibus probatio non poteſt fieri per teſtes, ſed ſolùm per ſcripturas. Opin. 893. num. 5.* 19

2 INTENTIO, *& voluntas declaratur facto. Opin. 516. num. 18.* 60

1 INTERESSE *extrinſecum de tritico, vino, & ſimilibus non debetur, ſed intrinſecum duntaxat conſequi poteſt. Opin. 389. num. 1.* 356

1 *Intereſſe intrinſecum vbi locum habet, facit ceßare extrinſecum, & creditor altero tantùm contentus eſſe debet. Opin. 390. num. 1.* 357

1 INTERLOCVTORIA *Principis habet vim legis, quando in ea hoc dictum fuit, alias non; imò tũc ſententia iudicis lata contra ipſam Principis interlocutoriam, non eßet ipſo iure nulla, ſed valeret, & teneret. Opin. 398. num. 26.* 364

2 INTERPELLATIO, *ſeu monitio requiritur quando imponitur pœna pro facto negatiuo, ſeu in non faciendo: vt quia dicatur, quicunque non fecerit reſidentiam in beneficio, vel collectas non ſoluerit, ſit excommunicatus, vel duplum ſoluat, vel quid ſimile. Secus verò quando imponeretur pœna pro facto affirmatiuo, ut quia dicit: quicunque intrabit talem locũ, vel furtum fecerit, puniatur tali pœna; tunc enim ſtatim contraueniens, ex ſua contrauentione pœnam incurreret. Opin. 611. num. 1.* 142

3 INTERPRETATIO *in dubio contra fundantẽ ſe in verbis fieri debet. Opin. 1018. num. 17.* 133

1 INVENTARIVM *non tenet, quando non eſt legitimè confectum, vel factum eſt ſine ſolennitatibus, quæ debent adhiberi. Opin. 351. numer. 15. char.* 325

3 *Inuentarium confici debet coram duobus teſtibus, & in ipſa confectione inuentarij interuenire debent tres alij teſtes loco creditorum abſentium, vt diſcurritur per totam opinionem. Opin. 887. num. 1.* 10

1 *Inuentis vti ſolummodò, miſerrimi eſt ingenij. Opin. 398. num 51.* 367

1 INVESTITVRA *feudi quando conceditur abſenti, nuncius debet eſſe ſpecialiter deputatus. Opin. 429. num. 3.* 392

1 INVOCATIO *nominis Chriſti non requiritur neceſſariò in inſtrumento publico, & omiſſio illud uitiat ante factum, ſecùs poſtea. ſed inſtrumenta ſine inuocatione diuini nominis de conſuetudine ſunt nulla. Opin. 382. num. 4.* 353

1 INVTILE *habilitatur per vtile. Opin. 120. numero 5.* 109

1 IOANNIS *Campani audacia, dum Aquilanos nequiter, & falsò mordet, reprimitur iuſta, rationabiliq; ex cauſa. Opin. 203. num. 26.* 178

2 IOSEPHVS *de Ruſticis, I. C. Aquilanus laudatur. Opin. 715. num. 14.* 215

Et, in materia foſſatorum, eius ſingulare, celebre, & doctrina refertiſſimum reſponſum, à nonnullis primarijs Doctoribus Neapolitanis, & Aquilanis ſubſcriptum inſeritur lib. 3. poſt. Opin. 1018. nu. 2. 132

2 IRA *valde aduerſatur & inimicatur proximo. Opi. 638. num. 3.* 160

Ira eſt refrenanda, & vitanda. ibi num. 6. 161

2 *Iratus homo commotionis tempore iuſtum putat omne, quod facit. Opin. 638. num. 5.* 160

2 IRREGVLARITAS *incurritur ob celebrationem factam contra determinationem Pontificum, & Conciliorum. Opin. 563. num. 5.* 114

3 *Irregularitas etiam aliquando ſine culpa, & peccato contrahitur. Opin. 917. num. 2.* 41

Irregularitas eſt nota, infamiaq; ſeu impedimentum canonicum ex facto, vel ex defectu proueniẽs, qua quis prohibetur ad eccleſiaſticos ordines promoueri, vel in eiſdem miniſtrare. ibi num. 6. 42

Vide in verbo Clericus, Teſtis, & Iudex.

1 IRREGVLARIS *non efficitur quis ob amputationem digiti alicui factam: quia digitus non eſt membrum, ſed officium membri: ideò pro irregularitate incurrenda requiritur ſeparatio membri, vel ipſius totalis debilitatio. Opin. 123. num. 3.* 112

2 ITERATIO, *& multiplicatio receptionis pecuniæ oſtendit enixam intentionis uoluntatem, debitæque quantitatis determinationem; & certitudinem. Opin. 516, num. 19.* 60

1 IVDAEVS *abſolutus per pœnitentiam, poteſt tamen accuſari de crimine commiſſo ante baptiſmum, ſecundùm unam communem opinionem: & licèt altera contraria opinio ſimiliter communis appareat, nihilominus prima ſententia à lege nouiter approbatur. Opin. 28. num. 1.* 20

1 *Iudæus coiens cum Chriſtiana ſine matrimonio, non vi, nec ſtupro, nec adulterio, non punitur pœna mortis, ſed alia extraordinaria arbitraria, ſi chriſtiana erat meretrix. Opin. 391. num. 1.* 357

Iudæus committens adulterium cum Chriſtiana meretrice, non punitur pœna adulterij. ibi num. 3. ea.

2 *Iudæus etiam admittitur ad purgandum moram, & conſequenter purgatio moræ habet locum quoque in Iudæis. Opin. 522. num. 4.* 74

2 *Iudæus, dimiſſa ac repudiata prima uxore adultera, poteſt aliam ducere. Opin. 533. num. 7.* 83

2 *Iudæus effectus Chriſtianus retinens nomẽ iudaicum, ac eo utens poſt baptiſmum aſſumptum, videtur approbare iudaiſmum & arguit hoc retentionis effectum. Opin. 540. num. 11.* 96

Iudæus non poteſt filijs ſuis pupillariter ſubſtituere. vide in uerbo Pater.

3 *Iudæus non debet iurare per Euangelia, ſed per legem Moyſi, uel per Deum. Opin. 982. num. 3.* 108

Iudæus quamuis non teneatur iurare per Euangelia; tamen ſi iurat per Chriſtum, cogitur ſeruare iuramentum: nec peccat Chriſtianus recipiens huiuſmodi iuramen-

iuramentum . ibi num. 4. ea.
Iudæus etiam in ciuili cauſa teſtis eſſe non poteſt contra Chriſtianum . ibi num. 5. ea.
Iudæus de proximo baptizatus, & conuerſus ad fidem Chriſti, non poteſt contra Chriſtianos teſtimonium ferre . ibi num. 6. ea.
Iudæus teſtis eſſe non poteſt contra Chriſtianum, etiam in crimine uſurarum . ibi num. 8. 109
Iudæus teſtis eſſe non poteſt contra officialem bona conditionis, & qualitatis, in ſyndicatu, in crimine corruptionis, & barattariæ . ibi num. 9. ea.
Iudæus aſſumi non poteſt pro teſte, ſeu tanquàm peritus ad recognoſcendum, uel interpretandum ſcripturam literis Hebraicis ſcriptam contra Chriſtianum, ubicunque in loco reperiantur Chriſtiani, qui ſciant tales literas interpretari. ibi num. 10. ea.
Iudæus in crimine hæreſis, & læſæ maieſtatis admittitur teſtis contra Chriſtianos . ibi num. 11. ea.
Iudæus in contractibus, quaſi contractibus, & teſtamentis contra Chriſtianos teſtis admittitur . ibi numero 12. ea.
3 Iudæo non poteſt deferri iuramentum in litem, vel in ſupplementum probationis contra Chriſtianum. Opin. 982. num. 7. 108
1 IVDÆI habent filios in poteſtate . Opin. 392. numero 1. 357
Iudæi vtuntur iure cõmuni Romanorum. ibi nu. 2. 358
Iudæi in concernentibus fauorem animarum non ligantur legibus Romanorum, uel canonicis. ibi num. 3. ea.
2 Iudæi maſculi conuerſi ad fidem Chriſti ſimul cum eo, de cuius ſucceſſione agitur, excludunt fœminas ſimiliter conuerſas, ſtante ſtatuto, quòd fœminæ excludantur propter maſculos . Opin. 812. num. 15. 294
3 Iudæi contra Chriſtianos teſtes non admittuntur vllo modo, quia ſemper dicuntur eſſe in delicto . Opin. 982. num. 2. 108
3 Iudæi, etiam quòd ſint publici fœneratores, poſſunt teſtari nulla cautione præſtita . Opin. 1053. num 8. 163
Iudæi poſſunt teſtari vt Chriſtiani . ibi num 9. ea.
1 IVDÆORVM infantes inuitis parentibus nõ poſſunt baptizari, & ad fidẽ cogi. Opi. 393. nu. 1. 358
Iudæorum infantes poſt annos diſcretionis poſſunt baptizari, & fidem recipere, etiam inuitis parentibus . ibi num. 2. ea.
Iudæorum pueri in agone mortis conſtituti, baptizati, ſi morerentur, ad cœlum conuolarent, etiam ſi baptizarentur à laico in caſu neceſſitatis, & non aliter . ibi num. 3. ea.
2 Iudæorum, hæreticorum ac infidelium bona peruenire debent tam ex teſtamento, quàm ab inteſtato ad ſolos filios effectos Chriſtianos, adeò quòd parentes eorum contrarium diſponere nequeunt. Opi. 455. nu. 10. 8
Iudæorum filij, vel filiæ, effecti Chriſtiani poſſunt petere in uita parentum alimenta, legitimam, dotes, & donationes propter nuptias . vide in verbo Filij.
1 IVDICIVM cæptũ dicitur ante litis cõteſtationem. Opin. 108. num. 2. 98
Iudicium cæptum dicitur per ſolam citationem, uel mandatum cum clauſula, ſi ſenſeris te &c. ibi num. 3. ea.
1 Iudicium criminale dicitur, quotieſcunque pœna delicti commiſſi fiſco applicatur. Opin. 172. num. 3. 147
Et ibi quæ dicatur cauſa ciuilis. Vide in uerbo Cauſa.
2 Iudicium cæptum cum defuncto non tranſit in fiſcum, ut teneatur litigare coràm eodem iudice: quia fiſcus habet proprios iudices, ſecundùm communem opinionem. ſed ſecundum alteram ſententiam contrariam & communem; inſtantia cæpta cum defuncto tranſit in fiſcum, & cauſa ipſa finienda uenit coràm Cæſaris rationale, non autem coràm alio iudice cæpti iudicij. Opin. 365. num. 1. 14
1 IVDEX ex officio cogere nequit accuſatorem ad exprimendum diem delicti commiſſi, ſed bene ad requiſitionem partis poſſet. Opin 24. num. 3. 18
1 Iudex tenetur examinare teſtes contra hæreticos coram duobus teſtibus religioſis, & non aliter, & coram eiſdem teſtibus actuarius tenetur etiam ſcribere eorũ dicta . Opin. 30. num. 18. 24
Iudex tolerans teſtes examinari per eius actuarium in cauſis criminalibus, eo non audiente examine, damnatur. ibi num. 20. ea.
Iudex tenetur aſſiſtere examinationi teſtium in cauſis criminalibus, nec ſpem collocare tenetur in repetitione ipſorum teſtium, cùm ſemper ſoleant ſe referre primæ eorum depoſitioni, ſiue ea uera, ſiue falſa ſit . ibi numero 25. ea.
Iudex negligens, ſi ex negligentia ſua damnũ inferat partibus, tenetur illud illis reſarcire, in foro conſcientiæ, ſi fuerit in dolo, uel lata culpa . ibi num. 28. 25
1 Iudex non poteſt torquere reum conuictum, ad effectum, vt habita ab eo confeſſione non audiatur appellans. Opin. 56. num. 1. 49
Iudex licèt non poſſit torquere reum legitimè conuictũ, tamen poteſt torquere ad detegendum ſocios, in caſibus à iure permiſſis. ibi num 3. ea.
1 Iudex neceſſariò tenetur actori deferre iuramentum in litem, vbi ſubeſt cauſa, uel concurrentibus requiſitis neceſſarijs . Opin. 60. num. 4. 53
1 Iudex ex æquitate ad ſecundum decretum deuenire non poteſt, niſi tranſacto integro anno à die primi decreti: in Regno uerò infra tres menſes iudex poteſt procedere ad ſecundum decretum . Opin. 61. num. 7. 54
1 Iudex ordinarius non poteſt ſententiare, & procedere ſummariè, ſimpliciter, & de plano, & ſine ſtrepitu, & figura iudicij in cauſa, etiam accedente, & concurrente partium uoluntate: quia forma iudicij immutari nequit in totum, neque in partem de ipſorum partium conſenſu . quod limitatur pluribus modis remiſſiuè. Opin. 65. num. 2. 56
1 Iudex poſtquam ſemel pronunciauit, ſiuè malè, ſiuè benè, functus eſt officio ſuo . Opin. 77. num. 21. 67
1 Iudex debitori non exeunti de propria domo poteſt facere præceptum pœnale, & non comparentem capere in propria domo, & captum confirmare pro debito creditorum, de iure communi . Opin. 85. num. 6. 74
1 Iudex cognoſcens cauſam cum clauſula, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, poteſt uenire ad pignorum captionem abſque alia ſententia. Opin. 96. num. 3. 82
Iudex tenetur omninò inquirere ueritatem. ibi nu. 10. ea.
Iudex cognoſcens cum clauſula, ſola facti ueritate inſpecta &c. manu militari, regiaque exequi poteſt . Sed

ſecundùm Rotam Rom. poßunt ad arbitrium commiſſarij abreuiari termini de ſtylo ſacri Palatij introducti, non autem totaliter præteriri. ibi num. 13. ea.

Iudex cognoſcens cum clauſula ſola facti ueritate inſpecta &c. poteſt iudicare ſecundùm conſcientiam, & ut Deus poſſet, etiam in eo, quod petitum non eſſet, & recedere à regulis iuris. ibi num. 14. ea.

Iudex eccleſiaſticus cognoſcit cauſam contra clericũ fornicarium, & ipſam mulierem fornicariam etiam, non autem iudex ſecularis. Opin. 98. num. 12. 86

Iudex ſecularis ratione præuentionis, & ob negligentiã iudicis eccleſiaſtici, poteſt punire mulierem fornicariam, cum qua habuit rem clericus. ibi num. 13. ea.

Iudex ex æquitate compellet debitorem ad reſpondendũ, vtrum ſcriptura priuata ſit ipſius debitoris, & ad ſcribendum propria manu, ut ex ea ſcriptura fiat comparatio. Opin. 113. num. 2. 104

Iudex ex præſumptionibus uiolentis, & indicijs indubitatis, & uehementiſſimis, non poteſt deuenire ad condemnationem, ac ſententiam diffinitiuam in cauſa capitali abſque alijs probationibus, ut corporaliter puniat, ſecùs pecunialiter. Opin. 126. num. 1. 115

Iudex iudicans contra communem opinionem, cenſetur propter imperitiam iudicaſſe. Opi. 179. nu. 4. 153

Iudex, ſeu officialis, tam ab officio quàm à ſyndicatu fugiens, habet præſumptionem contra ſe de obiectis in ſyndicatu: & talis fuga facit ſemiplenam probationem; & defertur tunc iuramentum in defectum ſemiplenæ probationis, dummodo non ſit reductus ad carceres. Opin. 343. num. 32. 317

Iudex in eodem iudicio, inſtantia, & ſententia, & ad pœnam mortis, & rei furtiuæ reſtitutionem, furem condemnare debet; aliter non condemnans modo prædicto tenetur de ſuo proprio. Opin. 347. num. 3. 321

Iudex nec in iudicãdo, nec in conſulendo ab opinione Gloſſæ recedere poteſt, quia communis habetur. Opin. 349. num. 1. 322

Iudex ex officio poteſt rem æſtimare, & taxare, ubi eius æſtimatio, & ualor nõ probaretur. Opi. 394. n. 1. 358

Iudex ex officio poteſt æſtimare quantitatem intereſſe, ſi in actis non ſit probata, & condemnare reum arbitrio ſuo. ibi num. 2. 359

Iudex tenetur ſe informare de ualore rei, vel quantitate intereße, & taxare, & condemnare, quando de eis non conſtat, maximè ad inſtantiam partis. ibi nu. 3. ea.

Iudex poteſt quandocunque reuocare, moderare, emendareuè taxationem expenſarum, quouſque ſuper quantitate iurata feretur ſententia, ubi de iuramento in litem affectionis ageretur. Opin. 395. 359

Iudex laicus non tenetur exequi ſententiam iudicis eccleſiaſtici contra clericum per ipſum degradatum, & ſibi traditum ultimo ſupplicio puniendũ, niſi eius inſpecto proceſſu, & ſententia iuſta reperta, ſecundùm unã ſententiam communem, licèt ſecundùm alteram itidem & communem illam exequi poſſit. Opin. 396. num. 1. 359

Iudex laicus, cui traditur clericus degradatus puniendus per iudicem eccleſiaſticum, eſt merus exequutor. ibi num. 2. 360

Iudex debet eſſe ſapiens, timens Deum, ueridicus, & non auarus. ibi num. 7. ea.

Iudex bonus debet magis timere Deum, quàm homines, nec debet propter eos deuiare à iuſtitia. ibi num. 8. ea.

Iudex laicus exequitur ſententiam iudicis eccleſiaſtici contra hæreticum, non aliter viſo eius proceſſu, nec alia facta diligentia. ibi num. 11. ea.

Iudex in iudicijs obeũdis debet eſſe integer, incorruptus, æquus, & à ſe remouere fauorem, odium, & alios affectus. ibi num. 12. ea.

Iudex ex re ipſa debet iuſtum iudicium iudicare, nec per gratiam, vel aliud in hanc, vel illam partem inclinare. ibi num. 13. 361

Iudex recuſatus, & allegatus ſuſpectus ex cauſa legitima, deſinit eſſe iudex, & acta coràm eo facta poſt recuſationem ſunt ipſo iure nulla. Opi. 397. nu. 1. 361

Iudex tam ordinarius, quàm delegatus poteſt ut ſuſpectus in totum recuſari. ibi num. 3. ea.

Iudex in iudicando non poteſt recedere à communi opinione. Opin. 398. num. 1. 363

Iudex contra communem opinionem iudicans, cenſetur iudicaſſe ob imperitiam. ibi num. 2. ea.

Iudex debet iudicare ſecundùm communem opinionem, etiam ſi contraria opinio eßet uerior. ibi num. 5. ea.

Iudex debet iudicare ſecundùm communem opinionem, etiam ſi Pontifex contra illam teneret. ibi nu. 6. ea.

Iudex non cogitur iudicare ſecundùm deciſiones Rotæ Romanæ, imò licet contra eas ſententias proferre. ibi num. 7. ea.

Iudex ferens ſententiam pro communi opinione, ubi adeſt altera communis opinio in contrarium, uel in caſu ubi non apparet de communi opinione, non tenetur in ſyndicatu, & eius ſententia ualet & tenet propter conflictum opinionum: & iſtos caſus dubios ſolebat appellare Iaſon pro amico: & in eiſdem caſibus optimum eſt habere iudicem propitium, & fauorabilem: quia tunc poteſt eligere, cuius dicat, & fauere amico. ſed hoc intelligitur de iudice non claudicante. ibi numero 30. 365

Iudex pronuncians contra legẽ varios intellectus habentem, non eſt reprehendendus, ſed tanquam faciens hoc ex cauſa, ſuſtinetur eius ſententia. ibi nu. 33. ea.

Iudex non poteſt iudicare contra communem opinionem, etiam quòd ea caſum legis non habeat. ibi num. 48. char. 367

Iudex tenetur iudicare ſecundùm communem opinionẽ, etiam ſi uideretur caſus legis in contrarium. ibi numero 60. 369

Iudex habens claram deciſionem Doctorum, de ratione ipſius in iudicãdo ſcrutari nõ tenetur. ibi n. 61. 370

Iudex non tenetur exprimere cauſam in ſententia; imò eam exprimendo fatuus cenſetur, Opin. 399. numero 1. 370

Iudex aſſerens in ſententia aliquid fuiße probatum per duos teſtes, referendo ſe ad acta, ſi conſtaret de errore ipſius iudicis, ſententia foret nulla. ibi num. 5. ea.

Iudex motus ad ferendam ſententiam ex duabus cauſis, una faciente ad cauſam, altera uerò non, ſuſtinetur ſententia ex ea faciente ad cauſam, ubi aliàs redderetur nulla, ſi una tantùm cauſa eßet expreßa. ibi num. 6. ea.

Iudex

Iudex exprimens falſam cauſam in ſententia cum adiectione dictionis maximè, ſuſtinetur ſententia, quando ex actis apparet de alia legitima cauſa. ibi numero 7. ea.

1 Iudex poteſt interpretari ſententiam ſui prædeceſſoris ex coniecturis, & alijs, quæ percipere poteſt ex agitatis; ſecùs uerò ſi ſucceſſor uellet ſententiam ex ſuo capite, & ceruice interpretari. Opin. 400. nu. 1. 371

Iudex poteſt exequi ſententiam abſque mandato ſui prædeceſſoris, quia uidetur eſſe idem iudex. ibi nu. 2. ea.

Iudex etiam alterius tribunalis poteſt exequi ſententiam alterius iudicis, quando executio ſpectat ad ipſum de iure communi, vel ſtatutario; ſecùs uerò ſi ad ipſum non pertineret: quia tunc non poſſet ſine literis iudicantis. ibi num. 3. ea.

1 Iudex eccleſiaſticus, qui fuit aditus pro abſolutione à iuramento, erit poſtmodum iudex in cauſa principali. Opin. 401. num. 1. 371

Iudex aditus ſuper præparatorijs, erit iudex in iudicio præparato. ibi num. 2. ea.

1 Iudex laicus non poteſt cognoſcere de cauſa uſuraria, ſed contrarium ſeruatur in Regno Neapolitano. Opin. 402. num. 1. 372

Iudex eccleſiaſticus de iure communi cognoſcit de omnibus cauſis ſpiritualibus, ac eccleſiaſticis ad eccleſiam ſpectantibus, etiam ſi inter laicos agitentur: & quæ ſint iuſtæ cauſæ ſpirituales, uide intus. ibi nu. 2. ea.

Iudex eccleſiaſticus cognoſcit etiã in cauſis ſpiritualibus annexis. ibi num. 2. & 4. ea.

1 Iudex, cui eſt ſublata facultas condemnandi à nouo iure corrigente antiquum, non intelligitur prohibitus authoritate abſoluendi, niſi ſimus in materia correctoria: nam eo caſu, prohibita condemnandi facultate, cenſetur & prohibita poteſtas abſoluendi. Opĩ. 403. num. 1. 372

Iudex prohibitus aliquem condemnare, fauore, & priuilegio perſonæ condemnandæ, non eſt prohibitus eum abſoluere, ne in odium retorqueatur, quod fuit inductum ad fauorem ipſius. ibi num. 2. ea.

1 Iudex tenetur condemnare uictum victori in expenſis, ſi petantur expenſæ per partem, aliàs non. Opin. 404. num. 1. 373

Iudex poteſt ſi uelit condemnare victum uictori in expenſis, etiam non petitis per partem. ibi num. 2. ea.

Iudex reum conuentum in fructibus, intereſſe, & uſuris, etiam actore non petente, condemnare poteſt, maximè quando actor petierit ius, & iuſtitiam miniſtrari. ibi num. 3. ea.

Iudex poteſt condemnare victum uictori, non ſolùm in expenſis non petitis, ſi uelit, & factis ante litis conteſtationem, ſed etiam in expẽſis poſt litem conteſtatam erogatis. ibi num. 5. ea.

Iudex non condemnans uictũ uictori in expenſis petitis, facit litem ſuam, & tenetur eas reſarcire de ſuo. ibi num. 5. ea.

Iudex tenetur condemnare uictum uictori in expẽſis petitis non ſolùm in cauſis ciuilibus, ſed in cauſis etiam criminalibus. ibi num. 6. ea.

1 Iudex laicus, ſeu eius familia poteſt capere clericum deprehenſum in crimine, uel rixa, ſed non poteſt eum detinere; imò debet ſtatim iudici competenti eccleſiaſtico præſentare. Opin. 405. num. 1. 374

Iudex eccleſiaſticus non tenetur ſtare proceſſui iudicis ſecularis formato contra clericum de delicto ab eo commiſſo, dum ſibi remittitur clericus cum dicto proceſſu. ibi num 2. ea.

1 Iudex laicus poteſt punire ſacerdotem, uel clericum, crimen aſſaſſinij committẽtem, eo ipſo abſque actuali, & ſolenni depoſitione, & degradatione, ob criminis immanitatem. Opin. 406. num. 1. 375

1 Iudex in ſententia diffinitiua non poteſt aliquo pacto ſibi reſeruare in futurum condemnationem, vel abſolutionẽ expenſarũ, ſed taxationẽ ſic. Opi. 407. nu. 1. 375

Iudex in ſententia interlocutoria poteſt ſibi reſeruare cõdemnationem, vel abſolutionem expenſarum in futurum, quia non deſint eſſe iudex. ibi num. 2. ea.

Iudex non poteſt ſibi reſeruare condemnationem fructuũ, ſiue ſibi liqueat, ſiue non; ſed taxationẽ eorum ſic, ſi ſibi non liqueat. ibi num. 6. 376

1 Iudex non poteſt recedere à pœna legali. Opin. 308. num. 1. 376

Iudex poteſt ex iuſta cauſa augere, vel minuere pœnas ſtatutas à lege, conſideratis qualitatibus delinquentis, & circumſtantijs delicti, quæ cauſæ ponuntur, & explicantur. ibi num. 2. & 5. ea.

Iudex habet arbitrium à lege minorandi, & commutandi pœnas legales, ex iuſta quidem cauſa. ibi nu. 4. ea.

Iudex aliquid faciens contra regulas iuris, cauſa eſt exprimenda. ibi num. 6. ea.

Iudex leges, & ſtatuta poteſt tranſgredi ex magna, & euidenti cauſa. ibi num. 7. 377

Iudex ex iuſta cauſa non ſolùm poteſt permutare pœnã in causis, & pœnis minoribus, & extraordinarijs, ſed generaliter in omnibus ordinarijs. ibi num. 8. ea.

Iudex poteſt pupillo homicidium cõmittenti pœnam mortis commutare. vide in uerbo Pœna.

1 Iudex, à quo fuit appellatum, reijciens appellationem, quæ interponitur non ab executione, ſeu re iudicata, ſed à ſententia, debet puniri in triginta auri pondo. Opin. 410. num. 1. 377

Iudex reijciens appellationem, si non appellatur ab hac reiectione, reiectio facit tranſitum in rem iudicatam. ibi num. 2. ea.

Iudex admittens appellationem, si & in quantum, uidetur à ſe iuriſdictionem abdicare: adeò quòd proceſſus aliquis coram eo amplius fieri nequit, & factus non ualet. ibi num. 4. ea.

1 Iudex deferendo appellationi, etiam si re integra reuocet grauamen, non propterea recuperat, neque reaſſumit iuriſdictionem in ea cauſa abdicatam. Opin. 411. num. 1. 378

Iudex quibus de causis poſſit deferre appellationi, ponitur remiſſiuè. ibi num. 2. ea.

Iudex inferior non habet authoritatem tollendi appellationem à diffinitiua; ſecùs ab interlocutoria: nec ſuſpenditur iuriſdictio iudicis quò ad principale negotiũ: nec tenetur iudex, à quo prouocatur, eidem ſuperſedere, ſecundùm communem opinionem Legiſtarum, licèt Canoniſtæ communiter uelint contrarium. ibi numero 3. ea.

Iudex unus ex tribus delegatis, quando detulerit appellationi, cauſa non deuoluitur ad ſuperiorem per huiuſmodi delationem vnius iudicis. ibi num. 4. ea.

1 *Iudex neceſſariò citandus eſt, ubicunque in cauſa appellationis, quæ uentilabatur coram ſuperioribus, ex officio proceſſit; aliàs proceſſus nullus, & inualidus redditur. Opin. 413. num. 1.* 379

1 *Iudex citari debet per ſuperiorem, ad tuendum honorem ſuum, vbi ageretur de reuocatione ſententiæ ad pœnam imponendam ipſi iudici, qui malè iudicauerit. Opin. 414. num. 1.* 379

1 *Iudex promittens impunitatem delinquenti ſi delictum confiteatur, non tenetur promiſſum ſeruare, licèt reus confiteatur, Imò ex tali confeſſione poteſt reum condemnare, & excuſatur non obſtante promiſſione. Opin. 415. num. 1.* 379

Iudex ad inueſtigandam ueritatem, poteſt vti blanditijs, & cauillationibus, & ſimulare. ibi num. 2. ea.

1 *Iudex interponens decretum ſuper alienatione rerum minoris, uel eccleſiæ, ſi aſſerat ſe adhibuiſſe plenam cauſæ cognitionem, ei non creditur; licèt communis opinio in contrarium appareat. Opi. 416. nu. 1.* 380

1 *Iudex habet arbitrium imponendi pœnam, quotieſcunque à iure non reperitur limitata. Opin. 417. numero 1.* 381

Iudex, quando non appareat limitata pœna à lege, poteſt extendere arbitrium ſuum vſque ad pœnam mortis incluſiuè. ibi num. 2. ea.

Iudex nõ poteſt arbitrari de pœna mortis, aut de alia pœna ſanguinis, niſi concurrentibus qualitatibus, & circumſtantijs, quæ ſuaderent talem pœnam imponi, conſideratis qualitatibus facti, & perſonarum: aliàs ab eius arbitrio appellari poteſt. ibi num. 3. ea.

1 *Iudex non poteſt motu proprio, ad priuatam utilitatem, officium ſuum impartiri, niſi imploranti. Opin. 418. num. 1.* 382

Iudex non ſupplet de facto, ſed de iure tantùm. ibi numero 2. ea.

Iudex in cauſis pijs, & in cauſis pupillorum, tenetur officium ſuum, etiam non petitum, impartiri. ibi num. 9. 383

Iudex abſentibus ex legitima cauſa poteſt officium ſuum non petitum impartiri, & nouas probationes inducere; ſecus uerò ſi non eſt legitima abſentia. ibi numero 10. ea.

Iudex ex officio, ne fruſtra laboret, & faciat iudicium fruſtratorium, & ferat ſententiam nullam, tanquam latam cum falſo procuratore, poteſt compellere procuratorem ad exhibendum mandatum, uel ad cauendum de rato, ſi dubitatur de mandato: ſecundùm communem opinionem, licèt ſententia contraria ſit ſimiliter communis. ibi num. 11. ea.

Iudex ex mero officio poteſt partibus dare, concedere, ac præfigere terminum ad producendum, & examinandum teſtes; dummodò iſtud ex iuſta cauſa faciat, ibi num. 14. 384

Iudex ex iuſta cauſa poteſt abreuiare omnem iuris terminum. ibi num. 15. ea.

Iudex ex officio non poteſt impartiri officium ſuum, ubicunque præſcriptio, compenſatio, notorium, præſumptio, ignorantia, diuturna præſtatio, dominium præſumptum, exceptio quando ineſt actioni, reſtitutio in integrum, & alia ſimilia iura per actorem, vel reum, in iudicio allegari prætermittuntur. ibi numero 16. ea.

Iudex ſuper non petitis iudicare non poteſt. ibi numero 17. ea.

Iudex qui tenetur infra certum tempus cauſam committere, intelligitur ſi petitum fuerit. d. Opin. 418. poſt num. 7. uerſ. corroboratur poſtremò. 382

1 *Iudex condemnans aliquem in aliqua parte, non uidetur à contrario ſenſu in alia parte abſoluere, nõ ualet enim conſequentia, iudex condemnat aliquem in una parte, ergò in alia abſoluit, quia datur medium. Opin. 419. num. 1.* 384

1 *Iudex domicilij, ſeù originis non poteſt cognoſcere de delicto commiſſo per ſubditum ſuum extra territorium. Opin. 420. num. 1. & 5. char.* 385. & 386

Iudex habens delinquentem in carceribus, tenetur remittere eum ad iudicem loci commiſſi delicti. ibi numero 3. 385

Iudex originis punire poteſt ſubditum de crimine commiſſo per eum extra territorium, quando delictum reperiretur patratum à ſubdito contra ſubditum, & procederetur per uiam accuſationis, & querelæ, & de iure communi. ibi num 7. 385

1 *Iudex ordinarius, propter ſimplicem commiſſionem, præſumitur delegatus, imò eſt verè delegatus, quando eius iuriſdictio eſt alterata. Opin. 421. num. 1.* 386

Iudex ordinarius iudicans tanquam delegatus, appellatur ab eius ſententia ad ſuperiorem: nec ipſa ſententia habet executionem paratam ſicut ſententia Principis delegantis. ibi num. 3. 387

1 *Iudex in reſcripto datus, ordinem reſcripti ſequi tenetur, etiam ſi is iuri contrarius ſit. Opin. 422. numero 1.* 387

Iudex datus in reſcripto non habet iuriſdictionem aliquam ante præſentationem ſui reſcripti. ibi numero 2. ea.

1 *Iudex ordinarius, de iure ciuili non poteſt eſſe arbiter, de iure uerò canonico ſic. Opin. 424. num. 1.* 387

Iudex ordinarius de iure ciuili poteſt eſſe arbitrator, vel amicabilis compoſitor. ibi num. 2. 388

Iudex poteſt compellere partes ad compromittendum, ſtante diuturna, & intricata lite, & ambiguis probationibus. ibi num. 4. ea.

Iudex condemnatus in ſyndicatu. vide in verbo Officialis.

Iudex poteſt compellere partes ad concordiam quando timeretur de rixa. ibi poſt num. 4. uerſ. Et hoc quòd Iudex. ea. Et ad pacem, uerſ. Et quemadmodum. ea. vide in uerbo Princeps.

2 *Iudex poteſt ſe informare, ac ſumere informationem, an aliquid ſit notorium, etiam parte non citata. Opin. 548. num. 7.* 103

2 *Iudex ſi mandat aliquem mitti in poſſeſſionem per nuncium, mandatum non expirat morte mandantis: & conſequenter nuncius tenetur mandatum exequi non obſtante morte prius ſubſequuta. Opin. 555. numero 3.* 108

2 *Iudex in ſententijs capitalibus vltimi ſupplicij proferẽdis,*

debet in eis neceſſariò, & cautè apponere; amputetur reo caput à ſpatulis, vel totaliter moriatur, ita quòd anima ſeparetur à corpore. Opin.613.nu.2. 144

2 Iudex vſque ad 30. dies tenetur differre ac ſuperſedere in exequendo mandatum, vel reſcriptum Principis de decapitando, vel furca ſuſpendendo aliquē ſine proceſſu, & illegitimè. Opin.638.num.1. 160

Iudex exiſtens in ira, neminem tunc debet iudicare, eo quòd iudicium rationis in eo eſt obſcuratum: ſed tenetur expectare, quòd mens prius per iram concitata ad tranquill.tatem redierit: & ita obſeruauit Imperator quidam, dum condemnauerat ailquem ad ultimi ſupplicij pœnam in ira, qui appellauit; & eo interrogato, ad quem appellaret, reſpondiſſe legitur: appello de Cæſare irato ad Cæſarem tranquillum & pacatum: & Imperator ob hoc iuſſit reſeruari in craſtinum, & interim ſedata ira eius, fuit reuocata condemnatio. ibi num.4. & 5. ea.

Iudex fieri noli, niſi valeas veritate irrumpere iniquitates; & ne fortè extimeſcas faciem potentis, & propterea deuies à recto iudicij tramite. ibi nu.10. 161

Iudex bonus non debet timere homines, ſed Deum, cuius miniſter eſt magis, quàm Principis terreni, vt probatur exemplo. ibi num.11. 162

Iudex tenetur cuncta rimari, quia non exercet hominis iudicium, ſed Dei: & quicquid iudicat in eum redundat, & probatur exemplo cuiuſdam iudicis mortui ſine cognitione veræ fidei, qui in uita ſua nunquam protulerat iniquam ſententiā: ob quod Deus miſericordia motus poſt eius mortē reſeruauit animā in lingua eius quouſque baptiſmum reciperet. ibi num.12. ea.

2 Iudex, & officialis prohibitus exigere, & accipere aliquid in officio, durante ipſo officio, non poteſt quicquā capere, etiam à ſponte ſoluentibus, & tradentibus. Opin.667.num.1. 177

2 Iudex in ſententia vtens verbis futuri temporis, eius ſententia non tenet. Opin.705.num.2. 205

Iudex pronuncians in ſententia ſimpliciter: prout in conſilio ſapientis ſiue conſultoris continetur, an valeat eius ſententia. Vide in verbo Sententia.

2 Iudex non tenetur præcisè ſequi conſilium ſapientis. Opin.711.num.5. 210

Iudex non excuſatur in ſyndicatu propter conſilium ſapientis, niſi ſtatutum, vel commiſſio expreſſè diſponat, debere iudicari ſecundùm huiuſmodi conſilium. ibi num.6. ea.

2 Iudex etiam quòd habeat arbitrium, tenetur reo tradere copiam inquiſitionis cum cōpetenti termino ad purgandum indicia. Opin.717.num.9. 216

Iudex deuenire poteſt ad torturam contra reum, etiam non petita per eum indiciorum copia. ibi num.25. clar. 217

2 Iudex delegatus habens ſufficientes redditus, non poteſt petere ſportulas à litigantibus. Quod procedit in delegatis Papę, non autem in alijs delegatis. Opin.740. num.5. 239

2 Iudex poteſt ſupplere defectum conſenſus propinquorum requiſiti per ſtatutum, quando propinqui, qui conſentire debent, ſunt inhabiles ad conſentiendum. Opin.796. num.13. 278

Iudex ex officio poteſt cogere reum ex cauſa ad edendum inſtrumenta ſua actori, dummodò iuret actor ſe hoc non petere animo calumniandi: & dummodo actor cauſam ipſam aſſignet, ſeu probet. vide in verbo Reū.

2 Iudex à iudicando repellitur in cauſa ſui vaſalli, ſi allegetur ſuſpectus. Opin.866. num.17. 410

Iudex ſuſpectus. Vide in verbo Prælatus, Suſpitio, Suſpectum, Allegans.

3 Iudex poteſt compellere tutorem, ſi ei videatur expedire, ad faciendum inuentarium, quamuis à teſtatore fuerit hæredi remiſſum. Opin.878. num.1. 5

3 Iudex poteſt examinare principalem vti principalem, & melius de veritate informatū, ad ſimplicem partis requiſitionē, poſt cauſæ cōcluſionē. Opi.896.n.24. 24

Iudex ſicut poteſt examinare principalem ad partis inſtantiam: ita ex officio etiam in cauſis ſummarijs, mediante iuſta cauſa poſt concluſionem: & vſque ad ſententiam poteſt interrogare, & examinare partem abſque petitione aliqua ad clarificanda, dilucidandaq; dubia circa merita cauſæ, etiam ſi ad utilitatem priuatam procedat. Quod intelligitur ut iudex ualeat interrogare partes circa dubia occurſa, & orta in actis factis in cauſa ante concluſionem, non autem in alijs. ibi num.25. ea.

3 Iudex incurrit irregularitatem, proferens ſententiam capitalem, ſeù mutilationis membri, etiam iuſtam: ac etiam actuarius publicans ſententiam ipſam; accuſator; aduocatus contra reū, & pro reo; & omnes alij fauorem quomodolibet præbētes pro executione eiuſdem ſententiæ. Opin.917.num.7. 42

Vide in materia in verbo Clericus, Teſtis, & Irregularitas.

3 Iudex in iudicando non debet recedere ab opinione Baldi: quia vbi non habet contradictorem, maximæ eſt authoritatis. Opin.924. num.4. 47

Iudex confitens in articulo mortis ſe iniquam protuliſſe ſententiam, talis confeſſio non ualet, neque probat. ibi num.7. 48

3 Iudex in cauſa ciuili ardua non debet committere audientiam teſtium alteri, ſed tenetur eos ad ſe uocare. Opin.928. num.2. 54

Iudex maleficiorū quamuis non poſſit cognoſcere de cauſis ciuilibus principaliter; nihilominus incidenter poterit bene cognoſcere cauſas, quę deſcendunt ex crimine; ſicut eſt reſtitutio rei furto ſubtractæ; & expenſas factas in cauſa, poterit illas ſimiliter cognoſcere, & reum in eiſdem condemnare. ibi num.7. 55

3 Iudex facilius cognoſcit veritatem ex trepidatione, & titubatione deponentis. Opin.949. num.4. 72

1 IVDICIS arbitrio committitur, quæ perſonæ dicantur digniores. Opin.61. num.1. 54

Iudicis arbitrio relinquitur, quæ cauſa dicatur grauis, ardua vel parua. ibi num.2. ea.

Iudicis arbitrio terminatur, quis dicatur pauper vel diues, in caſibus in quibus id non reperitur expreſſum uel determinatum. ibi num.3. ea.

Iudicis arbitrio declaratur, quæ perſonæ dicantur miſerabiles. ibi num.4. ea.

Iudicis arbitrio terminatur, quando aliquid non eſt à iure deciſum. ibi num.5. ea.

Iudicis arbitrio relinquitur infra quãtum tempus pignora pro executione ſententiæ uendi debeãt. ibi nu.6. ea.

Iudicis arbitrio terminatur infra quod tempus mora ſemel contracta purgari poſſit. ibi num 8. ea.

Iudicis arbitrio relinquitur, quando indicium oriatur ad torturam. vel quæ indicia ſufficiãt ad torturam ipſam. ibi num. 9. ea.

Iudicis arbitrio terminatur, an reuocata confeſſio indiciũ faciat ad torturam. ibi num. 10. ea.

Iudicis arbitrio debet declarari, vtrùm indicia ſint ſufficienter purgata. ibi num. 12. 55

Iudicis arbitrio definitur, an inquiſitus ſit repetendus in tormentis. ibi num. 13. ea.

Iudicis arbitrio ſtatur in 62. caſibus poſitis remiſſiuè. ibi num. 14. ea.

1 Iudicis arbitrio committitur, quando quis dicatur habuiſſe mentionem perpetuò habitandi in loco. Opin. 203. num. 6. 176

1 Iudicis arbitrio relinquitur, quomodo, & quando dicantur merita æquiualere donationi. Opi. 208. n. 8. 209

1 Iudicis arbitrio terminandum eſt, quando merita dicantur æqualia rei donatę. Opin. 222. num. 13. 227

1 Iudicis aſſertioni, dicentis ſe dediſſe tutorem cum cauſa cognitione, ſtandum non eſt. Opin. 4:6. nu. 4. 380

2 Iudicis, teſtis, aut Notarij facto, vbicunque eſſet ius parti quæſitum: tunc in facultate eorum dicendi aliquid non foret, propter quod ius tale alteri quæſitum tollatur. Opin. 541. num. 5. 97

2 Iudicis arbitrio relinquitur, quis dicatur proximus pubertati. Opin. 674. num. 2. 182

3 Iudicis arbitrio relinquenda eſt facultas examinandi teſtes ualetudinarios, ſenes, & abſfuturos longa abſentia, lite non conteſtata, cùm de hoc non poſſit dari certa doctrina. Opin 922. num. 5. 45

1 IVDICI aſſerenti ſe detuliſſe iuramentũ ſuppletoriũ, cauſa cognita, non creditur; cùm abſque cauſa cognitione deferri non poſſit. Opin. 416. nu. 2. 380

Iudici dicenti ſe ſequeſtrare poſſeſſionem timore armorũ, & ratione ſcandali euitandi, ſine quo ſcandalo ſequeſtratio fieri non poteſt, non creditur. ibi num. 3. ea.

Iudici non creditur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt, in qua conſiſtat fundamentum ſuæ poteſtatis. ibi num. 5. 381

3 Iudici ſunt fiendæ probationes. Opin. 927. num. 2. 52

1 IVDICES tenentur vti quæſtionibus, & tormentis contra reos inquiſitos in omnibus caſibus, in quibus crimen non probatur. Opin. 56. num. 2. 49

1 Iudices eorum arbitrio hodie de conſuetudine ſolent concedere terminum decem dierum ad ſoluendum debitori, ubicunque tempus indulgetur à lege ipſi debitori non taxatum, licèt aliqui velint concedendos eſſe triginta dies. Opin. 60. num. 2. 53

1 Iudices carcerantes mulieres caſtè viuẽtes, & de crimine inquiſitas, puniuntur pœna capitali. Opi. 87. n. 2. 75

1 Iudices quotidie iudicant contra Gloſſam, vbicunque reperitur communiter per Doctores reprobata. Opin. 398. num. 41. 366

1 Iudices ſeculares, magiſtratus, Senatores, Præſidentes, Auditores, & omnes alij iudices quocunque nomine uocentur, ac cancellarij, notarij, ſcribæ, ac quicunque executores, & ſubexecutores intromittentes ſe in cauſis capitalibus, ſeu criminalibus contra perſonas eccleſiaſticas, illas capiendo, proceſſando, & ſententias contra illas proferendo, vel exequendo, etiam prętextu quorumcunque priuilegiorum à Sede Apoſtolica conceſſorum, excommunicantur, & anathematizantur per bullam Pij Quinti lectam in die Cœnæ Domini. Opin. 405. num. 4. 374

2 Iudices ſeu officiales aſſentientes, & complacentes Principibus contra veritatem, & iuſtitiam, incurrunt iram Dei. Opin. 638. num. 7. 161

2 Iudices ſeu officiales cauſas audientes matutino, mox, meridie, & demum veſpere, id eſt ante noctem ſedere debent de iure communi, & de iure Regni Neapolitani. Opin. 703. num. 5. 204

3 Iudices, actuarij, & notarij in Regno laborant aliquando contra propriam ſalutem, & peccant mortaliter ſuper formandis inquiſitionibus in non ſcribendo integra dicta teſtium, tam ad fauorem fiſci, quàm contra. Opin. 907. num. 5. 34

Vide in verbo Notarij.

3 Iudices non ſolùm poſſunt mulctare contumaces, & inobedientes, uerùm etiam eos perſonaliter capere, & cogere teſtes ſub pœna confiſcationis bonorum ad perhibendum teſtimonium. Opin. 918. num. 4. 43

1 IVDICARE contra cõmunem eſſet contra ſtimulũ calcitrare: quia communis opinio habet uim conſuetudinis. Opin 398. num. 46. char. 366. & lib. 2. Opin. 812. num. 12. 294

1 Iudicari debet ſemper pro poſſeſſore in pari cauſa. Opin. 378. num. 6. 351

1 Iudicans contra communem opinionem dicitur facere litem ſuam, & tenetur in ſyndicatu. Opin. 398. numero 3. 363

2 Iudicandum eſt in dubio pro poſſeſſore. Opin. 844. numero 69. 368

Iulij clari Alexandrini laudes. Opin 241. nu. 2. 239

1 IVRAMENTVM, & uotum ſunt de iure diuino. Opin. 96. num. 6. 82

Iuramentum, & uotum de pari procedunt. ibi nu. 7. ea.

Iuramentum pro ueritate accipitur. ibi num. 9. ea.

Iuramentum debet eſſe ueritatis indagatio. ibi nu. 11. ea.

Iuramentum dicitur quaſi pro iure introductum. ibi numero 12. ea.

1 Iuramentum probat uotum, & ſic iuramento probantur ea quæ conſiſtunt in conſcientia alicuius. Opin. 112. num. 4. 102

1 Iuramentum debet ſeruari in forma ſpecifica, & conſequenter compellit præciſè ad factum: ita quòd non euaditur periurium ſoluẽdo intereſſe, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam, ipſum iuramentum non debet in forma ſpecifica ſeruari, & euadetur periurium ſoluendo intereſſe. Opin. 115. num. 2. 107

1 Iuramentum præciſè obligat iurantem ad factum, quando is, qui factum promiſit, facultatem faciendi habuerit; ſecùs ſi amplius facere non poſſet: quia iuramentum non obligat ad impoſſibilia: & tunc præciſè debet adimpleri, quando commodè poteſt adimpleri. Opin. 128. num. 11. 120

Iuramentum ſemper intelligitur,vt ſit ſeruandum omni meliori modo quo poteſt. ibi nu. 12. ea.

Iuramentum ſi præcisè adimpleri non potuit, ſed ſolùm certo modo,putà ſoluendo intereſſe, debet ſufficere. ibi numero 13. ea.

Iuramentum ſuum in contractu appoſitum non obſeruans,licèt commodo contractus indignus efficiatur;nihilominus hoc verum eſt,quando contractu,& contentus in eo ad ſuum fauorem vti vellet contra illum,cum quo contraxit, ſeu cui promiſit, & iurauit. ibi numero 14. ea.

Iuramentum cùm perſonale ſit, perſonam iurantis non excedit; & conſequenter ad ſingularem ſucceſſorem actiuè,& paſſiuè non tranſit, niſi etiam ſucceſſoribus eſſet iuratum, & promiſſum. ibi 16. ea.

1 Iuramentum non attenditur, ſiue receditur ex cauſa ſuperueniente à iuramento,à promiſſione, & alijs legitimè celebratis, quaſi ſub ea conditione contractum ſit,ſi res in eodem ſtatu permanſerit. Opin. 130. numero 3. 121

1 Iuramentum præſtitum per debitorem ante ſpolium non obſtat aduerſus exceptionem ſpoliationis. Opin. 258. numero 4. 248

Iuramentum calumniæ, ſi omittitur vbi petitum ſit, reddit totum proceſſum, & ſententiam inde ſecutam ipſo iure nullam, & nullum. ibi nu. 5. 249

1 Iuramentum non firmat actum contra publicam vtilitatem. Opin. 376. nu. 6. 347

1 Iuramentum ſuper contractu ſimulato interpoſitum,eſt nullum. Opin. 425. nu. 1. 389

Iuramentum omnia,& ſingula eſſe vera, excludit exceptionem ſimulationis in contractu,non impetrata abſolutione à iuramento.ibi nu. 7. 390

1 Iuramentum nō dicitur propriè probatio, niſi in caſibus, quibus de iure communi,vel ex forma ſtatutorum habetur pro plena probatione. Opinione 426. numero 1. 390

1 Iuramentum in ſupplementum probationis non poteſt deferri,vbi ſtatutum,ſeu lex requirit manifeſtiſſimas probationes. Opin. 427 nu. 1. 391

1 Iuramentum iudiciale eſt illud,quod defertur à parte parti in iudicio, iudice approbante. Opinione 428. numero 1. 391

Iuramentum iudiciale, quod defertur à parte parti in iudice æprobante, non dicitur facere probationem, ſed habet vim rei iudicatæ,tranſactionis, & litis finitæ. ibi numero 2. ea.

Iuramentum in aliquibus vim rei iudicatæ excedit,& in multis econuerſo, ſententia excedit virtutem iuramenti. ibi num. 3. ea.

1 Iuramentum fidelitatis poteſt præſtari pro abſente per procuratorem habentem ſpeciale mandatum, ſi ille, cui debet præſtare conſentit, vel reperiatur impeditus ille,qui tenetur præſtare iuſta ex cauſa. Opin. 429. numero 2. 392

Iuramentum,quod tenetur præſtare vaſallus, ſiue ſit feudalis, ſiue burgenſis, dicitur extraiudiciale. ibi numero 4. ea.

Iuramentum,quod requiritur pro forma à lege communi, vel municipali, non poteſt præſtari per procuratorem. ibi num. 10. 393

1 Iuramentum deferre recuſans,offerenſque onus probandi potius aſſumere,ſi non probet,abſoluitur reus, & non habet amplius facultatem redeundi ad iuramentum. Opin. 430. nu. 2. 393

1 Iuramentum ſufficit præſtari ſuper quacunque ſcriptura, etiam non ſacra,de conſuetudine: & conſequenter conſuetudo,mos ſeu ſtylus generalis inoleuit, vt nunquã præponantur euangelia ei, cui iuramentum defertur, ſed præponitur quæuis alia ſcriptura, & iſta conſuetudo iuramenti teſtium valet, tenet, & obſeruatur. Opin. 432 num. 1. 394

Iuramentum præſtari nequit ſuper ſcriptura non ſacra, vbicunque lex pro forma requireret in iuramento tactum ſacrorum euangeliorum. ibi nu. 2. ea.

Iuramentum vbicunque negaretur præſtitum eſſe, uel fortè ſi appareret præſtitum, negaretur præſentia partis, allegantī hoc incumberet onus probandi. ibi numero 3. ea.

1 Iuramentum habet talem, tantamque vim,vt faciat aliquo vitio ſeu defectu actum laborantem valere omni meliori modo quo poteſt. Opinione 434. numero 1. 395

2 Iuramentum deferendum eſt viro offerenti iurare ſuper copula carnali habita cum eius vxore. Opin. 491. numero 7. 140

2 Iuramentum non tollit remedium l. 2. C. de reſcin. vend. Opin. 532. nu. 2. 82

2 Iuramentum perſonale eſt ex parte iurantis. Opin. 559. ſub num. 2. 111

2 Iuramentum ſemper intelligitur rebus ſic ſtantibus. Opin. 562. num. 5. 113

2 Iuramentum in inſtrumento appoſitum contra bonos mores non eſt obligatorium. Opinione 574. numero 3. charta 122

2 Iuramentum ab Imperatore, vel alio Principe ſeu conſiſtorio relaxari poteſt. Opin. 794. nu 1. 276

2 Iuramentum appoſitum in contractu ſimulato non ligat. Opin. 832. nu. 58. 331

2 Iuramentum in inſtrumento diuiſionis appoſitum, inducit remiſſionem fideicommiſſi, cùm illud habeat vim expreſſi,& ſpecialis conſenſus, & ſpecialis clauſulæ derogatoriæ. Opin. 845 nu. 16. 374

Iuramentum quando in diuiſione vel tranſactione interpoſitum eſt, limitatur l. de his. ff. de tranſact. non procedere. ibi num. 25. 375

2 Iuramentum habet vim clauſulæ codicillaris. Opinione 865. numero 17. 406

Iuramentum importat clauſulam illam, vt actus valeat omni meliori modo quo poteſt. ibi nu. 18. ea.

2 Iuramentum non dicitur probatio, nec probationem inducit. Opin. 866 nu. 8. 410

Iuramentum licèt aliquando dicatur probatio: tamen eſſet tunc ficta probatio ibi nu. 9. ea.

Iuramentum non dicitur plena,nec legitima probatio,ſed quaſi probatio vel ſemiplena ibi nu. 10. ea.

Iuramentum non ſufficit, quando requiritur de iure vera & liquida probatio.ibi nu. 11. ea.

Iuramentum vt ſit ſeruandum,& illud obliget,debet habere tres comites;ſcilicet,veritatem,iudicium, & iuſtitiam,

ſtitiam; quorum ſi alterum deficiat non eſt ſeruandum. ibi numero 12. ea.

Iuramentum comparatur ad tria. ibi nu. 13. ea.

3 Iuramentum eſt tortura ſpiritualis: quia ſpiritus torquetur, & ſpiritus confitebitur. Opinione 903. numero 4. 31

3 *Iuramentum ſuppletorium reo eſt deferendum, vbicunque actor probaret per duos teſtes ſe mutuaſſe ipſa centum per vnum teſtem. Opinione 933. numero 1.* 62

3 Iuramentum ſuppletorium non defertur ex vnico teſte & ſemiplena probatione in criminalibus: ſiquidem in criminalibus ipſis probationes debent eſſe luce meridiana clariores. Sed hoc procedit in criminalibus cauſis criminaliter intentatis ad vindictam publicam: ſecùs autem in ciuiliter ad pœnam pecuniariam. Tamen non procederet in cauſa criminali parua, ſeù vbi ageretur de modico præiudicio: tunc enim poteſt deferri iuramentum in ſupplementum. Opinione 941. numero 2. 66

3 *Iuramentum partes teſti remittere poſſunt. Opin. 942. numero 6.* 69

3 Iuramentum teſtis poteſt per procuratorem præſtari; ſed teſtis dictum non poteſt deponi per procuratorem, ſecundùm aliquos. Opin. 951. nu. 2. 77

3 Iuramentum in litem vel in ſupplementum Iudæo non defertur contra Chriſtianum. Opinione 982. numero 7. 109

3 *Iuramentum excludit maiorem vigintiquinque annis à remedio l. 2. C. de reſcind. vend. Opin. 1047. numero 15.* 157

1 *Iuramentum in litem an ſit arbitrarium, & quotuplex ſit, & quando, & qualiter deferatur. Opinione 60. numero 5.* 53

1 *IVRAMENTO fugientis ſtatur de iuſta fuga cum cauſa facta. Opin. 343. nu. 13.* 315

1 *Iuramento in litem quando ſtandum ſit contra hoſpitem. Opin. 431. num. 1.* 393

Iuramento non ſuppletur formæ defectus. *Vide in verbo Defectus.*

2 *Iuramento nullo modo contractus prodigi firmatur. Opin. 659. num. 1.* 174

2 *Iuramento portantis res extra territorium ſui vſus cauſa, & pro neceßitate, ſtatur de iure, dummodò hoc veriſimile ſit; aliàs ſecùs. Opinione 765. numero 13. charta* 252

Iuramento probatur clericum ferre res cauſa vſus ſui, ſuæque familiæ, niſi rerum, & perſonarum qualitas aliud ſuadeat. ibi num. 14. ea.

2 Iuramento, vel per iuramentum videtur renunciatum diſpoſitioni, l. de his. ff. de tranſact. Opinione 845. numero 17. 374

3 Iuramento ſemel violato, quod eſt confirmatorium veritatis, remanet ſemper ſuſpitio periurij. Opin. 958. numero 5. 83

1 *IVRARE eſt aſſumere, & vocare Deum in teſtem, & dicitur iuramentum, quaſi pro iure introductum. Opin. 96. num. 12.* 82

1 *Iurare in litem nemo cogendus eſt per iudicem, quando vellet probare per teſtes. Opin. 430. nu. 1.* 393

3 *Iurare non poteſt pauper in ſupplementum probationis, nec vigore ſtatuti diſponentis credi debere iuramento damnum paßi, creditoris vel alterius. Opinione 988. numero 3.* 112

1 *IVRANS non reuelare ſecreta, poteſt reuelare ſine reatu periurij turpia, & illicita non omnibus, ſed ei tantùm, cui poteſt prodeſſe, & non obeſſe. Opin. 144. numero 9.* 130

1 Iurans falſum coram iudice ſeculari, non poteſt ab eo puniri, ſed à iudice eccleſiaſtico, ſecundùm ius commune. Opin. 402. num 3. 372

2 *Iurans iocosè obligatur ſaltem ad veniale peccatum. Opin. 668. num. 6.* 178

Iurans temerariè an obligetur ad veniale vel mortale peccatum, remißiuè. ibi num. 7. ea.

2 Iurans omnia, & ſingula in inſtrumento contenta fuiſſe & eſſe vera, non poteſt opponere exceptionem ſimulationis, parte reluctante; ſecùs verò tacente, & patiente: quia tunc talis exceptio valeret, & noceret. Opin. 832. num. 59. 331

1 IVRISDICTIO loci, confinia territorij, & etiam dominium, & poſſeßio rerum particularium plenè probantur per inſtrumenta antiqua inter alios confecta. Opin. 388. num. 1. 356

1 *Iuriſdictio ſpecialis conceſſa delegato non derogat generali iuriſdictioni ordinarij, nec minuit ei poteſtatem, quin circa idem, re integra, iuriſdictionem ſuam exerceat. Opin. 435. num. 1.* 395

Iuriſdictio conceſſa iudici inferiori, quando ex mente ſuperioris apparet conceſſa priuatiuè, tunc iudex ſuperior non poteſt ſe intromittere in cauſis conceßis. ibi numero 2. ea.

3 *Iuriſdictiones, & dominia eſſe non poſſunt apud Sarracenos. Opin. 1050. num. 2.* 160

1 *IVSPATRONATVS non cadit in confiſcationem bonorum rebellis, ſed tranſit in heredes condemnati, qui præſentare poßunt ad beneficium patronale in caſu præſenti: ſicut præſentare condemnatus poterat ante condemnationem. Opinione 150. numero 1.* 135

1 *Iuſpatronatus poteſt eccleſiæ, vel religioſis concedi per laicum patronum ſine conſenſu epiſcopi. Opin. 217. numero 1.* 224

Iuſpatronatus non poteſt legari vel donari à patrono priuatæ perſonæ, & laico abſque conſenſu ſui epiſcopi. ibi numero 5. ea.

1 *Iuſpatronatus, de gratia patronis competere dicitur. & quare introductum ſit. Opinione 436. numero 1. charta* 396

1 *Iuſpatronatus ſi competat pluribus laicis, vel clericis vt ſinguliis, ex conſtitutione, ac fundatione ſui patrimonij, præſentatio facta â maiori parte, comparatione minorum, dicitur eſſe legitima. Opinione 437. numero 1.* 396

1 Iuſpatronatus præſcribi poteſt aduerſus patronum ſpatio quadraginta annorum. Opinione 438. numero 1. 396

Iuſpatronatus acquiritur etiam populo ex præſcriptione. ibi num. 2. ea.

2 *Iuſpatronatus poteſt præſcribi etiam per laicum contra alium*

alium laicum ſpatio 40. annorum. Opin. 608. numero 2. 140

Vide in verbo Ius præſentandi.

2 IVRIS PATRONATVS titulus neceſſariò eſſe debet ex fundatione, vel dotatione, qui oſtendatur ex authentico documento, & alys à iure requiſitis, ſiue ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat. Opin 608. nu. 5. 140

IVSTA cauſa litigandi excuſat victum ab expenſis de iure communi. vide cætera in verbo Cauſa.

1 IVSTINIANVS credendo poſteritati conſulere, perdidit tot illuſtrium ſcriptorum congeſtos labores, tot libros propè diuinos, & prohibuit ſcripturam interpretatiuam poni in libris per modum gloſſationis. Opin. 197. nu. 20. 167

1 Iuſtiniani opera, qui nec elementa quidem nouerat, deperiiſſe legitur pulcherrimam, & tot librorum admirabilem bibliothecam, quot à ſanctiſſimis legum cõditoribus deſcripti erant. Opin. 197. nu. 18. 167

1 IVS priuatus condere non poteſt, nec aliqua familia; Vnde non valens ius condere, neque poteſt conſuetudinem introducere. Opin. 160. nu. 3. 141

1 Ius congrui, prothomiſeos, ſiue retractus, an habeat locum in datione in ſolutum? Opin. 174. n. 9. 149

Ius feudale non poteſt allegari ad deciſionem aliarum cauſarum non feudalium. Vide in verbo Feudorum.

Ius feudale. Vide in verbo Feudale.

Ius loquens de ſocijs poßet adaptari ad ſcholares, & alios ſocios in eodem cænaculo habitantes. Vide in verbo Scholares.

2 Ius accreſcendi quando eſt fideicommiſſariæ ſubſtitutioni iunctum, facit illam ſubſtitutionẽ ſui natura non tranſmiſſibilem eßе tranſmißibilem. Opinione 844. numero 40. 360

1 Ius accreſcendi poteſt à teſtatore in teſtamento prohiberi expreſſè, & cenſetur prohibitum ex dictione taxatiua, & ita quòd amplius habere non poſſit. quod totum militat inter legatarios, ſecùs inter hæredes. Opinione 312. numero 3. 290

1 Ius adeundi hæreditatem extraneorum triginta annorum curriculo præſcribitur. Opin. 325. nu. 3. 303

2 Ius petendi, uel agendi ad ſupplementum legitimæ non præſcribitur minori triginta annorum curriculo. Opin. 458. num. 1. 9

Ius aquæ eſt de demanio, & alienari non poteſt, nec præſcribi, tanquàm res particularis feudi. Vide in verbo Aquæ ius.

2 Ius præſentandi, & ſuccedendi in iurepatronatus eſt commune inter mares, & fœminas, & in eo tantum vocis habent fœminæ, quantum maſculi. quod declaratur fuſiſſimè. Opin. 608. num. 7. 140

Et in tali iure patronatus nullum eſt diſcrimen inter mares, & fœminas. ibi verſ. Et conſequenter. Et ſi iuſpatronatus competeret alicui uniuerſitati, in præſentãdo deberent tunc vocari virgines, maritatæ, & viduæ. ibi verſ. Nam ſi. Et ſi fundator iuriſpatronatus velit ipſum iuſpat. tranſire in hæredes, & ſucceſſores ſanguinis, tranſibit ad eos etiam, quòd non ſint hæredes: & ſi filius vel filia hæreditati renunciauerit, poſſet renunciatione non obſtante habere iuſpatr. ibi verſ. Sed Gaietanus. Et iuſpatronatus eſt quoddam ius de per ſe, & non dicitur modo aliquo eſſe in bonis, & minimè venit appellatione iurium; & regulatur vt ius eccleſiaſticum, & eſt alterius naturæ quàm ſint alia iura. ibi uerſ. Et eo magis. Et quis in hoc iure ſit præferẽdus, à maſculo, vel fœmina repreſentatus, quòd cæteris paribus, repræſentatus à mare. ibi verſ. Et Canoniſtæ. Et tale iuſpat. tranſit ad fœminam hæredem. ibi verſ. Eſt benè verum. Vnde iuſpatronatus patris, in quo licèt fily veniant vt filij, non vt hæredes, pater poßet vni ſoli aßignare, & omnibus alys præiudicare alios excludendo. ibi verſ. Vnde iuſpatronatus. Et hoc iuſpatronatus tranſit ad hæredes fœminas, & tam ex teſtamento, quám ab inteſtato. ibi verſ. Imò etiã. Et tranſit etiam ad hæredes extraneos. ibi uerſ. Imò denique. charta 141

2 Ius adeundi hæreditatem, quod competit extraneis; & ius immiſcendi, quod competit ſuis, triginta annorum ſpatio durat. Opin. 632. nu. 1. 155

Ius adeundi quod præſcribitur triginta annis currit etiam ignoranti. ibi num. 2. ea.

2 Ius commune, & ſtatutum idem ſunt. Opinione 766. numero 21. 257

2 Ius ſpecialiter competens, nunquàm videtur ſublatum per generalem diſpoſitionem ſtatuti, vel legis. Opin. 818. numero 2. 311

2 Ius congrui, ſeu prothomiſeos non tollitur exiſtente in medio via vicinali. Opin. 830. nu. 3. 320

Ius congrui ac prothomiſeos non tollitur, etiam via vicinali in medio exiſtente, quam aliter non conſtet conſtitutam eſſe à vicinis. ibi nu. 4. ea.

Ius congrui uigore ſeruitutis eundi, vicinus prætendere nequit, exiſtente aliqua re immobili vicina. ibi numero 12. 322

Ius congrui competit marito ratione rei dotalis, cùm ſit dominus ibi nu. 17. ea.

Ius eundi habens per aliquam domum, vel fundũ, non eſt dominus illius, cuius eſt prædiũ ſeruiens. ibi n 18. ea.

2 Ius conditionale non tranſmittitur ad hæredes. Opinione 843. numero 3. 346

Ius in ſpe non dicitur eſſe in bonis noſtris ibi nu. 12. 347

2 Ius eſt ars boni, & æqui. Opin. 857. nu. 3. 394

3 IVRIS idem eſt de toto quò ad totum, quod de parte quò ad partem. Opin. 1018. nu. 35. 135

1 Iuri offerendi non eſt locus poſt concluſum in cauſa, nec poſt ſententiam, niſi in ipſa fuiſſet reſeruatum. Opin. 174. num. 3. 148

Iuri prothomiſeos, ſeu congrui renunciari non poteſt per procuratorem habentem mandatum cum libero arbitrio. Opin 830. nu. 20. 322. & nu. 32. 323

2 IVRA poſſeſſoria vigore ſtatuti diſponentis, quòd poſſeſſio defuncti continuetur in hæredem abſq; alia apprehenſione, non competunt, nec conceduntur hæredi ante adeptam corporalem poſſeßionem. Opin. 801. numero 2. 281

2 Iura limitatoria, ſeu ſpecialia non tolluntur per ſtatutũ, vel per nouam legem, etiam quòd in eo vel in ea reperiatur clauſula, non obſtantibus ſtatutis, & legibus. Opin. 818. nu. 1. 311

DE LI-

DE LITERA L.

1 LACVS Aſphaltitis in regione Gomorrenſium, nil præter bitumen gignit, & nullum corpus animalium recipit; imò tauri, camelli que fluitant, & nil in eo mergitur. Opinione 726. numero 23. 228

1 LAICVS, qui poſt delictum commiſſum religionem ingreſſus eſt, vel factus eſt clericus; putà, quia iam erat inquiſitio contra eum formata, non euitabit ob hoc forum ſeculare. Opin. 112. nu. 1. 101

Laicus committens delictum, & poſtmodum efficiens ſe clericum abſque fraude, & dolo, puniri poteſt ſolummodò in foro eccleſiaſtico. ibi nu. 6. 102

1 Laicus poteſt reuelare confeſſionem, & conſequenter ea quæ in ſecreto, & confeſſione dicantur, etiam ei præſtito iuramento: nam ſi in teſtem producatur, debet hoc propalare, non obſtante iuramento ipſo. Opin. 144. numero 8. 130

1 Laicus, qui in neceſſitate audiuit confeſſionem mulieris non poteſt poſteà cum ea contrahere matrimonium. Opin. 145. num. 3. 131

Vide in verbo Confeſſio peccatorum.

1 Laicus poteſt capere clericum ſuum debitorem ſuſpectum de fuga, & præſentare iudici eccleſiaſtico ſine incurſu excommunicationis. Opinione 177. numero 5. 152

1 Laicus donans eccleſiæ vel pio loco eccleſiam de conſenſu epiſcopi: tunc ex hac donatione transferuntur iuſpatronatus, dominium, proprietas, & omnia iura temporalia, quæ habet epiſcopus in ipſa eccleſia. Opinione 217. num. 2. 224

2 Laicus non poteſt exercere officium vicariatus epiſcopi. Opin. 440. num. 1. 1

Laicus poteſt eſſe aſſeſſor epiſcopi, & cuiuſcunque iudicis eccleſiaſtici. ibi num. 3. ea.

2 Laicus poteſt eſſe arbitrator in cauſis ſpiritualibus; & res eccleſiaſtica ſeu ſpiritualis in arbitratorem laicum compromitti poteſt. Opin. 441. nu. 1. 2

Laicus non poteſt eſſe arbiter in cauſis ſpiritualibus. ibi numero 2. ea.

Laicus, & clericus ſimul electi in cauſis ſpiritualibus, poſſunt eſſe arbitri, & in eis procedere poſſunt, & ualet, & tenet compromiſſum. ibi nu. 3. ea.

2 Laicus ſuper actu ſpirituali ſtatuere non poteſt. Opinione 796. num. 2. 277

3 Laicus, & mulier in cauſa ciuili poteſt eſſe teſtis contra clericum. Opin. 989. nu. 1. 113

3 LAICI, & mulieres in cauſa criminali teſtes contra clericos non admittuntur. Opin. 989. nu. 2. 113

Laici, & mulieres ſunt idonei teſtes contra clericos in criminalibus, quando veritas actu, & habitu aliter haberi non poſſet: & conſequenter vbicunque in loco cõmiſſi delicti per ipſum clericum nõ adeſſent alij quàm laici. ibi num. 3. ea.

2 LATRO inſignis quis dicatur, diſcurritur remiſſiuè. Opin. 717. poſt num. 19. 217

2 LAVDVM antiquum præſumitur in dubio latum præcedente compromiſſo; & ſicut præſumitur in ſententia antiqua in dubio præceſſiſſe mandatum, eodem modo præſumitur etiam præceſſiſſe compromiſſum. Opin. 475. num. 2. 28

2 Laudum arbitratoris habet præſumptionem pro ſe, pendente etiam reductione ad arbitrium boni viri. Opin. 699. num. 4. 202

2 Laudum, ſeu ſententia nulla, licèt regulariter non valeat, nihilominus poteſt confirmari conſenſu partium: & ipſa ſententia non valeret in vim ſententiæ, ſed in vim pacti. Opin. 702. nu. 1. 203

2 Laudum prolatum de nocte per arbitros non ualet. Opin. 703. numero 2. 204

2 Laudum latum ad fauorem alicuius per arbitros, approbatum, & confirmatum per iudicem reclamationis, mandatur executioni in Regno, nec auditur appellans, niſi prius facta reali executione. Opin. 816. numero 31. 320.

Cætera vide in verbo Compromiſſum.

1 LAVDEM iactantes de ſapientia ſua, de ſenſu proprio, de ſcientia, de ſpeculatione, ac nouis intellectibus inuentis, atque traditis per eos ad aliquas leges, & de victorijs reportatis, ſeù ſententijs prolatis in fauorem ſuorum clientum, de diſputationibus ſuis, de ſequela populi, atque de fama celebri, & de libris compoſitis, ſunt valdè vituperandi, vt per exempla poſita diſcernitur. Opin. 197. num. 54. 171

2 Laudes collegij notariorum Ciuitatis Aquilæ. Opi. 647. numero 13. & 14. 167. & 168

1 LEGALIS ſcientia nunquàm fuiſſet augmentata, ſi Doctores noluiſſent reſpondere niſi in caſibus à lege deciſis. Opin. 398. nu. 54. 367

1 LEGATVS de latere, ſeu inferior à Papa, vel Imperatore non poteſt diſpenſare, quòd ſimpliciter, & de plano vt iuris ordine non ſeruato in aliquo negocio procedatur, & taliter facta commiſſione, dicta clauſula nihil operatur, & proceſſus eſſet nullus. Opin. 96. numero 1. 81

1 LEGATA ſeu vendita domo, an intelligatur venditus hortus, ſiue apotheca. Opin. 202. nu. 1. 174

Vide in verbo Vendita domo.

1 LEGATVM, aut hæreditatem eccleſiæ delatam, abſque

abſque capituli conſenſu prælatus repudiare non poteſt, ubi de duplici opinione communi. Opinione 1. numero 6. 2

1 Legatum in teſtamento minùs ſolenni relictum, quemadmodum debetur propinquo: ita etiam & amico. Opin. 48. num. 5. 44

1 Legatum factum vni de duobus, qui primò aſcenderit capitolium, ſi contingat ambos aſcendere, & neſciatur quis prior, tunc neutri debetur. Opinione 84. numero 3. 73

1 Legatum ſeu donatio facta per clericos concubinæ pro ſeruitijs præſtitis, valet, & præſtari debet proportionabiliter ſecundùm ipſorum ſeruitiorum qualitatem. Opin. 205. num. 9. 206

1 Legatum factum fratribus, primis tantùm fratribus legatum relictum intelligitur. Opinione 333. numero 1. 306

2 Legatum factum filiabus in teſtamento non comprehendit poſthumos natos poſt mortem teſtatoris, ſed natos poſt conditum teſtamentum, & ante mortem teſtatoris. Opin. 442. num. 1. 2

Legatum factum filijs non comprehendit natos poſt mortem teſtatoris, ſed ortos duntaxat tempore teſtamenti, vel mortis teſtatoris. ibi nu. 2. ea.

Legatum factum filijs extenditur aliquando ad filios naſcituros poſt mortem teſtatoris. ibi nu. 3. 3

2 Legatum factum pro filiabus maritandis, intelligitur de primis nuptijs tantùm, non de ſecundis, & ſic non habet locum in uiduis quantumuis pauperrimis. Op.n. 443 num. 1. 3

Legatum factum viduæ tempore mortis patris, debetur illi, quæ fuit vidua, licèt poſteà maritetur. ibi numero 2. ea.

Legatum factum filię in caſu viduitatis, debetur, quamuis legataria non perſeueret in viduitate: quia ſufficit, quòd ſit vidua tempore mortis patris per illud momentum. ibi num. 3. ea.

Legatum factum mulieri ſi ingrediatur monaſterium, vel aſſumat habitum tertij ordinis; ſi tunc acciperet habitum ipſum, & deinde dimitteret, deberet nempè habere prædictum legatum. ibi nu. 6. ea.

2 Legatum generaliter factum eccleſię, ſine declaratione de qua eccleſia, non vitiatur ratione incertitudinis, ſed debetur tunc parochiali eccleſiæ teſtatoris. Opi. 444. numero 1. 3

2 Legatum relictum canonicis alicuius eccleſię, videtur relictum ipſi eccleſiæ non autem canonicis, ſecundùm vnam communem opinionem; licèt altera opinio contraria appareat ſimiliter communis. Opinione 445. numero 1. 4

2 Legatum annuum perpetuò eccleſiæ relictum, reſtringitur ad ſpatium centum annorum. Opinione 446. numero 1. 4

Legatum alimentorum præſtandorum fratribus alicuius eccleſiæ in die puta à Sancti Ambroſij, niſi aliud ſit dictum, non debetur niſi primo anno. ibi nu. 2. ea.

2 Legatum eſt acceſſorium teſtamenti, non autem pars. Opin. 447. num. 1. 5

2 Legatum alicui factum de re alteri obligata, etiam pro æquiualente quantitate, valet, & hæres illam luere tenetur; etiam ſi teſtator rem obligatam fore ignoraſſet, ſecundùm communem opinionem, licèt altera ſententia contraria ſit ſimiliter communis. Opin. 448. numero 1. 5

2 Legatum relictum vxori per maritum ſi caſtè atque honeſtè vixerit poſt eius mortem, debetur ipſi vxori etiam ſi tranſierit ad ſecunda vota, ſecundùm vnam communem opin. quamuis altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat. Opinione 449. numero 1. 5

2 Legatum non compenſatur cum dote; cùm id compenſationem ipſam penitus excludat, niſi filia conſentiret. Opin. 484. num. 12. 35

2 Legatum non vitiat modus caſu deficiens: & ſic legatarius non implens modum, ex quo per eum non ſtetit, illud conſequi poteſt. Opin. 509. nu 1. 50

2 Legatum, & confeſſio dotis receptæ non probat dotem datam, & præſertim ſi fiat abſente parte. Opin. 534. numero 6. 84

2 Legatum non eſt propriè negociatio. Opinione 817. numero 7. 311

2 Legatum ſeù fideicommiſſum particulare conditionale, pendente conditione non tranſmittitur. Opinione. 843. numero 18. 343

3 Legatũ ad pias cauſas ſicut valet factum coram duobus teſtibus omni exceptione maioribus: ita ẽt poteſt reuocari, et adimi coram alijs ſolummodò duobus teſtibus. Opin. 890. nu. 2. & 16. 13 & 15

3 Legatum filiæ iure reſtitutionis, intelligitur id eſt inſtitutionis. Opin. 1039. num. 4. 149

3 Legatum factum coniugi non tollit quartam partem bonorum, quę ſibi debetur, ſed computatur in partem. Opin. 1055. num. 5. 167

1 LEGATA ad pias cauſas non debentur hęreditate non adita, ſecundùm communem opinionem, ſed contraria opinio obſeruatur in practica. Opinione 359. numero 6. 333

1 LEGATARIVS, ſeu quilibet creditor, si dicat opponatque plura bona, quæ oſtenduntur per hæredem, eſſe in bonis teſtatoris, debet iſtud probare. Opinione 351. numero 13. 325

3 Legatarius poteſt eſſe teſtis in teſtamento, & cauſa teſtamenti. Opin. 985. nu. 1. 110

Legatarius ad probandum legatum ſibi factum teſtis eſſe non poteſt; ſed si interrogaretur, & examinaretur ſuper toto teſtamento, tunc foret idoneus teſtis in cauſa ſui legati. ibi num. 2. ea.

Legatarius dicitur idoneus teſtis in teſtamento, quia eſt approbatus à teſtante. ibi nu. 3. 111

LEGATARII, fideicommiſſarij, & alij creditores citantur ſuper confectione inuentarij ſemel tantùm, et ſufficit. Vide in verbo Creditores.

3 Legatarij ſunt idonei teſtes in teſtamẽto in ſcriptis, etiam si omnes ipſi teſtes deberent conſequi legatum aſcriptum in eodemmet teſtamento. Opinione 985. numero 4. 111

Legatarij ſunt idonei teſtes in teſtamento nuncupatiuo, non aliter reaſſumpto à notario in publicam formam, & tunc valet etiam teſtamentum ipſum, atquè ex eo poteſt adiri hæreditas. ibi nu. 5. ea.

LEGI-

1 *LEGITIMA debetur parentibus à filijs propter honorem & reuerentiã; & matri, ne dicatur à luctuoſa filij hęreditate excludi, & ꝓpter pericula partus. Opi. 313. nu. 2. 291. & lib. 2. Opin. 813. nu. 2.* 303

1 *Legitima debetur parentibus iure naturali, non autem vinculo ciuili, vt agnationis. ibi nu. 3.* 291

2 *Legitima non debetur filio, viuente patre, ſed videtur quaſi debita. Opin. 455. nu. 1.* 7

Legitima debetur filio liberè, & abſque aliquo grauamine. ibi num. 2. ea.

Legitima eſt quota bonorum, non autem hæreditatis. ibi numero 3. ea.

Legitima debetur de ſubſtantia, non autem de fructibus, & eſt in electione filij, an velit bona, vel æſtimationem. ibi numero 4. ea.

Legitima detrahitur de ſingulis corporibus rerum hæreditariarum, ſaltim arbitrio boni viri. ibi nu. 5. ea.

Legitima eſt quota bonorum, deducto ære alieno. ibi numero 7. 8

Legitima debetur filijs, quando pater ingrederetur monaſterium, ſecundùm communem opin. Canoniſtarum: licèt Legiſtæ communiter aſſerant contrarium, quòd in vita patris religionem profitentis, filio legitima non debeatur. ibi nu. 11. ea.

2 *Legitima de ſubſtantia, & de rebus hæreditarijs, & non de fructibus debetur. Opin. 459. nu. 7.* 10

2 *Legitima non debetur matri excluſę per ſubſtitutionem pupillarem. Opin. 461. nu. 1.* 12

2 *Legitima ex primogenituræ bonis non debetur cæteris liberis; ſum primogenitus habeat hæc bona vigore primogenituræ acquiſita, & non recognoſcat illa ab hæreditate patris. Opin. 462. nu. 1.* 12

2 *Legitima non poteſt per fideicommiſſum deduci ab hæredibus pupilli, quando non filius, ſed eius ſucceſſores rogentur hæreditatem reſtituere. Opinione 590. numero 2.* 133

Legitima non debetur eis, qui ab inteſtato ſuccedere non poſſunt. ibi num. 3. ea.

2 *Legitima eſt pars minuſcula. Opin. 811. nu. 2.* 291

Legitima cenſetur æs alienum, & eſt debita iure naturę. ibi numerò 4. ea.

Legitima ſuccedit loco alimentorum. ibi nu. 5. ea.

2 *Legitima non debetur ei, qui ab inteſtato ſuccedere non poteſt. Opin. 812. num. 10.* 296

2 *Legitima debetur parentibus in bonis filijs propter honorem & reuerentiam, quam filij erga illos præſtare tenentur. Opin. 813. num. 2.* 303

Legitima matri debita in bonis filiorum poteſt per ſtatutum tolli; cùm debita ſit tantùm de iure poſitiuo, non de iure naturę. ibi num. 4. ea.

Legitima filiorum poteſt in totum tolli per ſtatutum: ſecundùm vnam magis communem opinionem, licèt ſecundùm alteram illi contrariam, ſimiliter communẽ, penitus tolli non poſſit. ibi nu. 5. ea.

Legitima filiorum per ſtatutum rationabile, ex ęqua, & iuſta cauſa introductum, in totum tolli poteſt, & ſtatutum valet. ibi nu. 6. ea.

Legitima filiorum per ſtatutum introductum abſque ratione, & abſque cauſa, tolli non poteſt, & ſtatutum eſt inualidum. ibi nu. 7. ea.

2 *Legitima prius detrahenda eſt, quàm legata. Opin. 832. numero 27.* 328

Legitima detrahitur etiam de legatis pijs. ibi numero 28. ea.

Legitima non debetur de bonis feudalibus. ibi numero 34. ea.

2 *Legitimæ nullum grauamen, aut onus, vel conditio perpetua poteſt imponi. Opinione 460. numero 1. charta* 11

1 *LEGITIMATIO filij facta non tollitur, nec reuocatur per ſuperuenientiam filiorum legitimorum, & naturalium: ſed effectus illius legitimationis limitatur, atque reſtringitur. Opinione 210. numero 10. charta* 214

2 *Legitimatio in fauorabilibus legitimato, & non pręiudicialibus alicui, retrotrahitur, ita vt legitimatus ſemper fingatur fuiſſe legitimus. Opinione 453. numero 1.* 6

2 *Legitimatio præſumitur facta in fraudem ſubſtituti, vbicunque ducens concubinam in uxorem in articulo mortis ad effectum legitimandi filios ex ea natos, ſæpè contraìnatus ſit ei de excluſione. Opinione 492. numero 3.* 41

2 *Legitimatio filij naturalis per reſcriptum Principis fieri poteſt viuente patre, agnatis non citatis, quantum ad bona ipſius. Opin. 853. nu. 6.* 389

3 *Legitimatio non poteſt probari per patrem legitimati. Opin. 954. nu. 10.* 81

1 *LEGITIMATVS per ſubſequens matrimonium admittitur ad ſucceſſionem feudi. Opinione 324. numero 2.* 283

Legitimatus per ſubſequens matrimonium, quantùm ad effectum iuris, dicitur verè, & propriè naturalis, iſte propriè agnatus, dicitur legitimus naturalis. ibi numero. 3. ea.

Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit etiã in emphyteoſi eccleſiaſtica. ibi nu. 7. ea.

1 *Legitimatus per ſubſequens matrimonium non ſuccedit, niſi quatenus natus eſt ex concubina, domi maritali affectione retenta, ſecundûm communem opinionem Legiſtarum. Contrariam verò ſententiam ſſemanere Canoniſtæ, quòd mulier etiam, quòd non fuerit retenta in ſchemate concubinę; tamen filij antea nati legitimantur per ſubſequens matrimonium: quia meretricem ducere inter opera charitatis reputatur: ſed hæc vltima opinio procedit cum grano ſalis. Opin. 315. numero 9.* 294

2 *Legitimatus ab Imperatore, in feudis ſuccedere poteſt, ſi ab eo nominatim ad hoc legitimatus fuerit etiam ſi non exprimeretur ad talia feuda. Opinione 450. numero 1.* 5

Legitimatus per Imperatorem non ſuccedit in maximis dignitatibus, niſi ſpecialis mentio facta ſit. ibi numero 2. 6

2 *Legitimatus per ſubſequens matrimonium poteſt admitti ad quaſcunque dignitates eccleſiaſticas, prout ad ordines ſacros, beneficia, & ad epiſcopatum quoque. Opin. 451. num. 1.* 6

2 *Legitimatus per reſcriptum excludit ſubſtitutum. Opin. 853. num. 4.* 388

Legi-

2 *Legitimati per ſubſequens matrimonium excludunt fœminas, ſtante ſtatuto, quòd fœminæ excludantur per maſculos. Opin. 812. nu. 13.* 294

2 *LEGITIMARE poteſt Papa, vel* Imperator *ſi vult, poſt mortem patris filium naturalem, non requiſitis his de quorum præiudicio agitur. Opinione 853. numero 7.* 389

2 *Legitimari poteſt filius poſt mortem patris quandocunque, cùm à patre inſtitutus eſt. Opinione 853. numero 2.* 388

2 *Legitimans filium poſt mortem patris, tenetur citare ſubſtitutos, quia requiritur eorum conſenſus. Opin. 853. num. 5.* 388

3 *LENA, meretrix, tabernaria, leno, & ſimiles repelluntur à teſtimonio in cauſis criminalibus. Opin. 970. numero 1.* 97

1 *LEX probibens minoris debitorem eſſe tutorem, comprehendit etiam fideiuſſorem. Opinione 300. numero 3.* 273

1 *Lex, vbi eſt eadem ratio, vel maior, non dicitur extendi, ſed declarari: quia non dicitur quis addere nouum caſum extendendo, ſed quod erat in primo in ratione concluſum enudare, & declarare. Opinione 306. numero 2.* 285

Lex dicitur eſſe, quod in ratione conſiſtit. ibi numero 3. ea.

Lex dici debet circa illud, vbi locum habet legis ratio. ibi numero 4. ea.

Lex non dicitur extendi, vbi eſt eadem ratio, & omnimoda ſimilitudo, ſed caſus ſub eiuſdem legis diſpoſitione includi. ibi num. 6. ea.

1 *Lex diuina maledicit iudicibus iniquè iudicantibus. Opi. 396. numero 5.* 360

1 *Lex obſcura, & varios habens intellectus, ad deciſionem cauſarum allegari nequit. Opinione 398. numero 32.* 365

Lex omnes caſus comprehendere nequit, ſiquidem plura ſunt negocia, quàm vocabula. ibi numero 49. charta 367

Lex omnes articulos, controuerſias, & quæſtiones decidere non poteſt: & ideò in eis decidendis per Doctores proceditur de ſimilibus ad ſimilia, & per rationes, iuris regulas, indagationes, & argumenta, mediante ſcientia practica, & ſpeculatiua. ibi nu. 50. ea.

2 *Lex poſtquàm publicata eſt, præſumitur in vtilitatem reipublicæ ceſſiſſe, & moribus vtentium recepta, & approbata eſſe. Opin. 516. nu. 26.* 61

Lex ligat in vniuerſum omnes; ita vt iudici liceat punire contrauenientes ſtatim à publicatione; Imò etiam poſt æditionem, & poſtquàm peruenit ad notitiã ſubditorum, etiam prius quàm ſolemniter ſit publicata. ibi numero 27. ea.

Lex præſumitur ſemper vigere, & robur habere, niſi per deſuetudinem, & contrario vſu abrogata probetur ab eo, qui conſtitutionem prætendit moribus populi non fuiſſe obſeruatam. ibi nu. 28. ea.

Lex ita habet præſumptionem pro ſe, vt fundans ſe in ea, videatur habere intentionem fundatam, quamuis aduerſarius proponat negatiuam. ibi nu. 29. ea.

Lex olim lata, & publicata, quæ hodie obſeruatur, quòd medio tempore fuerit interrupta, aut ceſſauerit, non eſt veriſimile. ibi num. 34. ea.

2 *Lex fœminæ C. de ſecund. nupt. non habet locum in donatione remuneratoria. Opinione 535. numero 26.* 89

2 *Lex benè à Zenone. C. de quadr. præſcript. habet locum non ſolùm in Imperatore, ſed etiam in quocunque Principe ſuperiorem non recognoſcente. Opin. 691. num. 11.* 195

Lex benè à Zenone procedit etiam in Duce Mediolani, et Ciuitate qualibet ſuperiorem non recognoſcente. ibi numero 12. ea.

Lex benè à Zenone habet locum in quocunque Principe non recognoſcente ſuperiorem. ibi numero 13. ea.

Lex benè à Zenone procedit in quolibet Duce, Marchione, Comite, & hiſce ſimilibus. ibi numero 14. ea.

Lex benè à Zenone non obſeruatur Mediolani, & eius dominio. ibi num. 16. ea.

Lex benè à Zenone ampliatur, & limitatur pluribus modis remiſſiuè. ibi nu. 17. ea.

2 *Lex, ſeu ſtatutum pœnale, vel odioſum non extenditur de vno caſu ad alium caſum. Opinione 766. numero 2.* 254

2 *Lex, quiſquis. C. ad leg. Iul. maieſt. vbi filij puniuntur ob delictum parentis, non extenditur ad filias: quia continet odium irrationale. Opinione 771. numero 5.* 265

2 *Lex municipalis, vel conſuetudo poteſt addere formam teſtandi vltra ſolemnitatem traditam à iure ciuili. Opin. 803. num. 2.* 282

Lex caſſans conſuetudinem præteritam, videtur ita caſſare, vt de nouo introduci nequeat, vide in verbo Conſuetudinem.

2 *Lex vel ſtatutum per non uſum tollitur, ſecundùm communem opinionem; licèt contraria opinio ſit magis communis, quòd ſolùm per deſuetudinem nunquàm tollatur lex. Opin. 831. nu. 1.* 324

Lex ſeu ſtatutum vt tollatur per contrarium vſum, neceſſariò requiritur, vt vſus ipſe obtineatur in contradictorio iudicio, vel ſcientibus, & non contradicentibus dominis. ibi nu. 9. 325

2 *Lex ſecularis eſt domus Dei. Opinione 832. numero 13.* 327

Lex ciuilis, & imperialis, lux eſt dirigens in iudicijs decernendis. ibi num. 19. ea.

Lex nulla eſt, quæ aliquam rem inutilem, aut iniquam fieri velit. ibi num. 20. ea.

Lex, ſeu ſuperior tradens nobis modum aliquid faciendi, modus ille habetur pro forma, & à tali forma, etiam partium conſenſu, recedi non poteſt. ibi numero 70. & 71. 333

3 *Lex prohibens tranſactionem ſuper alimentis futuris an videatur prohibere pactum gratuitum. Opin. 1002. numero 4.* 121

2 *LEGIS præcepto obtemperat, qui conſultè agit. Opin. 832. numero 12.* 327

Legis virtus eſt imperare, vetare, permittere, & punire. ibi numero 21. ea.

2 LEGI publicatæ non derogat particularis receptio pecuniæ pro tanto pretio, nec alterat publicam, & communem aurei æſtimationem. Opinione 516. numero 36. 62
1 LEGES ſacratiſſimæ ab omnibus ſciri debent. Opin. 366. num. 1. 337
Leges ab omnibus ſciri oportet in caſibus vulgaribus, & qui frequenter ſunt in facto. ibi nu. 2. ea.
Leges vt ſciantur, debet quis à peritis ſe informare. ibi numero 3. ea.
Leges ab omnibus ſciri tenentur. Quod procedit in iure ſcripto; ſecùs in non ſcripto. ibi nu. 4. ea.
1 Leges dicuntur ab Imperatore emanare diuino quodam modo. Opin. 369. nu. 2. 340
2 Leges ciuiles nobiliſſimos theſauros aperiunt. Opinione 832. numero 14. 327
Leges ſeculares dicuntur emanaſſe diuino quodam motu, & ſubtiliſſimo animo. ibi nu. 15. ea.
Leges ciuiles diuinitus per ora Principum fuerunt promulgatæ. ibi nu. 16. ea.
2 LEGVM omnes ſerui ſumus, vt liberi eſſe poſſimus. Opin. 832. nu. 18. 327
1 LIBELLVS non vitiatur ex omiſſione proteſtationis in caſu plurium actionum propoſitarum per actorem in caſibus permiſſis, quod non intendit ſolutionem conſequi niſi ex vna. Opinione 13. numero 4. charta 12
1 Libellus appellatorius ſine ſententia valet, etiam ſi in eo appoſitum non ſit per appellantem, Et in his ſcriptis prouocat &c. Opin. 720. nu. 8. 220
2 Libellus nullus non eſt libellus. Opinione 817. numero 4. 311
Libellus nullus ſeu ineptus à iudice lacerandus eſt. ibi numero 5. ea.
Libellus in materia venditionis, in terminis. l. 2. C. de reſcinden. vendit. quomodò formetur, vide in verbo Petitio.
2 LIBERATIO, ſeu quietatio generalis omnem præcedentem obligationem diſſolutam oſtendit. Opin. 516. numero 22. 60
Liberatio eſt ſtricti iuris, & in ea non veniunt niſi expreſſa. Opin. 516. num. 65. 69
Liberatio facta pro una quantitate, affictu, ſeu tempore, non extenditur ad alia. ibi nu. 66. ea.
Liberatio generalis continens enormem læſionem, nihil nocere poteſt. ibi nu. 69. ea.
Cætera vide in verbo Quietatio.
1 LIBER feudorum fuit compilatus ab Oberto de Orto ciue Mediolanenſe, & poſtea fuit lectus in publicis ſcholis. Opin. 279. nu. 1. 263
Cætera ad materiam libri feudorum conuenientia vide in verbo Feudorum.
2 Liber mercatorum, ex forma ſtatuti, faciens plenam fidem, vbique, etiam extra territorium, plenè probat: licèt in iudicio, vbi producitur, nō adſit tale ſtatutum. Opin. 806. num. 2. 284
Liber mercatorum pannorum, vel alterius mercaturæ, non probat depoſitum, vel mutuum in eo deſcriptum, ſi non ſpectet ad eorum artem, ſtante ſtatuto, quòd eorum libris plena adhibeatur fides. ibi nu. 6. ea.
Liber mercatorum infamium non probat, ſicut liber aliorum mercatorum, ſtante ſtatuto, quòd libris mercatorum adhibeatur plena fides. ibi numero 8. 285
Liber rationum deſcriptus à mercatoribus alibi commorantibus extra territorium, vbi viget ſtatutum, non probat in loco ſtatuti, diſponentis eorum libris plenam adhiberi fidem. ibi nu. 9. ea.
1 LIBRI empti per vnum ex fratribus, durante ſocietate omnium bonorum, pro eius filio, de pecunia communi, debent imputari in portionem ipſius fratris, ſaltim illi libri, qui tempore diuiſionis reperirentur extare. Opinione 338. numero 5. charta 310
1 Libris Ariſtotelis, ſeu Hyppocratis, Galeni, vel aliorum authorum, in eorum facultate ſtandum eſt ad deciſionem cauſarum. Opinione 278. numero 5. 264
1 LIBRA argenti valet decem aureos. ibi numero 8. 64
Cætera vide in verbo Aurei, & in verbo Solidus.
Libra auri conſtituitur ex ſeptuaginta duobus aureis legalib. Opin. 76. nu. 4. 63
Libra auri hodie, cùm aurei adeò diminuti appareant, vt nonaginta duobus conſtituatur. nu. 5. ea.
Libra auri hodie conſtituitur ex centum & ſeptem aureis ob eorum diminutionem. ibi nu. 6. ea.
1 LICENTIA per creditorem petita ingrediendi poſſeſſionem vigore pactorum exequtiuorum appoſitorum in inſtrumento, non poteſt per iudicem concedi abſque partis citatione. Opinione 93. numero 2. 79
1 Licentia capiendi debitorem pro aſſecuratione iudicij poteſt concedi per iudicem ad hunc effectum, etiam die feriata introducta in honorem Dei. Opinione 177. numero 2. 152
1 Licentia tradita per teſtatorem legatarijs apprehendendi propria authoritate poſſeſſionem rerum relictarum, probatur etiam per actus inualidos. Opinione 362. numero 3. 335
2 Licentia patris, & poſt eius mortem ſolius matris, & poſt matris mortem, agnatorum ſufficit, quando per ſtatutū requiritur licentia patris, & matris agnatorum. Opin. 796. nu. 10. 278
2 LICENTIATVS poſtea doctoratus præfertur Doctori medij temporis, quando mox gradus, & inſignia doctoratus recepit, & dum in practica eſſet ea conſequendi, alij extitiſſent doctorati; & tunc licentiatus præferendus foret; aliâs ſecus. Opin. 463. numero 1. 13
2 Licentiatus in Decretis, & magiſter in Artibus non eſt præferendus Doctori Decretorum. Opinione 464. numero 1. ea.
3 LITIGATOR non cōſentiens teſtibus per aduerſarium productis, eos generaliter reprobando, poteſt poſtea eis vti. Opin. 929. nu. 1. 56
1 LIS, quò ad actorem, introducitur literis non expeditis. Opin. 108. num. 4. 98
1 Litem non facit productio mandati. Opinione 108. numero 5. 98

1 *LITIGANS in iudicio contra communem opinionem, venit in expenſis condemnandus. Opinione 398. numero 62.* 370

2 *LITERIS ſeu verbis Principis narrantibus factum proprium, regulariter creditur. Sed hac regula ampliatur, & limitatur pluribus modis remiſſiuè. Opin. 639. num. 2.* 162

1 *LIVIVS Margarita Neapolitanus, Doctor ſupremus & inſignis, Auditor Regiæ Aprutinæ audientiæ, electus commiſſarius de anno Domini. 1580. ad componendas paces, ſedandaſque crudeliſſimas, & atrociſsimas inimicitias inter ciues Ciuitatis Terami, laudatur mirificè, & ob eius varias animi dotes, & prærogatiuas ſummopere extollitur. Opinione 424. poſt num. 4. verſ. Necnon index.* 388

1 *LOCATIO facta pro mercede in pecunia numerata, ſeu pro penſione in certa ſpecie; tunc locator, & dominus habet res inuectas in re locata tacitè obligatas. Opin. 121. num. 3.* 110

2 *Locatio inter Principes legis poteſtatem habet. Opin. 516. num. 55.* 65

2 *Locatio ſeu potius relocatio facta tacitè ex perſeuerantia conductoris finito tempore, cenſetur facta cum omnibus qualitatibus, quæ erant in priori locatione. Opin. 534. numero 10.* 85

3 *Locatio ad longum tempus, & ſic ad decennium vel vltra videtur prohibita, prohibita alienatione ſeu venditione. Opin. 1007. nu. 2.* 124

Locatio facta ad nouem annos non dicitur facta ad longum tempus: ſecùs verò ſi eſſet facta ad decem annos vel vltra. ibi num. 3. ea.

Locatio ubi fit ad decennium vel vltra, transfertur vtile dominium. ibi num. 5. ea.

Locatio ad longum tempus dicitur alienatio. ibi numero 6. ea.

Locatio ad decem annos dicitur alienatio, ſicut datio in feudum, & in emphyteoſim: & ſic alienare prohibitus, nec in feudum vel emphyteoſim dare, nec ad decem annos locare poteſt. ibi nu. 7. 125

Locatio facta ad quinque annos, ita vt poſtea in aliud quinquennium valeat, ipſo iure dicitur alienatio. ibi numero 8. ea.

Locatio facta ad decennium cum pacto, quòd non transferat dominium: tunc, iſta clauſula nō obſtante, transfert ipſum dominium. ibi nu. 9. ea.

3 *Locatio reſcinditur ex enormi læſione vltra dimidiam, ſiue durante locatione, ſiue finita. Opinione 1047. numero 8.* 156

1 *LOCATOR res coloni illatas in fundum ruſticum habet tacitè obligatas, & dominus res coloni nummis colentis vel præſtantis aliquam quantitatem frumenti, vel olei; vel partiarij partientis illud, quod conuentum eſt; vel diuidentis fructus fundi cum domino inuectas in fundo hypothecatas habere videtur. Opin. 121. num. 1.* 110

Locator res coloni, vel inquilini illatas, habet tacitè obligatas, non ſolùm pro penſione fundi, vel domus conducta, ſed etiam pro deterioratione aut eius refectione. ibi nu. 2. ea.

Locator res alienas illatas in re locata, non habet tacitè obligatas pro penſione, etiam ſi res ipſæ inueherentur domino ipſarum rerum præſente, & tacente: ſecundùm unam communem opinionem; ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam communem ſimiliter, per ſolam ſcientiam inducitur tacita obligatio in re inuecta. ibi nu. 4. ea.

Locator ad hoc vt habeat tacitè hypothecatas res alienas inuectas in domo conducta, tria debent neceſſariò interuenire; & ſi vnum ex dictis requiſitis deficeret, bona ipſa non cenſerentur aliquo modo hypothecata pro penſione. ibi nu. 5. ea.

Locator res inductas in prædijs vrbanis habet tacitè obligatas abſque ſcientia domini prædij. Sed inuecta in prædium ruſticum non videntur tacitè hypothecata, niſi ita demum dominus ſciat. ibi numero 7. ea.

1 *Locator non poteſt obtinere, niſi probet ſuam poſſeſſionem. Opin. 136. nu. 4.* 124

Locator tenetur probare fuiſſe ſaltem poſſeſſorem rei locatæ tempore locationis. ibi num. 5. ea.

1 *LOTHARIVS Imperator fuit iuſtus, & iuſtitiæ cultor, qui Hirnerium, aliàs Guarnerium elegit: iſte omnium primus leges ciuiles aperuit; nouellas Iuſtiniani in breuiarium redegit, gloſſaſque compoſuit, & ideò merito iuris lucerna appellatus eſt. Opin. 197. nu. 18.* 167

Lotharius Imperator occaſionem præbuit Doctoribus, vt iura publicè interpretando illuſtres efficerentur. ibi numero 22. 168

2 *LVCRVM dotis habitum per maritum vigore ſtatuti, vxore præmortua, non communicatur per maritum cum eius fratribus, ſed eſt præcipuum mariti. Opinione 815. numero 12. charta* 306

2 *Lucrum dotis faciens maritus ex forma ſtatuti, venit cum fratribus communicandum poſt mortem communis patris, quando pater ipſe ſuſtinuiſſet onera matrimonij: quia lucrum ipſum reſpicit onera matrimonij. Opinione 833. numero 1. charta* 334

Lucrum dotis conceditur propter onera matrimonij. ibi numero 2. ea.

LVDVS permittitur clericis pro experimento virtutis, & gloriæ, de iure ciuili, & canonico, dummodò talis ludus, ſeu duellum, aut exercitium ad mortem non tendat. Sed ſecundùm Concil. Trident. clericis non poſſunt ſe exercere in huiuſmodi ludis. vide in verbo Clericis.

2 *Ludus ſcachorum eſt licitus, ac permiſſus laicis: quia in ingenio naturali conſiſtit. Opinione 467. numero 1.* 14

Ludus ſcachorum eſt permiſſus clericis, dummodò ludant cauſa recreationis, & non ex cauſa auaritiæ; & quòd non palàm ludant propter vitandum ſcandalum; & quòd non ſint aſſidui tali ludo, neque ordinarij; & quòd non omittant tempore debito intereſſe diuinis; & quòd non ludant cum perſonis inhoneſtis, aut ſuſpectis; & denique abſtineant inter ludendum ab ira, iuramento, mendacio, fraude, & huiuſmodi. ibi num. 2. ea.

Ludus latrunculorum, & ſcachorum inhibetur clericis cum laicis. ibi nu.4. 15

Ludus ſcachorum, ſeu latrunculorum, & pilæ, omni iure permiſſus eſt. ibi num.6. ea.

Ludus parua pilę multum commendatur: quia in eo corpus, & anima ſimul exercentur cum lætitia. ibi numero 9. 16

Ludus ſcachorum inuentus extitit tempore Giulmerodac Regis Babiloniç; & cauſa cur ludus iſte inuentus ſit, narratur diffusè, & moraliter. ibi numero 11. ea.

2 *Ludus eſt crimen, & delictum. Et hinc eſt, quòd luſori, ſicut prodigo, & furioſo poteſt interdici adminiſtratio bonorum. Et ludens præſumitur dilapidare bona, & malè vti ſubſtantia ſua. Opinione 468. numero 1.* 18

Ludus eſt fames iniquitatis, & cupiditatis, domeſtica prędatio, vſuraria labes; mendaciorum atque nugarum ſedula mater; fons diuinæ negationis; crudelis blaſphemiæ pater, corruptio populorum; ſcandalum proximorum; peruicax inobedientiæ filius; amiſſio temporis; diſcordiarum, & homicidiorum multorum origo; immane deſperationis baratrum; idolorum cultus; inerta ſegnities; ocij nutrimentum; diffamationis titulus, atque multarum ſtultitiarum ludibrium ſingulare. ibi num.3. ea.

2 *Ludus præſertim ob blaſphemias prohibitus eſt. Opin. 469. num.1.* 20

Ludus alearum non ſolùm prohibetur Chriſtianis, ſed etiam Sarracenis. ibi nu.2. ea.

Ludus taxillorum, & alearum, & ſimilium, reperitur prohibitus non ſolùm de iure ciuili, ſed etiam omni alio iure; quia fortunæ innititur. ibi nu. 3. ea.

Ludus eſt euitandus tam à laicis, quàm à clericis. Nam diſpoſitio auth. alearum vſus, eſt ſeruanda etiam inter clericos, & perſonas eccleſiæ ſubiectas. ibi numero 10. 23

Ludus taxillorum multa mala, & inconuenientia producit. ibi num.11. ea.

Ludus alearum à quo traxit originē remiſſiuè: & qui ob eum damnati fuerint, & quòd extitit à Romanis prohibitus. ibi num.14. 24

Ludus parit tot mala, quę vix numerari poſſunt: quia in taxillis quot puncta reperiuntur, tot ſcelera ex eo vnū grauius altero proueniunt. ibi nu.15. ea.

2 *LVDI inſpectores ſi præſtarent cauſam ludo, ſiue inducendo, ſiue pecunias mutuando, ſiue alijs modis haberent ibi inordinatam affectionem, mortaliter peccarent. Sed ſi non præſtarent cauſam, tunc tantùm peccarent venialiter. Opinione 468. numero 8. charta* 18

2 *Ludi taxillorum nullus euentus proſper, mali omnes, & miſeri: & ſi quid in ipſo ludo lucratur, lucrum il ud arrha eſt damni. Nemini enim amarior eſt iactura, quàm lucri dulcedinem deguſtanti: quia tartareus quiſpiam ludi huius inuentor fuit. Opin. 469. numero 13.* 23

2 *LVDO ſcachorum epiſcopo Florentino intereſſenti ſeu aſſiſtenti ad videndum ipſum ludum, Petrus Damianus duram pænitentiam impoſuit, videlicet tria pſalteria, & lotionem pedum duodecim pauperum cum certa eleemoſyna; & iſte ludus dicitur ludus ſimia. Opin. 467. num.3.* 15

Ludo pila fertur optimè luſiſſe Scæuolam, Mecenatem, Dionyſium Siracuſanum, Alexandrum Magnum, Scipionem, Lico, Philoſophum, & Cæſarem. ibi numero 5. ea.

Ludo aliquid lucrans prouocatus, & quaſi inuitus adductus ad ludum, non tenetur in foro poli perdenti aliquid reſtituere. ibi num.17. 19

Ludo vincentes, ſeu lucrantes à filijsfamiliàs, à monacho, furioſo, & ab alijs ſimilibus, tenentur in foro conſcientię reſtituere lucrata non luſoribus perdentibus, ſed domino, patri, eccleſia, vel adminiſtratori. ibi numero 18. 19

Ludo quæſita, vide in verbo Quęſita.

2 *LVDI quot permiſſi ſint ad humanam recreationem, numerantur. Opin. 467. nu.10.* 16

2 *Ludi permiſſi, & prohibiti legibus ſecularibus qui reperiantur, & quibus pœnis ludentes puniantur, ponūtur remiſſiuè. Opin. 468. nu.2.* 18

2 *LVDIS prohibitis aſſiſtentes ſcommittendo inter ſe, ac obligando ſe mutuò ad aliquam pecuniam, quòd Titius lucrabitur, vel non lucrabitur, facerent equidem pecuniam ſuam, nec tenerentur ad reſtitutionem ex aliqua lege, ſed peccarent vtique mortaliter. Opinione 577. numero 2.* 124

2 *LVDENS cum filijsfamiliàs, ſeruis, monachis, furioſis, & alijs non habentibus liberam adminiſtrationem rerum in ludo appoſitarum; lucranſque pecuniam quę erat patris, domini, aut eccleſia, committit furtum, & tenetur pœna furti, tanquàm accipiens pecuniam alienam. Et in dubio victor prę ſumitur ſciuiſſe pecuniam alienam. Opin. 468. nu.19.* 20

2 *Ludentes aſſiduè taxillis, & alea, inter perſonas infames habentur in Regno Neapolitano. Opinione 468. numero 4.* 18

Ludentes ludis prohibitis, & inſpicientes ludere, eadem pœna puniuntur, quoties reperitur bannum emanatū per officiales, vt nemo ludere audeat ſub certa pœna. ibi numero 7. ea.

Ludentes non ſolùm efficiuntur infames, ſed etiam tenentes aleas, & taxillos, & alijs accommodātes ad ludendum: & factores, & venditores alearum, taxillorum, & ſimilium, peccant mortaliter ibi nu.10. 19

2 *Ludentibus ad ludum prohibitum accommodans ſcienter domum, taxillos, aut aleas, tenetur ad reſtitutionem eorum, quæ in ludo illo amitterentur. Opinione 470. numero 3.* 24

3 *LVNA habet radios lugubres. Opi. 950. n.9.* 75

Luna quicquid luminis habet, recipit à Sole, quia per ſe eſt corpus obſcurum. ibi nu. 10. ea.

Luna licèt cōtra ſucceſſionem ſignorum per circulos deferentes augeat à die naturali vndecim gradibus, & 12. minutis ferè, & per deferentem Epicili 13. gradibus, & vndecim propè minutis moueatur; nihilominùs ſexta quaque hora quartam cæli partem quaſi peragrat, non ex motu proprio, ſed motu primi mobilis rapiente illam ſecum, & omnes planetas. ibi numero 12. ea.

Luna

Luna ſilens, & incerta quando dicatur. ibi numero 15. charta 76

3 Lunæ totus ac integralis curſus deſcribitur, ſimul cum ratione ortus ſignorum, & cum theorica planetarum, & lunæ. Opinione 950. numero 13. charta 75

Lunæ lumen ſi contingerit dignoſcere an illuſtrauit aliqua loca, videndum eſt, an ea hora luna ſe erexerit, vt illam partem illuminare potuerit. ibi numero. 14. charta 76

3 Lunares radij ſunt adeò debiles, vt minimum lumen ex ſua reflexione progignant. Opinione 950. numero 11. 75

1 LVSOR ac vſurarius ſe ipſum, vxorem ſuam, filios, & hæredes damnat: ideò à luſu, & turpi illicitoque quæſtu eſt abſtinendum. Et hiſtoria de quodam luſore, & vſurario ex viſione cuiuſdam deuoti hominis rapti, & ducti ad videndum gaudia beatorum, & pœnas damnatorum, recitatur. Opinione 314. numero 4. 292

2 Luſor quidam aliquando conuerſus extitit per beatum Bernardum miraculosè. Opinione 469. numero 12. 23

2 Luſor obligans ſe colluſori, ex cauſa ludi, per publicum inſtrumentum, exigi non poteſt; imò ſi aliquid eſſet ſolutum, uigore ipſius obligationis, uſque ad triginta annos repeti poſſet; & ſic inſtrumentum hoc cauſa ludi celebratum nullas vires habet. Opinione 471. numero 2. 25

2 LVSORES taxillorum, alearum, & aliorum ſimilium ludorum prohibitorum peccant ſemper, & vbique mortaliter: Et peccant contra omnia Dei præcepta: & in ipſis ludis ſolent committi quindecim peccata mortalia. Opinione 469. numero 4. charta 20

Luſores ſunt hoſtes publici ciuitatis: Nam aliqui ex eis, perditis ſubſtantijs, deſperati veneno ſe occiderunt; aliqui proprio chirographo diabolo ſe viui dederunt; & nonnullos homines ob blaſphemiam terra abſorbuit, & fulgure perierunt; & aliquibus luſoribus ob blaſphemiam, aliquando in menſam luſoriam oculi ceciderunt. ibi num. 5. 21

Luſores ſunt pagani propter canonis trãſgreſſionem; cùm inter luſores non appareat decor morum, non modeſtia verborum, non amor erga homines, non erga Deum reuerentia; ſed iurgia, rancores, & doli, periuria, & rapinæ, & vulnera, & homicidia quoque. ibi numero 6. ea.

Luſores ob ſubſtantiam eorum in ludo deperditam, percutere conſueuere imagines Dei, & Sanctorum: ob quod nonnulla miracula Deus demonſtrauit ad cõfuſionem ipſorum luſorum notatu digna, poſita remiſſiuè ad emendationẽ, & correctionem ludentium. nu. 8. verſ. Aliud uerò. & verſ. Ac aliud miraculum. & verſ. Euenit etiam. & verſ. Item accidit, & verſ. Occurrit. char. 21. verſ. Reperio. verſ. Narratur, verſ. Item legitur, verſ. Recitatur, verſ. Necnon. verſ. Euenit etiam in Tiro. verſ. Euenit quoque in Samaria. verſ. Item legitur. char. 22. verſ. Reperio etiam exemplũ. char. 23. vbi candidiſſime, & deuotiſſime lector, ab Auctore habes quãplura miracula charitatis zelo, pio affectu, relata ad blaſphemantium, & ludentium terrorem; quæ cùm pulcherrima ſint, omninò memoriæ commẽdanda, ut ab huiuſcemodi delictis homines retrahantur: ideò in diſcurſu dictæ Opin. per te videre poteris.

Luſores percutientes imagines Dei, & Sanctorum, capitaliter ſunt puniendi. ibi nu. 9. 23

Luſores ſimiles ſunt araneæ: & traditur conſilium luſori ſatis proficuum, ſi illo vti uelit. nu. 16. 24

DE LITERA M.

1 MAIOR 20. annis regulariter poteſt accuſare, quamuis ſit minor vigintiquinque. Opinione 29. numero 1. 21

Maior vigintiquinq; annis poteſt in criminalibus teſtificari. ibi numero 3. ea.

Maior ſumma. Vide in uerbo Summa.

3 Maior 25. annis vigore iuramenti excluditur à remedio. l. 2. C. de reſcind. vend. Opinione 1047. numero 15. 157

3 Maiori decepto in magno exceſſu vltra dimidiam iuſti pretij competit remedium. l. 2. C. de reſcind. vend. impetrata per eum abſolutione à iuramento. Opinione 1047. num. 16. 156

1 MALA fides defuncti impedit præſcriptionem heredis, etiam volentis eam de nouo inchoare. Opin. 7. numero 3. 9

2 Mala fides probatur per famam publicam: quia quod publicè fertur, præſumitur ad notitiam deueniſſe. & probatur etiam per indicia eadem mala fides. Opin. 472. numero 1. 25

Mala fides præſumitur interueniſſe, quando ſolennitas fuit omiſſa, & ordo debitus non fuit ſeruatus.ibi numero 2. ea.

Mala fides præſumitur in emptore ex eo, quòd ei venditum eſt pignus viliori pretio, vel ob gratiam, vel ob colluſionem.ibi nu. 3. ea.

Mala fides probatur ex denunciatione facta emptori ne emat. ibi nu.4. ea.

Mala fides inducitur ex denunciatione facta emptori ne emere debeat ante venditionem, non autem poſt emptionem, & poſſeſsionem adeptam, ibi numero. 5. ea.

Quod ampliatur ibi verſ. Quod vtique. ea.

2 *Mala fides præſumpta triginta annis purgatur, & extinguitur. Opin.473.nu. 1.* 26

Mala fides in præſcribenda ſeruitute ſemper præſumitur: ſiquidem præſcribens videtur contra ſe habere iuris præſumptionem.ibi nu.5. ea.

3 *Mala non ſunt facienda vt veniant bona. Opin. 1059. numero 5.* 172

Mala facienda eſſe, vt veniant bona, aſſerentes, tanquàm blaſphematores ſunt damnandi.ibi nu.6. ea.

2 *MANDATVM ſpeciale ad compromittendum requiritur: nec ſufficit mandatum generale cum clauſula de rato.* Opin.474.nu.4. 27

2 *Mandatum de compromittendo, emendo, vendendo, & ſimilibus, præſumitur etiam poſt ſpatium decurſum mille annorum; vndè ex defectu huiuſmodi mandati uſque ad mille annos non poteſt dici ſententia nulla, ſi de mandato non conſtet: quia præſumitur ex maxima diuturnitate temporis interueniſſe; ſecundùm vnam communem opinionem; ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam, ſimiliter communem, mandatum de quo non conſtet, non præſumitur, niſi per partem aduerſam probetur.* Opinione 475. numero 1. 28

Mandatum de cuſtodiendo præſumitur ex antiquitate temporis, ſeu ex diuturnitate cuſtodiæ præcedentis.ibi numero 3. 29

Mandatum præſumitur ex antiquitate temporis, quando appareat productionem mandati eſſe factam; vel ceſſante ipſa productione, litem conteſtatam extitiſſe cum aliquo tanquám procuratore. ibi numero 5. ea.

Mandatum ex curſu longi temporis præſumitur in actu, ad quem quis veriſimiliter ſine mandato non accederet. Et ſic penſionem nomine alieno ſoluens, præſumitur ſoluere procuratorio nomine. Nam non præſumitur quis velle iactare ſuum. ibi numero 6. ea.

Mandatum mentionatum in ſententia, aut in inſtrumento antiquo, præſumitur interueniſſe propter antiquitatem temporis; & conſequenter eo caſu, antiquitas fidem, & authoritatem præbet inſtrumento enuncianti mandatum; aliàs ſecùs.ibi nu.7. ea.

2 *Mandatum poteſt probari per inſtrumenta, & per literas, etiam domini, ad iudicem miſſas. Opinione 476. numero 1.* 29

2 *Mandatum Vniuerſitatis de querulando, vel accuſando, debet continere omnes ſolennitates, quas debet continere querela; & ſic in mandato ad accuſandum requiritur ſpecificatio criminum. Opinione 650. numero 2.* 169

2 *Mandatum procurationis in cauſa criminali non debet continere ſpecificationem criminum, & perſonas contra quas accuſandum ſit. Opinione 650. numero 3.* ea.

2 *Mandatum factum cauſa cognita habet vim ſententiæ, & reuocari non poteſt. Opin. 678. numero. 12. charta* 186

2 *Mandatum habens in principali non videtur habere in acceſſorio, quod poteſt expediri ſine principali. Opin. 830. nu.21.* 322

3 *Mandatum generale procuratori, de ſolitis à domino fieri, datum; de ſolitis ordinariè fieri, & non extraordinariè intelligitur. Opinione 1018. numero 19. charta* 133

2 *Mandati reuocatio poteſt eodem modo probari, ac etiam per vnum teſtem cum delatione proprij iuramenti. Opin. 476. nu.2.* 29

2 *Mandati contractus eſt bonæ fidei, & extendi non poteſt niſi de veriſimili mente mandantis: quia procurator non poteſt prætendere authoritatem, niſi quatenus ex verbis mandati appareat ſibi conceſſa. Opin. 830. numero 20.* 322

2 *MANDANTEM habuiſſe notitiam, & ſcientiam aſſerenti incumbit onus probandi. Opin. 830. numero 30.* 323

2 *MANIFESTVM habet vim quaſi ſententiæ. Opin. 816. nu. 12.* 308

Manifeſtum non indiget probatione, nec expreſſione aliqua. ibi nu. 13. ea.

2 *MARCHIO Mantuæ habet eandem poteſtatem in ſuo Marchionatu, quam Imperator in ſuo Imperio. Opin. 691. nu. 19.* 195

1 *MARITVS reperiens vxorem cum adultero, ambos ſine mora protracta poteſt impunè occidere: Et licèt vnus ex adulteris aufugeret, tamen maritus poſſet occidere alium non fugientem. Opin. 33. numero 7. & 8.* 27

Maritus tam ægrè fert adulterium, vt moleſtius id patiatur, quàm proprij filij mortem: & ſic adulterium ipſium peius eſt, quàm mors filiorum. ibi numero 8. ea.

Maritus recipiens uxorem adulteram, & eam reconcilians, non poteſt in poſterum eam de adulterio accuſare. ibi nu.26. 28

1 *Maritus confitens ſe recepiſſe dotem ab vxore, vel à ſocero, vel ab alio, ſub ſpe futuræ numerationis, poteſt opponere exceptionem non numeratæ dotis infra decennium. Opin. 148. nu. 1.* 133

1 *Maritus, cui non appareat promiſſa dos, & poſſidens bona omnia vxoris, & ea vidente, & patiente, præſumitur ea dediſſe in dotem, vbicunque mulier eſſet inferior, & inæqualis marito: quia foret dignus habere in dotem omnia bona ipſius mulieris. Opin. 278. num. 14.* 265

1 *Maritus non tenetur dare fideiuſſorem de dote conſeruanda, conſtante matrimonio. Opinione 285. numero 1.* 267

2 *Maritus profeſſus in monaſterio, compellitur exire, & vxoris neceſſitati præſtare obſequia. Opin. 302. num. 11.* 276

Maritus uxorem, & uxor maritum, qui lepra; morbū incurrunt, ſequi deberet, & eis coniugali affectione miniſtrare tenentur; & ſi non faciunt, aſtringuntur ad hoc uinculo excommunicationis. ibi num. 12. ea.

2 *Maritus poteſt expellere ab eius domo vxorem, ſi dos promiſſa ei non ſoluitur. quod obſeruatur potius à ruſticis, & plebeis, quàm a nobilibus, qui honeſtius procedendo, ac agendo, etiam ad dotem eis promiſſam non ſolutam, retinent vxores in eorum domibus. Opi. 478. num. 1.* 30

Maritus ageret contra euangelium, repellendo uxorem ab eius domo ob dotem promiſſam non ſolutam. ibi num. 2. ea.

Maritus, iure permittente, poteſt leuiter verberare vxorem, vbicunque ſubeſſet iuſta, & rationabilis cauſa. ibi num. 7. 31

Maritus præſtans alimenta uxori, vbicunque extitiſſet dos promiſſa & non ſoluta, & nihil proteſtans; dum potuiſſet ob hoc expellere de domo uxorem, illa alimenta repetere non poſſet: quia intuitu pietatis præſumuntur præſtita. ibi num. 11. ea.

2 *Maritus ſuſtinens onera matrimonij ob non ſolutionem dotis promiſſæ debito, & conuento tempore, poteſt petere non ſolùm dotem ipſam, ſed etiam intereſſe à tempore moræ decurſum, & decurrendum. Opin. 479. num. 1.* 31

Maritus cui promiſſum eſt prædium pro dote ſuę uxoris, & non ſolueretur, ſeu conſignaretur poſtquàm inciperet ſuſcipere onera matrimonialia, poſſet petere vltra fundum ipſum intereſſe, etiam ratione dictæ moræ. ibi num. 2. 32

2 *Maritus pro rebus dotalibus eſt legitimus adminiſtrator, & poteſt agere, & comparere in huiuſmodi caſu in iudicio ſine mandato uxoris. Opin. 480. nu. 1.* 32

Maritus pro rebus paraphernalibus nō poteſt agere ſine mandato vxoris expreſſo, vel ſaltim tacito. ibi numero 2. ea.

Maritus non poteſt agere abſque mandato vxoris in caſu remiſſiuè poſito. ibi num. 3. ea.

Maritus procuratorio nomine percipiens fructus bonorū paraphernalium an teneatur ad illorum reſtitutionē? remiſſiuè. ibi num. 5. ea.

Maritus percipiēs fructus ex feudo paraphernali, vtrùm eos lucretur? remiſſiuè. ibi num. 7. ea.

Maritus non poteſt vendere rem paraphernalem ſuæ vxoris, tam mobilem, quàm immobilem. ibi numero 8. ea.

Maritus eſt verus dominus rei dotalis: & ſic dominium rei dotalis eſt mariti, & non vxoris. ibi num. 10. ea.

2 *Maritus ſubuenire tenetur uxori in medicinis, & cæteris neceſſarijs. Opin. 481. num. 3.* 33

Maritus tenetur ducere medicum de locis conuicinis pro curanda uxore, præſuppoſita eius facultate, quando medicus non reperitur ibi, vbi uxor infirma manet. ibi num. 4. ea.

2 *Maritus, cui fuit dos promiſſa, & poſtea data, & ſoluta, præſumitur obligatis ad dotis reſtitutionem à die promiſſionis, & ab illo die cenſetur tacita conſtituta hypotheca. Opin. 482. num. 1.* 33

2 *Maritus ſpoliatus ab vxore quaſi poſſeſſione maritali, probata copula carnali, ante omnia eſt reſtituendus. Opin. 491. num. 9.* 40

2 *Maritus & vxor ſubſtinentes onera matrimonij, in quibus caſibus poſſint agere ad intereſſe dotis, ponuntur remiſſiuè. Opin. 524. num. 4.* 76

2 *Maritus ex ſecundo matrimonio, mortua uxore abſque liberis cōmunibus, poteſt percipere ſolummodò quantum vnus ex filijs primi matrimonij. Opin. 527. numero 2.* 78

Maritus ſecundus poteſt tantundem conſequi de bonis uxoris, quantum percipit unus ex filijs primi matrimonij, recepta prius legitima præcipua eis ſpectante de ipſis bonis maternis ultra dictam partem, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, filij primi matrimonij tenentur illud quod percipiunt ex diſpoſitione. l. hac edictali C. de ſecund. nupt. cōputare in legitimam: & ſic filij ipſi non poſſunt facere duas deductiones. ibi num. 3. ea.

Maritus ſecundus in duobus caſibus tantundem conſequi poteſt, quantum filius ex primo matrimonio relictum legatùmque ſit, nulla conſideratione habita ſupplementi legitimæ, quod ipſi filij petere poſſent, remiſſiuè. ibi num. 5. ea.

Maritus ſecundus tenetur non ſolùm ad reſtitutionem ſortis principalis illius pluris ſibi relicti, aut legati, quàm filijs primi matrimonij, ſed etiam ad reſtitutionem fructuum à tempore mortis ſuæ vxoris perceptorum de ipſis bonis ſuperfluis ſibi relictis. ibi numero 7. 79

Maritus conſequitur plus, quàm vnus de filijs prioris matrimonij, vbicunque donationi ſecundo viro factæ accederet fideiuſſor, qui principaliter ſe obligaret pro obſeruatione conuentorum, & euictione dictorum. ibi num. 8. ea.

Maritus recipiens ac ſtipulans promiſſa per filijs ex ſe & ex alia muliere naſcituris: tunc filij prioris matrimonij ea non auocarent: quia diſpoſitio, l. hac edictali. C. de ſec. nupt. non prohibet alienare in communes filios, ſecundùm unam opinionem: licèt contraria communis opinio appareat. ibi num. 10. 79

Maritus filijs ex primo matrimonio genitis, agentibus. l. hac edictali. C. de ſec. nup. poteſt dare portiones ſuas in pecunia, etiam corporibus iuſto pretio in dotem datis. ibi num. 12. ea.

2 *Maritus quādiu uiuit uxor ſua conſtuprata, & adultera, non poteſt aliquo modo alteram vxorem ducere. Opi. 533. num. 6.* 83

Maritus poteſt criminaliter accuſare vxorem de adulterio, ſed non econuerſò vxor virum. ibi num. 8. ea.

Maritus poteſt accuſare ciuiliter vxorem ſuam, vt ſeparato thoro dotem recipiat, aut lucretur donationem propter nuptias, quam fecit maritus. ibi nu. 9. ea.

2 *Maritus hæres inſtitutus per eius uxorem, cadit à proprietate bonorum vxoris per tranſitum ad ſecundas nuptias poſt eius mortem, & remanet duntaxat vſufructuarius ipſorum bonorum. Opi. 535 nu. 5.* 87

Maritus

2 *Maritus, qui uxorem duxit ſine dote, mortuo patre vxoris, non poteſt eam compellere ad dotem conſtituendã. Opin.588.num.3.* 132

2 *Maritus, & uxor confitentes habuiſſe pretium rei dotalis venditæ, non ob hoc inducit ſibi præiudicium vxor, ſed totum pretium ad manus ipſius mariti perueniſſe præſumitur. Opin. 595. num. 2.* 135

2 *Maritus polluens vxorem extra clauſtrum pudoris, vel ſe ipſum polluens proprijs manibus, non poteſt dimitti ab uxore: nec ipſa vxor ob hoc valet petere ſeparationem quò ad thorum. Opin.725. num.5.* 226

2 *Maritus non poteſt, ſiuè ei non licet dimittere vxorem cum qua conſumauit matrimonium per copulam carnalem; ſecùs verò ſponſam; cùm vxor nondum cognita poſſit ingredi religionem. Opin.808. num. 36. char.* 289

2 *Maritus, etiam exiſtentibus filijs primi matrimonij, lucratur dotem ex forma ſtatuti ſimpliciter diſponentis, maritum lucrari dotem, mortua vxore in matrimonio; quando coniecturis ſeù verbis ſtatuti colligi poteſt, mentem ſtatuentium id voluiſſe, & derogatur l. hac edictali. C. de ſec. nup. Opin.815. num.2.* 304

Maritus, ſtante ſtatuto, quòd præmortua vxore, lucretur dotem; illã lucretur, etiam quòd momento matrimonium carnali copula conſumatum duraſſet. ibi num. 9. 305

Maritus etiam dotem ex forma ſtatuti lucratur, ſi uxor moriatur antequàm ducatur ad ipſius domum. ibi num. 10. ea.

Maritus ex diſpoſitione ſtatuti dotem lucratur, ſi poſt contractum matrimonium per uerba de præſenti, ante copulam conſecutam, vxor ingreſſa fuerit monaſterium mendicantium. ibi num. 11. ea.

Maritus, ſtante ſtatuto, quòd uxore præmortua, lucretur dotem, illam non lucratur, ſed perdit, ſi tranſeat ad ſecundas nuptias. ibi num. 13. 306

Maritus, ſtante ſtatuto in domicilio uxoris, quòd vxore præmortua vir lucretur dotem, uigore talis ſtatuti illam non lucratur, ſed attenditur ſtatutum domicilij mariti, etiam quòd vxor duxerit maritum ad eius domum, ibi num. 14. & 15. ea.

3 *Maritus contra uxorem, nec econtra cogitur ad deponendum. Opin.928. num.14.* 56

3 *Maritus non poteſt eſſe teſtis pro uxore, nec econtra. Opi. 955. num.1.* 81

3 *Maritus, quem vxor relinqueret dominum, vſufructuarium, & maſſarium omnium bonorum, filijs extantibus, poſſet conſequi ex hoc legato ſolummodò alimenta. Opin.1054. num.2.* 165

3 *Maritus pauper vxori ſuæ diuiti ſuccedit in quarta parte bonorum ſuorum. Opin. 1055. num. 4.* 167

Maritus inops, mortua eius vxore teſtata vel inteſtata, accipit quartam partem bonorũ uxoris à ſe ipſo propria authoritate ut hæres, vtendo iure retentionis pro eadem quarta in bonis mulieris diuitis, non expectata aditione facienda per inſtitutos, vel hæredes uenientes ab inteſtato. ibi num. 13. 168

3 *Maritus fornicans, etiam ſi ſentẽtia diuortij lata ſit propter adulterium, cogitur vxorem in conſortium coniugale admittere. Opin.1060, num.19.* 175

2 *Mariti bona ſunt tacitè obligata eius vxori pro adminiſtratione bonorũ paraphernaliũ. Opi.480. nu.6.* 32
Vide in uerbo Bona.

3 *Marito inopi, præmoriente uxore locuplete, debetur quarta pars bonorum uxoris ſuæ, tam condito teſtamento, quàm ab inteſtato, & contra uoluntatem uxoris. Opin.1055. num.11.* 168

2 *MASCVLVS vnus excludit fœminas, ſtante ſtatuto, quòd fœminæ excludantur ſtantibus maſculis. Opin.812. num.16.* 294

Maſculus moriens antequàm portionẽ ſibi debitã adeat, ſimiliter excludit fœminam à ſucceſſione, ſtante ſtatuto ipſam excludente; & ſufficit maſculum momento uiuere, ut perpetuò fœminam excludat. ibi numero 46. 297

2 *Maſculi excludentes fœminas vigore ſtatuti à ſucceſſione, excludunt etiam venientes ex earum perſona. Opin.812. num.17.* 294

Maſculi carentes uirilibus uel quomodocunque, & qualitercunque incapaces ac inhabiles ad ſoboles procreandum, & conſeruandam familiam, excludunt fœminas, ſtante ſtatuto illas excludente extantibus maſculis. ibi num. 23. 295

Maſculi non excludunt fœminas à ſucceſſione bonorum exiſtentium extra territorium ſtatuti, ſtante ſtatuto, quòd fœminæ excludantur ſtantibus maſculis; & quò ad bona prædicta ſtatutum non extenditur. ibi numero 25. ea.

Maſculi incapaces ſucceſſione, & deportati, uel fratres ſancti Franciſci, & ſimiles uigore, & ex forma ſtatuti excludentis fœminas, ſtantibus maſculis, illas non excludunt. ibi num. 31. ea.

Maſculi non excludunt fœminas uigore ſtatuti illas excludentis, ſi ſuccedere nolunt. ibi num. 33. ea.

2 *MASCVLINVM reſpectu perſonæ, cui ſuccedendum eſt, non continet fœmininum. Opin. 795. num.5.* 276

2 *Maſculinum in materia ſtatutaria concipit fœmininũ. Opin.808. num. 10.* 287

Maſculinum in diſpoſitione legis correctoriæ in materia fauorabili concipit fœmininum, ubi militat eadem ratio. ibi num. 13. ea.

2 *Maſculinum concipit fœmininum in ultima uoluntate, etiam ubi tractatur de grauando hærede. Opin. 844. num. 54.* 362

1 *MATER meretrix filiam meretricem exhæredare non poteſt. Opin. 308. num.3.* 287

2 *Mater dotans filiam, etiam quòd ualde diues ſit, in dubio præſumitur dotaſſe de bonis filiæ, & animo repetendi. Opin. 484. num. 3.* 35

Mater, frater, & patruus, & omnes alij qui non habent filiam in poteſtate, dicuntur extranei. vide in verbo Extranei.

Mater non habet filiam in poteſtate, niſi quando eſſet tutrix ipſius filiæ. ibi num. 6. 35

Mater non tenetur ad dotandam filiam. ibi num.7. ea.

Mater hæretica, & iudæa tenetur dotare filiam chriſtianam, etiam quòd non eſſet ſuum officium dotare filiam. ibi num. 8. ea.

Mater, & pater ſimul ſe obligantes pro dote communis

filiæ, adhuc non videtur mater animo donandi ſe obligaſſe, ſed intercedendi pro uiro, & repetendi. ibi numero 9. ea.

Mater licèt non teneatur dotare filiam, quando commodè aliundè illa ſe dotare poſſet; tamen ſi dotaretur, dos ipſa imputaretur in legitimam. ibi num. 10. ea.

2 Mater aſſerens filium non eſſe mariti, ei non adhibetur fides, ubicunque filius non conſentiret confeſſioni adulteræ; alias ſecùs. Opin. 485. num. 2. 36

2 Mater diues, ob inopiam patris, tenetur dotare filiam pauperem: & tunc poteſt dare ipſi filiæ in dotem bona á lege prohibita alienari in vltima uoluntate. ſed hoc non procederet, ubicunque teſtator prohibuiſſet dicta bona alienari in cauſam dotis. Opin. 486. numero 2. 37

2 Mater ante alios poteſt ſuſcipere, ſi uelit, tutelam filiorū; ſi ſecundis nuptijs, Velliano, & omni legum auxilio in eius fauorem introducto renunciaueru; alioquin, iſtis non concurrentibus, tutela ſuſcepta eſſet ipſo iure nulla, ſecundùm vnam opinionem, licèt de conſuetudine contrarium ſeruetur, quòd mater tutrix, vel auia tutrix teſtamentaria nō teneatur talem renunciationem facere. Opi 535. num. 9. 87

Mater habet annum integrum ad petendum tutorem dari filijs, niſi velit ipſam tutelam ſuſcipere. ibi numero 10. ea.

Mater minor vigintiquinque annis non poteſt eſſe tutrix filiorum, niſi extaret conſuetudo in contrarium, quôd minor poſſit habere tutelam. ibi num. 12. 88

Mater minor uigintiquinque annis non priuatur ſucceſſione filij, licèt non petierit tutorem dari filio, etiam poſtquàm effecta eſſet maior. ibi num. 13. ea.

Mater negligens petere tutorem filijs ſuis impuberibus infra annum, uenit priuanda eorum ſucceſſione. quod ampliatur, & limitatur pluribus modis remiſſiuè. ibi num. 15. ea.

Mater ad hoc ut poſſit excludi à ſucceſſione filij, neceſſariò deducendum, probandumque eſſet in mora fuiſſe petendi tutores dari filijs infra annum à die mortis mariti; aliâs quælibet iuſta cauſa excuſaret matrem à priuatione ſucceſſionis. ibi num. 16. ea.

Mater tranſacto anno petens tutorem dari filijs non auditur, nec recuperat ius eis ſuccedendi, nec poteſt purgare moram. ibi num. 17. ea.

Mater non ſolùm tranſeundo ad ſecunda uota priuatur tutela filiorum, ſed etiam contrahendo ſponſalia de futuro: quia tunc ſtatim contractis ſponſalibus perderet tutelam ipſam, ſecundùm unam cōmunem opinionem, ſed ſecúndum alteram ſententiam contrariā, ſimiliter communem; mater contrahendo ſponſalia, & pœnitendo poſtea, & perſeuerando in viduitate, tutelam filiorum ſuſceptam aliter non amittit. Quod procedit niſi copula ante traductionem in domou xoris fuiſſet ſubſequuta. ibi num. 19. ea.

Mater excluſa à ſucceſſione filiorum, non petendo tutorem infra annum dari filijs; tunc excluſa non cenſetur auia, nec alius proximior. ibi nu. 21. 89

Mater tranſiens ad ſecundas nuptias priuatur duntaxat proprietate ſubſtantiæ paternæ, quæ peruenerat ad filium, non autem ſubſtantiæ auitæ. ibi num. 24. ea.

Mater tranſiens ad ſecunda uota non priuatur proprietate legati à primo uiro ſibi facti, filijs de hoc tranſitu non conquerentibus: quia tunc filius non conquerendo de matre, uidetur ſibi remiſſa iniuria. ibi nu. 25. ea.

2 Mater ſtante pace, ſeu remiſſione facta per patrem de iniuria ſiue nece communis filij, non poteſt amplius accuſare, ſeu querelare. Opin. 607. num. 2. 139

Mater per pupillarem ſubſtitutionem expreſſam excluditur à ſucceſſione filij, & legitima. uide in uerbo Legitima.

2 Mater excluſa à ſucceſſione, & legitima filij per ſubſtitutionem pupillarē expreſſam, ſi pauper ſit, poteſt petere tunc alimenta à ſubſtituto. Opin. 864. num. 5. char. 401

Mater excluditur per expreſſam pupillarem à legitima filij, etiam ſi filius haberet bona aliūde quæſita quàm à patre. ibi num. 6. ea.

Mater per pupillarem ſubſtitutionem ſimpliciter factā, à luctuoſa filij hæreditate, & à legitima non excluditur. ibi num. 7. ea.

Mater vt excludatur à filij hæreditate in pupillari ætate morientis per ſubſtitutionem pupillarem, requiritur ut ea facta ſit in ſpecie, & in ſua forma. ibi nu. 8. ea.

Mater ſuis filijs non poteſt pupillariter ſubſtituere. ibi num. 22. 403

Mater non habet filios in poteſtate. ibi num. 23. ea.

3 Mater naturalis teſtamentum condere poteſt inter filios naturales coram duobus teſtibus. Opin. 890. numero 14. 15

3 Mater poteſt teſtificari cùm quæritur de ætate uel genere aut cognatione filij. Opin. 954. num. 4. 80

Mater poteſt eſſe teſtis cùm quæritur vtrum matrimonium poſſit eſſe cum eis uel non, propter conſanguinitatem, & affinitatem. ibi num 5. ea.

Mater ſponſæ non admittitur in teſtem in fauorē matrimonij, ubi agitur an matrimonium fuerit contractum uel non, ſponſa aſſerente fore contractum, & ſponſo hoc negante, & præſertim ſi ſponſus eſſet ditior, nobil.or, ſoten.:or, uel honorabilior; imò ſi eſſent pares, mater, & pater uidentur ſuſpecti. ibi num. 6. ea.

Mater in cauſa matrimoniali an admittatur in teſtem pro liberis atque ſuſpecta ſit pro eis, relinquitur arbitrio iudicis, qui diligenter inſpicere debet an adhibenda ſit fides patri, uel matri circa hoc. ibi nu. 7. ea.

3 Mater, & pater in cauſa matrimoniali, & coniugali ad teſtimonium admittuntur. idem in ſorore, & alijs cognatis: arbitrio tamen iudicis debet perpendi quanta fides ſit ipſis adhibenda. Opin. 993. num 3. 116

3 Mater, & pater admittuntur ad probandum ætatem filiorum, non ut ex hoc plenè uel ſemiplenè probent, ſed ut faciant aliqualem præſumptionem, & inſtructionē iudici. Opin. 994. num. 1. 116

3 Matris uel patris ſcriptura magis probat ſuper ætate filiorum, quàm eorum uiua uox. Opin. 994. numero 3. 116

MATRI per ſubſtitutionem pupillarem excluſæ non debetur legitima. uide in uerbo Legitima.

2 Matri dicenti filium non eſſe mariti, non creditur. Opi. 485. num. 1. 36

2 Matri diuiti propter inopiam patris incumbit dotare filiam

filiũm pauperem. Opin. 486. num. 1. 36

3 *Matri dicenti filium non eſſe mariti non creditur: intantum, quòd ſi filius non haberet ſufficientem cauſam, & rationem hoc credendi, nullo iure teneretur bona percepta, ſeu percipienda à patre putatiuo reſtituere; ſecùs ſi filius crederet indubitanter ſe ſpurium ex aſſertione matris. Opin. 1060. num. 23.* 176

1 *MATRIMONIVM ex epiſtolis miſſis ab altero coniugum alteri, in quibus ſe coniuges affirment, ac nominent, plenè non probatur, ſed talis nominatio inducit aliqualem præſumptionem. Opin. 322. numero 7.* 301

1 *Matrimonium affirmans à filiofamiliàs contractum, irritum eſſe abſque conſenſu parentum, ac parentes ipſos illud ratum, ſeu irritum facere poſſe, anathema eſt. Opin. 327. num. 8.* 304

2 *Matrimonium non poteſt contrahi cum conſanguinea, vel prohibita, etiam ſub conditione, ſi Pontifex diſpenſauerit. Opin. 487. num. 3.* 37

Matrimonium ignoranter contrahentes in gradu prohibito, non incidunt in pœnam aliquam, & excuſantur à proceſſu criminali, dummodo ſtatim habita notitia abſtineant à coitu. ibi num. 6. ea.

Matrimonium putatiuum, data ignorantia in altero ex contrahentibus, ita prolem legitimat, ſicut uerum: & conſequenter filij nati ex tali matrimonio ſunt legitimi quò ad vtriuſque parentum, etiam ſi unus eorũ impedimentum ignorauerit. ibi num. 7. 38

Matrimonium putatiuum bona fide contractum, habet omnia priuilegia ueri matrimonij ex parte uxoris; ſecùs ex parte viri: quia non eſt idem fauor in marito putatiuo, qui eſt in uxore. ibi num. 9. ea.

2 *Matrimonium carnale non requirit neceſſariò uerba, ſed ſufficit conſenſus. Opin. 488. num. 1.* 38

2 *Matrimonium non inducunt infraſcripta uerba, ſed potius ſponſalia de futuro uidelicèt; matrimobium uolo tecum contrahere, vel volo ducere te in uxorem; ſeu placet mihi te ducere in coniugem. Opin. 489. numero 1.* 39

Matrimonium probetur per verba hæc; dimittam vos quandiu vixero, iunctis alijs uerbis literarum. ibi numero 2. ea.

2 *Matrimonium uerum contrahitur de præſenti ex his verbis; habebo te in vxorem: & ex eiſdem vel ſimilibus verbis replicatis per mulierem: quia verbum habebo, referri poteſt ad tempus præſens. Opin 490. numero 1.* 39

2 *Matrimonium non poteſt niſi inter puberes contrahi; ſecùs in ſponſalibus. Opin. 491. num. 1.* 40

Matrimonium contractum per uerba de præſenti inter perſonas inhabiles ratione ætatis, confirmatur per ſuperuenientem ætatem, & cohabitationem inter puellam, & eius uirum, finita pubertate. ibi num. 2. ea.

Matrimonium præſumptum non admittit probationem in contrarium. ibi num. 5. ea.

2 *Matrimonium contrahi poteſt etiam per conſtitutum in articulo mortis. Opin. 492. num. 1.* 41

2 *Matrimonium metu contractum, eſt ipſo iure nullum. Opin. 493. num. 1.* 42

Matrimonium conſiſtere non poteſt inter raptorem, & raptam, quandiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit. ibi num. 2. ea.

Matrimonium impugnare procurans, arctatur ad articulandum, & probandum illud, quod eſt cauſa impugnationis. ibi num. 3. ea.

Matrimonium habet præſumptionem iuris pro ſe, vbicunque eſſet contractum in facie eccleſiæ. ibi nu. 6. ea.

Matrimonium quando aliqua ſuſpitione doloſè impediri poſſet, celebrandum foret præſentibus parochio, & duobus vel tribus teſtibus. ibi num. 7. ea.

Matrimonium probatur duobus teſtibus, ſiue maſculis ſiue fœminis. ibi num. 8. ea.

Matrimonium plenè probatur per confeſſionem coniugũ. num. 9. ea.

2 *Matrimonium inter raptam, & raptorem eſſe nequit de iure ciuili, & regio; ſecus autem de iure canonico: & eo iure raptæ, & omnes eius fautores, auxiliatores, & conſultores ſunt ipſo iure excommunicati, & perpetuè infames, & omnium dignitatum incapaces: & tenetur raptor raptam, ſiuè in uxorem duxerit, ſiue non, eam dotare arbitrio iudicis. Opin. 679. numero 7.* 187

2 *Matrimonium ratum, licèt perfectum ſit quò ad uinculum ſacramenti, & illud tanto ſanctius ſit, quanto à carnis coniunctione alienius: tamen ipſum matrimonium imperfectum remanet quò ad ſignificationem; cùm illud non illa omnia ſignificet, quæ ſignificaret carnali copula conſumatum. Opin. 808. nu. 21.* 288

Matrimonium uocatur, vbicunque mulier eſt tradita viro ita, vt ea vtatur. ibi num. 37. 289

Matrimonium dupliciter probari poteſt, uerè, & præſumptiuè: & ubicunque illud uerificatur præſumptiuè, quatuor requiſita neceſſariò copulatiuè debent cõcurrere. ibi num. 42. ea.

Matrimonium non probatur probata copula, ſeù cohabitatione maſculi & fœminę. ibi num. 44. ea.

3 *Matrimonium probatur per teſtes deponentes de uerbis contrahentium, licèt perſonas non uiderint. Opin. 990. num. 1. & 2.* 114

3 *Matrimonium probatur per patrem, matrem, ſorores, & cognatos. Opin. 993. num. 3.* 116

Matrimonium quando celebratur, debent interuenire duo uel tres teſtes ſimul cum Parocho. ibi num. 5. ea.

Matrimonium plenè probatur per unum teſtem cum fama, & confeſſione coniugum. ibi num. 7. ea.

2 *Matrimonij præſumptio non inducitur propter oſcula, & cohabitationem inſimul maſculi & fœminæ. Opi. 808. num. 43.* 289

3 *MATRIMONIALES cauſæ ſpectant ad iudices eccleſiaſticos: & aſſerens eas non ſpectare ad ipſos iudices, anathema eſt. Opin. 1057. numero 2.* 169

3 *Matrimoniale negocium graue & arduum eſt, & æquiparatur criminali negocio. Opin. 988. num. 9.* 113

2 MEDIA *ſapiunt naturam extremorum. Opin. 516. num. 31.* 61

Et extremis probatis, medium probatum videtur. ibi num, 32. ea.

Et medium præſumitur in poſſeſſione, & præſcriptione odioſa. ibi num. 33. ea.

MEDIA-

1 *MEDIATOR interponens ſe inter rixantes bono zelo, ad effectum illos diuidendi, & occideretur ab aliquo ex ipſis certantibus, ipſum delictum remaneret impunitum, & ſibi aſcriberetur, & imputaretur: quia ut prudens debebat præparare, & interponere ſe talibus armis, ut eius defenſio non redderetur debilior.* Opin. 190. num. 4. 159

3 *Mediator non poteſt dicere teſtimonium.* Opin. 959. num. 8. 84

1 *MEDICVS de publico conductus, ſi morte præuentus annum perficere non poteſt, tranſmittit integrum ſalarium totius anni ad ſuos hæredes.* Opi. 201. numero 4. 174

Vide in verbo Doctor.

2 *Medicus carens publico ſalario, non debet ab ægrotis ſalarium recipere, niſi poſtquàm eos curauerit, & ſanauerit.* Opi. 494. num. 1. 43

Medicus in Regno Neapolitano tenetur bis in die uiſitare infirmum, & ſemel in nocte ad ipſius requiſitionē: & debet recipere per diem medium tarenum auri uiſitādo infirmum intus Ciuitatem, extrà verò Ciuitatem tres tarenos cum expenſis infirmi, vel cum expēſis ſuis tarenos quatuor. ibi num. 6. ea.

Medicus malè curans ægrotum, ex ignorantia, uel negligentia, derelinquendo curam ante terminum, non poteſt petere ſalarium, & tenetur infirmo ad ſatisfactionem. ibi num. 7. ea.

Medicus, ſeu chirurgicus delinquens in medendo, & infirmus moriens ex eius imperitia, non punitur corporaliter. ibi num. 8. ea.

2 *MELIORAMENTA facta in re feudali nō pertinent ad dominum, reuertente ad eum feudo, finita inueſtitura feudali per curſum temporis per lineam finitam, uel aliter abſque dolo, vel culpa uaſalli, ſed dominus tenetur ad æſtimationem eorum, ſi velit ea retinere.* Opin. 495. num. 1. 44

2 Melioramentorū *materia ponitur remiſſiuè.* Opin. 495. num. 6. 44

2 *Meliorans proprijs impenſis rem emptam & alteri obligatam, ſi euinceretur abſolui deberet ab actione hypothecaria, qua extiterat conuentus, & liberaretur præſtando primam æſtimationem rei, detractis melioramentis.* Opin. 496 num. 1. 45

1 *MEMBRVM aliquod pueri non perfectè nati ſufficit baptizari, vt efficiatur Chriſtianus.* Opin. 81. num. 5. 72

3 MEMORIA *hominum non dicitur extare poſt lapſum centum annorum.* Opin. 965. num. 9. 92

2 *MENDACIVM inquiſiti facit indicium ſufficiens ad torturam, ſecundum vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam, ſimiliter communem, mendacium non inducit indicium ad torturam.* Opin. 497. num. 1. 45

1 *Mendaces homines non ſunt filij Dei, ſed diaboli.* Opin. 396. num. 10. 360

2 *MENDICANTES in dignitate conſtituti, vt ſunt Priores, Miniſtri, & Guardiani, etiam fratrum minorum, poſſunt eſſe delegati Apoſtolici.* Opi. 498. num. 1. 46

3 *MENS contrahentium attenditur, non ſonus uerborum, etiam illa impropriando.* Opin. 1018. numero 37. 135

3 *Mens potius quàm verba contractus attendi debet.* Opin. 1031. num. 2. 143

Mentis ſanitas, vide in verbo Sanitas.

MENSVRA, vide in verbo Vendito prædio.

1 *MENTIRI non licet in indicijs, etiam quòd aliquis foueat iuſtam cauſam.* Opin. 38. num. 9. 35

1 *MERCATOR ſi reperiatur deſcriptus in matricula mercatorum, & aſſerat ſe in actibus mercantiæ deceptum, non audiretur tanquam allegans turpitudinem ſuam.* Opin. 199. num. 3. 172

1 MERETRIX *maritata, ob reuerentiam matrimonij, carcerari non debet in carceribus communis.* Opi. 87. num. 8. 76

1 *Meretrix ſeu concubina inſtituta hæres per concubinarium, uel fornicarium, ſuis fratribus conſanguineis exhęredatis, pręb et occaſionem annullandi, & penitus irritandi ipſam inſtitutionem factam, & tunc locus eſſet querelæ inofficioſi teſtamenti.* Opin. 205. num. 3. 205

Meretrix, vel concubina, vel alia turpis mulier non poteſt donare ſeu legare clerico, ſeu presbytero, & dicta donatio, ſeu legatum non ualet. ibi nu. 11. 206

2 *Meretrix, cui aliquid promiſſum ſit ratione mercedis ob fornicationem, & ex cauſa libidinis, poteſt conuenire promiſſorem ipſum in iudicio, & tanquam renuentem ſoluere iudex poteſt cogere ad ſolutionem promiſſionis factę.* Opin. 499. num. 1. 46

Meretrix accipiēs pecuniam pro meretricio ac actu venereo ab eo, qui poterat tanquam verus dominus elargiri illam pecuniam, poteſt licitè retinere, nec tenetur reſtituere, nec inter pauperes elargiri de neceſſitate ſalutis. ibi num. 2. ea.

2 *Meretrix dicitur illa, quę licèt non proſtituat ſe publicè in lupanari: tamen alibi, & in quacunque domo pudori ſuo non parcit, & quęcumque cauſa quæſtus admittit.* Opin. 679. num. 3. 187

Meretrix *dicitur illa, quæ duos, & non plures ad coitum admiſit cauſa quæſtus. ibi num. 4.* ea.

Meretrix ab honeſtis locis eſt expellenda, & in lupanari releganda. ibi num. 5. ea.

3 *Meretrix, lena, tabernaria, leno, & ſimiles repelluntur à teſtimonio in cauſis criminalibus.* Opin. 970. numero 1. 97

1 *Meretrici ſeu concubinæ quis non ſolùm donare poteſt, ſed legare in teſtamento etiam, atque illam hæredem inſtituere.* Opin. 205. num. 2. 205

1 *Meretricem trahens è lupanari, & accipiēs in vxorem, conſequitur remiſſionem omnium peccatorum, & nō eſt culpandus, ſed laudandus, etiam ſi eſſet homo optimę qualitatis, & famæ, & ſine culpa aliqua.* Opin. 127. num. 5. 116

Meretricem ducens in uxorem, facit ceſſare pœnam, & ſolennitatem iuris humani: nam quæ ſpiritu Dei aguntur, non ſunt ſub lege humana. & tunc uidetur redemptum corpus, & anima meretricis à peccato, & diaboli captiuitate. ibi num. 6. 117

1 *Meretricem ducere, inter opera charitatis reputatur.* Opin. 315. ſub num. 9. 294

Meretri-

2 *Meretricem rapiens non punitur pœna capitis, de iure: quia leges abhorrent uitam inhoneſtam mulierum. Opin.679. num.2.* 187

1 *Meretrices carcerari poſſunt in carceribus communis, & non gaudent in hoc priuilegio honeſtarum mulierum. Opin. 87. num.7.* 76

1 *Meretrices extractæ de lupanari, & in matrimonio copulatæ, habent tutam ſpem vitæ æternæ. Opin. 127. num.7.* 117

2 *Meretrices licitè poſſunt facere teſtamentum de acquiſitis ex meretricio. Opin. 499. num.5.* 47

2 *Meretricibus uim inferentibus, contra earum uoluntatem, in Regno Neapolitano pœna ultimi ſupplicij imponitur. Opin. 679. num.6.* 187

1 *METVS inſtantis periculi, & mortis excuſat delinquentem à pœna capitali. Opin.127. nu.13.* 117

1 *Metus reuerentialis non præſumitur, vt eo mediante actus reſcindi poſſit, præſertim in marito, reſpectu vxoris; in prælato, reſpectu epiſcopi; in patre reſpectu filiæ, & ijs ſimilibus. Opin. 165. num.2.* 144

Metus reuerentialis, concurrente maxima læſione, ſufficeret ad reſcindẽdum contractum: quia aliàs ſola præſentia, & reuerentia uiri non ſufficeret. ibi nu.3. ea.

Motus probatio remittitur arbitrio iudicis. ibi nu.4. ea.

1 *Metus eſt inſtantis, vel futuri periculi cauſa mentis trepidatio. Opin. 247. num. 8.* 243

1 *Metus, ſeu perorreſcentia probatur etiam iuramento. Opin.368. num.5.* 339

2 *Metus, & fraus non præſumitur, vbi interuenerit præſentia coniunctorum. Opin.493. num.4.* 42

Metus non præſumitur, vbi interuenerit iudicis præſentia, quia non cenſetur in fraudem legis, & metu factum, quod coràm iudice actum eſt. ibi num.5. ea.

2 *Metus, vel dolus non præſumitur, niſi probetur. Opin. 500. num. 1.* 47

Metus reuerentialis non eſt ſufficiens ad reſcindendũ contractum, ex eo, quia dicatur initus inter virum & uxorem, patrem & filiam, prelatum & clericum, dominum & ſeruum; niſi precedant minæ, & ita articuletur & probetur. ibi num.2. ea.

Metus vbicunque eſt probatus, ex quo Mæuius amiſit bona ſua, debet ſtari iuramento ipſius Mæuij de quantitate, & æſtimatione bonorum contra illum, qui intulit metum. ibi num.4. ea.

2 *Metus genera quinque reperiuntur, ut remiſſiuè ponuntur. Opin.500. num. 5.* 47

2 *Metum iuſtum non cauſat ſola præſentia patris ad reſcindendum contractum, uel matrimonium carnale vel ſpirituale filię. Opin. 500. num. 3.* 47

3 *MILES nutu teſtari non poteſt, & ita teſtando, eius teſtamentum nihil valet. Opin. 880. num.5.* 7

1 *Milites non poſſunt donare, & legare in teſtamento concubinæ, ſeu meretrici, & donatio ei facta non ualeret, neque teneret. Opin. 205. num.7.* 206

3 *MINAE probant inimicitiam, & ipſę de occidendo emiſſæ, faciunt præſumi capitalem inimicitiam. Opin. 978. num.9.* 104

1 *MINOR uigintiquinque annis ſi domum conducat, in eamq; inferat res ſuas, non ob id ipſa eius bona inuecta erunt tacitè hypothecata pro penſione domus, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecundũ alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, antedicta bona minoris illata in re conducta abſque tutoris, uel curatoris authoritate, videntur tacitè obligata pro penſione ipſa. Opin.134. nu.1.* 123

1 *Minor, ſeu eius tutor poteſt donare magiſtro pupilli, vel alteri iuſta cauſa ſuadente pro remuneratione. Opin. 222. num.3.* 226

Minor donans ex cauſa remunerationis, uidetur potius ſoluere debitum naturæ, quàm donare. ibi num. 4. ea.

Minor ſi fuerit læſus ex tutoris, ſeu curatoris defectu, nõ reſtituitur, donec prius egerit ad intereſſe contra tutorem vel curatorem ſi ſit ſoluendo. ibi nu.20. 228

1 *Minor, uel pupillus poteſt ex ſe ipſo ſine tutore præſentare. Opin.222. num. 22.* 228

1 *Minor iurans in inſtrumento ſe maiorem, & allegans poſtmodum ſe minorem, non auditur, nec poterit hoc probare. Opin.256. num.3.* 247

2 *Minor non poteſt pro debito carcerari, quando eſt filiusfamiliàs; vel quando contraxiſſet ſine tutoris authoritate. Opin.502. num. 1.* 48

2 *Minor petens ſe reſtitui aduerſus aliquem actum iudicialem, vel extraiudicialem, tenetur neceſſariò probare ſe minorem, læſumq; ad cauſam, quam quidem ſi defendiſſet, foueret bonam cauſam. Opin. 503. num. 1.* 48

Minor ſumma, vide in uerbo Summa.

2 *Minor confitens aliquod delictum ſponte, ſeu in tortura coram iudice, ſiue curatore ad litem, ſibi non nocet; cùm iudicium nullum, & irritum ſit. Opin. 504. num. 1.* 48

Minor confitens ſponte, vel in tormentis, nulla conceſſione prius ei facta de curatore ad litem, ſibi præiudicat in emergenti à cauſa principali, nec aliquo modo reſtituitur aduerſus talem confeſſionem. ibi num.3. 49

2 *Minor litigans cum conſanguineo, compromittere tenetur abſque ſolennitatibus: & ſic ad compromittendum compelli poteſt, ſtante ſtatuto, quòd cauſę inter conſanguineos debeant compromitti. Opin. 505. numero 1.* 49

2 *Minor vigintiquinque annis, & maior decem & octo, poteſt eſſe arbiter de communi partium voluntate ſi vult, ſed non poteſt compelli, ſecundùm unam communem opinionem; ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, minor ipſe arbiter eſſe nequiret, & eius ſententia non ualeret. Opin. 506. num. 1.* 49

2 *Minor locationi factę rerum ſuarum ſine iudicis decreto per tutorem, ſtare debet finita tutela. Opin. 507. num.1.* 50

2 *Minor quatuordecim annis, maior autem capacitate, obligatur iuramento ſi pubes eſſet, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, non obligatur aliquo modo. Opin 508. num. 1.* 50

2 *Minor enormiter læſus, ſciens euidentem læſionem, ſponte, & ex certa ſcientia, & bene conſultus cedens &c. non habet beneficium relaxationis iuramenti. Opin. 532. num. 5.* 82

2 *Minor poteſt promittere, facere, ac ſtipulari pacem ſine*

tutoris, ac curatoris authoritate. Nec ei conceditur reſtitutio in integrū aduerſus pacem, nec factus maior poteſt eam rumpere. Opin. 564. nu. 2. 114

Minor faciens pacem iuratam, promittensq́; non contrauenire, virtute iuramenti tenaciter obligatur. ibi num. 4. ea.

Minor poteſt petere reſtitutionem in integrum, & ſibi concedenda eſt aduerſus pacem factam per eum, ubi tractaretur de eius intereſſe pecuniario, quod cōſequi deberet ex perſecutione iniuriarum. ibi nu. 5. 115

2 Minor vigintiquinque annis poteſt accuſare. Opin. 677. num. 14. 184

2 Minor prohibitus per ſtatutum contrahere abſque conſenſu conſanguineorum, etiam ſi iurauit ſe maiorem, poteſt dicere contractum factum abſque tali conſenſu nullum. Opin. 796. num. 25. 279

Minor iurans ſe maiorem, & dicens mendacium, per mendacium excluditur à reſtitutione in integrum; ſecus à remedio ordinario nullitatis actus, & poteſt ex capite minoris ætatis infringere actum. ibi nu. 26. ea.

Minor dolo aduerſarij inductus ad iurandum ſe maiorem, ſtante ſtatuto quòd contrahere non poſſit abſque conſenſu conſanguineorum, poteſt dicere actum nullum. ibi num. 27. ea.

2 Minor non dicitur læſus, quando fideicommiſſum reciprocum tollitur. Opin. 843. num. 51. 362

3 Minor vendens, & promittens reemere rem vēditam infra certum tempus, & non reemens debito tempore, habet reſtitutionem in integrum, etiam elapſo termino in minori ætate. Opin. 1013. num. 4. 128

1 MINORI promittenti pacem de nece patris ſine tutoris authoritate non conceditur in integrum reſtitutio. Opin. 222. num. 11. 227

2 Minori curatore etiam carenti nocet confeſſio facta ſpontè, vel in tortura, in atrocioribus delictis: nec ei ſubuenitur per reſtitutionem in integrum aduerſus cōfeſſionem factam. Opin. 504. num. 2. 49

2 Minori enormiter læſo ſuccurrendum eſt per relaxationem iuramenti. Opin. 532. num. 4. 82

Minori non conceditur reſtitutio in integrum aduerſus venditionem per eum factam de rebus ſuis, etiam ſi non eſſet certioratus de beneficio. ibi num. 6. ea.

1 MINORES abſque decreto iudicis poſſunt facere donationem remuneratoriam occaſione remunerandi eos, qui erga ipſos minores benemeriti fuerunt. Opin. 222. num. 2. 226

2 MISSIO in poſſeſſionē nulliter facta per iudicem, eſt ante omnia reuocanda. Opin. 767. num. 3. 258

2 Miſſus in poſſeſſionem vigore decreti iniuſti, poſſet accuſari de vi turbatiua. Opin. 767. num. 2. 258

2 MODVS caſu deficiens non uitiat legatum: & ſic ſi legatarius non implens modum, ex quo per eum non ſtetit, illud conſequi poteſt. Opi. 509. nu. 1. 50

2 MOLENDINVM habens in parte inferiori fluminis, vtrum poſſit impedire uolentem fabricare molendinum in parte ſuperiori. Opi. 510. nu. 1. 51

2 Molendinū ſiue aquæductum incipiens ædificare, ac præoccupare, licèt illud non perfecerit, ac cōpleuerit, cēſetur ſibi ius acquiſiuiſſe, ut poſſit prohibere alium cōſtruere uolentē aliud molendinū. Opi. 511. nu. 1. 55

1 MONACHVS eſt ſeruus, cùm per ſe non videatur habere uelle, neque nolle: ſed omne ſuum velle dependet à velle Abbatis. Opin. 1. num. 2. 1

1 Monachus æquiparatur potius ſeruo, quàm filio, quò ad acquiſitionem. ibi num. 3. ea.

1 Monachus æquiparatur filio, vel ſeruo, prout eſt utilius monaſterio. ibi num. 4. ea.

1 Monachus non poteſt adire hæreditatem, vel capere legatum ſine licentia ſuperioris. ibi num. 5. 2

3 Monachus uel clericus poteſt eſſe notarius in cauſa hæreſis, qui tenetur iurare fideliter ſe gerere: & poteſt etiā recipere mercedē ab inquiſito. Opi. 647. nu. 10. 167

3 Monachus ac frater minor poſſunt adhiberi teſtes in teſtamento, in quo eorum monaſterium inſtitutum ſit, vel relictum ſit legatum ſeu donatum aliquid ſuo monaſterio pro fabrica eccleſiæ. Opi. 995. nu. 1. 117

Monachus, & frater minor, & clericus poſſunt eſſe teſtes in iudicijs cū eorum ſuperiorum licentia in actis apparente, aliter non probant. ibi num. 2. ea.

Monachus in cauſa monachi teſtis eſſe poteſt. ibi numero 3. ea.

3 Monachus, Rector, ſeu Prælatus in dubio præſumitur acquiſiuiſſe de bonis eccleſiæ. Opi. 1058. nu. 3. 171

1 Monachi vel clerici in ſacris exiſtentes poſſunt exercere officium tabellionatus, & ſcribere acta in cauſa hæreticorum; cùm in ea non poſſint niſi religioſi ſcribere acta. Opin. 30. num. 16. 24

1 Monachi non ueniunt appellatione clericorum in fauorabilibus, ſecus in odioſis. Opin. 107. num. 3. 97

1 MONASTERIVM, clericus, uel eccleſia ſuccedens iure inſtitutionis, vel legati, laico iam conuento coram iudice ſeculari, litem ipſam inchoatam cum defuncto coram illo iudice finire tenetur. ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram communem contrariam, lis cœpta cum ipſo laico, denuò inchoanda eſt coram iudice eccleſiaſtico, & non tranſit in clericum hæredem. Opin. 108. nu. 1. 97

2 Monaſterium bonorum capax, in quo eſt ingreſſus inſtitutus hæres, excludit ſubſtitutum cum conditione, ſi inſtitutus ſine liberis deceſſerit. Opi. 840. nu. 2. 343

2 Monaſterium quò ad excludendum ſubſtitutum habetur loco filij. Opi. 841. num. 3. 344

Monaſterium non excludit ſubſtitutum, cùm teſtator filio ſubſtituit expreſſè, caſu quo monaſteriū introiret, uel ſine liberis decederet. ibi num. 7. ea.

Monaſterium filij loco non habetur, neque ſubſtitutum excludit, cùm teſtatoris filius eſt ſubſtitutus. ibi numero 20. 345

2 MONETA promiſſa, ſi in totum ſimul ac in perpetuum reprobaretur, eius æſtimatio ſoluenda foret in noua pecunia, conſiderata æſtimatione monetę, quæ erat tempore contractus. Opin. 512. num. 1. 55

2 Moneta non deminuta, aut mutata in totū, ſed deminuta ob deminutionē ligæ, uel pōderis, pertinet ad debitorē, qui ualorē prioris monetę ſoluere tenetur. Nā creditoris cōditio nō eſt faciēda deterior. Op. 513. n. 1. 55

2 Moneta non deminuta, vel mutata in pondere, aut liga, ſed in valore ex conſtitutione Principis; eius periculū, ac incōmodū, cōmodūmue tunc pertinet ad creditorē: & conſequenter volens ſoluere ſcuta in auro, ſecūdū

formam obligationis, nulla habetur conſideratio valoris augmenti, aut detrimenti, ſed numeri tantûm. Opin. 514. num. 1. 56

2 *Moneta ſi fuerit mutata, uariataq́; poſt morã debitoris, ipſe debitor quantitatis moroſus tenetur ſoluere æſtimationẽ quãti plurimi à tẽpore moræ.* Op. 515. n. 1. 56

Moneta ua riata, ſeu mutata tempore ſolutionis attendi debet, non cõtractus, ſecũdum communem opinionẽ. Opin. 516. num. 1. 58

Moneta quando ex ultima uoluntate debetur fieri debet ſolutio iuxtà valorem pecuniæ currentis tempore ſolutionis. ibi num. 2. ea.

Moneta debetur ſecundùm æſtimationem, quæ erat tempore contractus, quaſi tunc præſtatio formam accipiat. ibi num. 5. 59

Moneta non promiſſa, vt maſſa, aut ſpecies certa, ſed tan quam moneta, & quantitas, uidetur promiſſa uel appretiatum pretium, & certa ſumma. ibi num. 9. ea.

Moneta certæ qualitatis, formæ, aut ſpeciei non deducitur in diſpoſitionẽ ſubtractionis ſimplicis ualoris extrinſeci, & caſualis tantùm, nec tanquàm ſimplex quantitas generica, quæ in ſola denominatione cõſiſtit ſine applicatione ad certũ corpus, & conſiderata qualitate monetæ conuentæ florenorũ, ducatorũ, aut ſcutorũ auri, quæ obligationẽ qualificat, & certũ monetæ corpus reſpicit, & ad illud tanquàm determinatũ cõtinens diſpoſitionem reſtringit. ibi num. 38. 62

Moneta certa promiſſa, ſeu ſpecie monetæ, non tenetur creditor recipere in alia moneta vel forma, niſi cõſtet, quòd ſua non interſit. ibi num. 40. ea.

Moneta ſeu eius ualor, licèt non habeatur in obligatione generica quantitatis in voce tantùm conſiſtentis: tamen quoties ſuper certa monetæ ſpecie fundata eſt contrahentiũ cõuentio; eadẽ ſpecies, & idẽ numerus dari debet, vel aliter creditoris indemnitati cõſulendum eſt. ibi num. 43. ea.

2 *Moneta ſeu pecunia minuta de generali conſuetudine ſolui poteſt pro ducatis, et econuerſo in eadẽ æſtimatione, quãuis moneta nõ ſit in obligatione.* Op. 517. n. 1. 71

2 *Moneta debet tantum ualere in forma, quantum in maſſa: & expenſa pro ea cudenda debet fieri de publico.* Opin. 518. num. 2. 71

2 *Moneta aurea, ſeu ærea, vel argentea ſit, parùm aut nihil refert in punitione falſificantis ipſam monetam.* Opi. 519. num. 2. 72

2 MONETAE *mutationem ſciens debitor infra breue temporis curriculum, & uolens ſoluere in fraudẽ mutationis creditori ad recipiendũ monetam ei oblatam, creditor ipſe eam recipere non tenetur ante tempus ſolutionis faciendæ.* Opin. 515. num. 2. 56

2 *Monetæ currentis tempore ſolutionis inſpicitur ualor, ſi non conſtat de ualore antiquæ currentis tempore contractus.* Opin. 516. num. 4. 59

2 *Moneta in diſpoſitione facta ad uerbũ, conſideratur ualor currens tempore diſpoſitionis, non habita ratione augmenti, vel deminutionis inde ſequutæ.* ibi num. 7. ea.

Monetæ curſus mutatio non imputatur, niſi poſt moram, ſiue agatur de obligatione ſimplici, & pecunia ſemel ſoluenda, ſiue de obligatione ſucceſſiua, ex qua annua pecunia præſtatur. ibi num. 11. 60

Monetæ, ſeu auri promiſſi, aucta vel deminuta æſtimatione, rerum quoque pretia proportionabiliter augentur vel diminuuntur. ibi num. 50. 64

Monetæ extrinſeca bonitas, ideſt ualor, & æſtimatio cõſideratur ſecũdũ tẽpus faciẽdæ ſolutionis. ibi n. 57. 66

2 *Monetam falſam Imperatoris efficiens, aut cudens, igne comburendus eſt, & eius bona publicãtur: ſi inferioris Principis, puniendus eſt pœna capitali; ſecùs autẽ in Regno Neap. vbi uigore conſtitutionis punitur pœna capitis, & publicatione bonorũ.* Opi. 519. n. 1. 72

2 *Monetam radens, uel minuens, ſi liber eſt, beſtijs ſubijcitur; ſi ſeruus, ultimo ſupplicio punitur. quod procedit in tondente, & radente monetã aureã, aut aureo tingẽte nũmos alterius metalli nõ alio.* Op. 520. n. 1. 72

Monetam auream vel argenteam minuẽs, uel radens, in Regno Neap. condemnatur ad mortem cum publicatione bonorũ: ſed circũcidens aureos grauioris põderis, & reducẽs ad iuſtũ põdus, nõ eſt puniẽdus. ibi n. 2. 73

Monetam tondens, per priuatos homines capi poteſt impunè, abſq; ſuperioris licẽtia, & ad eũ duci. ibi n. 3. ea.

Monetam tondens, ſeu falſificans, vel ſcienter eã expendens, tenetur ad reſtitutionem, uel ad elargiendum ipſum lucrum inter pauperes; & falſificantes monetas mortaliter peccant. ibi num. 4. ea.

2 *Monetam falſam ſcienter expendens, ſi nummi plumbei, vel ſtannei ſint, pœna falſi punitur: ſi uero ſint alterius materiæ, pœna erit extraordinaria.* Opi. 521. n. 1. 73

Monetam falſam pluribus uicibus expendens, tanquam aſſuetus hoc facinus patrare, eſſet puniendus pœna capitis, ſeu ignis. ibi num. 2. ea.

Monetam adulterinam cudens, accipiens, ac utens, punitur pœna capitis, & publicatione bonorum in Regno Neapolitano. ibi num. 3. ea.

Monetam falſam habens, reus falſæ monetæ præſumitur, ſi non indicauerit illum, à quo eam monetam habuerit. ibi num. 4. ea.

2 MONETARVM *curſus debitori non imputatur niſi poſt moram.* Opin. 516. num. 45. 63

Monetarũ diuerſarũ ſeu quoties incidit, & dubitatur de qua actum ſit, ante omnia, veriſimilitudo inſpicitur, quæ ex dignitate rei colligitur. ibi num. 60. ea.

2 *Monetarum materia remiſſiuè.* Opin. 521. nu. 5. 73

2 MONIALIS *ubicunque eſſet recepta gratis ad religionẽ, poſt receptionem pater eius nil vellet ſoluere monaſterio, poſſet agere contra patrem pro alimentis: & ſi pater mortuus eſſet, poteſt agere ad partem ſuæ hæreditatis.* Opin. 724. num. 13. 225

3 *Monialis teſtamẽto dicẽs, relinquo Titio proprietatẽ talis rei, exponitur ideſt uſufructũ.* Opi. 1031. nu. 6. 144

Monialis ſeu Abbatiſſa, vide in uerbo Abbatiſſæ.

MONITIO, *vide in uerbo Interpellatio.*

1 MORA *purgari poteſt in emphytheoſi eccleſiaſtica, non autem in emphytheoſi priuata.* Opi. 238. n. 12. 237

2 *Mora parua non dicitur mora.* Opin. 522. nu. 2. 74

Mora committitur ſine interpellatione aliqua, ubi in contractu interuenerit iuramentum: quia iuramentum habet uim interpellationis. ibi num. 7. ea.

Mora duplicata ſeu geminata per lapſum termini purgationis, excludit facultatem purgandi: & ſic moroſus tunc non admittitur ad purgationẽ moræ. ibi nu. 8. ea.

Mora

Mora ſecundùm ęquitatem canonicam purgari poteſt, etiam vbi interuenerit iuramentum. ibi nu. 10. 75

Mora de æquitate canonica purgari poteſt, vbi ea nullum damnum parti affert, aliàs ſecùs. ibi nu. 11. ea.

Mora geminata purgari non poteſt etiam de æquitate canonica. ibi num. 13. ea.

Mora purgatur de æquitate canonica in terris eccleſiæ duntaxat. ibi num. 14. ea.

Mora purgari non poteſt ſecundùm æquitatem canonicã, vbicunque ei renunciatum ſit: & dicitur mora renunciatum, vbi in contractu quis omni legum auxilio renunciaret. ibi num. 15. ea.

Mora de æquitate canonica purgatur ſolũmodò per perſonas eccleſiaſticas. ibi num. 16. ea.

2 Mora inducitur, & cauſatur ex vna ſola interpellatione: & ſic interpellatio ipſa requiritur ad conſtituendum debitorem in moræ. Opin. 523. num. 1. 75

2 Mora incurritur, etiam ſi facta eßet interpellatio debitori per uerba incitatoria, & congruo loco, & tẽpore, & verbis aptis ad inducẽdũ ipſam morã. ibi n. 3. 76

Mora committitur, & cauſatur ex vna ſola interpellatione extraiudiciali. ibi num. 4. ea.

Mora per interpellationem incurſa, intelligitur de illa, in qua debitor conſtituitur moroſus per interpellationem hominis expreſſam, non autem de interpellatione tacita per interpoſitionem diei in inſtrumento, quæ interpellat pro homine ſtatim elapſa illa die. ibi nu. 5. ea.

2 Mora irregularis committitur in obligatione, ſi mulier, vel eius pater, qui marito dotem promiſit ſoluere ſine dilatione aliqua, non ſoluit; cùm vir onera matrimonij incipit ſuſtinere, ſtatim committitur ipſa mora irregularis. Opin. 524. num. 1. 76

Mora regularis, vel irregularis non committitur, vbicunque dos non fuit promißa viro, ſed mulieri ſolummodò, vt maritus ipſe fructus dotis conſequi ualeat. ibi num. 3. ea.

1 Moræ purgatio an admittatur de æquitate canonica, remiſſiuè. Opin. 213. num. 5. 221

2 Moræ purgatio debet fieri celeriter iudicis arbitrio. Opi. 522. num. 1. 74

Moræ purgatio excluditur per iuramentum: nam iuramentum obſtat purgationi moræ. ibi num. 6. ea.

Moræ purgatio in omni caſu admittitur ſemper de æquitate canonica. ibi num. 9. 75

Moræ purgatio non admittitur, ſi ex pacto poſt moram contractã facta eſſet reſolutio cõtractus. ibi nu. 12. ea.

2 Moram irregularem incidit extraneus promittens dotem poſt lapſum biennij, à die, quo vir capit onera matrimonij portare. Opin. 524. num. 2. 76

1 MORS ſtatuta contra adulteros, licèt amara ſit, quia ſeparat animã à corpore; tamen amarior eſt luxuria; vel mulier, quia ſeparat animam à Deo; Vnde mulier meritò dicitur amarior morte ipſa. Op. 33. nu. 31. 29

2 Mors ficta, & ſic ciuilis nunquam naturali morti ęquiparatur, niſi in caſibus à iure expreſſis. Opin. 525. num. 1. 76

3 Mors probatur per librũ hoſpitalis, ſtante cõſuetudine, vt huiuſmodi libro circa hoc fides adhibeatur. Opin. 1042. num. 2. 150

Mors probatur per librũ Rectoris eccleſiæ, in quo mors ſepultorum deſcribitur, quando ſtaret conſuetudo, ut ipſi libro præſtaretur fides de morte alicuius. ibi numero 3. 151

Mors probatur ex eo, quòd propinqui aliquem de eorum domo habuerunt pro mortuo. ibi nu. 4. ea.

Mors probatur per famam publicam in cauſis ciuilibus. ibi nu. 6. ea.

Mors per teſtes probari debet in criminalibus. ibi n. 7. ea.

Mors, vbi agitur de cauſa ſtatus, & famæ, quomodò probetur, remiſſiuè. ibi num. 8. ea.

3 Mortis tempus debet continenter memoria reuolui: quia nihil tunc proderunt felicitates huius mundi, ſed duntaxat homo feret ſecum tempore prædicto, bona, & mala propria quæ egit. Opin. 1042. nu. 11. 151

2 Mortem ſibi conſciuerunt 164. antiqui ob uarias, & diuerſas cauſas remiſſiuè. Opin. 560. nu. 7. 112

3 MORTVVS præſumitur, qui per 20. annos abfuit; ita vt nullam de eo domus, & familia ſua habuerit notitiam. Opin. 142. num. 5. 150

3 MORIENS poteſt in articulo mortis ducere concubinam in uxorem ad finem legitimandi filios ex ea natos. Opin. 492. num. 2. 41

2 MVLCTA ſeu pœna ſpreti mandati in Regno taxatur ad unum tarenum vel duos pro qualibet vncia. Opin. 678. num. 7. 185

Vide reliqua in verbo Pœna.

1 MVLIER lucratur dotis augmentum ex adulterio mariti. Opin. 33. num. 28. 28

Mulier dicitur amarior morte ipſa ibi poſt nu. 31. 29

1 Mulier alienare poteſt dotem ſuam abſque iuris ſolennitate, ut ſuos ab hoſtibus redimere poſſit. Opin. 41. num. 4. 38

1 Mulier occidens pro defenſione ſuę pudicitię uolentem eam rapere, ſeu carnaliter cognoſcere, non peccaret. Opin. 189. num. 6. 158

1 Mulier non uidetur dediße omnia bona ſua in dotem marito, quando iſti uiro, neque alteri priori marito dotem dederat. Opin. 278. num. 8. 264

Mulier non conſtituens dotem marito, ſed patiens, & uidens omnia bona ſua poſſideri à marito, præſumitur tunc dos conſtituta. ibi num. 10. ea.

1 Mulier tenetur viro ad alia ſeruitia præter copulam, ſcilicet ad mutuum auxilium, & ad obſequium. Opin. 302. num. 10. 276

1 Mulier turpiter uiuens, ſi poſtmodum reuertatur ad honeſtam uitam, non debet reputari turpis perſona: quia conſuetudo ultima eſt inſpicienda. Opin. 308. numero 5. 287

1 Mulier fugiens è carcere publico, vt euitet libidinem, non habetur pro cõfeſſa & cõuicta. Opi. 342. nu. 5. 312

1 Mulier non habet reſtitutionem in integrum ad conficiendum inuentarium. Opin. 351. num. 16. 325

Mulier habet reſtitutionem in integrum in Regno Neapolitano ad inuentarium conficiendum. ibi nu. 17. ea.

Mulier in Regno Neap. indifferenter reſtituitur, quando læſio eſt in promptu ex aliquibus omiſſis, uel productis, & non probatis in iudicio. ibi num. 18. ea.

1 Mulier, ſicut maſculus, tenetur in ſolidum, ſi adeat ſine inuentario, ultra uires hæreditarias. Opin. 352. num. 5. 326

1 *Mulier habens in ſua poteſtate dotem repetere, & non curauit, nõ poteſt poſt annum alimenta, ſeu dotis vſuras petere. Opin.360. num.6.* 334

1 *Mulier in dubio, ratione dotis, præfertur fiſco. Opi.378. num. 5.* 350

2 *Mulier diſcedens à domo viri ob eius culpam, quia detineret concubinam, poſſet petere alimenta, & dotes, & ſeparationem tori. Opin.478. num.8.* 31

2 *Mulier liberè poteſt dare bona paraphernalia cui, & quibus uult. Opin.480. num. 9.* 32

2 *Mulier ignoranter contrahendo matrimoniũ in caſu prohibito, poteſt repetere dotem. Opi.487. nu.8.* 38

2 *Mulier occultè fornicaria, quæ publicè meretrix non eſt, in foro poli, ſibi ſolutum ob occultam fornicationem nõ tenetur reſtituere: Benè tamen verum eſt, quòd promiſſam mercedem pro tali fornicatione petere nõ poſſet in iudicio. Opin. 499. num. 3.* 46

2 *Mulier agens hypothecaria conſtante matrimonio, ad bona mariti hypothecata pro dote ſua, quando maritus vergeret ad inopiam, poteſt impedire creditores ipſius mariti offerentes ei dotem ſuam in pecunia, ac requirentes relaxationem iſtorum bonorũ occupatorum cũ ceſſione iurium dotalium vt non admittãtur, qui creditores mariti non habent ius offerendi aduerſus vxorẽ poſſidentem, vel petentẽ bona mariti vergentis ad inopiam, in ſolutionem dotis ſuæ. Opi.526. nu.1.* 77

Mulier quomodo poſſit obtinere, ac impetrare aſſecurationem ſuæ dotis in bonis mariti ad inopiam uergentis, ac impedire creditores ipſius mariti non probata in promptu ſua inopia, ponitur remiſſiuè. ibi num. 2. ea.

2 *Mulier viro ſuo non poteſt plus relinquere, vel donare de bonis ſuis, quâm relinquat, ſeu donet vni ex liberis ex primo matrimonio genitis. Opi.527. nu.1.* 78

Mulier poteſt tantum relinquere, aut legare ſecundo uiro, quantum aſcendebat legitima cuiuſlibet ex filijs primi matrimonij. ibi num.4. ea.

Mulier ſecundò nubens ac plus relinquens, atque legans ſecundo viro, quàm liberis primi matrimonij: tunc diuidendum eſſet inter ipſos filios, & ſecundum coniugem; intantum quòd unuſquiſque habeat æqualem portionẽ ſuam, ſecundùm unam cõmunem opinionẽ: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam, ſimiliter communem, illud plus totum ſpectat ad ipſos filios abſque aliqua participatione ſecundi viri, vel diuiſione illius pluris, tanquàm non ſcriptum aut relictum ſit. ibi num.6. ea.

2 *Mulier non poteſt aliquid accipere vel petere pro alimentis ab hæredibus mariti, etiam ſi poſt annum hæredes ipſi eſſent in mora. & hoc procedit etiam in vidua inope, & paupere, quia præſumitur vſura. Opi.528. num. 2.* 79

2 *Mulier pro alio fideiubens cum iuramento, non iuuatur aliter beneficio Velleiani: et ſic fideiuſſio ipſa firmatur dicto iuramento, ſecundùm unam communem opinionem: ſed ſecúndum alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, fideiuſſio ipſa facta per mulierẽ non firmatur iuramento. Opin.529. num.2* 80

Mulier in Regno Neapolitano etiam certiorata per notarium de beneficio Velleiani, ei renuncians cum iuramento; non obligatur, imò obligatio ipſa habetur tãquam irrita, nulla, meticuloſa, & contra bonos mores ciuiles, & naturales facta. ibi num.3. ea.

2 *Mulier iuuatur Velleiano, & ipſi renunciare poteſt, ſed prius debet certiorari per notarium in confectione inſtrumenti, ſi tamen notarius ſciat quid ſit Velleianũ, & quid ſeruetur in Regno Neap. Opi.531. nu.1.* 81

Mulier cum iuramento renuncians, non debet certiorari de Velleiano. ibi num. 2. ea.

2 *Mulier renuncians omni iuri, quod habet in bonis paternis cum iuramento, poterit (prius abſoluta ab ipſo iuramento) contrauenire ex capite enormiſſimæ læſionis, nam ex hoc præſumitur dolus, etiam ſi ceſſio eſſet facta patri. Opin. 532. num.1.* 81

Mulier ſciens hæreditatis æſtimationem, ſpontè, & ex certa eius ſcientia cedens &c. non poteſt uenire cõtra pacta tanquàm decepta, & præſertim ſi iuraſſet non cõtrauenire ratione enormiſſimę lęſionis: quia ſcienti, & conſentienti non fit iniuria. ibi num. 8. 82

Mulier tanquàm læſa enormiter non poteſt uenire contra pacta, quando ſubeſſent veriſimiles coniecturæ, quòd ſponte donare uoluerit. ibi num.9. ea.

2 *Mulier non poteſt agere ad dotis repetitionem, conſtante matrimonio, ſed dotis reſtitutio, matrimonio cõſtante, fit in caſu neceſſitatis, honeſtatis, vel vtilitatis. Opi. 533. num.1.* 82

Mulier conſtante matrimonio non poteſt dotem à marito petere, etiam ſi marito ſæuiens in eam abſque cauſa à ſe repellat. ibi num.2. ea.

Mulier poteſt petere dotẽ à viro cõſtante matrimonio in caſu emergentis inopię ipſius mariti, uel alterius obligati ad dotis reſtitutionẽ; uel etiã quando maritus incipit malè uti ſubſtantia ſua. ibi num. 3. 83

Mulier uidens maritum bona diſſipantẽ, poteſt petere dotem ſuã ſequeſtrari. ſed utrùm hoc habeat locũ in marito diſſipãte dotẽ, uel bona ſua, declaratur. ibi n.4. ea.

2 *Mulier recipiens centum in dotem in primo matrimonio, & tranſiens poſtmodum ad ſecunda uota ſimpliciter, nulla habita mentione dotis: intelligitur tunc dare tantam dotem ſecundo marito, quantam dedit primo uiro. Opin.534. num.1.* 84

Mulier ſi expreſſim promittit dotem ſecundo uiro, ceſſat tacita dotis conſtitutio; quia ueriſimile non eſt duplicem dotem dare uoluiſſe. Quod procedit, quando mulier promittit ſecundo uiro dotem; ſecus ſi pater uel alius: quia tunc maritus ultra dotem tacitam, poteſt conſequi etiam promiſſam. ibi num.3. ea.

Mulier, quæ dotem non exegit, non uidetur ſecundo uiro nomen dotis dare, ſed promittere quantum primo uiro dedit. ibi num. 8. 85

2 *Mulier ad ſecũdas nuptias trãſiẽs, perdit dominiũ rerũ, quas ex liberalitate primi uiri conſequuta eſt, & ſolã poteſtatẽ fruendi retinebit; illasq́; filijs ex primo matrimonio genitis reſtituere cogitur. Op.535. n.1.* 86

Mulier, ac vidua non tranſiens ad ſecunda uota, & in viduitate permanens, conſtituitur in maiori libertate; eſt domina ſui ipſius, familię, & domus; oſtendit euidens ſignũ continentiæ: & hoc inducit etiã non leue meritum, quia ei debetur fructus ſexageſimus, & matrimonialiter coniugatis triceſimus; & narrantur etiam cõplures laudes continentię, ac viduitatis. ibi nu.3. ea.

Mulier

Mulier ad ſecunda vota tranſiens, tria negligere videtur; Deum, defuncti memoriam, & filiorum charitatem. ibi num. 4. 87

Mulier ſeu mater relicta à marito defuncto tutrix filiorũ, per tranſitũ ad ſecũda uota perdit tutelã: & geſta ab ea tãquàm tutrice ſunt ipſo iure nulla. ibi nu. 7. ea.

Mulier non habet annum integrum ad petẽdum tutorem dari filio, quotieſcunque ipſe filius tempore mortis patris habebat 13. annos, & vnum menſem, & decederet penultima die pupillaris ætatis, & tunc non excuſaretur; imò priuaretur ſucceſſione filij, ex quo nõ purgauit moram, neque purgare poßet. ibi nu. 11. ea.

Mulier minor vigintiquinque annis exiſtens, tranſiẽsq; ad ſecunda vota, & tutelã filiorum ſubire recuſans ſibi ex teſtamento mariti delatam: tunc legatum purè à marito ſibi relictum cõſequi poſſet. ibi nu. 14. 88

Mulier non petens tutorem infra annũ dari filijs, cadit ab eorum ſucceſſione: ſed uolens opponere filiũ ſeu filios deceſſiſſe illo anno, ipſi incumbit onus probandi hoc. ibi num. 18. ea.

Mulier licèt ob tranſitum ad ſecunda vota amittat dominium rei ſibi à primo marito relictæ, et vſufructuaria dũtaxat eiuſdẽ rei remaneat: tamen hoc non procedit vbicũque vir licentiam dediſſet vxori ad ipſas ſecundas nuptias conuolandi: quia pœna ſecundò nubẽtibus eſt impoſita ex eo, quia videtur illata iniuria primo uiro per ſecundas nuptias. ibi num. 22. 89

Mulier tranſiens ad ſecunda uota de conſenſu filiorũ, non perdit ea, quæ haberet ex liberalitate ac legato primi uiri: quia iniuria, quæ fit filijs primi viri ob tranſitũ matris ad ſecundas nuptias, tollitur eorum conſenſu. ibi num. 23. ea.

Mulier tranſiens ad ſecundas nuptias, non amittit proprietatẽ legati ſibi facti à primo viro ex cauſa oneroſa; & minimè donatio remuneratoria facta per virũ vxori in recompenſationẽ nobilitatis ſuæ amittitur ob tranſitũ ad ſecunda uota. Et l. fœminæ. C. de ſec. nupt. non habet locũ in donatione remuneratoria, ſecũndum deciſ. ſacri Regij Concilij Neapolitani. ibi nu. 26. ea.

2 *Mulier tutrix ſine conſenſu propinquorum poteſt pacem facere pro pupillo. Opin. 564. num. 1.* 114

2 *Mulier probibita per ſtatutum ſe obligare ſine conſenſu conſanguineorũ, non poteſt etiam facere pactum de nõ petendo, & liberare debitorẽ mediante quietatione: & ſic ſtatutum hoc obtinet locum etiam in quietatione ipſa. Opin. 750. num. 1.* 243

Mulier prohibita per ſtatutũ contrahere abſque conſenſu conſanguineorum, cenſetur etiam prohibita liberare debitorem. ibi num. 2. ea.

2 *Mulier comitatiua nupta ciui, gaudet priuilegio ciuis, mortuo uiro, donec vidua mane, & non aliter. Opin. 789. num. 3.* 273

2 *Mulier per ſtatutum prohibita contrahere abſque conſenſu conſanguineorum, non prohibetur donare cauſa mortis. Opin. 796. num. 3.* 277

Mulier in cõtractibus ſibi lucroſis poteſt cõtrahere abſq; conſenſu propinquorũ, non obſtante ſtatuto, quòd debeãt contrahere cũ eorũ conſenſu. ibi nu. 15. 278

Mulier poteſt contrahere abſque conſenſu conſanguineorum, quando conſanguinei, quorum conſenſus requiritur, ſunt abſentes, nec haberi poteſt. ibi nu. 16. ea.

Mulier, ſtante ſtatuto quòd contrahere non poſſit abſque conſenſu conſanguineorum, poteſt abſque eorum conſenſu extra territorium condere teſtamentum, etiam de bonis ubique ſitis. ibi num. 19. ea.

Mulier probibita contrahere per ſtatutum abſque conſenſu conſanguineorum, non poteſt abſque huiuſmodi conſenſu facere compromiſſum. ibi num. 20. ea.

Mulier prohibita contrahere per ſtatutum abſque conſenſu conſanguineorum, non cenſetur prohibita acceptare tutelam. ibi num. 21. ea.

Mulier non poteſt renunciare conſtitutioni prohibitoria ſtatuti diſponentis, quòd ſi mulier contraxerit abſque conſenſu conſanguineorum, contractus decernatur nullus. ibi num. 22. ea.

Mulier poteſt cõtrahere cũ patre, omiſſa ſolennitate ſtatuti, renũciãs in manibus ipſius patris. ibi n. 23. 279

Mulier contrahẽs procuratorio, tutorio, & ſimili nomine abſque conſenſu conſanguineorũ requiſito per ſtatutũ in cõtractibus mulierũ cõtrahere poteſt. ibi nu. 28. ea.

Mulier poteſt cõtrahere per ſuũ procuratorẽ abſq; conſẽſu cõſanguineorũ requiſito per ſtatutũ. ibi n. 29. ea.

2 *Mulier non poteſt cõpromittere ex ſemetipſa, prætermiſſa forma ſtatuti diſponentis, quòd mulier contrahere non poſſit ſine præſentia duorum cõſanguineorum, vel cum decreto iudicis. Opin. 808. num. 16.* 287

2 *Mulier ut repellatur à ſucceſſione alicuius, requiritur ut ſit dotata de bonis eius, de cuius hæreditate agitur. Opin. 812. num. 54.* 298

2 *Mulier ex ſola promiſſione dotis dicitur habere dotem. Opin. 815. num. 8.* 305

3 *Mulier tam de iure canonico, quàm ciuili non poteſt eſſe teſtis in teſtamento. Opin. 568. num. 1.* 95

Mulier in codicillis poteſt eſſe teſtis. ibi num. 2. & 3. ea.

Mulier eſt idonea teſtis ad ꝓbãdũ teſtamẽtũ. ibi n. 6. 96

Mulier etiam non rogata poteſt eſſe teſtis in teſtamento inter liberos condito, & probare teſtamentum ipſum. ibi num. 7. ea.

Mulier non poteſt eſſe teſtis in teſtamento patris baſtardum inſtituentis. ibi num. 8. ea.

Mulier poteſt eſſe teſtis in teſtamẽto militis. ibi nu. 10. ea.

3 *Mulier poteſt eſſe teſtis in cauſis criminalibus de iure ciuili. Opin. 980. num. 1.* 106

Mulier in criminali cauſa, propter eius grauitatem, teſtificari non poteſt, de iure canonico. ibi num. 2. ea.

Mulier etiam de iure canonico in criminalibus teſtis eſſe poteſt, vbicunque ueritas aliter haberi non poſſet: quia mulieres in ſubſidium, etiam in criminalibus in teſtes recipiuntur. ibi num. 3. ea.

3 *Mulier in cauſa ciuili poteſt eſſe teſtis contra clericum. Opin. 989. num. 1.* 113

3 *Mulier patiens ſe oſculari, ipſo facto perdit in toto Regno Neapolitano omnes dotes receptas, & recepturas, & priuatur etiam paterna, & materna ſucceſſione: & oſculans mulierem per uim, punitur pœna ultimi ſupplicij, & confiſcationis omnium bonorũ mobilium, & ſtabilium. Opin. 1060. num. 7.* 173

Mulier committens adulterium, marito ignorante, ab eius heredibus accuſari poßet ad dotis amiſſionem. ibi num. 14. 175

Mulier committens adulterium, & tranſiens ad ſecunda vota, ſuperſtite filio de hoc non conquerente; non priuatur eius hæreditate, ſi decederet: quia filius non conquerens de matre, videtur iniuriam ſibi per eam factam remiſiſſe. ibi num. 15. ea.

Mulier committens adulterium, exiſtenſque in patria poteſtate tempore perpetrati delicti, non poteſt in dote patri nocere. ibi num. 17. ea.

Mulier ſui iuris effecta amittit dotem ex adulterio prius commiſſo. ibi num. 18. ea.

Mulier adultera ſi ex adulterio filium conciperet, & pareret, quem vir eius credebat eſſe ſuum, non tenetur, hoc ei reuelare, vbi imminerent ſcandala hic expreſſa. ibi num. 21. 176

Mulier adultera, ſi ex adulterio pareret filiū, quid agere debeat pro exoneratione ſuæ conſcientiæ, & an teneatur reuelare adulterium marito, ſeu alijs perſonis extra confeſſionem: & an teneatur hoc reuelare filijs ſpurijs ad exonerandū conſcientiam ſuam, & ad conſeruandum legitimos hæredes mariti ſui indemnes, & illaſos. ibi num. 22. ea.

Mulier adultera ad euitandum præiudicium filiorum legitimorum, quæ remedia adhibere debeat pro collocandis filijs ſpurijs. ibi num. 24. 177

Mulier adultera patrimonium habens, ex quo poſſit commodè legitimis hæredibus mariti damnū illatum reſarcire, tenetur id omninò facere, cùm reſtitutio hæc ſatis fieri poſſit ſine iactura famę, & honoris adulter. ibi num. 25. ea.

1 MVLIERES in adulterio cum clericis deprehenſæ qua pœna plectantur. Opin. 35. num. 2. 31

1 Mulieres caſtè viuentes non poſſunt carcerari pro priuato debito in defectum bonorum, aut pro pecunia fiſcali, nec etiam pro quolibet crimine commiſſo. Opi. 87. num. 1. 75

Mulieres caſtè viuentes de crimine inquiſitæ carcerari poſſunt in carceribus, tamen ſeparatis à carceribus maſculorum. ibi num. 3. ea.

Mulieres etiam honeſtæ in Regno Neap. contra quas liquidatur inſtrumentum, pro ſumma liquidata carcerantur, & locus carceris ſecundùm qualitatem perſonarum arbitrio iudicis deputatur. ibi num. 6. 76

2 Mulieres pro alio fideiubentes regulariter non obligantur. Opin. 529. num. 1. 80

2 Mulieres duæ ſe mutuò vt viri ſubagitantes, ac actum venereum, ſeu libidinem inuicem exercentes, & inſimul corrumpentes, pœna vltimi ſupplicij puniri debent, quia committunt ſodomiticum facinus. Opin. 530. num. 1. 80

2 Mulieres radijs virorum ſuorum coruſcant, etiam poſt illorum mortem, donec alijs non nupſerint. Opi. 642. num. 5. 165

3 Mulieres poſſunt eſſe teſtes in cauſis matrimonij, & ſic duæ mulieres probant matrimonium. Opin. 968. num. 11. 96

3 Mulieres licèt probent in criminalibus: tamen non dicuntur teſtes omni exceptione maiores. Opin. 980. num. 4. 106

3 Mulieres in cauſa criminali teſtes contra clericos nō admittuntur. Opin. 989. num. 2. 113

Mulieres ſunt idonei teſtes contra clericos in criminalibus, quando veritas actu & habitu aliter haberi non poſſet: & conſequenter vbicunque in loco commiſſi delicti per ipſum clericum non adeſſent alij quàm laici. Opin. 989. num. 3. 113

3 Mulieres poſſunt eſſe teſtes in cauſis matrimonialibus, ſaltem quò ad probandum matrimonium cōtractum. Opin. 993. num. 1. 115

Mulieres teſtes eſſe poſſunt etiam in cauſa matrimonij ſeparandi. ibi num. 2. 116

2 Mulieribus determinantibus conuolare ad ſecundas nuptias, ne ſibi ipſis præiudicium afferant, traditur remedium, & cautela remiſſiuè. Opi. 535. nu. 20. 89

Mulieribus ac viris licitum ac permiſſum eſt tranſire ad ſecundas, tertias, quartas, quintas, & deinceps nuptias. Nam multi homines, quorum nomina ſunt deſcripta in libro uitæ, plures nuptias contraxerunt: & ſic non damnantur bigami, trigami, & octogami. ibi num. 27. ea.

3 MVLIO, baiulus, vel alius portitor, & ſolitus portare frumentum, vinum, & ſimilia, facit fidem teſtificando, & deponendo contra alium, etiam quòd eius confeſſio tendat ad ſui exonerationem. Opin. 967. num. 2. 94

2 MVLTIPLICATIO & iteratio receptionis pecuniæ oſtendit eiuſdem intentionis voluntatem, debitęque quantitatis determinationem, & certitudinē. Opin. 516. num. 19. 60

2 MVTATIO nominis liberis hominibus impunè eſt permiſſa, dūtamē fiat ſine fraude. Opi. 540. n. 2. 95

Vide cætera in uerbo Nomen.

2 Mutatur, & aſſumitur cognomen ex aliquo felici euentu, vt latè diſcurritur varijs, & diuerſis exemplis. Opin. 540. num. 5. 95

2 Mutans ſibi nomen proprium, pronomen, & agnomen, doloſè & in fraudem, quomodo & quando puniatur remiſſiuè. Opin. 540. num. 3. 95

3 MVTILATI membris, ſeu corpore vitiati non poſſunt eſſe teſtes, teſtificarique in criminalibus negocijs contra clericos, ſi patiantur vitium impediens clericatum. Opin. 973. num. 1. 100.

2 MVTVS, cæcus, fœmina, & alię perſonę ſimiles de iure inhabiles, vel aliter imperfectæ ad tenendum feudalia, admittuntur ad feudum, ſtatuto vel proclamate diſponente, quòd qui cœperit bannitum ſiue aliquem malefactorem habeat tale caſtrum in feudum. Opi. 821. num. 1. 313

3 Mutus ſciens ſcribere, poteſt eſſe teſtis, & deponere per ſcripturam. Opin. 949. num. 2. 72

3 Mutus, & ſurdus teſtificari poſſunt, dummodo audiant, & ſcribere ſciant. quod procedit in cauſis ciuilibus, non autem in criminalibus. Opi. 975. nu. 1. 101

Mutus à natura vel ex accidenti ſcribere ſciens, poteſt teſtari, & codicillari, mentem ſuam in ſcriptis aperiendo. ibi num. 2. ea.

1 MVTVVM petens ab aliquo, & ille ob talē requiſitionē numerādo nō ex cauſa mutui, ſed ex cauſa donationis; aduerte, quòd tūc hęc numeratio ratione diſſenſus inter partes non erit donatio, nec mutuū: ſed ſi pecunia mutuata conſūpta ſit, obſtabit mutuāti exceptio donatio-

donationis. Sed ſi extaret adhuc pecunia numerata, repeti non poſſet: & ſic re ipſa extante videretur voluntate tam dantis, quàm etiã recipientis reconciliari poſſe donationem, & tradens cenſeretur tunc tradere animo non repetendi. Opinione 206. numero 1. charta 206

2 Mutuum factum ludentibus à tertio ſeu extraneo non ludente, nec eos receptante in domo ſua, repeti poteſt. Opin. 470. nu. 1. 24

Mutuum factum ludentibus à receptante eos in ſua domo non poteſt repeti. ibi nu. 2. ea.

Mutuum factum ludenti á colluſore repeti non poteſt. ibi numero 4. ea.

3 Mutuum eſt probatum in decem, ſi duo teſtes deponant Meuium mutuaſſe pecuniam Sempronio, & neſciãt quantitatem; & alij duo teſtes aſſerant eundem Meuium petijſſe à Sempronio decem. Opinione 933. numero 2. 62

3 Mutuum non probatur vbicunque vnus teſtis deponit de vera numeratione, & alius teſtis de confeſſione. Opin. 946. num 1. 71

Mutuum eſt naturale, & ciuile: & naturale quidem eſt, quod vera numeratione contrahitur; ciuile autem, quod ſola confeſſione perficitur. ibi nu. 2. ea.

3 Mutuum factũ Prælato, regulariter probandum eſt verſum fuiſſe in utilitatem ſuæ eccleſiæ. Opinione 953. numero 10. 79

Quod declaratur. ibi nu. 11. & 12. ea.

2 MVTVANS pecuniam mercatori expreſſè, ſpecialiter, & nominatim pro emendis talibus mercibus, cauſat vt tunc præferantur, & præferri debeant in ipſis mercibus emptis anteriores creditores habentes ſpecialem hypothecam dicto creditori mutuanti. Opin. 536. numero 1. 91

DE LITERA N.

1 NARRATIO atque aſſertio Principis eſt ſufficiens probatio delicti: nam verbis narratiuis Principis credendum eſt, vbicunque in eis ſe fundat. Opin. 639. numero 1. 162

2 NARRATIVA rebellionis in magnum præiudicium tertij non probat. Opin. 639 num. 3. 162

Narratiua Papæ alicuius delicti in præiudicium tertij non probat, niſi in antiquis, & cum adminiculis. ibi numero 4. 163

2 NATVS tranſeundo, vel caſu extra ciuitatem, in qua extat ſtatutum diſponens, neminem admitti ad ipſius collegium, niſi natum ibi, vel originarium; poteſt admitti ad collegium non obſtante, quòd natus ſit extra ciuitatem. Opin. 804. nu. 1. 283

Natus extra ciuitatem ſuorum maiorum non obligatur oneribus ciuitatis, vel loci, ubi verè natus eſt. ibi numero 3. ea.

1 NECESSITAS extrema quæ dicatur. Opinione 346. num. 2. 320

2 Neceſſitas excuſat nos, ſi eius cauſa, formam à ſtatuto traditam non ſeruauerimus. Opinione 766. poſt nu. 4. verſ. Et hinc eſt. 255

Neceſſitas non habet legem. ibi verſ. Nam neceſſitas. ead. Imò ea quæ neceſſitatis cauſa fiunt, nunquàm prohibita intelliguntur, etiam ſi latiſſimè pateat prohibitio generalis, & vniuerſalis. ibi verſ. Imò neceſſitatis. ead. Et plures neceſſitatis effectus remiſſiuè. ibi verſ. Et alios. ea.

2 NEGATIVA quando eſt fundamentum intentionis alicuius, per illum probanda foret, ſiue ageret, ſiue exciperet. quod ampliatur, atque limitatur pluribus modis remiſſiuè. Opin. 538. nu. 1. 92

Negatiua, vbicunque eſt negantis fundamentum, venit plenè probanda. ibi num. 2. ea.

Negatiua cadens in plenam teſtis notitiam, ſicut negatiua facti inſtantanei, debet choarctari loco, & tempore; quæ ita regulata poteſt probari per viſum. ibi numero 3. ea.

Negatiua loco, & tempore choarctata probatur, vbicunque teſtis aſſereret fuiſſe præſentem, & vidiſſe, quòd non potuiſſet fieri quin vidiſſet. ibi nu. 4. ea.

Negatiua quomodo articulanda ſit, traditur norma. ibi numero 5. 93

Negatiua limitata loco, & tempore, probatur, vbicunque probaretur reum inquiſitum, tempore quo prætenditur patratum delictum, fuiſſe abſentem. ibi numero 6. ea.

Negatiua choarctata loco, & tempore tantæ potentiæ, et virtutis eſt, quantæ probatio affirmatiua. ibi numero 8. ea.

Negatiua cadens in ſenſum, & cognitionem teſtis eſt, vbicunque ea finita foret: & tunc ipſa negatiua regulata loco, & tempore, rebus vel perſonis, probatur melius per duos teſtes, quàm affirmatiua per vnum teſtem. ibi num. 9. ea.

Negatiua non moderata loco, & tempore, non cadit in notitiam teſtis, & ea improbabilis extat. ibi numero 12. ea.

Negatiua eſt non ens: quia non poteſt directò ſenſui ſubiacere: & ſic entium ſunt ſenſus, non autem non entium. ibi nu. 13. ea.

Negatiua ea eſt, quæ eadit in præſumptam notitiam teſtis, vt negatiua ſacti continui, vt quia negat teſtis Titium non poſſediſſe, ex quo viderat Mauium ſolùm intrare & exire & fructus percipere: & tunc præſumitur Titium ipſum non eſſe poſſeſſorem. ibi numero 16. ea.

Negatiua dicitur etiam, quæ non cadit in ſenſum teſtis, ſicut illa, quæ non habet concomitantiam loci, & temporis. ibi num. 17. 94

2 *Negatiuæ choarctatio requiritur de toto loco, de toto tempore, & de perſonæ identitate; & ſic teſtis tenetur choarctare totum locum, & tempus, & identitatem perſonarum, & deponere inquiſitum tota die prætenſi criminis fuiſſe alibi, & inde non receſſiſſe, nec diſcedere potuiſſe, quin viſus fuiſſet. Opinione 538. numero 7.* 93

2 *NEGLIGENTIA omnia lædit. Opinione 30. numero 21.* 24

Negligentia in eo, qui tenetur diligentiam præſtare, inducit peccatum mortale. ibi nu. 23. 24

Negligentia eſt eruditionis nouerca. ibi nu. 24. ea.

Negligentia iudicis committitur in non recipiendo libellum querimoniarum, nec teſtes, nec in aduertendo quid ſcribatur apud acta, nec in prouidendo reis inquiſitis, & miſerabilibus perſonis de aduocato, & procuratore, nec in curando reuoluere libros. ibi numero 27. 24

1 *Negligens nemo debet eſſe in ſuo officio. Opinione 30. numero 26.* 24

3 *NEGOCIVM matrimoniale graue, & arduum eſt, & æquiparatur criminali negocio. Opinione 988. numero 9.* 113

2 *NEMO poteſt ſe excuſare ab oneribus realibus, etiam ſi eſſet exemptus, & priuilegiatus. Opinione 823. numero 4.* 315

3 *Nemo præſumitur iactare ſuum. Opinione 1018. numero 21.* 133

1 *NEPOS, vel filius pauper exiſtens, & agens querela inofficioſi teſtamenti, uel petens bona paterna ſibi reſtitui, ac reportans primam ſententiam in eius fauorem aduerſus reum conuentum in iudicio, poteſt petere ſibi ſubminiſtrari per ipſum reum, officio iudicis, expenſas litis, alimenta, ſeu victus. Opinione 268. numero 1.* 258

2 *Nepos ex filia præmortua dotata, non obſtante matris renunciatione, ex propria perſona ſua in bonis ſui aui materni legitimam petere poteſt. Opinione 457. numero 1.* 9

2 *Nepos natus ex primogenito, patre prædefuncto, excludit filium ſecundogenitum patruum ſuum à ſucceſſione Regni & primogenitura, ſecundùm vnam communem. Nepos ex primogenito non præfertur filio ſecundo genito in ſucceſſione Regni, & quid tenendũ. Opin. 539. num. 1.* 94

2 *Nepos ex filio excludit fœminas, ſtante ſtatuto, quòd fœminæ propter maſculos excludantur. Opinione 812. numero 5.* 293

Nepos in ſucceſſione tenet locum patris. ibi numero 8. ea.

2 *Nepos, quòd ſubintret in locum patris, & eum repræſentet, quando ſucceditur ex diſpoſitione legis: ſecùs quando ex titulo fideicommiſſi, & ſic ex diſpoſitione hominis. Opin. 844. num. 18.* 355

Nepos ſubintrat in locum patris per fictionem. ibi numero 20. ea.

Quod declara. ibi num. 56. 363

1 *NEPOTES ſuccedentes ſimul cum patruo ex teſtamento in hæreditate patrui, & nepotes ipſi inſtituantur, vel ſubſtituantur ſimul cum fratre teſtatoris per patruum, proprys nominibus expreſſis, ſuccedunt patruo in capita non in ſtirpes. Opinione 323. numero 2.* 302

Nepotes in Hiſpania ſuccedunt ſimul cum patruo in hæreditate patrui decedentis ab inteſtato in ſtirpes non in capita. ibi num. 3. ea.

2 *Nepotes continentur appellatione filiorum. Opin. 812. numero 6.* 293

2 *Nepotes appellatione filiorum veniũt in fideicommiſſis. Opin. 844. num. 47.* 362. *& nu. 71.* 368

Nepotes veniunt appellatione filiorum in diſpoſitione collata in aliquem futurum euentum, vbi poterat dubitari an filij primi gradus exituri eſſent, an nepotes, vel alij vlterioris gradus. ibi nu. 48. 362

Nepotes veniunt appellatione filiorum in materia fauorabili, & in caſibus etiam, in quibus maſculinum concipit fœmininum. ibi nu. 52. & 53. ea. *& numer. 70.* 368

Et in dubio propter anfractum opinionum adhærendum eſt opinioni, quæ fauet nepotibus. ibi numero 68. charta 368

Nepotes cenſentur vocati etiam appellatione filiorum in fideicommiſſo in futurum euentum prolato, & ab aſcendente facto. ibi nu. 77. 369

1 *NOBILITAS diuiditur in quatuor genera, ac etiã in nouem alia. Opin. 197. nu. 6.* 166

Nobilitas *ſcientiæ præfertur nobilitati ex genere. ibi numero 28.* 169

Nobilitas indubitata ea eſt, quæ ex honeſtis moribus honoratur. ibi nu. 29. ea.

Nobilitas eſt excellentia quædam animi, qua digniores fiunt homines, & indignioribus præſtanda. ibi numero 30. ea.

Nobilitas *eſt antiqua virtus, atque diuitię antiquę. ibi numero 31.* ea.

Nobilitas ſola eſt atque vnica uirtus. ibi nu. 33. ea.

Nobilitas uera eſt, clarum eſſe virtutibus. ibi numero 34. ea.

Nobilitatis *quid melius exiſtimas, an quòd à me incipiat, an quòd in te deſinat? dictitare ſolebat Iulius Cęſar. ibi numero 36.* ea.

Nobilitas habuit ortum ex virtutibus, & traduntur exempla Teſtamenti veteris. ibi nu. 40. ea.

Nobilitas *ſumma apud Deum eſt, eſſe clarum virtutibus, & non ſeruire peccatis. Quid apud Deum in viris nobilius Petro? qui tamen piſcator fuit. Quid in fœminis Beata Maria illuſtrius fuit? quæ tamen ſponſa fabri deſcribitur. Sed illi piſcatori, & pauperi à Chriſto claues Regni cæleſtis traduntur; & ſponſa fabri meruit eſſe mater illius, à quo ipſę claues datæ ſunt. ibi numero 46.* 170

Nobili-

Nobilitas ſtercus eſt, niſi habeat virtutis concomitantiam. ibi num. 47. ea.

1 *NOBILIS non virtuoſus, non præfertur ignobili excellenti virtutibus & ſic Doctori. Opinione 197. numero 26.* 168

Nobilis non debet ſe ipſum iactare, & glorioſum prædicare propter generis nobilitatem, aut claritatem, ſed debet admoneri ad humilitatem, & ad nobilitatis contemptum, ob multas rationes poſitas. ibi numero 45. 170

Nobilis, qui de nobiliori ſanguine ſuperbit, de nobiliori ſtercore intumeſcit. ibi nu. 48. ea.

Nobilis magis cenſetur Doctor, qui nobilitatem mediante uirtute acquiſiuit, quam deſcendens ex nobili genere. ibi numero 49. ea.

Nobilis virtuoſus præfertur virtuoſo ignobili: quia data paritate in ſcientia, prahonoratur qui eſt de nobiliori ſanguine. ibi num. 50. ea.

2 *Nobilis exercens officium tabellionatus, perdit priuilegia nobilitatis ſuæ. Opin. 547. nu. 6.* 102

1 *Nobilem non naſci, ſed fieri virtute nobilem ſolebat dicere Vrbanus Quartus. Opinione 197. numero 35.* 169

1 *Nobiles debent eſſe virtuoſi, & per virtutes cognoſcuntur. Et ſic virtus, & malitia determinant nobiles, & ignobiles. Opin. 197. nu. 41.* 170

1 *Nobiliſſimi fuerũt Socrates & Demoſthenes; ille tamen parentibus ignobiliſſimis, hic prorſus ignotis natus eſt. ibi nu. 39.* 169

2 *NOMEN bonum habere, bonum eſt. Opinione 540. numero 1,* 95

Nomen bonum inducit bonam præſumptionem, & econtra, nomen turpe inducit ſiniſtram ſuſpitionem. ibi numero 7. ea.

2 *Nomen proprium expreſſum in inſtrumento ſi ſit ſingulare, & de ſe notum, ita validat inſtrumentum ipſum, quemadmodum ſi expreſſum in eo extitiſſet nomen, pronomen, & cognomen. Et ſic ſi ſtatutum diſponeret, vt non ualeret inſtrumentum, in quo expreſſum non foret per notarium nomen proprium, & pronomen, & cognomen contrahentis, valeret nempe: & ſi per expreſſionem ſolius nominis ſatis certi eſſe poſſemus, inſtrumentũ valeret non aliter quàm ſi expreſſum eſſet nomen, pronomen, & cognomen. Opinione 749. num. 1.* 243

2 *Nominis mutatio liberis hominibus impunè eſt permiſſa, duntamen fiat ſine fraude. Opinione 540. numero 2.* 95

Nominis proprij, cognominis, & patriæ expreſſio requiritur in libello, & in inſtrumento publico, ac in quolibet etiam actu priuato. ibi nu. 13. 96

2 *Nomina propria imponuntur ad beneplacitum. Opin. 540. num. 1.* 95

Nomina pulchra, & præſertim Sanctorum, & Apoſtolorum imponi debent per patres filijs: & cauendum eſt à turpi nomine; vndè damnantur qui turpia nomina progenitorum repetunt. ibi nu. 8. ea.

3 *Nominum pluralitas non præſumitur. Opinione 870. numero 12.* 2

1 *NOTARIVS actorum conficiens acta, tenetur explicare á quibus perſonis fiãt ipſa acta. Opinione 30. numero 6.* 22

Notarius actorum non poteſt committere alteri notario extraneo, vt acta, tanquàm eius ſubſtitutus ſcribat, niſi ſpecialis iudicis authoritas interueniat. ibi numero 8. ea.

Notarius inquiſitionis licèt iurauerit in principio ſui officij fideliter exercere officium: tamen iterum tenetur iurare, dum aſſumitur in cauſa inquiſitionis. ibi numero 17. 24

1 *Notarius ſtipulans pro abſente, ipſi abſenti & ignoranti nullum ius acquirit, niſi ratificatione ſecuta, & abſentis conſenſu concurrente, & tunc ſufficit tacita ratificatio, licèt non interueniat expreſſa. & habetur. numero 7. Opin. 211. nu. 1.* 215

Notarius ſtipulans pro abſente, non valet eius ſtipulatio, niſi ipſo abſente ratificante ipſam ſtipulationem. ibi num. 2. ea.

1 *Notarius aſſerens, coram me Notario, iudice, & parte præſentibus iurauit, nec diceret tactis ſacroſanctis ſcripturis, præſumerentur tunc tactæ ſcripturæ. Opin. 431. num. 4.* 394

2 *Notarius non poteſt ſibi mutare nomen. Opinione 540. numero 4.* 95

2 *Notarius omittens debitas opportunas ſolemnitates in inſtrumento, præſumitur falſarius, & puniri poteſt de falſo. Opin. 542. nu. 1.* 97

Notarius potius errare præſumitur, quàm falſum committere. ibi num. 2. 98

Notarius præſumitur erraſſe, niſi probetur contrarium. ibi num. 3. ea.

Notarius, probato errore, illum poſſet ſua authoritate corrigere. ibi nu. 4. ea.

Notarius poſtquàm eſſet inſtrumentum parti conſignatum, ſi prothocollo ſuo inſpecto ſe erraſſe nouerit, errorem ſuum corrigere poſſet. ibi nu. 5. ea.

Notarius integer, & bonus vir eſſe præſumitur. ibi numero 6. ea.

Notarius omittens indictionem in inſtrumento, tenetur parti ad intereſſe. ibi nu. 7. ea.

Notarius errans in annis Domini, præſumitur eſſe in dolo; ſecùs ſi erraret in indictione. ibi nu. 8. ea.

Quod limitatur ibi poſt num. 10, non procedere vbicunque dies, ſeu annus omiſſus in inſtrumento appareat in originali prothocollo. ea.

2 *Notarius quis non præſumitur, etiam ſi conficiat inſtrumenta, niſi probetur verus titulus tabellionatus, exceptis in inſtrumentis antiquis centum annorum, & non minùs. Opin. 543. num. 1.* 98

2 *Notarius faciendo mentionem in teſtamento, teſtatorem fuiſſe ſanæ mentis, non ex hoc probatam reddit ipſam mentis ſanitatem: quia notario non adhibetur fides in his, circa quæ verſatur eius laus, vel opprobrium, niſi qualitas, & conditio perſonæ aliud ſuaderet. Opin. 544 numero 1.* 99

Notarius in teſtamento nullam mentionem faciens de homine ſanæ mentis: tunc ſi teſtator ipſe relicta omnia rectè diſpoſuerit, valebit teſtamentum, tanquam conditum ab homine ſanæ mentis. ibi nu. 5. ea.

Notarius non probat ſanitatẽ mentis teſtatoris, ex eo

quòd

quòd in teſtamento dicat teſtatorem fuiſſe ſanæ mentis. vide in verbo Sanitas.

2 Notarius cui eſt facta commiſsio examinationis teſtium, vel receptionis iurium, non poteſt ipſemet eſſe rogatus de tali commiſſione ſibi facta per iudicem: nec ei creditur ſuper hoc deponenti, ſed talis commiſſio debet per alium notarium ſcribi. Opinione 545. numero 1. 100

2 Notarius rogatus ad ſcribendum teſtamentum, computatur & inſcritur in numero teſtium, & ſic eſt idoneus teſtis, vbicunque citatus, & productus eſſet in iudicio ad probandum per viuam vocem ipſum teſtamentum. Opin. 546. nu. 1. 100

Notarius rogatus de teſtamento, vbicunque ageretur de probatione actus facienda per inſtrumentum ab ipſo notario ſumptum, non connumeraretur inter teſtes teſtamentarios. ibi nu. 2. 101

2 Notarius acta inter priuatos recipiens, poteſt eſſe infamis, excepto notario Principis: quia ſemel habuit dignitatem, retinetque primum locum inter notarios. Opin. 547. nu. 1. 101

2 Notarius ſcribens in inſtrumento aliquem habuiſſe centum, dando & numerando, ex quo videtur atteſtari de reali numeratione, ideò non poteſt puniri de falſo ſi non numerauerit; ſecus ſi diceret, dante & numerante. Opin. 586. num. 2. 131

2 Notarius in Regno non poteſt creari villanus, angarius, baſtardus, & ſpurius. Opinione 647. numero 5. charta 167

Notarius in Regno hodie non creatur, niſi ſit idoneus in officio notariatus, fidelis Regis, abſque crimine aliquo, boniſque ornatus moribus, & ex legitimo matrimonio natus. ibi n. 6. ea.

Notarius antequam incipiat exercere officium tabellionatus, tenetur iurare fideliter officium ſuum exercere. ibi num. 7. ea.

Notarius poteſt eſſe infamis, cùm ſpurij poſſint creari tabelliones, & conficere inſtrumenta. ibi numero 9. ea.

Notarius dicitur iudex, habetque voluntariam iuriſdictionem, præcipit quarentigiam. ibi nu. 11. ea.

Notarius eſt nobilis. ibi nu. 12. ea.

Notarius exercens officium actuariatus ad banchum iuris, habet dignitatem. ibi nu. 14. 168

Notarius ſeu procurator quod acquirit mediante officio ſuo procuratoris, non dicitur peculium quaſi caſtrenſe, ſed aduentitium: concluditur tamen cõtrarium. vide in verbo Procurator.

2 Notarius rogans ſe de ſimulato inſtrumento, pœna falſi punitur. Opin. 832. nu. 42. 330

3 Notarius idem & ijdem teſtes non ſemper debent adhiberi ad inuentarium. Opinione 887. numero 4. charta 11

3 Notarius ſeu Tabellio doloſè non interrogans teſtem de cauſa ſcientiæ, tenetur parti ad intereſſe, & curiæ ad pœnam, in Regno Neapolis. Opinione 898. numero 3. 27

3 Notarius tenetur extensè ſcribere dicta teſtium, non autem per relationem ad dicta aliorum teſtium, & ſic per breuiſsima verba. Opin. 907. nu. 3. 34

3 Notarius confitens in extremis conſtitutus ſe falſum cõmiſiſſe, ſua confeſſio ſic emanata non operatur. Opin. 924. num. 6. 47

3 Notarius non debet recipere examinationem teſtium in cauſa criminali, ſed iudex: niſi habeat ipſius iudicis commiſſionem. Opin. 927. nu. 1. 51

Notarius non poteſt de conſenſu partium ſine iudicis præſentia recipere dicta & iuramenta teſtium, nulla facta ſibi prius commiſſione per ipſum iudicem: nam recipere pertinet ad ipſum iudicem, ſcribere autem ad notarium. ibi nu. 13. 53

Notarius non poteſt recipere confeſsionem ſine iudicis commiſsione. ibi num. 14. ea.

Notarius non poteſt dare acta parti illa petenti ſine iudicis commiſsione. ibi nu. 15. ea.

3 Notarius ſcribens teſtem iuratum depoſuiſſe, præſumitur ad fidem teſtimonij pro iuramẽto: licèt tutius ſit quòd notarius expreſsim ſcribat formam & ſolemnitatem iuramenti. Opin. 931. nu. 21. 60

Notarij tabellionatus, vide in verbo Tabellionatus.

2 Notarij, teſtis, aut iudicis facto, vbicunque eſſet ius quæſitum parti, non foret tunc in facultate eorum dicendi aliquid, propter quod ius quæſitum tollatur. Opin. 541. nu. 5. 97

Notarij contrarietas, vide in uerbo Contrarietas.

3 NOTARIO probationes fieri nequeunt ſine mandato iudicis. Opin. 927. nu. 16. 53

3 Notario ſiue tabellioni potius credendum eſt, quàm teſti aſſerenti etiam cum iuramento ſe aliter dixiſſe, quàm tabellio ſcripſerit in criminalibus, præſertim ſi haberet vt retineret ſuum ſcriptorem. Opin. 930. numero 2. 58

1 NOTARII in Regno Neapolitano non poſſunt recipere obligationes, & inſtrumenta, vel contractus à filijsfamiliàs ſine præſentia, & conſenſu patrum, ſub pœna priuationis officiorum, & vnciarum auri centum; niſi in caſu, quo viuerent ſeorſum ab eorum patribus, & habitarent, vel emancipati reperirentur. Opin. 303. num. 29. 283

2 Notarij quotidie alijs ſtipulantur ſine iudicis authoritate ac mandato. Opin. 541. nu. 1. 97

Notarij poſſunt ſtipulari non ſolùm præſentibus, acceptantibus, & recipientibus, ſed abſentibus etiam, & ignorantibus. ibi nu. 2. ea.

2 Notarij, & procuratores hodie in Regno inter nobiles cõnumerantur; cùm in eo officium tabellionatus vile nõ ſit, ſed nobile. Opin. 647. nu. 4. 167

3 Notarij duo rogati de aliquo actu, ſi unus ex eis probatæ fidei foret, & alter infamatæ, ob fidem alterius ualeret inſtrumentum. Opin. 885. nu. 2. 10

3 Notarij ſcribentes diminutè, & non integrè dicta teſtiũ, & aſſerentes dixiſſe idem ſecundum teſtem per omnia, vt primus teſtis depoſuit, reprehendendi ſunt. Opin. 907. num. 4. 34

Notarij, actuarij, & iudices in Regno laborant aliquando contra propriam ſalutem, & peccant mortaliter ſuper formandis inquiſitionibus in non ſcribendo integra dicta teſtium tam ad fauorem fiſci, quàm contra: & hinc contingunt infinita inconuenientia, damna, & iniuſtitiæ contra miſeros inquiſitos; de quibus

erunt reddituri rationem in die iudicij. ibi numero 5. ea.

2 *NOTARIATVS officium dicitur vile. Opinione 547. num. 2.* 101

2 *Notariatus non eſt dignitas, ſed quoddam munus. Opin. 647. num. 8.* 167

1 *NOTITIA, ſcientia, & cognitio eorum, quæ publicè fiunt, præſumitur apud eos, qui in loco conuerſantur. Opin. 695. nu. 1.* 198

2 *NOTORIVM releuat ab onere probandi, & inducit plenam probationem, Opinione 548. numero 1.* 102

Notorium æquiparatur ſententiæ. ibi nu. 2. ea.

Notorium eſt probatio probata, vel de facili probabile. ibi num. 3. ea.

Notorium debet allegari, & proponi, quando debens allegare eſſet præſens in iudicio; ſecùs ſi abſens, licèt citatus citatione habente vitium notoriũ. ibi nu. 4. ea.

Notorium in notorio, quod conſtat ex actis, iudex ſupplet etiam nemine petente. ibi nu. 6. 103

Notorium vbi aliquid extat, non iuratur de calumnia. ibi numero 8. ea.

Notorium probatur per duos teſtes. ibi nu. 9. ea.

2 *Notorium licèt releuet ab onere probandi, allegari tamen debet. Opin. 549. nu. 1.* 103

Notorium licèt non exigat probationem de veritate ipſius, tamen debet conſtare iudici ex actis eſſe notorium. ibi nu. 2. ea.

Notorium requirit ſententiam declaratoriam: quia multa dicuntur notoria, quę non ſunt. ibi numero 4. ea.

Notorium quod dicatur, & quotuplex ſit, remiſſiuè ponitur. ibi num. 6. 104

Notorium notorietate iuris inducunt acta iudicij. Opin. 816. numero 14. 307

Notorium eſſe, debet conſtare ex actis. ibi numero 15. ea.

2 *Notorium nullitatis induci poteſt, etiam ſi adhuc notorium non ſit, ſed fieri poſſit notorium ipſius nullitatis ob paratas probationes. ibi nu. 17.* 308

Notorium reſultans ex actis, non indiget allegatione, & propoſitione ibi nu. 18. ea.

Notorium ex facto iuris reſultans non eſt opus vt à parte allegetur: quia aliundè elicitur. ibi numero 19. charta 309

2 *NOVATIO hodie non inducitur, niſi expreſſè dicatur. Opin. 550. nu. 1.* 104

Nouatio hodie neque fieri poteſt ſaltem ope exceptionis, neque ex tacita mente contrahentium, & ex manifeſtis coniecturis, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, hodie non fit nouatio ope exceptionis. ibi nu. 2. ea.

2 *NOX dicitur quando tenebræ ſunt ſuper terram, & quando quis de facili non cognoſcitur. Opinione 703. numero 4.* 204

3 Nox *quando dicatur eſſe ad hoc vt ſciatur quando delictum ſit commiſſum de nocte, vel de die, relinquitur arbitrio iudicis.* Opinione 950. numero 17. *charta* 76

3 *Nocturno tempore nec videri, nec recognoſci quis poteſt. Opin. 950. nu. 2.* 74

1 *NVLLITAS patens ex actis impedit ſententiæ executionem, & perimit negocium. Opinione 259. numero 5.* 249

Nullitas incontinenti allegata, & iuſtificata ex proceſſu, in quo deficerent ſolennia iuris, impedit executionem ſententiæ. ibi nu. 6. 250

2 *Nullitas ſententiæ perpetuò opponi poteſt vſque ad 30. annos, licèt appellatum non fuerit, aut appellatio ipſa deſerta ſit, quoties non vertitur periculum animę; aliàs poſſet perpetuò agi. Opinione 551. numero 1.* 104

Nullitas incidenter tractata, vbicunque condemnatus ſimpliciter appellauit; tunc appellatione deſerta, poterit iterum cauſa nullitatis non obſtante deſertione proponi. ibi nu. 4. 105

Nullitas propoſita principaliter dicitur, quando proponens dicit, dico ſententiam nullam eſſe, & ſi qua eſt, appello. ibi nu. 5. ea.

Nullitas quando cum appellatione principaliter proponitur; ſi deſeratur appellatio, non eſt vlterius locus proſequendi nullitatem, quaſi ſit vna eademque inſtantia nullitatis, & appellationis, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, in hoc caſu non eſt prę cluſa via nullitatem ipſam probandi, & proſequendi. ibi nu. 6. ea.

2 *Nullitas proponi poteſt etiam quando appellatio ſublata ſit per querelam appellatione remota. Opin. 816. numero 10.* 308

Nullitas notoria impedit executionem ſententiæ: & tunc idem iudex etiam poteſt retardare executionem ipſam. ibi nu. 16. ea.

2 *Nullitatis notorium induci poteſt etiam ſi adhuc notorium non ſit, ſed fieri poſſit notorium ipſius nullitatis ob paratas probationes. Opinione 816. numero 17.* 308

2 *Nullitate oppoſita in iudicio incidenter per modum exceptionis ſummariæ non requirentis altiorem indaginem ad impediendam executionem ſententiæ, executio impeditur. Opin. 551. nu. 2.* 105

Nullitate propoſita, & lite ſuper ea pendente, attentata interim ſunt reuocanda ante omnia, ſecundùm communem opinionem: licèt aliqui Doctores aſſeruerint contrarium, videlicet attentata ipſa, pendente nullitate, non eſſe ante omnia reuocanda. ibi n. 3. ea.

1 *Nullitates ne impediãt executionem ſententiæ, prouidere conſueuit Romana Curia per viam reſcripti, committereque cauſam ſuper aſſertis nullitatibus, ſeu in integrum reſtitutione. Opinione 259. numero 9. charta* 250

2 *Nullitates non ſubsiſtentes opponi non poſſunt contra ſententiam Principis, & Sacri Concilij Neapolitani. Opin. 710. num. 7.* 209

Quapropter author admonet nouitios, & alios cauſidicos ne incidãt in errorẽ, & ignorantiã diſpoſitionis, & pœnæ regię pragmaticæ contra nullitates ipſas opponentes, & non probantes ſtatutæ. prout d. num. 7. & verſ. Et hinc haud. ea.

NVME-

2 NVMERVS duodecim filiorum non præbet immunicatem ab oneribus, & penſionibus feudorum vel emphyteoſis: quia non ſunt publica munera, ſed priuata. Opinione 603. numero 4. charta 138

3 Numerus teſtium non ſupplet defectum aliorum teſtium ſine iuramento deponentium. Opinione 931. numero 17. 60.

2 NVNCII relatio quò ad reſponſionem ſibi per citatum factam, debet per teſtes probari: nec ſufficit ſola ipſius nuncij relatio, vt dicatur contumacia manifeſta. Opin. 556. num. 3. 109

Nuncij iurati relationi in Regno Neapolitano ſtandum non eſt, niſi fieret per eum intimatio, ac notificatio citationis coram duobus teſtibus: & niſi nuncius ipſe relationem faceret, ſe citaſſe citandum, talibus teſtibus præſentibus, videntibus, & audientibus. ibi numero 4. ea.

2 Nuncio publico plenè creditur in ſpectantibus ad ſuum officium; ſecùs extra officium. Opinione 555. numero 1. 107

Nuncio publico referenti ſe non inueniſſe bona mobilia debitoris in executione iudicati, plenè creditur. ibi numero 2. 108

Nuncio licentiæ data à iudice de capiendo, exequi poteſt poſt mortem ipſius iudicis mandantis. ibi numero 4. ea.

Nuncio publico, & iurato non creditur in denunciando crimina. quod procedit quò ad condemnandum, non autem quò ad inquirendum: quia quò ad relationem nuncij poteſt inquiſitio formari. ibi nu. 6. ea.

Nuncio referenti ſe citaſſe non creditur, niſi conſtet de commiſſione ſibi facta ad citandum. ibi numero 8. ea.

2 Nuncio publico plenè creditur, eiuſque relationi ſtatur quò ad citationem. Opinione 556. numero 1. charta 109

Nuncio publico referenti citatum dixiſſe nolle venire, credendum eſt: & ob talem relationem citatus cenſetur verus, & manifeſtus contumax ibi n. 2. ea.

Nuncio publico quamuis credatur in ſpectantibus ad eius officium: tamen tunc ſi fallax appareret eius relatio, poſſet contrarium probari à parte non fuiſſe aliter citatam. ibi num. 5. ea.

2 Nuncij de conſuetudine admittuntur viles, & viliſſimi, licèt de iure nuncius ipſe deberet eſſe idoneus, & fidelis. Opin. 555. nu. 7. 108

2 NVNCIATIO fieri permittitur aduerſus abſentes etiam inuitos, & ignorantes, & eos ligat quò ad effectum patientiæ præſtandæ per eos in demolitione facienda, non tamen eorum expenſis, ſed nunciantis. Opin. 552. nu. 1. 106

2 Nunciatio facta in loco, vbi nemo penitus reperitur, valet: ſed dominus non tenetur ad aliquid, niſi poſt eius ſcientiam. Opinione 553. numero 1. charta 106

2 Nunciatio noui operis facta authore prætore, etiam iniuſta nocet, & ligat ædificantes, vt teneantur deſiſtere ab opere cœpto etiam in ſuo; & ſi obtemperent, ædificatum poſtea debet demoliri, & deſtrui ſumptibus ædificantium. Opinione 554. numero 1. 106

Nunciatio noui operis facta authore prætore, vt quis non ædificet, ligat ædificantem ipſum, vt teneatur deſiſtere ab opere iuſtè cœpto in ſuo, etiam ſi nunciatio ſit alternatiuè facta, vt non ædifices, vel venias reſponſurus. ibi num. 2. ea.

Nunciatio noui operis facta ſimplici verbo, tunc nuncians nouum opus amittit facultatem demoliendi ipſum opus propria authoritate ſibi à iure conceſſa. Quod non procedit, quando nuncians incontinenti recuperauit poſſeſſionẽ propria authoritate, quam amiſerat per nunciationem verbalem; ſecùs autem eſſet, ſi diuerteret ad extraneos actus. ibi nu. 3. ea.

Nunciatio noui operis tollitur per ſatiſdationem præſtitam de opere demoliendo in caſu ſuccumbentiæ, & nunciatus poterit perſeuerare in opere: & mandatum ſuper hoc factum, reo comparente, reſoluitur in vim ſimplicis petitionis, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariã ſimiliter communem ſuperſederi debet per tres menſes, non obſtante fideiuſſione oblata. ibi numero 4. 107

Nunciatio noui operis debet cauſam continere. ibi numero 5. ea.

Nunciatio noui operis euidenter iniqua, id eſt quando conſtaret de non iure nunciantis, ſperni poſſet. ibi numero 7. ea.

Nunciatio noui operis fieri poteſt à non poſſidente. ibi numero 8. ea.

2 NVNCIATVS offerens iudicium per hodie conſtat, hodie agatur, & veniat ad iudicem, & nuncians ſperneret uenire ad iudicium, tunc nunciatio haberetur pro remiſſa. Opinione 554. numero 6. charta 107

3 NVTRITOR vel baiulinus quandiù nutrit, teſtis eſſe non poteſt, poſtea uerò eius teſtimonium admittitur: & ſic teſtimonio nutritoris, & nutricis pro eorum alumno credendum non eſt, dum illum domi nutrit, ſed poſtquàm illum eorum parentibus reddiderint, eſſent idonei teſtes. Opinione 976. numero 4. 102

3 Nutrix licèt regulariter teſtis eſſe non poſſit pro alumno ſuo: tamen ſuper ætate ipſius alumni teſtis eſſe poteſt, & probat. Opinione 976. numero 5. 102

Et Opinione 994. numero 4. 116

DE LITERA O.

1 OBLATIO verbalis non releuat offerentem, ſed debet eſſe realis. Opin.557.nu.1. 120

Oblatio vbi requiritur, non ſufficit verbalis, ſed realis. ibi numero 3. ea.

Oblatio de volendo fideiubere non ſufficit, niſi fideiuſſor præſens ſit, & paratus fideiubere. ibi num.4. ea.

Oblatio realis non requiritur, quando creditor, cui ſolo verbo offertur, recuſaret ſe nolle ſolutionem recipere. ibi num.5. ea.

Oblatio verbalis ſufficit quò ad effectum retardandi venditionem pignoris factam per creditorem. ibi numero 6. ea.

Oblatio verbalis ſufficit, etiam cum proteſtatione, ne creditor pignora venderet. ibi nu.7. ea.

Oblatio verbalis impedit pignorum alienationem faciendam, non autem iam factam. ibi nu. 8. ea.

Oblatio verbalis ſufficit, niſi eſſent vendita, & tradita pignora emptori per creditorem. ibi nu.9. ea.

Oblatio verbalis, ne creditor pignora vendat, procedit ſi facta eſſet à debitore. ibi nu.10. ea.

Oblatio ſola verbalis tantùm ſufficit in rebus immobilibus, quæ offerri non poſſunt, vt fundus: vel in rebus mobilibus, quæ facile conſignari nequeunt, vt equus. ibi num.11. ea.

Oblatio ſola ſufficit, & verbalis, quando pecunia eſſet alibi ſoluenda. ibi num.12. ea.

Oblatio verbalis ſufficit ad pœnam legalem euitandam, non autem conuentionalem. ibi nu.13. ea.

Oblatio verbalis ſufficit, vbi debitum non eſſet liquidum; & ſufficit tunc vt fiat ipſa oblatio etiam per tertiũ, & poſt litem conteſtatam. ibi nu.14. ea.

2 Oblatio debiti etiam ſine conſignatione, ac depoſitione facta liberat debitorem offerentem à pœna caducitatis; ſecùs in canone emphyteotico. Opinione 558. numero 1. 111

1 OBLIGATIO naturalis repetitionem impedit. Opin.211.nu.17. 216

1 Obligatio fideiuſſoris tollitur, ſicut tollitur obligatio principalis. Opin.300.nu.2. 273

2 Obligatio talis præſumitur fuiſſe, qualis fuit ſubſecuta ſolutio. Opin.516.nu.21. 60

2 Obligatio pretij reſtricta, & determinata ad certam ſpeciem, & numerum, aſtringit debitorem ad determinatam ſpeciem, & numerum, qui eſt in obligatione, & ſolutione. Opinione 516. numero 37. charta 62

2 Obligatio ſine cauſa veluti indiſcreta non valet. Opin. 830. num.22. 323

2 OBLIGATVS ad factum, licèt non poßit compelli ad factum ipſum, cùm ſuccedat obligatio ad intereſſe: tamen interueniente iuramento poſſet præcisè compelli ad ipſum factum. Opinione 559. numero 1. 111

Obligatus ex ſententia ad aliquid agendum, præcisè facere tenetur, nec liberatur ſoluens intereſſe. ibi numero 3. ea.

1 OBSERVANTIA non requirit contradictorum iudicium, neque tempus longæuum. Opin.162. numero 2. 142

2 OBSTETRICES electæ ad recognoſcendum virginitatem alicuius mulieris, quomodò ſe gerere debeant, traditur modus, & norma. Opinione 491. numero 11. 41

1 OCCASIO leuis interdum eſt magni ponderis. Opin.89.num.5. 78

1 OCCIDENS adulteram, ſeù adulterum, etiam lege permittente, incurrit peccatum mortale. Opin.33. numero 25. 28

Occidens aggreſſorem ſuum ad neceſſariam ſui honoris defenſionem, non peccaret. Opinione 189 numero 6. 158

Et ſic mulier occidẽs aggreſſorem, & volentem eam carnaliter cognoſcere ſiue rapere, non peccaret. ibi ea. Vide in verbo Mulier.

2 Occidens ſe ipſum alicuius criminis, ſceleriſue reus exiſtens, punitur publicatione bonorum, niſi hæredem habeat; ſecundùm aliquos Doctores: tamen communis ſchola Doctorum eſt in contrarium, quòd accuſatus, vel ſuſpectus de crimine, vel in crimine deprehenſus, ſi mortem ſibi conſciuit, hodie eius bona non veniunt publicanda. Opinione 560. numero 1. charta. 112

Occidens ſe ipſum accuſatus, vel ſuſpectus de crimine, vltra quòd eius bona publicantur, cadauer eius furca ſuſpenditur, ac ſi extraneum occidiſſet. ibi nu.3. ea.

Occidens ſe ipſum, debet carere eccleſiaſtica ſepultura. ibi numero 10. ea.

2 Occidens bannitum, ſtatuto permittente, licèt non teneatur, nec puniatur aliqua pœna corporali, vel pecuniaria: tamen efficitur infamis: adeò quòd in facto graui non poteſt eſſe teſtis ſine tortura. Opin. 770. numero 5. 260

Occidens bannitum vigore ſtatuti, non tenetur de pace alias facta, & conuenta cum eo, etiam ſi fuerit iurata. ibi num.7. ea.

Occidens non ritè bannitum, punitur ordinariè, ſi haberet notitiam huius nullitatis; aliàs tanquàm culpabilis eſt puniendus arbitrio iudicantis. ibi numero 17. charta 262
Occidens bannitum extra territorium ſtatuentium: licèt non euitet pœnam homicidij, & peccatum mortale: tamen conſequi poteſt prȩmium ſibi in banno pollicitum. ibi nu. 25. 263
Vide in verbo Statutum, & in uerbo Bannitus.
1 Occidere ſe ipſum tentans, tanquàm alicuius criminis reus exiſtens, licèt non perficiat actum, tamen eadem pœna puniendus veniret, qua puniretur ſi alterum vulneraſſet. Opin. 560. nu. 4. 112
Occidere ſe ipſum in caſu licitum non eſt. ibi numero 8. ea.
1 OCCVPANS iniuſtè, vel furans, ſi res furto ſubtracta, vel iniuſtè occupata perierit ſine culpa furis, vel iniuſti occupatoris, tenetur tamen ad æſtimationem, etiam in foro poli. Opinione 347. numero 6. 321
2 OCTAVIVS Viuius laudatur. Opinione 869. numero 19. 417
2 OFFENDENS aliquem de comprehenſis in treuga, treugam ipſam rumpendo, treuga ipſa durante, punitur in pœnam amiſſionis manus: offendens autem ſub pace, punitur ultimo ſupplicio. Opin. 567. num. 2. 117
2 OFFERRE illegitimè, & non offerre paria ſunt. Opin. 557. nu. 2. 110
1 OFFICIVM iudicis lato ſumpto vocabulo, venit appellatione actionis. Opinione 21. nu. 1. 17
Officium iudicis, & actio differunt inter ſe in duodecim caſibus poſitis remiſſiuè. ibi num. 2. ea.
2 Officium iudicis competit eccleſiis, minoribus, abſentibus, qui eorum negligentia ceciderunt à poſſeſſione, pro ipſa poſſeſſione recuperanda. Opinione 738. numero 3. 238
2 Officium iudicis non videtur excluſum, etiam quando remotum ſit omne remedium. Opinione 816. numero 29. 310
1 Officium ſanctȩ Crucis dicentibus, Ioannes 22. dedit 40. dies indulgentiarum. Opinione 109. numero 5. 99
1 Officium à duobus ſimul impetratum, neutri traditur ratione incertitudinis, niſi alter fuerit adeptus poſſeſſionem. Opin. 378. num. 2. 340
2 Officium procuratoris vel notarij viliſſimum eſt, & ſimiliter non publicum, ſed priuatum eſt. Opin. 647. numero 1. 166
Officium tabellionatus in Regno non eſt vile, ſed nobile. ibi numero 4. 167
1 OFFICIALIS, qui ex forma ſtatuti tenetur ante ingreſſum ſui officij ſatisdare, non teneretur ſi ipſe idoneus foret, ſed crederetur ei ſoli, cum generali obligatione omnium bonorum ſuorum: Tamen contrarium ſeruatur in Regno Neapolitano, vbi traditur forma præſtandi cautionum, & iuramentum in Regno per officiales regios, ante ingreſſum eorum officij. Opin. 298. num. 2. 272
Officialis ſiue iudex fugiens ab officio, ſiue ſyndicatu habet præſumptionem contra ſe de obiectis in ſyndicatu. Vide in verbo Iudex.
Officialis condemnatus in ſyndicatu ob dolum commiſſum intuitu officij non poteſt appellare, ſed benè ſupplicare ſuperiori. Opin. 423. nu. 1. 387
2 Officialis, ſi durante tempore ſui officij fuit caſus ab officio, & poſtea reaſſumptus, cum eiſdem pactis reaſſumptus intelligitur. Opin. 561. nu. 1. 113
2 Officialis ac iudex prohibitus exigere, & accipere aliquid in officio, durante ipſo officio non poteſt quicquã capere, etiam à ſponte ſoluentibus, & tradentibus. Opin. 667. num. 1. 177
Officiales in Regno Neapolitano nõ poſſunt recipere munera cuiuſcunque generis, nec per ſe, nec per interpoſitas perſonas, nec etiam res comeſtibiles magnas, nec paruas, etiam à ſponte dantibus. ibi numero 2. ea.
2 Officialis condemnatus in ſyndicatu licèt appellare non poſſit: tamen poteſt ſupplicare in terris eccleſiæ, ſed in Regno contrarium obſeruatur; cùm in eo nullatenus retardetur executio promulgatæ ſententiæ in ſyndicatu contra officialem per appellationem, & querelam. Opin. 816. nu. 6. 308
3 Officialis in dubio præſumitur acquiſiuiſſe de bonis Principis, ſed hoc declaratur. Opinione 1058. numero 6. 171
2 OFFICIALES in Regno Neapolitano, vt primùm eorum officium aſſumunt, emittunt banna, vt nullus ludere audeat ad taxillos, ſeu ad alium ludum prohibitum, ſub determinata pœna: cùm hoc in republica chriſtiana ſit maxima pernicies. Opinione 468. numero 6. 18
Officiales valentes prohibere ne ludi fierent in ſua iuriſdictione, & non prohibentes, tenentur ad reſtitutionem perditi in illo ludo, à tempore quo prohibere potuiſſent. ibi nu. 9. ea.
Officiales non ſolùm manus à lucro pecuniæ, ſed etiam oculos à libidinoſo aſpectu continentes habere debent. Opin. 667. nu. 3. 177
Officiales impij magis alienum panem manducant, quã ſuum Opin. 667. num. 7. 178
2 Officiales ſeu iudices cauſas audientes matutino, mox, meridie, & demum veſpere, id eſt ante noctem ſedere debent, de iure communi, & de iure Regni Neapolitani. Opin. 703. nu. 5. 204
2 Officialibus ſalarium præſtandum eſt in principio officij. Opin. 494. num. 5. 43
2 OMNIS diſpoſitio debet intelligi rebus ſic ſtantibus. Opin. 562. nu. 1. 113
2 OMISSIO minimæ ſolennitatis non nocet, nec obeſſe poteſt. Opin. 501. nu. 1. 47
1 ONVS probandi notariatum pertinet ad producentem eius inſtrumentum, non ad eum, contra quem producitur. Opin. 379. nu. 1. 351
1 Onus probandi, quòd meretrix ſit chriſtiana, pertinet ad fiſcum. Opin. 391. num. 2. 357
2 Onera taxarum, equorum, & hoſpitationis militum, ſunt onera realia. Opin. 823. nu. 3. 315
1 OPERA mortua proficiunt ob bona temporalia. Opi. 109. num. 11. 100

Opera mortua ſatisfactoria ſunt, cùm homo permanens in peccato mortali poſſit ſatisfacere pro ſeipſo, licèt non ſint meritoria ad vitam æternam.ibi n.12. ea.

1 O P I N I O *aliqua ſingularis, aut peregrina non eſt attendenda in iudicando, vbi habemus communem, ſed illam ſequi debemus. Opin 398. n4.* 363

Opinio ſingularis, vbi datur opinionum conflictus, non ſolùm lege expreſſa conuinceretur, ſed etiam per rationes, & argumenta neceſſaria, & concludentia. ibi numero 28. 365

Opinio communis ita à iudicante ſeruanda eſt, vt ab ea recedere non ualeat propter ſententiam Gloſſæ contrariam.ibi nu.37. 366

Opinio communis regulariter illa dicitur, quæ plurium Doctorum illuſtrium, vel grauium authoritate iuuatur, ſcilicet quæ habet plures Doctores pro ſe. ibi numero 43. ea.

Opinio Doctorum, vbi deficit lex, pro lege ſeruatur. ibi numero 55. 367

1 *Opiniones communes ſemper reperiuntur fundatæ in viſceribus, & anima legis, & in ſolidis rationibus, & ideò ſacroſanctæ meritò appellantur. Opinione 398. numero 58.* 369

2 O P P O N E N S, *teſtatorem fuiſſe furioſum, vel inſanum, vel ebrium, vel mente captum tempore conditi teſtamenti, tenetur hoc probare, tanquàm fundamentum ſuæ intentionis; aliàs ſuccumbit. Opin.544. numero 4.* 59

Opponens defectus, & crimina contra teſtes. Vide in uerbo Teſtium.

3 *Opponens teſtem eſſe excommunicatum vel infamem, non facit retardare eius examinationem, ſed hæc exceptio reſeruatur in fine iudicij, niſi pars eam vellet incontinenti probare. Opin 977 nu.4.* 102

1 O R D O *ſacer ligamina patriæ poteſtatis non diſſoluit. Opin.318.num.4.* 297

2 *Ordo ſacer, aut promotio ad ſacros ordines ante legitimam ætatem concedenda non eſt ſub pœnis tam ſuſcipientis, quàm promouenti.Opi.563.nu.1.* 113

2 O R D I N A T I O, *ſtatutum, vel prohibitio per laicos in præiudicium eccleſiæ, aut eidem ſubditorum facta per indirectum non ualet nec tenet. Opin.799. numero 1.* 280

1 O R D I N A T V S *ad titulum patrimonij tenetur neceſſariò facere mentionem de illo titulo patrimonij. Opin.82.num.2.* 72

2 *Ordinatus, ac promotus ad ſacros ordines ante legitimam ætatem, non poteſt tales ordines exercere, niſi accedente legitima ætate ipſius; qua accedente impedimentum ceſſat, & tunc poſſet in ordinibus ipſis ſuſceptis miniſtrare, ac eorum vſum exercere. Opinione 563. numero 2.* 113

Ordinatus ac promotus ante legitimam ætatem, non eſt ſuſpenſus ipſo iure, ſed eſt ſuſpendendus. ibi n. 3. ea.

Ordinatus ante legitimam ætatem, vel extra tempora, vel abſque ſui ordinarij licentia, & abſque literis dimiſſorijs ab alieno Epiſcopo, eſt ipſo iure ſuſpenſus; et celebrans interim, efficitur irregularis, à ſolo Pontifice abſoluendus, & beneficio priuari poteſt. ibi numero 4. 114

2 O R I G I N A R I V S *non dicitur quis loci, in quo natus eſt caſu, vel tranſeundo, ſecundùm communem opinionem: licèt alia contraria ſententia ſit etiam communis. Opin.804.nu.2.& 4.* 283

3 O S C V L V M *luxurioſum eſt peccatum mortale, remiſſiuè Opin.1060.nu.6.* 173

Oſculum quod in ſignum pacis, & veri amoris præſtatur, non ſolùm peccatum non eſt, ſed potius virtutis, ſicut & pax ipſa, cuius eſt ſignum. ibi nu.8. 174

Oſculum, quod cauſa ſolicitandæ carnis præſtatur, non ſolùm non eſt peccatum, ſi coitus ille, ad quem dirigitur, licitus eſt, vt in coniugibus contingit, ſed potius eſt virtutis: ſicut & ipſe coitus eſt actus iuſtitiæ. ibi numero 9. ea.

3 O S C V L A N S *mulierem per vim in Regno Neapolitano, punitur pœna ultimi ſupplicij, & confiſcationis omnium bonorum mobilium, & ſtabilium. Opin. 1060.num.7.* 173

DE LITERA P.

1 P*ACTV M, quòd pater teneatur educare filium, cui conſignauit partem ſuam, non valet, etiam ſi pactum hoc iuratum ſit. Opin. 45.num.5.* 41

Quod declaratur, niſi filius partem ſuam ſibi datam perdidiſſet dolo, vel eius lata culpa.ibi nu.6.& 7. ea.

2 *Pactum, per quod renunciatur beneficio ceſſionis bonorum, non valet. Opin.183.nu. 2.* 155

Pactum, ne debitor bonis cedere poſſit, etiam iuramento firmatum, non tenet.ibi nu.3. ea.

Pactum, quo debitor ſe obligat ad carceres, etiam iuramento firmatum, non valet.ibi nu.4. ea.

1 *Pactũ quòd donatio reuocari nequeat rõne cuiuſcunque ingratitudinis committendæ non valet nec tenet, niſi fuerit iuratum; nã tũc ingratitudo futura nõ poſſet remitti, & pactũ firmatur iuramento: ſecundũ vnam communem opinionem, licèt altera opinio contraria ſimiliter communis appareat.Opi.224.n.1.* 228

1 *Pactum ſimile procedit in dote promiſſa, in materia de qua author ibi loquitur. Opin. 227. nu. 4.* 230

1 *Pactum contra publicam utilitatem, etiam ſi iuramento vallatum ſit, non debet ſeruari. Opinione 415. numero 3.* 379

2 *Pactum non ualet, nec tenet, vt alter ludentium non poſſit ad libitum recedere á ludo, & dicere*, Tiemmi il giuoco. *Opin. 468 .num. 16.* 19

2 *Pactum nudum de iure ciuili non producit obligationem efficacem, & ſic non parit actionem, ſed exceptionem: quia vbi non eſt cauſa, ibi non eſt cauſatum; ſed in pacto nudo non eſt cauſa, ergo non parit actionem, quæ eſt cauſatum. Opin. 568. nu. 1.* 117

2 *Pactum nudum tam de iure ſtricto ciuili, quàm canonico, in foro contentioſo, non producit actionem, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia cõtraria ſimiliter communis ſit, quòd de iure canonico omnis conuentio, etiam nuda efficax ſit. Opinione 569 numero 1.* 118

Pactum nudum iuramento firmatum, de iure ciuili producit actionem, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſecernatur, quòd de iure ciuili prædictum pactum non pariat actionem, ibi nu. 2. ea.

Pactum nudum ſit validum data fide. ibi nu. 3. ea.

Cætera vide in verbo, Fides.

2 *Pactum nudum in foro mercatorum, vbi ex forma ſtatuti, vel conſuetudinis generalis totius* Italiæ *proceditur ex æquitate, producit actionem. Opinione 570. numero 1.* 119

Pactum nudum exequi poteſt manu regia, & ſic per habentem talem manum regiam ab Imperatore, ac Rege noſtro, ſuoque concilio, ſeu ab alio, non recognoſcente ſuperiorem, exequi tenetur pactum nudum. ibi numero 2. ea.

Pactum nudum geminatum ſuper eadem re parit actionem: quia cùm ſit geminata promiſſio, arguit maiorem deliberationem. ibi nu. 3. ea.

Pactum nudum quodcunque propriè geminatum, eſt conſtitutum. ibi nu. 4. ea.

Pactum nudum geminatum producit actionem, ſi ex interuallo, & diuerſis temporibus geminatio fieret, non autem incontinenti. ibi nu. 5. ea.

Pactum nudum factum in iudicio producit actionem, dummodò tendat ad iudicium iuuandum, ſeu tendat ad pertinentia, atque ſpectantia ad ipſum iudicium principaliter, vel acceſſoriè. ibi nu. 6. 120

Pactum nudum propriè eſt, quando aliquis promittit non interrogatus, & alius acceptat. ibi nu. 7. ea.

Pactum nudum fit pluribus modis, & præſertim cùm tacitè fit. ibi num. 8. ea.

2 *Pactum, quòd ſcriptor ſtet in compedibus donec ſcripſerit librum, ac opus perfecerit, valet: niſi ipſe ſcriptor promoueretur ad aliquam dignitatem. Opin. 571. numero 1.* 120

2 *Pactum nudum cognoſcitur ex tribus, ſcilicet, quando ſecum non habet dationem, factum, vel ſtipulationem. Opin. 572. num. 2.* 120

Pactum in dubio intelligitur de nudo. ibi nu. 3. ea.

Pactum nudum de iure canonico producit actionem, ſecundùm regulam generalem fundatam in iure canonico. ibi numero 4. 121

Pactum nudùm de iure canonico producit actionem: quia in foro canonico proceditur de æquitate: nec illud ius conſtituit differentiam inter ſimplicem loquelam, & aliam. ibi nu. 7. ea.

Pactum nudum producit actionem non tantùm in foro canonico, ſed etiam in foro ſeculari in omnibus terris ſubiectis eccleſiæ. ibi nu. 8. ea.

Pactum nudum parit actionem nõ ſolùm in omnibus terris Eccleſiæ, verùm etiã in terris Imperij. ibi nu. 9. ea.

Pactum nudum parit actionem in curia mercatorum, atque etiam vbi proceditur ſecundùm æquitatem de bono, & æquo: & conſequenter mercatores, & nummularij agunt inter ſe ex pacto nudo. ibi nu. 11. ea.

Pactum nudum, etiam de iure canonico non parit actionem, vbicunq; eſſet initum dolo, & metu. ibi n. 12. ea.

2 *Pactum vel conuentio facta de ſtando iuramento, ſeu dicto alicuius licèt valeat; tamen pars non debet eſſe præſens tempore declarationis faciendæ: ſiquidem non poſſet reuocare illam promiſſionem de ſtando iuramento aduerſarij. Opin. 573. n. 2.* 122

2 *Pactum, quòd ab arbitri ſententia appellari poſſit, valet. Opin. 574. num. 1.* 122

Pactum contra bonos mores initum eſt ipſo iure nullum. ibi num. 2. ea.

Pactum quando eſſe diſcernatur contra bonos mores, colligitur ex exemplis traditis per Baldum, remiſſiuè. ibi numero 4. ea.

Pactum dicitur contra bonos mores quando nõ poſſet ſeruari ſine diſpendio ſalutis æternæ. ibi nu. 5. ea.

Pactum quando non intereſt, & nullam parit contrahentibus vtilitatem non valet: & præſertim quando conſiſteret in faciendo; ſecùs quando conſiſteret in iure transferendo. ibi nu. 6. ea.

Pactum de ponendo ſe in manibus inimici eſt nullum, & fruſtratorium. ibi nu. 7. ea.

Pactum contra ius diuinum eſt penitus nullum, atque inualidum. ibi nu. 8. 123

Pactum appoſitum contra naturam contractus, etiam iuramento vallatum non tenet. ibi n. 10. ea.

Pactum inhoneſtum nullam obligationem inducit. ibi numero 12. ea.

Pactum turpe, & vergens in periculum animarum non eſt obligatorium. Et dicitur pactum turpe, etiam quòd res ſuper qua interponitur non ſit turpis, & pactum contra ius dicitur turpe. ibi nu. 13. ea.

2 *Pactum initum inter partes, quòd ſolutio probari non poſſit, niſi mediante inſtrumento, vel ſcriptura, non valet. Opin. 575. nu. 1.* 123

2 *Pactum expreſſum factum ab ingrediente monaſterium in profeſſione ipſa regulæ monachalis, quòd liceat ſibi retinere proprietatem aliquorum bonorum, vitiat in totum religionis ingreſſum, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria appareat ſimiliter communis, quòd huiuſmodi pactum non valeat, ſed ingreſſus, & profeſſio valida remaneat. Opinione 576. numero 1. charta* 124

2 *Pactum cõuentio, ſeu promiſſio facta ſub futuro fortunæ, vel con-*

vel conditionis euentu, quales ſunt le ſcommeſſe, *valent; quoniam dubius fortunæ euentus non facit contractum illicitum; & obligati ſoluere tenentur; & quæſita ex tali pacto per victores, etiam in foro conſcientiæ, non ſunt reſtituenda. Opinione* 577. *numero* 1. 124

2 *Pactum inter aliquos initum de futura ſucceſſione quærenda non ualet ſine conſenſu eius, de cuius ſucceſſione agitur: quia turpe eſt ac moribus contrarium pactum fieri ſuper viuentis hæreditate abſque eius conſenſu. Opin.*578 *nu.*1. 125

P*actum, quòd vltra dotem poſt mortem parentum mulier habere poſſit hæreditatem non valet: nec valet pactum de futura ſucceſſione viuentis quærenda, ſi fieret ſub nomine quotæ hæreditatis. ibi nu.*3. *ea.*

Pactum de futura ſucceſſione quærenda non valet, etiam ſi fuerit iuramento firmatum: quia tale pactum eſt contra bonos mores. ibi nu. 4. *ea.*

Pactum de futura ſucceſſione quærenda valet, quando ille de cuius ſucceſſione agitur conſentiat; & in tali conſenſu perſeueret vſque ad mortem. ibi numero 5. *ea.*

Pactum de futura ſucceſſione quærenda efficax redditur, quando foret in certis bonis ſingulariter expreſſis, vel ſub nomine quotę bonorum, non autem ſub nomine quotæ hęreditatis. Et hoc procedit, dummodò non fiat pactũ de omnibus bonis præſentibus, & futuris. ibi numero 7. *ea.*

P*actum de futura ſucceſſione incerti hominis in genere valet. ibi nu.*8. 126

P*actum de futura ſucceſſione quærenda valet, quando veniret ex neceſſitate contractus præambuli. ibi numero* 9. *ea.*

*Pactum de futura ſucceſſione quærenda valet, ſi eſſet reciprocum ibi nu.*10. *ea.*

P*actum de futura ſucceſſione viuentis quærenda, tanquã plenum triſtiſsimi euentus non valet. Quod ampliatur in ſeptem caſibus, & in ſeptem alijs limitatur remiſsiuè. ibi num.*11. *ea.*

2 P*actum de retrouendendo factum infra certum tempus, vel abſque aliqua temporis præfinitione, & ſic quandocunque ſeu in perpetuum, & in infinitum; cenſetur triginta annorum ſpatio terminatum: & venditor rem venditam, reſtituto pretio venditionis, poteſt infra pręmiſſum tempus redimere: ſed tranſactis* 30. *annis, pręſcriptio dicti temporis obſtaret agenti ex pacto allegato de retrouendendo, etiam ſi tale pactum eſſet iuratum, & adiectum, non obſtante quacunque præſcriptione: quia facultati præſcribendi renunciari non poteſt, quin præſcribi poſſit ſpatio triginta annorum. Opin.* 579. *num.*1. 126

P*actum de retrouendendo poteſt exerceri contra tertium poſſeſſorem; ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariã ſimiliter cõem, venditor primus à ſecundo emptore, ſeu ſingulari ſucceſſore rẽ uenditã auocare nequit. ibi n.*2. 127

2 *Pactum de non præſcribendo confirmatur per iuramentum. Opin.*626.*nu.*2. 152

2 P*actum per errorẽ interpoſitũ, ſeu diuiſio inter fratres facta per errorẽ retractari debet. Opi.*730.*n.*3. 233

2 *Pactum, ſtatutum uel conſuetudo introducta ad dandum, et tradendũ aliquid publicæ vtilitatis cauſa, veluti pro fabrica conſtituenda vel faciendis paramentis pro conſequendo ſpiritualia, non eſt obſeruandum. Opin.*820. *numero* 1. 313

P*actum vel ſtatutũ factũ poſt traditionem rerum ſpiritualiũ ad dandum aliquid vel tradendum publicæ utilitatis cauſa, veluti pro fabrica cõſtruenda & ſimilib⁹ pro cõſequẽdo ſpiritualia eſt obſeruandũ. ibi n.*2. *ea.*

3 P*actum gratuitum an videatur prohibitum, ſi lex prohibet tranſactionem ſuper alimentis futuris: Opinione* 1002. *num.*4. 121

3 *Pactum de retrouendendo poſt triennium non facit contractum ſimulatum, niſi in facto fœneratorio. Opin.* 1030. *num.* 5. 143

2 *Pacto ſeu conuentioni de ſtando dicto alterius ſuper damnis, expenſis, & intereſſe ſtatur, ſi eius dictũ eſt æquũ: ſed ſi eſt iniquum, reducitur ad arbitriũ boni viri: quia ſic intelligitur conuentum. Opi*.573.*nu.*1. 121

1 *Pacta de quota litis, & immenſi ſalarij facta etiam cum iuramento non ualet. Opin.*38 *num.*2. 34

2 P*actorum genera tria ſunt. Opin.*572. *nu.* 1. 120

1 P*APA poteſt concedere clerico priuilegium teſtandi, & de rebus ex beneficio acquiſitis diſponendi: cùm ad ipſum vniuerſarum eccleſiarum plena diſpoſitio pertineat. Opin.*101.*num.*8. 92

P*apa poteſt concedere facultatem teſtandi clerico de fructibus, & redditibus beneficij, vbicunque moueretur ex iuſta cauſa. ibi num.* 9. *ea.*

*Et quę ſit iuſta cauſa, Vide ibi num.*10. *ea.*

1 *Papa non ſolet concedere abſolutionem ab excõmunicatione incurſa ob iniectionem manuum in Prælatum propter criminis atrocitatem. Opin.*104.*n.*2. 94

1 P*apa non poteſt diſpenſare, vt clericus non teneatur ad officium, quamuis poſsit diſpenſare ſuper tempore commutationis ipſius officij. Opin.*109.*nu.*7. 99

1 *Papa ſolus & pręſertim in concilijs generalibus poteſt interpretari ſacram Scripturam, canones condendo ab omnibus ſeruandos. Opin.* 153.*nu.*3. 238

P*apa poteſt aliquibus locis concedere priuilegium, vt nõ teneantur ad decimas. ibi nu.*11. 139

*Papa poteſt concedere fratribus minoritanis immunitatem non ſoluendi decimas quaſcunque etiam papales, & tã de bonis pręſentibus quàm futuris. ibi n.*12. *ea.*

1 *Papa vel Imperator caſſans ſtatuta, ſeu conſuetudines, non videtur caſſare ſtatuta iuramento confirmata. Opinione* 159.*nu.*2. 141

1 P*apa poteſt iuramentum remittere, & ſuper eo diſpenſare & moratoriam concedere debitoribus, per inſtrumenta iurata. Opin.*176.*nu.*9. 151

1 *Papa, in caſu, quo poſſet ab alto iudicari, non deberet in ius vocari ſine venia. Opin.*317.*nu.*4. 296

1 *Papa eſt ſupra Imperatorem, & omnes Reges. Opinione* 369. *num.*19. 341

*Papa deponere poteſt ex cauſa Imperatorem ab Imperio. ibi nu.*21. *ea.*

Papa diſpenſat cum homicida uoluntario laico. ibi numero 38. 343

*Papa contra ius diuinũ reſcribere valet in aliquo particulari caſu, illud diſtinguendo, & limitando. ibi n.*40. *ea.*

Papa eſt cauſa cauſarum, & nemo petere poteſt rationem ab eo ſibi reddi eorum, quæ agit. ibi nu. 41. ea.

Papa dicitur omnia, & ſuper omnia, ac poteſt omnia, etiam ſupra ius, & contra ius. ibi nu. 42. ea.

Papa eſt Dominus dominantium, & Rex Regum. ibi numero 43. ea.

Papa habet plenam iuriſdictionem, & alij Principes ſemiplenam. ibi nu. 44. ea.

Papa habet plenitudinem poteſtatis. ibi nu. 45. ea.

Papa non diſpenſat in his, quæ pertinent ad articulos fidei. ibi num. 46. ea.

Papa etiam verè habet temporalem poteſtatem in toto Chriſtiano orbe, etiam ſupra Imperatorem, & ſic omnium eſt iudex; habetque vtriuſque gladij poteſtatem, & habet ordinariā poteſtatē in iudicando cauſas totius mundi; & in conferendo beneficia, & adminiſtrando: quia omnium eſt iudex. ibi nu. 58. 344

2 Papa poteſt committere iudicibus laicis cauſas criminales clericorum: & tunc iudicabunt non tam ex propria iuriſdictione, quàm ex iuriſdictione eccleſiæ ipſis demandata. Opin. 440. nu. 5. 1

Papa poteſt concedere laicis poteſtatem conferendi beneficia. ibi num. 6. 2

Papa poteſt delegare laico, vt aliquem excommunicet; ſecùs verò Epiſcopus, qui non poteſt. ibi numero 7. ea.

Papa non poteſt conferre iuriſdictionem ordinariam laicis in clericos, ſed delegatam ſic, & laici talem iuriſdictionem tempore vel conſuetudine acquirere nequeunt. ibi num. 8. ea.

2 Papa ex conſenſu vtriuſque ſponſi poteſt diſpenſare circa matrimonium nondum conſumatum copula carnali, ſubſiſtente cauſa legitima, vt quis accipiat aliam vxorem. Opin. 580. nu. 1. 127

Papa non poteſt diſpenſare ſuper matrimonio conſumato. ibi nu. 2. ea.

Papa poteſt ſeparare ſtatum monachalem, & diſpenſare cum monacho, vt accipere vxorem queat, euadatque ſimiliter ſecularis. ibi nu. 3. 128

2 Papa in beneficialibus obtinet pleniſſimam poteſtatem, tam in conferendo, quàm in auferendo, etiam poſtquàm contulit Opin. 581. nu. 1. 128

Papa non poteſt priuare clericum beneficio eccleſiaſtico ſine iuſta cauſa, ſecundùm communem opin. relatam ſub num. 4. licèt magna cohors Doctorum inhæreat opinioni contrariæ. ibi nu. 2. ea.

Papa poteſt priuare clericum beneficio, ratione imminentis ſcandali, ſecūdùm communem opinionem: quia potius expedit reipublicæ, quòd quis re propria priuetur, quàm quòd ſcandalum oriatur: & dicitur infra ibi num. 4. ibi nu. 3. 129

Papa de plenitudine poteſtatis priuans clericum beneficio eccleſiaſtico cum cauſa vel ſine cauſa, cuius titulum canonicum habeat, tenetur eidem prouidere de alio æquè bono, vel de compenſatione totius læſionis & damni paſſi. ibi nu. 6. ea.

Papa licèt poſſit de plenitudine poteſtatis ad libitum clericum priuare beneficio eccleſiaſtico: tamen hoc non procedit in bonis patrimonialibus ipſius clerici. ibi numero 7. ea.

Papa non poteſt priuare Epiſcopum ſuo epiſcopatu ſine cauſa. ibi num. 8. ea.

Papa poteſt minuere, imò penitus tollere penſionem de plenitudine poteſtatis, etiam ſine cauſa. ibi numero 9. ea.

2 Papa cùm mandat alicui prouideri de beneficio proximè vacaturo, includitur beneficium, quod vacabat tempore datæ. Opin. 582. nu. 1. 129

2 Papa in terris Regis non habet iuriſdictionem quò ad tēporalia. Opin. 583. nu. 1. 130

Papa in terris Imperij legitimare non poteſt. ibi numero 2. ea.

2 Papa non poteſt de aliquo crimine accuſari, conuinci, ac damnari, etiam ſi delictum notorium & ſcandaloſum foret, & ipſe corrigibilis eſſet; niſi de crimine veræ hæreſis, & propria; & vbicunque eſſet dubius in fide, ac in uno articulo fidei erraret. Opin. 584. nu. 1. 130

Papa poteſt legitimare, vide in uerbo Legitimare.

2 Papa non cenſetur, nec præſumitur in dubio præiudicare, iuripatronatus laicorum, niſi illi expreſsè derogauerit. Opin. 585. nu. 1. 130

Papa in dubio non præſumitur velle vti plenitudine poteſtatis, niſi hoc expreſsè conſtet: nam ipſe magis cauere debet ab iniuſtitia, quàm alius; & ſic debet conſtare de eius voluntate, quòd vti velit plenitudine poteſtatis, quia in dubio non præſumitur, ſed potius præſumitur circumuentus. ibi nu. 2. ea.

Papa in dubio præſumitur vti voluiſſe clauſula de plenitudine poteſtatis. ibi num. 3. 131

2 Papa eximendo monaſterium à decimis, in conſequentiam præiudicat laicis, quibus decimæ debentur: quia non attenditur præiudicium, quod venit in conſequentiam. Opin. 635. num 4. 158

2 Papa pōt concedere priuilegium, vt religioſi eximātur à decimarum præſtatione. Opin. 641. nu. 1. 163

Papa per priuilegium poteſt eximere religioſos à præſtatione decimarum. ibi nu. 2. ea.

2 Papa eſt ſubditus legi naturali, & diuinæ, vt cæteri homines, & in eum cadit ſimonia, & peccatum ſimoniæ quò ad Deum: & non incurrit pœnas iuris poſitiui, cui non ſubeſt. Opin. 724. nu. 4. 223

Papa ſi ex cupiditate, & accepto pretio, non ex malitia confert beneficia, non incurrit ſimoniam: quia in dubio præſumitur, quòd non animo vendendi eccleſiaſtica beneficia munera receperit. ibi nu. 5. ea.

2 Papa committere poteſt cauſam iudici ſuſpecto ex certa ſcientia, recuſatione remota. Opin. 866. n. 24. 411

Papa de plenitudine poteſtatis poteſt ratificare ſententiā prolatam à iuriſdictione carente. ibi nu. 25. ea.

3 Papa duobus teſtibus poteſt conuinci, & condēnari. Opi. 915. nu. 2. 40. & Opin. 996. nu. 2. 117

3 Papa poteſt diſpenſare, quòd conſtitutus in peccato mortali non repellatur à teſtimonio. Opi. 971. nu. 14. 99

2 Papa veſtibus, & ornamentis priuata perſona utens, tenetur pœna capitali. Opin. 540. poſt nu. 15. 96

2 Papæ narratiua alicuius delicti in præiudicium tertij nō probat niſi in antiquis, & cum adminiculis. Opi. 639. numero 4. 163

Papæ verbis aſſertiuis in materia beneficiali ſtandum nō eſt; et ipſa uerba nemini pīudiciū inferrēt. ibi. n. 5. ea.

P A-

2 PARENTES ac aſcendentes inſtituti per filios in eorum teſtamentis, & grauati reſtituere hæreditatem poſt eorum mortem, poſſunt detrahere duas quartas, ideſt legitimam, & Trebellianicam; quemadmodum detrahit filius grauatus à patre. Opin. 459. num. 4. 10

3 Parentes, fratres, & alij domeſtici poſſunt innocentiam rei accuſati probare, niſi contra ipſos adeſſent alij teſtes. Opin. 960 num. 10. 86

3 PARS debet citari non ſolùm ad uidendum teſtes produci, & iurare, ſed etiam ad illorum examinationem videndum; cùm depoſitio, & examinatio magis præiudicare poſſit quàm iuramentum. Opin. 966. numero 4. 93

Pars debet citari viſura iuramẽta teſtium productorum contra eam, non ſolùm in cauſis ordinarijs, ſed etiam in ſummarijs, in quibus proceditur ſummariè, ſimpliciter, & de plano, & abſque ſtrepitu, figura iudicij, & omni prorſus tela iudiciaria remota. ibi numero 5. ea.

Pars vbicunque citata non extet ad uidendum iurare teſtes, examen eſt nullum: ſanatur illud tamen ſi cum interrogatorijs ſunt examinati per commiſſionem. ibi num. 9. 94

3 Partes paciſcentes inter eas de ſtando dicto unius teſtis, non poſſunt recedere à tali pacto, & conuentione, etiam antequàm teſtis declararet, & deponeret eius uoluntatem. Quod limitatur ubicunque ſuperueniſſet iuſta cauſa iuramentum, & electionem reuocandi. Opin. 932. num. 4. 68

Partes poſſunt remittere iuramentum teſtibus. ibi numero 6. 69

Partes quando conſentirẽt in perſona tantùm teſtis, non autem in eius dicto, poſſunt opponere dicto eiuſdem teſtis. ibi num. 10. ea.

2 PARTICIPIVM de ſui natura non denotat, neque importat neceſſitatem, niſi ratione ſubiectæ materiæ, aut ubi oppoſitum fuit verbum eſt, aut ſunt. Opin. 586. num. 1. 131

2 PASCHALIS Turcanicus Aquilanus V. I. D. introduxit ius congrui in Ciuitate Aquilæ, laudatur. Opin. 381. poſt num 2. verſ. Et dum eſſet. char. 324. & Opin. 832. poſt num. 38. verſ. Et cùm nequiuerim. char. 329. vbi inſeritur quæſtio eiuſdem ſatis utilis in materia ſimulationis, & pragmaticæ cenſualis prohibentis contra inſtrumentum annui cenſus nullam opponi poſſe exceptionem, præter ſolutionis &c.

1 Paſtor non tenetur ad emendam boum combuſtorum in capanna ſua, receptorumque in ea nocturno tempore. Opi. 419. num. 5. 398

1 PATER, ſeu maritus licèt poſſint impunè adulteros occidere, tamen non poſſunt committere alteri licentiam propria authoritate occidendi adulteros. Opin. 33. num. 10. 27

Pater licentiam proprio filio committere poteſt occidendi adulteros propria authoritate. ibi num. 11. ea.

Pater, & filius eadem perſona reputantur. ibi numero 12. ea.

Pater, & filius pro una perſona tantùm ſoluunt tributũ unicuique perſonæ impoſitum; quia cenſentur una eademque perſona. ibi num. 13. ea.

Pater, & filius ſunt copulati nexu diuino. ibi num. 15. char. 28

Pater nomen, non ſolùm naturæ nomen apparet, ſed religionis etiam, & reuerentiæ. ibi num. 18. ea.

Pater dicitur ſuperior, cui filius obedire tenetur. ibi numero 20. ea.

1 Pater tanquàm legitimus adminiſtrator filij minoris carentis tutore, vel curatore, poteſt alienare bona aduentitia immobilia ipſius filij, in quibus habet uſumfructũ ſine decreto iudicis ob cauſam neceſſariam æris alieni. Opin. 42. num. 1. 39

1 Pater tenetur præſtare alimenta filio de iure naturali. Opin. 45. num. 1. 40

Pater poteſt denegare alimenta filio, ubicũque filius poſſet viuere à ſeipſo, & exprimitur num. 11. ibi numero 2. ea.

Pater non ſolùm tenetur alere filium, ſed etiam eius vxorem, & filios. quod declaratur. ibi num. 9. 41

1 Pater quando inſtitueret filium, & nepotem hæredes, nõ intelligerentur pater, & filius inſtituti, ac vocati ſimul & eodem gradu: ſed hoc caſu filius primo gradu inſtitutus, & nepos ſubſtitutus videtur. & ſic alternatiua poſita inter perſonas, inter quas cadit affectio, vel ordo charitatis, ſemper intelligitur ordine ſucceſſiuo. Opin. 46. num. 2. 42

1 Pater verberans filium clericum non incidit in excommunicationem aliquam. Opin. 104 num. 12. 95

1 Pater ſtipulans rem emphyteoticam pro ſe, & ſuis filijs, ordine ſucceſſiuo ſtipulari cenſetur, & ſic durante uita patris, primò ad ipſum emphyteoſis ipſa ſpectat, & poſt eius mortem, ad eam filij, filiæq; admittuntur. Opin. 250. num. 1. 245

1 Pater in teſtamento poteſt feudum hęreditarium prælegare vni filiorum. Opin. 284. num. 2. 267

1 Pater, mortuo marito filię ſuę, non habet actionem ad dotem aduentitiam ipſius filię: quia illius dotis aliter adminiſtrator non eſt, & conſequenter ſoli filię exiſtenti in patria poteſtate, ad dotem repetendam actio ipſa conceditur; ſecùs eſt in dote profectitia promiſſa, & tradita à patre, vel eius contemplatione. Opin. 302. num. 14. 276

Pater generaliter filio donare permittens, non poteſt ex tali permiſſione cauſa mortis donare, niſi hoc ſpecialiter ei pater permitteret. ibi num. 41. 279

1 Pater neceſſariò tenetur filios inſtituere, vel exhæredare, & illis legitimam honorabili titulo inſtitutionis relinquere; aliàs teſtamentum non ualeret, vt ibi exactiſſimè diſcurritur. Opin. 305. num. 1. 284

2 Pater in teſtamento poteſt feudum prælegare uni filiorum, quando feudum eſt hęreditarium: quia in tali feudo nullus, niſi hęres, ſuccedere poteſt. Opin. 307. num. 4. 286

Pater poteſt in uita probare ingratitudinem filij, ac procurare examinationem teſtium ad futuram rei memoriam, ſuper tali ingratitudine. ſed hęc examinatio, & teſtium receptio debet fieri ritè, & rectè, exhęredato formiter citato, ibi num. 7. ea.

Pater non ſolùm exprimere, ſed etiam probare tenetur cauſas exhęredationis. vide in uerbo Exhęredationis.

Pater

Pater non tenetur dotare filiam, quæ peccauit in corpus ſuum. vide in verbo Filia.

1 Pater luxurioſè viuens poteſt filiam luxurioſè viuentem exhæredare. Opin. 308. num. 2. 287

1 Pater tenetur dare dotem filiæ iam nuptæ de eius conſenſu. Opin. 327. num. 1. 303

Pater non perdit vſumfructum, quem habere debet iure patriæ poteſtatis in bonis filij, qui matrimonium contraxit ſine eius conſenſu; ſecus ſi eius conſenſu. ibi num. 9. 304

1 Pater relinquens filiæ mille ſi nupſerit, & centum ſi ingrediatur monaſterium, poterunt peti mille à monaſterio; & ea conditio tanquam turpis reijcitur. Opi. 329. num. 1. ea.

Limita niſi pater ipſe expreſſè declaret. ibi verſ. Sed interpretatur. char. 305

Limita etiam in alijs duobus caſibus remiſſiuè. ibi uerſ. Limitatur etiam. ea.

1 Pater non imputat in ſuam portionem tempore diuiſionis dotem ab auo filiæ ſuæ præſtitam: et ſic dotata nepte ab auo, pater ipſius poſt mortem aui non tenetur in partem ſuam imputare. Opin. 338. num. 3. 310

1 Pater licèt filijs primi gradus Trebellianicam prohibere non poſſit, tamen hoc habet locum, quando vna quarta detrahi poſſet, ut quia purè fuiſſet grauatus filius per fideicommiſſum; ſecùs verò quando duas quartas detrahere poſſet, vt in caſu, quo grauatus eſſet ſub conditione, uel in diem: iſto enim caſu pater poſſet prohibere Trebellianicam, & filius haberet ſolummodò legitimam, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, pater non poteſt prohibere Trebellianicam ipſam. Opin. 358. nu. 4. 331

2 Pater in uita ſua poteſt legitimari facere filium naturalẽ abſque alicuius citatione; etiam quò ad feuda, in præiudicium agnatorum. Opi. 454. num. 1. 6

2 Pater de iure communi non tenetur ad pœnam ratione legitimæ pro filio condemnato ex delicto. Opin. 455. num. 8. 8

2 Pater à filio inſtitutus, & grauatus reſtituere ſub conditione, fructus non lucratur ex toto, ſed in Trebellianicam tanquam extraneus hæres imputare debet. Opin. 459. num. 5. 10

2 Pater non poteſt diſponere in teſtamento ſuos filios ſtare, ſeu uiuere in communione paterna: quia nec quis cogitur ſtare in communione perpetua, etiam ſi iuraſſet. Opin. 460. num. 2. 11

Pater licèt non poſſit grauamen imponere legitimæ filij, tamen poteſt prohibere eius alienationem vſque ad certum tempus; cùm talis prohibitio contineat fauorem liberorum, ibi num. 3. ea.

Pater prohibens alienationem ſimpliciter, tunc bona poſſent alienari uſque ad integram legitimam: & ſic ſimplex prohibitio alienationis quantum ad legitimã nihil operatur. ibi num. 4. 12

2 Pater, & mater ſimul ſe obligantes pro dote communis filiæ, adhuc non uidetur mater animo donandi ſe obligaſſe, ſed intercedendi pro uiro, & repetendi. Opin. 484. num. 9. 35

Pater licèt promittat dotem filiæ de bonis paternis & maternis; nihilominus filia poteſt conſequi dotem integram de bonis patris, & petere bona materna. quod explanatur. Opin. 484. num. 8. & 13. ea.

Petere tenetur de bonis ſuis proprijs dotare filiam. ibi num. 15. 36

2 Pater tranſiens ad ſecunda uota non remouetur à tutela filiorum ſuorum. Opin. 535. num. 8. 87

2 Pater tenetur dare dotem, aut alimenta filiæ, ac filijs diuitibus & habentibus vnde ſe alere, & dotare queãt, ſecundum cõmunem opinionem; licèt magna caterua Doctorum contrariam ſententiam amplectatur. Opin. 587. num. 1. 131

Pater vt tenetur filiam nuptam dotare: ita filiam etiam monaſterium ac religionem ingreſſam. ibi numero 2. ea.

2 Pater tenetur iure actionis dotare filiam, ſecundùm communem opinionem: licèt altera ſententia contraria appareat ſimiliter communis, uidelicet, quòd pater iudicis officio cogatur dotare filiam. Opin. 588. numero 1. 131

2 Pater acquirens, ſtipulans, paciſcens, emenſq; rem pro ſe, ſuiſq; filijs, & hæredibus, non uidetur ſimul acquirere, ſed ordine ſucceſſiuo; & conſequenter poſt mortem patris admittuntur filij in poteſtate: quia in dubio pater paciſcendo ſibi & filijs, cenſetur illis vt hæredibus paciſci. Opin. 589. num. 1. 132

Pater licèt ſemper videatur ſtipulari filijs vt hæredibus; tamen hoc non procedit ſi pater emphyteoſim pro ſe & filijs ſuis acquireret, non tanquam hæredibus, ſed ut à filijs acquiſiuiſſe uideretur, & pro uirilibus, non autem hæreditarijs portionibus admitterentur. ibi num. 2. ea.

2 Pater prius condito teſtamento filio impuberi, non poteſt in codicillis directam pupillarem ſubſtitutionem facere, ſed per fideicommiſſum ſubſtituere poteſt. Opin. 590. num. 1. 133

2 Pater filiæ ſuæ nubenti impari, & indigno ſine eius conſenſu, non tenetur dare dotem ſeù legitimam: quia iſta eſt iuſta cauſa exhæredationis, & denegandi dotem. Opin. 591. num. 1. 133

2 Pater in teſtamento ſuo diuidens omnia bona, uel maiorem partem inter filios, eo caſu, appellatione hæreditatis venirẽt etiam prælegata: quia talia prælegata ſuccedunt in locum portionis hæreditariæ. Opin. 592. num. 1. 133

2 Pater procuratorem poteſt conſtituere abſque conſenſu filij in aduentitijs ante litem conteſtatam. Opin. 593. num. 1. 134

2 Pater in bonis maternis, & quò ad proprietatem bonorum aduentitiorum agere non poteſt citrà conſenſum filij, dummodò non infans, & abſens ſit, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſecernatur, uidelicèt, quòd pater habeat ius agendi, & defendendi ſine filij conſenſu in bonis aduentitijs, & proprietate bonorum. Opi. 594. num. 1. 134

Pater agere poteſt in aduentitijs citrà conſenſum filij, vbicunque filius requiſitus ſit, & conſenſum patri in tali caſu præſtare nollet, dũmodò non adſit & urgeat iuſta cauſa contradicendi. ibi num. 2. ea.

Pater tanquàm legitimus adminiſtrator poteſt agere & defendere filium ſine conſeſu ipſius filij, quò ad vſumfructum bonorum aduentitiorum: in alijs autem bonis, in quibus non habet vſumfructum pater ipſe, non eſt legitimus adminiſtrator. ibi num. 3. ea.

Pater agens ad aduentitia ſine filio, tenetur cauere de rato reſpectu proprietatis. ibi num. 4. ea.

2 Pater, & filius confitentes in eodem inſtrumento recepiſſe dotem; vnuſquiſque tunc tenetur pro dimidia; & ſic ad quemlibet pro dimidia præſens dos intelligitur perueniſſe, & quilibet ipſorum pro rata tenetur. Opi. 595. num. 1. 134

2 Pater poteſt vendere filium vel pignori dare etiam inuitum propter neceſſitatem, & oppreſſionem famis. Opin. 596. num. 1. 135

Pater non poteſt uendere filium presbyterum ob oppreſſionem, ac neceſſitatem famis. ibi num. 2. ea.

Pater filium uēditum per eum ex neceſſitate famis, perueniens ad pinguiorem fortunam, cogitur illum redimere. ibi num. 3. ea.

Pater captiuus non poteſt dare in obſidem eius filium in locum ſui ipſius. ibi num. 4. ea.

2 Pater ſi quid legat filiæ, cenſetur etiam eo nomine non expreſſo pro dote legare: quod limitatur in fine duobus modis. Opin. 597. num. 1. 136

Pater legans filiæ, & eius vita durante ei dotem tradēs: dos ipſa tunc abſque dubio imputatur in legatum. ibi num. 2. ea.

2 Pater dotans filiam, ac ſtipulans ei dotem profectitiam reddi, ipſi filiæ ſine filijs decedenti omnibus excluſis ſuccedit: nec non in alijs bonis ex linea paterna, uidelicet ab auo, auiaque paterna prouenientibus. Nam in bonis à linea materna quæſitis pater ipſe præferendus eſt omnibus in ſucceſſione ab inteſtato. Opi. 598. num. 1. 136

2 Pater, & filius hodie in aduentitijs inter ſe efficaciter obligantur. Opin. 599. num. 1. 136

2 Pater habens filios, ingrediens religionem, non perdit vſumfructum aduētitiorum, & maternorum, ſed acquirit illum monaſterio pro toto tempore vitæ ſuæ, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat, videlicet, ipſum vſumfructum ſtatim reuerti ad filium. Opin. 600. num. 1. 137

2 Pater vſumfructum bonorum, quem in filij ſui bonis habet, non predit per monachiſmum, vel clericatum. Opin. 601. num. 1. 137

2 Pater iure hodierno eſt legitimus adminiſtrator in dote profectitia filiæ: licèt cùm ea nullam communionem habeat: & ipſi patri in huiuſmodi dote quæritur vſusfructus. Opin. 602. num. 1. 137

Pater habens duodecim filios excuſatur tam à muneribus perſonalibus, ſeu collectis quibuſcunque, quem etiam à patrimonialibus: nec perdit conſecutam immunitatem, etiam ſi poſt aliquis ex duodecim moriatur. Opin 603. num. 1. 137

Pater habens duodecim filios non excuſatur à contribuendo in refectione murorum. ibi num. 2. 138

Pater duodecim habens filios tenetur contribuere in ſubſidijs regijs non obſtante immunitate conſecuta ex ipſis filijs. ibi num. 3. ea.

2 Pater habet vſumfructum in omnibus bonis aduentitijs filij eo viuente; ſcilicet in quæſitis per filium tempore emancipationis; ſecùs in poſtea quærendis, in quibus nullum vſumfructum habet: nec in illis pater poteſt ſibi reſeruare vſumfructum. Opin. 604. numero 1. 138

2 Pater naturalis tenetur dūtaxat alere filiam, non autem dotare. quod procedit de iure canonico, & ciuili, & ſeruatur ubique, & explicatur, & num. 2. Opi. 605. num. 1. 138

Pater naturalis poteſt dotare filiam ſuam naturalem, ſi vult. ibi num. 2. ea.

2 Pater interueniens, ſeu promittēs quouis modo pro filio, non poteſt petere prius excuti filium principalem, ſed ipſe pater tenetur ſoluere vtì principalis. Opin. 606. num. 1. 139

2 Pater poteſt remittere iniuriam factam filio, etiam ex lege Cornelia deſcendentem, eo inuito, nec alius amplius agere poteſt. Opin. 607. num. 1. 139

2 Pater percipiendo fructus beneficiorum filij clerici, tenetur ad reſtitutionem eorum ſi extant, ſi uerò non extant, cogitur ad pretium eorundem fructuum: quia tales fructus ſunt peculium quaſi caſtrenſe filij, in quo patri nullum ius competit. Opin. 610. numero 6. char. 142

Pater præſtans filio clerico alimenta, dum percipit fructus beneficiorum ipſius filij, alimenta præſtita poteſt repetere, & compenſare in fructibus antedictis beneficiorum. ibi num. 7. ea.

Pater filio clerico, qui viuere poteſt ex fructibus beneficiorum, non tenetur præſtare alimenta. ibi numero 8. ea.

2 Pater in Regno Neapolitano carens bonis ſufficientibus ad dotem competentem, poteſt dare feudum in dotem filiæ ſuę. Opin. 666. num. 5. 177

2 Pater de iure communi, ſtante condemnatione filij ad pœnam pecuniariam, non tenetur ad pœnam ipſam ratione legitimæ: quia filius non habet ius in legitima viuente patre. Opin. 771. num. 2. 264

Pater punitur ob crimen læſæ maieſtatis commiſſum per filium. ibi num. 6. 265

Pater ſoluens pro redemptione filij legitimam fiſco, ex forma ſtatuti ipſum obligantis, non cogeretur illam in teſtamento relinquere: nec per conſequens tenetur ad aſſignandam aliam; ſecùs ſi uoluntariè. ibi numero 15. ea.

Pater ſoluens condemnationem pro delicto filij, præſumitur in dubio ſoluere de bonis filij, & non de ſuis, quotieſcunque habet bona aduentitia, & materna; & illud computabitur in partem ipſi filio. ibi numero 16. ea.

2 Pater non obligatur ex contractibus filij celebratis extra territorium, ſtante ſtatuto Florentino, quòd pater obligetur, & teneatur ex contractibus filij. Opin. 797. num. 3. 280

2 Pater tenetur neceſſariò vocare filiam in ſuo teſtamento, vel eius filios; etiam ſtante ſtatuto, quòd ſtantibus maſculis fœminæ excludantur. Opin. 812. numero 27. 295

Pater

2 Pater fraudans filium ſua legitima mortaliter peccat. Opin. 832. num. 23. 327
Pater aſſignās aliqua bona præcipua alicui ex filijs ſuis, pro exoneratione propriæ conſcientiæ, quæ ille ex ſuis laboribus, & induſtria acquiſiuerit, religioſè agit, & alij filij conqueri non poſſunt, prætendendo deminutionem eorum legitimæ. ibi num. 36. 328
2 Pater ſtipulans lucrum dotis ex forma ſtatuti pro ſe, & filio, videtur donare ipſi filio. Opin. 833. num. 3. char. 334
Pater non tenetur dare in dotem tantum uni filiæ quantum alteri. ibi num. 17. 335
Pater poteſt tacitè, & expreſſè reuocare ius quæſitum filio, uendendo vel relinquendo alteri, ſecundùm vnā opinionem: licèt altera ſententia contraria, videlicèt quòd pater feudum ſeu emphyteoſim recepta pro ſe & filijs non poſſit vni ex ipſis filijs prælegare, communis extet. ibi num. 19. ea.
2 Pater filijs in ſua poteſtate conſtitutis pupillariter ſubſtituere poteſt. Opin. 864. num. 17. 402
Pater hæreticus non poteſt pupillariter ſubſtituere filijs ſuis. ibi num. 18. ea.
Pater Iudeus filijs ſuis pupillariter ſubſtituere non ualet. ibi num. 19. ea.
Pater turpis perſona filijs ſuis pupillariter ſubſtituere non poteſt. ibi num. 20. ea.
3 Pater loqui non ualens, ſi inſtitueret filium in ſuo teſtamento mediante nutu ipſo, non ualeret tale teſtamentum modo aliquo. Opin. 880. num. 3. 6
3 Pater non poteſt eſſe teſtis in cauſa filij, nec filius in cauſa patris. Opin. 954. num. 1. 80
Pater non poteſt eſſe teſtis in cauſa filij, etiam emancipati. ibi num. 2. ea.
Pater teſtificari poteſt pro filia in cauſa religionis. ibi num. 3. ea.
Pater, & mater poteſt teſtificari, cùm quæritur de ætate vel genere aut cognatione filij. ibi num. 4. ea. & Opin. 994. num. 1. 116
Pater & mater poteſt eſſe teſtis cùm quæritur vtrum matrimonium poſſit eſſe cum eis vel non propter conſanguinitatem vel affinitatem. ibi num. 5. 80
Pater & mater ſponſæ non admittuntur in teſtes in fauorem matrimonij, vbi agitur an matrimonium fuerit contractum vel non, ſponſa aſſerente fore contractum, & ſponſo hoc negante, & præſertim ſi ſponſus eſſet ditior, nobilior, potentior, vel honorabilior; imò ſi eſſent pares, pater & mater videntur ſuſpecti. ibi num. 6. ea.
Pater aut mater in cauſa matrimoniali an admittantur in teſtes pro liberis atque ſuſpecti ſint pro eis, relinquitur arbitrio iudicis, qui diligenter inſpicere debet, an adhibenda ſit fides patri vel matri circa hoc. ibi num. 7. ea.
Pater teſtificatur pro filio in cauſa ſtatus. ibi num. 8. char. 81
Pater admittitur teſtis in teſtamento militis, & ſi filius teſtetur de caſtrenſi, vel quaſi, & in alijs contractibus. ibi num. 9. & 11. in fine ea.
Pater contra filium, & econtrà admittitur teſtis, vbicumque accedit conſenſus eius, contra quem deponere poſſent huiuſmodi teſtes. ibi num. 11. ea.
Pater in cauſa filij procuratoris repellitur à teſtimonio. ibi num. 22. ea.
3 Pater ſpiritualis non repellitur à teſtimonio in cauſa filij ſui ſpiritualis. Opin. 976. num. 1. 101
Pater ſpiritualis, licèt eſſe poſſit teſtis in cauſa filij ſui ſpiritualis: tamen non foret teſtis idoneus, & omni exceptione maior, vt ei plena fides adhibeatur: & ideò quanta fides ipſi teſti ſit adhibenda, relinquitur arbitrio iudicis. ibi num. 2. 102
3 Pater & mater in cauſa matrimoniali & coniugali ad teſtimonium admittuntur. Idem in ſorore & alijs cognatis: arbitrio tamen iudicis debet perpendi quanta fides ſit ipſis adhibenda. Opin. 993. num. 3. 116
3 Pater & mater admittuntur ad probandum ætatem filiorum, non ut ex hoc plenè vel ſemiplenè probent, ſed vt faciant aliqualem præſumptionem & inſtructionem iudici. Opin. 994. num. 1. 116
Pater in cauſa filiæ teſtis eſſe non poteſt ad fauorem filię. ibi num. 2. ea.
1 PATRIS iuſſus excuſat filium à periurio. Opi. 33. num. 21. 28
Patris iuſſis honeſtis obſequendum eſt, turpibus verò nequaquàm. ibi num. 23. ea.
Patris ſola præſentia non cauſat iuſtum metum ad reſcindendum contractum, vel matrimoniū carnale, vel ſpirituale filiæ. vide in uerbo Metum.
2 Patris confeſſioni etiam cum iuramento non ſtatur in præiudicium legitimæ filiæ. Opin. 832. num. 31. char. 328
Patris confeſſio alienantis bona ſuper receptione pretij non præiudicat filijs, cùm neceſſaria ſit uera, actualis, & realis pecunię & pretij numeratio. ibi numero 32. ea.
Patris confeſſioni de debito ſimpliciter factæ non præiudicat filio quò ad minuendam legitimam. ibi numero 33. ea.
3 Patri vel matris ſcriptura magis probat ſuper ætate filiorum, quàm eorum viua uox. Opin. 994. numero 3. 116
1 Patri in bonis clericis ſui filij (quæ reputantur quaſi caſtrenſia peculia) nihil quæritur, ſiue quæſita ſint intuitu eccleſiæ, ſiue non, aut ante clericatum aut poſt. Opin. 303. num. 10. 281
2 Patrem hortatur lex quantum poteſt ad ſeruandam æqualitatem inter filios: quia pater non debet vnum filium legitimum facere, & alterum priuignum. Opi. 833. num. 12. 335
2 PATIENTIA poſſeſſionis rei ſuæ duplex eſt. Opin. 278. num. 12. 264
Patientia ſola non ſufficit ad præſumendum dotem. ibi num. 13. ea.
2 PATRIAM expugnans, committit crimen læſæ maieſtatis. Opin 822. num. 5. 314
2 PATROCLVM puerum ac minorem legitur exilio punitum, cùm aleæ ludo ſodalem puerum occidiſſet. Opin. 469. num. 7. 21
1 PATRONVS ante quàm leget in ſuo teſtamento ius patronatus laico, debet impetrare cōſensū epiſcopi legādi, ad hoc vt ualeat legatū. Opi. 217. nu. 6. 224

2 Patronus etiam dici poteſt is, qui reperitur in quaſi poſſeſſione præſentationis, ac etiam ex vnica præſentatione vltima: & dicta quaſi poſſeſſio acquiritur ex tribus, vt explicatur in fine. Opin. 608. num. 4. char. 140

2 Patroni dicuntur non ſolùm qui fundant, conſtruunt, vel dotant, ſed etiam qui præſcripſerunt iuspatronatus. Opin. 608. num. 1. 140

2 Patruus dotans neptem, & non ſtipulans dotem ſibi reſtitui debere, non præſumitur ob hoc animo donandi illam dotaſſe. Opin. 484. num. 3. 35

2 Patruus uigore ſtatuti excludēs ſororem, non excludit amitam, licèt ea remotior ſit, ex quo ſi ſtatutū hoc voluiſſet, expreſſiſſet. Opin. 869. num. 24. 418

3 Patruus pro nepote contra alium nepotem teſtis admittitur, & ſimiliter conſobrinus pro conſobrino, & ſic de ſingulis. Opin. 960. num. 13. 87

1 Paupertas eſt iuſta cauſa in inſtantia appellationis concedendi biennium, quod ipſo iure conceſſum intelligitur, non tamen concedendi tertium fatale, quod non concederetur ipſo iure, ſed ope reſtitutionis in integrum. Opin. 376. nom. 24. 348

2 Paupertas, vel diuitiæ quando ſunt fundamenta agentium; tenentur fundantes ſe in eis illas probare tanquàm cauſas eorum intentionis. Opin. 609. numero 1. 141

Paupertas probatur ſufficienter per duos teſtes, ad finem & effectum, vt expenſæ reſeruentur in fine litis. ibi num. 2. ea.

Paupertas probatur per uicinos. ibi num. 3. ea.

Paupertas probatur per famam publicam, vbi agitur de paruo præiudicio; ſecùs de magno: tunc enim hoc remittitur arbitrio iudicis. ibi num. 4. ea.

2 Paupertas quomodo diffiniatur. Opin. 850. num. 10. char. 381

1 PAVPER dicitur frater, pater, auus, & mater, ad hoc vt non teneãtur dotare filiam, & ſororem, quando deducta dote, commodè ſecundùm eorum qualitatem & dignitatem viuere non poſſent ex bonis quæ ſupereſſent. Opin. 337. num. 3. 309

3 Pauper ob ſolam paupertatem in ciuilibus non repellitur à teſtimonio. Opin. 988. num. 1. 112

Pauper non eſt teſtis omni exceptione maior. ibi numero 2. ea.

Pauper non poteſt iurare in ſupplementum probationis; nec vigore ſtatuti diſponentis credi debere iuramento damnum paſſi vel creditoris, vel alterius. ibi numero 3. ea.

Pauper ille dicitur, qui non habet vltra quinquaginta aureos in bonis: & hoc intelligitur de ijs aureis, quorum ſeptuaginta duo faciunt libram auri. ibi numero 4. ea.

Pauper ille dicitur, qui non habet in bonis quantum eſt cauſa de qua agitur. ibi num. 5. ea.

Pauper quis ſit, relinquitur arbitrio iudicis, qui debet conſiderare qualitatem perſonarum, conſuetudinem loci, & aliàs circumſtantias ibi num. 6. ea.

Pauper in cauſa criminali nullo modo teſtis admittitur. ibi num. 7. 113

Pauper poteſt eſſe teſtis in cauſa matrimoniali, vbi cum que eſſet honeſta perſona tempore ſuæ depoſitionis. ibi num. 8. ea.

2 Pauperes non facilè ad dignitates eliguntur. Opi. 850. num. 9. 381

1 PAX ſeu treuga ob incertitudinem rupta dici non debet, vbi non apparet quis fuerit aggreſſor. Opin. 84. num. 4. 73

2 Pax adeo grande bonum eſt, ut in rebus humanis nil glorioſius, delectabilius, aut utilius audiri, concupiſci, poſſiderique ſoleat; imò pro pace, mala etiam toleranda ſunt. Opin. 564. num. 3. 114

2 Pax ſufficit, quòd à maiori parte hæredum habeatur: quæ maior pars intelligitur, ſecundùm communem opinionem, reſpectu vnciarum, in quo ſi ſunt pares pro numero; & ſi in hoc etiam pares ſunt, attenditur dignitas perſonarū: & cæteris paribus, parti remittenti ſtatur. Opin. 565. num. 1. 115

2 Pax ex noua cauſa ſuperueniente non cenſetur rupta. Opin. 566. num. 1. 115

Pax non rumpitur etiam ſi noua cauſa ſuperueniens iniuſta ſit, & friuola. ibi num. 3. 116

Pax adulterio ſeu furto non rumpitur. ibi num. 5. ea.

Quod limitatur ibi dupliciter. verſ. Sed idem. & uerſ. Et limitat quoque primò videlicet, ubicunque aliquo ſigno, veſtigio, ſeu coniectura colligi poſſet, adulterium ipſum vel furtum cõmiſſum eſſe non animo explendæ luxuriæ aut lucri propoſito, ſed principaliter offendendi & occaſione vlciſcendi. 2. Vbi pax ſequuta foret à principio ex actibus laſciuis, libidinoſis. & impudicis. ea.

2 Pax vel treuga fracta, & rupta ab vna parte, terminis ſic ſtantibus, non poteſt rumpi ab altera parte ſine pœna, & incurſione illius, ſecundùm unam opinionē: licèt altera ſententia contraria communis ſit, & obſeruanda. Opin. 567. num. 1. 117

2 Pax ſub pacto, & conditione inita, quòd delinquens intra certum tempus, vel abſque paciſcentis, vel alterius extranei licentia ad patriam redire non poſſit, non ualet, etiam ſi iuramento vallatum ſit. Opin. 574. numero 14. 123

2 Pax ſeu remiſſio hodie in Regno debet neceſſariò obtineri ab omnibus offenſis, qui accuſare poſſunt. Opi. 607. num. 3. 139

Pacis contractus, vide in verbo Contractus.

2 Pacem haberi à minore an ſufficiat abſque decreto iudicis? Opin. 564. num. 6. 115

PECCATOR vocatur cæcus. Opin. 971. numero 4. 98

3 Peccator nocentior eſt quàm beſtia: & conſequenter homo iniuſtus deterior eſt beſtia ipſa decies millies. ibi num. 5. ea.

3 Peccator in quantum peccator eſt, non eſt diligendus, ſed in quantum eſt homo, diligendus eſt propter Deū. Opin. 1050. num. 5. 160

3 Peccatorem diabolus catena detinet ligatum tanquam captiuum, & ſeruum. Opin. 971. num. 11. 99

2 Peccatores legem ciuilem odio habent. Opin. 832. numero 22. 327

3 Peccatores differentes conuerſionem, & pœnitentiam, videntur conſtituti in maximo animæ diſcrimine, cùm

cùm de centum millibus eorum, vnus vix diuinam indulgentiam obtineat. Opin. 971. num. 12. 59
2 Peccare mortaliter videtur proſequens odio, & rancore inimicum ſuum, & recuſans atque impediens illum redire ad patriam. Opin. 574. num. 9. 123
1 PECCANS mortaliter dum eſt ſanæ mentis, ſi poſtea efficiatur furioſus, & moriatur in furore, dicitur mori in peccato mortali. Opi. 344. num. 7. 318
2 Peccat mortaliter contraueniens prohibitioni legis, etiã ciuilis. Opin. 832. num. 11. 327
Peccat mortaliter non ſolùm pater fraudans filium legitima, ſed etiam dans ei conſilium fraudandi talem legitimam. ibi num. 24. ea.
1 PECCATVM mortale eſt, quando prætermittitur illud, quod eſt de neceſſitate ſalutis, ſiue ſit actus, ſiue circumſtantia. Opin. 30. num. 22. 24
1 Peccatum incurreret non repellens iniuriam à proximo ſi poſſet. Opin. 190. num. 2. 159
1 Peccatum mortale eſt omnis coitus, præter quàm cum vxore: & tenere, ſeu firmare contrarium, hæreticũ eſſet. Opin. 315. num. 4. 294
1 Peccatum eſt, quando Doctores excellentes ſunt in diuerſis opinionibus, uni ex eis magis, quàm alij adhærere. Opi. 398. num. 34. 365
Peccatum euitatur per iudices in iudicando, in caſu ubi opiniones complurium Doctorum reperiuntur, tribus conſideratis qualitatibus, & obſeruatis per eos, poſitis hîc: licèt nemo ſit, nec eſſe poſſit in periculo mortalis culpæ, niſi periculo contra conſcientiam ſe exponat. ibi num. 36. ea.
Peccatum mortale non eſt abuſus vxoris in ſupergrediendo virum ſuum in coeundo. vide in verbo Vxoris.
3 Peccatum excæcat intellectum practicum, non autem ſpeculatiuum: & ſic peccator vocatur cæcus. Opin. 971. num. 4. 98
Peccatum unum ſolummodò continet in ſe plura alia peccata. ibi num. 6. ea.
Peccatum quodlibet non repellit teſtem à teſtificando. ibi num. 7. ea.
Peccatum mortale ſaltem tranſitorium, teſtem non repellit a teſtimonio. ibi num. 8. 99
Peccatum, quod pœnitentia non deletur, ſuo pondere ad aliud trahit. ibi num. 10. ea.
2 PECVLIVM quaſi caſtrenſe dicitur propriè illud, quod aduocati, clerici, & magiſtri liberalium artium de publico acquirunt. Opin. 610. num. 1. 142
Vide in verbo Aduocati, in verbo Aſſeſſores, in verbo Clerici.
2 PECVNIA poſita in montibus inter mobilia bona connumeratur. Opin. 683. num. 3. 189
Pecunia emptioni prædiorum deſtinata, dicitur mobilis, & inter bona mobilia computatur. ibi num. 4. ea.
Pecunia uenit in legato mobilium. ibi num. 5. ea.
2 Pecuniæ, ſeu monetæ valor præſumitur talis fuiſſe medio tempore, qualis antea vel poſtea fuiſſe inuenitur. Opin. 516. num. 35. 61
1 PENSIO reſeruata ſuper fructibus non valet, licèt diceret, fructibus, iuribus, & obuentibus. Opin. 194. num. 4. 161
1 Penſionarius licèt percipiat penſionem, non tenetur dicere officium. Opin. 109. num. 3. 99
1 Penſionarij poſſunt viuere de penſionibus eccleſiaſticis, & retinere propria bona. Opin. 100. num. 2. 90
1 PERCVSSVS ab inſultante, ſi ex interuallo, ſedatoq; tumultu inſultum feciſſet in vulnerantem, videtur ſe animo vindicandi non autem defendendi percuſſiſſe. Opin. 189. num. 10. 158
1 PERCVTIENS clericum ſeu lædens, in excommunicationem incidit, etiam nullo interueniente vulnere in percuſſione ipſa, & incidit in c. ſi quis ſuadente diabolo, & tenetur Romam accedere pro impetranda abſolutione à tali excommunicatione. Opin. 104. num. 1. 94
Vide in verbo Clericus. Clericum. Epiſcopus. Epiſcopum. & Cardinalem.
2 PEREGRINI poſſunt teſtari non ſeruata ſolemnitate iuris ciuilis. Opin. 803. num. 10. 283
1 PEREMPTIO inſtantiæ eſt introducta ob bonum, & fauorem publicum, ne lites fiant immortales. Opin. 376. num. 3. 347
1 Peremptioni inſtantiæ etiam cum iuramento renunciari non poteſt. Opin. 376. num. 4. 347
2 Periculum amans, peribit in eo. Opin. 693. nu. 3. 197
1 PERITI, qui quotidie aſſumuntur in cauſarum diffinitionibus, vt ſecundùm artis peritiam proprium iudicium declarent, iurati reſpondere tenentur. Opin. 412. num. 3. 378
1 PERIVRVS non dicitur intentans, & utens præuentione. Opin. 425. num. 9. 390
3 Periurus vel infamis teſtis eſſe non poteſt contra alium infamem, vel periurum: nec etiam admittitur ad iurandum in litem, nec in ſupplementum probationis. Opin. 958. num. 1. 83
Periurus etiam abſolutus à periurio non eſt idoneus teſtis in aliqua cauſa. ibi num. 6. ea.
Periurus poteſt habilitari à Pontifice, vt ualeat ferre teſtimonium. ibi num. 7. ea.
Periurus uel infamis dici non poteſt periurans ſine dolo, & ex inaduertentia. Itidem minimè periurus dicitur iurans ſoluere ad tempus, & non ualeat poſtmodùm ſoluere debito tempore. ibi num. 9. ea.
3 Periuri probant contra hæreticos, & ſic eorũ teſtimoniũ admittitur in negocio hæreſis. Opi. 958. nu. 8. 83
Periuri non ſunt qui ex iuſta cauſa iuramentum non ſeruant: & ſic periurium non eſſet iſto caſu modo aliquo puniendum, cùm periurans ſatis Deum habeat ultorem. ibi num. 10. ea.
1 PERMVTATIO eſt contractus innominatus. Opin. 164. num. 3. 143
2 Permutatio beneficij eccleſiaſtici exiſtentis de iurepatronatus laicorum facta abſque conſenſu patronorum, & eis non vocatis, non eſt ipſo iure nulla, ſed ualet: licèt poſtea annullari poſſit agentibus ipſis patronis ſuper contemptu infra quatuor menſes: ſecundùm unam communem opinionem, licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat, quòd permutatio ipſa ſit ipſo iure nulla. Opin. 614. num. 1. 144
Permutatio beneficiorum ex patronis laicis facta in curia Romana nullatenus ualet, non facta mentione patronatus. ibi num. 3. ea.

3 *Permutatio beneficiorum non reſcinditur intuitu leſionis vltra dimidium redituum beneficiorum*. Opin. 1047. *num*.21. 158

1 PERSONA *qualibet priuilegiata habens fori electionem poteſt perorreſcentiam probare in foro, & iudice electo, in quacunque parte iudicij, etiam poſt ſententiam in ſecunda inſtantia ſolo iuramento, & acta, quæ præceſſerunt eiuſmodi iuramentum valent: & in eo capite, in quo iuratum eſt, quicquid eſt, relinquitur conſcientia iurantis: & aduerſarius poſt eiuſmodi iuramentum non auditur, ſi vult oſtendere, & de contrario docere*. Opin. 368. *num*.6. 339

3 *Perſona qualibet in dignitate conſtituta, vocata in teſtem, etiam ſi vellet accedere ad iudicem, eius teſtimonium proferendi gratia, non poteſt renunciare priuilegio l. ad egregias. ff. de iureiur*. Opin. 928. *numero* 13. 55

1 *Perſonæ aliquæ prohibitæ videntur ab honoribus & à participatione bonorum cõmunzilium vniuerſitatum de iure ſcripto*. Opin. 233. *num*. 13. 176

3 *Perſona in ſacris conſtitutæ, veluti Cardinales, Epiſcopi, & Clerici, & aliæ qualibet, non iurant tactis ſcripturis, ſed eis productis, manu tacto pectore iurare conſueuere*. Opin. 931. *num*. 14. 60

3 *Perſonæ viles, & infames non probant vllo modo, ſi ſine tormentis, & quæſtionibus deponerent*. Opin. 969. *num*.4. 97

3 PETITIO *quomodò formari debeat, & quid continere in caſu enormis leſionis, in caſu venditionis*. Opi. 1047. *num*. 20. 158

2 PIGNVS *prætorium, quod in contumaciam rei non comparentis capitur, infra quantum tempus vendi poßit, relinquitur iudicis arbitrio, cùm non reperiatur in iure ſtatutum tempus quando vendi debeat*. Opin. 615. *num*. 1. 145

Pignus prætorium illud dicitur, quod datur per iudicem in contumaciam rei ex primo decreto, ſequuta tamen immiſſione. ibi num.2. *ea*.

Pignus prætorium non conſtituitur nudo verbo iudicis, ſed requiritur immißio in poſſeßionem; niſi quando caſu, vel facto potentioris fieri nequeat. ibi nu.3. *ea*.

2 *Pignus conuentionale creditor poteſt vẽdere elapſo biennio à tempore moræ debitoris, niſi aliud conuentum ſit inter partes*. Opin. 616. *num*. 1. 145

Pignus conuentionale conſtituitur inter abſentes, & de nocte, & multis alijs modis: & contrahitur etiam quibuſcunque verbis, & ſine ſcriptura. ibi num. 3. *char*. 146

2 *Pignoris conuentionalis, & prætorij ponuntur decem differentiæ, remiſſiuè*. Opin. 616. *num*. 2. 145

2 PILAE *exercitium plurimum confert ad ſanitatem, ſeruatis aliquibus conditionibus*. Opin. 467. *num*. 8. *char*. 16

Pila ſeu ſcachorum ludo quæſita non ſunt reſtituenda, vide in verbo Quæſita.

Pilæ ludo optimè luſiße fertur Scæuolam, Mecenatem. Dionyſium Siracuſanum, Alex. Magnũ, Scipionem, Lico. Philoſophum & Cæſarem. vide in verbo Ludo.

1 PINARIVS *laudatur, & eius laudes, & ſubtilitates aliquæ narrantur*. Opin. 112. *num*.5. 102

2 PISO *adeò iracundus, & crudelis tyrannus fuit, vt ob innocentiam vnius hominis, tres homines innocentißimos iuſſit occidi, & neci tradi*. Opin. 638. *numero* 2. 160

3 PISCARI *licet in loco alieno*. Opi. 1010. *nu*.5. 127

Piſcari, & venari ſubditis ſuis non poſſunt prohibere præſides, barones, & alij ſimiles domini. ibi nu.6. *ea*.

3 PLVRALITAS *nominum non præſumitur*. Opi. 870. *num*. 12. 2

1 POENA *pacis ruptæ non acquiritur complicibus, & ſequacibus abſentibus, pro quibus fuerit pax facta, niſi illorum ſequuta ratificatione: & ſi vnum interim ex ijs fuerit offenſus, agere non poſſet ad pœnam ipſam* Opin. 211. *num*. 3. 216

Pœna promiſſa in inſtrumento pacis, *vt pro parte acquiratur parti offenſa, & pro altera fiſco: tunc fiſcus agere non poſſet, niſi notarius ſtipulatus eſſet fiſci nomine. ibi num*.6. *ea*.

1 Pœna *non modica eſt inter homines eſſe, & hominum carere conſortio*. Opin. 263. *num*.7. 255

1 Pœna *quadrupli in foro poli contra fures non eſt permiſſa*. Opin. 347. *num*.4. 321

1 Pœna *l. ſi quis in tantam, C. vnde vi, procedit etiam contra mulieres*. Opin. 366. *num*.8. 337

Pœna *mortis poteſt à iudice pupillo committenti homicidium commutari. vide in verbo* Pupillo.

2 *Pœna capitalis iniuncta per l. 2. C. de falſa moneta, pro falſificatione monetæ, digna deportationis eſt*. Opin. 519. *num*.3. 72

2 *Pœna committitur ſemel tantùm regulariter, etiam quòd offendens ſemel offenderet iterum; niſi dictum ſit in promiſſione ſeruandæ pacis, vel in compromiſſo, quòd toties pœna committatur, quoties fuerit contrafactum*. Opin 612. *num*. 1. 143

Pœna promiſſa in contractu cum clauſula, toties, quoties, verificatur in bina contrafactione, vel bis ſolummodò pœna ipſa exigatur ſi contrafieret. ibi num. 2. *ea*.

Pœna adiecta in promiſſione, ſeu contractu, committitur ex ſola facti contrauentione, vel contradictione, licet contrauentio, vel contradictio non habuerit effectum. ibi num. 3. *ea*.

Pœna legalis peti poteſt etiam in eo, quod excedit damnum, & intereſſe. ibi num.5. *ea*.

2 *Pœna capitalis in exilium perpetuum interpretatur: quia appellatio pœnæ capitis, in dubio de pœna mortis non intelligitur. quare ſi iudex condemnaret reum in ſententia ad mortis pœnam, non veniret quippe plectendus pœna mortis, ſed pœna exilij perpetui*. Opin. 613. *num*.1. 143

2 *Pœna ſpreti mandati, ſeu mulcta in Regno taxatur ad vnum tarenum, vel duos pro qualibet vncia*. Opin. 678. *num*.7. 185

Pœna ſpreti mandati, ſeu mulcta in cauſis ciuilibus non incurritur inſtante procuratore fiſcali, cui applicatur, ſed ſolummodo inſtante parte. ibi numero 8. *char*. 186

2 *Pœna mutilationis alicuius membri æquiparatur pœnæ mortis*. Opin. 684. *num*.4. 191

Pœna abſciſſionis membri eſt de mero imperio maiori. ibi num.5. *ea*.

Pœna abſciſſionis membri ex diſpoſitione iuris municipalis commutari poteſt, ſtante, & concurrente pace, & remiſſione offenſi. ibi num.6. ea.

3 Pœna incurſa per teſtes renuentes comparere, & ſe examinare in cauſis ciuilibus, nō poteſt accuſari per procuratorem fiſci, ſed per partem; ſecùs quādo ageretur ex officio. Opin. 918. num.3. 43

3 Pœna ad quam condemnantur opponentes, & non probantes defectus, & crimina teſtium, applicatur fiſco, & non parti. Opin.925. num.4. 49

Pœnæ condemnatio, vide in verbo Condemnatio.

2 Pœnæ ſecundò nubentium inductæ fauore filiorum non ſunt ſublatæ: & pœna impoſita viduæ ſecundò nubenti militat etiam in viro. Opin. 535. num. 2. & 4. char. 87

2 Pœnas conuentionales, contrahentes, etiam quòd clerici ſint, ultra damna, & intereſſe petere nequeunt. Opi. 612. num.4. 143

1 POENITENTIA imponenda per confeſſores hodie presbyteris, ac ſacerdotibus, pro fornicatione, eſt arbitraria. Opin. 98. num.14. 86

Pœnitentia imponenda per confeſſores ſacerdotibus, ſeu epiſcopis cognoſcentibus filias ſpirituales, quas baptizarunt, vel chriſmarunt, vel audierunt confeſſionem, hodie eſt arbitraria. ibi num.15. ea.

1 Pœnitentiæ an locus ſit aliquando in delictis, remiſſiuè. Opin. 347. num. 11. 321

2 POLLICITATIO de iure canonico an inducat actionem. Opin.617. nu. 10. char. 121. & quòd non inducat actionem. Opin.617. num.1. 146

2 POLLICITVS repetere non poteſt in ſeptem caſibus illud quod ſoluit, etiam ſi poſt ſolutionem pœniteat. Opin.617. num. 2. 146

2 POLLVTIO nocturna de per ſe ſola non eſt peccatum mortale, nec veniale, etiam quòd procedat ab ingluuie: ſed quando haberet ortum à culpa, ratione ipſius culpæ eſſet peccatum mortale, vel veniale. Opi. 618. num. 1. & 2. 146

3 PORTITOR, baiulus, mulio, & ſolitus portare frumentum, vinum, & ſimilia, facit fidem teſtificando, & deponendo contra alium, etiam quòd eius confeſſio tendat ad ſui exonerationem. Opin. 967. numero 2. 94

2 POSITIO impertinens, quæ aliàs reijcienda eſt, ſi cum alia coniuncta foret, efficeretur pertinens, & admitti deberet. Opin.624. num. 1. 151

Poſitio pertinens quando dicatur, ponitur remiſſiuè. ibi num. 2. ea.

POSSESSIO, nec dominium acquiritur donatario abſenti, & ignoranti per conſtitutum, nec per vſusfructus retentionem niſi ſequuta ratihabitione. vide in verbo Donatario.

Poſſeſſio hæreditatis paternæ non cōtinuatur, neque tranſit in ſuum hæredem ſine apprehenſa poſſeſſione. Opi. 321. num.4. 299

Poſſeſſio ſine animo retineri non poteſt. ibi nu.5. 300

2 Poſſeſſio vel quaſi præſentandi, acquiritur ex tribus: Primò quòd præſentatio fuerit facta bona fide; ſecundò, quòd fuerit admiſſa; & tertio, quòd per eam fuerit ſequuta inſtitutio. Opin. 608. num.6. 140

2 Poſſeſſio transfertur per traditionem clauium, ſi tradantur in re præſenti iuxta horrea, ita quòd determinatè ſciatur, vbi res, & merces reperiantur. Opin. 619. num. 1. 147

Poſſeſſio non transfertur per ſolam traditionem clauium, titulo non præcedente. ibi num. 3. ea.

Poſſeſſio transfertur per contraſignum, & tunc non eſt neceſſe ut ipſum contraſignum detur iuxtà caſtrū, ſeu fortillitium; quia illud adulterari nequit. ibi nu. 5. ea.

Poſſeſſio beneficij acquiritur per traditionem clauium, vel anuli portæ eccleſiæ clauſæ. ibi num.6. ea.

Poſſeſſio rei emptæ tradita videtur per traditionem inſtrumentorum ipſius emptionis. ibi num.7. ea.

Poſſeſſio domus horrei transfertur traditis clauibus, etiā extra conſpectum ipſius horrei. ibi num.8. 148

Poſſeſſio transfertur per traditionem clauium, etiam ſi illæ tradantur per alium nomine domini. ibi nu.9. ea.

Poſſeſſio non transfertur non præcedente aliquo titulo. ibi num. 10. ea.

Poſſeſſio non transfertur per traditionem clauium, quando non fuerunt traditæ principales claues principalis portæ. ibi num.12. ea.

Poſſeſſio non transfertur per traditionem clauium, vbicunque claues ipſe traderentur ab eo, qui non poſſet de re ſolus diſponere. ibi num.13. ea.

Poſſeſſio non transfertur columbarij, ubi eſſent aues, ob traditionem factam clauium illius. ibi num. 14. ea.

Poſſeſſio non transfertur ex traditione rei non cohærentis rei traditæ, & ſic ex traditione anuli ſeu bireti. ibi num.15. ea.

Poſſeſſio beneficij non transfertur per traditionem bireti, ſeu anuli extra eccleſiæ, vel ipſius beneficij conſpectū. ibi num. 16. ea.

Poſſeſſio rei abſentis licèt non transferatur per traditionē anuli: tamen tunc videtur trādita facultas intrandi poſſeſſionem propria authoritate. ibi num. 17. ea.

Poſſeſſio beneficij propria authoritate capi non poteſt. ibi num. 18. ea.

Poſſeſſio actualis transfertur ob traditionem factam bireti, vel anuli portæ eccleſiæ in conſpectu ipſius eccleſiæ, vel beneficij: dummodò tradatur anulus, ſeu biretum ab habente poteſtatem; & dummodò poſſeſſio vacua eſſet. ibi num.19. ea.

Poſſeſſio non transfertur per traditionem clauium, quando non eſſent traditæ veræ claues. ibi num.21. ea.

Poſſeſſio rerum exiſtentium in horreo per traditionem clauium non trāsfertur: quia ante menſurationem, & ponderationem ipſarum rerum non dicitur perfectus contractus: ſecùs autem ſi venditio eſſet facta indeterminata: ſiquidem tunc non requiritur ponderatio, ſeu menſuratio. ibi num.23. ea.

2 Poſſeſſio vnius ex pluribus fundis apprehenſa non arguit apprehenſionem aliorum fundorum, præſertim in rebus hæreditarijs, etiam concurrente animo acquirere uolentis, nedum ſi plures res forent diſtinctæ, & ſeparatæ, ſed etiam ſi eſſent plures ſub uniuerſitate iuris. Opin.620. num. 1. 149

2 Poſſeſſio non capitur, niſi coloni eijciantur; & hoc procedit etiam in inquilino: nec ſufficit illos de domo eijcere, niſi de fundo eijciantur. ibi num.2. ea.

Poſſeſſio

2 *Poſſeßio non probatur per reſponſionem de fructibus; cùm illa non probetur ex ſola fructuum perceptione, ſtante quòd iure familiaritatis quis fructus percipere cenſetur. Opin. 621. num. 7.* 150
Poſſeſſio non arguitur, neque continuatur ex prohibitione, ne vicinus ſtercora, & feces proijciat in loco vicino. ibi num. 8. ea.
Poſſeſſio non dicitur probata, vbicunque teſtis deponat laboratores poßediſſe nomine Titij, niſi deponat de eius mandato, vel ratificatione. ibi nu. 9. ea.
Poſſeſſio non probatur, neque dominium, per aſtimum, ſeu cataſtrum. ibi nu. 11. ea.
Poſſeßio per ſolutionem collectarum ſeu tributi non probatur. ibi num. 12. ea.
Poſſeßio probatur ex multis actibus poſitis remißiuè. ibi num. 14. ea.
2 *Poſſeßio defuncti non continuatur in hæredem, vigore ſtatuti diſponentis poßeßionem defuncti abſque alia apprehenſione continuari in hæredem, quando ante aditam hæreditatem poſſeſſio per alium fuit apprehenſa. Opin. 801. nu. 4.* 281
3 *Poſſeſſio naturalis in locatione ad longum tempus transfertur in conductorem. Opinione 1007. numero 4. charta* 124
2 *Poſſeſſionis tranſlatio non impeditur, quando erratur in corpore. Opin. 619. nu. 22.* 148
2 *Poſſeſſionis probatio non ſufficit in deciſorijs petitorij iudicij, ſed tituli quoque probatio requiritur. Opin. 621. numero 1.* 149
2 *Poſſeſſionem non habens, non poteſt illam alteri tradere. Opin. 619. num. 11.* 148
Poſſeſſionem non transfert anulus, ſicut claues: quia quædam ſunt nomina poſſeſſiua, vt claues, & quædam ſignificatiua vt anulus. ibi nu. 20. ea.
1 POSSESSOR *bonæfidei poſt curſum 30. vel 40. annorum acquirit exceptionem & publicianam actionem contra dominum; imò vtilem in rem, & conſequenter acquirit vtile dominium vel effectum dominij. Opin. 22. num. 3.* 16
Poſſeſſor bonæfidei, vide in verbo Bonæfidei poſſeſſor.
2 *In dubio pro poſſeßore iudicandum eſt. Opinione 844. numero 69.* 368
1 *Poſſeſſores, ſiue tertij poſſeßores debent generaliter vocari, ac citari in declaratione hypothecaria actionis. Opin. 13. num. 12.* 14
1 *Poſſeßorum vtilitates quot, & quæ ſint, remiſſiuè. Opin. 378. num. 17.* 351
2 POSSESSORIVM *iudicium, & remedium, c. reintegranda, vtrùm competat in iuribus perſonalibus, & pro penſionibus denegatis. ponitur communis opinio pro vtraque parte. Opin. 734. nu. 4.* 235
Vide reliqua in verbo Remedium canonis reintegranda.
1 POSSIDENS *rem feudalem per decennium, vt feudalem, præſumitur tunc præceßiſſe ſolennis confeſſio feudalis. Opin. 237. nu. 2.* 235
2 *Poßidens prior per conſtitutum, præfertur ſecundo habenti actualem poſſeßionem: quia poſſeſſio eſt uera, licèt modus ſit fictus. Opin. 623. nu. 1.* 151
1 PRACTICA *probandi quem hæredem, remiſſiuè. Opin. 381. nu. 2.* 352
2 PRAECEDENTIA *influunt in ſequētia, & econtra. Opin. 516. num. 30.* 61
2 PRAECEPTVM *iudicis cum clauſula, ſi ſenſeris te grauatum, habet uim ſimplicis citationis. Opinio. 678. num. 1.* 185
Præceptum iudicis cum clauſula, ſi ſenſeris te grauatū, habet vim præcepti, ſi citatus non compareat: ſed ſi compareret, haberet tunc vim ſimplicis citationis. ibi numero 2. ea.
Præceptum de ſoluendo, vel de comparendo, ſi ſenſeris te grauatum, non arctat ad ſoluendum, ſi citatus compareat. ibi num. 3. ea.
Præceptum factum cum clauſula, ſi ſenſeris te grauatum, reſoluitur in vim ſimplicis citationis. ibi n. 4. ea.
Præceptum cum clauſula, ſi ſenſeris te grauatum, reſoluit in vim ſimplicis citationis, ſi citatus tunc poſſidebat: & non obſtante iudicis inhibitione poteſt perſeuerare in ſua poſſeßione, & non cenſetur innouare nec ſpoliare, nec turbare, nec facere de facto. ibi n. 5. ea.
Præceptum cum clauſula iuſtificatoria iuſtum apparēs: putà quia citatus non poſſidebat, per comparitionem non reſoluitur in vim ſimplicis citationis; & citatus tunc non comparens mulctatur. ibi nu. 6. ea.
Præceptum expeditum ſine cauſæ cognitione, & ſine clauſula iuſtificatoria, eſt ipſo iure nullū. ibi n. 9. 186
Præceptum iudicis ex abrupto, & ex cauſa non cognita factum, non valet, & illud nunquàm tranſit in rem iudicatam. Quod procedit in contentioſis, non autem in voluntarijs. ibi nu. 10. ea.
Præceptum factum confeßo in cauſis ciuilibus, dicitur executio, non autem ſententia. ibi nu. 14. ea.
Præceptum requiritur in confeßum in ciuilibus cauſis, non autem ſententia. ibi nu. 15. ea.
Præceptum confeſſo ante cauſę cognitionem, & ſic ante litem conteſtatam, habet vim interlocutoriæ non diffinitiuę. ibi nu. 16. ea.
Pręceptum iudicis factum confeßo, nō dicitur ſententia, vbi emanauit libello non præcedente: ſed quando libellus, & litis conteſtatio pręcederet; tunc præceptū hoc eſſet decretum interlocutorium, habens vim diffinitiui. ibi num. 17. ea.
Præceptum iudicis fertur contra confeſſum verè, et non fictè. ibi nu. 18. ea.
Pręceptum non exigitur, ſed ſententia declaratoria in cōfeßum fictè. ibi nu. 21. ea.
Pręceptū de diſgōbrando de iure fieri poteſt. ibi n 23. ea.
Pręceptum de diſgombrando, executio, & non ſententia diffinitiua dicitur. ibi nu. 24. ea.
2 *Pręceptum de ſoluendo dicitur interlocutoria, & pōt ad beneplacitum rētractari. Opin. 714. nu. 11.* 213
Præceptum de ſoluendo habet vim diffinitiuæ, ſi fieret cauſa cognita; ſecùs ſi fieret de facto. ibi n. 12. ea.
2 PRAEDO *ſpoliatus beneficio eccleſiaſtico reſtituendus eſt ante omnia, dummodò non conſtet in iudicio, ſpoliatum eßе prędonem. Opin. 731. nu. 2.* 233
2 *Prædo iniuſtus poſſeſſor nullum habens in re titulū, ſpoliatus ante omnia reſtitui debet, niſi cōcurreret in poſſeſſorio cū domino, vel niſi notoriè conſtaret, quòd prędo eſſet in poſſeßione: nā tunc appareret de peccato, et ideò deberet ſtatim amoueri. Opi. 732. n. 6.* 234

1 PRÆLATVS hæreditatem, aut legatum eccleſiæ delatum non poteſt repudiare abſque capituli conſenſu, ſecundùm unam opinionem communem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, & approbatam à Rota Romana, poſſet repudiare. Opin.1. num.6. 2

1 Prælatus inueſtiens aliquem in feudo, & antiquum eſſe aſſerens; eius confeſſioni, & aſſertioni ſtabitur, & ipſa inueſtitura valebit, quæ non valeret, ſi eſſet nouum. Opin. 281. num. 2. 266

2 Prælatus in cauſa ſuæ eccleſiæ poteſt allegari ſuſpectus, & talis ſuſpitio admittitur. Opi.866. nu.1. 409

Prælatus in cauſa ſuę eccleſię admittitur ad iudicandum, niſi allegetur ſuſpectus. ibi num. 2. ea.

3 Prælatus non poteſt teſtificari in cauſa ſuæ eccleſiæ, quando eſſet quæſtio de bonis menſæ ipſius prælati: & pariformiter canonicus non poteſt eſſe teſtis in cauſa ſuę præbendæ. Opin.953. num.6. 79

Prælatus poteſt eſſe iudex in cauſa ſuæ eccleſiæ, ſicut laicus, non tamen ſi fuerit quæſtio de bonis menſæ ſuæ. ibi num.7. ea.

3 Prælatus in dubio præſumitur acquiſiuiſſe de bonis eccleſiæ. Opin.1058. num.3. 171

2 PRÆSCRIPTIO legitima incipit currere à pubertate filij, vel filiæ. Opin.458. num.2. 10

2 Præſcriptio iuris aquæ ducẽdæ requirit bonam fidẽ; alioquin non valet ipſa præſcriptio. Opi.473. nu.2. 26

Præſcriptio cuiuſcunque ſeruitutis exigit bonam fidem. ibi num. 3. ea.

Præſcriptio longiſſima, etiam mille annorum, non admittitur in præſcribenda ſeruitute, vel iure aquæ ducendæ niſi adſit bona fides. ibi num. 4. ea.

Præſcriptio inducitur etiam in ſeruitute aquę ducendæ, ſeu in præſcribendis aquis, vbi probatur præſentia, ſcientia, & patientia aduerſarii. ibi num.6. ea.

2 Præſcriptio iudicialis currit aduerſus minorem, eccleſiam, & alios: ſed conceditur eis reſtitutio in integrũ. Opin.625. num.2. 152

Præſcriptio Legalis, licèt non currat contra minorem, tamen contra eum currit præſcriptio ſtatutaria, & conſuetudinariá. ibi num.3. ea.

2 Præſcriptio pacto tolli non poteſt, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, quòd per pactum pręſcriptio tolli ualeat. Opin. 626. num.1. 152

Præſcriptio prorogari poteſt per pactum. ibi num.3. ea.

2 Præſcriptio ſeruitutis incipit currere à tempore quo pręſcribens incipit uti iure ipſius ſeruitutis aduerſario ſciente, & incipit poſſidere per primum, & unicum actum, Opin. 627. num.3. 153

2 Præſcriptio currit contra creditorem habẽtem hypothecariam intentandã aduerſus tertiũ poſſeſſorem, etiam nondũ diſcuſſis bonis principalis. Opi.630. nu.1. 154

2 Præſcriptio non currit contra prodigum & furioſum, & ſic eorũ res præſcribi nõ poſſũt. Opi.660. nu.1. 174

2 Præſcriptio tanti temporis, cuius initij memoria non extat in contrarium, habetur pro veritate. Opin.692. num.2. 196

Præſcriptio cuius memoria non extat in cõtrarium ęquipollet veritati. ibi num. 3. ea.

Præſcriptio ordinaria 30. vel 40. ann. in regalibus, vel Principi reſeruatis ſufficeret, vbicunque ea competerent alicui priuato. ibi num. 11. 197

2 Præſcriptio 30. annorum non obeſt remedio reintegrandę, ſecundùm vnam cõmunem opinionem & ſtylum Rotæ Romanæ. ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, remedium, c. reintegranda, præſcribitur ſpatio triginta annorum. Opin. 935. num. 1. 236

2 Præſcriptio contra legem per contrarium vſum infra quantum tempus inducatur, remiſſiuè. Opin. 831. num. 7. 324

2 Præſcriptioni pacto renunciari poteſt, vbi lex vel ſtatutum approbaret pactum de non præſcribendo. Opin. 626. num. 4. 152

2 Præſcriptiones ſtatutarię currunt ipſo iure contra minores poſt pupillarem ætatem. Opi.625. nu.4. 152

2 Præſcribens iuspatronatus debet eſſe in bona fide. Opin. 668. num.3. 140

2 Præſcribens, ſi poſt completam præſcriptionem superuenerit mala fides, non tenetur rem domino reſtituere; imò redditur tutus in foro tam ſeculari, quàm etiã conſcientiæ. Opin.629. num.1. 154

2 PRÆSCRIBITVR merum imperium etiam ignorante ſuperiore, præſcriptione tanti temporis, cuius memoria in contrarium non exiſtit. Opin.692. num.7. 196

Præſcribitur 40. annorum ſpatio ius non præſtandi iuramentum fidelitatis domino. ibi num.12. 197

2 Præſcribuntur tanto tempore, cuius memoria non exiſtit in contrarium, etiam impræſcriptibilia. Cùm tanti temporis vetuſtas tantum poſſit, quantum Imperator cum cauſa. Opin.692. num.4. 196

2 Præſcribi, vel uſucapi non poſſunt res minorum. Opin. 625. num.1. 152

2 Præſcribi non poſſunt modo aliquo ſpatio decennij vſurę, quæ debentur tanquam intereſſe ob moram dotis non ſolutę. Opin.628. num.1. 153

2 Pręſcribi poſſunt regalia ſeu Principi reſeruata, ſicuti vectigalia, legitimare ſpurios; creare notarios; famæ reſtituere; & cætera huiuſmodi per præſcriptionem tanti temporis cuius initij memoria non extat in contrarium. Opin.692. num. 1. 196

Præſcribi poteſt 40. ann. ſpatio ius non ſoluendi cenſum etiam eccleſię. ibi num. 13. 197

1 PRÆSENTIA donatarij in dubio præſumitur licèt nihil fuerit dictum de præſentia ipſius. Opi.211. num.21. 217

2 Pręſentia patris ſola non cauſat iuſtum metum ad reſcindendum contractum, vel matrimonium carnale, vel ſpirituale filię. Opin.500. num. 3. 47

1 PRÆSVMPTIO fraudis, & ſimulationis eſt iuris & de iure, contra quam non admittitur probatio in contrarium, niſi per confeſſionem partis aduerſæ. Opin.147. num.4. 133

1 Pręſumptio faceret indicium ad torturam, vbicunque homicidium commiſſum reperiretur, ex eo ſolùm quòd quis dixerit ſumam vindictam de te: & pręſertim ſi is ſolitus erat minas executioni mandare, & minatus reperiatur occiſus. vide in verbo Indicium.

Præſum-

1 Præſumptio iuris eſt pro iudice. Opin. 399. num. 3. char. 370

Præſumptio iuris, quæ eſt pro iudice, ceſſat, quando exprimit ineptam cauſam in ſententia: quia tunc ſumus in caſu claro, quòd male iudicauit. ibi num. 4. ea.

2 Præſumptio vna potentior tollit aliam debiliorem. Opin. 841. num. 19. 345

2 Præſumptionem violentiſſimam copulæ inducit pernoctatio viri, & mulieris in lecto. Opi. 491. nu. 4. 30

1 Præſumptiones approbatæ à iure, quæ aliàs habentur pro idoneis, & legitimis probationibus non admittuntur, quando ſtatutum, ſeu lex requirit manifeſtiſſimas probationes. Nam vbi per modum conditionis probatio nominatur, vera, & concludens requiritur, & ſuppletoria, & præſumptiua non ſufficiunt: niſi caſu, quo probationes veræ haberi non poſſint. Opin. 427. num. 2. 391

1 Præſumptiones, indicia, coniecturæ, in caſu difficilis probationis, etiam ad plenam probationem inducendam admittuntur. Opin. 439. nu. 26. 402

2 Præſumptiones, indicia, & coniectura, quæ nam ſint probantes ſimulationem, reſidet in iudicis arbitrio. Opi. 832. num. 9. 327

2 PRAESVMITVR quis ſcire omnia quæ communiter ſciuntur, & ſic id de quo eſt publica vox & fama. Opin. 695. num. 2. 199

Præſumitur ſciri quod publicè fit, ſed poteſt probari contrarium. ibi num. 5. ea.

2 Præſumitur in dubio magis pro ſententia unius iudicis maioris, quàm inferioris. Opin. 699. num. 3. char. 202

2 Præſumitur quis ſcire illud de quo viget fama publica, vel quod publicè notum eſt. Opin. 835. num. 10. char. 338

Præſumitur ad notitiam ciuium deuenire, quod publicè fit. ibi num. 11.

1 PRAETOR moriens infra tempus ſui officij, ſalarium totius temporis tranſmittit ad ſuos hæredes. Opin 201. num. 2. 174

Vide in verbo Doctor.

1 PRAEVENTIONI debet ſpecificè renunciari. Opin. 425. num. 10. 390

PRECARIA quid ſit. Opin. 164. nu. 2. 143

1 Precaria contractus, dicitur innominatus contractus: & conſequenter hodie precario eſt locus pœnitentiæ, & maximè confectis inſtrumentis ſuper conuentione. ibi num. 1. ea.

3 PRETIVM ad qualitatem, & quantitatem rei relatum, an aliquid in venditione includatur, vel non, detegit. Opin. 1018. num. 35. 134

Cætera vide in verbo Valor, & in verbo Remedium.

3 PRIMA tonſura probatur ſufficienter dicto unius teſtis, vbi de alterius præiudicio non agatur. Opi. 974. num. 2. 100

Prima tonſura, vbi agitur de iuriſdictione in clericum exercenda, debet plenè per ſcripturam vel per duos teſtes probari. ibi num. 3. ea.

Prima tonſura, & clericatus regulariter probari debent literis, & ſcripturis, non autem per teſtes: niſi allegaretur ſcripturas, & literas deperditas eſſe. ibi num. 4. 101

Prima tonſura, ſiuè tonſura, & clericatus licèt probari poſſint literis facientibus mentionem de ipſa ordinatione clericali; hoc tamen non procedit in bulla ac literis Pontificis, in quibus nominet aliquem clericum, propter collationem beneficij ei factam. Nam clericatus non probatur ex eo, quòd Pontifex beneficium conferendo in ſua bulla nominet ipſum clericum. ibi num. 5. ea.

1 PRINCEPS poteſt ſuper iuramento diſpenſare. Opin. 176. num. 9. 151

Vide in verbo Papa.

1 Princeps in dubio præſumitur vti plenitudine poteſtatis, vbicunque actus aliàs non valeret, niſi ea vteretur. Opin. 208. num. 13. 210

Princeps non poteſt etiam de plenitudine poteſtatis priuare vaſallum feudo abſque cauſa, & ſua culpa. vide in verbo Vaſallus.

1 Princeps ſi in commiſſione, quam facit iudici ordinario, addit, vel minuit iuriſdictioni, facit eum delegatum: & tunc iudex ordinarius cõſtitutus delegatus non poteſt capere ſalarium, ſed pro percunctatione, & uiſura proceſſus ſic. Opin. 421. num. 2. 387

1 Princeps poteſt eſſe arbiter, & partes compellere, vt in eum compromittant, etiam tãquam in arbitratorem. Opin. 424. num. 3. 388

Princeps poteſt compellere partes ad pacem, quando earũ inimicitia reipublicæ damnoſa eſſe poſſet vel præiudicium inferre: quemadmodum executum fuit in Regno, & præcipuè in Ciuitate Aquilæ. de menſe Maij. 1580. mediante iuſſu Proregis huius Regni Neapolitani. ibi poſt numerũ 4. verſ. Necnon iudex. ea.

2 Princeps ſolus poteſt mutare valorem monetæ abſque populi conſenſu, ſecundùm unam communem opinionem: ſed iuxta alteram ſententiam contrariam, ſimiliter communem, princeps ipſe circa monetam non poteſt aliquid ſtatuere ſine conſenſu populi. Opin. 518. num. 1. 71

2 Princeps de plenitudine poteſtatis non poteſt auferre ius perfectè alteri quæſitum miniſterio iuris ciuilis ſine cauſa. Opin. 635. num. 1. 157

Princeps poteſt reſcribere contra ſententiam, quæ tranſiuit in rem iudicatam, & auferre dominium alteri acquiſitum mediante tali ſententia. ibi numero 2. ea.

Princeps poteſt legitimare ſpurium poſt aditam hæreditatem per agnatos: dummodo poſſeſſio bonorum nondum apprehenſa ſit. ibi nu. 3. 158

Princeps tollens ius quæſitum de iure gentium ex cauſa, requiritur quòd ſit eiuſmodi cauſa, quæ principaliter reſpiciat vtilitatem publicam. ibi num. 5. ea.

Princeps poteſt ex cauſa remunerationis ſeruitiorũ auferre dominium alterius de iure gentium quæſitum; & remuneratio ipſa eſt ſufficiens cauſa Principi ad tollendum dominium alienum. ibi num. 6. ea.

2 Princeps reuocans facultates ſub quibuſuis formis, & clauſulis; non reuocat ob hoc conceſſas recepto pretio, & in vim pacti: nam reuocaret conuentionem, quod non poteſt. Opin. 636. num. 1. 158

Princeps in contractibus utitur iure priuati. ibi numero 2. ea.

Princeps motu proprio reuocans ea, quæ tenetur obſeruare, præſumitur circumuentus: adeò quòd contrarium probari non poteſt, quaſi hæc ſit præſumptio iuris, & de iure. ibi num. 3. ea.

Pri .eps concedens aliquid motu proprio alicui, non poteſt regulariter conceſſio ipſa in eum retorqueri. ibi num. 4. ea. Quod limitatur. ibi verſ. Sed hoc. ea.

Princeps vaſallos ſuos alienare nequit eis inuitis: & per conſequens alienatio alicuius oppidi, Terræ, vel Ciuitatis per ipſum Principem fieri non debet contra uoluntatem ſuorum ſubditorum; licèt de facto, & de plenitudine poteſtatis quotidie obſeruetur contrariũ. Opin. 637. num. 1. 159

1 *Princeps poteſt de iure alienare uaſallos, eis reluctantibus, cum vniuerſitate, id eſt cum alijs caſtris, in quibus ſunt; & conſequenter facere alienationem plurium rerum feudalium, & totius curiæ. ibi nu. 2. ea.*

2 *Princeps mandans iudici aliquem torqueri, poteſtate abſoluta, & abſque cauſa, & non præcedentibus legitimis indicijs, mortaliter peccat, & ipſe huiuſmodi reſcripto non debet aſſentire. Opin. 638. num. 8. char.* 161

2 *Princeps de abſoluta poteſtate poteſt procedere etiam parte non citata, & ferre ſententiam ſine citatione, quando apparet eum omninò voluiſſe alicui præiudicare, ex quo actum eo inuito poteſt explicare. Opi. 710. num. 2.* 208

Princeps poteſt tollere citationem in illis actibus, quos ipſe poteſt liberè abſque iniuria, etiam ſine cauſa, & in alterius præiudicium: nec citatio tunc poteſt impedire liberam ipſius Principis voluntatem. ibi numero 5. 209

2 *Princeps poteſt derogare ſententiæ, etiam quòd ea tranſitum feciſſet in rem iudicatam; cùm hoc ius quaſuũ ſit de iure ciuili. Opin. 715. num. 5.* 214

Princeps non cenſetur in dubio derogare ſententiæ, niſi de eius mente præciſè conſtaret. ibi num. 6. ea.

Princeps aſſerens in reſcripto, non obſtante ſententia; nõ intelligitur de ſententia, quæ nondum tranſitum feciſſet in rem iudicatam; ſed opus eſſet, ut mentionem feciſſet de tranſitu in rem iudicatam: quia tunc ſententia trahit ad ſe executionem ſine aliquo alio nouo facto iudicis. ibi num. 7. ea.

2 *Princeps defenſionem tollere non poteſt, licèt quis eſſet excõmunicatus, ſeu criminoſus. Opi. 717. nu. 2.* 216

2 *Princeps ſolus poteſt prohibere appellationem, & committere in reſcripto, vt procedatur in cauſis appellatione remota. Opin. 816. num. 4.* 307

2 *Princeps per eius reſcriptum mandans quem admitti ad ceſſionem bonorum, debet is ſimpliciter recipi ſine aliqua ignominia. Opin. 827. num. 4.* 318

3 *Princeps non poteſt prohibere vaſallos ſuos venari, & piſcari in ſuo dominio. Opin. 1010. num. 7.* 127

3 *Princeps præconizari faciens, vt quilibet debeat comparere cum armis ad monſtras; interpretantur eius uerba, vt quilibet teneatur comparere ſecundùm qualitatem ſuam; id eſt eques cum equo, & baliſtrarius cum baliſta. Opin. 1031. num. 8.* 144

2 *Principis geminatum reſcriptum, & iuſſio facta iudici, vt quis ultimo ſupplicio afficiatur, non patitur moram in exequutione. Opin. 638. num. 13.* 162

2 *Principis aſſertio atque narratio eſt ſufficiens probatio delicti: nam verbis narratiuis Principis credendum eſt, vbicunque in eis ſe fundat. Opin. 639. numero 13.* 162

Principis verbis, ſeu literis narrantibus factum proprium regulariter creditur: ſed regula hæc ampliatur, & limitatur pluribus modis remiſſiuè. ibi numero 2. ea.

1 *Principes debent aduertere in eligendo iudices, & aſſeſſores. Opin. 396. num. 6.* 360

3 *Principes ſupremi poſſunt ex iuſta cauſa venationẽ prohibere vaſallis ſuis. Opin. 1010. num. 8.* 127

Cætera vide in verbo Venatio.

3 *PRINCIPALIS vtì principalis, & melius de veritate informatus, ad ſimplicem partis requiſitionem, atque inſtantiam examinari poteſt per iudicem poſt concluſum in cauſa vſque ad ſententiam ſuper articulis productis. Opin. 896. num. 24.* 24

3 *Principalis litigans, etiam quòd de calumnia non iurauerit, de infamijs, & criminibus teſtium ſuorum interrogatus, minimè reſpondere tenetur. Opin. 912. num. 10.* 39

2 *PRIOR in gradu, potior eſt in ſucceſſione. Opi. 844. num. 21. char. 355. & num. 57.* 363

2 *PRIVATIO iuris competentis non habet locum niſi expreſſè à lege exprimatur. Opin. 869. num. 11.* 416

1 *PRIVILEGIVM conceſſum nobili, quòd poſſit eripere damnatum ad mortem, tranſeuntem ante domum ipſius, valet. Opin. 127. num. 3.* 116

1 *Priuilegium, ſeu beneficium ciuilitatis conceſſum abſenti ſibi non prodeſt, niſi poſt ipſius beneficij acceptationem. Opin. 211. num. 8.* 216

Priuilegium collatum abſenti, & ignoranti, ſibi non prodeſt ante habitam notitiam. ibi num. 12. ea.

1 *Priuilegium exemptionis licèt aliàs reuocari poſſit propter ingratitudinem: tamen quando eſſet conceſſum in remunerationem reuocari non poſſet per ingratitudinem. Opin. 213. num. 7.* 221

1 *Priuilegium prælationis inſtrumenti dotalis tranſit ad quoſcunque hæredes mulieris, etiam extraneos. Opi. 378. num. 6.* 350

2 *Priuilegium conceſſum alicui, & ſuis deſcendẽtibus tam maſculis, quàm fœminis, non extenditur ad fœminas maritatas, quia mutant ſtatum, & ſequuntur forum viri. Opin. 640. num. 1.* 163

2 *Priuilegium ne ad decimas, tributa, ſeu collectas teneatur quis pro prædijs, extenditur etiam ad prædia futura, & ſic poſt priuilegium, & immunitatem conceſſam quæſita. Opin. 641. num. 3.* 163

Priuilegium tollitur, & perditur per actum, vſum, & conſuetudinem contrariam. ibi num. 5. 164

Priuilegium quando actum reiterabilem continet, ei nullo pacto præiudicari poteſt, niſi ſpatio triginta, vel quadraginta annorum. ibi nu. 6. ea.

2 *Priuilegium conceſſum patri pro ſe, & ſuis filijs, & filiabus, nõ competit filiæ nuptæ. Opi. 643. nu. 1.* 165

Priuile-

2 Priuilegium conceſſum militibus occaſione benemeritorum, & prærogatiuæ, extenditur ad Doctores, & ad uocatos: & conſequenter priuilegium militibus elargitum, vt non teneantur vltra quàm facere poſſint, competit etiam aduocatis. Opinione 644. numero 1. 165

Priuilegium conceſſum militibus gratia ſimplicitatis, & præſumptæ iuris ignorantiæ, vel anguſtiæ temporis, non extenditur ad Doctores, & aduocatos. ibi numero 4. ea.

2 Priuilegium derogans ſtatuto, intelligitur etiam de futuro. Opin. 792. nu. 1. 275

Priuilegium conceſſum ne quis teneatur ad tributa, decimas, uel collectas, extenditur etiam ad prædia futura poſt priuilegium, & immunitatem quæſita. ibi numero 2. ea.

Priuilegium monaſterio, vel eius cappellis conceſſum, non extenditur ad cappellas poſteà conditas. ibi numero 3. ea.

2 Priuilegium continens actum reiterabilem, per contrarium vſum perditur ſpatio triginta annorum. Opin. 831. num. 8. 325

1 Priuilegia conceſſa principali, conceduntur etiam ceſſionario. Opin. 92. nu. 2. 79

1 Priuilegia conceſſa militibus gratia prærogatiuæ, & dignitatis competunt quoque clericis. Opinione 205. numero 8. 206

3 PROBATIO quæ fit per teſtes, videtur fortior, efficacior, & validior quàm ea quæ fit per inſtrumenta. & declaratur. Opin. 893. nu. 1. & 3. 19

Probatio teſtium eſt naturalis, congruitque iuri diuino: ſed probatio inſtrumenti ſeu quę fit per inſtrumenta, eſt de iure poſitiuo. ibi nu. 2. ea.

Probatio facilius, & tutius inducitur per ſcripturam quàm per teſtem. ibi nu. 4. in fine ea.

3 Probatio bonæ famę per reum tollit præſumptionem delicti, etiam quòd contra reum extent producta in proceſſu alia indicia, & mala fama. Opinione 925. numero 9. 49

3 Probationes indici ſunt faciendæ. Opinione 927. numero 2. 52

1 PROCESSVS factus ſuper accuſatione non valentis accuſare, valet, ſi non fuit oppoſitum accuſationi. Opin. 26. num. 11. 20

2 Proceſſus habet præſumptionem pro ſe, & ſic præſumitur pro rectitudine ipſius proceſſus, ſiue fabricatus ſit contra præſentem, & non reluctantem, ſiue etiam contumacem verum vel fictum. Opinione 699. numero 7. 202

Proceſſus non habet præſumptionem pro ſe, ubicunque fabricatus foret contra abſentem, de cuius contumacia non appareat; vtputà quia non conſtet de citatione, & alijs ad contumaciam neceſſarijs. ibi numero 8. ea.

2 Proceſſus Principis etiam de plenitudine poteſtatis fabricatus contra non citatum, licèt non valeat, tamen valet in caſibus, in quibus poteſt omitti citatio. Opin. 710. num. 3. 208

1 PROCVRATOR rixoſus, cauilloſus, & potens, non eſt idoneus fideiuſſor. Opin. 293. n. 2. 270

1 Procurator habens ſpeciale mandatum ad iurandum, poteſt iurare in animam ſui principalis. Opinione 429. numero 1. 392

2 Procurator habens generale mandatum cum libera, æquiparatur habenti ſpeciale mandatum. Opinione 474. num. 1. 27

Procurator conſtitutus ad litem cum libera, poteſt de tali lite tranſigere. & facere ea, quæ mandatum ſpeciale requirunt; ſecùs ſi eſſet conſtitutus ad agendum, & defendendum, & generaliter ad omnia alia &c. quia tunc non videtur habere mandatum cum libera ad omnes alias cauſas non expreſſas, ſed circa illas tantùm expreſſas. ibi nu. 2. ea.

Procurator ſeu habeat mandatum plenum, ſeu cum libera, idem eſt: quia illa clauſula cum pleno mandato importat vt libera, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariã ſimiliter communem; ipſa clauſula cum pleno mandato non idem operatur, quod clauſula cum libera. ibi numero 3. ea.

Procurator cum libera adminiſtratione poteſt compromittere. ibi nu. 5. ea.

2 Procurator conſtitutus generaliter ad omnia, non poteſt agere ea, quę mandatum ſpeciale requirunt. Opinio. 477. numero 2. 30

Procurator conſtitutus generaliter ad omnia, præterquam in uno caſu, videlicet, quòd non poſſit præſtare iuramentum: tunc poteſt agere omnia alia requirentia ſpeciale mandatum. ibi nu. 3. ea.

2 Procurator conſtitutus ad recipiendum pecuniam mutuo & confitens habuiſſe, & recepiſſe in inſtrumento, nec apparendo aliter realem numerationem eſſe factam, non obligat dominum. Opinione 645. numero 1. 166

Procurator habens ſimplex mandatum à domino ad aliquid vendendum, transferre non poteſt poſſeſſionem per conſtitutum, precarium, aliumque fictum actum; ſecùs autem quando ille procurator haberet ad conſtituendum ſpeciale mandatum. ibi nu. 2. ea.

2 Procurator accedens de partibus valdè remotis in aliquod iudicium cum inſtrumento mandati, petenſque creditum ſui principalis, atque exhibens mandatum ipſum, admittitur: licèt aduerſarius excipiendo opponeret de procuratore incognito, ac non eſſe illum in mandato deſcriptum. Opin. 646. nu. 1. 166

2 Procurator Principis eſt in dignitate conſtitutus, & eius officium nobile cenſetur. Opinione 647. numero 2. 167

Procurator ſeu notarius quod acquirit mediante officio ſuo procuratoris, non dicitur peculium quaſi caſtrenſe, ſed aduentitium: tamen contrarium concluditur. ibi num. 3. ea.

2 Procurator fines mandati diligenter cuſtodire tenetur. Opin. 648. num. 1. 168

Procurator, et tutor, uel curator promittẽtes nomine proprio tantũ, & ultra nomen officij, obligantur, & perpetuò tenentur ex huiuſmodi obligatione. ibi numero 2. ea.

2 Procurator in capitalibus cauſis non auditur, nec admittitur; & ſi reus uocatus non compareat per ſe, ſed per

per procuratorem inſtructum in ipſis cauſis, nihilominus reputandus eſt contumax. Opinione 649. numero 1. 168

Procurator admittitur in cauſis capitalibus ad allegandum iniuſtitiam, ſeù nullitatem banni, quæ ventilatur ſeorſum à negocio, ſeù à delicto principali, & ſuper informatione ibi nu. 2. 169

Procurator in cauſa capitali admitti poteſt, quando ſententia contra abſentem ferri poſſet. ibi nu. 3. ea.

Procurator in cauſa criminali, in qua venit imponenda pœna relegationis, vel minor, interuenire poteſt. ibi numero 4. ea.

Procurator vbicunque in cauſa criminali admittitur, ſi dubitatur de mandato, habet caueri de rato per ipſum procuratorem tam rei, quàm actoris. ibi numero 5. ea.

Procurator licèt in capitalibus cauſis non admittatur; tamen ſi admiſſus ſit, & ei nullatenus oppoſitum, ſententia valet. ibi nu. 6. ea.

2 *Procurator vel ſyndicus Vniuerſitatis tenetur accuſare proprio nomine ad utilitatem ſuæ dominæ principalis conſtituentis, & non nomine Vniuerſitatis. Opin. 650. num. 1.* 169

2 *Procurator ſi euaderet excommunicatus poſt mandatum, valent geſta per eum, ſi non opponeretur de ipſius procuratoris excommunicatione. Opinione 651. num. 4.* 170

2 *Procurator excommunicatus ſeu laborans aliqua alia inhabilitate, habenſque in mandato poteſtatem ſubſtituendi, & ſubſtituens, non valet eius ſubſtitutio. ibi numero 7.* ea.

Procurator nulliter conſtitutus agendo in iudicio, licèt haberet aliud mandatum validum, nihil ageret: & ita etiam ſi ſubſtitueret vigore mandati nulli, licèt habeat mandatum bonum, fruſtra ageret. ibi numero 8. ea.

2 *Procurator litem conteſtando, ipſe tunc citandus eſt, & non dominus: & ſi aliter fieret, proceſſus non valeret. Opin. 652. num. 1.* 171

Procurator poſt litis cõteſtationem tenetur cauſam proſequi. ibi num. 2. ea.

Procurator poſt litem conteſtatam cum ipſo, poteſt contradicere domino, ne liti ſe immiſceat: ſecùs ſi patiatur dominum comparere ad litem, & non contradicat, & tunc valet proceſſus. ibi nu. 3. ea.

Procurator, & dominus, quando ambo eorum ſunt domini inſtantiæ, quia cum vtroq; proceſſus formatus eſt, poteſt vterque vel alter tantùm citari ad ſententiã. ibi numero 5. ea.

Procurator poſt litis conteſtationem citandus eſt, non autem dominus: & ſi citatur tunc dominus, nequaquàm valet actus factus cum ipſo domino. ibi nu. 6. ea.

2 *Procurator habens plenum mandatum, ſeu cum libera, poteſt omnia, quæ poteſt dominus, excepta dilapidatione. Opin. 830. nu. 24.* 323

Procurator habens mandatum ad vendendum cum libera ſimpliciter, non poteſt remittere neque donare. ibi numero 25. ea.

Procurator habens mandatum ad vendendum, tenetur recipere pretium conuentum rei venditæ, & illud ſuo principali reſtituere, ſed poteſt concedere tempus emptori ad ſoluendum. ibi num. 26. ea.

Procurator cum libera non poteſt agere illicita, cùm in ipſo mandato illicita nullatenus contineantur. ibi numero 28. ea.

3 *Procurator licèt non admittatur in capitalibus: tamen admittitur ad allegandum iniuſtitiam, ſeù nullitatem banni, quæ ventilatur ſeorſum à delicto principali. Opin. 928. num. 6.* 55

3 *Procurator cum quo erat lis conteſtata, vbicunque non extiterit citatus ad videndum iurare teſtes, ſed ſolummodò principalis conſtituens, ipſorum teſtium examen non ualet. Quod non procedit, quando dominus conſentiat, & videat iurare teſtes citatos ad deponendum. Opin. 931. nu. 10.* 59

3 *Procurator cauſa an recipiatur in teſtem per iudicem, parte non opponente, remiſſiuè. Opinione 959. numero 7.* 84

Procurator acceptans ad effectum ſubſtituendi tantùm, non eſt idoneus teſtis. ibi nu. 9. ea.

Procurator in cauſa, quam incepit proſequi, teſtificari nequit. ibi num. 10. ea.

Procurator ad lites, durante lite, non poteſt eſſe teſtis ad fauorem conſtituentis. ibi nu. 11. ea.

Procurator ad lites repellitur etiam à teſtimonio in cauſa appellationis, proferendo ad fauorem conſtituentis. ibi num. 12. 85

2 *Procuratoris, vel notarij officium viliſſimum eſt, & ſimiliter non publicum, ſed priuatum eſt. Opinio. 647. numero 1.* 166

2 *Procuratoris excommunicati conſtitutio non valet ipſo iure. Opin. 651. num. 1.* 170

2 *Procuratorem conſtituens excommunicatum ſcienter, ſibi imputandum eſt: ſed ſi ignoranter eligeret procuratorem, poſſet agere ad intereſſe contra procuratorem ipſum, cùm ingeſſerit ſe officio ſibi interdicto à iure. Opin. 651. num. 2.* 170

2 *Procuratore abſente vel impedito poſt litis conteſtationem poteſt citari dominus. Opinione 652. numero 4.* 171

1 *Procuratores de veritate facti interrogati ad reſpondendum per verbum credit, vel non credit, & non certi de veritate ipſa; tuta conſcientia tales reſponſiones facere non poſſunt, ſed debent petere dilationem ad conſulendum principalem. Opin. 38. nu. 10.* 35

2 *Procuratores, & notarij hodie in Regno inter nobiles connumerantur; cùm in eo officium tabellionatus vile nõ ſit, ſed nobile. Opin. 647. nu. 4.* 167

2 *PRODIGVS, & furioſus in omnibus, & per omnia non conueniunt: quia furioſo ſtatim per legem eſt interdicta adminiſtratio, ſed prodigo mediante ſententia iudicis declaratoria fit interdictio. Opin. 654. numero 1.* 171

Prodigus, & furioſus æquiparantur pupillo. ibi numero 2. 172

2 *Prodigus citandus eſt in datione curatoris. Opin. 655. numero 1.* 172

2 *Prodigus notoriè ad ſanos rediens mores, ipſo iure deſinit eſſe ſub cura abſque facto iudicis; aliàs opus eſt ſententia. Opin. 656. num. 1.* 172

Prodigus vel furioſus qui per biennium ſeù triennium non fecerit aliquem actum prodigalitatis, præſumitur emendatus.ibi nu.3. ea.

2 *Prodigus notorius, & manifeſtus, ante interdictam bonorum adminiſtrationem per iudicem, poteſt contrahere, obligare, et alienare: ideò traditur cautela ad impediendam diſſipationem ipſorum bonorum.* Opin. 657.num.1. 172

2 *Prodigus delinquens poſtquàm ei bonis interdictum eſt, non obligatur delinquendo, ſecundùm vnam communem opin. ſed altera ſententia contraria ſimiliter communis eſt, vt prodigus ipſe delinquendo condemnari poſſit, ſicut quilibet alius.* Opinione 658. numero 1. 173

Prodigus delinquens, poteſt etiam condemnari ad mortis pœnam.ibi num.2. ea.

Prodigus quis dicatur, & quotuplex ſit prodigalitas, remiſſiuè.ibi num.4. 174

2 *Prodigi exemplum vtile, & ſaluti animæ neceſſarium traditur.Opin.657.nu.2.* 173

2 *Prodigi contractus non firmatur iuramento modo aliquo.*Opin.659.nu.1. 174

2 Prodigo etiam notorio non eſt ipſo iure per legem bonis interdictum, ſed requiritur ſententia iudicis declaratoria.Opin.653.nu.1. 171

2 *Prodigum quem eſſe, quomodò probetur, & quomodò formalai veniant articuli ad hoc probandum.ponitur remiſſiuè. Opin.658.nu.3.* 174

2 *PROHIBITIO alienationis per patrem facta filijs non extenditur ad nepotes, ſed procedit ſolummodò in ipſis filijs.Opin.661.num.1.* 174

2 *Prohibitio alienandi extra familiam, cauſata etiam ex cauſa ſonante in perpetuum, & graduale fideicommiſſum, non inducit fideicommiſſum ſucceſſiuum de vno ad aliud gradatim, ſed fideicommiſſum caſuale in euentum contrauentionis: & hoc procedit etiam ſi teſtator addidiſſet expreſſam rationem: quia volebat ſemper remanere in maſculis deſcendentibus. Opin. 662.num.1.* 174

2 *Prohibitio facta per contractum alienandi in caſibus, in quibus impeditur dominij translatio, eſt adeò efficax, vt res ipſa prohibita minimè pro dote alienari poſſit.* Opin.663.num.1. 175

2 *Prohibitio alienationis non impedit rem prohibitam dari in cauſam dotis, & donationis propter nuptias pro matrimonio carnali.*Opin.664.nu.1. 175

2 *Prohibitio, ordinatio, vel ſtatutum factum per laicos in præiudicium eccleſię, aut eidem ſubditorum, etiam per indirectum, non valet, nec tenet. Opin. 799. numero 1.* 280

2 *Prohibitio teſtatoris de non alienando, arguit nepotes, & cæteros deſcendentes voluiſſe ipſa bona prohibita conſequi.Opin. 844.num. 42. char. 360. & numero 74.* 369

2 *PROHIBITVS alienare extra familiam, ſi non foret de liberis teſtatoris, filias dotare non poſſet: ſed quando filius ſit, poſſet bona prohibita alienare ex cauſa neceſſaria non ſolùm in dote proprię filiæ, verùm in dote neptis etiam. Opin.666.nu. 1.* 176

Prohibitus alienare extra familiam poteſt inſtituere filias ac eis ab inteſtato relinquere. ibi numero 6. charta 177

Prohibitus alienare non impeditur alienare pro alimentis.ibi num.7. ea.

2 *Prohibitus teſtari non intelligitur prohibitus donare cauſa mortis.* Opin.796.nu.4. 277

3 *Prohibitus alienare vel vendere, non poteſt in feudum, vel in emphyteoſim dare, & ad decennium locare.* Opin.1007.nu.2.& 7. 124.& 125

2 *PROHIBITVM ad tempus, poſt illud tempus permiſſum videtur, & econtra.* Opinione 642. numero 3. 164

1 *PROMISSIO de donãdo facta pacto nudo non producit actionem, cùm aliud ſit donatio, aliud pactum de donando.* Opin.12.num.1. 12

2 *Promiſſio geminata, celebrata, ac facta nudo pacto, producit actionem.* Opin.568 nu.3. 117

2 Promiſſio, *pactum ſeu conuentio facta ſub futuro fortunæ vel conditionis euẽtu, quales ſunt* le ſcommeſſe, *ualent; quoniam dubius fortunæ euentus non facit contractum illicitum, & obligati ſoluere tenentur. Et quæſita ex tali pacto per victores, etiam in foro conſcientiæ non veniunt reſtituenda.* Opinione 577. numero 1. 124

2 *Promiſſio facta per verba generalia, & adulatoria non inducit aliquam obligationem.* Opinione 668. numero 1. 178

2 *Promiſſionibus Magnatum conſueuere aduocati nullam habere fidem.* Opin.668.num.2. 178

2 *PROMISSVM indebitè per errorem non attenditur, ſed reuocari, & retractari debet.* Opinione 730. numero 2. 233

1 *PROMITTENS ex ſolo aſſenſu, naturaliter obligatur ad promiſſa.* Opin.211.nu.15. 216

2 *Promittens dare ſcachum mattum cum pedina, non cenſetur ſatisfeciſſe ſuæ promiſſioni ſi daret ipſum ſcachum cum pedina facta regina, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, quòd promiſſor iſte uideatur ſuæ promiſſioni adimpleuiſſe, & viciſſe dando ſcachum mattum cum pedina effecta regina.* Opin.669. numero 1. 179

2 *Promittens ſe facturum, & curaturum factum alienum ſi fecerit quicquid potuit, non tenetur ad principale factum, nec ad intereſſe, dato etiam ſi promiſerit ſe facturum, & curaturum cum effectu.* Opinione 670. numero 1. 179

Promittens factum alienum ſub pœna, non tenetur ad pœnam vbi fecit quicquid potuit ut impleretur factum. ibi num.2. 180

Promittens factum alienum cum iuramento non tenetur de periurio ſi fecerit quantum potuit.ibi nu. 3. ea.

Promittens ſe facturum & curaturum, ſi non fecit id ad quod tenetur quàm primum potuit conſtituitur in mora abſque interpellatione aliqua ibi nu. 4. ea.

Promittens factum alienum, & intereſſe, & quod non vult poſſe excuſari feciſſe omnem ſuum conatũ, quòd principalis obſeruabit, ſed vult teneri de ſuo proprio ſoluere, & obſeruare promiſſa, tenetur ad intereſſe promiſſum, etiam quòd fecerit poſſe ſuũ. ibi n.5. ea.

Promit-

2 Promittens ſtare diffinitioni offenſi circa æſtimationem iniuriæ eidem illatæ, non ob id tenetur ſtare offenſo, ſed erit locus arbitrio boni viri. Opinione 671. numero 1. 180

2 Promittenti, vel conſentienti ſine cauſa non denegatur condictio. Opin. 516. nu. 68. 69

2 PROPINQVVS preſumitur ſcire ætatem ſui propinqui, & ius cognationis. Opinione 835. numero 9. 338

2 Propinqui ſine cauſa renuentes præſtare conſenſum, coguntur á ſuperiore. Opin. 796. nu. 7. 278

2 PROPRIETAS, & vſusfructus fluminum publicorum ad Cæſarem pertinet. Opinione 510. numero 3. 52

3 Proprietas aliquando accipitur pro vſufructu. Opinione 1031. num. 6. 144

3 PROPRIETARIVS regulariter ſeruitutem fundo ſuo imponere poteſt, etiam quòd in eo quis habeat vſumfructum, dummodò ob hoc fructuarij conditio deterior non fiat. Opin. 1034. nu. 1. 153

1 PROROGATIO inſtantiæ, etiam cum iuramento partium facta non valet. Opin. 376. nu. 5. 347

2 Prorogatio non alterat primum actum, ſed potius extendit: & prorogatio ipſa cenſetur id, quod prorogatur, cum eo quod primò erat. Opin. 672. nu. 2. 181

Prorogatio iuriſdictionis iudicis incompetẽtis nunquàm fit in iudicio inquiſitionis: & conſequenter prorogatio non habet locum vbi per inquiſitionem ex mero officio proceditur. ibi num. 3. ea.

2 Prorogatio termini ad ſoluendum facta per creditorem ſuo debitori, fideiuſſorem non liberat, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera opinio contraria ſimiliter communis ſit. Opin. 673. nu. 1. 181

Prorogatio termini non liberat fideiuſſorem datum per Caſtellanum de cuſtodienda arce vſque ad certum tempus, quando Caſtellanus promiſiſſet non ſolùm cuſtodire, verùm etiam caſtrum ſaluum reddere domino. ibi num. 2. 182

2 PROROGARE iuriſdictionem idem eſt, quòd augere, & extendere qualitatem, & potentiam rei de qua fit prorogatio. Opin. 672. nu. 1. 181

1 PROTESTATIO eſt neceſſaria vbicunque actor proponeret plures actiones ad idem competentes in caſibus permiſſis; videlicet quòd non intẽdit ſolutionem conſequi niſi ex vna. Opin. 13. nu. 3. 12

3 Proteſtatio debet fieri contra perſonas teſtium, & dicenda per eos, tempore quo comparent procuratores ſeù principales viſuri iuramenta teſtium, ſeù quandocunque in alio actu ante publicationem: ſed vbicunque talis exceptio nouiter ſuperueniret ad notitiam partis poſt publicationem, admitteretur, ſi pars ipſa, quæ nihil oppoſuit ante publicationem, contra teſtes poſt publicationem iuraret hoc ex malitia non egiſſe. Opin. 926. num. 2. 50

Proteſtatio contra teſtes, quòd ſunt infames, & criminoſi, ſufficit fieri ſimpliciter: nec proteſtantes tenentur opponere, ſeù exprimere, quòd ita communiter tenebantur, & reputabantur. ibi nu. 7. 51

3 Proteſtatio contra teſtes, & eorum perſonas, & dicenda per eos, vbicunque non proceſſit in forma, non nocet modo aliquo proteſtanti: intantùm quòd teſti aliquid deponenti pro illo, qui ante depoſitionem proteſtatus eſt ſe uelle aliquid obijcere, ei creditur ſtante tali proteſtatione defectiua, & imperfecta. Opinione 929. numero 2. 57

Proteſtatio facta contra teſtis perſonam, contra proteſtantem producti, ſi pro eo deponat, ſibi non nocet, niſi talis proteſtatio fuerit per partem ratificata. ibi numero 6. ea.

2 PROVERBIVM triuiale, Corteſia di bocca molto uale, e poco coſta. Opinione 668. numero 4. 178

2 PROVINCIA, ſiue Regnum, vel territorium incorporatum Regno; ſiue caſtrum vnitum Comitatui, regulatur ſecundùm regulas primi cui accedit. Opin. 685. num. 1. 191

3 PROXENETA poteſt teſtificari partibus conſentientibus, & non aliter nec alio modo. Opin. 959. numero 13. 85

2 PROXIMITAS, cognatio, & coniunctio eſt inter filios naturales, & coniunctos ex linea materna. Opin. 807. num. 6. 285

3 PROXIMVS omnis homo reputari debet in ſtatu euangelij. Opin. 1050. nu. 4. 160

3 Proximi noſtri omnes homines eſſe dicuntur, ſiue Iudæi, ſiue infideles extent, eos diligere debemus, & pro eis Deum orare. Opinione. 1050. numero 3. charta 160

2 PROXIMIORVM appellatione veniunt tam maſculi quàm fœminæ in fideicommiſſis. Opin. 848. numero 4. 379

2 Proximioribus vocatis, ij ueniunt, qui ſecundùm diſpoſitionem ſtatuti iuri cõmuni contrarij, ab inteſtato præferuntur. Opin. 848. nu. 5. 379

2 PVBERTATI proximus dicitur ille, qui annum decimum & dimidium peregerit, ſi ſit maſculus; & nonum cum dimidio ſi ſit fœmina, tam in delictis quã in alijs actibus. Opin. 674. nu. 1. 181

3 PVBLICATIO teſtium peti non poteſt ab eo, qui illos produxit, licèt ſua interſit. Opin. 932. numero 3. 61

Publicatio teſtium fieri debet per iudicem, qui eos examinauit, vel per eius ſucceſſorem, non autem per alium iudicem alterius tribunalis. ibi nu. 7. ea.

Publicatio teſtium facta in eadem inſtantia, etiam à iudice diuerſo, non aliter loco primi iudicis ſubrogato, valet: & ipſi teſtes ita publicati probant. ibi numero 9. ea.

Publicatio teſtium facta coram eodem iudice, vel ſubrogato illius, qui eos examinauit, valet, & fieri poteſt. ibi num. 11. ea.

Publicatio teſtium non fit in Curia Romana vſque ad tertiam ſententiam, ibi nu. 13. 62

Publicatio atteſtationum ſemper in Rota Romana peti poteſt, etiam poſt oſtenſa partibus dicta teſtium. ibi numero 14. ea.

Publicatio debet fieri formiter: quia teſtes publicati aliter non dicuntur, etiam quòd fuerit petita publicatio, ſed non conceſſa, ſed requiritur quòd conſtet plenè dicita eſſe teſtificata. ibi nu. 15. ea.

Publi-

Publicatio debet ritè, & ſolenniter fieri, aliâs non tenet. ibi numero 17. ea.

Publicatio teſtium ſolennis, diſcreta, & partibus conſentientibus emanata, excludit vt nemo amplius admitti debeat ad productionem teſtium propter ſubornationis ſuſpitionem. ibi nu. 18. 62

3 Publicationis vera forma traditur remiſſiuè. Opin. 932. numero 16. 62

3 PVBLICIANA eſt actio in rē origine prætoria, vtilis, perpetua, ac competens alicui ratione tuto, vel rei bona fide ꝗſitæ, facta traditione, vel quaſi à poſſidente, quem putabam eſſe dominū ex titulo habili ad translationem dominij contra habentem facultatem reſtituendi ad declaratione iuris ſui. Opi. 15. 14

Publiciana actio competit. vide in uerbo Actio.

2 PVELLA profitens ſe virginem eſſe, & nullatenus cognitam à viro ſuo, ſibi eligendę ſunt ſeptem matronę, ac obſtetrices honeſtæ, & peritæ, pro recognoſcenda eius virginitate. Opin. 491. nu. 10. 41

1 PVER non cuſtodiens diligenter lucernam in ſtabulo, ob quod domus conducta exuſta fuerit, tenetur dominus, & conductor pueri ad emendam damni illati. Opin. 439. num. 13. 400

1 Pueri ſunt teſtes idonei, vbicunque veritas aliter haberi non poteſt. Opin. 439. nu. 30. 402

1 PVPILLVS vel minor poteſt ex ſe ipſo ſine tutore præſentare. Opin. 222 nu. 22. 228

1 Pupillus ſeu infans moriens non adita hæreditate, tranſmittit beneficiū reſtitutionis in integrū ad hæredes ex clauſula generali, ſi qua mihi &c. Op. 359. n. 3. 333

2 Pupillus doli capax contrahens, & alienans cum iuramento ſine tutoris authoritate, non validat ſuam alienationem, ſecundū vnam cōem opin. licèt altera ſentētia contraria ſimiliter cōis ſit, vt impubes obligari queat mediante iuramento. Opi. 676. num. 1. 183

Pupillus doli capax per interuentum iuramenti cogitur ſtare contractui ſummi præiudicij, qualis eſt contractus matrimonij. ibi nu. 2. ea.

Pupillus vt ligetur iuramento, neceſſariò requiritur, vt ſit pubertati proximus, & doli capax; nec vnum ex his ſufficeret ibi num. 3. ea.

Pupillus pubertati pximꝰ pſumitꝰ doli capax. ibi n. 4. ea.

Pupillus, & ſic proximus pubertati, vt teneatur ex delicto, duo de neceſſitate copulatiuè exiguntur; vt ſit doli capax, & proximus pubertati; aliàs vnum ex illis non ſufficeret. ibi nu. 5. ea.

2 Pupillus ſine tutoris authoritate intra 14. annum non poteſt contrahere ſocietatem nedum expreſſè, ſed nec etiam tacitè; niſi poſt finitam pupillarem ætatem ratificaret talem ſocietatem. Opin. 677. nu. 1. 184

Pupillus non poteſt facere teſtamentum, ibi nu. 2. ea.

Pupillus etiam miles teſtari non poteſt. ibi nu. 3. ea.

Pupillus etiam doli capax teſtamentum condere nequit: quia malitia, quò ad hoc, nō ſupplet ætatē ibi n. 5. ea.

Pupillus non poteſt condere teſtamentum, etiam ſi vellet ad pias cauſas teſtari. ibi nu. 6. ea.

Pupillus exiſtens doli capax poteſt teſtari de licentia Principis: quia Princeps poteſt ipſi pupillo doli capaci concedere teſtamenti factionem. ibi nu. 7. ea.

Pupillus doli capax poteſt diſponere in euentum mortis donando de bonis ſuis ſub conditione (ſi ipſe deceſſerit in pupillari ætate) & talem diſpoſitionem confirmaret iuramento. ibi nu. 8. ea.

Pupillus aſtringitur religione iuramenti. ibi nu. 9. ea.

Pupillus non poteſt eſſe notarius. ibi nu. 10. ea.

Pupillus non poteſt eſſe iudex. ibi nu. 11. ea.

Pupillus regulariter accuſare nequit propter carentiam rationis, & intellectus. ibi nu. 12. ea.

Pupillus poteſt accuſare in crimine læſæ maieſtatis, adulterij, & fraudatæ annonæ. ibi nu. 15. ea.

Pupillus non habet legitimam perſonam ſtandi in iudicio. ibi nu. 16. ea.

Pupillus pubertati proximus, ſine tutoris authoritate apprehendere poſſeſſionem poteſt. ibi n. 18. ea.

3 Pupillus, vel impubes in cauſa ciuili non poteſt teſtificari: quia quicquid videt, et audit, ignorat: & eius teſtimonium eſt ſicut ſi cæcus teſtificaretur de coloribus. Opin. 964. nu. 1. 90

Pupillus quandoque facit indicium ad probandum dominum occiſum à familia. ibi nu. 3. 91

Pupillus factus maior teſtimonium de ijs, quæ vidit in pupillari ętate, rectè perhibet, dummodò eſſet proximus pubertati. ibi nu. 4. ea.

1 Pupillo cōmittenti homicidiū, pœna mortis commutari poteſt per iudicem. Opin. 408. nu. 3. 376

2 PVTEVS exiſtens intra domū feudatariā, & domū domini: ſi aqua ipſius putei nō ſufficiat vtriq; tūc illa eſt cōcedenda habenti plenius ius. Opi. 510. n. 14. 53

DE LITERA Q.

1 QVALITAS, quæ fundat, aut priuat iuriſdictionem, debet de ea ante omnia conſtare. Opin. 406. numero 2. 375

2 Qualitas adiecta verbo, qualificatur ſecundùm tempus verbi. Opin. 868. numero 3. charta 413

3 Qualitas teſtium omni exceptione maiorum, in caſu vbi ipſi teſtes taliter requiruntur, debet articulari, & probari. Opin. 968. nu. 16. 96

3 QVI vult vnum, vult omne, ſine quo illud eſſe nequit. Opin. 1018. num. 36. 135

QVAE

2 *QVAE ſunt in conditione, non ſunt in diſpoſitione. Opin.843.nu.13.* 347

2 *QVAESITA in ludo ſcachorum, ſeu pila, non veniunt reſtituenda, dummodò amittens non ſit filiusfamiliàs. & cauſa recreationis fiat, & ſine blaſphemijs. Opin.467.num.5.* 15

2 *Quæſita in ludo in foro poli, & conſcientiæ non ſunt reſtituenda ante iudicis condemnationem. Opinione 468. numero 11.* 19

Quæſita in ludo in anima iudicio reſtitui non debent, vbicunque in illo ludo ceſſaret omnis dolus, & fraus: ſed interueniente fraude in ipſo ludo, tunc in foro animę, abſque iudicis condemnatione debet fieri reſtitutio omnium lucratorum mediante fraude. ibi numero 13. ea.

Quæſita in ludo, pauperibus ſeu pijs locis victores tenentur erogare atque elargiri. ibi nu.14. ea.

Quæſita in ludo ab eo, qui ludere penitùs recuſabat, veniunt reſtituenda in foro conſcientiæ: Et iſta attractio ad ludendum etiam largè intelligenda eſt, videlicet quocunque modo quis adduxerit aliquem ad ludendū ſecum verbis, vel re, ſiue in principio ludi, ſeu in medio, quando ille valet deſiſtere, & amplius non ludere. ibi num. 15. ea.

1 *QVERELA inofficioſi teſtamenti intentari debet infra quinquennium per conſanguineos fratres exhęredatos per concubinarium, ſeu fornicatorem; aliàs tranſacto termino, teſtamentum valeret, & teneret, & concubina totam hæreditatem conſequi poßet. Opin. 205.num.4.* 205

2 *QVIETATIO, ſeù liberatio generalis omnem pręcedentem obligationem diſſolutam oſtendit. Opinione 516.num.22.* 60

Quietatio ex propria ui, & natura ſua tollit obligationem. ibi num.23. ea.

Quietatio generalis tollit omnem obligationem: cùm in genere quis liberando videatur de omnibus obligationibus cogitaſſe. ibi num.24. ea.

DE LITERA R.

1 *RAPTOR reſtituens rem raptam ante iudicium motum, non liberatur à pęna. Opinione 347. numero 8.* 321

2 *Raptor honeſtæ mulieris tenetur pœna capitali; & in fragranti crimine deprehenſus poteſt à cōiunctis perſonis occidi, quando eam carnaliter cognouißet, vel libidinis cauſa rapuißet. Opinione 679. numero 1.* 187

2 *RAPTA non poteſt contrahere matrimonium cum raptore. Opin.679.num.7.* 187

Vide in verbo Matrimonium.

1 *RAPERE procurans, vel tentans virginem, honeſtamque mulierem, & deducens non ad actum proximum contra ipſam mulierem, non ſequuto effectu, & non ſtuprata muliere, punitur extraordinariè. Opin. 122.num.4.* 111

1 *RATIO dicitur lex communis ad omnes caſus; vndè diſpoſitionis ratio an eadem ſit, conſideratur. Opin. 306.numero 5.* 285

1 Ratione *poſſunt omnia decidi, deficiente lege. Opin.398. numero 53.* 367

2 *Rationum computatio nullum affert pręiudicium veritati, etiam ſi fuerit concluſa, perfecta, & ſubſcripta, & ſæpius iterata, & repetita. Opinione 516. numero 71.* 69

1 *Rationibus innitendum eſt. Opin.398.nu.52.* 367

1 *RATIFICATIO donationis abſenti facta, & ſtipulatæ ſuo nomine per notarium tacita ſufficit, & ſic abſens poſt eius ſcientiam tacitè ratificaſſe cenſeri poteſt. Opin.211.nu.19.* 217

2 *Ratificatio mandati præſumitur ex antiquitate temporis. Quod tamen procedit, quando ageretur de modico præiudicio; ſecùs si de magno: tunc enim non præſumitur ratificatio ipſa ex antiquitate temporis, niſi cōcurrat alia præſumptio. Opin. 475.nu.4.* 29

2 *Ratificatio actus abſente parte fieri poteſt, & abſenti prodeſt: quia pendet duntaxat à voluntate ratificantis: licèt ex huiuſmodi ratificatione ratificans obligetur. Opin.680.num.1.* 188

2 *Ratificatio, quę fit tempore, quo actus nihil operatur, propter lapſum temporis nō valet: quia inuenit obſtaculum in medio, quod impedit ne extrema coniungantur. Opin.681.num.1.* 188

2 Ratificatio *repræſentat conſenſum, non tamen præſentiam corporalem. Opin.796.num.18.* 278

1 *REBELLIS, non obſtante teſtamento confecto per eum, publicatis poſteà bonis ſuis propter felloniam, vel aliud ſimile crimen, decedit inteſtatus tanquàm incapax, tam quò ad legata, & fideicommiſſa, tam quò ad inſtitutiones. Opin.332 nu.3.* 306

2 *RECEPTANS famoſum malefactorem, per iuramentum prætendendo ignorantiam, id non excuſat dolum ſuum. Opin.695.nu.4.* 199

2 *RECONVENTIO quò ad effectum ſimultanei proceſſus fieri debet ante litem conteſtatam, & tunc dicitur vera reconuentio, & pari paſſu procedit cum ipſa conuentione; & eadem ſententia terminatur cauſa conuentionis & reconuentionis, ſed quò ad effectum*

ctum prorogationis iudicis poteſt fieri reconuentio ipſa vſque ad ſententiam coram eo. Opinione 682.numero 2. 188

Reconuentio in quibus cauſis, & rebus fieri non poſſit remiſſiuè.ibi num.3. ea.

2 Reconuentioni *non eſt locus quò ad effectum ſimultanei proceſſus aliquo pacto, quotieſcunque vna cauſa reperitur ſummaria, altera uerò plenaria. Opin.682.numero 1.* 188

3 RECTOR *in dubio præſumitur acquiſiuiſſe de bonis eccleſiæ.Opin.1058.nu.3.* 171

2 REDITVS *annui perpetui inter immobilia computantur: quia de huiuſmodi reditu perpetuo, ſeu ad longum tempus ſuper re immobili non iudicatur tanquam de pecunia, ſed ſicut de re immobili.Opin.683.num.1.& 10.* 189.& 190

Reditus annui temporales ad modicum breueque tempus duraturi inter mobilia computantur.ibi n.2. ea.

2 REDEMPTIO *permiſſa in quantitate generica monetæ ſimilis illi, pro qua venditio facta erat, non exercetur poſteà aucto valore.Opin.516.n.49.* 63

1 REGNVM *Neapolitanum eſt feudum eccleſiæ, & in eo attenditur ius canonicum. Opin. 439. numero 23.charta* 402

Regnum *alteri vnitum, vel prouincia, ſeu territorium incorporatum Regno, ſiue caſtrum vnitum Comitatui, regulatur, ſecundùm regulas primi, cui accedit. Opinione 685.nu.1.* 191

2 REGALIA *ſibi nonnullæ Ciuitates Italiæ hodie vſurpant.Opin.510.nu.4.* 52

2 REGIA *pragmatica prohibens opponi exceptiones contra inſtrumentum annui cenſus, excepta ſolutionis, nõ propterea intelliguntur excluſæ exceptiones ſimulationis, & aliæ rationabiles & legitimæ. Opinio.832.num.64.* 332

Regia *pragmatica, & diſpenſatio ſuper cenſibus eſt ſtricti iuris, & ſtrictè debet intelligi.ibi n.73.* 333

2 RELATIVVM *quis, vel qui, concipit etiam fœmininum.Opin.808.n.4.* 287

Relatiuum *quis, vel qui declaratiuum eſt, ibi numero 5.* ea.

Relatiuum quis, vel qui generale eſt ad maſculum & fœminam, maiores & minores, liberos, & in poteſtate conſtitutos.ibi nu.6. ea.

2 RELEGATIO *non eſt pœna capitalis, & tam ipſa relegatio, quàm omnis pœna, qua corpus acriter affligitur, dicitur de mero imperio paruo & minimo. Opinione 684.nu.1.* 191

RELIGIONIS *profeſſione filius ſoluitur nexibus patriæ poteſtatis.vide in uerbo, Filius.*

1 RELIGIOSI, *profeſſi, & conuerſi, etiam religionis approbatæ per eccleſiam, tenentur ad dicendum horas canonicas, ac etiam ad officium Diuæ Mariæ Virginis, & defunctorum, pſalmorum, letaniarum, & nocturnorum, ſecũdùm quòd in eorum ſtatutis cauetur. Opin.109.nu.8.* 99

1 RELIQVIAE *Sanctorum non poſſunt vendi, neque obligari.Opin.30.nu.6.* 36

1 REMEDIVM *ad euitandum adulterium tutum, eſt recurſus ad orationem, & ieiunium. Et traditur exemplum Ioſephi cum nonnullis authoritatibus noui, & veteris Teſtamenti.Opi.33.nu.32.* 29

1 Remedium *l.fin.C.de edic.diui Adria.tollen. non competit volenti ſuccedere ab inteſtato: quia tunc competeret officium iudicis. Opinione 353. numero 6. charta* 328

Remedium *l.fin.C.de edic. diui Adr. toll. ceſſat contra habentem titulum ante mortem teſtatoris. ibi numero 8.* ea.

2 Remedium, *c.reintegranda. 3.q.1.competit ſpoliato, dato quòd non probet vim, & violentiam fuiſſe illatam: & ſic ſufficit, quòd ſola clandeſtinitas interuenerit in ſpolio facto. Nam contra clandeſtinum poſſeſſorem poteſt agi remedio recuperandæ, nec poſſet excipere de ſuo dominio. ſpoliatus enim quomodocunque poteſt agere ſibi dominij exceptione non obſtante. Opinio.732.num.3.* 234

Remedium, c.reintegranda 3.q.1.limitatur in quinquaginta caſibus remiſſiuè. ibi nu.9. ea.

2 Remedium, *c.reintegranda. 3.q.1. competit nedum poſſeſſori, ſed etiam conductori, & mandatario, commodatario & ſimilibus.Opin.733.nu.1.* 235

2 Remedium, *c.reintegranda. 3.q.1. eſt pleniſſimum remedium, & magis generale, vtile inter alia remedia poſſeſſoria, concurritque cum omnibus alijs remedijs. Opin.734.nu.1.* 235

Remedium c.reintegranda datur clericis non ſolùm pro rebus eccleſiæ, ſeu proprijs, ſed etiam pro rebus laicorum, ſiue mobilibus, ſiue immobilibus, ſecundùm unã communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, quòd d.c.reintegranda, cõpetat ſolummodo in rebus eccleſiæ, & in perſonis eccleſiaſticis, non autem inter laicos pro rebus profanis. ibi nu.2. ea.

Remedium *c.reintegranda, conceditur pro feudis, & iuribus incorporalibus, & bonis etiam ſtabilibus. ibi nu mero 3.* ea.

Remedium c. reintegranda, & poſſeſſorium iudicium, vtrum competat in iuribus perſonalibus, & pro penſionibus denegatis, ponitur communis opinio pro vtraque parte.ibi nu.4. ea.

2 Remedium, *c.reintegranda. 3.q.1. licèt non detur contra titulo poſſidentẽ, ſecundũ communem opinionem: nihilominus ſecundùm alteram ſententiam contrariã, ſimiliter cõem, d.c.reintegranda conceditur contra ipſum bonæ fidei poſſeſſorẽ cum titulo.Opin.736.n.1.* 236

2 Remedium, *c.reintegranda. 3.q.1. non conceditur amittentibus poſſeſſionem culpa, negligentia vel iuſta cauſa.Opin.738.nu.2.* 238

Remedium c.reintegrandæ intentatum, non requirit vt in eo deducatur aduerſarium clam poſſidere reſpectu poſſeſſionis.ibi nu.4. ea.

3 Remedium *l.2.C.de reſcind.uend. habet etiam locum in re vendita ad ſubhaſtationem: & ſic venditio facta ad publicum incantum vltra dimidium iuſti pretij non tenet Opin.1017.nu.2.* 130

3 Remedium *l.2.C. de reſcind. vend. non datur ſcienti verum rei valorem, ſecundùm communem opinionem: licèt contraria æquior & irrefragabilis ſit.Opi.1023.num.1.& 4.* 137

3 Remedium l.2.C.de reſcind.vend. vt conceditur emptori,ita & venditori. Opin.1047.nu.5. 156

Remedium l.2.C.de reſcind. vend. competit etiam interueniente iuramento,& renunciatione in contractu venditionis.ibi nu.6. ea.

Remedium l.2.C de reſcind. vend. conceditur non ſolùm in emptione,& venditione,ſed etiam in omnibus contractibus bonæ fidei.ibi nu. 7. ea.

Remedium l.2.C.de reſcind.vend. non procedit, quando quis damnatur vendere ex vltima voluntate;& præſertim ſi teſtator taxauerit certum pretium,aliàs ſecus.ibi nu.9. 157

Remedium l.2.C.de reſcind.vend.non conceditur quando quis tradit rem pro tanto pretio, & quod plus valet aſſeruit donare, & præſertim ſi ſciebat rei venditę valorem.ibi nu.13. ea.

Remedium l.2.C.de reſcind.vend. non conceditur quando in inſtrumento venditor non ſolùm expreſſit,quòd illud quod plus valet donabat,ſiue quantitas ſit parua, ſiue magna: ſed etiam ſi excedat dimidiam iuſti pretij,ſponte,& ex certa ſcientia dedit,& donauit, & renunciauit beneficio, d.l.2. quod declaratur procedere ſi hoc bis aſſeruit, non autem ſemel. ibi nu.14.ea.

Remedium l.2.C.de reſcind.vend. non competit in adiudicatione facta per iudicem in ſolutum creditori in iudicio;ſecùs extra iudicium.ibi nu.17. 158

Remedium l.2.C.de reſcind.vend.non conceditur quando fuerit facta venditio minus dimidia iuſti pretij, cũ conditione, quòd ſi pretium conuentum non ſoluatur certo tempore,ſuppleatur certum iuſtum pretium.ibi num.18. ea.

Remedium l.2.C.de reſcind.vend.conceditur quando venditor ignoraret qualitatem rei venditę; ſecùs ſi ſciret valorem ipſius rei.ibi nu.19. ea.

Et an tale remedium extendatur ad permutationem beneficiorum,vide in verbo Permutatio.

Et quomodò in materia venditionis,in terminis l.2.C.de reſcind. vend. formetur libellus ſiue petitio, vide in verbo Petitio.

Et an tale remedium extendatur ad ſocietatem, vide in verbo Societas.

Et an extendatur ad maiorem .25. annis.vide in verbo Maiori.

1 REMISSIO concedenda eſt conductori ob bellum, peſtem,ſeu ſterilitatem maiorem,quibus quidem caſibus penſionem ſoluere non tenetur.Op.131.n.1.122

Remiſſio penſionis ſolet fieri in octo caſibus poſitis remiſsiuè.ibi nu. 2. ea.

1 Remiſsio conductori facienda non eſt,niſi damnum ſit vltra dimidiam iuſti pretij: & in iſto caſu per conductorem ipſum agi poſſet non obſtante iuramento praſtito de non contraueniendo aliqua ratione, vel cauſa. Opin.132.num.2. 122

1 Remiſsio penſionis non eſt facienda emphyteotę ob ſterilitatem,vel ob alium caſum fortuitum. Opin. 247. numero 1. 242

Remiſsio mercedis,& canonis tempore belli habet locum in contractu emphyteotico, quando propter timorem hoſtium fundus datus in emphytheoſim,coli nequit.ibi numero 2. 143

1 Remiſſio iniuriæ ac violentiæ ſimpliciter facta in inſtrumento pacis, ſeu iniuriæ, non continet remiſſionem damnorum,& intereſſe,nec ad illa extenditur,niſi exprimatur.Opin.375.nu.1. 346

1 REMVNERATIO beneficiorum ex naturali ratione procedit.Opin.222.nu.5. 227

Remuneratio eſt debita ex honeſta, & morali obligatione,non autem legali.ibi nu.14. ea.

1 RENVNCIATIO omni legum auxilio, etiam cum iuramento confirmata, non impedit quin renuncians à iuramento abſolutionem petere poſſit. Opin. 130.num 9. 122

Renunciatio in contractu facta, ſi graue,vel grauiſsimũ renuncianti damnum afferat, non valet neque tenet, ibi num. 10. ea.

1 Renunciatio litis, & cauſæ facta abſente aduerſario non ꝓdeſt illi niſi ſecuta ratificatione:ideo renunciatio ipſa reuocari poſſet re integra.Opin.211.n.4. 216

Renunciatio facta abſenti valet,etiam ad prẹiudicium renunciantis; ſecùs ad præiudicium abſentis, donec non fuerit notificata.ibi num.18. 217

1 Renunciatio ſeu collatio beneficij in fauorem alterius facta nunquàm reuocatur etiam ratione ingratitudinis, poſtquàm tale beneficium fuerit alteri collatum:quia beneficia gratis conferuntur.Opin.213.n.9. 221

1 Renunciatio beneficij in fauorem alterius facta nunquã reuocatur,etiam ratione ingratitudinis.Opinio. 373. numero 3. 345

1 Renunciatio exceptionis,fictionis, & ſimulationis in contractu non valet,etiam si iuramentum eſſet in contractu appoſitum; ſecùs verò ſi fiat ex interuallo cum iuramento,quia tunc valet.Opin.425.n.5. 389

Renunciatio exceptionis ſimulationis, fictionis,& aliorum &c.in contractu valet, vbicunque fuiſſet iuratũ omnia eſſe vera,& in nullo contrafacere,uel contrauenire.Quod non procedit vbicunque fuiſſet prius petita abſolutio à iuramento.ibi nu.6. ea.

2 Renunciatio liti,& iuri differt.Nam renuncians liti, & cauſæ,non dicitur renunciare iuri.Opi.686.n.5.192

Renunciatio litis ſine cauſa expreſſa valet: quia ſufficit præſumpta.ibi nu. 7. ea.

Renũciatio litis facta per adminiſtratorem,tutorem,vel curatorem,nulla expreſſa cauſa in ea,non valet:quia in ipſa renunciatione debet inſeri cauſa.ibi n.8. ea.

Renunciatio litis & cauſæ facta abſenti non prodeſt, niſi ſecuta ratificatione.ibi n.9. ea.

Renunciatio litis facta ſuper beneficiali cauſa recepta pecunia non valet.ibi nu.10. ea.

Renunciatio non videtur facta iuri,quod quis ignorat ſibi competere; etiam quòd de tali iure in genere cogitare potuerit.ibi num.11. ea.

Renunciatio litis non inducitur per ceſsionem inualidam. ibi num.12. ea.

2 Renunciare cauſæ, eſt renunciare liti. Opinione 686. numero 2. 192

2 Renuncians liti, videtur renunciare liti, cauſæ,& iuri. Opin.686.nu.1. 192

Renuncians liti,non poteſt eũ amplius pœnitere & ad litem redire.ibi nu.3. ea.

Renuncians liti, cenſetur renunciare liti, cauſę & iuri in pro-

in profanis non autem in beneficialibus.ibi n.4. ea.

Renuncians *liti,cauſæ,& beneficio; niſi de facto dimiſerit poſſeſſionem,tenetur ad fructus perceptos. ibi numero 6.* ea.

Renuncians *liti, ſtatim cogi non poteſt per iudicem ad ſatisfaciendum aduerſario ibi nu. 13.* ea.

2 REPERTVS *cum rebus prohibitis in via ſuſpecta, in tantùm habet contra ſe ſuſpitionem,vt arbitrio iudicis puniri poſſit.Opin.766.nu.19.* 257

2 REPRAESALIAE *conceſſæ putà Bononiæ contra Peruſinos,non poſſunt exequi contra Peruſinum habitantem Bononiæ, qui non ſubeat munera Peruſina per ſe,vel per alium:quoniam tunc non poteſt appellari. Opin.687.nu.1.* 192

Repræſaliæ *inductæ contra Aquilanos extendi non debent ad Aquilanos habentes alibi domicilium.ibi numero 2.* ea.

Repræſaliæ *ſunt odioſiſſimæ.ibi nu.3.* 193

Repræſaliæ, *cùm odioſæ ſint, debent ſtrictè quantum poteſt intelligi.ibi nu 4.* ea.

3 REPVLSA *teſtium crimmoſorum non eſt proponenda, allegãda,& articulanda in genere,ſed ſpecificè et ſigillatim.Opin.925.nu.1.* 48

1 REPRAESALIATVS *pro ſua communitate, accipiens pro ſoluendo eius debitum pecuniam ad vſuras;non ſolùm debitum principale, ſed etiam vſuras ipſas ſeù intereſſe decurſum licitè conſequi & repetere poteſt. Opin.86.nu.4.* 75

1 RES *tota in dubio venit appellatione cuiuslibet rei,non autem pars illius.Opin.49.nu.1.* 44

1 Res *dubia dicitur,vbi non apparet de communi opinione, vel vbi aliqui Doctores atteſtantur vnam opinionem eſſe cõem,& alij contrariã.Opi.398.n.29.* 365

2 Res *prohibita alienari ,ſicut pro matrimonio carnali in cauſam dotis dari poteſt: ita etiã pro matrimonio ſpirituali,& pro ingreſſu monaſterij.Op.664.n.3.* 175

2 Res *prohibita alienari non poteſt publicari & confiſcari: & ſic publicatis bonis hæredis prohibiti alienare; res ipſa prohibita alienari non tranſit in fiſcum,etiam durante vita prohibiti, ſecundùm unam communem opinionem : licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, quòd ob alienationem prohibitam non cenſeatur prohibita confiſcatio.Opin.665.n.1.* 175

2 Res *iudicata falſum mutat in verum.Opi.713.n.2.* 211

3 Res *vendita dicitur minus valere ratione oneris adiuncti ipſi rei.Opin.1047.nu.22.* 158

3 Rem *emimus,non eius fines.Opin.1018.nu.4.* 132

2 Re *notoria extante,non iuratur de calumnia.Opin.548. num.8.* 103

2 Res *eccleſiæ poſſunt pignorari, vel obligari pro ſuſtentatione rectoris.Opin.838.nu.3.* 341

1 Rerum *appellatione comprehenduntur iura,& actiones, cum ſit nomen generale,quod limitatur.Opinione 49. numero 2.* 44

2 RESCRIPTVM *Principis geminatum, & iuſſio facta iudici,vt quis vltimo ſupplicio afficiatur,non patitur moram in exequutione.Opi.638.n.13.* 162

2 *Reſcriptum ſecundum debet facere ſpecialiter mentionem de primo reſcripto, aliter redditur ſubreptitium, & ſubreptionis vitio annulatur.Op.688.n.1.* 193

Reſcriptum primum quotieſcunque nullum,vel non nullum foret,ſed poſſet per exceptionem elidi, valeret ſecundum reſcriptum non faciens mentionem de primo reſcripto.ibi nu.2. ea.

Reſcriptum ſecundùm ad lites ſubreptitium, vel obreptitium non faciens mentionem de primo,& vitio ſubreptionis, vel obreptionis laborans, non foret ipſo iure nullum,ſed veniret annullandum, & deberet opponi exceptio.ibi nu.3. ea.

2 Reſcriptum Principis, *quando fiſco damnoſum eſt, non valet.Opin 689.nu.1.* 193

Reſcriptum *Principis geminatum, ubicunque fiſco damnoſum ſit,valet & tenet.ibi nu.2.* ea.

2 *Reſcriptum Principis non valet contra ſententiam,quæ tranſiuit in rem iudicatam, niſi conſtet de expreſſa mente reſcribentis. Opin.713.nu. 4.* 211

1 Reſcripta *ſuper nullitatibus poſt tres conformes non conceduntur in Romana curia,niſi cum clauſula,ſine præiudicio trium conformium. Opinione 259. numero 11.* 250

2 Reſcripta *gratiæ ob vitium obreptionis,& ſubreptionis, ipſo iure irritantur,& vitiantur.Opinione 688. numero 4.* 193

1 RESERVATIO *facta per Papam eadem die, qua ordinarius confert beneficium, præfertur collationi ordinarii,ſi non apparet de prioritate horæ. Opin.378. numero 9.* 350

2 RESOLVTO *iure concedentis,reſoluitur etiam conceſſoris.Opin.510.num.26.* 54

2 RESPONSIO *poſitionibus non fit ſimpliciter per debitorem conuentum,ſi negat recepiſſe centum, vel quid ſimile petitũ, ſi addatur, quòd ſi appareret iſta centum habuiſſe, affirmat & fatetur expendiſſe in negocijs petentis, vel reſtituiſſe, habetur pro confeſſo, ſtante ſtatuto,quòd poſitionibus ſimpliciter, & præciſè reſpondeatur.Opin.800.nu.1.* 280

Reſponſio ſimpliciter facienda ex forma ſtatuti poſitionibus,debet eſſe ſine plica.ibi nu.2. 281

Reſponſio ex forma ſtatuti ſimpliciter faciendæ poſitionibus poteſt modificari.ibi nu.3. ea.

2 RESPONDENS *poſitioni mentionem facienti de aliquo inſtrumento,ſi dicit,credo prout apparet in inſtrumento,valida eſt iſta reſponſio ex communi Doctorum opinione.Opin.800.nu.4.* 281

1 RESTITVTIO *Principis trahitur etiam ad bona immediatè quaſita ex damnatione nulla, nullo hominis facto interueniente.* Opinione 78. *numero 2.* 68

Reſtitutio facta per Principem, vel ſuperiorem cum clauſula prægnanti, quòd bannitus pleniſſimè reſtituatur, trahitur ,& extenditur ad bona in tertium alienata,ſecundùm magis communem opinionem:licèt ſecundùm aliam ſecùs ſit, niſi per Principem id expreſsè declaretur.ibi nu.5. 69

Reſtitutio in integrum non conceditur minori promittenti pacem de nece patris ſine tutoris authoritate. Vide in uerbo Minori.

Reſtitutio in integrum vt habeat locum,requiritur neceſſariò,vt minor ſit læſus ſui facilitate,et dolo aduerſarij Opin. 222.num.21. 228

1 *Reſtitutio in integrum competit hæredibus infantis aduerſus non aditam hæreditatem à minore. Opi. 359. numero 4.* 333

1 *Reſtitutio in integrum competit, & concedi debet aduerſus peremptionẽ inſtantiæ, ſi petatur, & non aliter. Opin. 376. nu. 8.* 347

Reſtitutio in integrum competit pauperi non proſequenti appellationem infra biennium, & concedi debet tertium fatale. ibi nu. 25. 348

2 *Reſtitutio in integrum conceditur contra præſcriptionem legitimæ, & lapſum 30. annorum ex qualibet iuſta cauſa. Opin. 458. nu. 3.* 10

2 *Reſtitutio in integrum ex clauſula ſi qua mihi &c. competit ignoranti hæreditatem ſibi delatam aduerſus præſcriptionem triginta annorũ, vltra quos non datur ius adeundi, vel ſe immiſcendi. Opinione 632. numero 3.* 155

Reſtitutio in integrum non conceditur contra præſcriptionem quadraginta annorum: quia illa pleniſſimã ſecuritatem parit. ibi nu. 4. 156

Reſtitutio in integrum contra præſcriptionem quadraginta annorum concedenda eſt ex iuſta, probabilique ignorantia, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera opinio contraria, videlicet quòd reſtitutio in integrum non concedatur ex capite iuſtæ ignorantiæ aduerſus præſcriptionem triginta vel quadraginta annorum ſimiliter communis ſit. ibi nu. 6. ea.

2 *Reſtitutio in integrum ex ignorantia probabili nedum minoribus, ſed etiam maioribus concedenda eſt. Opin. 690. num. 1.* 193

3 *Reſtitutio in integrum aduerſus ſententiam latam ſub prætextu falſorum teſtium vt competat, ſufficit probare ſolam ipſorum teſtium falſitatem, abſq; eo quòd probetur corruptela partis; ſecus verò ſi libellans ſe aſtringeret in libello in eadem oratione ad vtrunque probandum: ſiquidem tunc tenetur falſitatem, & corruptionem probare. Opin. 938. nu. 2.* 65

Reſtitutionis in integ. beneficiũ, vide in uerbo Beneficiũ.

2 *Reſtitutioni in integrum locus non eſt in præſcriptione centum annorum. Opin. 692. nu. 8.* 196

1 *RESTITVTVS* per Principem, *licèt recuperet bona non alienata, non tamen recuperat fructus perceptos tempore banni. quod limitatur. Opi. 78. n. 6.* 69

Reſtitutus generaliter recuperat iura ſibi ex teſtamento prouenientia, & quę prius ad eũ nõ extitiſſent delata. ibi num. 7. ea.

1 *RETENTIO pro expenſis conceditur in beneficijs. Opin. 97. num. 8.* 84

2 *REVOCATIO mandati poteſt eodem modo probari, ac etiam per vnum teſtem cum delatione proprij iuramenti. Opin. 476. nu. 2.* 29

3 *Reuocatio teſtamenti debet fieri coram ſeptem teſtibus. Opin. 890. nu. 15.* 15

1 REVS *in quibus caſibus teneatur ſubminiſtrare litis expenſas actori, remiſſiuè. Opin. 268. nu. 3.* 258

1 Reus, *contra quem producitur inſtrumentum, ſeù ſcriptura minùs ſolennis, etiam continens capitula ſeparata, poteſt illa acceptare in parte, & in parte non. Opi. 385. num. 1.* 354

1 *Reus confitens ſub ſpe impunitatis, non eſt puniendus; niſi ſpe promiſſionis fruſtratus in ea perſeueret. Opinione 415. num. 4.* 380

Reus *non debet damnari per confeſſionem extortam ſpe promiſſionis impunitatis, ſi eam reuocauerit; ſecùs ſi in ea perſeueraret. ibi nu. 5.* ea.

2 Reus *poteſt iuramentum deferre accuſatori contra ſe, & ſi is iuraret, ob tale iuramentum confiteretur eſſe verum. Opin. 693. nu. 1.* 197

Reus *pati poteſt ſe conueniri ſine actione. ibi n. 2.* ea.

Reus *in caſu dubio eſt abſoluendus. ibi n. 4.* ea.

Reus *abſoluendus eſt, vbicunque actor minùs plenè probauerit. ibi nu. 5.* ea.

Reus *dicitur à re quæ petitur; qui, & ſi conſcius ſceleris non ſit, adhuc dicitur tamen reus, quandiu in iudicio pro re ipſa uexatur. ibi nu. 6.* ea.

Reus *excipiens non videtur ad probandum ſe aſtringere, niſi actor probaret, ex quo actori incumbit onus probandi. ibi nu. 7.* ea.

Reus *in deciſione cauſæ magis fauendus eſt quàm actor; ſecus uerò in ordinatione, & formatione proceſſus: tunc enim magis actori, quàm reo fauendum eſt. ibi num. 8.* ea.

2 Reus *quomodocunque ſe tueri uelit, admittitur ad defenſiones. Opin. 717. nu. 6.* 216

2 Reus *non tenetur inſtrumenta ſua edere actori ad intentionem eius probandam. Opin. 836. nu. 1.* 339

Reus *in cauſa dotis, alimentorum, matrimonij, piæ cauſæ, libertatis, & ſimilium, tenetur edere actori inſtrumenta ſua ad intentionem eius fundandam. ibi numero 2.* ea.

Reus *cogitur edere eccleſiæ ſua inſtrumenta, ad intentionem eius propriam fundandam. ibi n. 3.* ea.

Reus *poteſt ex officio compelli per iudicem ad exhibendum iura, dummodò ſint propria, vel communia, vel facientia ad cauſam. ibi nu. 5.* ea.

2 Reo *confitenti in tortura, & ratificanti eius confeſſionẽ, datur terminus dierũ duorum ad producendas omnes defenſiones competẽtes aduerſus ſuam confeſſionem. Opin. 717. num. 18.* 217

2 Reum *poteſt cogere iudex ex officio ex cauſa ad edendũ inſtrumenta ſua actori, dummodò iuret actor ſe hoc non petere animo calumniandi: & dummodò actor cauſam ipſam aſſignet, ſeù probet. Opin. 836. numero 4.* 339

2 REX *non recognoſcens ſuperiorem in ſuo Regno, eſt Imperator in ſuo Regno, & poteſt quicquid Imperator in ſuo Imperio. Opin. 691. nu. 1.* 194

Rex in ſuo Regno non habet minorem poteſtatem, quàm Imperator in ſuo Imperio. ibi nu. 2. ea.

Rex eſt monarcha in ſuo Regno, & habet plus iuris quã Imperator in ſuo Imperio. ibi nu. 3. ea.

Rex, & Imperator æquiparantur. ibi nu. 4. ea.

Rex, & Dominus noſter Siciliæ eſt liber ab Imperio, & eſt monarcha in Regno. ibi num. 5. ea.

2 *Rex in Regno, filiabus minoribus, filijs non extantibus, in feudalibus dat balium; & cùm perueniunt ad ætatem nubilem ad 14. vel 15. ann. procurare ſolet illas maritare ſecundùm paragium. Opinione 812. numero 35.* 296

2 *Regis perſona intelligitur exempta in iuramento fidelitatis,*

litatis, ſicuti perſona Imperatoris. Opinione 691. numero 6. 194

Regis in ſuo Regno, & Imperatoris in ſuo Imperio par eſt poteſtas in multis caſibus poſitis remiſſiuè. ibi numero 9. 195

1 Reges, Principes, & omnes nationes ſubſunt Imperatori. Opin. 369. num. 25. 341

1 RODERICVS Niqsa Hiſpanus electus commiſſarius ad ſedandas diſcordias, & inimicitias inter ciues in Ciuitate Aquilæ, de menſe Maij 1580. Regiæ Aprutinæ audientiæ auditor meritiſſimus, laudatur, & celebratur. Opin. 424. poſt num. 4. verſ. Necnon iudex. charta 388

2 RVBRICA generalis habens orationem perfectam, non reſtringitur per nigrum. Opi. 745. n. 2. 241

Rubrica generalior nigro poteſt allegari ad deciſionem cauſarum, quando rubrica habet orationem perfectam. ibi num. 3. ea.

3 RVSTICVS condens teſtamentum in rure, & non valens adhibere ſeptem teſtes in teſtamento, tunc ſufficerent quinque teſtes. Quod procedit in teſtamento nuncupatiuo, non autem in teſtamento in ſcriptis. Opin. 890. num. 17. 16

Ruſticus conficiẽs teſtamentũ ruri corã quinq; teſtibus, valet, etiam ſi deindè ciuis euaderet. ibi n. 18. ea.

3 Ruſtici teſtes, in materia confinium, benè probant. Opin. 1018. num. 30. 134

Vide cætera in verbo Teſtes.

DE LITERA S.

1 SACERDOS cognoſcens carnaliter filiam ſpiritualem, id eſt quam baptizauit, aut chriſmanit, aut audiuit eius confeſſionẽ, deponendus eſt. Opinione 98. numero 7. 86

Sacerdos cognoſcens filiam ſpiritualem, & ipſa filia ſpiritualis cognita; ob hoc magnum facinus, & ſacrilegium, tenetur facere magnam pœnitentiam. ibi num. 8. ea.

Sacerdos cognoſcẽs cõmatrẽ ſuã, deponi debet. ibi n. 10. e.

1 Sacerdos non poteſt reuelare confeſſionem, & ſibi reuelanti nulla fides adhibetur, niſi eſſet fide dignus, aſſereretque iuratus mortuum ſeu morientem dediſſe ſibi licentiam reuelandi: tunc enim eius dicto creditur. Opin. 143. num. 1. 128

1 Sacerdos non poteſt reuelare confeſſionem, & reuelans non ſolùm à ſacerdotali officio deponendus eſt, ſed etiã ad agendam perpetuam pœnitentiam in arctum monaſterium detruditur. Opin. 144. nu. 1. 129

Sacerdos non tenetur propalare confeſſionem, etiam Papa mandante, ſub pœna excommunicationis: quia ſigillum, & cœlatio ipſius confeſſionis eſt de iure diuino, & de neceſſitate ſacramenti. ibi nu. 2. ea.

Sacerdos in actu confeſſionis gerit ueri Dei vices, & in hoc eſt maior ſummo Pontifice: ideò à Papa tanquã in iſto actu inferiore compelli non poteſt ad reuelandum confeſſionem. ibi nu. 3. ea.

Sacerdos interrogatus cum iuramento per Papam, vel epiſcopum, ſuper aliqua re audita in confeſſione per eum, licitè iurare poteſt, ſe nihil ſcire: quia illud, quod per confeſſionem ſcio, minus ſcio, quàm illud, quod ne ſcio. ibi num. 4. ea.

Sacerdos non tenetur propalare confeſſionem, etiã quòd Papæ vel epiſcopus excommunicaret omnes conſcios alicuius criminis. ibi nu. 5. ea.

Sacerdos poteſt ad reuelandum cogi in cauſa matrimoniali omnia, quę in confeſſione habuit. ibi nu. 7. 130

2 Sacerdos de conſilio ea die debet abſtinere à celebratione miſſæ ob pollutionem nocturnam à culpa veniali procedentem: ſed vbi culpa eſſet mortalis, de præcepto teneretur ab ipſa celebratione abſtinere propter reuerentiam ſacramenti. Opin. 618. nu. 3. 146

1 Sacerdotes concubinarios adeò eccleſia abhorret, vt prohibeat eos à celebratione miſſæ, & diuinorum officiorum, & fidelibus præcipiat, ne audiant miſſas, vel officia eorum, uel percipiant ſacramenta ab eis, quando eſſent notorij fornicatores. Opin. 98. nu. 16. 86

2 SALARIVM procuratoribus, ac familiaribus debetur in fine temporis. Opin. 494. nu. 2. 43

Salarium in principio litis non debetur aduocato, niſi extaret conſuetudo in contrarium. ibi nu. 3. ea.

Salarium ſuum in medio litis ſeu anni debet conſequi aduocatus fiſci. ibi num. 4. ea.

Salarium officialibus pręſtandum eſt in principio officij. ibi num. 5. ea.

2 SANITAS mentis non probatur ex eo, quòd notarius in teſtamento dicat, teſtatorem fuiſſe ſanæ mentis: nam iſtud eſt, quid inuiſibile, & propriè non percipitur viſu vel auditu, ſed potius rationis iudicio. Opin. 544. numero 2. 99

Sanitas mentis à teſte probari non poteſt: quia non cadit directè in ſenſum ipſius teſtis. ibi nu. 3. ea.

1 SAPIENS non debet gloriari in ſapientia ſua. Opin. 197. num. 55. 171

2 SCELVS nefandũ Deus nõ dimittit impunitũ, ſed gladiũ furoris ſui extendet, nõ ſecùs ac fecit Sodomitis, & Gomorrenſibus; quos nõ ſolũ abſumpſit igne, ſed nec terra quidẽ ſuperſtes remanſit: nam omnis illa regio abſorpta eſt in Aſphaltitẽ lacũ. Opi. 726. n. 12. 228

1 SCHOLARIS vocat in ius præceptorem ſuum abſque venia. Opin.317.num.5. 297

1 Scholaris conducens domum, & eam deſerens propter peſtem, non tenetur ad ſoluendum penſionem, dūmodò reddat claues vel denunciet dño. Opi.343.n.26. 316

2 Scholares comprehendunt etiam iura loquentia de ſocijs: & ſic iura loquentia de ſocijs poſſent adaptari ad ſcholares, & alios ſocios in eodem cœnaculo habitantes. Opinione 697. nu. 3. 200

Scholares ſtantes in eadē domo poſſunt dici ſocij: nec vnus eorū poteſt eſſe iudex in cauſa alterius.ibi n.4 ea.

1 SCIENTIA legalis nunquā fuiſſet augmentata, ſi Doctores noluiſſent reſpondere, niſi in caſibus à lege deciſis. Opin.398.nu 54. 367

2 Scientia Principis non requiritur in præſcriptione regalium, & Principi reſeruatarum rerum, ex cōi opin. licèt aliqui ſentiant contrarium. Opin 692.n.6. 196

2 Scientia ſola in crimine læſæ maieſtatis ob delicti atrocitatem & immanitatem non ſequuto aliquo conſenſu, & conſilio, eſt punibilis. Opi.694 poſt nu.1. 198

2 Scientia, cognitio, & notitia eorum, quæ publicè fiunt, præſumitur apud eos, qui in loco conuerſantur. Opin. 695.num.1. 198

Scientia præſumitur, vbicunque aliquid publicatum eſt in valuis eccleſiæ, vel in alio loco publico: & allegans tunc ignorantiam non auditur. ibi n.9. 199

2 Scientia vera vel præſumpta diuidentium quomodò colligatur, remiſſiuè. Opin.845 nu.24. 375

1 SCIPIO Africanus dum prouocaretur, eique diceretur militem eſſe ſub armis, & parū pugnantem; patienter reſpōdiſſe fertur; quòd Imperatorē peperit me mater mea, & non pugnatorē. Op.197.n. 37. 169

2 SCRIPTORES non veniunt appellatione ſcholarium, aut ſtudentium. Opin.697.nu.2. 200

1 SCRIPTVRA quęlibet facta coram iudice dicitur de actis. Opin.30.num. 12. 23

1 Scriptura priuata recognita mediante iuramento per teſtes in ea ſubſcriptos, deponētes eos interfuiſſe, & vidiſſe debitorem, illam ſua manu ſcribere, plenè probat. Opin. 113.nu.5. 104

Scriptura priuata habens ſubſcriptionem teſtium, & partium, vel debitoris ſaltem, & teſtes ſubſcriptiones ſuas recognoſcendo, facit plenam fidem ſine aliqua alia literarum comparatione.ibi nu.7. ea.

Scriptura priuata ſcriptæ manu tertij probat, ſi ſubſcriptæ extet tribus teſtibus, qui fuerint præſentes, quando ea ſcripta extiterit; & quòd teſtes recognoſcant eorum ſubſcriptiones, mediantibus eorum iuratis depoſitionibus; & quòd ſit ſubſcripta manibus partium, vel ſaltim debitoris; & quòd coadiuuetur cōparatione literarum. ibi num.8. ea.

Scriptura priuata nullam habet authoritatem, niſi illam confiteatur aduerſarius, vel niſi per collationem alterius ſcripturæ, & ſubſcriptionis eiuſdem aduerſarij, & teſtium, qui ſubſcripſerunt, probetur.ibi n 9. 105

Scriptura priuata ſcripta à tertio nunquàm probat abſq; vtriuſque partis ſubſcriptione, ēt ſi probata ſit concludenter p teſtes ſubſcriptos, vel deſcriptos ibi n.10. ea.

Scriptura priuata requirit ſubſcriptionem teſtium, & cōparationem literarum; & ſic vnum ex ipſis requiſitis non ſufficit.ibi nu. 11. ea.

Scriptura priuata vt valeat, debet continere diem, conſulem, & locum.ibi nu.13. ea.

Scriptura priuata carens loco, in quo ſcripta ſit, nulla redditur; etiam ſi illa ſcriptura probata, recognitaque ſit per teſtes in eadem deſcriptos.ibi nu.14. ea.

Scriptura priuata non continens cauſam expreſſam, qua adductæ ſint partes ad celebrandum talem ſcripturā, tanquàm defectiua nihil probat, & habetur pro non facta. Et cauſa ipſa debet eſſe apta, potens, & cohærens: Et non ſufficit quòd in ipſa ſcriptura ſint expreſſa rationes, niſi adſit cauſa expreſſa.ibi nu.15. ea.

Scriptura priuata ſcripta per tertiam perſonam, exigit vt ea lecta, & publicata ſit partibus præſentibus, & acceptantibus, aliter non probat.ibi nu. 16. ea.

3 Scriptura confecta manu teſtatoris ſine teſtibus, fauore piæ cauſa facit fidem, & ei creditur. Opin. 880. ſub numero 7. 7

3 Scriptura priuata debet eſſe ſubſcripta tribus teſtibus maſculis, & in ea non requiritur dies neque conſul, ad hoc vt probet, vel faciat contra ſcribentem fidem. Opin.885.num.2. 12

Scriptura priuata recognita per eum, qui eam feciſſe prętenditur, vel per eius hæredem, plenam fidem facit cōtra eum ibi num.3. ea.

Scriptura priuata vbicunq; reperiretur negata per eum, qui eam feciſſe prętenderetur: tunc nō ſufficeret, quòd teſtes ſuper recognitione ipſius ſcripturæ deponerent ſcripturam ipſam per talem, factam ſeu ſcriptā eſſe, ſed oporteret, quod teſtificarentur, quòd præſentes fuerint quando ſcripta vel facta extitit eadem ſcriptura, ſecundùm communem opinionē: licèt contrariū ſeruetur in Sacro Palatio Romano.ibi nu. 4. ea.

3 Scripturæ patris vel matris de ętate filij plus probat quā eorum depoſitio facta viua voce. Opi.949.nu.7. char.73. & Opin.594 nu.3. 116

2 Scripturā producens minùs ſolēnem in iudicio contra aliquē, non poteſt acceptare in parte, & in parte non, ēt ſi capitula eſſent ſeparata: Sed ipſe, contra quē producitur, debet eam in totū acceptare, aut in totum repudiare. quod equidem vtiliter, & fuſiſſimè declaratur. Opin.696 num.1. 199

Et limitatur in ſcriptura alicuius adminiſtrationis, puta in libro rationis tutoris ibi verſ. Qua cōis. ea. Item in ſcriptura priuata conſcripta manu alicuius tertij. ibi verſ. Chon ſtat ſimiliter, ea. Itē qñ iudici a iud cauſa cognita videret etc. ibi verſ. Limitatur poſtremò. ea.

3 Scripturā producens in iudicio, uidetur fateri omnia contenta in ea, nō ſolùm quò ad ea, quę principaliter d ſponūt, ſed ēt quò ad dicta ibi incidenter, & enunciatiuè pro ata; & pars aduerſa poteſt ſe fundare ſuper illis. Opin. 1038.numero 6. 148

2 Sebaſtianus de Pantaleonibus Abbas Sancti Laurentij de Fano de Terra Montis Regalis laudatur. Opinione 837.num.2. 340

1 SEMEL malus, ſemper prēſumitur malus. Opi.308. numero 6. 287

2 SENEX ætatis decrepitæ torqueri nō poteſt: & ſi tortus confiteatur, & ratificet, etiam ad banchū iuris, nō ei præiudicat confeſſio. Opin.698 nu.1. 200

Senex dicitur ab ætate quinquaginta annorum vſque ad ſeptuaginta; & conſequenter ſenes dicuntur, qui ſunt ſeptuaginta annorum. ibi num. 2. ea.

1 SENTENTIA diffinitiua dicitur de actis, ſeu proceſſu iudicij, & ſufficit, quòd ea ſcripta in actis ſit abſque teſtibus. Opin. 30. num. 15. 23

1 Sententia notoriè iniqua eſt nulla. Opin. 51. num. 6. char. 46

Sententia manifeſtiſſimè iniqua nunquam tranſit in rem iudicatam. ibi num. 7. ea.

1 Sententia capitalis exequi poteſt per iudicem contra condemnatum infra decem dies ad appellandum conceſſos, quando appellatum non eſt per ipſum reum condemnatum. Opin. 77. num. 6. 65

1 Sententia lata ex præſumptionibus non tranſit in rem iudicatam. Opin. 126. num. 2. 115

1 Sententia condemnatoria contra clericos, pro eorum morum correctione, habet executionẽ paratam; & pro exactione huiuſmodi pœnæ declaratæ proceditur executiuè, omni appellatione remota, & non admiſſa. Opin. 231. num. 6. 232

1 Sententia diffinitiua, & declaratio, ac deciſio Papæ, vel Imperatoris, vel Regis, vel alterius Principis ſupremi facit ius quò ad omnes, & habetur pro lege generali. Opin. 398. num. 21. 364

Sententia lata per iudicem contra ſententiam diffinitiuã, declarationem, vel declarationem Principis ſupremi, eſt ipſo iure nulla, ſicuti lata eſſet contra legem. ibi num. 22. ea.

Sententia Principis, vel deciſio vt obtineat vim legis, neceſſe eſt probare, quòd huiuſmodi ſententia lata ſit præſentibus partibus. ibi num. 23. ea.

Sententia vel deciſio Principis vt habeatur pro lege, deberet eſſe iuris diſpoſitiua, vel declaratiua, & eſſet fundata ſub generali ratione. ibi num. 24. ea.

Sententia vel deciſio Principis vt habeat vim legis generalis, deberet eſſe diffinitiua, non autem interlocutoria. ibi num. 25. ea.

Sententia interlocutoria Principis habet vim legis, quando hoc in ea dictum fuit; aliàs non; imò tunc ſententia iudicis lata contra ipſam Principis interlocutoriam, non eſſet ipſo iure nulla, ſed valeret, & teneret. ibi num. 26. ea.

Sententia lata contra aliquem intellectum legis magis communem, vbi adſunt alij intellectus ad eandem legem, non dicitur nulla. ibi num. 31. 365

Sententia prolata contra communem opinionem eſt ipſo iure nulla, tanquàm promulgata contra legem: quia paria ſunt iudicare contra legem, vel communem opinionem: ſed in contrarium apparet communis opinio. ibi num. 59. 369

1 Sententia penitus vitiatur, in qua inepta cauſa per iudicem expreſſa ſit. Opin. 399. num. 2. 370

1 Sententia lata ſuper executione ſententiæ eſt interlocutoria. Opin. 400. num. 4. 371

1 Sententia lata ſuper vna parte eſt nulla, quia debet ferri ſuper toto. Opin. 419. num. 2. 384

Sententia, in qua iudex dicat victum victori in expenſis, nec adijciat condemnantes, non valet reſpectu expenſarum, quaſi non continens condemnationem, abſolutionem, ſeu æquipollens: niſi in ſententia ſint illa verba, &c. quæ inducunt omne, quod venit de natura actus. ibi num. 3. ea.

1 Sententia condemnatoria, poſtquam eſt ſoluta, habet vim ſententiæ abſolutoriæ. Opin. 420. num. 5. 386

2 Sententia exfractationis, & diſgombrationis habet executionem paratam, & ab ea appellari non poteſt. Opin. 678. num. 25. 186

2 Sententia iudicis, quæ tranſiuit in rem iudicatam, habet præſumptionem pro ſe, ſiue lata fuerit in præſentem, ſiuè in abſentem, & contumacem verum vel fictum. Nam ſententia cuiuſcunque iudicis, poſtquam tranſiuit in rem iudicatam, habetur pro veritate, & ex ea reſultat præſumptio iuris, & de iure, contra quam non admittitur probatio, niſi per confeſſionem paris, maximè ſi eſſet lata de antiquo. Opin. 699. num. 1. char. 201

Sententia ad hoc vt dicatur lata de antiquo, & pro ea præſumatur, etiam in ea non facta mentione ſolennium, & actorum relinquitur iudicis arbitrio, attenta qualitate eius qui ipſam ſententiam tulit. ibi numero 2. ea.

Sententia habet præſumptionem pro ſe, poſtquàm tranſiuit in rem iudicatam, etiam ſi pœna iuris alterata reperiretur. ibi num. 6. 202

2 Sententia lata per iudicem finita inſtantia eſt nulla. Opi. 700. num. 1. 202

Sententia lata pro mortuo non valet. ibi num. 2. 203

2 Sententia transfert dominium in rei vendicatione: & conſequenter agens rei vendicatione, & per iniuriam iudicis dominus declaratus ſit, transferet dominium in eum tunc eius rei de qua ageretur. Opin. 701. numero 1. 203

2 Sententia nulla, ſiue laudum licèt regulariter non valeat, nihilominus poteſt confirmari conſenſu partiũ: & ipſa ſententia non valeret in vim ſententiæ, ſed in vim pacti. Opin. 702. num. 1. 203

2 Sententia lata de nocte, quaſi extra tempus ſtatutum à lege prolata, & quando poteſtas iudicis ſuſpenſa videtur, non valet, niſi ambæ partes eſſent præſentes, & non contradicerent, niſi vltima dies inſtantię, & iuriſdictionis eſſet exſpiratura; & niſi expreſſus partium conſenſus accederet; & niſi quando iudex multitudine negociorum impeditus, de die pronunciare non potuiſſet; & niſi conſuetudo in loco vigeret, vt nocturno tempore ſententia feratur; quo caſu debent eſſe tria luminaria accenſa. Opin. 703. num. 1. char. 204

Sententia arbitratoris aſſumpti de iure, & de facto, prolata de nocte non valet, neque tenet. ibi num. 3. ea.

2 Sententia expertorum, & peritorum in arte, qui de credulitate iurant, & non de veritate, nunquam tranſit in rem iudicatam, ita quòd perpetuò ab ea appellari poteſt, & poteſt retractari poſt tempus datum ad appellandum, ſi ſuperueniret dictum aliorum magis peritorum, qui contrarium dicerent, quàm primi periti extimauerunt, & iudicauerunt. Opin. 704. num. 1. char. 204

Sententia expertorum, vel peritorum à qua extitit appellatum, perempta inſtantia appellationis per anni curſum,

iurſum, p oat in cæteris cauſis, mandatur executio. ni. ibi num 2. 205
Sententia peritorum. & expertorum, accedente ambarum partium conſenſu, aſſumptorum, non poteſt retractari. ibi num. 3. ea.
2 Sententia, qua iudex ſimpliciter pronunciat, prout in conſilio ſapientis, ſeu conſultoris continetur, valet, & tenet propter relationem factam ad illud conſilium. Opin. 705. num. 1. 205
Sententia, in qua iudex dicit: Pronuncio in omnibus, & per omnia, ſicut pronunciauit talis iudex in tali cauſa, non valet: quia certificatio nulla fit per relationem ad acta eiuſdem inſtantiæ. ibi num. 2. ea.
Sententia, in qua iudex formaliter aſſerit: Pronuncio abſolutionem, ut in conſilio, non valet: quia futuri temporis verbis vtitur: & ſic ſententia non poteſt ferri per verbum gerundium; vt dicimus talem abſoluendum: ex quo illud verbum habet tractum de futuro, quod non eſt in poteſtate iudicis. ibi num. 3. ea.
Sententia, in qua iudex dicit; Condemno ſi eſt probatum, aliter abſoluo, ualet. ibi num. 4. ea.
2 Sententia lata ex probationibus priuilegiatis, ſicuti ſi fertur ex teſtimonio partis aduerſæ in ſupplementum ſemiplenæ probationis, & ſimilibus, nunquam tranſit in rem iudicatam: ita quòd perpetuò ſemperq́; apparētibus veris probationibus reuocari poteſt. Op. 706. num. 1. 205
Sententia non tranſit in rem iudicatam in vigintiquatuor caſibus remiſſiuè. ibi num. 2. 206
2 Sententia ex præſumptionibus prolata, non tranſit in rem iudicatam vllo modo. Opin. 707. num. 1. 206
2 Sententia arbitri prolata, non citata parte, non tenet, neque ualet: etiam ſi in compromiſſo dictum ſit, quòd arbiter ferre ſententiam ipſam poſſit partibus abſentibus. Opin. 708. num. 1. 206
Sententia arbitri prolata partibus abſentibus, & non citatis, vbicunque in compromiſſo adſit clauſula, quòd arbitri poſſint laudare, ferreq́; ſententiam partibus abſentibus, & non citatis, ualet, & tenet: nec citatio vel partis præſentia requiritur, ſi partes ipſæ auditæ fuerint plenè ſuper diſcuſſione contentorum in compromiſſo. ibi num. 2. ea.
2 Sententia ferri non poteſt parte non citata, & lata non præiudicat: quia citatio eſt fundamentum iudicij: nec valet etiam lata in fauorem abſentis non citati. Opin. 709. num. 1. 207.
Sententia lata contra abſentem non citatum non valet, etiam quando lata eſſet in fauorem abſentis non citati. Et nedum procedit hoc in diffinitiua, ſed etiam in interlocutoria requirente cauſæ cognitionem. ibi numero 2. ea.
Sententia lata à Principe ſine citatione dicitur nulla. ibi num. 3. ea.
Sententia difficitiua nulla redditur, ſi pars citetur ad audiendum iudicis uoluntatem: quia debet citari ad audiendum ſententiam, etiam in ſummarijs. ibi numero 9. ea.
Sententia lata ſuper citatione facta de domino, cùm iudicium non fuerit agitatum cum ipſo, ſed cum procuratore, licèt ipſe non cōpareat, non valet. ibi nu. 10. ea.
Sententia lata ſexta die poſt citationem factam de reo ad fauorem actoris ſine alia noua citatione non valet. ibi num. 11. ea.
2 Sententia lata à Principe abſque citatione non valet de iure canonico; ſecùs de iure ciuili. Opin. 710. numero 1. 208
Sententia Principis exigit citationem, niſi in caſu, quo profertur ſententia contra rebelles eccleſiæ. ibi numero 6. 209
2 Sententia lata de conſilio ſapientis nūquam tranſit in rem iudicatam, & poteſt ſemper retractari, vbicunque appareret conſilium alterius iuriſperiti æquius, & rectius ſentientis. & hoc procedit etiam ſi ab ipſa ſententia fuiſſet appellatum, & appellatio deſerta reperiretur. Opin. 711. num. 1. 209
Sententia non tranſit in rem iudicatā in viginti tribus caſibus remiſſiuè. ibi num. 3. 210
2 Sententia lata in cauſa matrimonij nunquam tranſit in rem iudicatam quò ad ueritatem, & merita cauſæ, quando ageretur de eius fœdere, & ſubſtantia. Opin. 712. num. 1. 210
Sententia lata in fauorem matrimonij facit tranſitum in rē iudicatam. ibi num. 2. ea.
2 Sententia iniqua lata ab ordinario valet, & tranſit in rem iudicatam: & talis tranſitus facit iuſtum, quod forſan erat iniuſtum. Opin. 713. num. 1. 211
Sententia iniqua lata à delegato valet, & tranſit in rem iudicatam, vt diſcurritur, & concluditur. ibi numero 5. & 6. ea.
Sententia tranſiens in rem iudicatam habet præſumptionem pro ſe: & tranſitum in rem iudicatam facere dicitur, vbicunque non fuit appellatum, vel appellatio deſerta foret. ibi num. 7. ea.
Sententia non tranſit in rem iudicatam in aliquibus caſibus remiſſiuè. ibi num. 8. ea.
2 Sententia ſuper executione ſententiæ lata, eſt interlocutoria. Opin. 714. num. 1. 212
Sententia excommunicationis dicitur interlocutoria. ibi num. 2. ea.
Sententia excommunicationis non tranſit in rem iudicatam, niſi ad præſumptionem iuſtitiæ: cùm poſt decem dies præſumatur pro ea, vt ſic excommunicato incumbat onus probandi de iniuſtitia. ibi num. 3. ea.
Sententia in rem iudicatam tranſire dicitur, quando appellatum non eſt à die notitię ipſius ſententiæ infra decem dies: & tunc, & non ante habet effectum ſententiæ. ibi num. 4. ea.
Sententia ſuper exceptione peremptoria prolata, eſt interlocutoria, ſed habet vim diffinitiuæ. ibi num. 5. ea.
Sententia ſuper incidenti, vel emergenti prolata, eſt interlocutoria. ibi num. 6. ea.
Sententia ſuper uno articulo ſubſtantiali, quò ad negociū principale, videtur habere vim diffinitiuæ. ibi numero 7. ea.
Sententia ſuper appellatione ab interlocutoria dicitur etiam interlocutoria, habito reſpectu ad partes: ſed habito reſpectu ad perſonam iudicis, dicitur diffinitiua. ibi num. 8. ea.
Sententia primi uel ſecundi decreti dicitur interlocutoria, ſed habet uim diffinitiuæ, et ſic dicit mixta. ibi n. 9. ea.

Sententia interlocutoria habens vim diffinitiua, vt diffinitiua iudicatur, & venit appellatione diffinitiua, & ab vtraque appellatur. ibi num. 10. ea.
Sententia lata ſuper ſolutione expenſarũ dicitur interlocutoria, ſi fieret condemnatio ante ſententiã diffinitiuam; ſecus ſi fieret vnà cum ſententia diffinitiua: quia tunc cenſetur pars ipſius ſententiæ. ibi num. 13. char. 213
Sententia ab obſeruatione iudicij eſt interlocutoria, ſed non merè interlocutoria, & licet ab ea appellare. ibi num. 14. ea.
Sententia, qua pronunciatur non poſſe tertiò prouocari, eſt interlocutoria vim habens diffinitiuæ: ſed in appellatione debet exprimi cauſa, vt teneat appellatio. ibi num. 15. ea.
2 Sententia ſecundùm ſapientis conſilium prolata, nunquàm tranſit in rem iudicatam. Opin. 715. num. 2. char. 213
Sententia ſecundùm conſilium ſapientis prolata ex forma ſtatuti, vel de partium voluntate, cùm illa non tranſeat in rem iudicatam, poteſt quandocunque retractari ſi ſuperueniret Doctor magis peritus, qui contrarium conſuleret. ibi num. 3. 214
Sententia poſtquam tranſiuit in rem iudicatam, omnia in ea acta ſolenniter præſumuntur. ibi num. 10. ea.
Sententia tranſiens in rem iudicatam inducit notorium. ibi num. 11. ea.
Sententia tranſiens in rem iudicatam inducit præſumptionem iuris, & de iure: adeò quòd contraria probatio non admittitur, & ſententia contra eam lata redditur nulla. ibi num. 12. ea.
2 Sententia contra mortuum prolata eſt ipſo iure nulla. Opin. 716. num. 1. 215
Sententia lata etiam ad fauorem mortui non valet. ibi num. 2. ea.
Sententia lata pro mortuo in cauſa beneficiali eſt nulla, etiam quòd detur ignorantia iuris. ibi num. 3. ea.
Sententia pro deſuncto ualet, vbicunque lata extitiſſet à iudice ignorante mortem ipſius. ibi num. 4. ea.
2 Sententia lata contra citatum extra territorium citantis exiſtentem eſt ipſo iure nulla. Opin. 717. num. 1. char. 216
2 Sententia lata contra minorem indefenſum, carentemq; tutore, vel curatore, in ciuilibus non ualet; ſecùs ſi pro eo lata eſſet. Opin. 718. num. 1. 218
Sententia lata contra pupillum habentem tutorem, qui non adimpleuerit ſolennia à iure requiſita non ualet. ibi num. 2. ea.
Sententia lata per falſos teſtes contra minorem, & contra eccleſiam non ualet. ibi num. 3. ea.
Sententia lata in prima inſtantia contra minores indefenſos non ualet: ſecùs in ſententia lata in cauſa appellationis. ibi num. 4. ea.
Sententia pro uel contra minorem promulgata, poteſt per eum ratificari. ibi num. 5. ea.
2 Sententia diffinitiua in ſcriptis recitari debet: interlocutoria uerò ſine ſcriptis, ſed poſtea debet in ſcriptis redigi. Opin. 720. num. 1. 219
Sententia diffinitiua de partium conſenſu proferri poſſet etiam ſine ſcriptis. ibi num. 3. 220
Sententia merè interlocutoria non requirit aliter ſcripturam. ibi num. 4. ea.
Sententia interlocutoria habens vim diffinitiuæ, requirit in eius recitatione ſcripturam, quemadmodum & diffinitiua. ibi num. 5. ea.
Sententia non ualet ſi de ea notarius rogatus non ſit. ibi num. 6. ea.
Sententia diffinitiua ſufficit, vt lecta ſit in ſcriptis: & parùm aut nihil refert, ſi omittatur illa dictio; & in his ſcriptis &c. ibi num. 7. ea.
Sententia in qua non adeſt, lecta, lata, & recitata &c. eſt nulla. ibi num. 9. ea.
Sententia dicitur lata, quando in ea reperitur verbum publicata. ibi num. 11. ea.
Sententia in qua notarius appoſuit lectam, latam &c. & re ipſa non fuiſſet recitata non ualet ſi probaretur contrarium per negatiuam coarctatam loco & tempore: cùm hoc per ipſam negatiuam probari poſſit. ibi num. 12. ea.
2 Sententia lata contra contumacem, potius præſumitur propter uitium contumaciæ lata, quàm propter ius partis. Opin. 825. num. 3. 315
Sententia lata contra contumacem nunquam tranſit in rem iudicatam. ibi num. 4. 316
2 Sententia lata per iudicem ex legitimis cauſis recuſatũ, & ſi ea nulla ſit; tamen ſi reperiatur iuſta, poteſt confirmari. Opin. 866. num. 26. 411
3 Sententia lata in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudicatam. Opin. 926. num. 6. 51
3 Sententia antiqua ualet, quamuis non appareant, & reperiantur acta. Opin. 931. num. 23. 62
3 Sententia lata per falſos teſtes vt retractetur, non ſufficit probare corruptelam teſtium, ſed debet probari falſitas. Opin. 938. num. 1. 64
Sentẽtia lata per falſos teſtes retractatur, etiã ſi pars deduceret in libello in diuerſis orationibus teſtes falſum dixiſſe, & fuiſſe corruptos, & conſequenter copulatiuè, vel reſpectiuè non videtur ſe aſtringere ad vtrunque probandum, ſed alterum probare ſufficit, ſcilicet corruptelam, vel falſitatem. ibi num. 3. 65
2 Sententiæ tranſitum facientis in rem iudicatam effectus ponuntur remiſſiuè. Opin. 713. num. 3. 211
2 Sententiæ appellatione, uenit omnis ſententia, ſiue ciuilis, ſiue criminalis ſit. Opin. 719. num. 1. 218
Sententiæ appellatione intelligitur de diffinitiua, niſi ſequatur abſurditas. ibi num. 2. ea.
Sententiæ appellatione, venit etiam interlocutoria in materia fauorabili. ibi num. 8. 219
Sententiæ appellatione venit etiam interlocutoria, vbi concurrit eadem ratio, vel maior in interlocutoria, quę concurrit in diffinitiua. ibi num. 9. ea.
2 Sententiæ quæ tranſierit in rem iudicatam ſtandum eſt, donec contrarium probetur. Opin. 715. num. 8. char. 214
2 Sententiam nullam allegans ad impediendum eius executionem, tenetur ad exhibendum acta, & ad iuſtificandum ipſas nullitates; aliàs præſumeretur pro ſententia non ſolùm quò ad rectitudinem, ſed etiam quò ad rititudinem: & non modò ſi lata ſit in præſentem, ſed etiam in contumacem. & docetur practica, quæ obſeruatur

obſeruatur circa executionem ſententię in Regno. Opin.715.num.9. 214

2 Sententiam fuiſſe latam, probatur per verba, lecta, & publicata, appoſita per notarium in fine ſententiæ. Opin.720.nu.10. 220

2 Sententiæ in ſacro Regio concilio Neapolitano, & in Camera Imperiali proferuntur poſt concluſionem in cauſa abſque citatione: quia tunc nulla eſt allegãda defenſio: & ideò citatio omitti poteſt, & penitùs tolli; cùm ea iuris poſitiui ſit & humani, non autem naturalis. Opin.710.num.4. 208

2 Sententiæ omnes proceſſum impedientes, ſunt interlocutoriæ. Opin.714.nu.16. 213

2 Sententiæ diffinitiuæ prius debent ſcribi, & poſtea publicari, & recitari: & ſi peruerteretur ordo, ſententia ipſa ſuſtineri non poſſent. Opinione 720, numero 2. charta 219

2 SEQVESTRVM abſque conſenſu vtriuſque partis poſitum penès aliquem mercatorem non priuat poſſeſſorem poſſeſſione, prçcipuè ſi per iudicem incompetentem appoſitum fuit. Opinione 721. numero 1. 221

Sequeſtrum non poteſt fieri per iudicem, ſi unus poſsidet & alter non: neque inhiberi vtrique parti ne vadant ad poſſeſſionem, etiam quòd videat partes proceſſuras ad arma & ſcandala: ſed iudex debet parti non poſſidenti prçcipere ſub pœna ne poſſidentem moleſtet. ibi nu.2. ea.

Sequeſtrum conceſſum à iudice ex abrupto ſine partis citatione, & cauſæ cognitione, tanquàm de facto datum, debet de facto reuocari. ibi nu.3. ea.

Sequeſtrum non reuocatur, etiam ſi poſseſſor poſt ſequeſtrum reportet ſententiam ad ſui fauorem: cuius occaſione fuit prouiſum per aliam ſententiam infirmari, ſed eſſet expectanda finalis cauſæ victoria. Quod in tantùm verum eſt, vt ſi iudex, qui primam ſententiam latam contra poſſeſſorem reuocauit, ſequeſtrationem etiam reuocaſſet, veniret omninò reintegranda. ibi num.4. ea.

2 Sequeſtrum regulariter eſt illicitum. Opinione 722. numero 1. 221

Sequeſtrum regulariter tollitur per ſatiſdationem: quia fideiuſſio ipſa eſt medicina ſequeſtri. ibi numero 2. ea.

2 SEQVESTRATIO fieri poteſt in aliquibus caſibus remiſsiuè. Opin.722.nu.3. 222

2 SERVITVS eundi non poteſt propriè immobilis dici. opin.830.nu.13. 322

Seruitus dici poteſt ius coquendi panem in furno alieno. ibi num.15. ea.

Seruitus viæ promitti poteſt per non habentem fundum. ibi num.16. ea.

2 Seruitutis titulum à domino habens, licèt non poſsit probare per inſtrumenta ac teſtes: poteſt tamen illum titulum probare ex longa poſſeſſione, quo caſu allegans ad probandum titulum, pro coniectura tituli ſe vſum fuiſſe illa ſeruitute, domino ſciente & patiente decem vel viginti annis, debet obtinere in cauſa. Opin. 723. numero 1. 222

3 Seruitutem fundo ſuo proprietarius regulariter poteſt imponere, etiam quòd in eo quis habeat vſumfructũ, dummodò ob hoc fructuarij conditio deterior non fiat. Opin.1044.nu.1. 153

Seruitutem non firmat conſenſus vſufructuarij à proprietario non ritè impoſitam. ibi nu.2. ea.

2 Seruitutes aquæ ducendæ, viæ, ac aliæ ſimiles ſeruitutes continuæ vſucapiuntur, ſeu præſcribuntur decem annis inter præſentes, & viginti inter abſentes, etiam ſine titulo in ſeruitute continua. Opinione 627. numero 1. 153

2 Seruitutes eundi, & redeundi non connumerantur inter res immobiles, & conſequenter domini earum non habent ius congrui. Opin.830.nu.10. 322

Seruitutes non poſsidentur, ſed quaſi poſsidentur. ibi numero 14. ea.

1 SERVITIA præſtita inter coniuges non probantur per confeſsionem ipſorum coniugum. Opinione 209. numero 7. 212

Seruitia non probantur ex confeſsione coniugum, etiam facta cum iuramento aſſertorio. ibi nu.8. ea.

Seruitia præſtita inter virum, & uxorem, vt eius occaſione poſsit inter ipſos fieri donatio, debent eſſe talia, vt digna ſint compenſatione. ibi nu.9. ea.

1 SIGNATVRA dat commiſsionem procedendi ſuper nullitate, abſque clauſula ſine præiudicio rei iudicatæ. Opin.259.nu.7. 250

Signatura ſolet dare commiſsionem, in materia penſionis, non apponendo in illa clauſulam ſolitam ſine retardatione penſionis, ſi agatur de nullitate notoria reſultante ex literis penſionis. ibi nu.8. ea.

2 SIMONIA commiſſa in ordine ſuſcepto non dat aliquo modo executionem ordinis ſuſcepti, imò impedit executionem omnium aliorum: Et ſimoniacus eſt ſuſpenſus ab ordine per ſimoniam ſuſcepto, & ab alijs ordinibus. Opin.724.nu.1. 222

Simonia eſt contra legem diuinam. ibi n.3. 223

Simonia eſt, ſi aliqua pactio interuenerit de ſoluendo aliquid pro ingreſſu religionis, etiam ſi monaſterium eſſet tenue; & etiam ſi reciperetur aliqua monialis vltra numerum ordinarium. ibi nu.9. 224

Simonia non committitur, ſi ingrediens monaſterium bona ſua ſecum deferat in toto vel in parte; dummodò hoc non fiat in fraudem. ibi nu.12. 225

2 SIMONIACVS eſt ipſo iure priuatus beneficio, & non facit fructus ſuos, ſed tenetur ad illorum reſtitutionem: & dans, & accipiens ſimoniacè, ipſo facto ſententiam excõmunicationis incurrit, etiam ſi Pontificali, aut Cardinalatus refulgeat dignitate. Opinione 724.num.2. 223

Simoniacus per extrauag. Cùm deteſtabile, Eugenij, ſeu Pauli II. in tit. de ſimonia, eſt excommunicatus ipſo iure, & ipſo facto: & ſic verba ibi poſita contra ſimoniacum, inducunt canonem latæ, non autem ferendæ ſententiæ. ibi num.7. ea.

Simoniacus incurrit ob ſimoniam in crimen hæreſis. ibi numero 8. 224

2 Simoniaci in ordine, & beneficio; & omnes mediatores, procuratores, & conſentientes ſunt excommunicati: quia, qui talia agunt, digni ſunt morte. Opinione 724. numero 6. 223

SIMV-

1 *SIMVLATIO contractus propriè dicitur, quando re uera nullus contractus celebratur, ſed fingitur contrahi.* Opin. 425.nu.2. 389

Simulatio contractus poteſt per teſtes, & per literas probari. ibi nu.11. 390

Simulatio probatur per præſumptiones, & coniecturas. ibi num.12. ea.

Vide in verbo Contractus.

2 *Simulatio contractus probari poteſt præſumptionibus et coniecturis.* Opin.832.nu.6. 326

Simulatio præſumitur in tribus caſibus. ibi numero 8. charta 327

Simulatio eſt quædam falſitatis imago, veri ſuperficiem, non autem medullam continens. & quid contractus ſimulatus. ibi nu.40.& 41. 330

Simulatio eſt multiplex. ibi nu.44. ea.

Simulatio tripliciter contrahi poteſt. ibi numero 45. 46.& 47. ea.

Simulatio pluribus modis probari poteſt, & quando, & à quibus opponi, & probari ualeat. ibi numero 50. & 63. ea.331

2 *Simulationis materia valdè vtilis & quotidiana.* Opin. 832 num.39. 319

Simulationis exceptioni renunciari non poteſt etiam per pactum incontinenti appoſitum; ſecùs ſi ex interuallo. & quando dicatur incontinenti, & ex interuallo. ibi num.51.52.& 53. 331

Simulationis exceptio opponi poteſt etiam quòd in inſtrumento adſit clauſula, omnia & ſingula &c. quod ampliatur. ibi num.54.55. ea.

Simulationis opponens exceptionem, ſuam videtur detegere turpitudinem. ibi nu.57. ea.

2 *Simulationum plures ſpecies, remiſsiuè.* Opinione 832. numero 7. 327

2 *SIMVLATVS contractus non dicitur contractus.* Opin.832.num.3. 326

Simulatus contractus eſt ipſo iure nullus; & fraudulentus eſt aliquid, & quando valeat & teneat. ibi numero 49. 330

Simulatus contractus habetur pro infecto. vide in uerbo Contractus.

2 *SIMPLICES ſunt illi qui ſuaſionibus credunt.* Opin.668.num.5. 178

3 *SITVM intra fines loci, præſumitur iure dominij ad locum pertinere.* Opin.1018.nu.32. 135

2 *SOCIETAS omnium bonorum inter fratres tacitè contracta videtur ex longa habitatione ſimul cum hereditate indiuiſa poſt mortem patris, & ex lucris cõmunicatis inter eos, & ex ratione ad inuicem reddita.* Opin.728.num.1. 231

3 *Societas reſcinditur ex enormi læſione vltra dimidiam.* Opin.1047.nu.3. 156

3 *SOCIVS eiuſdem criminis repellitur à teſtimonio cõtra ſocium, & pro ſocio.* Opinione 961. numer. 1. charta 87

Socius criminis non facit indicium ad inquirendum, ſecundùm communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit; uidelicet quòd ſocius criminis contra ſocium eiuſdem criminis faciat indicium ad inquirendum. ibi nu.2. ea.

Socius criminis quando in ſubſidium admittatur. ibi numero 2. ea.

Socius criminis ab accuſando alium ſocium repellitur. ibi numero 7. 88

Socius an teſtis eſſe poſſit pro ſocio in cauſa ciuili, diſcurritur & reſoluitur. ibi nu.9. ea.

3 *Socius criminis, & excommunicatus poſſunt eſſe teſtes in inquirenda hæreſi.* Opinione 977. numero 2. charta 102

3 *Socij criminis teſtimonium in caſibus in quibus poſſũt ipſi de complicibus interrogari non facit indicium ad torturam abſque alijs indicijs.* Opinione 961. numero 5. 88

3 *Socij non ſunt idonei teſtes in criminalibus.* Opin. 960. numero 1. 86

Socij in criminalibus ob affectionem, quam habẽt ad cauſam, tanquam ſuſpecti teſtimonium ferre non poſſunt. ibi num.3. ea.

Socij teſtes etiam admiſſi pro ſocio minimè probant. ibi numero 4. ea.

2 *SODOMIA præbet iuſtam cauſam ſeparandi matrimonium quo ad thorum: & ſic vxor poteſt petere coniugij diuortium, ac ſeparationem ipſam, ſi à viro ad vſum contra naturam tentata fuerit.* Opin. 725. numero 1. 226

2 *Sodomia eſt delictum contra triplicem naturam.* Opin. 726.num.1. 227

Sodomia offendit Deum, Sanctos, Angelos, & præſertim deputatos in cuſtodiam pœdiconum; omnes Sanctos, & Sanctas in cælo cum Deo regnantes, & dæmones; qui inſpuiendo talem turpitudinem, oculos claudunt; & creaturas ſenſibiles & inſenſibiles. ibi numero 2. ea.

Sodomia eſt vitium nefandiſſimum, fœtidiſsimum, ſpurciſſimum, ſceleratiſſimum, & ribaldiſsimum, contra naturam, contra rationem, contra gratiam, & contra gloriam: & ob tale peccatum, fames, peſtilentiæ & terremotus fiunt. ibi nu.3. ea.

Sodomia grauiſſimum crimen eſt omnium aliorum criminum carnalium, & ſuperat ſimplicem fornicationem, adulterium, inceſtum cum propria matre, & ſtuprum, & ſacrilegium carnale commiſſum cum monialibus per clericum in ſacris conſtitutum, ſeu per monachum. ibi nu:9. ea.

Sodomia eſt delictum grauius homicidio, & grauius quã proſtituere proprias filias. ibi nu.10. 228

Sodomia eſt adeò vitium abhominabile, vt contra ſodomitas dignè congruat illa deprecatio: Diſperdat, & ex toto pereat de terra memoria eorum. Nam Spiritusſanctus, qui nouit grauitatem ſodomitarum, nominat hoc vitio irretitos, peſsimos in ſuperlatiuo gradu, quòd peius dici nequit. ibi num.11. ea.

Sodomia excedit beſtialem conditionem: quia nulla beſtia reperitur hoc agere: non enim commiſcetur animal maſculum cum maſculo, nec fœmina cum fœmina; & ſic ſodomita efficitur inferior omni beſtia. ibi numero 12. ea.

Sodomia dicitur muta: quia facit hominem mutum, vt excuſare ſe non valeat. ibi nu.14. ea.

Sodomia induxit Deum ad ſubuertendum Sodomam, & Go-

Gomorram & omnem regionem circa, quatuor perſonis exceptis. Imò Deus nunquàm fecit tantam vltionem de quocunque alio peccato, quantam de iſto: nam fecit ob iſtud facinus inundare diluuium ſuper terram, in quo non ſolùm perdidit homines, præter octo, ſed etiam aues cœli, & beſtias terræ, demptis illis, qui introierunt archam. ibi nu. 15. ea.

Sodomia dedit cauſam Deo, vt tanto tempore diſtuliſſet ſe incarnari; cùm vidiſſet tantam abhominationem regnare in natura, quam aſſumpturus erat. ibi numero 17. ea.

Sodomia propriè loquendo, dicitur, ſiue fiat cum maſculo ſiue cum fœmina, & punitur vltimo ſupplicio, ſiue fiat cum maſculo ſiue cũ fœmina: & in Regno Neapolitano comburendus eſt ſiue huiuſmodi crimen committatur cum maſculo ſiue cum fœmina. ibi numero 25. ea.

2 Sodomiæ crimen, quod patrarunt filij Belial in ciuitate Gabaà, quæ erat in tribu Beniamin, præbuit anſam vt eſſent interfecti de ipſa tribu à cæteris tribubus viginti quinque millia hominum. Opinione 726. numero 19. 228

2 SODOMITA dormiens cum maſculo, coitu fœmineo, vterque punitur pœna mortis. Opinione 726. numero 4. 227

2 Sodomita occultus, quas pœnas incurrat, & à quò poſſit abſolui. Opin. 727. nu. 1. 231

2 Sodomitæ regnum Dei non poſſidebunt. Opinione 726. numero 5. 227

Sodomitæ ſunt impij & parricidæ. ibi nu. 6. ea.

Sodomitæ ſunt aduerſarij legis diuinæ, & totius curiæ cœleſtis, & deſtructores humani generis. ibi numero 7. ea.

Sodomitæ infeliciſſimi ſunt. ibi nu. 8. ea.

Sodomitæ priuantur aliquandò generatione filiorum, vt traditur exemplum. ibi nu. 13. ea.

Sodomitæ omnes extincti fuerunt in nocte illa ſanctiſſima benedictæ natiuitatis Domini noſtri Ieſu Chriſti. ibi numero 18. ea.

Sodomitæ peßimi peccatores coram Domino; filij diſperationis & iræ dicuntur. ibi num. 21. ea.

Sodomitæ ſunt expellendi ab hominum conſuetudine & commutione: ſunt enim peßima membra diaboli; & ſunt fœtores & peſtes in Ciuitate: & patres quidem deberent habere mille oculos ad cuſtodiendum filios et omnia alia negocia derelinquere. ibi nu. 24. ea.

Sodomitę non poſſunt aßecurari, nec componi, nec guidari in Regno Neap. tam per officiales regios quàm etiã Baronum. ibi nu. 26. 230

Sodomitæ ſunt infames apud Deum, apud Angelos, & apud mortales, & traduntur exempla. ibi numero 28. ea.

Sodomitæ teſtari non poſſunt: & teſtando antequàm eſſent damnati, eorum teſtamenta annullantur. ibi numero 29. ea.

2 Sodomitas liberare, & defenſare, impia, & crudelis res eſt: & iſti peſsimi iuſtitiæ ſubuerſores puniendi ſunt in hoc ſæculo, & in alio futuro. ibi nu. 30. ea.

Sodomitas filios, ſeu ſibi ſubditos non corrigens de iſto peſtifero vitio, dignus eſt morte, & traditur exemplum. ibi numero 31. ea.

2 Sodomorum ſummam immunditiam, ſcelus appellet Auguſtinus: ab ea enim Angeli fugiunt, & dæmones videntes oculos claudunt: quia membrum Chriſti non ſolùm fornicatur, ſed etiam meretrix efficitur. Opin. 726. numero 20. 228

1 SOLENNITAS à iure ad fauorem eccleſiæ exigitur, ad effectum, vt eccleſia utiliter contrahat præſumptiuè. Opin. 39. num. 17. 37

3 Solennitas extrinſeca nõ præſumitur, niſi appareat. Opi. 891. num. 8. 17

3 Solennitas inſtrumenti, & præſumptio poteſt probari per duos teſtes. Opin. 892. num. 1. 18

Solennitas, & tenor teſtamẽti deperditi probatur per duos teſtes. ibi num. 5. ea.

1 SOLIDVS, & aureus in iure inter ſe æquiparantur, & ſolidus pro aureo accipitur. Opin. 76. numero 1. char. 63

Solidus iuriſconſultorum, & Iuſtiniani fuit eiuſdem ponderis, & ualoris. ibi num. 2. ea.

1 Solidi appellati reperiuntur quaſi tuſti, & integri ponderis, ſeu à ſoliditate, qui de ſolo auro fiunt. Opi. 76. num. 3. 63

2 SOLITVM, verbum, verificatur in vno actu tantũ. Opin. 729. num. 1. 232

3 SOLLICITATOR, vel inſtigator cauſæ non eſt idoneus teſtis in eadem cauſa. Opin. 959. num. 4. char. 84

Sollicitator cauſæ ſalariatus repellitur à teſtimonio in eadem cauſa. ibi num. 5. ea.

Sollicitator cauſæ etiam non ſalariatus, & abſque ſalario cauſam ſollicitans, minimè admittitur in teſtem in eadem cauſa. ibi num. 6. ea.

Sollicitator cauſæ an recipiatur in teſtem per iudicem parte non opponente, remißiuè. ibi num. 7. ea.

2 SOLVTIO arguit vim ſuperioritatis, & dominij vtilium dominorum per tempora exiſtentium. Opin. 510. num. 9. 52

2 Solutio fieri debet habito reſpectu ad conſuetudinem, quæ erat tempore lati arbitrij. Opin. 516. numero 8. char. 59

Solutio vel compenſatio fieri debet de antiqua pecunia æquè bona, vel de noua ad æſtimationem, & commenſurationem antiquæ. ibi num. 61. 67

Solutio non nocet, niſi per triginta, vel quadraginta annos continuata ſit cum bona fide. ibi numero 62. char. 68

Solutio vel liberatio continens errorem, aut enormem lęſionem, non obſtante pacto de non allegando errorem, & læſionem, nihil nocet. ibi num. 70. 69

2 SOLVTIONEM propriam licèt habeant ſinguli anni, tamen quò ad obligationem in genere inſpicitur primum principium, quia una obligatio eſt pro omni tempore. Opin. 516. num. 12. 60

2 SOLVTVM indebitè repetitur; & eo ipſo quòd oſtenditur illud, quod ſolutum eſt, fuiſſe indebitum, præſumeretur per errorem ſolutum. Opin. 730. numera 1. char. 232. limita ibi in verſ. Sed hoc non procederet. ea.

1 SOLVENS alicui canonem vt feudatarius, emphyteota,

teota,vel colonus triginta annorum ſpatio,parit ius illi,cui ſoluit,perſonale pro ſe,hæredibus,ac ſucceſſoribus.Opin.237.nu.1. 235

2 Soluere non dicitur,qui ſoluit mihi quod meum eſt. Opin. 484.num.16. 36

1 SOROR vtrinque coniuncta excluditur à fratre ex vno tantùm latere coniuncto, ſed debet habere paragium.Opin.334.nu.3. 307

2 Soror dotata,à ſtatuto excuſa ſtantibus maſculis,non cẽſetur excluſa à ſucceſſione fratris morientis ab inteſtato poſt mortem patris.Opin.812.nu.49. 297

Soror excluſa per ſtatutum à ſucceſſione patris,ſtantibus maſculis, dotata per fratres poſt mortem communis patris,cenſetur etiam excluſa à ſucceſſione fratris morientis poſt mortem patris : & ei ſuccedere nequit in bonis,quæ frater habebat tempore dotationis,ſtantibus alijs fratribus.ibi n.50.& 52. 298

Soror excluſa per ſtatutum à ſucceſſione patris ſtantibus maſculis,dotata per fratrem poſt mortem patris, non cenſetur excluſa à ſucceſſione bonorum fratris quæſitorum poſt dotationem.ibi nu.52. ea.

2 Soror vbicunque excluditur à ſtatuto, multo magis excluditur neptis tanquàm remotior: ſed hoc procedit in nepte ex ſorore,non autem in nepte ex fratre. Opin. 869.num.20. 417

3 Soror,pater,mater, & cognati admittuntur ad teſtimonium in cauſa matrimoniali, & coniugali: arbitrio tamen iudicis debet perpendi quanta fides ſit eis adhibenda.Opin.993.nu.3. 116

1 SPECIFICVM eſt, quod ab omni generalitate eſt abſtractum.Opin.322.n.40. 279

1 SPOLIATIONIS exceptio impedit litis ingreſſum,cùm ſpoliatus debeat ante omnia reſtitui. Opin. 258.num.1. 248

Vide reliqua in uerbo Exceptio.

2 SPOLIATVS quando notorium eſt facti non habere ius in re,non eſt reſtituendus.Opin.510.n.19. 53

Spoliatus apparens incapax poſſeſſionis non eſt reſtituendus,ſiue reintegrandus.ibi nu. 20. ea.

2 Spoliatus reſtituitur ante omnia, probata tamen prius poſſeſſione per eum per traditionem clauium ſolummodò.Opin.619.nu.2. 147

2 Spoliatus beneficio non eſt reſtituendus, ſi contra eum obijciatur notorius tituli defectus.Opinione 731.numero 1. 233

Spoliatus non reſtituitur ante omnia, quando ex huiuſmodi reſtitutione irreparabile damnum ſequi poſſet. ibi num.3. ea.

2 Spoliatus ſua poſſeſſione, uel in ea turbatus, ante omnia eſt manutenendus, & reſtituendus. Opinione 732. numero 1. 234

Spoliatus, etiam ſi iniuſtiſſimè poſſideret,venit reſtituendus ante omnia uſque ad minimum quadrantem. ibi numero 2. ea.

Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus,nedum ad rem & poſſeſſionem, ſed etiam ad fructus, quos ſpolians percepit,vel percipere potuit.ibi nu.4. ea.

Spoliatus in primis, & ante omnia debet reſtitui non ſolùm ad poſſeſſionem,ſed etiam ad expenſas,damna, et intereſſe per ipſum paſſa.ibi n.5. ea.

Spoliatus authoritate iudicis debet ante omnia reſtitui. ibi num.7. ea.

Spoliatus non reſtituitur ſi obijciatur de reſeruatione,& reſeruatio impedit ſpoliatum reſtitui;dummodò ſpoliatio eſſet facta ante litem motam, non autem lite pendente, & quando reſeruatio eſſet facta ad beneficium vacaturum;ſecùs ad vacans.ibi nu.8. ea.

2 Spoliatus non tenetur reſpondere in cauſis criminalibus contra ipſum motis ante reſtitutionem ſibi factam: quoniam exceptio ſpoliationis impedit litis ingreſſum;quia eſt dilatoria,non ſolùm ſi accuſetur, ſed etiã ſi inquiratur,ut diſcurritur. Opinione 739.numero 1.& 2. 238

2 SPONSA etiam per vim cognita à ſponſo, poteſt contra voluntatem ipſius ſponſi religionem ingredi. Opin.808.nu.38. 289

2 SPORTVLAE non debent ſolui de iure canonico in foro eccleſiaſtico.Opin.740.nu.1. 239

Sportulæ non debentur iudicibus ordinarijs de iure ciuili. ibi num.3. ea.

Sportulæ,de iure ciuili in foro ſeculari recipi poſſunt per iudices.ibi num.7. ea.

Sportulæ,ſi plures libelli producti ſint in iudicio, utique pro pluribus libellis ſoluuntur & ſolui debent.ibi numero 8. ea.

Sportulæ pro libello cumulato reſpiciente vnicum intereſſe non cumulatè & iteratè debentur,ſed vnica tantùm.ibi nu.9. ea.

Sportulæ ſolui debent etiam arbitris.ibi nu.10. ea.

Sportulæ arbitro ſeu iudici per pauperes litigantes ſolui non debent.ibi num.11. ea.

Sportulæ non debentur in cauſis ſummarijs : quis debent terminari abſque ſolutione ipſarum ſportularum .ibi nu.12. ea.

2 Sportulas prohibiti recipere, eas recipiendo incidunt in pœnam concuſſionis.Opi.740.n.4. 239

1 STATVAE an cenſeantur vẽdita ſiue legata,ſi fuerit legata vel vendita domus. Opinione 202. numero 4. 175

Vide in verbo Vendita domo.

2 STATVS pacificus, & publica quies cõſeruatur armorum intuitu.Opin.823.num.5. 315

1 STATVTVM, quòd pater non teneatur alere filium, non valet. Opin.45.nu.4. 41

1 Statutum diſponens coniunctos, ſiue affines agere ſine mandato pro conſanguineis, extenditur ad amicos. Opin.48.nu. 5. 44

1 Statutum diſponens, quòd ſtantibus maſculis filiæ fœminæ patri ſuccedant, interpretatur vt ſcilicet ſumatur tunc argumentum à contrario ſenſu ad correctionem iuris communis,ita quòd ſtantibus maſculis filiæ non ſuccedant ; aliàs enim nihil operaretur in ſenſu directo.Opin.71.nu.7. 60

Statutum poteſt diſponere, quòd ſtantibus maſculis filiæ non ſuccedant.Opin.203.nu.15. 176

1 Statutum diſponens,quòd vſura pro dote,& cauſa dotis, donec reſtituatur ipſa dos ſolui debeant ad rationem quinque pro centenario,non ualet inſpecto iure, ſed de obſeruantia ſecùs.Opin.152.nu.1. 136

Vide in uerbo Conſuetudo.

1 *Statutum diſponens canonicos alicuius eccleſiæ debere eſſe nobiles, non nocet, nec infert in indicium virtuoſis ignobilibus. Opin. 197. nu. 27.* 168

1 *Statutum excludens fœminas propter maſculos, excludit etiam per legitimatū per ſubſequens matrimoniū. Opin. 304. nu. 6.* 283

1 *Statutum confeſſis ſponte minuens pœnam, non procedit, ſi reus antea negauerit, & poſtea faſſus fuerit: poteſt enim accuſator vel iudex delictum probare per teſtes, ſpernereque huiuſmodi confeſſionem: & ſic confitens ipſe non debet gaudere beneficio dicti ſtatuti, ſecundùm vnam communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communē, talis confeſſio prodeſt reo, etiam ſi poſt negationem ſtatim confiteatur. Opin. 137. n. 1.* 125

Statutum loquens de dote habet locum in dote promiſſa. vide in verbo Dos.

1 *Statutum loquens de debitore, habet locum in fideiuſſore. Opin. 300. nu. 4.* 273

Quod limitatur. ibi num. 5. ea.

1 *Statutum, ſeu conſuetudo poteſt concedere filiofamiliàs ius teſtandi, & omnia faciendi, quæ ſunt de iure poſitiuo. Opin. 302. num. 35.* 279

Statutum vel conſuetudo diſponens, quòd filiusfamiliàs poſſit teſtari, licèt ſit contra ius commune, tamen interpretari debet ſecundùm ius commune; dummodò in tali teſtamento adſint ſeptem teſtes rogati, requiſiti de iure cōmuni, vel quinq; requiſiti ex forma ſtatuti: qa ſtatutum hoc recipit interpretationem paſſiuam à iure communi, uel alio ſtatuto. ibi nu. 36. ea.

1 *Statutum loquens de legitimis comprehendit legitimatū per ſubſequens matrimonium: quia perinde cenſetur ac ſi matrimonium à principio contractum fuiſſet ante ortum filiorum Opin. 304. nu. 4.* 283

1 *Statutum loquens de fratre, de primis fratribus intelligitur. Opin. 333. num. 2.* 306

1 *Statutum, quòd ſtantibus fratribus fœminæ non ſuccedant, intelligitur de fratribus vtrinque coniunctis, ſecūdùm vnam opinionē: ſed ſecundùm alteram ſententiā magis cōem frater ex parte patris tantùm coniunctus excludit in hoc caſu ſororem vtrinque coniunctā. Opin. 334. nu. 2.* 307

1 *Statutum puniens aliquem pro membro debilitato, non procedit in debilitante hominem aliquo digito: quia debilitans digitum non dicitur debilitare membrarum; cùm digitus ipſe non ſit membrum, ſed membri pars. Opin. 123. num. 4.* 112

Statutum puniens aliquem pro membro debilitato, punit & comprehendit etiam mutilantem, ſeu debilitantē digitum, ideſt pollicem alicui notabili artifici, pictori, vel ſimili: quia ex mutilatione ipſius redditur inefficax, & inutilis manus. ibi nu. 5. ea.

Statutum puniens homicidas, extenditur ad mandantes fieri homicidium. vide in uerbo Extenſio fit etiam.

1 *Statutum imponens pœnam contrahenti matrimoniū abſque patris conſenſu non valet: quia metu pœnæ matrimonij libertas impeditur. Opin. 327. n. 6.* 304

1 *Statutum puniens fugiētes à carceribus non includit exeuntes animo redeundi. Op. 343. n. 11. cū verſ. ſequēti.*

1 *Statutum diſponens, quòd iudex debeat terminare cauſas infra certum tempus, intelligitur ſi pars petierit, Opi. 418. num. 3.* 382

Statutum, quòd iudex debeat ferre ſententiam ſecundùm conſilium ſapientis, intelligitur ſi illud pars petierit ibi num. 7. ea.

Statutum requirens aliquid pro forma ſubſtantiali, ob eius omiſſionem, & inobſeruantiam, eſt ipſo iure nullum quicquid aliter fratrum fuit. ibi nu. 8. uerſ. Sed crederem. ea.

1 *Statutum diſponens iudicem de delictis procedere poſſe per inquiſitionem, intelligitur de commiſſis in territorio, & non extra. Opin. 420. n. 2.* 385

1 *Statutum volens credi iuramento damnum paſſi, & loquens de probatione damni dati, uel de damno probando, habet locum in probatione, quæ fieret per iuramentum, ſed admittitur probatio in contrarium. Opi. 426. numero 2.* 390

2 *Statutum requirens certam qualitatem, ſufficit illam ab initio eſſe, licèt poſtea deficeret. Opin. 443. n. 5.* 3

2 *Statutum, quòd pater teneatur ſoluere pro filio condemnationem vſque ad legitimam; vel quòd pater teneatur ſoluere legitimam pro delicto filij, valet & tenet, ſed ſtatutum hoc non extenditur ad matrem. Opinione 455. num. 12.* 8

2 *Statutum loquens de filia, à patre, vel fratre ipſius filiæ dotata, non procedit quando dotatur filia de bonis maternis, aut proprijs ipſius filiæ. Opi. 484. n. 14.* 36

2 *Statutum puniens falſificantem monetam, non procedit in falſificante monetam reprobatam in loco ſtatuentium: quoniam ſtatutum loquens de moneta, procedit in moneta vſuali, & currenti in loco ſtatuti. Opinione 519. num. 4.* 72

2 *Statutum debet intelligi rebus ſic ſtantibus. Opin. 562. numero 2.* 113

2 *Statutum, quòd iudex non poſſit ſuam iuriſdictionem excedere, efficit vt iuriſdictio prorogari non poſſit, etiam ſi iudex pronunciet ſe iudicem competentem ne appelletur. Opin. 672. num. 4.* 181

2 *Statutum ſi diſponat, quòd pupilllus poſſit facere teſtamētum, non valet. Opin. 677. nu. 4.* 184

2 *Statutum non valet diſponens, quòd ſententia poſſit ferri parte non citata. Opin. 709. n. 12.* 207

2 *Statutum diſponens, quòd ſententia debeat ferri cum conſilio iuriſperiti, valet: ſed ſententia probata de conſilio ipſius ſapientis nunquam trāſit in rem iudicatam; imò quandocunque poſſet retractari, ſi appareret conſilium alterius Doctoris peritioris in contrarium factum. Opin. 711. nu. 2.* 210

2 *Statutum prohibens appellare à ſententia, intelligitur à diffinitiua. Opin. 719. nu. 3.* 219

Statutum arctans arbitrum ad finiendam cauſam intra menſem, intelligitur per ſententiam diffinitiuam: & non ſufficit tunc abſoluere partes ab obſeruatione iudicij. ibi nu. 4. ea.

Statutū diſponens, quòd ſentētia proferri nequeat ſine cōſilio ſapiētis, intelligitur tātū de diffinitiua. ibi n. 5. ea.

Statutū diſponēs, quòd de ſententijs debeat ſolui gabella, intelligitē de ſentētijs ſolūmodò diffinitiuis. ibi n. 6. ea.

Statutum iubens à ſententijs non poſſe appellari, intelligitur à diffinitiuis tantùm. ibi nu. 7. ea.

Statu-

2 Statutum deueti bladorum non ligat clericos pro fructibus bonorum eccleſiaſticorum. Opinione 741. numero 2. 240

Statutum deueti bladorum non obligat, nec ligat emptores & venditores, & conductores forenſes non diu commorantes in loco ſtatuti: quia forenſes ipſi præſumuntur ignorare ſtatuta loci. ibi nu. 3. ea.

2 Statutum potius intelligi debet ſuperfluum, & nihil operari, quàm quòd quis indebitè damnum patiatur. Opin. 742. nu. 1. 240

Statutum, quòd executio inſtrumenti fiat contra hæredem, ſicut fieri poterat contra defunctum, non habet locum in hærede cum beneficio legis, & inuentarij, ne indebitè damnum patiatur. ibi num. 2. ea.

2 Statutum condere, & conſuetudinem inducere poteſt quilibet populus iuriſdictione carens: & omnes aliæ Ciuitates Principum dominio ſuppoſitæ habent facultatem legis condendæ ex poteſtate ipſis à lege conceſſa. Opin. 743. nu. 1. 240

Statutum quamuis collegia & Vniuerſitates iuriſdictione carentes condere valeant ſuper rebus ſuis: tamen pœnam adijcere, imponereque in ipſo ſtatuto nequeunt: ſecus ſi iuriſdictionem haberent. ibi numero 2. ea.

Statutum fieri poteſt à capitulo, & canonicis abſque epiſcopo, dummodò ſit licitum, & non concernat vniuerſalem ſtatum eccleſiæ, nec iura epiſcopalia, ſed de ſe ipſis, & diſtributionibus vel capitulo certo modo faciendo. ibi nu. 3. 241

2 Statutum in rubrica diſponens, vel præmittens, quòd filia dotata non ſuccedat in bonis aſcendentium: ſi nigrum nòn diſponat niſi de bonis maternis, vel auiæ, nullum verbum addendo de bonis paternis, cenſetur excludere filiam à bonis paternis. Opinione 745. numero 1. & 2. char. 241

Statutum diſponens, vt filia fœmina non ſuccedat, intelligitur in bonis dotantis: licèt de eo ad quem ius dotandi ſpectat, nigrum ſtatuti nihil dicat. ibi numero 4. ea.

2 Statutum imponens pœnam nouam, in dubio videtur recedere à pœna iuris communis. Opinione 746. numero 1. 242

Statutum ſeu conſuetudo vt vltra pœnam iuris imponatur pœna pecuniaria, valet. ibi nu. 2. ea.

2 Statutum requirens, exigenſque pro forma tres citationes, nòn ſufficit ſeruari per æquipollens, & ſic non ſufficit vna citatio pro omnibus, ſed quis debet in præſenti caſu ter citari Opin. 747. nu. 1. 242

2 Statutum ſeu conſuetudo diſponens, quòd villa teneatur ad emendam robariæ, furti, rapinæ, vel alterius delicti in ſuo territorio commiſſi, non obligat villam ipſam, niſi damno legitimè per veras probationes verificato: nec iuramentum ſufficeret, & conſequenter iuramentum ſuper amiſſione rerum deferri nequit contra villam, & homines ipſius. Opinione 751. numero 1. 244

2 Statutum diſponens, quòd inſtrumentum publicum habeat executionem paratam contra debitorem ſcriptũ in inſtrumento, extenditur ad hæredem etiam, qui in inſtrumento deſcriptus non ſit: quia ex mente ſtatuti virtualiter, & mentaliter hæredis quoque perſona in ipſo inſtrumento comprehenſa videtur. Opin. 752. numero 1. 244

Statutum diſponens inſtrumenta publica habere executionem paratam, interpretatur ſi forent liquida; aliàs non haberent executionem ipſam. ibi n. 2. ea.

Statutum de inſtrumentis exequendis, intelligitur de veris, non de ſimulatis & falſis. ibi nu. 3. ea.

2 Statutum præter legem inferior à Principe condere poteſt: ſed ſtatutum contra legem ſuperioris facere nequit. Opin. 753. nu. 1. 245

2 Statutum iubens, quòd ſcholares tractentur in omnibus vt ciues, interpretatur vt ipſi ſcholares non perdant priuilegia ſcholarium, quæ ante habebant vltra ciues. Opin. 754. nu. 1. 245

2 Statutum prohibens alienationem fieri in forenſes rerum immobilium, valet & tenet. Opinione 755. numero 1. 245

Statutum prohibens alienationem fieri in eccleſiam vel clericos, etiam in minoribus ordinibus conſtitutos, non valet. ibi nu. 2. ea.

Statutum prohibens tacitè vel expreſſè alienationem bonorum immobilium fieri in eccleſiam, eccleſiaſticaſq; perſonas minimè valet. ibi nu. 3. ea.

Statutum prohibens alienationem fieri in eccleſiam, & eccleſiaſticas perſonas, procedit in alienatione voluntaria, non autem in alienatione neceſſaria, & ſic in datione in ſolutum facta à debitore coacto per iudicem in iudicio. ibi nu. 4. 246

2 Statutum loquens de contractu non comprehendit aliter contractum ſtipulationis: & per conſequens ſtipulatio non comprehenditur ſub ſtatuto loquente de contractu. Opin. 756. nu. 1. 246

Statutum loquens de contractu, comprehendit contractum ſtipulationis, quotieſcunque in eo contractu procederet ratio ſtatuti, ſcilicet, vel expreſſa in ſtatuto; vel quæ poſſet vnica aſſignari. ibi nu. 2. ea.

2 Statutum diſponens, quòd qui non petierit creditum ſuũ à debitore intra tale tempus, amplius petere non poſſit, non valet, nec tenet tanquàm nutritiuum peccati. Opin. 757. nu. 1. 246

Statutum permittens expreſſè præſcriptionem cum mala fide non valet. ibi nu. 2. 247

2 Statutum ſecundum, licèt imponat minorem pœnam primo in pecunia pro eodem delicto, non ob id cenſetur tollere pœnam primi, etiam ſi in ſecundo ſint verba geminata. Opinione 758. numero 1. charta 247

2 Statutum vltimum debet diſtingui & interpretari ſecundùm ſtatutum antecedens; cùm vnum ſtatutum declaret aliud. Non enim præſumitur correctio anterioris ſtatuti, niſi conſtet de mente ſecundò ſtatuentis. Opi. 759. num. 1. 247

Statutum præcedens & ſubſequens ad inuicem, contraria inter ſe reperta, per ſecundum tollitur primum. ſi verò aliqua limitatione, vel diſtinctione adiuuari & concordari poſſint, nunquam primum ſtatutum tolleretur per ſecundum. ibi nu. 3. 248

2 Statutum triplex concurrens in impoſitione pœnæ pecuniariæ eiuſdem contra portantem arma, inſultantem,

& percutientem, eueniente caſu percuſſionis, non habet locum niſi pro vna pœna tantùm impoſita contra percutientem: quia aliæ pœnæ confunduntur cum iſta. Opin. 760. nu. 1. 248

2 Statutum prohibens alienationem in forenſem, valet. Opin. 761. nu. 1. 248

Statutum prohibens vendere extraneo forenſi, fauorabile eſt tanquàm principaliter conditum ob publicam vtilitatem, vt ipſi poſſidentes bona immobilia ad onera grauari poſſint, & exactio illorum facilior ſit. ibi numero 2. ea.

2 Statutum imponens pœnam vendentibus rem immobilem forenſibus, non excuſat hæredem damnatum à teſtatore in teſtamento vendere: quia ob præceptum teſtatoris de vendendo forenſibus, non excuſandus eſt ipſe hæres à pœna præfati ſtatuti. Opin. 762. numero 1. 248

2 Statutum diſponens, quòd inuentus de nocte cum armis puniatur tanta pœna, intelligitur ſi apprehendatur, non autem ſi teſtibus conuincatur. Opinione 763. numero 1. 249

Statutum præcipiens, quòd nullus proficiſcatur de nocte ſine lumine, vel cum armis ſub tali pœna, comprehendit etiam fœminas. ibi nu. 2. ea.

Statutum dictans, quòd nullus audiatur volens exceptionem opponere, quòd pactum ſit nullum, comprehendit etiam fœminas. ibi nu. 3. ea.

Statutum prohibens veſtes vel alia portare ſub aliqua pœna, non punit niſi apprehenſos cum rebus vetitis. ibi num. 4. ea.

Statutum puniens portantes veſtes vetitas certi valoris, non punit, nec comprehendit mulierem, quæ fecit veſtem ipſam fieri, & non portauit. ibi n. 5. ea.

Statutum cauens, quòd ſi quis inuenerit bannitum conſequatur centum florenos, non habet locum vt præmiũ conſequi poſſit, ſi inueniret, ſimpliciter niſi apprehenderet bannitum ipſum. ibi n. 6. 250

Statutum præcipiens vt inuentus in ludo teſſerarum, puniatur aliqua pœna, non punit teſtibus conuictum, ſed apprehenſum tantùm. ibi n. 7. ea.

Statutum puniens aliquem ſi de nocte reperiatur in alterius ædibus, non punit viſum in ipſis domibus, ſed ſolùm apprehenſum. ibi nu. 8. ea.

Statutum puniens adulterantes artem lanæ, non punit inuentum adulterare, ſed ſolummodò apprehenſum. ibi num. 9. ea.

Statutum puniens portantes arma, non habet locum in paruis cultellis idoneis ad ſcindendum pennas vel panem. ibi nu. 10. ea.

2 Statutum imponens pœnam pecuniariam vel corporalem percutienti aliquem, non multiplicat pœnam contra percutientem cum bidente, vel cum tridente. Opin. 764. num. 1. 250

Statutum ſi dicat, quicunque dederit alapam puniatur in centum: ſi quidam tũc in eodem impetu inferat tres alapas, non punitur pro pluribus alapis, ſed una pœna tantum; ſecùs ſi ex interuallo. ibi nu. 2. ea.

2 Statutum prohibens, quòd non poſſit extrahi frumẽtum extra ciuitatem, habet locum in extrahente farinam. Opin. 765. nu. 1. 251

Statutum vetans exportari vinum extra territorium ſub pœna, comprehendit etiam extrahentem vinum bucale tantùm. ibi nu. 2. ea.

Statutum puniens amouentem pecuniam vniuerſitatis, procedit etiam in amouente unum tantùm denarium. ibi num. 3. ea.

Statutum puniens inuentum exportare frumentum extra territorium, punit non ſolùm perſonaliter apprehenſum, ſed etiam teſtibus conuictum: ſecundùm ſingularem opinionem aliquorum Doctorum. ibi n. 7. ea.

Statutum ius commune inſequitur, & ſecundùm ius cõmune interpretandum eſt. ibi nu. 8. 252

Statutum puniens apprehenſum frumentum exportantem extra territorium, punit etiam teſtibus conuictũ: quia paria ſunt, apprehendere, & teſtibus conuincere. ibi num. 9. ea.

Statutum prohibens ſub pœna extrahi frumentum ſuper equo, aſino, vel curru, extra territorium, habet locum etiam contra portantem frumentum ſuper humeris proprijs, vel collo bouum: quia ſtatutum conſiderauit factum exportationis, non autem modum exportandi. ibi nu. 10. ea.

Statutum puniens extrahentem frumentum extra territorium, non comprehendit illum qui ante conditum ſtatutum incepit exportare, & ſic in actu extrahendi reperiebatur tempore publicati ſtatuti: quia tunc initium ſpectatur, non autem illud, quod poſteà ſuperuenit. ibi num. 11. ea.

Statutum prohibens, & puniens extrahi frumentum extra territorium, non habet locum in extrahente ſui uſus cauſa & occaſione. ibi nu. 12. ea.

Statutum prohibens deferri annonã extra territorium, non ligat eccleſias, & clericos, quin poſſint extrahere annonã quam colligunt ex prędijs ſuis. ibi n. 17. ea.

Statutum prohibens extrahi frumentum extra territorium ſub pœna, habet locum in extrahente originaliter de ſuo territorio; ſecùs ſi aliundè portaretur per tranſitum. ibi num. 18. ea.

Statutum prohibens non portari, adducique vinum in Ciuitatem collectum extra illius fines, non comprehendit eccleſias, & clericos. ibi nu. 19. 253

Statutum puniens emptores, vel extractores bladorum extra territorium, non ligat ignorantes: quia forenſis præſumitur ignorare ſtatuta illius territorij, niſi diù morati ſint in dominio ſtatuentium. ibi n. 20. ea.

Statutum in dubio ita eſt interpretandum, vt non comprehendat forenſes. ibi nu. 21. ea.

Statutum pœnale prohibens extractionem frumenti de territorio, non ligat minorem. ibi nu. 23. ea.

2 Statutum inhibens portare frumentum extra territorium, ligat etiam ferentes, ſeù extrahentes farinam. Opin. 766. nu. 1. 254

Quod limita ibi verſ. Verùm aduerte. char. 255

Statutum, ſeu lex pœnalis, vel odioſa non extenditur de vno caſu ad aliud. ibi num. 2. 254

Statutum odioſum extenditur vbicunque tendit ad fauorem reipublicæ. ibi nu. 3. ea.

Statutum concedens præmium accuſanti delinquentem, extenditur etiam ad denunciantem. ibi numero 4. ea.

Statutum prohibens portare frumentum extra territorium, extenditur etiam ad extrahentem panem. ibi numero 5. 255

Statutum prohibens extractionem auri, vel ſimilium rerum de territorio: tunc ſi reperiuntur aliæ monetæ non prohibitæ inter alias prohibitas, omnes indiſtinctè cenſentur confiſcatæ.ibi nu.6. ea.

Statutum prohibens extractionem mercium extra territorium: tunc ſi reperiantur mercaturæ non prohibitæ cum prohibitis, videntur omnes merces prohibitæ & non prohibitę publicatę, & confiſcatæ. quod declaratur.ibi num.7. ea.

Statutum puniens detinentem merces in platea, habet locum etiam in detinente ipſas merces in manibus, ſeù in bancho, vel in terra; vel ſi eas ſecum per plateam portaret.ibi num.8. ea.

Statutum prohibens extrahere frumentum de territorio ſub pœna amiſsionis, comprehendit etiam extraneum, vt perdat rem extractam.ibi nu.9. ea.

Statutum inhibens extractionem bladi de dominio, non ligat forenſes ignorantes veriſimiliter ipſum ſtatutum. ibi num.10. 256

Statutum diſponens, quòd extrahens bladum extra territorium, puniatur: & animalia ſuper quibus bladum fertur publicentur; non ligaret dominos ipſorum animalium ignorãtes talē extractionem ac delictum: et ſic ipſa animalia nec publicarentur, ſed extrahens teneretur fiſco ad æſtimationem huiuſmodi animalium. ibi num.13. ea.

Statutum ſuper gabellis ſoluendis, ac iure doghanarum, ac ſuper non extractione frumenti, auri, equorũ, aliarumq; rerum extra Regnũ, vel territoriũ, ligat ẽt forenſes, nec poſſunt proponere ignorantiã.ibi n.15. ea.

Statutum prohibens extrahere frumentum extra territorium, ligat non ſolùm apprehẽſos, ſed etiam teſtibus aut alijs legitimis indiciis conuictos.ibi nu.17. 257

Statutum diſponens, quòd extrahens triticum de territorio, puniatur ad truncationem manus: tũc ſi accuſans, ſeu libellans in libello poneret aliquem extraxiſſe frumentum, & peteret puniri ſecundúm ius commune, ſuſtineretur libellus, & accuſatio.ibi nu. 20. ea.

Statutum & ius commune idem ſunt.ibi n.21. ea.

2 *Statutum diſponens, quòd bannitus non poſſit reuerti ad ciuitatem, niſi habuerit pacem ab hęredibus defuncti, non comprehendit hæredes occiſi: ideò in omnem euentum ſufficeret bannito habere pacem à maiori parte hæredum, ſed contrarium concluditur.Opinione 768. nu.1.& 4.* 258

Statutum quo cauetur, licitũ eſſe alicui vindictam ſumere de eo, qui ipſum offendit, valet: quia tendit ad refrenandum malitiam, & priuatum facit miniſtrum reipublicæ.ibi num.2. ea.

Statutum diſponens, quòd occidens occidatur à conſanguineis occiſi, extenditur vt tunc ſit licitum ad hoc peragendum cògregare amicos, etiam extraneos, qui adiuuent ad interficiendum: & iſti conuocati nullatenus puniuntur, ſicut non punitur principalis.ibi numero 3. ea.

Statutum diſponens, quòd bannitus reuerti non valeat ad ciuitatem, vel qui occidit occidatur, niſi habuerit pacem cum hæredibus occiſi, comprehendit tam maſculos quàm fœminas hęredes.ibi nu.4. ea.

Statutum, quòd occidens occidatur, interpretatur non habere locum, niſi contra occidentem ex animo & doloſè. Nam ſtatutum, cùm ſimpliciter loquatur, debet interpretari ſecundùm ius commune. ibi numero 5. 259

2 *Statutum diſponens, quòd tertia pars bonorum occidentis applicetur hæredibus occiſi: tunc ſi monachus occidatur, filij ſui legitimi, & naturales, quos antè ingreſſum procreauerat, deberent illam tertiam partem habere non autem monaſterium. Opinione 769. numero 1.* 259

2 *Statutum diſponens, quòd bannitus poſſit impunè occidi, valet. Opin.770.nu.1.* 260

Statutum, quòd bannitus valeat impunè occidi, dicitur fauorabile: quia ob bonũ publicum videtur inductum. ibi nu.2. ea.

Statutum, quòd bannitus poſſit impunè occidi, valet etiã in foro animę.ibi nu.3. ea.

Statutum diſponens, quòd bannitus valeat impunè occidi, poteſt præmiare occidentem bannitum ipſum; quamuis de ſe homicidium ſit malum: & ſic cum bona conſcientia, & licitè occidens poteſt præmium conſequi promiſſum, dummodò bãnitus occidatur in territorio ſtatuentis.ibi nu.4. ea.

Statutum diſponens, quòd bannitus poſſit impunè offendi, vtrùm poſſit impunè occidi, remiſſiuè. ibi numero 6. ea.

Statutum permittens aliquem impunè occidi, intelligitur permittere illum verberari, & iniuria affici. ibi numero 10. 261

Statutum diſponens, quòd bannitus poſſit impunè occidi, generaliter intelligitur, ſiue quis occidat per ſe, ſiue per alium, data pecunia.ibi num.11. ea.

Statutum de bannitis occidendis, intelligitur ſolùm ex ueris probationibus delicti, non autem de bannitis per contumaciam. Nam bannitus propter contumaciam, non intelligitur bannitus ex maleficio. ibi numero 12. ea.

Statutum, quòd bannitus in centum poſſit impunè occidi, non comprehendit bannitum ex duabus cauſis in quinquaginta pro qualibet: quia, cùm materia ſit odioſa, non debet fieri cumulatio, ad hoc vt dicatur bannitus in centum.ibi n.14. ea.

Statutum de occidendis bannitis, non comprehendit bannitos carceratos, & captos per iudicem, in manibus ipſius iudicis.ibi n.15. 262

Statutum permittens bannitum poſſe impunè occidi, habet locum in legitimè, riteque bannito. Nam occidens nõ ritè bannitum, non iuuaretur dicto ſtatuto. ibi numero 16. ea.

Statutum dans pręmium occidenti bannitum, non comprehendit occidentem eum ſe defendendo: quia hoc non facit principaliter, vt occideret bannitum, ſed vt ſe defenderet.ibi nu.18. ea.

Statutum loquens de bannito, nõ procedit in bannita, & ſic in muliere prægnante; & illam occidens, licèt ignoraret prægnantem eſſe, tenetur de homicidio, quia hoc cogitare debuit, etiam ſi partus ſit adulterinus,

vel in carcere conceptus:& licèt prægnans ſit decem, vel viginti dierum tantùm, quia licèt non ſit anima, tamen eſt ſpes.ibi nu.19. ea.

Statutum, quòd bannitus poſſit impunè occidi, non habet locũ in vxore interficiente maritum; quæ puniri debet non obſtante tali ſtatuto: quia mulier eũ nõ debet offendere, quem tenetur alere, atq; defendere.ibi n.20. ea.

Statutum de bannitis occidendis, non habet locum extra territorium ſtatuentium; & occidens non iuuatur tali ſtatuto, nec eſt immunis à pœna homicidij, ſed à Principe illius territorij debet pro huiuſmodi homicidio capitaliter puniri.ibi nu.21. 263

Statutum ſtatuens premium occidenti bannitum, ſeu rebellem vbique, & conſequenter extra territorium ſtatuentis, non excuſat occiſorem à pœna mortis: & tale ſtatutum reputatur iniuſtum, & ſtatuentes mortaliter peccant.ibi nu.23. ea.

Statutum, quòd bannitus impunè occidi poſſit, extenditur vt habeat locum etiam extra territorium ſtatuentis in locis cum Principe banniente confœderatis durante confœderatione; ſecùs verò ſi interficeretur bannitus in ipſis locis confœderatis expirata confœderatione. ibi nu.26. ea.

Statutum, ſeu bannum, quòd bannitus pro crimine læſæ maieſtatis poſſit occidi extra territorium bannientis, valet, & tenet.ibi nu.27. ea.

2 Statutum, quòd pater teneatur ſoluere pro filio condemnationem vſque ad legitimam: vel quòd pater teneatur ſoluere legitimam pro delicto filij, valet & tenet. Opin.771.nu.1. 264

Statutum diſponens, quòd pater teneatur ſoluere legitimam pro delicto filij, non habet locum in nepote: quia ſtatutum hoc continet odium irrationale; vndè ſequitur, quòd appellatione filiorum non veniant nepotes, vt diſcurritur, & cõcluditur etiã ſub n.6.ibi n.3. 265

Statutum quòd pater pro delicto filij teneatur ſoluere legitimam, habet locum quando delictum foret cõmiſſũ in territorio ſtatuentium, aliàs ſecùs. ibi nu.7. ea.

Statutum, quòd pater teneatur ſoluere pro crimine filij legitimam, non procedit in filio pupillo committente delictum.ibi num.8. ea.

Statutum, quòd pater teneatur ſoluere legitimam pro delictis filij, non habet locum quando filius eſſet condemnatus propter contumaciam.ibi n.9. ea.

Statutum, quòd pater teneatur aſſignare legitimam fiſco pro filio delinquente, procedit quò ad patres ciues, non autem quò ad patres forenſes.ibi nu.10. ea.

Statutum imponens patri, vel auo pœnam pecuniariã pro delicto filij, vel nepotis, valet & ſuſtinetur.ibi n.11. ea.

Statutum, quòd unus teneatur pro alio, valet.ibi nu.12. limita ibi nu.14. ea.

Statutum quòd vnus teneatur pro alio, ita demũ valet, ſi ſupereſſet cauſa legitima, ſicut quando pater obligatur pro delicto filij, vt quis retrahatur a delicto, quãuis non ſubſit culpa patris. ibi nu.13. ea.

Statutum diſponens, quòd vnus teneatur pro alio, nõ procederet, quando diſponeret, quòd quis corporaliter puniatur pro alio.ibi nu.14. ea.

2 Statutũ in partibus Tuſciæ loquens de inteſtato, habet locũ in pupillo, propter cõem vſum loquendi in Tuſcia. Vnde ſtatutum diſponens, quòd mater filijs inteſtatis, vel ab inteſtato non ſuccedat, de verbi proprietate in pupillo, qui propriè inteſtatus non decedit, locũ habet; & per conſequens mater ad hæreditatem ipſius pupilli defuncti non admittitur: ſecundũ cõem opinio. licèt nonnulli Doctores contrariam ſententiã ſimiliter exiſtiment communem. Opin.772.nu.1. 266

2 Statutum excludens fœminas à ſucceſſione ab inteſtato propter agnatos, an eis tollat ius veniendi contra teſtamentũ? latè diſcurritur et reſoluit. Op.773.n.1. 266

Statutũ quantũcunq; exorbitans, & odioſum, ex parte fœminarũ loquens ab inteſtato, extenditur ad cauſam etiam teſtati: & ſic filia ab inteſtato excluſa à legitima, quando ſtatutum præfert maſculos, multo magis ab ea debet excludi condito teſtamento vltra id quod ei relictum eſt.ibi nu.2. 267

Statutum auferens teſtandi facultatem, fauorabile reputatur, & ideò extendendum eſt.ibi nu.5. ea.

Statutum diſponẽs matrem excludi á filij ſucceſſione, ët reſpectu legitimæ, valet.ibi nu.7. ea.

Statutum inducere poteſt, quòd filia non ſuccedat ex teſtamento, valet & tenet.ibi nu.9. ea.

2 Statutũ diſponens, quòd delinquens in feſto Beatæ Mariæ Virginis debeat duplici pœna puniri; non comprehendit delinquentem, ſeu vulnerantem in nocte, quę ſubſequitur feſtum: quia nox quæ ſequitur, non comprehenditur ſub die præcedenti. Opin.774.n.1. 267

2 Statutum vbi requirit ad probationem alicuius negocij teſtes optimos, vel optimæ famæ, & conditionis: tunc per fundantem ſe in eo, debet illa qualitas articulari, & probari. Opin.775.n.1. 268

2 Statutum factum, conditumque in odium, ſeù præiudicium certæ perſonæ, non poteſt dici nullum, licèt ab eo poſſit appellari. Opin.776.nu.1. 268

2 Statutum de compromiſſis faciendis inter coniunctos valet, eſtque fauorabile, & ob publicam vtilitatem inductum. Opin.777.nu.1. 268

2 Statutum diſponens, quòd cauſæ inter affines compromitti debeant, fauorabile reputatur. Opi.778.nu.1. 268

Statutum, quòd cauſę inter affines debeant compromitti, tanquàm fauorabile eſt ampliandum, vt comprehendat etiam filios emancipatos, & nepotes ex eis conceptos poſt emancipationem.ibi nu.3. 269

2 Statutum concedens creditori deſcripto in inſtrumento executionem paratam perſonalem, prodeſt quoque ceſſionario ipſius creditoris, vt ipſe etiam poſſit vigore dicti ſtatuti petere executionem inſtrumenti contra debitorem obligatum, ſecundùm communem opinionem: ſed contrarium obſeruatur in Regno Neapolitano, videlicet, quòd ceſſionarius executionem petere non poſſit, ſicut poterat creditor principalis inſtrumenti guarentigiati. Opinione 779.n.1. 269

2 Statutum conditum per ciuitatem de præſtanda eleemoſyna eccleſię quolibet anno, poteſt reuocari per eandem ciuitatem, etiam poſt acquiſitionem factam ipſi eccleſię. Opin.780.nu.1. 270

2 Statutum puniens maleficium, an extendatur ad mandantem. Opin.782.nu.1. 270

2 Statutum diſponens, quòd per iudicem in certis cauſis, nulla iuris ſolemnitate ſeruata, procedi poſſit, extendit

iudicis facultates, vt etiam diebus feriatis in honorem Dei procedere poßit. Opin.783. num.1. 270

2 Statutum loquẽs de creditore, comprehendit etiam creditorem ex legato, & creditorem ius hypothecæ habentem. Opin.785. num.1. 271

2 Statutum diſponens, quòd credatur iuramento damnum paßi, vel creditoris, non procedit in fauorem forenſis, etiam ſi forẽſis ſolueret onera merè realia. Opi.786. num.1. 271

Statutum diſponens, quòd iuramento alicuius fides adhibeatur, intelligitur, niſi contrarium probetur. ibi numero 2. ea.

2 Statutum diſponens, quòd teſtamenta inſinuentur, aliàs non habeant firmitatem aliquam; procedit etiam ſi teſtator inſinuationem fieri prohiberet. Opin. 787. num.1. 271

2 Statutum diſponens, quòd de damno dato ſtetur iuramento damnum paſſi, non habet locum in furto; cùm furtum ſit merè criminale, licèt in furto inſit damnum. Opin.788. num.1. 272

Statutum, quòd de damno dato ſtetur iuramento damnum paßi, non procedit quando accuſatus inſtat, vt iudex vadat ad inſpiciendum locum, quoniam ex inſpectione propriorum oculorum nullum damnum illatum apparebit: & tunc iudex requiſitus proficiſci poterit ad ipſum locum damni, non obſtante ſtatuto, & pronunciare illud, quod ex aſpectu apparebit: quia nulla lex prohibet probationem per euidentiam. ibi numero 2. ea.

Statutum, quòd de damno dato ſtetur iuramento damnum paſſi, non habet locum, quando accuſatus petat exprimi diem per damnum paſſum: quia vult eum redarguere de falſo: tunc neceſſariò debet exprimi dies per damnum paßum, alioquin eius iuramento non creditur. ibi num.3. ea.

2 Statutum in fauorem viduarum inductum non habet locum in viduis meretricibus, ſeù luxurioſè viuentibus: quia illæ non poſſunt gaudere viduarum priuilegijs. Opin.789. num.1. 273

2 Statutum excludens mulierem tranſeuntem ad ſecunda vota à ſucceſſione filiorum primi matrimonij, habet locum in vidua luxurioſè viuente: quia pœnæ ſecundò nubentibus inſtitutæ militant in ipſis viduis inhoneſtis. ibi num.2. ea.

2 Statutum diſponens, quòd mater non poſſit diſponere de bonis ſuis, niſi de vna quarta, reliquas verò tres partes teneatur relinquere ſuis liberis, ualet. Opin.790. num.1. 273

Statutum, quòd mater diſponere nõ ualeat de bonis ſuis, niſi de quarta eorum parte, in tantùm procedit, quòd lucrum delatum ipſius ſtatuti vigore poſſit ad hæredes ipſorum filiorum tranſmitti. ibi num. 2. ea.

Statutum prohibens mulierem liberos habentem teſtari, præterquàm de quarta parte dotis, extenditur & habet locum ad viduam filios habentem, quæ dotem recuperauerit. ibi num.3. 274

Statutum, quòd mulier decedens ſine liberis, teneatur relinquere certam partem dotis fratribus: ſi non habet fratres, tenetur vigore huius ſtatuti relinquere iſtam partem ſororibus: & ſi non reliquerit, poterunt ipſæ ſorores petere dictam partem. ibi num.4. ea.

Statutum prohibens mulierem filios habentem vltra quartam partem alienare ſuæ dotis, limitatur non procedere in bonis relictis mulieri cum licentia & poteſtate alienandi. ibi num. 5. ea.

2 Statutum mulierem, uel minorem prohibens non poſſe contrahere ſine conſenſu propinquorum, non obſtante iuramento, non valet aliquo modo: quia per ſtatutum nõ poteſt tolli uis iuramẽti, quod ſeruari debet, quando poteſt ſine interitu ſalutis æternæ; imò per tale ſtatutum daretur occaſio peccandi. Opin. 791. num. 1. char. 274

Statutum laicorum poteſt tollere vires iuramenti, præſupponendo dolum. ibi num.2. ea.

2 Statutum diſponens, quòd naturales, & ſpurij poſſint ſuccedere patri quemadmodum legitimi, non ualet: quia præbet fornicandi occaſionem. Opin. 793. num. 1. char. 275

2 Statutum excludens ſororem à ſucceßione patris, non excludit fratrem à ſucceſſione ſororis. Opin. 795. num.1. 276

Statutum excludens ſororem à ſucceſſione fratris, non excludit ſororem à ſucceſſione ſororis. ibi num.4. ea.

2 Statutum diſponens, quòd mulier, & minor non poſſint contrahere ſine conſenſu conſanguineorum, poterint non obſtante dicto ſtatuto bona ſua offerre eccleſiæ. Opin.796. num.1. 277

2 Statutum expoſtulans in contractibus mulierum, & minorum propinquorum conſenſum, non habet locum inter maritum, & vxorem. Opin. 796. numero 8. char. 278

Statutum diſponens nullam eße obligationem factam per mulierem abſque præſentia propinquorum, recipit interpretationem iuris communis, & non habet locum in obligatione neceſſaria. ibi num.24. 279

2 Statutum Florentinum diſponens patrem habentem domicilium Florentiæ, ſcientemque filium negociari, & exercere mercaturam, teneri & obligatum eſſe, niſi prohibeat; intelligitur in contractibus celebratis ob cauſam mercaturæ, quam exercet, & non aliter. Opin.797. num.1. 279

Statutum Florentinum, quòd pater permittens filium negociari, & non contradicens, pro filio obligetur, non trahitur ad negocia extra territorium geſta. ibi numero 4. 280

2 Statutum, prohibitio, vel ordinatio facta per laicos in præiudicium eccleſiæ, aut eidem ſubditorum factum, vel facta etiam per indirectum, non ualet, nec tenet. Opin.799. num.1. 280

2 Statutum poteſt facere, quòd poßeſſio defuncti continuetur in hæredem abſque alia apprehenſi one. Opi.801. num.1. 281

2 Statutum, vel conſuetudo diſponens, teſtamentum fieri poße coràm quinque aut paucioribus teſtibus, tam circa leuia, quàm circa grauia, valet & tenet. Opi.803. num.1. 282

Statutum, aut conſuetudo diſponens, teſtamentum ualere coràm quinque aut paucioribus teſtibus, non extenditur ad codicillos, vt fieri poßint coràm tribus. ibi num.7. ea.

Statutum

2 *Statutum loquens in vno ex æquiparatis per modum regulæ, habet locum & in alio.* Opin. 805. num. 1. char. 283

Statutum fori mercatorum Bononiæ loquens de literis cambij, habet locum in ſcripturis priuatis. ibi numero 2. ea.

2 *Statutum iubens libris mercatorum, ſeu campſorum adhiberi plenam fidem, valet, quaſi publica authoritate nitatur.* Opin. 806. num. 1. 284

Statutum indiſcretum, vtputà diſponens, quòd omni ſcripturæ mercatoris pro ſe credatur, non valet, & eſt pronum ad falſum. ibi num. 4. ea.

Statutum diſponens, quòd poteſtas teneatur pro ſua familia, non extenditur ad geſta extra officium. ibi numero 7. ea.

2 *Statutum, quòd compromiſſum fieri debeat inter coniunctos, & affines, dicitur fauorabile.* Opin. 808. numero 1. 286

Statutum, quòd lites, & controuerſiæ debeant compromitti inter coniunctos, & affines, comprehendit etiam fœminas. ibi num. 2. ea.

Statutum, quòd nullus proficiſcatur de nocte ſub tali pœna, comprehendit etiam fœminam. ibi numero 7. char. 287

Statutum diſponẽs, quòd nullus audiatur volens opponere exceptionem, quòd pactum ſit nullum, comprehendit etiam fœminam: quia ſtatutum loquitur in materia, quæ par eſt maribus, & fœminis. ibi num. 8. ea.

Statutum loquens in maſculo, comprehendit etiam fœminam, ſi agatur de fauore; ſecùs verò de odio. ibi num. 12. ea.

Statutum, quòd compromiſſum fieri debeat inter coniunctos, & affines, comprehendit etiam fœminam nuptam. ibi num. 15. ea.

Statutum ad compromittendum de litibus inter affines, non procedit inter ſponſum, & ſponſam: quia inter eos non videtur contracta affinitas. ibi num. 17. ea.

Statutum cogens affines ad compromittendum, habet locum etiam inter virum, & vxorem: qui & ſi affines non ſint, ſunt tamen principium, & cauſa affinitatis, dummodò interueniat matrimonium conſumatum per carnis copulam. ibi num. 31. 288

Statutum faciens mentionem de affinibus, non comprehendit ſponſos. ibi num. 39. 289

2 *Statutum de cauſis compromittendis inter coniunctos nõ procedit, quando opponeretur exceptio impediens litis ingreſſum: quia illa exceptio compromiſſum impedit.* Opin. 809. num. 3. 290

Statutum de litibus, & cauſis compromittendis inter affines, & coniunctos, non comprehendit clericos, etiam in minoribus ordinibus conſtitutos. ibi num. 4. ea.

Statutum diſponens, vt cauſæ inter coniunctos compromitti debeant, non habet locum contra habentem ſententiam, vel inſtrumentum paratam executionem habens. ibi num. 5. ea.

Statutum diſponens compromiſſum fieri, non procedit, quando actor fundaret intentionem ſuam in inſtrumento promiſſionis iuratæ: quia tunc ratione periurij compromiſſum fieri prohibetur. ibi num. 7. ea.

2 *Statutum diſponens monaſterium, vel religionem ingredientes, patri vel matri ſuccedere non poſſe, validum eſt.* Opin. 810. num. 1. 290

Statutum excludens ingredientes monaſterium, vel religionem, à ſucceſſione patris, vel matris, conceptum verbis futuri temporis, vel veluti ſi ingreſſa fuerit, non valet. ibi num. 2. 291

Statutum præcipiens non petentes creditum ſuum infra certum tempus, illud amplius petere non poſſe, non valet, nec tenet. ibi num. 3. ea.

2 *Statutum excludens fœminas propter maſculos, principaliter eſt fauorabile, & eſt introductum pro conſeruatione agnationis, & familiarum, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt ſecundùm alteram magis communem ſit odioſum.* Opin. 812. num. 1. & 2. char. 293

Statutum in totum legitimam tollere non poteſt, ſed diminuere. ibi num. 3. ea.

Statutum excludens fœminas tranſuerſales, eſt fauorabile: excludens verò filias vel aſcendentes, eſt odioſum. ibi num. 4. ea.

Statutum inter laicos eſt ſeruandum inter clericos, quando ſtatutum iniecit vinculum ante clericatum. ibi numero 11. 294

Statutum excludens fœminas propter maſculos ligat etiã fœminas ingredientes religionem, & profeſſas. ibi num. 14. ea.

Statutum excludens fœminas, ſtantibus maſculis, eſt de iure licitum. ibi num. 22. ea.

Statutum prohibens ſupplementum dotis, vel legitimæ, non extenditur ad magnum exceſſum. ibi num. 41. char. 296

Statutum, ſeu conſtitutio Regni, In aliquibus eſt ſtricti iuris, & ſtrictè debet intelligi, in caſu duntaxat de quo loquitur. ibi num. 56. 298

Statutum ſimpliciter excludens fœminam dotatam à ſucceſſione, intelligitur vt excludatur à ſucceſſione dotantis, & non vlterius. ibi num. 57. 299

Statutum excluſiuum fœminarum an porrigatur ad bona exiſtentia extra territorium; conſiderantur ſex vtiles caſus, & neceſſarij. Et materia hæc quomodo et quibus caſibus forenſis ſtatutis ſubijciatur, fuſiſſimè tractatur, & multæ Doctorum opiniones & conſilia concordantur, & examinantur: & adeò D. author ipſe, more ſuo ſtrenuè, & copioſè hanc materiam compilauit, vt nullum ferè intactum ad rem faciens deſiderari queat. ibi nu. 58. char. 299. 300. 301. et 302

2 *Statutum habilitans, vel inhabilitans perſonam alicuius aliàs inhabilem, ſeu habilem de iure communi, non extenditur modo aliquo ad forenſem.* Opin. 814. num. 1. 304

Statutum legitimare nequit perſonam ſibi non ſubditam, nec circa illam aliquid diſponere poteſt. ibi num. 3. ea.

2 *Statutum ſimpliciter diſponens maritum lucrari dotẽ, aut bona mobilia, mortua vxore in matrimonio, recipit interpretationem, niſi ſuperſint filij.* Opin. 815. num. 1. 304

Statutum diſponens maritum, vxore præmortua, lucrari totam dotem, vel partem, aut bona mobilia, in præiudicium primi matrimonij, valet, & tenet. ibi num. 3. 305

Statutum diſponens maritum, vxore pręmortua, lucrari dotem vel bona mobilia, in præiudicum filiorum primi matrimonij, eſt fauorabile, & introductum fauore matrimonij, & publicæ utilitatis. ibi numero 4. ea.

Statutum diſponens maritum lucrari dotem, vxore pręmortua, non habet locum in dote promiſſa. ibi numero 6. ea.

2 *Statutum condere poteſt ciuitas, quòd in cauſis ſummarijs procedatur appellatione remota. Opin. 816. numero 2.* 307.

Statutum conditum à ciuitate, primam atque ſecundam appellationem habente, poteſt prohibere appellationem. ibi num. 3. ea.

Statutum, ob quod prohibetur appellatio, Princeps confirmare poteſt. ibi num. 7. 308

Statutum diſponens, quòd exceptio nullitatis opponi non poſſit contra ſtatuta, non ualet. ibi num. 8. ea.

Statutum licèt prohibeat appellationem, & querelam: tamen tunc poteſt proponi nullitas. ibi num. 9. ea.

Statutum tollens facultatem proponendi nullitates, licèt ualeat; tamen non procedit ſi nullitas euidens, & manifeſta ſit: tunc enim non obſtante tali ſtatuto, opponi poteſt de nullitate ipſa, ibi num. 11. ea.

Statutum tollens facultatem proponendi nullitates, non procedit quando proceſſus eſſet nullus ex defectu iuriſdictionis iudicis iudicantis: tunc enim nullitas proueniens ex defectu iuriſdictionis, nunquam ſublata intelligitur. ibi num. 20. 309

Statutum tollens exceptionem, non intelligitur tollere exceptionem notoriam. ibi num. 21. ea.

Statutum, quòd à ſententia arbitri non poſſit appellari, nec de nullitate opponi, nec aliquo modo excipi, non tollit ſingulare remedium reſtitutionis in integrum. ibi num. 23. ea.

Statutum prohibens appellari, vel officium iudicis implorari, non tollit remedium reſtitutionis in integrum. ibi num. 24. ea.

Statutum prohibens facultatem appellandi, ac de nullitate opponendi, non impedit, nec ligat manus iudici, vt ipſe officium ſuum exercere nequeat, & minorem in integrum reſtituere. ibi num. 25. ea.

Statutum tollens iudicis officium, non cenſetur tollere officium, quod iudex à ſe ipſo interponit. ibi numero 26. ea.

Statutum tollens omnia remedia, non uidetur tollere remedium extraordinarium, & ſic officium iudicis. ibi num. 27. ea.

Statutum excludens omne remedium, intelligitur excludere duntaxat remedium ordinarium, non autem extraordinarium. ibi num. 28. 310

Statutum prohibens appellari, petique reductionem laudi ad arbitrium boni viri, non impedit tunc quin poſſit peti reductio ex enormi, & enormiſſima læſione. ibi num. 30. ea.

Statutum diſponens, quòd à ſententia lata ſuper reductione, ſiue ſit confirmatoria, ſiue infirmatoria primæ, non poſſit appellari, ſi primò fuerit petita reductio ab una parte, & in ſententia ſuper reductione lata fuerit læſa altera pars: tunc ipſa pars læſa, non obſtante dicto ſtatuto, poterit ab illa ſententia appellare. ibi num. 31. ea.

2 *Statutum diſponens, quòd de contractibus, vel qualibet negociatione ſoluatur gabella, non comprehendit legatum. Opin. 817. num. 6.* 311

Statutum diſponens quòd de contractu ſoluatur gabella, non intelligitur de contractu ſuper re inæſtimabili, & ſic ſuper re, quæ nullatenus æſtimari queat. ibi numero 8. ea.

Statutum ſanciens, quòd de pretio cuiuſcunque rei in contractu deductæ ſoluatur gabella, intelligitur de emptione ſolummodò, propter verbum pretij, appoſitum in ipſo ſtatuto. ibi num. 13. ea.

2 *Statutum imponens pœnam corporalem pro homicidio vel alio delicto, intelligitur ſi dolus adſit, nec lata culpa ſufficit. Opin. 819. num. 1.* 312

Statutum excludens omnes exceptiones, non excludit exceptionem innocentiæ. ibi num. 9. 313

2 *Statutum, pactum, vel cõſuetudo introducta ad dandum, & ad tradendum aliquid, publicæ utilitatis cauſa, veluti pro fabrica conſtituenda, vel faciendis paramentis pro conſequendo ſpiritualia, non eſt obſeruandum. Opin. 820. num. 1.* 313

Statutum, vel pactum factum poſt traditionem rerum ſpiritualium ad dandum aliquid, vel tradendum publicæ vtilitatis cauſa, veluti pro fabrica conſtruenda, & ſimilibus pro conſequendo ſpiritualia, eſt obſeruandum. ibi num. 2. ea.

Statutum vel conſuetudo diſponens ſimpliciter aliquid ſoluendum eſſe pro lampada ardente ante ſacram Eucharistiam, eſt rationabilis & valet, & tenet. ibi num. 3. ea.

2 *Statutum puniens delicta, intelligitur de conſumatis, non de attentatis. Opin. 822. num. 1.* 314

2 *Statutum circa onera dicitur tranſire in contractum, & non poteſt reuocari abſque ſpecialiſſima derogatione. Opin. 823. num. 2.* 3:5

2 *Statutum diſponens ſuper gradibus iuris ciuilis, computatio fieri debet ſecundùm ius ciuile. Opin. 824. num. 1.* 315

2 *Statutum diſponens, quòd capi poſſit debitor perſonaliter ad ſimplicem creditoris nutum, nulla præcedente citatione, non debet ampliari vt locum ſortiatur in ceſſionario. Opin. 826. num. 1.* 316

2 *Statutum, vel conſuetudo, quòd ceſſio bonorum fiat modo vituperabili, non valet tanquam inducta, ſeù inductum contra bonos mores, & honeſtatem. Opin. 827. num. 1.* 318

Statutum, conſuetudo, vel præceptum contra honeſtatem, & bonos mores non ualet. ibi num. 3. ea.

2 *Statutum loquens, diſponensq; de contractibus, & ſicut mulier contrahere non poſſit ſine conſenſu propinquorum, habet etiam locum in quaſi contractu, vt in aditione hæreditatis. Opin. 828. num. 1.* 318

Statutum de cõtractu loquens, habet locũ etiam in quaſi contractu, dummodò militet eadem ratio in contractu, & quaſi contractu. ibi num. 2. ea.

2 *Statutum diſponens, quòd vxor teſtari non poſſit abſque viri ſui conſenſu, non valet, ſecundùm magis communem opinionem. Opin. 829. num. 1.* 319

Statutum

Statutum exigens tantummodò præſentiam mundualdi in Regno, in teſtamento vxoris, valet. ibi num. 2. ea.

Statutum quòd minor vigintiquinque annis non poßit teſtari ſine conſenſu, vel præſentia propinquorum, valet: & ſi teſtamentum ipſum tunc conditum ſit ſine conſenſu à ſtatuto requiſito, non ſuſtinetur modo aliquo. ibi num. 3. ea.

Statutum, quòd filiusfamiliàs teſtari poßit abſque patris conſenſu, valet. ibi num. 4. ea.

Statutum, quòd filijfamiliàs teſtari poßint, ipſis prohibetur, vt nullatenus valeant in teſtamento diſponere de vſufructu ſpectante ad eorum parentes in ſuis bonis. ibi num. 5. ea.

Statutum quòd filijfamiliàs teſtamentum conficere poſſint, tunc filiafamiliàs non poteſt teſtari de dote profectitia. ibi num. 6. ea.

Statutum quòd pupillus poßit adire hereditatem, & ſe obligare ſine tutore, valet. ibi num. 7. ea.

2 *Statutum, quòd vicinus præferatur cuilibet emptori, non obtinet locum, quando via publica extaret in medio. Opin. 830. num. 1.* 320

2 *Statutum, vel lex per non vſum tollitur, ſecundùm unam communem opinionem: licèt contraria opinio ſit magis communis, quòd ſolùm per deſuetudinem nunquam tollatur lex. Opin. 831. num. 1.* 324

Statutum per ſolum non vſum, etiam ſpatio mille annorum, nunquam tollitur. ibi num. 2. ea.

Statutum per non obſeruantiam & contrariam conſuetudinem abrogatur. ibi num. 3. ea.

Statutum ſeù lex ut tollatur per contrarium vſum, neceſſariò requiritur vt vſus ipſe obtineatur in contradictorio iudicio, vel ſcientibus, & non contradicentibus dominis. ibi num. 9. 325

2 *Statutum vt vicinus ſeu agnatus valeat rem venditam retrahere, oblato eodem pretio, non ſortitur locum, ſi res ipſa fuerit ſimulatè vendita; & talis ſimulatio probatur per tres coniecturas. Opin. 832. num. 1. char.* 326

Statutum probibens opponi exceptiones contra inſtrumentum cenſuale, non intelligitur excluſa exceptio, quæ colligi poteſt ex forma, & tenore ipſius ſtatuti. ibi num. 65. 332

Statutum excludens, & probibens contra inſtrumentum opponi poſſe exceptiones, præter ſolutionis, non ob id intelligitur excluſa exceptio compenſationis; nec exceptiones, quæ incontinenti probari poſſent. ibi numero 66. & 68. ea.

Statutum loquens de contractu, intelligitur de contractu vero & non ficto. ibi num. 67. ea.

Statutum mandans, & diſponens inſtrumentum mandari debere executioni, intelligitur ſi inſtrumentum de iure ſubſiſtit. ibi num. 69. ea.

2 *Statutum ut maſculi excludant fœminas, videtur conditum ratione agnationis conſeruandæ, quæ ſolummodò per maſculos conſeruatur. Opin. 850. numero 3. char.* 381

2 *Statutum diſponens, quòd mater habeat filios in poteſtate, vigore ipſius ſtatuti poteſt pupillariter ſubſtituere filijs poſt mortem mariti, non autem eo viuente. Opin. 864. num. 24.* 403

2 *Statutum excludens filiam dotatam ab hæreditate patris, vel matris, requirit quòd filia ſit dotata tempore quo ei delata extet hæreditas illius, de cuius hæreditate agitur. Opin. 868. num. 1.* 412

Statutum excludens filiam dotatam à ſucceßione paterna vel materna, non excludit illam ab hæreditate matris, ſi ea dotata non erat à patre tempore mortis matris. ibi num. 2. 313

Statutum diſponẽs quòd filia dotata non ſuccedat matri, habet locum ſi filia erat dotata tempore quo ſibi delata fuit ſucceßio hæreditatis maternæ, & non poſt. ibi num. 4. ea.

Statutum excludens dotatam, intelligitur de dotata tempore mortis eius, de cuius ſucceſſione agitur. ibi numero 5. ea.

Statutum quòd dotata à patre uel fratre, debeat remanere contenta, requirit vt illa dotata ſit tempore delatæ ſucceſſionis, & mortis patris, vt remaneat excluſa, aliàs non. ibi num. 6. ea.

Statutum excludens filias à patris hæreditate, ſtantibus maſculis, in hæreditate materna nullum ſibi locum vendicat. ibi num. 7. 414

Statutum non trahitur ad caſus nõ expreſſos, nec ad perſonas ſimiles expreßis. ibi num. 8. ed.

2 *Statutum excludens ſorores, ſtantibus fratribus, habet locum etiã quando extarent filiæ fœminæ fratris præ-defuncti, & ſic neptes, quæ uigore ipſius ſtatuti excluduntur à ſucceſſione patrui, ſicut ſorores. Opin. 869. num. 1.* 415

Statutum excludens fœminas, ſtantibus filijs maſculis, excludit etiam neptem ex filio maſculo, ex quo in ſtatutis incluſio vnius eſt etiam omnium aliorum excluſio. ibi num. 2. ea.

Statutum Vrbis diſponens defuncto ab inteſtato ſine filijs ſuccedant pariter germani fratres, & non uterini, excluſis ſororibus, dummodò congruè dotentur, vel ſint parati eas dotare, excludit etiam neptem, & ſic filiã fratris, ſecundùm Rotæ Romanæ deciſionem. ibi numero 3. ea.

Statutum reſpicit tempus futurum, non autem præteritum. ibi num. 4. ea.

Statutum excludens filias fœminas, ſtantibus maſculis, non uidetur aliter excludere neptem. ibi num. 5. ea.

Statutum extendi non debet ad perſonas non nominatas in ipſo ſtatuto. ibi num. 7. 416

Statutum tantum diſponit, quantum eius uerba loquuntur, & non ultra. ibi num. 8. ea.

Statutum, in quo non nominatur neptis ex filio, eam illud tunc non excludit. ibi num. 12. ea.

Statutum, cùm ſit ſtricti iuris, ſtrictè intelligendum eſt, tanquam iuri communi contrarium. ibi num. 14. ea.

Statutum arctius intelligendum eſt, quàm diſpoſitio teſtatoris. ibi num. 17. 417

Statutum non ſolùm excludens ſororem, ſed etiam filiam ex capite excluſiuo, non comprehendit neptem ex filio. ibi num. 18. ea.

Statutum excludens matrem, extante patruo, non procedit in patruo magno. ibi num. 21. ea.

Statutum excludens filias, non excludit filias non dotatas. ibi num. 25. 418

Statutum

3 *Statutum loquens de delinquente, non comprehendit condemnatum ex contumacia in abſentia: quia debet ſtatutum intelligi ſecundùm veram & propriam ſignificationem. Sed hoc non procederet, quando ſtatutum concerneret actum condemnationis, putà diceret condemnatus ex cauſa falſitatis &c. nam tunc comprehenderetur in ſtatuto. Opin.* 884. *num.*4. 8

3 *Statutum diſponens, diſpenſanſque teſtem non iuratum probare, valet & tenet. Opin.* 931. *num.* 20. *char.* 60

3 *Statutum diſponens credi debere iuramento damnum paſſi, vel creditoris, uel alterius, pauper iurare non poteſt, nec in ſupplementum. Opin.* 988. *numero* 3. *char.* 112

3 *Statutum ordinans, quòd de qualibet re ſoluatur gabella, non habet locum in libero homine: nam de eo non ſoluitur gabella. Opin.* 1037. *num.*2. 147

3 *Statutum diſponens vxorem pauperem non poſſe detrahere quartam partem bonorum mariti, & econtra, nō valet. Opin.*1055. *num.*10. 168

2 *Statuti non vſum alleganti incumbit onus probandi. Opi.* 831. *num.*4 324

2 *Statuti limitata diſpoſitio certarum perſonarum producit limitatum effectum, & non comprehendit alias perſonas, & caſus non expreſſos. Opin.*869. *nu.* 10. *char.* 416

Statuti uerba in dubio intelligi debent, vt minus iuri communi derogetur, etiam ſi opus eſſet ea impropriare. ibi num. 13. *ea.*

1 *Statuto diſponenti, quòd mulier carcerari nequeat, renunciari non poteſt. Opin.* 87. *num.*5. 76

2 *Statuto uel conſuetudine induci poteſt, quòd ualeat captatoria voluntas, ideſt vt alter pro altero teſtetur: & conſequenter captatoria voluntas per ſtatutum approbari poteſt. Opin.*781. *num.*1. 270

2 *Statuto petens derogari, quid debeat in ſupplicatione exprimere. Opin.*792. *num.*5. 275

2 *Statuto non obſtante, quòd non poſſit appellari, poſſet tunc appellari à ſententia, qua quis pronunciaret ſe iudicem incompetentem eſſe. Opin.*816. *num.*22. 309

2 *Statuto diſponente, quòd nulla exceptio opponi poſſit contra inſtrumentum cenſuale, an intelligatur excluſa exceptio ſimulationis. Opin.* 832. *numero* 56. *char.* 331

2 *Statuta contra venditorem etiam in pœnalibus cenſentur facta & condita contra emptorem ratione correlationis: licèt de eo in ſtatuto non fiat mentio, & econtra quando eſſet eadem ratio. Opin.*741. *numero* 1. *char.* 239

2 *Statuta debent ampliari, & reſtringi ſecundùm eorum rationem. Opin.*756. *num.*3. 246

Statuta pœnalia in delictis an comprehendant foreuſes. vide in verbo Ignorantiam.

2 *Statuta inferiorum appellationem prohibentia, nullam firmitatem habent. Opin.* 816. *num.* 1. 307

1 STILLICIDIVM *recipiens, poteſt ædificare in area ſua, ſeu ſolo, dummodo ſeruitus debita ſtillicidij non impediatur, & ædificans ipſe ſtillicidiū recipiat; eo magis ſi ſtillicidium recipiens ædificat citrà & non vltrà; cùm ius nullum competat vicino citra ſtillicidium, tam in prædijs vrbanis, quàm ruſticis. Opin.* 233. *num.*1. 233

Stillicidium habens, poteſt ædificare intra locum vbi cadit ſtillicidium, dummodò relinquat vnum pedem inter murum ſuum & murum vicini; in quo attenditur loci conſuetudo, ubi talis pes debeat incipere, qua ceſſante, pes, de iure communi, ſumendus foret à muro, non autem à ſtillicidio, præcipuè vbi area, in qua ſtillicidium cadit, eſſet recipientis ſtillicidium. ibi num. 2. *ea.*

1 STIPVLATIO *de dote lucranda committitur in dote promiſſa. Opin.*227. *num.*3. 230

*Stipulatio debet ſecundùm proprietatem verborum intelligi. ibi num.*5. *ea.*

1 *Stipulatio ſemper debet interpretari, vt aliquid operetur. Opin.* 316. *num.*5. 296

2 *Stipulatio eſt contractus iuris ciuilis, non autem iurisgentium. Opin.*834. *num.*1. 337

*Stipulatio eſt contractus nominatus. ibi num.*2. *ea.*

3 *Stipulatio ualet vt ſtipulatio & ut venditio, ſi dictum ſit, Vendis mihi domum pro centum, & tu reſpondes vendo: & quamuis conſtet contrahentes contractum emptionis & venditionis principaliter agere voluiſſe; tamen cùm interfuit forma apta ad ſtipulationem contrahendam, quæ conſiſtit in interrogatione & reſponſione, contracta videtur ſtipulatio. Opin.* 1014. *numero* 1. 129

1 STYLVS *reſpiciens deciſoria cauſæ non ligat forenſes; ſecùs ſi ordinatoria iudicij. Opin.* 156. *num.* 1. *char.* 140

Stylus tunc reſpicit deciſoria cauſæ, cùm reſpicit modum probandi, ponitur exemplum. ibi num. 3. *ea.*

1 *Stylus ſacri Concilij Neapolitani, Regiæ Cameræ ſummariæ, & magnæ curiæ Vicariæ, circa executionem ſententiæ, vbicunque nullitates propoſitæ non militarent. Opin.*259. *num.* 10. 250

2 *Stylus, & conſuetudo curiarum obſeruari debet circa denegationem copiæ indiciorum reo. Opin.* 717. *numero* 24. 217

1 STVDIA *ſcripturarum ama, & uitia carnis non amabis, & continentem fore impoſſibile eſt homini abſque Dei auxilio, remiſſiuè. Opin.* 98. *numero* 19. *char.* 86

1 SVBDITVS *nō poteſt accuſare ſuum ſuperiorem, & præſertim quando aduerſus eum opponat, quòd ſubditus iſte eſt crimino ſus, vilis opinionis, & malæ famæ. Opin.* 26. *num.*9. 20

1 SVBREPTIO *illa dicitū, quæ per ueri taciturnitatē, vel per confuſam, ac perplexam narrationem veri fit. Sed obreptio ea dicitur, quæ per expoſitionem falſi committitur. Opin.* 2. *num.*5. 3

1 *Subreptionis ſpecies circiter ſex ſuper habilitatione à iuramento ponuntur remiſſiuè. ibi num.* 9. 4

*Subreptio vitiat reſcriptum ope exceptionis: obreptio verò ipſo iure. ibi poſt n.*5. *verſ. Et ut aiunt. ea.*

2 SVBROGATVS *ſapit naturam eius in cuius locum ſubrogatur, & utitur iiſdem priuilegijs, quibus ille cuius loco ſubrogatur. Opin.*812. *numero* 9. *char.* 293

2 SVBSTANTIA *contractus regulariter conferri non*

non poteſt in voluntatem alterius contrahentium. Opin. 811. num. 6. 291

Subſtantia dotis, ſeu contractus dotalis conferri poteſt in uoluntatem alterius contrahentium, non ſolùm per verba importantia arbitrium boni viri, ſed etiam liberam uoluntatem. ibi num. 7. ea.

1 SVBSTITVTIO extenditur de caſu ad caſum, niſi ex veriſimili teſtatoris mente aliud appareat; vel niſi ſubſtitutio ſit facta in pœnam inſtituti; vel tractaretur de extenſione facienda de perſona ad perſonam. Opin. 90. num. 4. 78

2 Subſtitutio facta per verba communia, matre exiſtente in medio, omni tempore erit fideicommiſſaria. Opin. 461. num. 2. 12

2 Subſtitutio alicui facta cum conditione ſi ſine liberis ex ſe legitimè deſcendentibus deceſſerit, euaneſcit per ingreſſum religionis fratrum minorũ, ac aliorum mendicantium. Opin. 840. num. 1. 343

2 Subſtitutio facta ſub conditione ſi hæres ſine liberis deceſſerit, intelligitur niſi hæres monaſterium ingrediatur. Opin. 841. num. 2. 344

Subſtitutio non euaneſcit in hærede ſimplici facto clerico, ſecundùm unam magis communem ſententiam: licèt ſecundùm aliam itidem & communem euaneſcat. ibi num. 5. ea.

2 Subſtitutio compendioſa facta filio impuberi verbo communi, intra tempora pupillaris ætatis eſt directa, poſt verò pubertatem conuertitur in obliquam, etiam ſi mater eſſet in medio. Opin. 842. num. 1. 346

Subſtitutio compendioſa facta per uerba communia, omni tempore pupillarem quoque continet, non tacitam, ſed expreſſam verbis generalibus. ibi num. 2. ea.

2 Subſtitutio quælibet dicitur conditionalis. Opin. 843. num. 2. 346

Subſtitutio conditionalis cur ad hæredes tranſmitti non poſſit. ibi num. 4. ea.

Subſtitutio facta fideicommiſſario, ſi ſine filijs deceſſerit; ſi fideicommiſſarius ipſe, pendente conditione ſui fideicommiſſarij, decedat, transfert ius fideicommiſſi in ſuos filios, & hæredes, ex præſumpta volũtate teſtatoris, qui habuit eam conſiderationem ad filios, ponendo eos in conditione ad excluſionem alterius ſubſtituti. Opin. 844. num. 7. 352

Subſtitutio ſecunda de maritandis puellis pauperibus, & ſic ſubſtituta pia cauſa, ſi Berta primo loco ſubſtituta ſine liberis decedat, habet locum ſi cum filijs decedat, licèt primo inſtituto. ibi num. 8. ea.

Subſtitutio hoc modo facta: Titium, & Semproniuum inſtituo, & eos inuicem ſubſtituo, in ſtirpes, & non in capita in infinitum comprehendit ex coniecturata mente teſtatoris etiam eorum filios. ibi numero 14. char. 353

Subſtitutio pupillaris vnita cum iure accreſcendi, quòd ad hæredes tranſmittatur, non procedit, quando ſuperuenientes fuerunt ſubſtituti. ibi num. 29. 357

Subſtitutio unita cum iure accreſcendi, illius naturam aſſumit. ibi num. 41. 360

2 Subſtitutio fideicommiſſaria facta à patre in dote filiæ, quatenus eſt eius legitima, nullo modo valet, niſi aliunde filia de bonis paternis habeat, ex quibus legitima detrahi poſſit. Opin. 846. num. 1. 375

Subſtitutio vulgariter facta per patrem filiæ in dote ſua ualet; ſecùs verò in ſubſtitutione facta à patre filiæ in dote per fideicõmiſſum tantùm. ibi nu. 5. 376

Subſtitutio fideicommiſſaria non eſt propriè ſubſtitutio. ibi num. 6. ea.

Subſtitutio fideicommiſſaria non comprehenditur ſub diſpoſitione ſtatutaria, de ſubſtitutione mentionem faciente. ibi num. 7. ea.

Subſtitutio fideicommiſſaria eſt onus à teſtatore impoſitum ei, cui fit. ibi num. 8. ea.

3 Subſtitutio facta ſi ſine filijs decedat, expirat ſi decedat relictis filiabus, niſi expreſſè dictum ſit de filijs maſculis, ſecundùm vnam communem opin. licèt altera opinio contraria ſimiliter communis appareat. Opin. 847. num. 1. 376

Subſtitutio facta ſi ſine filijs decedat, ſortitur locum etiã in nepote. ibi num. 3. 377

Subſtitutio facta de liberis, comprehendit etiam nepotes ex filio. ibi num. 4. ea.

Subſtitutio facta ſi ſine filijs decedat, intelligitur tantùm de maſculis, & præſertim vigente ſtatuto, quòd ſtantibus maſculis fœminæ non ſuccedant, ex quo uoluit teſtator huic ſtatuto ſe conformare. ibi numero 8. char. 378

Subſtitutio eſt interpretanda, vt ſit conformis ſtatuto. ibi num. 9. ea.

2 Subſtitutio facta ultimo morienti in tota hæreditate operatur hunc effectum, vt hæredes tacitè inuicem ſubſtituti videantur: & ex tali ſubſtitutione videtur inductum inter inſtitutos reciprocum fideicommiſſum. Opin. 849. num. 1. 380

Subſtitutio ultimo morienti facta facit videri hæredes tacitè inuicẽ ſubſtitutos. quod procedit in deſcendentibus, non autem in extraneis ibi num. 2. ea.

Subſtitutio facta in tota hæreditate poſt mortem plurium ſi deceſſerint ſine liberis, verificatur in perſona unius tantùm. ibi num. 3. ea.

2 Subſtitutio facta illorum de domo, & progenie, non comprehendit fœminas, ſed ſolummodò maſculos. Opin. 850. num. 1. 381

2 Subſtitutio exemplaris nullũ in ſe recipit onus; cùm ſubſtituti exemplariter non poſſint aliter grauari: ſecùs verò erit in pupillari ſubſtitutione, quæ recipit grauamen. Opin. 851. num. 1. 382

2 Subſtitutio compendioſa per verbum commune filio impuberi facta continet pupillarem ſubſtitutionem directam, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt contraria ſententia, quòd ſubſtitutio hæc ſit omni tempore fideicommiſſaria, ſimiliter communis appareat. Opin. 852. num. 1. 382

Subſtitutio pupillaris ſub compendioſa contenta matrem excludit, ſi perſona, cui eſt facta in pupillari ætate decedat, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit. ibi num. 2. 383

Subſtitutio compendioſa facta impuberi per uerba communia, non eſt omni tempore fideicommiſſaria, quando mater ad ſecundas nuptias tranſiuit, viuente filio impubere. ibi num. 3. 384

Subſtitutio compendioſa facta in re certa nunquàm comprehendit pupillarem ſubſtitutionem, ibi num. 13. char. 388

2 Subſtitutio pupillaris filio naturali vel ſpurio facta, eſt nulla, tamen ea conualidatur poſt patris mortem, ſi de eius conſenſu filius ipſe legitimatus fuerit. Opin. 853. num. 1. 388

2 Subſtitutio euaneſcit, quando ſubſtitutus decedat ante eum, cui ſubſtitutio facta eſt. Opi. 854. nu. 3. 390

Subſtitutio expirat morte inſtituti ſubſequuta, viuente teſtatore. ibi num. 9. ea.

2 Subſtitutio facta alicui ſi decedat ſine filijs, euaneſcit illo moriente cum filijs ut deſcendentibus, quamuis poſtea liberi illi decedant. Opi. 855. num. 1. 391

Subſtitutio trahitur ad filios in conditione poſitos, qui ſine filijs decedant, quando ſtantibus maſculis fœminæ remouerentur. ibi num. 4. ea.

2 Subſtitutio vulgaris aditione non euaneſcit, & præſertim illa, quæ reſciſſa per querelam extet. Opin. 856. num. 1. 392

Subſtitutio vulgaris non euaneſcit ubicunque hæreditas ab inſtituto aufertur, vel effectũ ſuũ aditio nõ habeat, vel ex alia cauſa hæreditas auferatur. ibi nu. 2. ea.

Subſtitutio vulgaris ſortitur effectum ſuum tam ex capite voluntatis, quàm impotentiæ. ibi num. 3. 393

Subſtitutio vulgaris quibus verbis fiat, traditur norma. ibi numero 5. ea.

Subſtitutio vulgaris habet duo capita, ſcilicet impotentiæ & voluntatis. ibi num. 6. ea.

2 Subſtitutio fideicommiſſaria firma diſcernitur etiam teſtamento præteritione irritato. Opin. 857. num. 1. char. 393

2 Subſtitutio compendioſa fit per verbum deceſſerit, etiam non expreſſo diſtributiuo quandocunque. Opin. 858. num. 1. 394

Subſtitutio compendioſa fit per verbum quandocunque, vel quando fit ad certam ætatem, putà viginti quinque annorum. ibi num. 2. ea.

Subſtitutio compendioſa quibus verbis facta prætendatur remiſſiuè. ibi num. 3. ea.

Subſtitutio compendioſa ea eſt, quæ ſub compendio verborum, & temporum complectitur diuerſa genera ſubſtitutionum. ibi num. 4. ea.

Subſtitutio in dubio iudicatur directa. Opi. 859. num. 1. char. 395

Subſtitutio directa quid ſit, & quis eius effectus. ibi numero 2. ea.

Subſtitutio obliqua ſeu precaria quid eſt, & quis eius effectus. ibi num. 3. ea.

Subſtitutio compendioſa dubia dicitur, vbi verbis communibus facta extet. ibi num. 4. ea.

Subſtitutio dubia iudicatur directa, vbi verbis directis facta ſit. ibi num. 5. 396

2 Subſtitutio poſt mortem plurium facta, vltimo morienti facta videtur. Opin. 860. num. 1. 396

Subſtitutio facta vltimo morienti non inducit reciprocam inter inſtitutos ſubſtitutionem. ibi num. 2. ea.

Subſtitutio cenſetur facta vltimo morienti, & in tota hæreditate, vbicunque ſumus inter filios teſtatoris. ibi num. 5. ea.

Subſtitutio illa, in qua inſtituo filium, & ſi quandocunque ſine filijs deceſſerit ſubſtituo Sempronium: & ſi filij eius ſine filijs deceſſerint, eundem Sempronium ſubſtituo; operatur vt filij filiorum inſtituti non ſint, ſed in conditione tantùm poſiti. Opin. 862. num. 2. char. 398

2 Subſtitutio extenditur de perſona ad perſonam ex coniecturata mente teſtatoris. Opi. 863. nu. 1. 399

Subſtitutio non eſt trahenda de caſu ad caſum non expreſſum. ibi num. 6. ea.

Subſtitutio vulgaris in unum caſum, extenditur ad omnes alios caſus ſimiles, & traditur exemplum cum ſuis limitationibus. ibi num. 8. 400

2 Subſtitutio pupillaris expreſſa excludit matrem & alios aſcendentes præteritos ex latere matris, quos filius præterire non poſſet ab integra filij ſucceſſione, & à legitima, ex quo pater pupillo ſuo poteſt extraneum pupillariter ſubſtituere, nulla etiam facta mentione matris, & aliorum aſcendentium. Opin. 864. numero 1. 401

Subſtitutio pupillaris expreſſa ea eſt, quæ fit verbis expreſſis, vtputà ſi diceret teſtator, filium meum impuberem hæredem inſtituo: & ſi hæres erit, & deceſſerit in pupillari ætate, ſubſtituo talem, uel ſic aſſereret; & ſi hæres non erit &c. ibi num. 2. ea.

Subſtitutio pupillaris expreſſa excludit matrem etiam à legitima, ſiue fiat per verba directa ſiue per verba communia. ibi num. 3. ea.

Subſtitutio pupillaris expreſſa excludit matrem non ſolùm ab integra filij ſucceſſione, ſed etiam à legitima, etiam in foro animæ, & conſcientiæ ibi num. 4. ea.

Subſtitutio pupillaris tacita non excludit matrem ab hæreditate & legitima filij. ibi num. 9. 402

Subſtitutio pupillaris omninò tacita ea eſt, quæ continetur in vulgari expreſſa, & nõ habet formã pupillaris ſubſtitutionis, ſed ſub eius verbis includitur. ibi nu. 10. ea.

Subſtitutio pupillaris tacita matrem excludit, ea repudiante, & ſuccedit tunc ſubſtitutus, & non legitimi. ibi num. 11. ea.

Subſtitutio pupillaris tacita licèt non admittatur contra matrem ex tacita mente defuncti: tamen admittitur, ſi cauſa pia fuerit tunc ſubſtituta. ibi num. 12. ea.

Subſtitutio pupillaris ualet octo concurrentibus diſtinctè, & apertè poſitis. ibi num. 13. ea.

Subſtitutio pupillaris facta de extraneo in teſtamento minus ſolemni non eſt ualida. ibi num. 14. ea.

Subſtitutio pupillaris non valet in teſtamento non ſolemni, niſi alter ex filijs ſit ſubſtitutus. ibi num. 15. ea.

Subſtitutio pupillaris facta à patre de turpi perſona, cui non eſt conceſſa adminiſtratio bonorum non tenet. ibi num. 21. ea.

2 Subſtitutio reciproca propter vim clauſulæ codicillaris, ualet in vim fideicõmiſſariæ. Opi. 865. nu. 5. 405

Subſtitutio vel inſtitutio, quę non ualuit à principio vt directa, ualet vt fideicommiſſaria. ibi num. 6. ea.

2 Subſtitutionis reciprocæ ſpem primus decedens cum liberis tranſmittit ad filios ſuos, quando poſt reciprocam ſubſtitutionem factam inter liberos, ſi ſine liberis deceſſerint, ſubſtitutus eſſet extraneus. Opin. 844. numero 6. 352

Subſtitutionis conditionalis ius, iunctum cum iure accreſcendi, tranſmittitur. ibi num. 9 ea. & in ſubſtitutionis materia præferuntur magis dilecti à teſtatore. ibi num. 23. char. 356. & prædilectut in inſtitutione, pariter & in ſubſtitutione prędilectus præſumitur. ibi num. 25. ea.

2 Subſtitutionis vulgaris effectus ſex ponuntur remiſſiuè. Opin. 856. num. 4. 393

2 Subſtitutionis extenſio non fit de perſona ad perſonam, quando variatur perſona eius, cui fit ſubſtitutio. Opi. 863. num. 9. 400

2 Subſtitutione prima inutili, etiam ſecunda deficit. Opin. 854. num. 2. 390

1 SVBSTITVTVS poſt mortem vxoris, cui prædium relictum eſt donec vidua permanſerit, prædium habet ſtatim, muliere tranſeunte ad ſecundas nuptias. Opin. 90. num. 2. 78

Subſtitutus non nato filio admittitur, ſi teſtator filium naſciturum inſtitueret, eique in pupillari ætate, vel poſtea quandocunque decederet aliquem ſubſtituerit. ibi num. 3. ea.

1 Subſtitutus pupillariter allegans pupillum deceſſiſſe in pupillari ætate, non tenetur hoc probare, ſed eius intentio videtur fundata, & admittitur ad ſubſtitutionem, niſi per aduerſarium de maiori ætate probetur, ſecundùm vnam opinionem: licèt nonnulli alij Doctores ſentiant contrarium. Opin. 256. num. 4. 247

1 Subſtitutus pupillariter in re certa, admittitur ad totam hæreditatem, & ad omnia bona pupilli, hærede vniuerſali non adeunte. Opin. 312 num. 5. 290

2 Subſtitutus ſub conditione ſi hæres inſtitutus ſine liberis legitimis, & naturalibus ab eo procreatis deceſſerit, excluditur per monaſterium, quod inſtitutus eſt ingreſſus. Opin. 841. num. 1. 344

Subſtitutus cum cōditione ſi hæres ſine liberis deceſſerit, non excluditur per monaſterium, quando ſubſtitutio fit ob redemptionem captiuorum. ibi numero 6. ea.

2 Subſtitutus moriens antequàm ſubſtitutionis caſus eueniat, ſpes ſubſtitutionis expirat, nec ad hæredes trāſmittitur. Opin. 843. num. 1. 346

2 Subſtitutus filius vel agnatus, de maſculis tantùm intelligitur ſubſtitutio, etiam ſi ſubſtitutio facta non eſſet fauore agnationis; ſecùs verò ſi eſſet ſubſtitutus extraneus. Opin. 847. num. 2. 377

Subſtitutus, facta ſubſtitutione, ſuccedit excluſis filiabus ex coniecturata mente teſtatoris, videlicet, vbi filij maſculi eſſent hæredes vniuerſales inſtituti, & filia fœmina inſtituta in re particulari. ibi numero 6. ea.

Subſtitutus admittitur purificata conditione in perſona vnius tantùm, quando ſubſtitutio fideicommiſſaria fieret pluribus extraneis per nomina collectiua. Opin. 849. num. 4. 380

Subſtitutus admitti debet ad hæreditatem, etiam ſi hæres inſtitutus moreretur ante teſtatorem, ſecundùm unam opinionem, licèt altera opinio contraria uerior ſit, ut ſubſtitutus ſuccedere non poſſit, quando inſtitutus moreretur ante teſtatorem ipſum. Opin. 854. numero 1. 389

Subſtitutus excluditur morte inſtituti ſubſequuta viuo teſtatore. ibi num. 6. 390

Subſtitutus ad hæreditatem admitti debet, etiam mortuo hærede, viuente teſtatore, & præſertim ſi ſtatim moreretur teſtator poſt mortuum hæredem; ſecùs verò ſi teſtator ipſe moreretur ex interuallo. ibi numero 8. ea.

2 Subſtitutus non ſuccedit altero ex his ſuperſtite, quando eſſent omnes hæredes inſtituti hoc modo: ſi omnes deceſſerint ſine filijs, talem ſubſtituo; cùm intelligantur tunc inuicem ſuſtituti. ſed ſi ſubſtitutus eſſet coniunctus, admitteretur ſimul cum hærede ad partem primi decedentis. Opin. 860. num. 4. 396

2 Subſtitutus aduenienste caſu ſubſtitutionis poteſt adire hæreditatem teſtatoris, & petere ſe immitti in poſſeſſionem illius, ex beneficio l. fin. C. de edict. diui Adr. tollē. Opin. 86.. num. 1. 397

Subſtitutus determinans mitti in poſſeſſionem contra inſtitutum, ex remedio l. fin. C. de edict. Diui Adr. toll. non ſufficit illum oſtendere teſtamentum non abolitum, nec cancellatum: ſed tenetur plenè probare inſtitutum excluſum eſſe repudiatione vel impotentia. ibi num. 2. ea.

Subſtitutus veniens aduerſatiuè contra inſtitutum, tenetur ſtatim & non aliter oſtendere illum excluſum repudiatione uel impotentia. ibi num. 3. ea.

Subſtitutus hæredi ſub cōditione ſi deceſſerit ſine liberis, non debet aliter probare quòd hæres deceſſerit ſine liberis, cùm hoc probetur eo ipſo quòd non probatur contrarium. ibi num. 4. ea.

Subſtitutus poteſt capere fideicommiſſum, ſi in ſubſtitutione ſit uerbum liberè. ibi num. 5. ea.

2 Subſtitutus, & ſic probata morte eius, cui facta eſt ſubſtitutio pupillaris, præſumitur mortuus in pupillari ætate. Opi. 864. num. 16. 402

Subſtitutus pupillariter filio impuberi, etiam in legitima pupilli grauari poteſt per fideicommiſſum: dummodò ipſe pupillus obierit in pupillari ætate. ibi num. 25. char. 403

Subſtitutus pupillariter cenſetur grauare hæredem & ſubſtitutum, vt totam hæreditatem patris & filij reſtituant. ibi num. 26. ea.

2 Subſtitutus, omiſſa ſubſtitutione vulgari, poteſt eligere fideicommiſſariam. Opinio. 865. numero 12. char. 406

2 Subſtituto ſequenti locus non eſt, ubicunque conditio prius appoſita verificata non fuerit. Opin. 854. num. 4. char. 390

2 Subſtituti per nomina propria, deficientibus inſtitutis, eſſent iſti uocati cæteris præferendi, tanquàm magis dilecti. Opin. 847. num. 7. 377

2 Subſtituti vbicunque ſunt omnes agnati, tunc illi gradatim admittuntur. Opinio. 850. numero 6. char. 381

2 SVBSTITVI per fideicommiſſum non poteſt filia in dote ſua, etiam ſtante ſtatuto filias dotatas à ſucceſſione excludi mandante. Opin. 846. num. 4. char. 376

2 Subſtituens alicui agnato, uel cognato alios proximiores agnatos, vel cognatos, ex tali ſubſtitutione præſumuntur

muntur vocati illi agnati, vel cognati, qui erant proximiores teſtatoris, non autem proximiores ipſius ſubſtituti grauati: ſecundùm unam communem opinionem, licèt altera opinio contaria ſimiliter communis ſit. Opin. 848. num. 1. 378

Subſtituens teſtator, vide in uerbo Teſtator.

2 SVBTILITATES à iudicibus non admittuntur, cùm illæ perniciosæ ſint. Opin. 857. numero 2. char. 393

1 SVBTRAHENS fœnum, vel pabulum de nocte è preſepio in ciuitate Parmæ, à quodam equo, ex ſententia iudicis, brachij pœnam ſubſtinet. Opin. 345. num. 3. 319

1 SVCCESSOR ſingularis, vel emptor poteſt expellere conductorem. Opin. 128. num. 1. 118

Succeſſor ſingularis poteſt expellere colonum partiariũ, & conductorem: tamen ipſi regreſſum habebunt pro eorum intereſſe contra locatorem, & dominum. ibi num. 5. ea.

Succeſſor ſingularis non poteſt expellere conductorem, ſeu colonum, durante tempore affictus, ubicunque fœcit in inueſtitura, & contractu, ſpecialiter obligari bona conducta; vel bona omnia ipſius locãtis, ſecundùm vnam communem opinionem. ſed ſecundum alteram ſententiam, ſimiliter communem & contrariam, ſucceſſor ſingularis ſtatim, quòd offert ſuum intereſſe colono fundum hypothecatum habenti, poteſt ipſum expellere, licet res ipſa poſſit à conductore retineri, donec ſibi ab emptore, & ſingulari ſucceſſore ſoluatur intereſſe. ibi num. 6. ea.

Succeſſor ſingularis, ſeu emptor tenetur ſtare locationi de conſuetudine, quæ viget & obſeruatur inter Hebræos. ibi num. 7. 119

Succeſſor ſingularis ac emptor, tenetur ſtare locationi, vbicunque habuiſſet notitiam locationis rei ſibi venditæ alteri factæ. ibi num. 9. ea.

1 Succeſſor ſingularis creditoris poteſt petere exequutionẽ inſtrumenti contra eius debitorem, perinde ac ipſe creditor. Opin. 381. num. 3. 352

Succeſſor non tenetur ſtare locationi factæ per rectorem, ſeu prælatum eius prædeceſſorem nomine proprio, non autem eccleſiæ: quia locatio ipſa ſpirat per locantis mortem. ibi num. 2. ea.

Succeſſor non debet ſtare locationi factæ per prælatum eius prædeceſſorum nomine eccleſiæ, ſed ad eius commodum, niſi eſſet ipſi eccleſiæ vtilis locatio. ibi numero 3. ea.

2 Succeſſor in beneficio tenetur ad debita per ſuum prædeceſſorem contracta, pro vtili, neceſſariaq́; eccleſiæ reparatione. Opin. 838. num. 1. 341

Succeſſor prælati tenetur ad ſumptus funeris & infirmitatis ſui prędeceſſoris: quia tenetur eccleſia ad id onus, cùm de bonis eccleſiæ debeat ali prælatus. ibi nu. 4. ea.

Succeſſor in beneficio non tenetur ſtare locationi factæ per prædeceſſorem, ſecùs ſi illa facta eſſet pro utilitate eccleſiæ. ibi num. 5. ea.

Succeſſor in beneficio tenetur ad debita cõtracta per prędeceſſorem pro utilitate eccleſiæ. ibi num. 6. ea.

Succeſſor in eccleſia tenetur ſtare cõpromiſſo prædeceſſoris, ſi illud eſſet vtile eccleſiæ, aliàs ſecùs. ibi nu. 7. ea.

Succeſſor in beneficio tenetur reſtituere pecunias mutuatas pro neceſſitatibus prædeceſſoris. ibi num. 8. ea.

Succeſſor in beneficio non tenetur ad debita prędeceſſoris, qui poſt litem conteſtatam cum eo ſuper debitis ipsis ad aliam eccleſiam translatus fuerit. ibi nu. 9. ea.

Succeſſor in beneficio non immediatus, non tenetur ad ſalarium Vicarij prædeceſſoris, nec ad alia illius debita voluntaria. ibi num. 10. ea.

Succeſſor in beneficio non tenetur ſtare locationi factę per prædeceſſorem, etiam quòd penſionem receperis. ibi num. 11. ea.

Succeſſor in præbenda non tenetur ſtare colono, & ſic non ligatur ex contractu prædeceſſoris. ibi nu. 12. 342

Succeſſor in beneficio ille dicitur, qui reperitur in poſſeſſione beneficij, licèt adhuc diſcuſſum non ſit de iuribus ſuis. ibi num. 13. ea.

1 Succeſſori ſingulari, & contra ſingularem ſucceſſorem non competit ius perſonale ex legibus reſultans: & conſequenter remedium l. si quis maior. C. de tranſac. & alıud simile, ad excludendum uolentem agere, vel excipere ex contractu, ad ſingularem ſucceſſorem non tranſit. Opin. 128. num. 15. 120

2 SVCCESSIO patris comprehenditur per extenſionem ex mente ſtatuentium collectam: quia ſi ſtatuentes extitiſſent interrogati de ſucceſſione patris, idẽ æquè diſpoſuiſſent, ſed omiſerunt tãquàm rem claram. Opin. 745. num. 5. 242

1 SVFFRAGIA facta pro mortuis diuiduntur in quatuor differentias & genera hominum, id eſt bonorum, & meliorum, iuſtorum, & peccatorum occultorum, & manifeſtorum; & omnes hi ſuffragijs ſuis diuerſimodè proficiunt. Opin. 109. num. 10. 100

1 SVITAS habet locũ in feudo. Opi. 321. nu. 2. 299

3 SVMMA minor ineſt in maiori, ubicunque ageretur de ſumma temporis. Opin. 894. nu. 2. 20

Summa minor ineſt in maiori in ſententia. ibi nu. 2. ea.

3 Summę maiori non ineſt minor in contractu facto ex cauſa onerosa. Opin. 894. num. 5. 20

2 SVPPLICANS Principi, ut retractetur ſententia, quæ non tranſiuit in rem iudicatam, non caret impetratis, nec incurrit infamiam. Opi. 715. 214

3 SVRDVS & mutus teſtificari poſſunt, dumtamen audiant, & ſcribere ſciant. quod procedit in cauſis ciuilibus, non autem in criminalibus. Opin. 975. nu. 1. char. 101

2 SVSPECTVS allegatus aliquis ex Conſiliarijs ſacri Concilij, vel ex Præſidentibus, vel Rationalibus Regiæ cameræ, ex iudicibus magnæ curię Vicariæ; dũ legitur, & prouidetur petitio continens ſuſpitionem ipſam, debet auditorium exire, expectareq́; extra auditorium donec fuerit talis petitio decretata. Opin. 866. num. 4. 409

Suſpectus allegatus iudex ſi procedat ſimul cũ altero iudice non recuſato, ualet proceſſus tunc data iuriſdictione inſolidum; ex quo alij iudices non ſuſpecti purgant ſuſpitionem iudicis recuſati. ibi nu. 16. 410

Suſpectus iudex procedens in cauſa poſt propoſitam ſuſpitionem contra eum, proceſſus fabricatus coram illo eſt ipſo iure nullus. ibi num. 22. 411

Suſpecta ſynodus, vide in verbo Synodus.

2 *Suſpectum allegens aliquem ex Conſiliariis ſacri Concilij, vel ex Præſidentibus, ſeú. Rationalibus regiæ Cameræ, ſiue ex Iudicibus magnæ Curiæ Vicariæ, & non probans ſuſpitiones allegatas, debet puniri arbitrio iudicis. Opin.866. num.5.* 409

Suſpectum allegans iudicem ordinarium, non tenetur aliqua pœna, etiam quòd non probentur cauſæ ſuſpitionum allegatæ: ſed iniuſtè recuſatus pro ſuſpecto, poteſt agere actione iniuriarum contra recuſantem. ibi num.14. 410

Suſpectum iudicem quis ex cauſa antiqua poteſt recuſare, ſi ad ipſius notitiam de nouo peruenerit, non obſtante quòd ante notitiam cauſæ, coràm eo abſque proteſtatione comparuit. ibi num.19. ea.

2 *Suſpecto allegato iudice, proceſſus compilatus coràm eo, parte non opponente, ualet. Opi.866.nu.23.* 411

Suſpectum conciliũ prouinciale: vide in verbo Synodus.

1 *SVSPITIO de hæreſi operatur, quòd ſuſpectus deficiat in purgatione indicta, & poſſit tanquàm hæreticus condemnari. Opi.261.n.8.* 252

1 *Suſpitio iudicis allegati ſuſpecti ceſſat, ubi recuſans voluntariè comparet coràm eo non facta proteſtatione de non recedendo ab exceptione recuſationis. Opin. 397. num.2.* 361

2 *Suſpitio falſi non habetur pro falſo. Opin.538.num.15. char.* 93

2 *Suſpitio ſiniſtra præſumitur cõtra repertum extra uiam publicam, qui portaret victualia contra decretum, & contra etiam illum, qui ingreditur, & egreditur ciuitatem aliundè, quàm per portam conſuetam. Opin. 866. num. 18.* 257

2 *Suſpitio iudicis debet allegari & probari; & præſertim in Regno, ubicunque ea allegatur contra cõſiliarios ſacri Concilij; Præſidentes, ſeù Rationales Regiæ Cameræ, vel Iudices magnæ Curiæ Vicariæ. Opin.866. numero 3.* 409

Suſpitio iudicis ſimpliciter allegata, in dubio præſumitur calumnioſa, & temeraria, quæ ſemper repellitur. ibi num.6. ea.

Suſpitio iudicis per iuramentũ non probatur. ibi nu.7. ea.

Suſpitio contra iudicem debet allegari ante litem conteſtatam. ibi num.18. 410

Suſpitio iudicis allegata ſuſpendit iuriſdictionem, ſicut appellatio: & iudex recuſatus tenetur deſiſtere, & ſuperſedere in procedendo in cauſa. ibi nu.21. 411

2 *Suſpitionis cauſa ſi de nouo emergat poſt litis conteſtationem, poteſt allegari & probari in quacunque parte iudicij vſque ad concluſionẽ. Opi.866. nu.20.* 410

2 *Suſpitionibus probatis contra iudicem ordinarium, & militantibus; is non remouetur ob hoc, ſed datur ei adiunctus. Opin.866. num.15.* 410

1 *SYNDICANDVS habens crudeles iudices, poteſt adire ſuperiorem, & à ſyndicatoribus aufugere facta proteſtatione, quòd non animo fugiendi diſcedebat: quia arripiens iter ad ſuperiorem, videtur appellare, & acceſſus ille loco appellationis habetur. Opin. 343. num.17.* 315

1 *SYNDICVS, vel procurator Vniuerſitatis tenetur accuſare proprio nomine ad vtilitatem ſuæ dominæ principalis conſtituentis, & non nomine Vniuerſitatis. Opin.650. num.1.* 169

2 *SYNODVS prouincialis, & prouinciale concilium poteſt allegari ſuſpectum: licèt generalis, vel generale ſecùs. Opin.867. num.5.* 412

DE LITERA T.

2 *TABELLIO factus Doctor non deſinit eſſe tabellio. Opin.754. nu.3.* 245

Tabellionatus Notarij, qui confecit inſtrumentũ in partibus longinquis, ſi negatur; probari poteſt per teſtes, & probato inſtrumento, plenè creditur. Opi.387. num.3. 356

3 *TABERNARIA, lena, meretrix, leno, & aliæ perſonæ ſimiles repelluntur à teſtimonio in cauſis criminalibus. Opin.970. num.1.* 397

3 *TACTVS ſcripturarũ in teſte nõ præſumitur, niſi notarius dixerit teſtem iuratum manu tactis ſcripturis. Opin.891. num.8.* 17

1 *TEMPVS in dubio reputatur utile, ſi ignoranter noceret. Opin.9. num.2.* 9

1 *Tempus proſequendæ appellationis à iure ſtatutum, non poteſt de conſenſu partium etiam expreſſo prorogari. Opin.58. num.1.* 52

1 *Tempus decem dierum conceſſum debitori ad ſoluẽdum, an ſit ſtatutũ à iudice, vel à lege, & cuius ſit effectus, ponitur remiſſiuè. Opin.60. num.3.* 53

1 *Tempus diffidæ computatur inter tempora belli: ex quo diffidare eſt licentiare quamlibet ad offendendum. Opin.247. num.5.* 243

Tempus heredi conficiendi inuentarium. vide in uerbo Heredi tempus.

1 *Tempus datũ arbitris ad decidendũ lites, incipit currere à die acceptati compromiſſi. Opi.376. nu.19.* 348

2 *Tempus diſpoſitionis in ultimis voluntatibus attenditur, non autem ſolutionis, ut ſciatur quid, quale, & quantũ creuerit, ſiue decreuerit. Opi.516. num 6.* 59

Tempus ſolutionis, vel conſignationis inſpicitur, quoties non ea ſpecies probatur, quæ eſt in obligatione, ſed alia quæ æſtimat, & compenſat, & conſiſtit in ſola facultate ſoluendi. ibi num.58. 66

Tempus

3 *Tempus melius probatur per inſtrumentum quàm per teſtes. Opin.*893. *num.*4. 19

3 *Tempus antiquum, in materia probationis, & ut admittatur teſtis de auditu, vel de credulitate, & ſimilibus, dicitur ſpatium excedens centum annos. Opin.* 965. *num.*8. 92

3 *Tempus mortis debet continenter memoria reuolui: quia nihil tunc proderunt felicitates huius mundi: ſed duntaxat homo feret ſecum tempore prædicto bona, & mala propria, quæ egit. Opi.*1042. *nu.*11. 151

3 *Tempore nocturno nec uideri quis, nec recognoſci poteſt. Opin.* 952. *num.*2. 74

3 *TENOR inſtrumenti non poteſt reprobari niſi per aliam ſcripturam, excepto quando quis vellet probare ſimulationem ac fraudem inſtrumenti, hoc enim facere poßet per teſtes. Opin.*892. *nu.*2. & 3. 18

*Tenor inſtrumenti per teſtes probari poteſt, quando inſtrumentum fuit amiſſum, & ita teſtes aperti ac inſtructi ſunt, vt inſtrumenti defectum, & literas notarij cognoſcant. ibi num.*4. *ea.*

Tenor & ſolennitas teſtamenti deperditi probantur per duos teſtes. ibi num. 5. *ea.*

1 *TENTATIONES carnis euadere quis debet imitando S. Benedictum, qui in tentationibus proiecerat ſe nudum inter uepres & vrticas.* Opi.98. *num.*20. *char.* 86

Tentationes luxuriæ euaſit S. *Bernardus mittendo ſe in aquas gelidas. ibi num.*21. *ea.*

*Tentationes luxuriæ euaſit quidam heremita varijs opportunis remedijs adhibitis, ibi num.*22. *ea.*

*Tentationes carnis euaſit S. Franciſcus commorando inter niues, formandoque de niue uxorem & filios. ibi num.*24. 87

3 *TERMINI ſiue limites ſunt quæuis ſigna, ſiue ſubſignacula, quæ agros adinuicem ſeparant, ſiue lapides, ſiue pali, ſiue arbores, ſiue foſſata ſint. Opin.* 870. *num.* 5. 2

3 *Terminis amotis, quid ab agente, & quid à reo probandum ſit in actione finium regundorum, remiſſiuè. Opin.*870. *num.*10. 2

3 *Terminos amotos reponi debere in loco, unde amoti fuerint, petere poteſt quis, etiam poſt triginta annos, ſi poßeſſio retenta ſit uſque ad locum, de quo fuerint amoti. Opin.*870. *num.*6. 2

Terminos amouens qua pœna plectatur, uide in uerbo Amouens.

2 *TERRITORIVM, Regnum, Prouincia incorporata alteri Regno, prouinciæ, ſiue territorio, ſiue caſtrũ unitum Comitatui regulatur ſecundùm regulas primi cui accedit.* Opin. 685. *num.*1. 191

1 TESTAMENTVM *vtrum ſit introductum iure ciuili, an gentium, ponuntur ibi vtilitates remiſſiuè. Opin.*4. *num.* 3. 6

T*eſtamentum faciens de dotibus ſuis filia, poſt mortem patris, valet, & tenet, etiam ſi in dote ipſa filiæ pater ſubſtitutionem feciſſet.Opi.*302. *num.* 31. 279

T*eſtamentum conditum per filiumfamiliàs cum conſenſu patris, non obſtante clauſula in eo appoſita, ſi non ualet, vel ualebit iure teſtamenti, valeat eo iure quo ualere poteſt, non ſuſtinetur vt teſtamentum tunc, nec vt donatio cauſa mortis. ibi num.*38. *ea.*

1 T*eſtamentum, in quo filius non eſt honoratus titulo honorabili inſtitutionis, eſt nullum; & filius tunc ſuccederet patri ab inteſtato. Opin.*304. *num.*3. 284

1 T*eſtamentum filij, in quo matri relictum eſt legatum aſcendens ad legitimam, cum clauſula omni meliori modo &c. ualet & tenet, quemadmodum ſi titulo inſtitutionis relictum ſit. Opin.*313. *num.*7. 291

1 T*eſtamẽtum non fit nuda uoluntate, ſed uerbis. Opi.*361. *num.*6. 335

1 T*eſtamentum in quo ſunt inſtitutæ hæredes perſonæ, quæ ſuccederent ab inteſtato teſtatori, præfertur alij teſtamento ab eodem eadem die confecto, in quo ſunt inſtitutæ perſonæ extraneæ, ſi non apparet de eorum prioritate, vel poſterioritate. Opin.* 378. *numero* 14. *char.* 351

T*eſtamentum continens inſtitutionem piæ cauſæ, præfertur teſtamento eodem die ab eodem confecto, continente aliam inſtitutionem, ſi de prioritate aliter non conſtaret. ibi num.*15. *ea.*

2 T*eſtamentum furioſi ualet & tenet, ubicunque fuerit rectè, rationabiliter, prudenterq́; factum. Opin.* 544. *num.*6. 99

T*eſtamentum furioſi habentis dilucida interualla factũ ad pias cauſas valet, dummodò non probetur, quòd tempore teſtamenti non fureret. ibi num.*7. 100

2 T*eſtamentum factum coràm quinque, aut paucioribus teſtibus, ex forma, & vigore ſtatuti, aut conſuetudinis, extenditur etiam ad bona alibi ſita. Opin.* 803. *num.*5. 282

T*eſtamentum factum coram quinque aut paucioribus teſtibus, ex forma, & uigore ſtatuti, corã totidẽ etiam reuocari poteſt. ibi num.* 6. *ea.*

T*eſtamẽtum factum coràm quinque aut paucioribus teſtibus à vaſallo extra locum vbi uiget ſtatutum, teſtamẽtum fieri poſſe coràm quinque, aut paucioribus teſtibus, in loco, ubi ſeruatur ius commune non ualet, ſed ſeruari debet ius commune. ibi nu.* 8. 283

2 T*eſtamentum filij, in quo mater ſine cauſa præterita reperitur, eſt ipſo iure nullum. Opi.*813. *nu.*3.. 303

2 T*eſtamentum conditum per patrem imperfectum inter naturales, ſeu ſpurios, licèt non ualeat propter incapacitatem inſtitutorum; tamen ſi faciat poſteà eos legitimari, teſtamentum ipſum reconualeſcit. Opin.* 853. *num.*3. 388

2 T*eſtamentum ſcriptum propria manu teſtatoris, non autẽ coram notario & teſtibus publicatum, valet etiam ad pias cauſas.Opin.*865. *num.*10. 406

3 *Teſtamentum iure perfectum, contraria teſtatoris uoluntate, etiam multis teſtibus comprobata, non reuocatur. Opin.*879. *num.*1. 5

*Teſtamentum primum tollitur per ſecundum, quando teſtator diceret, nolo primum teſtamentum valere, quia volo decedere inteſtatus: & tunc quodammodò dicuntur inſtituti venientes ab inteſtato. ibi num.*2. 6

3 *Teſtamentum imperfectum ratione uoluntatis, quia dum conficeretur ſuperuenit aliquod impedimentum, non ualet etiam quò ad pias cauſas, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit. Opin.*880. *num.*1. 6

Teſtamentum imperfectum ratione uoluntatis, etiam inter liberos conditum, nihil valet. ibi num. 2. ea.

Teſtamentum conditum inter liberos per patrem ſolo nutu vel ſignis, non ualet: & ſic pater loqui non valens, ſi inſtitueret filium in ſuo teſtamento, mediante nutu ipſo, non ualeret tale teſtamentum modo aliquo, & traditur exemplum. ibi num. 3. ea.

Teſtamentum dictatum à notario, ex ore teſtatoris, qui deceſſit ante lecturam, valet inter liberos. ibi num. 4. char. 7

Teſtamentum nutu aut ſignis ad piam cauſam conditum, fauore piæ cauſæ valet & tenet. ibi num. 6. ea.

Teſtamentum ſi foret ſcriptum per teſtatorem vel per alium in cedula teſtamentaria, nec eſſet lecta, publicataque coram ipſo teſtatore, notario, & teſtibus, ualeret inter liberos, & ad pias cauſas conditum. ibi num. 7. ea.

Teſtamentum totum ſcriptum manu teſtatoris ſine teſtibus, valet ad pias cauſas: quia ſcriptura confectæ manu teſtatoris ſine teſtibus fauore piæ cauſæ creditur. ibi ſub d. num. 7. ea.

3 *Teſtamentum fieri coram iudice, vel coram Principe, à pari procedunt: & in ipſo teſtamento coram Principe confecto requiruntur duo tantùm teſtes. Opi. 881. num. 1.* 7

3 *Teſtamentum non ſolenne, & deficiens in forma, obligationem naturalem producere ſolet; hoc eſt hæredem obligare naturaliter ad præſtandum legata & fideicomiſſa; & hæres cogi nequiret ope actionis ea ſoluere; tamen ſi ſolueret, etiam per errorē repetere, non poſſet. Opin. 882. num. 1.* ea.

3 *Teſtamentum monachi rite conditum ante ingreſſum monaſteriu, nō rumpitur, nec mutatur, nec reuocatur poſt profeſſionem. Opin. 883. num. 1.* 8

3 *Teſtamentum neceſſariò requirit ſeptem teſtes puberes; nec ualet ſi minor numerus adhibeatur, etiam quando ſufficiens numerus teſtium haberi non poſſet: nam iſte numerus eſt de eius ſolennitate formali, & ſubſtantiali non tantùm probatoria de iure ciuili. Opin. 890. num. 1.* 13

Teſtamentum de iure canonico poteſt confici coram preſbytero parochiali & duobus teſtibus, etiam ad non pias cauſas, maximè in terris eccleſiæ tam mediatè, quàm immediatè ſubiectis: dum tamē tales teſtes ſint idonei: & coram quatuor teſtibus, abſente presbitero. ibi num. 2. 14

Teſtamentum tempore peſtis poteſt fieri coram quinque teſtibus. ibi num. 3. ea.

Teſtamentum ad pias cauſas coram duobus teſtibus, abſque presbyteri parochialis præſentia factū, valet tam in foro canonico, quàm ciuili, etiam in terris non ſubiectis eccleſiæ. ibi num. 4. 15

Teſtamentum inter liberos cum duobus teſtibus valet. ibi num. 5. ea.

Teſtamentum etiam per cæcum conditum inter liberos, ualet cum duobus teſtibus, etiam ſi imperfectum ſit. ibi num. 6. ea.

Teſtamentum imperfectum, in quo interueniunt duo teſtes, ſuſtinetur non ſolùm inter filios primi gradus, ſed etiam inter nepotes. ibi num. 7. ea.

Teſtamentum patris imperfectum ualet, etiam ſi filij inæqualiter fuerint inſtituti. ibi num. 8. ea.

Teſtamentum patris imperfectum ualet, etiam ſi unus, vel plures filij fuerint exhæredati. ibi num. 9. ea.

Teſtamentū inter liberos factum valet etiā cum duobus teſtibus puberibus maribus aut fœminis. ibi n. 10. ea.

Teſtamentum inter filios conditum corā duobus teſtibus valet, ſiue ſit nuncupatiuū, ſiue in ſcriptis. ibi n. 11. ea.

Teſtamentum inter liberos valet, dato quòd teſtes rogati non ſint. ibi num. 12. ea.

Teſtamentum inter liberos conditum coram duobus teſtibus ualet; dummodò ipſi liberi ſint legitimi & naturales, non autem naturales, & ſpurij.

Quod de plano procederet in filijs naturalibus de agnatione paterna, non autem materna. ibi num. 13. ea.

Teſtamentum condere poteſt mater naturalis inter filios naturales coram duobus teſtibus, ſecundùm diſpoſitionem. §. ex imperfecto. ibi num. 14. ea.

Teſtamentum inter liberos conditum, licèt ualeat coram duobus teſtibus: tamen ad eius reuocationem ſeptem requiruntur. ibi num. 15. ea.

Teſtamentum conditum per ciuem ruri coram quinque teſtibus non ualet, etiam ſi ipſe ciuis maiorem numerū teſtium inuenire non potuiſſet. ibi num. 19. 16

3 *Teſtamentum, in quo notarius dicit, teſtibus præſentibus, non adiecto expreſſe, uocatis ad hoc, & rogatis, eſt nullū: nec teſtes in dubio præſumuntur rogati, cum ſolennitas ſit extrinſeca probatoria. Opi. 891. nu. 2.* 16

Teſtamentum ad pias cauſas ualet cum duobus teſtibus etiā nō rogatis: & ſic in ipſo teſtamento ſufficiunt duo teſtes, etiam non rogati. ibi num. 3. ea.

3 *Teſtamentum reaſſumptum in Regno in publicam formam, exigit ſubſcriptionem trium teſtium, & non ſeptem. Opin. 940. num. 5.* 66

3 *Teſtamentum ad pias cauſas valet, etiam ſi fœmina in eo eſſet teſtis adhibita, ſed hoc non procederet quando cauſa ageretur coram iudice ſeculari in terris Imperij. Opin. 968. num. 5.* 95

1 *Teſtamento reuocato, non cenſetur aliquo modo reuocatus contractus in eo appoſitus, ac celebratus. Opi. 67. num. 2.* 145

Teſtamento reuocato per teſtatorem, non ob hoc reuocatur confeſſio debiti in eo facta, ſed firma remanet. ibi num 2. ea.

1 *Teſtamenta, ſucceſſiones, & hæreditates ſunt iuriſgentiū quò ad inuentionē: & quò ad formam et ſolennitatem ſunt iuris ciuilis, ſecundùm unam cōmunem opin ſed ſecundùm alteram cōmunem ſententiam contrariam, ſunt de iure ciuili poſitiuo. Opin. 4. num. 2.* 6

2 *Teſtamenta aduocatorum, & Doctorum ratione prætteritionis non poſſunt contra tabulari, ſicut teſtamenta militum armatę militiæ. Opin. 644. nu. 3.* 165

1 *TESTATOR inſtituens filiū, & nepotē iam natum hæredes, tunc nepos cū filio concurrit, nec in eodē gradu uocatus cēſetur, ſed filius in primo gradu, & nepos in ſecundo ſubſtitutus intelligitur. Opi. 46. n. 3.* 42

Teſtator inſtituens Mæuium, & filios Titij, ſimul ſuccederent, non autem ordine ſucceſſiuo, ex quo ſunt omnes extranei iſti hæredes inſtituti. ibi num. 4. ea.

Teſtator inſtituens fratrem, & eius filium hæredes, tunc cenſen-

cenſentur vocati omnes ſimul, & non ordine ſucceſſiuo, & omnes ſimul ad hæreditatem admittūtur æquis ex partibus.ibi nu. 5. 43

1 *Teſtator inter legatarios poteſt expreßè prohibere ius accreſcendi.Opin.312.nu.4.* 290

1 *Teſtator ſi remittat hæredi neceßitatem inuentarij faciendi, tunc ſi omittat inuentarium, non nocet ſibi. Opin.357.nu.7.* 331

1 *Teſtator hæredi extraneo inſtituto, & grauato, poteſt prohibere detractionem Trebellianicæ, & valeret iſta prohibitio, & tunc deuenire poſſet hæreditas ad hæredem abſque Trebellianicæ detractione.Opinione 358. numero 5.* 332

Teſtator reſtitui mandans hæreditatem, vtenſque his uerbis, videlicet: Reſtituat hæres omnia bona, vel reſiduum bonorum, vel quicquid ex bonis peruenerit; uidetur tunc Trebellianicam prohibuiſſe, ſecundùm unā communem opinionem: ſed ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem, detrahi poteſt ipſa Trebellianica.ibi nu.6. ea.

1 *Teſtator poteſt hæredem inſtituere ad interrogationem ipſius hæredis, vel notarij, vel alterius, & tenet talis inſtitutio.Opin.361.num.1.* 334

1 *Teſtator poteſt in teſtamento, licèt non ſolenni, legatarijs & fideicommiſſarijs expreßè permittere, vt poſſint propria authoritate accipere poſſeſſionem rerum relictarum.Opin.362.nu.2.* 335

2 *Teſtator habet poteſtatem ſubſtituendi quem velit hæredi inſtituto, etiam monaſterium ingreſſuro. Opi.841. num.8.* 344

Teſtator poteſt quam vult legem rebus ſuis imponere. ibi num.9. 345

2 *Teſtator inducere poteſt quòd illud, quod de ſui natura eſt intranſmiſſibile, tranſmittatur, & econuerſo. Opi. 844.num.1.* 351

Teſtator maiorem affectionem habere dicitur ad natos tempore mortis ipſius, quàm ad natos, & conceptos poſt ipſius mortem ibi nu.26. 356

Quod declaratur nu.58.& 59. 363

Teſtator faciens plures gradus ſubſtitutionum, cenſetur ſubſtitutum cum conditione ſi ſine filijs deceſſerit grauaſſe ad filium ſuum tranſmittere. ibi numero 38. charta 359

2 *Teſtator conſeruans formam ſtatuti diſponentis, quòd ſtantibus maſculis fœminæ dotatæ non ſuccedant, apparenſque illum apertè receſſiße à ſtatuto, præſumendum eſt non voluiſſe aliter ſe cum ſtatuto ipſo conformare.Opin.847.nu.10.* 378

Teſtator vt præſumatur ſe ſtatuto conformare, opus eſt, quòd ſtatutum loquatur ſpecialiter in caſu illo, de cuius interpretatione agitur, & non aliàs. ibi numero 12. ea.

2 *Teſtator vocans ad fideicommiſſum proximiores, vbi nō ſtat ſtatutum, quòd ſtantibus maſculis filiæ fœminæ non ſuccedant, veniunt tunc hi, qui iure communi inſpecto, reſpectu ſucceſſionis proximiores ſunt, quamuis reſpectu naturæ ſint ulteriores gradu.Opin. 848. numero 2.* 379

2 *Teſtator ſubſtituens domum de Vuiijs, omnes tunc vocantur ad ſucceſſionem de illa domo. Opinione 850. numero 7.* 381

Teſtator præſumitur in dubio voluiſſe conſeruare dignitatem ſuæ agnationis mediantibus ſuis diuitijs, ſine quibus familia ſordeſcit.ibi nu.8. ea.

2 *Teſtator grauans filium maſculum decedentem ſine filijs onere fideicommiſſi, uidetur grauaſſe filios filiorū. Opin.855.num.3.* 391

2 *Teſtator vt poteſt dicere in ſuo teſtamento pro eius firmitate; ſi teſtamentum nō valet vt teſtamentum, valeat vt ualere poteſt: ita etiam per æquipollens idem eſſet dicere, volo quòd valeat teſtamentum iure legitimo. Opin.865.nu.1.* 404

3 *Teſtator poteſt remittere cautionem hæredi de præſtandis legatis vel fideicommiſſis. Opinione 871. numero 1.* 2

Teſtator remittere valet ſatiſdationem de præſtandis legatis, uel fideicommiſſis hæredi, etiam ſi hæres ipſe eſſet vnus dilapidator bonorum.ibi n.2. 3

Teſtator poteſt remittere cautionem mutianam. ibi numero 3. ea.

Teſtator remittere nequit cautionem de vtendo, fruendoque boni uiri arbitrio: quia illa fideiuſſio concernit fauorem hæredis, quam teſtator remittere non poteſt; quoniam talis remiſſio de vtendo ac fruendo arbitrio boni viri ſonat in turpitudinem, quòd vſufructuarius poſſit dilapidare & abuti.ibi nu.4. ea.

Teſtator cautionem de vtendo fruendoque boni uiri arbitrio remittere non poteſt indifferenter tam in bonis mobilibus quam ſtabilibus.ibi num.6. ea.

Teſtator cur poßit remittere hæredi cautionem de præſtandis legatis, vel fideicommiſſis, & non aliter ſatiſdationem de utendo fruendoque arbitrio boni uiri, aſſignātur rationes diuerſitatis.ibi nu.7. ea.

Teſtator licèt remittere non poſſit ſatiſdationem de utendo fruendoque arbitrio boni uiri; tamen eam hæres remittere ualet.ibi nu.8. ea.

3 *Teſtator legans Titio centum, præcipienſque quòd donec præſtentur ipſa centum, certam ſummam annuam vſurarum nomine ſoluendam eſſe per hæredem ipſi Titio, id præcipere non potuit, & ſic legatarius ex tali iuſſu teſtatoris dictas vſuras percipere non poßet. quod equidem procedit non ſolūm in ipſis teſtamentis & ultimis uoluntatibus, ſed etiam in contractibus. Opin.872 num.1.& 2.* 3.& 4.

3 *Teſtator prohibens fieri inuentarium per hæredem, non propterea talis prohibitio noceret creditoribus, quibus non obſtante huiuſmodi prohibitione, tenetur hæres in ſolidum inuentario non confecto. Quia teſtator ipſe ſuis creditoribus præiudicium facere non poteſt.Opin. 873.num.1.* 4

3 *Teſtator quando prius purè legauerat, & ex interuallo eidem perſonæ eadem res ſub conditione legata eſt: tunc poſterius legatum valet, & ſic per ſecundum legatum eiuſdem rei eidem perſonæ factum ex interuallo, dicitur à primo legato receſſum: & econuersò, ſi prius ſub conditione, deinde purè eidem legetur, præſens deberi ſtatuitur, & primum legatum videtur reuocatum.Opin.874.nu.1.& 2.* ea.

3 *Teſtator inſtituens in teſtamento ſuo filium, & reliquā eius familiam: tunc non ſimul, ſed ordine ſucceßiuo filius,*

filius, nepos & deinceps admitterentur: & ſic nomen familiæ omnes admittit, ordine tamen ſucceſſiuo. Opinione 875. nu. 1. ea.

3 Teſtator venditionem prohibens, omnem aliam alienationem cenſetur prohibere, tam in ultima voluntate, quàm inter viuos. Opin. 877. n. 1. 5

3 Teſtator licèt de iure poſsit remittere hæredi confectionem inuentarij: tamen iudex, ſi ei viſum fuerit id expedire, poteſt tutorem cogere ad ipſius confectionem, non obſtante remiſsione teſtatoris. Opinione 878. numero 1. 5

3 Teſtator non poteſt remittere tutori vel curatori futurum dolum circa adminiſtrationem tutelæ fortè committendum: & tunc talis remiſsio, & liberatio minimè ualeret. Opin. 1006. nu. 2. 123

Teſtator legans tutori vel curatori quicquid contingeret eos condemnari, & exigi occaſione adminiſtrationis tutelæ: tunc tale legatum non extenderetur ad dolosè commiſſa, & ad bona aliena apud eos exiſtentia, atq; retenta. ibi nu 3. 124

Teſtator tutori uel curatori remittere non poteſt dolum futurum circa adminiſtrationem tutelæ. ibi numero 4. ea.

3 Teſtator non poteſt remittere vſufructuario cautionem de vtendo arbitrio boni uiri. Opinione 1045. numero 5. 154

Teſtator quamuis uſufructuario remittere non poſsit cautionem de vtendo arbitrio boni viri, tamen poſſet hæredem grauare de recipiendo fideiuſſorem inopem ab eo ibi num 6. ea.

Teſtator non poteſt remittere vſufructuario cautionem de utendo, & fruendo arbitrio boni viri, quando vſuſfructus eſt conſtitutus in vltima voluntate; ſecùs ſi inter uiuos. ibi nu. 9. ea.

Teſtator poteſt remittere cautionem de præſtandis legatis, & fideicommiſsis. ibi n. 10. 155

3 Teſtator etiam expreſsè non poteſt prohibere in teſtamẽto vxori ſuæ pauperi detractionem quartæ partis bonorum ſuorum. Opin. 1055. nu. 9. 167

2 Teſtatoris uoluntas & coniectura ſumi debent ex aliquibus in teſtamento expreſſis. Opinione 844. numero 5. 352

2 Teſtatorem opponens fuiſſe furioſum, vel inſanum, vel ebrium, vel mentecaptum tempore conditi teſtamenti, tenetur hoc probare, tanquàm fundamentum ſuæ intentionis aliàs ſuccumbit. Opinione 544. numero 4. 99

2 TESTARI prohibitus, non intelligitur prohibitus donare cauſa mortis. Opin. 796. n. 4. 277

3 Teſtari & teſtificari ſunt regulariter conuertibilia. Opinione 975. nu. 3. 101

3 TESTIMONIVM ſocij criminis in caſibus, in quibus poteſt ipſe de complicibus interrogari, non facit indicium ad torturam abſque alijs indicijs. Opin. 961. num. 5. 88

3 Teſtimonium fidele deponere non præſumitur, qui eſt infidelis Deo. Opin. 971. nu. 3. 98

3 Teſtimonia eorum de collegio vel vniuerſitate clericorum, vel religioſorum, recipiuntur abſolutè pro utilitate eccleſiæ, non autem in ſubſidium, quando eſſent teſtes omni exceptione maiores. Opinione 953. numero 5. 79

1 TESTIS tenetur iurare de iure diuino. Opinione 96. numero 8. 82

1 Teſtis vel fama publica in factis antiquis, quorum non extat principij memoria, habetur pro plena ſcientia. Vide in verbo Fama publica.

1 Teſtis deponens ſuper furore, etiam non interrogatus, debet reddere rationem dicti ſui, aliàs non probat. Opin. 344. num. 6. 318

1 Teſtis, licèt poſsit iurare per procuratorem habentem ſpeciale mandatum, nõ tamen poteſt deponere dictum ſuum per procuratorem. Opinione 429. numero 9. 393

1 Teſtis extraiudicialis, & non iuratus, inducit in caſibus difficilis probationis iuſtam cauſam credulitatis, & præſertim ubi proceditur ſola facti ueritate inſpecta. Opin. 439. nu. 29. 402

2 Teſtis deponens ſuper negatiua non choarctata loco, & tempore, quamuis ſit ſuſpectus de falſo, tamen non poteſt carcerari, nec puniri pœna aliqua. Opinione 538. numero 14. 93

2 Teſtis, aut notarij, aut iudicis facto, ubicunque eſſet ius quæſitum parti, non foret tunc in facultate eorum dicendi aliquid, propter quod ius quæſitum tollatur. Opin. 541. n. 5. 97

2 Teſtis deponens de mandato ſibi facto nihil probat. Opin. 545. poſt num. 1. uerſ. Comprobatur ultra. 100

3 Teſtis citatus & relatus vt compareret ad deponendum infra aliquem terminum ſtabilitum, & eo expirato non comparens, nec excuſationem mittens; ſi ob huiuſmodi contumaciam excommunicaretur, & poſtmodùm compareret, proponendo & allegando ex iuſto impedimento comparere non potuiſſe in ipſo termino: tunc quò ad eccleſiam erit legitimè excommunicatus, quò ad Deum non erit aliter excommunicatus: & probato tali impedimento, ſine grauamine deberet abſolui. Opin. 884. nu. 1. 8

3 Teſtis dignæ fidei ſupplet defectum alterius, cui non erat habenda fides. Opin. 885. num. 1. quod ampliatur, numero 3. & dupliciter declaratur, num. 4. & 5. charta 9. & 10

3 Teſtis unus ſolus de requiſitis à iure in inſtrumento, contradicens ipſi inſtrumento, illud omninò ſubuertit, vbicunque in inſtrumento reperirentur adhibiti duo duntaxat teſtes. Opin. 888. nu. 2. 11

Teſtis unus contradicens alteri teſti, tunc depoſitio vtriuſque inualidaretur. ibi nu. 5. 12

3 Teſtis à partibus rogatus admittitur, etiam ad teſtificandum, licèt inhabilis ſit: rogatio enim eum idoneum reddere videtur. Opin. 891. num. 6. 17

Teſtis quando examinatur, tenetur neceſſariò iurare manu tactis ſcripturis. ibi nu. 7. ea.

3 Teſtis deponens ſuper his quæ ſunt iuris, id eſt ſuper mutuo, tenetur aſsignare rationem, cauſamq; ſcientiæ concludentem ſui dicti, etiam non interrogatus, aliàs non probat. Opin. 898. n. 2. 26

Teſtis deponens ſuper fama publica ex ſe, non aliter interrogatus, tenetur dicti ſui aſsignare rõnes & cauſas probabiles, & cõcludẽtes, aliter nõ probat. ibi n. 4. 27

Teſtis interrogatus quid ſit fama publica, & reſpondens, quòd eſt audire ea quæ audiuntur per iſtum, per illum vel alium, non probat; quoniam colligitur eum non intelligere quid ſit fama ipſa. ibi nu. 7. ea.

Teſtis deponens ſuper dominio, ſeù habitatione, tenetur reddere cauſam ſcientiæ etiam non interrogatus: quia habitatio ipſa non probatur per vſus, & per commoditates modicę conſiderationis, id eſt per deambulationes, per inſpectionem à feneſtris, & per expanſionem pannorum &c. ibi num. 9. ea.

Teſtis iuratus ſuper fama publica eam non probat, ſi deponat ſuper facti ueritate: quia in probanda poſſeſſione vel quaſi conſanguinitatis, vel alterius ſimilis rei, ſunt formandi duo articuli; vnus ſuper facti veritate, & alter ſuper fama publica. ibi nu. 13. ea.

3 Teſtis deponens de præſentia ſua propria, includit intelligentiam. Opin 899. nu. 1. 28

Teſtis deponens de præſentia alterius teſtis ſimul cum eo commorantis in aliquo loco, ac aſſerens illum cometem fuiſſe præſentem; intelligitur deponere duntaxat de nuda præſentia illius teſtis, non autem de intelligentia: quia quando teſtis interrogatus ſuper uno capitulo, reſpondet ſe nihil ſcire, & reprobetur per alios teſtes, qui aiunt ipſum fuiſſe præſentem, torqueri non poteſt pro eruenda ueritate: quia non ſequitur, talis fuit præſens, ergo & intelligens. ibi nu. 2. ea.

Teſtis nominans aliquem in aliquo negocio interfuiſſe ſecum in aliquo loco, & ille nominatus negaret ibi præſentem fuiſſe: tunc alter eorum mentiretur, & daretur occaſio iudici inquirendi alterutrum: & talis contrarietas inter ipſos teſtes operaretur, vt nemini ex eis credendum foret. ibi n. 3. 29

3 Teſtis unicus, & ſolus deponens in facto proprio, in cauſis ciuilibus probat, & plenam fidem facit, præſertim in fauorem alterius, ſecundùm communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit. Opin. 900. num. 1. 29

3 Teſtis vnicus in cauſa poſſeſſorij probat poſſeſſionem abſque alio iuramento neceſſario in ſupplementum probationis, etiam ſi agatur de poſſeſſione magnæ rei, ſecundùm communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit. Opinione 901. numero 2. 30

Teſtis unicus, vbicunque remedio reintegrandæ agitur, non probat poſſeſſionem, ſi alijs teſtibus ex aduerſo productis & examinatis contradiceret. ibi numero 3. ea.

Teſtis vnicus non probat poſſeſſionem, ubicunque contra ipſum teſtem apparent aliqua indicia. ibi numero 4. ea.

Teſtis vnicus in triginta caſibus plenè probat, remiſſiuè. ibi nu. 5. ea. & Opin. 941. nu. 8. 67. lib. 3.

Teſtis vnicus in cauſa poſſeſſorij plenè probat poſſeſſionem in iudicio ſummario retinendæ; ſecùs uerò in iudicio poſſeſſorij plenarij: quia tunc requiruntur plenè probationes. ibi nu. 6. ea.

3 Teſtis ſi deponat unum in iudicio nullo & inualido, & apud iudicem incompetentem, & aliud penitus diuerſum in iudicio valido, ſtandum eſt poſteriori depoſitioni. Opin. 902. nu. 1. 30

3 Teſtis deponens aliquid extra iudicium ſine iuramento, & poſtmodum iurans in iudicio contrarium reſpondens, ſtatur eius depoſitioni ſecundæ iuratæ: nec punitur pœna falſi; quia poſſibili ueritate in eſſe producta, nulla neceſſariò ſequitur falſitas. Opinione 903. numero 1. 31

Teſtis qui dixit heri neſcio, poteſt dicere hodie ſcio. ibi circa principium d. nu. 1. ea.

3 Teſtis ſtatim & incontinenti corrigens propriam teſtimonij depoſitionem, eius correctio valida eſſe uidetur. Opin. 904. num. 1. 32

Teſtis poteſt corrigere dictum ſuum antequàm recedat à præſentia examinatoris, & exeat conſpectum iudicis, ſeu partibus loquatur, & ſtatur eius correctioni, quæ obſeruari poteſt ſine reatu periurij. ibi numero 2. ea.

Teſtis dictum ſuum quando dicatur incontinenti corrigere, remiſſiuè. ibi nu. 3. ea.

Teſtis uolens corrigere dictum ſuum, affirmanſque non eſſe locutum cum parte, tenetur hoc probare, vt admittatur ad huiuſmodi correctio. ibi n. 4. ea.

Teſtis corrigens dictum ſuum incontinenti, non tenetur docere de errore. ibi nu 5. ea.

Teſtis regulariter corrigens dictum ſuum poſt perfectum examen eſſet ſuſpectus: ſed ſi teſtis notæ fidei, & authoritatis fuerit poſſet dictum ſuum corrigere vſque ad publicationem. ibi nu. 6. 33

3 Teſtis oſtendens ſe erraſſe, uolenſque errorem ſuum corrigere ex interuallo, admittendus eſt, prius oſtenſo errore, & confeſſione erroneè facta, aliàs non. Opinione 905. num. 1. 33

Teſtis ex interuallo, abſque erroris probatione, contraria reſpondens, videtur periurus. ibi nu. 2. ea.

Teſtis reuocans ſuam depoſitionem ex interuallo, non præiudicat ſuæ primæ depoſitioni, ſed primum teſtimonium validum eſt, nec per ſecundum tollitur. ibi numero 3. ea.

3 Teſtis infamis adhibitus in teſtamento probat, & eius defectus ſuppletur per bonam famam aliorum teſtium. Opin. 906. nu. 3. 33

3 Teſtis exemptus à iuriſdictione iudicis, coram quo falſum teſtimonium depoſuit, poteſt ab eodem iudice puniri de huiuſmodi periurio, & falſitate; etiam ſi iudex eſſet delegatus, dummodò ſit delegatus à Principe; ſecùs ſi ab inferiore. Opin. 910. num. 1. & 2. 36

Excepto clerico, qui ſemper debet remitti ad ſuum ordinarium. ibi num. 3. 37

3 Teſtis minus ſolenniter primò examinatus, denuò examinatus referens ſe ad primum dictum, abſque dubio probat. Opin. 911. num. 2. 37

Teſtis ſecundo loco examinatus ſeù repetitus, ſtante nullitate ſuæ primæ depoſitionis, referens ſe ad aliud primum dictum ſuum, an probet, reſidet arbitrio iudicis. ibi num. 3. ea.

Circa quod traditur practica, quæ obſeruatur in Regno. ibi num. 4. ea.

3 Teſtis poſitioni criminoſæ reſpondens, id eſt commiſiſſe homicidium, ſeu alia crimina, poteſt repulſari ac repelli: & ſic parùm obſtat talis reſponſio. Opin. 912. numero 3. 38

Teſtis

Teſtis interrogatus an ſit homicida, & reſpondendo quòd ſic, puniri non poteſt, & traditur exemplum in practica. ibi num. 4. ea.

Teſtis in 27. caſibus & interrogationibus non cogitur reſpondere, remiſſiuè. ibi nu. 6. 39

Teſtis ex officio iudicis paſſim interrogatur nũ ſit conſanguineus; & an ſit inimicus litigantis; & tenetur reſpondere. Nam inimicitia ſine culpa ac turpitudine ipſius teſtis contingere poteſt. ibi nu. 7. ea.

Teſtis his ex quibus nulla eius turpitudo reſultat, interrogatus, reſpondere tenetur. ibi nu. 8. ea.

3 Teſtis deponens in cauſa criminali ſiue ſit laicus, ſiue clericus; ſi ex eius depoſitione mors illata, ſeu ſequuta fuerit, etiam præmiſſa proteſtatione, efficitur irregularis. Opin. 917. nu. 1. 41

3 Teſtis citatus, & relatus nolens dictum ſuum deponere in termino ſibi præfixo, poteſt per iudicem ordinariũ cogi ad deponendum, non autem per arbitrum. Opin. 918. num. 1. 42

3 Teſtis deponens Sempronium poſſediſſe octo annis & plus: per hanc adiectionem & plus, non dicitur probare præſcriptionem decem annorum eſſe impletam. Opin. 919. nu. 1. 43

Teſtis unus deponens quem poſſediſſe per decem annos, et alter aſſerens poſſediſſe decem annis & plus, probant & ſunt conteſtes. ibi nu. 2. ea.

Teſtis vnus probans poſſeſſionem unius anni, & alter teſtis alterius anni, probant. ibi nu. 3. ea.

3 Teſtis productus ad probandum de continua poſſeſſione, deponens Titium poſſediſſe à decem annis citra, non probant poſſeſſionem longi temporis, nec præſcriptionem: quia non concludit, cùm una die poſſidere potuiſſet, & uerificata foret eius depoſitio. Opinione 920. num. 1. 43

3 Teſtis manifeſtè contrarius, ad concordiam reduci non poteſt. Opin. 921. n. 8. 44

3 Teſtis illud, quod depoſuit in iudicio, non poteſt in alterius præiudicium ac damnum retractare, etiam ſi mortis tempore aſſeueret falſum teſtimonium dixiſſe: quia ex eius dicto quæſitum eſt ius parti, quod contrario dicto ipſius teſtis tolli non poteſt. Opinione 924. numero 1. 47

3 Teſtis examinatus per notarium ſine iudicis præſentia, vbicunque commorabatur ipſe teſtis in partibus valdè remotis, vel erat in mortis articulo conſtitutus, probabit, & eius dictum efficax erit, ſaltem ad præſumptionem aliquam inducendam. Opinione 927. numero 19. 53

3 Teſtis Cardinalis, Doctor, & quilibet alius in dignitate conſtitutus, etiam ſi vellet accedere ad iudicem, eius teſtimonium proferendi gratia, non poteſt renuntiare priuilegio. l. ad egregias. ff. de iureiuran. Opin 928. num. 13. 55

3 Teſtis, quem proteſtatus ſum reprobaturum, non probat ſi poſtea deponat aliquid pro me, & ad mei fauorem: quia pars ipſa, quæ proteſtata eſt de reprobando teſtẽ, eo quòd nititur impugnare, non poteſt illius iuuari teſtimonio. Opi. 929. nu. 2. 56

Teſtis deponens pro proteſtante contra illum probat, non obſtante proteſtatione, vbicunque proteſtans renuntiaſſet huiuſmodi proteſtationi ante teſtium depoſitionem. ibi num. 4. 57

Teſtis deponens ad fauorem oppugnantis eius perſonam, probat pro eo, quando poſt teſtium depoſitionem pars ipſa oppugnans impugnaſſet teſtium perſonas. ibi numero 5. ea.

Teſtis deponens ad fauorem proteſtantis contra eius perſonam, probat, & talis proteſtatio ſibi non nocet, ſi proteſtetur ſimpliciter, ſed conditionaliter, uidelicet, quòd licitum ſibi ſit obycere, ſi bonum & utile ſibi uideatur. ibi nu. 7. ea.

3 Teſtis aſſeuerans cum iuramento ſe aliter depoſuiſſe, quàm à notario fuerit ſcriptum; notario potius quàm teſti creditur in cauſis ciuilibus, non autem in criminalibus, in quibus ex iurata depoſitione teſtis vacillat fides notarij. Opin. 930. nu. 1. 57

Teſtis ubicunque eſſet perſona multum notabilis, & aſſereret in cauſis ciuilibus ſe aliter depoſuiſſe, quàm notarius ſcripſerit, ſibi potius quàm notario credendum foret. ibi nu. 3. 58

3 Teſtis tenetur plenè deponere factum pro utraque parte, vt iudex non laboret ad ueritatem inquirendã; & talis teſtis non careat qualiquali boni uiri ſuſpitione. Opin. 931. num. 2. 59

Teſtis non deponens iuratus, eius dictum eſt nullius momenti, etiam quòd ille teſtis ſit religioſus & epiſcopus & Cardinalis. ibi nu. 4. ea.

Teſtis deponens non iuratus, etiam in cauſis ſummarys nil probat. ibi nu. 16. 60

3 Teſtis productus ſi reproducatur contra ipſum producentem in eadem cauſa, vel in alia inſtantia, non poteſt reprobari etiam ſi ſit infamis aut periurus. Opin. 934. nu. 1. & 2. & ampliatur nu. 3. & tripliciter remiſſiuè limitatur, nu. 4. 62. & 63

3 Teſtis reſpondens falſum in vno articulo, ſeu capitulo, redditur falſus quò ad alia capitula: & propter falſitatem vnius capituli vitiatur eius depoſitio in omnibus, ſi falſum dixit in committendo, ſecùs ſi in omittendo. Opin. 935. num. 1. 63

Teſtis in parte iurans falſum, redditur inhabilis ſemper ad deponendum pro ſe & alijs. ibi nu. 2. ea.

Teſtis deponens in parte falſum, non eſt idoneus teſtis. ibi num. 3. ea.

3 Teſtis falſum deponens, ſiuè tacens veritatem, vel aliquid recipiens à litigantibus ne ferat teſtimonium, punitur criminaliter aut ciuiliter, ſecundùm qualitatem facti. Opin. 937. nu. 1. 64

Teſtis falſum teſtimonium dicens in cauſis criminalibus, incurrit in Regno pœnam vltimi ſupplicij: et in ciuilibus falſum aſſerens, punitur pœna mutilationis manus & perpetui exilij. ibi nu. 2. ea.

Teſtis falſum teſtimonium deponens, tenetur non ſolùm in foro contentioſo de falſo, ſed etiam de omni damno ex illo teſtimonio contingente: In foro uerò conſcientiæ tenetur ſolummodò de falſo teſtimonio. ibi numero 3. ea.

Teſtis deponens falſum ſcienter, uel dolosè extra capitula, & extra cauſam, ſiue de eo, quod non noceret partibus, vel curijs in abſoluendo, vel condemnando, non tenetur pœnam falſi ordinariam iuris communis, ſiue impo-

impoſitam à ſtatuto, ſed alia mitiori arbitraria. ibi numero 4. ea.
3 Teſtis ſibi contrarius in eadem depoſitione, & in cauſa principali non extra negocium, reijcitur in totum tanquàm falſus. Opin. 939. nu. 2. 65
3 Teſtis vnicus de viſu facit ſemiplenam probationem, dummodò ſit omni exceptione maior: vndè neceſſariò debet articulari, & probari quòd ille teſtis ſit etiam omni exceptione maior; alias producens ſuccumberet. Opin. 941. num. 1. 66.
Teſtis unus de uiſu omni exceptione maior exiſtens, & reddens ſufficientē cauſam ſcientiæ ſui dicti, facit indicium non ſolùm ad inquirendum, ſed etiam ad torturam. ibi nu. 3. 67
Teſtis vnicus domeſticus, vel infamis infamia facti, ſeù ſubditus producentis, aut compatriota: vel perſonæ malæ conuerſationis, vel de facili litigantes, vel celeriter reſpondentes, non faciunt ſemiplenam probationem, nam non reputantur idonei, & integri teſtes. ibi numero 4. ea.
Teſtis vnicus niſi ſit integer, non ſufficit ad torturam inferendam in crimine læſæ maieſtatis vel ſimoniæ. ibi numero 5. ea.
Teſtis omni exceptione maior, ſeù idoneus is dicitur, qui aliqua ex parte, & cauſa repelli non poteſt. ibi numero 6. ea.
Teſtis quilibet præſumitur omni exceptione maior, & idoneus, niſi repellatur aliqua exceptione probata. ibi num. 7. ea.
Teſtis vnicus probat in ſeptuaginta ſeptem caſibus, remiſſiuè. ibi num. 8. ea.
Et Opin 901. num. 5. 30. lib. 3.
3 Teſtis vnicus non facit plenam probationem, ſed ſemiplenam, etiam quòd litigantium conſenſus accedat, qui rem omnem depoſitioni ipſius teſtis committat, ſecundùm communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit, vt ex conſenſu litigantium fieri poſſit, vt teſtimonio unius teſtis plena fides adhibeatur. Opin 942. nu. 1. 68
Teſtis, cuius dicto partes ſtare aſſenſerunt, poteſt deponere partibus ipſis non citatis ad videndum eius iuramentum. ibi num. 2. ea.
Teſtis, cuius dicto neceſſariò ſtandum eſt, poteſt deponere partibus abſentibus, & nō aliter citatis ad uidendum eum iurare. ibi nu. 3. ea.
Teſtis approbatus in dicto, & perſona per partes, non poſſunt poſtmodùm partes ipſæ eidem contrauenire. ibi numero 9. 69
3 Teſtis unus deponens de veritate, & fama, & alius de fama, concludenter probant. Opinione 943. numero 1. charta 69
3 Teſtis unus, & confeſſio facta abſente parte, faciunt plenam probationem, dummodò iſtæ duæ ſemiplenæ tendant ad unum finem. Opin. 945. numero 1. & 3. charta 70
Teſtis vnicus & fama, eo potiſſimum caſu, quo fama facit ſemiplenam probationem, plenè probant. ibi numero 2. ea.
Teſtis unus de ueritate, & duo de fama publica cum aliquo indicio legitimè probato, probant in criminalibus concludenter delictum ibi nu. 3. ea.
Teſtis unus de una confeſſione abſente parte, & alius de alia, non coniunguntur. ibi nu. 6. 71
Teſtis unus de vero mutuo deponens, & alius de confeſſo non iunguntur. ibi nu. 7. ea.
3 Teſtis unus de uera numeratione deponens, & alter de cōfeſſione extraiudiciali, non inducunt plenam probationem; & conſequenter mutuum non probatur, ubicunque unus teſtis deponit de vera numeratione, & alius teſtis de confeſſione. Opinione 946. numero 1. charta 71
3 Teſtis unus de ueritate & alius de confeſſione emanata præſente parte; ſeu duo teſtes de emanata confeſſione parte abſente, ſeù de fama publica, plenè probant ſimul iungendo. Opin. 947. n. 1. 71
Teſtis unus de vero numerali actu, & duo de confeſſione abſente parte, plenè probant. ibi nu. 2. ea.
3 Teſtis non poteſt tradere in ſcriptis dictum ſuum iudici. Opin. 949. num. 1. 72
3 Teſtis deponens de nocte ſe uidiſſe, & cognouiſſe Titium committentem maleficium, luna non lucente; indubitanter nec in ciuilibus, nec in criminalibus negocijs probat. Opin. 950. num. 1. 73
Teſtis deponens de viſu tempore nocturno, eſt ſuſpectus de falſo. ibi num. 3. 74
Teſtis deponens ſe vidiſſe Titium delinquentem de nocte, & non dicens quòd tunc erat luna, ſi per compotum dierum inueniatur non fuiſſe tunc lunam, nihil probat. ibi num. 4. ea.
Teſtis deponens cognouiſſe aliquem ad vocem tempore noctis, quia eius uox ſibi erat nota, facit indicium ad torturam. ibi num. 5. ea.
Teſtis cum iuramento deponens ſe uidiſſe aliquem committentem delictum de nocte, quia erat lumen lunæ vel ignis, facit fidem: dummodò contrarium non probetur. ibi num. 6. ea.
Teſtis deponēs vidiſſe aliquam de nocte, probat ſi ei erat tunc vicinus, vel ſi commorabatur cum ipſo, uel quia illa nox erat clara, vt tempore autumni, niſi probetur contrarium. ibi num. 7. ea.
Teſtis ſi deponit aliquid factum eſſe de nocte; uel de die, & interrogatus quid ſit nox, vel dies, & reſpondeat neſcire, non probat. ibi num. 22. 77
3 Teſtis non poteſt iurare per procuratorem, etiam habentem ſpeciale mandatum. Opin. 951. numero 1. char. 77
Sed teſtis iuramentum poteſt præſtari per procuratorem. ibi num. 2. ea.
3 Teſtis deponens extra articulos non probat, quia deponit non iuratus. Opin. 952. num. 1. 77
Teſtis deponendo quomodo intelligat articulos, nō dicitur deponere extra articulos; cùm hoc non ſit extra propoſitum. ibi num. 2. ea.
Teſtis deponens de aliquo certo modo pertinenti ad cauſam, ſi iurauerit deponere ſuper tota cauſa, non dicitur extra articulos deponere. ibi num. 5. 78
Teſtis deponēs falſum extra articulos, & extra cauſam, in cauſa ciuili, non poteſt puniri pœna falſi ordinaria à lege communi, ſeu municipali impoſita, ſed alia mitiori arbitraria. ibi num. 6. ea.

Teſtis

Teſtis non poteſt rectè probare ſuper articulis ineptis, nec articulorum defectum ſupplere. ibi nu. 7. ea.

Teſtis deponens ſuper eo, in quo vertitur ſuum commodum vel incommodum, non probat, etiam ſi deponens ipſe epiſcopus foret. Opin. 955. nu. 3. 82

Teſtis deponens in eo, quod ſibi eſt commodum non principaliter, ſed in conſequentiam, facit fidem. ibi numero 4. ea.

Teſtis probans contra tutorem, qui non confecit inuentarium, vel librum rationum, eſt idoneus in cauſa, in qua tractatur de eius commodo. ibi num. 5. ea.

Teſtis periurus nunquàm admittitur, niſi de eo admittendo ſpecialiter caueatur. Opin. 958. nu. 2. 83

Teſtis periurus nec poſt emendationem admittitur tam in ciuili, quàm in criminali ibi nu. 3. ea.

Teſtis in cauſa propria admittitur parte conſentiente. Opin. 959. nu. 15. 85

Teſtis eſſe non poteſt carceratus ſeu poſitus in carceribus publicis. Opin. 961. nu. 8. 88

Teſtis deponens, reſpondenſque contenta in proceſſu, aut in articulis ſeu in inquiſitione eſſe vera; uel quòd alter teſtis depoſuit eſſe uerum, non probat in criminalibus. Opin. 962. num. 1. 89

Teſtis dicens contenta in articulis, ſeu capitulis eſſe uera, probat. quod procedit niſi contraria conſuetudo eſſet in loco. ibi nu. 2. & 3. ea.

Teſtis deponens per dictionem, uel, circa, ſeu & plus, vel ultra, nihil probat, nec ei datur fides tanquàm de incerto deponenti. Opin. 963. nu. 1. 89

Teſtis dubiè ac ambiguè reſpondens, non probat, etiam in caſu dotis vel aliter fauorabili. ibi num. 2. ea.

Teſtis alternatiuè deponens, ſi depoſitio ſua tendat ad eundem effectum, probat ibi nu. 3. 90

Teſtis deponens aliquem percuſſiſſe Mæuium cum enſe cum puncta, & alterum per tallium & non per punctam, non probant delictum tanquàm ſingulares. ibi num. 5. ea.

Teſtis alternatiuè deponens, licèt regulariter non probet, tamen probaret, ubicunque qualibet pars alternatiuè concluderet, & fundaret intentionem producentis teſtes. ibi num. 6. ea.

Teſtis deponens per dictionem vel, circa, ſeu, & plus, vel ultra: licèt nihil probet, tamen probaret, ſi quis procuraret reſcindere venditionem tanquàm læſus ultra dimidiam iuſti pretij: quia ſi res erat ualoris mille, & vendita fuit pro quingentis, & teſtes deponant, quòd mille & ultra ſeu plus tempore uenditionis ualebat: erit equidem probatus exceſſus ultra dimidiam, quia ſufficeret exceſſus in uno numo. ibi nu. 7. ea.

Teſtis deponens per dictionem circa, ualeret eius depoſitio, ſi de modica inſtantia temporis intelligeretur, & ſic ſi in modico tempore dierum, uel ſaltem menſium dictum teſtis ita deponentis uerificari poſſet. ibi numero 8. ea.

Teſtis deponens de tempore per dictionem, circa, nunquã probat concludenter. ibi num. 9. ea.

Teſtis minor 20. annis non admittitur in criminalibus, niſi quantum ad præſumptionem faciendam. Opi. 964. numero 2. 90

Teſtis niſi ſit annorum 20. non admittitur in criminalibus. quod etiam habet locum in ciuilibus, dummodò cauſa ſit magna & ardua, ibi nu. 5. 91

Teſtis deponens de ſua credulitate, vel quòd ita ſibi videtur, non probat. Opin 965. nu. 1. 91

Teſtis deponens per uerbum, indicio meo, non probat. ibi numero 3. 92

Teſtis dicens ſe pro certo credere, non probat, etiam præſumptiuè, niſi adijciat bonam rationem credulitatis. ibi num. 4. ea.

Teſtis deponens per uerbum, ni fallor, probat, ſi redderet claram, bonamque cauſam ſcientiæ dicti ſui, aliàs ſecus. ibi nu 5. ea.

Teſtis de credulitate deponens, probat in factis antiquis. ibi num. 7. ea.

Teſtis vt probare de uiſu ualeat per quadraginta annos, neceſſe eſt, quòd habeat ad minus annos quadraginta quinque ibi num. 11. ea.

Teſtis deponens per uerbum credo, uidetur, & ſimilia, probat, quãdo res eſſet difficilis probationis. ibi numero 12. ea.

Teſtis tractans & deponens de ſe liberando ac exonerando non probat: & ſic recipiens pecuniam, ut illam Sempronio portaret, & poſtmodum teſtificaretur contra Sempronium pro dante ipſam pecuniam, utique non probaret, nec ſibi fides adhiberetur ſed remaneret obligatus. Opin. 967. nu. 1. 94

Teſtis unicus infamis infamia facti non facit indicium ad torturam. Opin. 969. nu. 2. 97

Teſtis qui non ſumpſit Eucharistiam, poteſt ab eccleſia arceri, non tamen dicitur excommunicatus, & propterea non repellitur à teſtimonio, licèt concludatur contrarium. Opin. 971. nu. 9. & 13. 99

Teſtis unus etiam præclaræ authoritatis, & dignitatis exiſtens, non probat regulariter. Opinione 974. numero 1. 100

Fallit in probando clericatu. ibi numero 2. 3. 4. & 5. ea. & 10.

Teſtis excommunicatus repellitur. Opinione 977. numero 1. 102

Teſtis poteſt eſſe excommunicatus, & ſocius criminis, in inquirenda hæreſi ibi nu. 2. ea.

Teſtis poteſt eſſe excommunicatus abſolutus ab excommunicatione. ibi nu. 3. ea.

Teſtis inimicus, vide in verbo Inimicitia, & in uerbo Inimicus.

Teſtis habens intereſſe poteſt examinari cum proteſtatione, quòd non vult in aliqua parte ſe iuuare dicto ſuo. Opin. 987. nu. 4. 112

Teſtis omni exceptione maior non eſt pauper. Opi. 988. numero 2. 112

Teſtis iurans die iuridica, & deponens die feriata, ualet eius depoſitio in Regno Neapolitano & toto mundo. Opin 992. nu. 1. 115

Teſtis depoſitio ad iuramenti diem refertur: & conſequenter in teſtibus deponentibus dies iuramenti attenditur: ideò iuratus in termino, poſt terminum examinari poteſt inſpecto initio iuramenti. ibi nu. 2. ea.

Teſtis unus cum fama, & confeſsione coniugum ſufficit ad plenè probandum matrimonium. Opinione 993. numero 7. 116

3 Teſtis eſſe poteſt nutrix ſuper ætate ſui alumni. Opin. 954 num. 4. 116.

3 Teſtis inhabilis, ſi omnium conſenſu tempore conditi teſtamenti habilis habebatur, valeret eius teſtimoniū, & teſtamentum etiam teneret; Et ſic infamis vel ſeruus reputatus liber tempore confectionis ipſius teſtamenti, foret idoneus teſtis. Opinione 993. numero 1. & 2. 118

Teſtis contrarietas, uide in uerbo Contrarietas.

3 Teſtis inhabilitas ſufficit de præſenti, vt in præteritum præſumatur: ideò articulus aduerſus teſtes teſtamentarios ad finem ſubuertendi teſtamentum, debet concludere ſimpliciter, quòd talis teſtis ſeruus ſit: nec opus eſt vt articuletur & probetur quòd tempore conditi teſtamenti ita habebatur & reputabatur. Opin. 886. num. 1. & 2. 10

3 Teſtis ſecundæ depoſitioni iuratæ licèt ſtandum ſit: tamen aliquid detrahendum foret de fide ipſius teſtis. Opin. 903. nu. 2. 31

Teſtis ſecundæ depoſitioni ex interuallo contrariæ primæ ſtandum eſſet, ſi in tormentis facta & ratificata foret: quia dictum in tormentis verius præſumitur. ibi numero 3. ea.

Teſtis primæ depoſitioni iuratæ eſt ſtandum, etiam ſi ſecundam cum tortura affirmauerit. ibi numero 5. ea.

Teſtis primæ depoſitioni iuratæ ſtandum eſt, non obſtante ſecunda depoſitione eiuſdem teſtis extraiudiciali cō traria primæ. ibi nu. 6. ea.

Teſtis primæ depoſitioni non iuratæ ſtatur, non obſtante ſecunda depoſitione iurata, ubicunque pro prima depoſitione, quamuis non iurata, concurrerent aliquæ coniecturæ & inditia. ibi nu. 7. 32

Teſtis examinatio. vide in verbo Examinatio.

1 Teſtis depoſitioni etiam non iuratæ ſtatur de conſenſu partium expreſſo, non autem tacito: quia partes poſſunt remittere iuſiurandum fretæ de integritate teſtis in cauſis dependentibus à mera voluntate partium; ſecus in alijs: ſicut quando ageretur de ualiditate matrimonij, de beneficio eccleſiaſtico, ſeu de alia re ſpirituali. Opin. 931 num. 18. 69

Teſtis depoſitio abſque iuramento licèt non ualeat: tamen declaratio depoſitionis ualeret. ibi nu. 19. ea.

3 Teſtis dictum non reprobatur propter falſitatem per eū commiſſam non tangentem negocium principale, imò probat: punitur tamen crimine ſtellionatus. Opi. 936. num. 1 & 2. 63

3 Teſtis unici depoſitio ſicut non ſufficit in criminalibus: ita in eiſdem cauſis criminalibus minimè ſufficeret probatio facta per eum teſtem cum fama. ſed non procederet, quando concurrerent alia coniecturæ: tunc enim etiam in criminalibus teſtis unicus cum fama probaret. Opin. 941. nu. 9. 67

3 Teſtis vnici dicto ſtandum eſſet ex conuentione partium, niſi de eius iniquitate appareret. Opinione 942. numero 8. 69

3 Teſtis depoſitio debet ſcribi per tabellionem. Opin. 949. numero 3. 72

3 Teſtis depoſitio facta per credulitatem nō probat, niſi ſit uncta aliqua præſumptione, ac ratione inferente ita credi debere: quia ratio depoſitionis teſtis regulat ipſam depoſitionem. Opin. 965. nu. 6. 92

1 Teſti unico nulla fides præſtatur. Opinione 439. numero 24. 403

3 Teſti non aliàs fides adhibetur, quàm ſi notarius dixerit, quòd talis teſtis iurauit manu tactis ſcripturis: quia tactus ſcripturarum eſt ſolennitas extrinſeca, quæ nō præſumitur niſi appareat. Opinione 891. numero 8. 17

3 Teſti neſcienti plenè factum non adhibetur fides. Opin. 931. num. 3. 59

Teſti nobili mortuo, & examinato eo viuente ſine iuramento, & ſine partis citatione, adhibetur fides. ibi numero 5. ea.

3 Teſti unico licèt ex conuentione partium plena fides adhibeatur; tamen procedit hoc, quando conſenſus præſtaretur certæ perſonæ, & nominatim quò ad certum negocium, & non aliter, nec alio modo. Opin. 932. numero 7. 69

3 Teſti vario vel contrario deponenti in tortura creditur; ſecùs eſt in periuro. Opin. 958. nu. 4. 83

3 Teſti unico peſſimi eſt exempli credere; cùm ad unius teſtimonium nullus condemnari debeat. Opinione 969. numero 3. 97

3 Teſti in peccato mortali exiſtenti fides non adhibetur, ſeù de eius fide aliquid detrahitur, pænitentia non ſubſequuta. Opin. 971. nu. 2. 98

3 Teſtem non repellit à teſtificando quodlibet peccatum. Opin. 971. num. 7. 98

Teſtem non repellit à teſtimonio peccatum mortale ſaltem tranſitorium. ibi nu. 8 & 9. ea.

1 TESTES in actibus extraiudicialibus de neceſſitate adhiberi debent. Opin. 30. nu. 3. 22

Teſtes ſuper canonizatione alicuius Sancti examinandi, debent examinari ſecretò, & ſeparatim, cum ea diligentia, quæ ſolet in teſtibus adhiberi. ibi numero 29. 25

1 Teſtes examinati in iudicio ſummario non probant in iudicio ordinario. Opin. 32. nu. 2. 25

1 Teſtes poſſunt recipi abſque iuramento, & etiam diebus feriatis, quando agitur cum clauſula ſummariè &c. Opin. 96. nu. 5. 82

1 Teſtes quinque requiruntur ad probandum perſeuerantiam filij in prima uoluntate, & ſic in donatione cauſa mortis, facta abſque patris conſenſu, vt conſenſus patris ſuperueniens operetur effectum ſuum. Opin. 301. num. 29. 278

1 Teſtes ſingulares probant, quādo eorum depoſitiones coniungi poſſunt. Opin. 439. nu. 22. 402

Teſtes pueri ſunt idonei, vbicunque veritas aliter haberi non poteſt. ibi nu. 30. ea.

Teſtes deponentes ſuper negatiua, loco & tempore non coarctata, non probant. ibi nu. 33. 403. & Opin. 538. num. 10. 93. lib. 2.

Teſtes affirmantes præferuntur negantibus. ibi numero 34. 403

2 Teſtes ſuper negatiua non limitata loco & tempore deponentes, non probant. Opin. 538. nu. 10. 93

Teſtes deponentes ſuper negatiua, loco & tempore non coarctata, ſunt ſuſpecti de falſo, & eis nulla fides adhe-

adhibetur, etiam ſi obliuio temporis, & verborum difficilis recordatio intercederet. ibi nu. 11. ea.

2 Teſtes deponentes ſe nomine meo poſſediſſe non probant poſſeſſionem, niſi illud addant, me id ratum habuiſſe. Opin. 621. nu. 10. 150

Teſtes deponentes vidiſſe aliquem tenere, & poßidere, probant poſſeßionem. ibi nu. 13. ea.

3 Teſtes duo ſufficiunt ad ualiditatem teſtamenti coram Principe conditi. Opin. 881. nu. 1. 7

3 Teſtes duo interuenientes in inuentario debent coram iudice cognoſcere hæredem, & in eorum præſentia res etiam uidere. Opin. 887. nu. 2. 10

Teſtes tres bonæ opinionis, locupletes, & bona ſtabilia poſſidentes, interuenire debent in confectione inuentarij, qui loco abſentium creditorum adhibentur ultra alios duos teſtes adhibitos in inuentario ipſo pro teſtibus: qui tres teſtes debẽt cognoſcere hæredem coram iudice, et in præſentia eorum res videre, & deponere ipſum hæredem in conficiendo inuentarium, nullum dolum, vel fraudem commißiſſe. ibi nu. 3. ea.

Teſtes ijdem, & idem notarius non ſemper debent adhiberi ad inuentarium. ibi nu. 4. ea.

3 Teſtes duo omni exceptione maiores reprobant & ſubuertunt inſtrumentum, ſi inſtrumentum ipſum aliter non coadiuuaretur per teſtes in eo deſcriptos, vel per alios non inſtrumentarios. Opin. 888. nu. 1. 11

Teſtes ſi adiuuarent inſtrumentum, tot alij teſtes reprobatorij ſunt neceſſarij, quot ſunt comprobantes ipſum inſtrumentum. ibi num. 3. ea.

Teſtes inſtrumentarij reprobant, & ſubuertunt inſtrumentum, non ſolùm ſi dicerent aliter fuiſſe dictum, quàm ſit ſcriptum per notarium; ſed etiam ſi deponerent ſe non interfuiſſe inſtrumento: & iſti teſtes ita, & taliter deponentes non ſunt ſingulares. ibi n. 4. 12

Teſtes quando ſunt contrarij, nullus ipſorum poteſt puniri de falſo. ibi num. 6. ea.

3 Teſtes in ſcriptura priuata tres neceſſariò requiruntur, qui debent eſſe maſculi, & non fœminæ. Opinione 889. num. 1. 12

3 Teſtes tam in teſtamento in ſcriptis, quàm in nuncupatiuo ſine ſcriptis redacto rogari debent. Opinione 891. numero 1. 16

Nec in dubio præſumuntur rogati. ibi nu. 2. ea.

Teſtes in dubio præſumuntur rogati, ubicunque ipſi ſe ſubſcripſerunt in teſtamento: & ſic ex ipſa ſubſcriptione rogati præſumuntur. ibi nu. 4. 17

Teſtes ad ualiditatem teſtamenti ſufficit rogatos eſſe à notario, ſeu ab aliquo alio extraneo, non autem à teſtatore. ibi nu. 5. ea.

Teſtes habiti per reum pro legitimè citatis & repetitis: tamen ſi à principio non fuerint iuridicè recepti non ob hoc nullitas cenſetur remiſſa. ibi nu. 10. 18

3 Teſtes duo probant tenorem & ſolennitatem teſtamenti deperditi. Opin. 892. nu. 5. 18

3 Teſtes, & inſtrumenta in cauſis decidendis parem uim obtinent: benè tamen verum eſt, quòd probatio, quæ fit per teſtes, viua voce, videtur fortior, efficacior, & ualidior, quàm ea quæ fit per inſtrumẽta. Opinione 893. numero 1. & declaratur nu. 3. & 5. 19

3 Teſtes de maiori ſumma deponentes non probant de minori. Opin. 894. nu. 1. 20

Teſtes deponentes de eadem numeratione, probant de minori ſumma. ibi nu. 4. ea.

3 Teſtes in cauſis criminalibus debent vltro reddere cauſam, & rationem ſcientiæ, etiam non interrogati, aliàs non probant, nec faciunt indicium, quando deponunt ad offenſam; ſecùs quando ad defenſam. Opinione 895. numero 1. & 2. 20

3 Teſtes poſſunt regulariter produci uſque ad publicationem proceſſus, & non ultra. nam poſt dedicita teſtificata non poſſunt ulterius produci ſuper eiſdem capitulis. Opin. 896. nu. 1. 21

Teſtes in cauſa principali publicati non poſſunt amplius produci in cauſa appellationis, vrgente pari timore ſubornationis in cauſa appellationis, ſicut in cauſa principali. ibi num. 2. ea.

Teſtes produci poſſunt poſt teſtium publicationem inualidam, & non ritè, & rectè factam. ibi n. 4. ea.

Teſtes nulliter ſeù non ritè examinati ex facto iudicis, poſſunt iterum examinari, non obſtante publicatione eorum. ibi nu. 5. ea.

Teſtes quando non dicantur ritè examinati, atque recepti, uberiùs diſcurritur. ibi nu. 6. 21

Teſtes licèt poſt publicationem non debeant examinari, nec admitti: tamen ſi ſuper nouis articulis dependentibus à ueteribus producantur, debent admitti, & examinari. ibi nu. 7. 23

Teſtes licèt poſt atteſtationes publicatas non poßint ulterius produci ſuper eiſdem capitulis; tamẽ poterit pars volens ulterius producere nomina ipſorum teſtium dare iudicij, & ſe abſentare, & iudex poterit tunc illos examinare pro ueritate habenda. ibi nu. 8. ea.

Teſtes licèt recipi nequeant publicatis atteſtationibus ſuper eiſdem articulis: tamen ſi concurrat conſenſus partiũ recipi poſſunt, & ſimiliter teſtes non legitimè, poſſunt conſenſu partium validari. ibi n. 9. ea.

Teſtes nouiter reperti, qui tempore publicationis reperiebantur in partibus ualdè remotis, admitti debent poſt publicationem in cauſa ſuper nouis articulis, non autem ſuper articulis productis ante publicationem. ibi num. 10. ea.

Teſtes admittuntur poſt publicationem ſuper eiſdem articulis, & directò contrarijs in cauſa matrimoniali, etiam ſi ageretur de probando impedimento ad matrimonium impediendum, quod nondum conſumatum eſſet. ibi num. 11. ea.

Teſtes in cauſa criminali poſſunt recipi ad defenſam poſt publicationem uſque ad ſententiam. ibi nu. 12. 24

Teſtes poſſunt admitti poſt publicationem, ſi ſuperueniret iuſta cauſa mouens iudicem. ibi nu. 13. ea.

Teſtes poſſunt de nouo examinari poſt publicationem, deperditis atteſtationibus. ibi nu. 14. ea.

Teſtes ſuper circũſtantijs opportunis ad inſtantiam partis aduerſæ poſſunt examinari, etiam poſt publicationem. ibi num. 15. ea.

Teſtes in cauſa monachatus poſſunt examinari poſt publicatum in cauſa ipſa. ibi nu. 16. ea.

Teſtes an & quãdo produci, examinari, & repeti poſsint poſt dedicita teſtificata, & concluſam cauſam remißiuè. ibi num. 17. ea.

3 Teſtes in negocijs criminalibus ad defenſam ex parte rei accuſati ſeu inquiſiti poſt publicationem vſque ad ſententiam produci ac examinari poſſunt. ibi numero 8. ea.

Teſtes recepti poſt publicationem proceſſus nullam fidẽ faciunt. ibi num. 19. ea.

Teſtes poſt concluſum in cauſa examinari non poſſunt. ibi num. 20. ea.

Teſtes in Regno Neapolitano, & in Sacro Regio Concilio, ex officio conſiliarij poſt concluſum in cauſa, examinari nequeunt; etiam cum decreto quòd tales atteſtationes ponantur extra proceſſum. ibi nu. 21. ea.

Teſtes ad concomitantiam ſcripturarum publicarum productarum in proceſſu poſt concluſionem cauſæ examinari queunt poſt concluſionem ipſam pro ipſarum ſcripturarum corroboratione. ibi nu. 22. ea.

Teſtes poſt concluſum in cauſa ad concomitantiam publicarum ſcripturarum productarum in proceſſu ante concluſionem examinari poſſunt. ibi nu. 23. ea.

Teſtes examinati abſq; interrogatorijs, debent cũ interrogatorijs repeti expenſis petentis. ibi. bar. 22. verſ. Sed iſti. ea.

Quod declara prout ibi uer. Cæterùm ubicunque, verſ. Et hinc eſt. verſ. Vnde merito, & iſti. Et inde, & aduerte, & dũ de præſenti, & dum etiã. & uerſ. Poſſet etiã.

Quod amplia & declara, prout ibi verſ. Sed hæc omnia. verſ. Imò etiam. & uerſ. Et quamuis. ea.

3 Teſtes poſt omnes terminos, ſeu dilationes partibus præfixas, reijciendi ſunt à proceſſu cum expenſis: niſi iureiurando pars affirmaret ad ſe de nouo dictos teſtes perueniſſe. Opin. 897. nu. 1. 25

Teſtes iurati infra terminum datum, ſi poſt decurſum terminum deponunt ſe fuiſſe iuſta cauſa impeditos ad deponendum, admittũtur, & eorum depoſitio valet, quia retrotrahitur ad diem iuramenti: niſi terminus fuerit datus ad probandum & probatum habendum, ibi numero 2. ea.

Et circa hanc materiam traditur practica in Regno. ibi numero 3. ea.

3 Teſtes in his, quæ percipiuntur ſenſu corporeo, non autem iudicio intellectus, non debent ex ſe ſcientia cauſas dicere, niſi ſuper eis fuiſſent interrogati, quia non debent eſſe uerboſi. Opin. 898. nu. 1. 26

Teſtes deponentes ſuper ultimo articulo de publica uoce & fama, non probant publicam uocem ipſam & famam quò ad omnes articulos. ibi nu. 10. 27

Teſtes ut probent tẽpus immemorabile, oportet quòd deponant de fama publica in eodem articulo; nec ſufficit hoc deponere in ultimo articulo fama. ibi n. 11. ea.

Teſtes ſuper articulis de tempore immemorabili deponentes probant, ſi deponunt de auditu à maioribus ſuis, & de publica voce & fama. ibi nu. 15. 28

3 Teſtes duo ſufficiunt regulariter ad probandum. Opinione 901. num. 1. 29

3 Teſtes examinati in uno iudicio per uiam exceptionis, nõ faciunt fidem in alio iudicio, etiam inter diuerſas perſonas per viam actionis. Opin. 902. nu. 2. 30

3 Teſtes infames infamia facti licèt idonei ſint in teſtamento: tamen infames infamia iuris, in teſtamento ipſo teſtes eſſe nequeunt. Opin. 906. nu 2. 33

3 Teſtes ſingulares ſufficiunt ad probandum quid in genere, id eſt vſuram, famam, iuriſdictionem, hæreditatem, impudicitiam, hæreſim, poſſeſſionem, furorem, & infamiam & hiſce ſimilia. Opin. 908. nu. 1. 34

Teſtes ſingulares probant mulierem vixiſſe impudicè. ibi poſt uerſ. Et eandem. 35

Teſtes ſingulares probant minorem ſummam, ſi deponerent aliquid de maiori. ibi nu. 2. ea.

Teſtes ſingulares probant in quindecim caſibus, remiſſiuè. ibi num. 3. ea.

3 Teſtes ſingulares non faciunt fidem, & tantùm probant mille teſtes ſingulares quantum unus. Opin. 909. numero 1. 36

Teſtes ſingulares nedum non faciunt fidem, ſed etiam qui poſſunt eſſe ſingulares. ibi nu. 2. ea.

Teſtes ſingulares faciunt fidem quando tendunt ad eundem finem per diuerſa media ſibi ad inuicem patrocinantia: puta quia vnus teſtis deponit de ueritate, & alius de confeſſione. ibi nu. 3. ea.

Teſtes ſingulares tunc dicuntur, quando eorum dicta recipiunt ſeparationem ex diuerſitate factorũ. ibi n. 6 ea.

Teſtes ſingulares cognoſcuntur ex ſex; primò, quando variant in perſonis; ſecundò in re; tertio in tempore; quartò, in loco; quinto in cauſa, ſeù ratione; & ſextò in circunſtantijs. ibi num. 7. ea.

Teſtes ſingulares ſufficiunt ad probandum ſcientiam; unde nouus rector litem ſciens & recipiens penſionem, cenſetur ius ſibi competens ex illa lite remittere. ibi num. 8. ea.

3 Teſtes maliter recepti per iudicem, poſſunt & debent iterum examinari, etiam poſt publicationem, ſi hoc euenit culpa iudicis; ſecus ſi culpa partis. Opin. 911. numero 1. 37

3 Teſtes interrogari non poſſunt ſuper interrogationibus, per quas eorum turpitudo detegitur: nec ipſi reſpondere tenentur, etiam ſi crimen ſit publicum, & teſtes infamati appareant. Opin. 912. nu. 1. 38

Teſtes reſpondere tenentur poſitioni criminoſæ, ſeu continenti turpitudinem ſuam, ubicunque crimen notoriũ & manifeſtum foret, aliàs peccant celando veritatẽ. ibi num 2. ea.

Teſtes Curia Romana & Sacrum Palatium ſuper triplici interrogationum ſpecie conſueuit interrogare, remiſſiuè. ibi nu 9. 39

3 Teſtes vocati per iudices delegatos in Regno, & venire accedereq; recuſantes in termino eis ſtabilito ad deponendum, tam in cauſis ciuilibus, quàm criminalibus condemnari ſolent ad pœnam in citatione poſitam & comminatam. Opin. 918. nu. 2. 42

Teſtes cogi poſſunt per iudicem ſub pœna confiſcationis bonorum ad perhibendum teſtimonium. ibi poſt numer. 4. 43

Et in materia quomodò debeat fieri pœna condemnatio. ibi num. 5. ea.

3 Teſtes, ſi fieri poteſt, debent reduci ad concordiam, ne de periurio notentur. Opin 921. nu. 4. 44

Teſtes ubicunque ſunt concordes in dicto principali, poſſunt reduci ad concordiam in acceſſorio. ibi n. 5. ea.

Teſtes reducti ad concordiam non probant: & nemini credendum eſt in eo, in quo ſibi ipſis contrariantur:

ſed concordia ipſa tollit ſolummodò cauſam periurij & falſitatis. ibi nu. 6. ea.

Teſtes vtriuſque partis diſcordes non ſunt concordandi, ſed vnius partis tantùm. ibi nu. 7. ea.

Teſtes regulariter ad inſtantiam actoris ad æternam rei memoriam examinari non poſſunt ante litem conteſtatam. Opin. 922 nu. 1. 45

Teſtes recepti ad perpetuam rei memoriam nihil probant; & eorum depoſitiones publicari non poſſunt. ibi numero 2. ea.

Teſtes infirmi, ſenes, & abſfuturi, examinati ad perpetuam rei certitudinem; ſi tempore comparitionis partis aduerſæ, & litis conteſtandæ reuerterentur vel viuerent, vel reperirentur in loco iuriſdictionis, euaneſcerent eorum depoſitiones, & fumum facerent. ibi numero 3. ea.

Teſtes examinari poſſunt ad inſtantiam actoris ad æternam rei memoriam quando ſubeſt aliqua cauſa urgens & iuſta; vt quia teſtes ſint ſenes, valetudinarij, vel de proximò receſſuri: ita quòd veriſimiliter poſſit dubitari de eorum morte. ibi nu. 4. ea.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam ſemper examinantur ad inſtantiam rei ante litem conteſtatam: nec requiritur quòd teſtes tunc ſint valetudinarij, ſenes, & abſfuturi. ibi nu. 6. ea.

Teſtes ſenes, valetudinarij ſeu abſfuturi, in Regno ad æternam rei memoriam examinantur, & publicantur, tam ad inſtantiam actoris quàm rei. ibi nu. 7. ea.

Teſtes ante litem conteſtatam produci non poſſunt, & ſi producantur, eorum dicta non recipiuntur aliquo modo. Opin. 923 nu. 1. 46

Teſtes in quibus caſibus & quomodò examinari queant, lite non conteſtata in Curia Romana. ibi numero 2. ea.

Teſtes ad perpetuam rei memoriam, lite nondũ conteſtata, recipi poſſunt contra aliquem, qui citari non poſſet, ſed debet poſteà infra annum, vel conueniri, vel talis denunciatio fieri, aliàs huiuſmodi atteſtationes teſtium nihil valent. ibi numero 3. ea.

Teſtes repulſati non faciunt indicium ad torturam. Opin. 925. num. 7. 42

Teſtes ſuper inhabilitate ex homicidio proueniente, in alio iudicio, & inter diuerſas perſonas examinati, faciunt fidem in quocunque iudicio. ibi nu. 10. ea.

Teſtes non reiecti & repulſati in prima inſtantia, non poſſunt, de iure ciuili, repulſari in ſecunda inſtantia appellationis; ſecùs de iure canonico. Opinione 926. numero 5. 50

Teſtes examinati, non conſtito de commiſſione examinis, nec de iuramento teſtium, etiam per ipſummet notarium, dicuntur nulliter examinati. Opinione 927. numero 18. 53

Teſtes citati ad deponendum in cauſis criminalibus, etiã quòd egregij & in dignitate conſtituti reperiantur, compelluntur venire ad præſentiam iudicis, & non tenetur iudex aliter ad eos examinandos remittere in ſuis domibus. Opin. 928 nu. 9. 55

Teſtes citati ad deponendum in cauſis ciuilibus, ſi Doctores, milites, ſeù in dignitate conſtituti extent, non poſſunt cogi uenire ad iudicem ad teſtificãdum, ſed ad eos debet mitti iuſiurandum in eorum domibus pro teſtimonio ferendo de neceſsitate, non autem de honeſtate, & gratia. ibi nu. 10 & 12. ea.

Teſtes impediti & ualetudinarij debent examinari per notarium in eorum domibus: Illuſtres verò teſtes debent examinari per iudicem in ſuis domibus, ſi in loco commorentur; ſi autem extra locum, cum bono interprete in Curia Romana. ibi nu. 11. ea.

Teſtes qui compelli non poſſunt ad deponendum, ſi ſponte deponunt, probant. ibi nu. 18. 56

Teſtes qui compelli non poſſunt ad deponendum, ſi ſponte & non compulſi deponant, debet hoc ſcribi in actis; aliàs præſumuntur inuiti deponere. ibi nu. 19. ea.

Teſtes priuilegiati, qui nõ admittuntur ad teſtimonium, examinantur, & admittuntur vbi veritas aliter haberi non poſſit. ibi num. 20. ea.

Teſtes priuilegiati, qui non admittuntur ad teſtimonium, ubi ueritas aliter colligi non poteſt: tunc aſſerenti hoc, quòd ueritas aliter haberi non poſsit, incumbit onus probandi. ibi num. 21. ea.

Teſtes cum iuramento tenentur exhibere eorum teſtimonium, & conſequenter iurare debent pro utraque parte dicere ueritatem. Opin. 931. num. 1. 58

Teſtes examinati parte non citata ad uidẽdum eos iurare, non faciunt indicium. ibi nu. 7. 59

Teſtes examinati parte non citata non probant aſſaſſinium ad effectum priuationis beneficiorum. ibi numero 8. ea.

Teſtes nulliter examinati nec fumum quidem faciunt. ibi numero 9. ea.

Teſtes examinati in iudicio, principali ſponte comparente in eo ad uidendum illos iurare, & procuratore aliàs conſtituto non contradicente, probant ibi nu. 11. ea.

Teſtes quòd ſint examinati in loco deputato, non præſumitur. ibi num. 13. ea.

Teſtes non iurati deponentes, licèt poſteà iurent, non probant, nec eorum teſtimonium valet ſeu fidem facit, etiam in ſummarijs iudicijs. ibi nu 15. 60

Teſtes remiſſoriæ, qui iurarunt ſuper eo, quo fuerint examinati dicere veritatem pro utraque parte, non tenentur iterum iurare citata parte, ſed ſufficit primum iuramentum. ibi nu. 23. ea.

Teſtes non publicati non probant in alio iudicio, etiam inter eaſdem perſonas. Opin. 932. nu. 1. 61

Teſtes non publicati nullam fidem faciunt. ibi nu. 4. ea.

Teſtes nõ publicati non probant, etiam ſemiplenè. ibi numero 5. ea.

Teſtes non publicati à iudice ordinario coram quo fuerũt examinati, ſed ab alio iudice extraneo, & ſic non ſucceſſore cauſæ appellationis, non probant: uerùm neceſſe eſt vt iterum examinentur, niſi mortui appareant. ibi num. 6. ea.

Teſtes examinati in prima inſtantia & non publicati, poſſunt publicari in ſecunda inſtantia appellationis, quæ loco inſtantiæ principalis ſubrogatur, & tunc ipſi teſtes fidem faciunt. ibi nu. 8. ea.

Teſtes in omnibus illis cauſis, in quibus examinari poſſunt abſque litis conteſtatione, probant non publicati inter eaſdem perſonas, tam in eadem inſtantia quàm etiam in diuerſa. ibi nu. 10. ea.

Teſtes

Teſtes examinati ante litis conteſtationem ad æternam rei memoriam, non aliter facta publicatione, probant. ibi num. 12. 63

Teſtes in inſtrumentis ſeu contractibus publicis neceſſariò de iure communi non tenentur ſe ſubſcribere ſubſcriptione propriæ manus, ſed ſufficit, quòd notarius ſcribat nomina teſtium in ipſo inſtrumento. Opi. 940. numero 1. 65

Teſtes duo eiuſdem generis faciunt plenam probationem & fidem iudici, ſi eſſent conteſtes in omnibus prædicamentis traditis in Opin. 945. nu. 3. 71

Teſtes ſingulares, cùm tendant ad diuerſa, non autem ad idem probandum, non coniunguntur. ibi nu. 5. ea.

Teſtes in una cauſa publicati non poſſunt amplius produci in cauſa appellationis, vrgente pari timore ſubornationis in cauſa appellationis, ſicut & in cauſa principali, quamuis diuerſa ſit inſtantia, & eſt communis ſententia Canoniſtarum: licèt Legiſtæ ſentiant communiter contrarium, quòd teſtes recipi poſſint in cauſa appellationis, etiam publicatis teſtibus in cauſa principali, ſuper eiſdem articulis, ſeu directò contrarijs. Opin. 948. nu. 1. 72

Teſtes in aliqua domo commorantes, & deponentes uidiſſe nocturno tempore aliquem eam ingredientem per feneſtram, vel ianuam ad lumen lunæ luſtrans in ipſo loco, nil probant, cùm rem impoſſibilem deponant. Opin. 950. nu. 8. 74

Teſtes de collegio & vniuerſitate ſeculari non probant pro ea, etiam in cauſis onerum. Opinione 953. numero 1. & 2. 78

Teſtes vniuerſitatis non ſunt idonei pro ea, quando omnes de ipſa vniuerſitate agerent, vel ſyndicum conſtituerent, vel deponerent, ex quo ſunt teſtes in facto proprio. ibi num. 3. ea.

Teſtes de vniuerſitate probant, & admittuntur pro ea in cauſis ciuilibus & criminalibus, quando tractaretur de probando actum factum in ipſa vniuerſitate, vel in congregatione. ibi nu. 4. 72

Teſtes de uniuerſitate deponentes ad eius fauorem ſuper iure paſcendi, lignandi, & ſimilium, non repelluntur à teſtimonio, quando non ſentiunt commodum in particulari, ſed ſolummodò in communi. ibi numero 13. ea.

Teſtes inhabiles, conſenſu partium poſſunt validari. Opi. 959. num. 14. 85

Teſtes domeſtici præferuntur alijs in probatione facti domeſtici. Opin 960. nu. 8. 86

Teſtes nauis admittuntur ad probandum geſta in naue. ibi num. 9. ea.

Teſtes non idonei probant innocentiam rei accuſati. ibi numero 10. ea.

Quod limitatur. ibi in uerſ. Quodq́. procedit. ea.

Teſtes maiores quadraginta quatuor annis requiruntur ad probandum centenariam, ſeu immemorialem; qui dicant uidiſſe tempore ſuo annis quadraginta, & audiuiſſe pro reſiduo temporis à maioribus, qui audiuerint ab alijs maioribus. Opin. 965. nu. 10. 92

Teſtes non poſſunt examinari parte non citata ad uidendum eos iurare, maximè in criminalibus, aliàs non probant. Opin. 966. nu. 1. 93

Teſtes fiſci recepti ad inquiſitionem alicuius delinquentis, ſunt neceſſariò repetẽdi, ac examinandi facta litis conteſtatione, & dato termino ad probandum in cauſa, & citata parte ad uidendum iurare ipſos teſtes, aliàs non probant. ibi nu. 3. ea.

Teſtes recipi poſſunt parte non citata, vbi ſtatutum, vel lex non exigit plenam probationem. ibi numero 8. charta 94

Teſtes omni exceptione maiores requirũtur in codicillis: & ſic ſi in ipſis codicillis adhiberẽtur infra numerũ quinq; teſtiũ aliqui teſtes affines, & cõſanguinei hæredis inſtituti, nõ admitterẽtur vt ſuſpecti ad probandũ ipſum codicillum. Opi. 968. nu. 4. 95

Teſtes in codicillis, ipſos probant, licèt non fuerint in conſpectu codicillantis, dummodò probè intellexerint quid agebatur, licèt fuerit aliquod intermedium, ita quòd codicillantem non uidebant. ibi nu 9. 96

Teſtes eſſe poſſunt mulieres in cauſis matrimonij: & ſic duæ ipſarum mulierum tantùm probant matrimoniũ. ibi num. 11. ea.

Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores, ubi agitur de dirimendo matrimonio. ibi nu. 12. ea.

Teſtes requiruntur omni exceptione maiores etiam in celebratione matrimonij. ibi nu. 13. ea.

Teſtes debent eſſe omni exceptione maiores, & de neceſſitate concludere in probatione matrimonij clandeſtini. ibi num. 14. ea.

Teſtes licèt idonei ſint in cauſa matrimoniali, non ſufficiunt, ſed debent eſſe omni exceptione maiores. ibi numero 15. ea.

Teſtes quando requiruntur omni exceptione maiores, illa qualitas debet articulari & probari. ibi numero 16. ea.

Teſtes non confeſſi, nec communicati, non probant. Opin. 971. num. 13. 99

Teſtes deponẽtes Titium poſſed iſſe decem annis, nullamq; mentionem facientes determinatam de quibus, non probant præſcriptionem, niſi deponant de eodemmet tempore, & iiſdemmet annis. Opinione 972. numero 1. 99

Teſtes eſſe non poſſunt membris mutilati ſeu corpore uitiati, & teſtificari in criminalibus negocijs contra clericos, ſi patiantur vitium impediens clericatum. Opi. 973. num. 1. 100

Teſtes deponentes, Titium uiolenter cognouiſſe mulierem, probant: & ex tali depoſitione, & atteſtatione poſſet damnari & puniri ipſe Titius: quia dictio uiolenter, magis actiuè, quàm paſſiuè accipi poteſt. Opi. 979. num. 1. 105

Teſtes de auditu deponentes in contractibus uel quaſi: licèt cortina vel paries ſit in medio inter ipſos contrahẽtes & teſtes, ſufficienter probant. Opinio. 990. numero 1. 113

Teſtes de auditu in contractibus uel quaſi deponentes, qui inter cortina uel paries extet in medio inter ipſos contrahentes, probant, ſi notas haberent contrahentium uoces, & non deponerent de viſu, ſed de auditu tantùm. ibi num. 2. 114

Teſtes teſtamentarij debent de neceſſitate uidere teſtatorem, aliàs non probant, etiam ſi cortina

aſſi t in medio inter teſtatorem & teſtes, & eis nota eſſet uox teſtatoris. ibi num. 3. ea.

3 Teſtes omni exceptione maiores, & magis idonei non re quiruntur in probando matrimonio. Opinione 993. nu mero 4. 116

Teſtes duo uel tres ſimul cum parocho interuenire debent tempore celebrationis matrimonij. ibi nu. 5. ea.

Teſtes de publica voce & fama probant in cauſa matrimoniali, accedentibus quibuſdam adminiculis. ibi numero 6. ea.

3 Teſtes duo ſufficiunt ad condemnationem cuiuſcunque delinquentis in cauſa criminali. Opinione 996. numero 1. 117

Teſtes duo ſufficiunt ad condemnandum Papam & Imperatorem. ibi nu. 2. ea. & Opinione 915. numero 2. 40

Teſtes duo ſufficiunt etiam ad condemnandum aliquem in cauſa hæreſis. ibi nu. 3. ea. 117

3 Teſtes duo plenè probant ſolutionem canonis emphyteotici. Opin. 997. nu. 2. 118

3 Teſtes ruſtici, in materia confinium, benè probant. Opi. 1018. nu. 30. 1.4

1 Teſtium examinationi in omnibus cauſis arduis, vt res ſine ſuſpitione procedat, aliqui teſtes fide digni adhiberi debent. Opin. 30. nu. 19. 24

Teſtium examinatio fieri debet ſecretò, & non in præſentia partium. ibi nu. 30. 25

1 Teſtium inhabilium admiſſio non vitiat proceſſum, ſeu ſententiam, ubicunque illa per habilium dicta poſſet ſuſtineri. Opin. 120. nu. 7. 109

2 Teſtium audientia in ciuilibus, licèt ultra dietam committi nequeat: tamen hoc non procedit ſi quis modicum ultra trahatur. Opin. 765. nu. 5. 251

3 Teſtium probatio eſt naturalis, congruitque iuri diuino, ſecundùm quod, in ore duorum vel trium ſtat omne uerbum. Sed probatio inſtrumenti, ſeu qua fit per inſtrumenta, eſt de iure poſitiuo. Opin. 893. numero 2. 19

2 Teſtium examen ad perpetuam rei memoriam, in termi nis, c. ſignificauit, de teſtib. ſi dicta illorum fuerint publicata per producentem excludit illum ab ulteriori examine ſuper eiſdem articulis ob ſubornationis timo rem. Opin. 896. num. 3. 21

1 Teſtium dicta & atteſtationes non extenſa per notariũ; videlicet ſi tabellio examinat primum teſtem extenſè vel per extenſum, & deinde ſcribat, ſecundùm teſtem ita depoſuiſſe in omnibus & per omnia, & ita in alijs, valent & ſuſtinentur. Opin. 907. nu. 1. 34

Quod declaratur. ibi nu. 2. ea.

Teſtium falſitas, uide in verbo Falſitas.

Teſtium examen, vide in uerbo Examen.

Teſtium repulſo, vide in uerbo Repulſa.

Teſtium publicatio, vide in uerbo Publicatio.

3 Teſtium ſenum, ualetudinariorum, & abſfuturorum longa abſentia receptio, lite non conteſtata, arbitrio iudicis relinquitur. Opin. 922. nu. 5. 45

3 Teſtium crimina & defectus proponens in iudicio, ad finem illos probandi, & non probans, conueniri poteſt actione iniuriarum; ſecùs ſi obiectus prædictos probaret. Opin. 925. nu. 2. 48

Teſtium crimina, defectus, & infamiam opponens in Regno, & non probans ſaltem ſemiplenè, uel per famam publicã, punitur & condemnatur pœna duorum aureorum. ibi numero 3. ea.

Teſtium crimina obijciens in termino conceſſo ad repulſam, & non probans, in Regno tenetur ſoluere pœnam decem aucatorum: ſed ſi cum infamiam propoſita extent capita repulſæ, vel ipſo termino vſus non ſit obijciens, tenetur tunc ſoluere duos aureos. ibi numero 6. 49

3 Teſtium examen nullum ex defectu citationis partis ad uidendum illos iurare, ſanatur, ſi cum interrogatorijs datis ab ipſa parte non citata examinati extent. Opin. 931. num. 6. 59

Teſtium examen non ualet, ubicunque non extiterit citatus procurator, cum quo apparebat lis conteſtata, ad videndum iurare teſtes, ſed ſolummodò principalis conſtituens. Quod non ſortitur locum, quando dominus compareat, conſentiat, & videat iurare teſtes citatos ad deponendum. ibi nu. 10. ea.

Teſtium numerus non ſupplet defectum aliorum teſtium deponentium ſine iuramento. ibi numero 17. charta 60

Teſtium dicta quamuis iurata non appareant, tamen ſi antiqua ſint, ualent & tenent. ibi nu. 12. ea.

3 Teſtium examen factum abſque legitima citatione, ad uidendum eos iurare, tanquàm nullum ſuſtineri non poteſt. Opin. 966. nu. 2. 93

2 Teſtibus affirmantibus puellam eſſe corruptam, eo quia viderunt eam iacere in lecto cum iuuene, magis credi tur, quàm alijs teſtibus negantibus. Opinione 491. numero 6. 30

2 Teſtibus de ſana mente teſtatoris deponentibus adhibetur maior fides, quàm cæteris teſtibus contrarium aſſeuerantibus: quia deponunt ſecundùm iuris diſpoſitionem. Opin. 544. num. 9. 100

2 Teſtibus duobus de metu deponentibus magis creditur, quàm centum deponentibus de ſpontanea voluntate. Opin. 914. num. 1. 39

Teſtibus duobus affirmatiuè deponentibus magis creditur, quàm decem negatiuam deponentibus: quia deponens ſuper affirmatiua, poteſt reddere cauſam magis credibilem: & negatiua non ita ſe offert ſenſui ſicut affirmatiua. ibi nu. 2. ea.

3 Teſtibus vniuerſitatis an & quibus caſibus plenè creda tur, & probent pro ea ad ſuum commodum; recenſentur plures opiniones, & de ueritate earum plenè diſcurritur. Opi. 916. num. 1. 40

3 Teſtibus productis per aduerſarium, litigator non confitiens, eos generaliter reprobando, poteſt poſtea eis uti. Opi. 929. num. 1. 56

3 Teſtibus, citatus ad uidendum eos iurare, in eius abſentia videtur dare licentiam iurandi ſi non comparet: & ideò pars ipſa citata ad uidendum iurare teſtes, ſemper comparere debet, & adeſſe tempore delationis iuramenti, & recognoſcere teſtes; illos admonere, vt deponere debeant ueritatem, & habere Deum ante oculos: quia ex hac diligentia uarij exitus felices continge re conſueuere ad diffinitionem cauſarum. Opin. 931. numero 12. 59

Teſtes

1 Teſtes ſibi inimicos capitales allegans, contra quem producti ſunt, offerendo in promptu verificare, audiendus eſt, & ſuperſedendum erit interim in tortura. Opin. 926. num. 3. 50

1 Teſtibus mediantibus vel inſtrumentis uolens probare incontinenti, poſt terminum prolapſum ad probandum admittitur. Opin. 897. nu. 4. 26

1 TESTIFICATIO non poteſt fieri hoc modo, videlicet, teſtifico prout in hac ſcriptura ſigillata ſigillo meo; dummodò non legat ſcripturam iudici, & ipſe velit dictum teſtificantem uidere, & audire loqui. Opin. 939. num. 5. 73

Teſtificatio ſeu depoſitio facta per ſcripturam non probat, ſed facit præſumptionem. ibi num. 6. ea.

Teſtificatio vel depoſitio facta per ſcripturam à patre ac matre de ætate filij plus probat, quàm ea, quæ fit viua uoce. ibi num. 7. ea.

1 TESTIFICARI non coguntur attinentes vſque ad ſeptimum gradum tam in ciuilibus, quàm in criminalibus cauſis. Opin. 928. num. 17. 56

1 Teſtificari, & teſtari ſunt conuertibilia. Opin. 975. numero 3. 101

2 THESAVRI iniuſti nihil proſunt. Opin. 667. num. 8. 178

1 TIMENS ſententiam contra ſe proferendam in fauorem filijfamiliàs, qui egit in iudicio ſine conſenſu patris, poteſt allegare in fine cauſæ nullitatem iudicij tanquàm agitati cum filiofamiliàs, & tunc filius ex huiuſmodi nullitate ſuccumberet in cauſa. Opi. 303. num. 28. 282

1 TITVLVS verus requiritur in vſucapione, & putatiuus uel fictus cauſatus iuris errore non ſufficit. Opin. 83. num. 3. 73

Titulus putatiuus non ſufficit ad vſucapionem fructuum. ibi num. 4. ea.

Titulus iurispatronatus. vide in uerbo Iuriſpatronatus.

2 Titulus probatur per inſtrumentum. Opin. 621. num. 2. char. 149

2 Titulus ubicunque non apparet, ſeu reperitur, inſtrumentum probari poteſt per teſtes deponentes ſe interfuiſſe contractui. ibi num. 3. ea.

Titulus non probatur per inſtrumentum, in quo conceſſũ ſit alicui omne ius, quod habet concedens, niſi probetur de iure concedentis. ibi num. 4. ea.

2 Tituli allegatio non eſſet neceſſaria in præſcriptione tanti temporis, cuius initij memoria non eſſet in contrariũ. Opin. 633. num. 1. 156

2 Titulum ſeruitutis diſcontinuæ allegans, & probans de uſu, uel quaſi poſſeſſione ſeruitutis decem annorum inter præſentes, & uiginti inter abſentes, ſciente & patiente aduerſario: præſumitur tunc titulus allegatus, etiam ſi non probetur; & ſeruitus ipſa præſcribitur ex circulo, & ſpatio prædicto. Opin. 627. numero 2. 153

TONSVRA, vide in uerbo Prima tonſura. & in uerbo Clericatus.

1 TORTVRA clerici, ubicũque de iure inferri poteſt, non debet ita eſſe ſæua, ſicut laicorum. Opin. 110. num. 3. 101

1 Tortura non infertur in crimine læſæ maieſtatis, non præcedentibus legitimis indicijs. Opin. 140. numero 5. char. 127

2 Tortura incipi deberet ab habente turpe nomen, quando inter torquendos pro uno, & eodem met crimine reperiretur qui eſſet huiuſmodi nominis. Opin. 540. numero 9. 96

3 Tortura ſine nouis indicijs repeti non poteſt. Opin. 1000. num. 1. 119

Tortura repeti poteſt, quando indicia eſſent multum urgentia. ibi num. 5. ea.

Tortura inferri non poteſt ex indicio remoto à facto. ibi num. 6. 120

3 Torturæ repetitio eſt arbitraria: cauere tamen debent iudices ab ea ſicut ab igne ſine nouis indicijs. Opin. 1000. num. 2. & 3. 119

1 Torturam inferens non præcedentibus indicijs ſufficientibus peccat mortaliter. Opin. 140. num. 3. 127

3 TORTVS ſua cauſa non eſt de alijs interrogandus, niſi in caſibus ſequentibus; ideſt contra rebellem, hæreticum, latrones inſignes, falſos monetarios, contra maleficos, & contra reos criminis ſimoniæ. Opi. 961. num. 4. 88

Tortus ſimpliciter in alios ut in ſocios & non in ſe, ſtatur eius dicto cũ alijs indicijs. ſed ſi torqueretur in ſe & in alios, & confiteretur de ſe & alijs, non ſtaretur utique eius dicto de alijs, & contra alios. ibi num. 6. ea.

3 Tortus ſemel, & acriter tortus, torqueri iterum non poteſt, ſecùs ſi leuiter. Opin. 1000. nu 4. 119

1 TORQVENS ſine legitimis indicijs tenetur læſo torto de iniuria, & de damno & pœna capitis, & mortis quoque. ſed in Regno torquens aliquem indebitè, venit puniendus pœna carceris biennalis, & publicationis tertiæ partis bonorum. Opin. 140. numero 4. 127

1 TRANSACTIO eſt contractus innominatus. Opin. 164. num. 4. char. 143. & Opin. 1003. nu. 1. char. 121. lib. 3.

2 Tranſactio in ludo facta non ualet. Opin. 471. num. 1. char. 24

2 Tranſactio etiam iurata reſcinditur ratione enormiſſimæ læſionis: quia iuramentum non tollit remedium. l. 2. C. de reſcind. vend. Opin. 532. numero 2. char. 82

Tranſactio non iurata non poteſt reſcindi prætextu læſionis ultra dimidiam iuſti pretij. ibi num. 3. ea.

3 Tranſactio reſcinditur ex remedio l. 2. C. de reſcin. uend. ſecundùm unam communem opinionem: licèt contraria ſententia magis communis ſit, quòd non reſcindatur ipſa tranſactio. Opin. 1001. num. 1. & 2. 120

3 Tranſactio uel renunciatio ſuper alimentis futuris debitis ex teſtamento vel iure neceſſario, inconſulto prætore, & abſque decreto tanquam prohibita non ualet. Opin. 1002. num. 2. 121

Tranſactio ſeu renunciatio iurata ſuper alimentis futuris ualet & tenet, etiam facta inconſulto prætore, & ſine decreto. ibi num. 2. ea.

Tranſactio facta cum iuramento ſuper alimentis futuris non tenet, ſi tranſigens prius iurauerat non tranſigere ſuper alimentis. ibi num. 3. ea.

3 Tranſactio nõ eſt contractus lucratiuus, ſed ultro citroq; obliga-

obligatorius. Opin. 1003. num. 2. 121

Tranſactio dicitur contractus ſemilucratiuus, ſed non donatio. ibi num. 3. ea.

Tranſactio quando celebratur, cautius eſt dicatur dimittens vel relaxans, quàm dicatur dans, ſeu tradens: quia tradens tenetur de euictione, non autem dimittēs vel relaxans. ibi num. 5. 122

3 Tranſactio non reſcinditur ex enormi læſione, ſecundùm unam communem opinionem: licèt altera opinio ſimiliter communis appareat. Opin. 1047. numero 12. char. 157

3 Tranſactionis propriè contractus dicitur, etiam quòd partes in tranſactione utantur verbo conuentionis & concordiæ. Opin. 1003. num. 6. 122

3 Tranſactionem lex prohibens ſuper alimentis futuris, an videatur prohibere pactum gratuitum. Opin. 1002. num. 4. 121

3 Tranſactionem reſcindere procurans in iudicio, tenetur ante omnia reſtituere accepta, aliàs non auditur. Opi. 1003. num. 4. 121

1 TREBELLIANICA poteſt in codicillis prohiberi. Opin. 355. num. 5. 329

3 Trebellianica per teſtatorem prohiberi poteſt, & hæreditas tunc peruenit ad fideicommiſſarium abſque detractione ipſius Trebellianicæ. Opin. 1004. numero 1. char. 122

3 Trebellianica non poteſt prohiberi à patre filijs primi gradus etiam expreſſè, ſecundùm vnam communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat, quòd Trebellianica prohiberi poſſit in filys ipſis primi gradus. Opin. 1005. num. 1. & 2. char. 122. & 123

1 TREVGA ſeu pax ob incertitudinem rupta dici non debet, vbi non apparet quis fuerit aggreſſor. Opi. 84. num. 4. 73

2 Treuga ex noua cauſa ſuperueniente dicitur rupta, ſecundùm communem opinionem: licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat, videlicet, quòd treuga ex noua cauſa rupta nō dicatur, ſicut nec pax. Opin. 566. num. 7. 116

2 Treuga, vel pax fracta & rupta ab una parte, terminis ſic ſtantibus, non poteſt rumpi ab altera parte ſine pœna, & incurſione illius, ſecundùm unam opinionem: licèt altera ſententia contraria communis ſit, & obſeruanda. Opin. 567. num. 1. 117

2 Treugam rumpens offendendo aliquem de comprehenſis in ipſa, treuga ipſa durante, punitur in pœnam amiſſionis manus: offendens autem ſub pace punitur ultimo ſupplicio. Opin. 567. num. 2. 117

2 TVLLIVS Duronius laudatur. Opin. 854. numero 10. 320

1 TVTOR ſeu minor an poſſit donare magiſtro pupuli, vel alteri, iuſta cauſa ſuadente pro remuneratione. Opin. 222. num. 3. 226

2 Tutor & curator poſſunt facere pacē de iniuria uel morte patris pupilli, etiam ſi mors notoria foret; Imò mulier tutrix ſine conſenſu propinquorum poteſt quoque pacem facere pro pupillo. Opin. 564. numero 1. char. 114

Tutor vel pupillus cum eius authoritate an ualeat facere pacem cum pœnæ adiectione in inſtrumento pacis. ibi num. 7. 115

3 Tutor, curator, uel procurator promittens nomine proprio tantùm, & vltra nomen officij, obligatur, & perpetuò tenetur ex huiuſmodi obligatione. Opin. 648. num. 2. 168

3 Tutor non poteſt paciſci, vt ſtari debeat dicto unius teſtis in cauſa ſui pupilli. Opin. 942. num. 5. 69

3 Tutor uel curator releuari & liberari poteſt per teſtatorem in ſuo teſtamento ab onere reddendæ rationis tutelariæ adminiſtrationis. Opin. 1006. numero 1. char. 123

3 Tutor in contractibus, in quibus ipſe ſolus obligatur, poteſt author eſſe ſibi ipſi. Opin. 1008. numero 1. char. 125

Tutor in contractibus ultrò citroq; obligatorijs, & ſic in contractu ſocietatis contrahendæ inter ipſum & pupillum poteſt præſtare authoritatem ſuam ipſi pupillo palàm & bona fide. ibi num. 2. ea.

Tutor non prohibetur emere à pupillo palàm & bona fide. ibi num. 3. ea.

1 Tutores ac curatores poſſunt donare bona Principis in omnem caſum, & præſertim in his rebus, quæ Princeps conſuetus erat, non autem in alys rebus, quas rariſſimè largitus appareat. Opin. 222. num. 23. char. 228

3 Tutores vel curatores minorum prædia locare non poſſunt ad longum tempus ſine decreto. Opin. 1007. num. 1. 124

3 TYRANNVS qui per vim & tyrannicè abſque iure aliquo dominatur, poteſt à priuato occidi, etiam veneno & occultè, ſi nullum aliud ſubeſſet remedium ad tollendam tyrannidem. Opin. 999. num. 3. char. 119

Tyrannus verus Reipublicæ Princeps ex ſucceſſione vel electione, non poteſt occidi à priuato; Imò hæreticum foret aſſerere hoc licere. ibi num. 4. ea.

3 Tyrannum vaſalli intolerabiliter oppreſſi, iuſtè & licitè poſſunt occidere. Opin. 999. num. 1. & 2. char. 119

DE LITERA V.

1 VALOR rei, ſiue damnum datum, & æſtimatio debet probari per duos æſtimatores deputatos à iudice ad æſtimationem faciendam. Opin. 412. num 1. char. 378

2 Valor temporis à principio contractæ obligationis attenditur. Opin. 516. num. 13. char. 60

2 Valor pecuniæ ſiue monetæ præſumitur talis fuiſſe medio tempore, qualis antea, uel poſtea fuiſſe inuenitur. Opin. 516. num. 35. 61

3 Valor rei dicitur etiam minor ratione oneris adiuncti ipſi rei. Opin. 1047. num. 22. 158

Valor rei dicitur etiam minor ratione mali vicini. ibi numero 23. ea.

Valor rei dicitur minor ratione difficultatis in exigendo. ibi num 24. ea.

Vide cætera in uerbo Remedium, l. 2. C. de reſ. ind. uend.

1 VASALLVS tenetur offenſioni domini factæ obuiare, ſalua eius uita, & perſona, quam præponere debet ſaluti domini: quia uaſalli non ſunt ſicut ſerui. Opin. 190. num 5. 159

Vide in uerbo Dominus.

1 Vaſallus in his, in quibus incurrit pœnam priuationis feudi, non priuatur ipſo iure, ſed requiritur ſententia declaratoria. Opin. 238. num. 8. 236

1 Vaſallus ſeu emphyteota alienans partem feudi vel emphyteoſis irrequiſito domino, cum proteſtatione, & clauſula appoſita in inſtrumento, quòd talis alienatio intelligatur facta reſeruato ſemper conſenſu eccleſiæ, ac domini, debet priuari pro illa parte alienata, & pro illa parte cadit à iure ſuo. Opin. 241. numero 4. char. 239

Vide in verbo Emphyteota.

1 Vaſallus non poteſt priuari feudo à Principe ſine cauſa, & abſque ſua culpa, etiam de plenitudine poteſtatis. Opin. 283. num. 1. 267

1 Vaſallus regulariter non poteſt de feudo teſtari, niſi ſit feudum hæreditarium. Opin. 284. num. 1. ea.

1 Vaſallus priuatur feudo ex omni alia cauſa expreſſa, quæ poſſit dici ſimilis, vel maior expreſſis. Opin. 306. numero 10. 286

1 Vaſallus non poteſt de feudo teſtari: Opin. 307. numero 3. ea.

1 Vaſallus uocat in ius dominum feudi ſine uenia. Quod nõ procedit in vaſallo vocante in ius Principem ſuum. Opin. 317. num. 6. 297

1 Vaſallus in iuramento fidelitatis præſtando per eum, tenetur neceſſariò iurare de ſeruando Dominum incolumem, tutum, utilem, honeſtum, facilem, atque de præſtando eidem auxilium. Opin. 429. numero 5. char. 392

Vaſallus non tenetur iurare fidelitatem omnibus hæredibus patroni, ſed ſufficit quòd iuret uni. quem ipſe eliget. ibi num. 7. 393

Vaſallus iurãs domino fidelitatem, tenetur excipere perſonam Imperatoris, ſeù Regis, quæ ſemper præſumitur excepta, ſcilicet, vt promittat dominum tueri aduerſus quaſcunque perſonas, præterquàm contra Regem. ibi num. 8. ea.

2 Vaſallus alienans rem aliquam feudi illicitè; dominus poteſt propria authoritate ad ſe illam auocare, & poſſeſſorem priuare. Opin. 510. num. 22. 54

2 Vaſallus occidens ſe ipſum, non debet ſimul cum eius hæredibus feudo priuari: quia delictum hoc non concernit domini offenſionem. Opin. 560. num. 6. 112

2 Vaſallus non poteſt dare feudum in dotem filiæ. Opi. 666 num 3. 176

2 Vaſallus ſciens maleficium committi contra perſonam Principis ſui, vel contra patriam, & non propalans, ſeu reuelans, incidit in crimen leſæ maieſtatis, & punitur vt rebellis: quia ſciẽtia ſola in crimine leſæ maieſtatis ob delicti atrocitatem, & immanitatem non ſequuto aliquo conſenſu & conſilio, eſt punibilis. Opi. 694. num. 1. 198

3 Vaſallus poteſt eſſe teſtis pro domino, etiam ſi haberet in eum merum & mixtum imperium, ac ei iuraſſet fidelitatem. Opin. 983. num. 2. 110

Vaſallus contra dominum deponens priuatur feudo. ibi num. 3. ea.

3 Vaſallus renunciare, & refutare non poteſt feudum in manibus domini ſui, ipſo domino inuito. Opin. 1009. num. 1. 126

Vaſallus relinquens rem feudalem non liberatur à præſtatione ſeruitij. ibi num. 2. ea.

Vaſallus deſerẽs iuriſdictionem & dominium domini ſui, & aliò ad habitandum ſe conferens irrequiſito domino, cui ſeruitia præſtare tenebatur, poteſt cogi ab ipſo domino ad reuertẽdum ad deſertam iuriſdictionem. ibi num. 3. ea.

3 Vaſallus inuito domino feudo renuntiare, & refutare non poteſt, ſi feudum conceſſum ſit ad certum ſeruitium; ſecùs ſi ad incertum. ibi num. 4. ea.

1 Vaſalli hæredes tenentur præſtare iuramentum fidelitatis Domino inſolidum, etiam ſi poſſideant feudum pro parte. Opin. 429. num. 6. 392

3 Vaſalli fellonia neceſſariò probãda eſt per quinque teſtes omni exceptione maiores. Opin. 913. numero 1. char. 39

Vaſalli intolerabiliter oppreſſi poſſunt licitè, & iuſtè occidere ſuum Principem tyrannum; Imò tunc illum occidere meritorium eſt. Opin. 999. numero 1. & 2. char. 119

VECTIGAL *ſeù datium ſoluendum non eſt pro rebus quæ pro uſu ſuo proprio & familia vehuntur.* Opin. 765. num. 15. 252

VENATIO *capta in agris alienis efficitur capientis: nec ipſi domino fundi illam reddere tenetur. quod ampliatur.* Opin. 1010. numero 1. & 3. char. 126

Venatio ex iuſta cauſa vaſallis ſuis per Principes ſupremos prohiberi poteſt. ibi num. 8. 127

Venator in dubio præſumitur venari cauſa recreationis. Opin. 1010. num. 4. 127

Venari recreationis cauſa licet etiam in fundo alieno, non autem cum laqueis, niſi cauſa capiendi animalia ferocia, & beſtias nocivas. Opin. 1010. numero 1. char. 126

Venari ac piſcari ſubditis ſuis non poſſunt prohibere preſides, barones, & alij ſimiles domini. ibi num. 6. ea.

VENDITIO *valet, etiam ſi venditor iuret non vendere & poſtea vendat, licèt poſtea periurus remaneat.* Opin. 39. num. 9. 36

Venditio olim facta in ſcutis, non impletur ſoluendo ſcuta moderna, licèt ſimilia, quia deſunt in liga, nec ſunt eiuſdem bonitatis. Opin. 516. nu. 48. 63

Venditio ſi ſit prohibita, cenſetur prohibita locatio ad longum tempus, & ſic ad decennium & ultra; & datio in feudum & in emphyteoſim. Opin. 1007. num. 2. & 7. char. 124. & 125

Venditio, ſeu executio rei immobilis ſubhaſtatæ, non ſeruato ordine, l. à Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iud. non valet nec tenet; imò annullatur & reuocatur, ſecundùm deciſionem Concilij Neapolitani: licèt communis opinio appareat in contrarium, quòd ipſa executio & venditio ob huiuſmodi ordinis tràſgreſſionem non irritetur, neque annulletur. Opin. 1011. num. 1. char. 127

Venditio facta cum læſione, aut deceptione ultra dimidium iuſti pretij, poteſt recuperari non obſtante tranſacto præſcripto termino & ſtabilito ad redimendum rem ipſam ita venditam. Opin. 1013. numero 2. char. 128

Venditio ultra dimidiam iuſti pretij facta non valet. Opi. 1017. num. 1. 130

Venditio facta ad publicum incantum vltra dimidium iuſti pretij non tenet. ibi num. 2. ea.

Venditio iurata cū clauſula prægnāti, ex certa ſciētia, et alijs apponi ſolitis in contractu venditionis, licèt in ea venditor eſſet læſus vltra dimidiam iuſti pretij, non poteſt reſcindi. Opin. 1023. num. 1. 137

Venditio non valet ubicunque venditor deceptus reperitur ultra dimidiam iuſti pretij. Opin. 1047. num. 2. char. 156

Venditio facta per ſubhaſtationem non reſcinditur ex enormi læſione vltra dimidiam, ſecundùm unam opinionem: licèt & altera opinio contraria communis appareat. ibi num. 10. 157

Venditio facta cū decreto iudicis non reſcinditur ex enormi læſione. ibi num. 11. ea.

Venditio certi annui reditus vel cenſus poteſt fieri etiam ab eccleſia. Opin. 1052. num. 2. 161

VENDITOR *pro emptore teſtis eſſe non poteſt, vel econtra, in cauſa emptionis.* Opin. 956. num. 1. char. 82

Venditor & donator non ſunt idonei teſtes in cauſa emptionis vel donationis, ſi tenerentur de euictione. ibi num. 2. ea.

Venditor paciſcens cum emptore, vt infra certum tempus ei liceret rem alienatam redimere, non poſſet eam redimere tranſacto ipſo termino. Opin. 1013. numero 1. 128

Venditor deceptus ultra dimidiam iuſti pretij in uno tantùm, poteſt agere ut ſibi totum ac integrum iuſtum pretium ſuppleatur. Opin. 1015. num. 1. 129

Venditor promittens factum ſuum tantum in venditione, ſi tractu temporis res empta euinceretur ex facto ſui authoris, tunc teneretur ipſe venditor de euictione, & ſic de facto ſuorum authorum. Opin. 1020. num. 1. char. 136

Venditor promittens factum ſuum tantum in venditione, licèt non teneatur de euictione extranei: tamen tenetur pretium reſtituere. ibi num. 2. ea.

Venditor de iure ciuili, canonico, & in conſcientia agere poteſt ad intereſſe contra emptorem, qui percepit fructus rei emptæ & fuit in mora ſoluendi pretium: dūmodo tale intereſſe non excedat conſiderabili quantitate perceptionem fructuum. Opin. 1021. num. 1. char. 137

Venditor cum pacto franchandi non poteſt agere aliqua reali actione contra illum, in quem iſta res per emptorem alienata fuit, ſed tantùm contra primum emptorem actione perſonali. Opin. 1022. numero 1. char. 137

Venditor dans, tradens, donans, & donare intendens emptori illud, quod plus valebat res vendita; poteſt iure venditionem ſub prætextu deceptionis ultra dimidiam iuſti pretij reſcindere, ſi conſtet ignoraſſe ualorem rei venditæ; ſecùs verò ſi ſciebat. Opin. 1024. num. 1. char. 138

Venditor, non tenetur præciſè rem tradere, ſed præſtando intereſſe liberatur, niſi habeat facultatem tradendi. Opin. 1025. num. 1. 138

Venditor qui habet facultatem rei tradendæ, non liberatur ab actione perſonali ex empto, per conſtitutum de poſſidendo nomine emptoris vel precario quin teneatur tradere poſſeſſionem, prout eſt facti, & non iuris, & ſic poſſeſſionem realem, manualem, & effectualē & corporalem: quia res eſt effecta emptoris. ibi numero 2. ea.

Venditor licèt præciſè teneatur ad rem tradendam, ſi ei non fuit ſolutum pretium, poteſt ipſam rem retinere loco pignoris etiam pro uno nummo. ibi numero 4. char. 139

Venditor, qui de re vendita habuit fidem de pretio, agere nequit ad rem ipſam recuperandam rei vendicatione, etiam ſi res vendita eſſet penès alium: nec habet priuilegium vt præferatur, nec hypotecariam niſi conueniat. Opin. 1026. num. 1. 139

Venditor

3 Venditor licèt certò ſciat litem motam fuiſſe contra emptorem: nihilominus non tenetur de euictione ob huiuſmodi ſcientiam, niſi emptor nunciaret ſibi litem motam. Opin.1018. num.1. 140

3 Venditori decepto ultra dimidiam iuſti pretij, ex æquitate, l.2.C.de reſcind.uend. ſuccurritur ſibi,& ſuis hæredibus, vt uel reſtituto pretio ei res reſtituatur, vel ſuppleatur pretium ipſum. Opin. 1047. numero 1. char. 156

1 Venditores,& factores aliarum,& taxillorum,& ſimilium peccant mortaliter. Opin. 468. num. 10. verſ. Imò tam iſti. char. 19

3 Venditores mercium, cæteris creditoribus hypothecam habentibus in ipſis mercibus uenditis, non præferuntur ullo modo. Opin. 1012. num.1. 127

3 VENDITA res, dicitur minus valere ratione oneris adiuncti ipſi rei. Opin. 1047. numero 22. char. 188

1 Vendita, uel legata domo, intelligitur venditus, vel legatus hortus quoque; quando per domum ad hortum contiguum aditus, & acceſſus haberetur: quia tunc appellatione domus, veniret etiam hortus; aliàs autem non ueniret, niſi actum ſit expreſsè. Opin.202. nu.1. char. 174

Vendita, vel legata domo, cenſentur etiam vendita, ſeu legata apotheca, ac officinæ ſubtus domum exiſtentes, quando uno pretio ſimul empta fuiſſent; & apothecæ ipſæ ſimul cum domo eſſent ſub uno tecto, fundamento, & muro continerentur. ibi nu.2. ea.

Vendita, ſeu legata domo, vel agro ſimpliciter, non cenſentur vendita, uel legata inſtrumenta exiſtentia in domo, vel fundo. ea. num.3. 175

Vendita domo, an cenſeantur venditæ ſtatuæ in ea exiſtentes. ibi num.4. ea.

3 Vendita eadem re duobus, quorum prior ſit eccleſia, vel ciuitas: tunc prior emptor præfertur in dominio detinendo, ex priuilegio eccleſiæ ſecundo emptori, cui poſtea res uendita tradita fuerit. Opin. 1029. num. 2. char. 141

3 Vendito prædio ad menſuram, non venit ripa fluminis inhærens ipſi, niſi aliud conuentum ſit. Opin. 1018. num.1. 131

3 Vendito fundo ſub uno pretio pro toto fundo, & non pro quolibet iugere, totus fundus intra confines deſignatos venditus intelligitur, eſtò quòd menſura expreſſa minus in ſe habeat. Opin.1019. num.1. 136

Vendito prædio tot iugerum, pretioq; ad ſingula iugera conſtituto, menſura requiritur tūc ad pretij declarationē, venditis tot iugeribus ad ipſius venditionis perfectionem. ibi nu.2. ea.

3 VENDERE promittens alicui, tenetur præcisè ad rem tradendam: quia promiſſio ipſa de uendendo dicitur indiuidua. Opin. 1025. num.3. 139

3 Vendere rem propriā nemo inuitus cogitur. Opin. 1027. num.1. 139

Vendere rem propriam quilibet cogendus eſt iuſto pretio, tempore peſtis, & careſtiæ ob publicam vtilitatem, vbi reſpublica annonæ inopia premeretur. ibi numero 2. ea.

Vendere diuites frumentum tempore peſtis, & careſtiæ non ſolùm coguntur, ſed etiam gratis tenentur ipſum frumentum pauperibus dare: & ſi id non haberent, poſſent cogi ad emendum. ibi nu.3. 140

Vendere quilibet cogitur iuſto pretio res proprias pertinentes ad victum, & ueſtitum, etiam ceſſante inopia, & neceſſitate, ubicunque eas aliàs expoſuiſſet uenditioni. ibi numero 4. ea.

Vendere quis cogitur res proprias iuſto pretio in multis caſibus remiſſiuè, ibi num.5. ea.

1 VENDENS animal cum omni magagna, non liberatur ſi ſciens morbum tacuit. Opin. 9. numero 7. char. 10

3 Vendens, aut donans eandem rem duobus, ille præfertur in dominio detinendo, cui prius res ipſa tradita fuit. Opin.1029. num.1. 141

3 Vendens carius, quàm res valeret, & quòd generaliter res emi, vendiq; poſſit iuſto pretio, incurreret peccatum mortale, & teneretur ad reſtitutionem. Opin. 1053. num.16. 164

Vendens rem plus quàm valeret ob dilationem emptori factam de ſoluendo tempore futuro, non incurreret vſuram: nec contractus iſte diceretur vſurarius, niſi tribus requiſitis interuenientibus ibi num. 17. ea.

1 VENENVM porrigens, ſeu propinans alicui cauſa occidendi, non ſequuto effectu, ob actum proximum conſumationi criminis, venit pœna extraordinaria puniendus. Opin. 122. num.3. 111

1 VENETI non admittunt legitimatos per ſubſequens matrimonium ad eorum conſilia,& nobilitatem: licèt illos admittāt vel legitimos ad bonorum ſucceſſionem, fideicommiſſa, & feuda. Opin. 304. numero 5. char. 283

2 VERBVM filij, quando profertur in plurali numero, non reſtringendo ad certas perſonas, ſed conferendo in genere in futurū euentum, & agitur de nepotum commodo, & in eis viget eadem ratio, nec ſequitur abſurditas; & præcipuè quando agitur ad augendum, & continuandum gradus ſubſtitutionis; tunc appellatione filiorum veniunt nepotes. Opin.844. num.62. char. 364

3 Verbum dubium ex adiunctis verbis interpretatur, disiunctim, vel coniunctim. Opin. 1018. num. 27. char. 134

3 Verbum emo interdum interpretatur pro conduco: & verbum pretium pro mercede. Opin. 1031. numero 3. char. 143

Verbum commodum aliquando ponitur pro precario. ibi num.4. ea.

Verbum vendo ponitur & accipitur pro permuto. ibi numero 5. 144

3 Verbum promitto prolatum in aliqua ſcriptura publica, ſiue priuata denotat, ac importat in dubio ſtipulationē in vtraque ſcriptura. Opin. 1033. nu.1. 145

3 Verbum placet, vel placebit, denotat arbitrium boni viri, non autem liberam uoluntatem. Opin. 1034. numero 1. 145

Verbum ut tibi uidebitur, denotat arbitrium boni viri, non autem liberam voluntatem. ibi num.3. ea.

3 Verbum conuenit, appoſitum, vel prolatum in inſtrumento, non importat ſtipulationem, niſi reperiretur apud

apud acta: quia tunc calore iudicij importaret ſtipulationem, non autem pactum nudum; & niſi proferatur interrogatiuè. Opin. 1035. num. 1. 145

3 Verbum, promitto, redactum in inſtrumento, ſeu ſcriptura, importat ſtipulationem; ſiue ſit ſcriptura publica, ſiuè priuata, niſi ſit prolatum à teſtibus, & niſi ſint verba de præterito. Opin. 1036. num. 1. 146

3 Verbum rei, capitur generaliter, & comprehendit quaſcunque res & actiones, excepto libero homine. Opin. 1037. num. 1. 147

3 Verbum relinquo, adiectum vniuerſitati bonorum, vel relatum ad legitimam, importat inſtitutionem. Opin. 1039. num. 1. 148

Verbum lego, appoſitum in teſtamento cum clauſula, omni meliori modo, pertinet uigore talis clauſulæ ad hæredis inſtitutionem, licèt contrarium concludatur. ibi num. 2. ea.

Verbum relinquo adiectum certæ rei vel quantitati, non importat inſtitutionem, ſed legatum ſecundùm unam communem opin. licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis ſit; quòd uerbum lego, adiectum uniuerſitati bonorum, inducat hæredis inſtitutionem. ibi num. 5. 149

3 Verbum diſponere, ex propria ſignificatione, importat vltimam uoluntatem, non autem diſpoſitionem inter viuos. Opin. 1043. num. 1. 149

Verbum inſtitutionis omiſſum in teſtamento nuncupatiuo probari poteſt per duos teſtes: ſed omiſſum inquit, ſicut in ſcriptis verificari nequit, ſicut nec verbū condemno in ſententia. ibi num. 2. ea.

1 Verba generalia prolata ſuper actu iam conceſſo, intelliguntur ſine reſtrictione. Opin. 194. numero 13. char. 62

2 Verba determinantia certam rem, extendi an poſſint ad aliam quantumuis ſimilem, remiſſiue. Opin. 516. num. 39. 62

2 Verba adulatoria ad honoratum relata diſpoſitionem inducunt fauore libertatis: & illamet verba habent vim etiam diſpoſitionis in omnibus pijs cauſis. Opin. 668. num. 8. 172

2 Verba in ſtatutis propriè intelligenda ſunt. Opin. 808. num. 40. 289

2 Verba ſtatutorum ſunt propriè & non impropriè intelligenda. Opin. 821. num. 2. 314

2 Verba diſponentia de obtinente primum locum, verè & non fictè intelligi debent. Opin. 844. numero 19. char. 355

Verba ſtatuti in dubio intelligi debent vt minus iuri communi derogetur, etiam ſi opus eſt ea impropriare. Vide in verbo Statuti verba.

2 Verba adaptata ad aliquas perſonas non porriguntur ad alias perſonas non nominatas. ibi num. 9. 416

3 Verba atteſtationum debent ſcribi per tabellionem. Opin. 949. num. 3. 72

3 Verba inſtrumenti attendi debent, & ab eis in vim pacti prolatis non eſt recedendum. Opin. 1018. num. 6. char. 132

Verba in dubio ſecundum curſum ordinarium, non autem extraordinarium ſunt aſſumenda. ibi numero 18. char. 133

Verba ſecundùm caſum accidentalem non intelliguntur. ibi num. 20. ea.

Verba in contractibus, & ultimis uoluntatibus ſunt interpretanda, prout contrahentes & teſtantes interrogati veriſimiliter intelligerent. ibi num. 22. ea.

Verba potius impropriantur, quàm ex eis tertio præiudicium inferatur. ibi num. 23. ea.

Verba in inſtrumento appoſita, ex conſuetudine, & modo utendi declarantur. ibi num. 26. 134

3 Verba intelliguntur & interpretantur ſecundùm ſubiectam materiam, & ſecundùm naturam rei, & contractus, qui geritur, non autem ſecundùm quod ſimpliciter & nudè proferuntur. Opin. 1031. num. 1. char. 143

Verba interpretantur ſecundùm qualitatem perſonæ cui diriguntur. ibi num. 7. 144

Verba quantumcunque præciſa recipiunt interpretationem ſecundùm ſubiectam materiam. ibi num. 9. ea.

Verba quantumcunque præciſa interpretationem congruam recipiunt, & à mente proferentis regulantur. ibi num. 10. ea.

3 Verba adiecta ſimpliciter in inueſtitura feudi, pro ſe & hæredibus maſculis; pro liberis, & deſcendentibus, intelligi debent, quòd vocantur ob hoc ipſi filij & deſcendentes vſque eo quòd ſint hæredes. Opin. 1032. num. 1. 144

3 Verba, liberam facultatem, poſita in reſcriptis, vel alia ſimilia verba ſub quibuſcunque clauſulis & formis, quid importent, remiſſiuè. Opin. 1034. num. 2. char. 145

Verba, prout tibi libuerit, important liberum arbitriū. ibi num. 4. ea.

Verba, prout uoluerit, important liberam uoluntatem. ibi num. 5. ea.

3 Verba enunciatiua principaliter propter aliud prolata, regulariter non diſponunt, & nihil operantur, ſicut neque narratiua. Opin. 1038. num. 1. 147

Verba enunciatiua incidenter propter aliud prolata, licèt non diſponant, tamen faciunt ſemiplenam probationem in fauorem tertij. ibi num. 2. ea.

Verba enunciatiua, fauore piæ cauſæ prolata, diſponunt. ibi num. 3. ea.

Verba enunciatiua iurata per teſtatorem in ſuo teſtamento, diſponunt; ſiue teſtator enuncians iuret, ſeu aſſerat ſe iuraſſe omnia & ſingula in inſtrumento contenta eſſe uera. ibi num. 4. ea.

Verba enunciatiua prolata à patre naturali confitente, præſente eius filio naturali legitimato, quòd de eius licentia, conſenſu, & mandato, ipſe ſe legitimari fecit, diſponunt, ac ipſis verbis ita enunciatiuè prolatis ſtandum eſſet, etiam quòd de præiudicio ipſius patris tractetur. ibi num. 5. 148

Verba enunciatiua diſponunt in octo caſibus, remiſſiuè. ibi num. 7. ea.

Verba enunciatiua prolata inter partes plenè probant, quando diſputetur de enunciato. ibi num. 8. ea.

3 Verba debent intelligi, ac interpretari ſecundum communem vſum loquendi. Opin. 1039. numero 3. char. 148

2 Verborum non dubiorum declaratio, quæ ſcilicet illis non congruit

congruis,non dicitur eſſe declaratio, ſed noua atque alia quædam diſpoſitio. Opinione 516. numero 63. charta 69

3 Verborum ſonus non attenditur, ſed mens contrahentium. Opin. 1018. nu. 37. 135

2 Verbis Principis ſeu literis narrantibus factum proprium, regulariter creditur. Sed regula hæc ampliatur, & limitatur pluribus modis remiſſiuè. Opi. 639. numero 2. 162

Verbis aſſertiuis Papæ in materia beneficiali ſtandum non eſt; etiam ſi ipſa verba nemini præiudicium inferrent. ibi num. 5. 163

1 Veritas in iudice triplex eſt. Opin. 396. n. 9. 360

3 Veritas per iudicem facilius cognoſcitur ex titubatione, & trepidatione deponentis. Opinione 949. numero 4. 72

2 VIA vicinalis dicitur, propter quam acceſſus vicinis patet, & non alijs, & quæ in vicis extat, & in vicos ducit. Opin. 830. n. 5. 320

Via vicinalis licèt ſumat publicæ viæ naturam, vt quando collatione, vel non collatione priuatorum refecta ſit, & non extet memoria in contrarium, tamen non dicitur publica. ibi nu. 6. ea.

2 VICINVS fundus dicitur, qui ad unguem cohæret, non autem ſi eſſet via in medio. Opinione 830. numero 2. 320

3 Vicinus, ſeu vicini facta vicinorum ſcire præſumuntur. Opin. 1018. num. 31. 134

2 Vicino nullum præiudicium fraudulenter afferri poteſt ſuper iure congrui ſibi ſpectante. Opinione 832. numero 10. 327

1 VICTVS excuſatur in tribus caſibus, ab expenſis remiſſiuè poſitus. Opin. 404. num. 10. 374

1 Victus appellatione veniunt omnia ad vitam neceſſaria, & habitatio, calciarium & lectus. Opinione 14. numero 4. 40

1 VIDVA, vel alia quæuis priuilegiata perſona habens fori electionem, poteſt perorreſcentiam probare in foro & iudice electo in quacunque parte iudicij, etiam poſt ſententiam in ſecunda inſtantia, ſolo iuramento: & acta, quæ præceſſerunt huiuſmodi iuramentum, ualent; Et in eo capite, in quo iuratum eſt, quicquid eſt, relinquitur conſcientiæ iurantis, & aduerſarius poſt eiuſmodi iuramentum non auditur, ſi vult oſtendere, & de contrario docere. Opinione 368. numero 6. 339

3 Vidua, durante uiduitate, retinet nomen primi uiri. Opi. 1041. num. 1. 149

Vidua retinet nobilitatem ex caſata primi viri, etiam ſi ex ſe erat ignobilis. ibi num. 2. ea.

Vidua dicitur eſſe in matrimonio primi viri. ibi numero 3. ea.

Vidua retinet dignitatem, quam habebat viuente uiro. ibi num. 4. ea.

Vidua retinet forum viri mortui, & eius priuilegia, etiam exorbitantia. ibi nu. 5. ea.

3 Vidua quicquid acquirit poſt mortem ſui uiri infra annum luctus, præſumitur acquiſiuiſſe de bonis mariti. Opin. 1058. nu. 7. 171

3 Vidua ſtuprum committens poſt mortem mariti, non ſolùm amittit legata ſibi à marito relicta, ſed etiam propriam dotem, ſecundùm communem ſcholam Doctorum: licèt altera opinio contraria ſimiliter communis ſit. Opin. 1060. num. 16. 175

2 Viduæ, quæ perpetuam caſtitatē Domino vouerunt; ſūt damnandæ, ſi ad ſecunda tranſierint vota, prout latiſſimè diſcurritur, & ponuntur etiam duo genera viduarum. Opin. 535. nu. 29. 91

2 VINCVLVM iuramenti ex parte iurantis perſonale eſt. Opin. 559. nu. 2. 111

2 VIR bonus non poteſt arbitrari, quòd legitima filiæ ſit auferenda. Opin. 811. nu. 3. 291

2 Viro non licet dimittere vxorem cum qua conſumauit matrimonium per copulam carnalem; ſecus uero ſponſam: cùm vxor nondum cognita poſſit ingredi religionem. Opin. 808. nu. 36. 289

2 VIRGINITAS probari non poteſt, niſi ex aſpectu corporis. Opin. 491. num. 12. 41

Virginitas difficulter recognoſci poteſt, ex quo oculus, & manus obſtetricum ſæpè fallitur. ibi numero 13. ea.

Virginitas ubicunque recognoſcitur per obſtetrices, debent adeſſe eo tempore tria luminaria. ibi numero 14. ea.

Virginitas recognoſci debet, quando res dubia eſſet, & concurreret violentiſſima præſumptio ſuper copula; ſecus ſi res eſſet data: quia ſi manifeſtiſsimum foret, mulierem fuiſſe corruptam; tunc per aſpectum corporis recognitio ipſa virginitatis fieri non poſſet. ibi numero 15. ea.

Virginitas per ſigna probatur: & tunc accuſatus de ſtupro debet abſolui, ſi ſigna virginitatis appareant in puella. ibi num. 16. ea.

1 VIRTVTI perfectæ non ſit condignus honor. Opin. 197. num. 44. 170

1 Virtute mea meis maioribus præluxi, vt ſi prius noti nō fuerint, à me nomen accipiant. ſolebat dicere Cicero contra Salluſtium. Opin. 197. nu. 32. 169

1 VIRTVOSO homini non poteſt fieri tantus honor, quin maiore honore dignus ſit; unde ſolus bonus honorandus eſt. Opin. 197. nu. 43. 170

1 Virtuoſum lauda, quia nec à patre hæreditarium, nec ætate mutabile, nec à corpore caducum. ſi uerò laudas virum ipſum, quia generoſus eſt, parentes eius laudas; ſi uerò laudas virum, quia diues, fortunæ hoc debetur. Opin. 197. num. 38. 169

2 VITA turpis agitur propter ludum. Opi. 468. n. 5. 18

1 VITIVM carnis deteſtandum eſt tanquàm nociuum, eſto quòd per ipſum ad ignem æternum peruenitur. Opin. 98. num. 18. 86

3 VITIATI corpore, ſeu membris mutilati non poſſunt eſſe teſtes, teſtificarique in criminalibus negocijs contra clericos, ſi patiantur vitium impediens clericatum. Opin. 973. nu. 1. 100

3 VIVERE quilibet præſumitur centum annis, niſi probetur mortuus. Opin. 1042. nu. 1. 150

1 VLPIANVS nobilis & nobiliſſimus appellatur per Imperatorem. Opin. 197. nu. 7. 166

2 VNIO facta de beneficio patronato ſine conſenſu patroni eſt nulla. Opin. 614. num. 2. 144

1 VNVS maſculus excludit fœminas, ſtante ſtatuto, quòd filiæ excludantur ſtantibus maſculis. Opi.812. num.16. 294
1 VOCANS in iudicium magiſtratum, vel aliquem conſtitutum in ipſo magiſtratu, debet prius & ante omnia petere veniam. Opin. 317. nu. 3. 296
2 VOLVNTAS & intentio declaratur facto. Opin. 516. num.18. 60
2 Voluntas ſola teſtatoris in fideicommiſſis ſeruatur. Opin. 841. num. 11. 345
Voluntas teſtatoris in fideicommiſsis primum locum obtinet: & ipſa eſt quæ limitat, amplias, & declarat diſpoſita in teſtamento. ibi num. 12. ea.
Voluntas teſtatoris totum facit, & omnibus dominatur. ibi num. 13. ea.
Voluntas teſtatoris potius quàm verba inſpici debent in fideicommiſsarijs inſtitutionibus. ibi num. 14. ea.
Voluntas teſtatoris ſectanda per quamcumque coniecturam. ibi num. 15. ea.
Voluntas teſtatoris probatur quatuor modis. ibi numero 17. ea.
Voluntas teſtatoris non ex eadem voluntate tantùm, ſed ex alijs ſcripturis probatur. ibi num. 18. ea.
2 Voluntas teſtatoris regulatur ſecundùm diſpoſitionem iuris communis loquentis ab inteſtato. Opin. 844. num. 33. 358
2 Voluntatis probatio clara, & euidens dicitur, quæ ex legitimis coniecturis elicitur. Opin. 841. num. 16. char. 345
1 VOTVM emittens bona fide, ante perpetratum delictum, intrandi religionem, vel aſſumendi habitum clericalem, ſi poſt delictum votum perfeciſſet, & ſic religionem ingreſſus eſſet, euitabit iudicium ſeculare. Opin. 112. num. 3. 102
Votum probatur iuramento. ibi num. 4. ea.
3 VSVRA vt damnum & intereſſe peti poteſt ex diſpoſitione vtriuſque iuris, vbicunq; ſua mora, vel dolo debitor inducit, vt quis alteri ſoluendo grauaretur. Opin. 1048. num. 1. 159
3 Vſura non poteſt committi niſi in mutuo vero, vel interpretato. Opin. 1051. num. 1. 160
3 Vſura ſeu conſuetudo fœnerandi poteſt probari per teſtes ſingulares. Opin. 1053. num. 12. 164
Vſura dicitur in mercatore de intereſſe ante moram reſtituenda pecuniæ paciſcente, dato quòd mercator ipſe tantum lucrum in loco mutui veriſimiliter facturus eſſet. ibi num. 19. ea.
Vſura non committeretur per venditorem, qui venderet rem plus quàm valeret, vide in verbo Vendens.
Vſuræ præſcribi non poſſunt modo aliquo ſpatio decennij, quæ debentur tanquàm intereſſe ob moram dotis non ſolutæ. Opin. 628. num. 1. 153
3 Vſuræ ſunt permiſſæ in 32. caſibus, remiſſiuè. Opin. 1048. num. 2. char. 159. nec non in viginti caſibus, remiſſiuè. Opinio. 1053. numero 14. char. 164. lib. 3.
3 Vſuræ poſt moram hæredis legatario debentur. Opin. 1049. num. 1. 159
Vſuræ veniunt in depoſito pecuniæ numeratæ, non autem in depoſito ſpeciei à tempore moræ. ibi nu. 2. ea.
Vſuræ debentur à tempore moræ in contractibus bonæ fidei, etiam de iure canonico. ibi num. 3. ea.
3 Vſuræ licitè ab hoſtibus exigi non poſſunt, & conſequenter licitum non eſt fœnerari hoſtibus ipſis. Opi. 1050. num. 1. 159
1 VSVRARIVS ac luſor ſe ipſum, vxorem ſuam, filios, & hæredes damnat: ideo à luſu, & turpi, illicitoque quæſtu eſt abſtinendum. Et hiſtoria de quodam luſore, & vſurario, ex viſione cuiuſdam deuoti hominis rapti, & ducti ad videndum gaudia Beatorum, & pœnas damnatorum recitatur. Opin. 314. num. 4. 292
3 Vſurarius contractus requirit modicitatem pretij, pactum de retrouendendo, & conſuetudinem fœnerandi: nec duo ſufficerent, ſecundùm vnam communem opinionem: receptum tamen eſt duo prima ſufficere, ſecundùm alteram ſententiam contrariam ſimiliter communem. Opin. 1030. num. 1. 142
Vſurarius contractus non præſumitur, ſi celebratus eſſet cum eccleſia, vel eccleſiaſticis perſonis, in quo adeſſet pactum de retrouendendo, & modicitas pretij. ibi num. 2. ea.
3 Vſurarius manifeſtus, nulla præſtita cautione de reſtituendo vſuras, non poteſt facere teſtamentum: & ſi facit, eſt nullum. Opin. 1053. numero 1. char. 162
Vſurarius, ubicunque non eſſet vſurarius cum omnibus neceſſariò à iure requiſitis, & ea manifeſtatione, quæ requireretur ad reddendum eum inteſtabilem, & incapacem eccleſiaſticæ ſepulturæ, poſſet nulla cautione præſtita condere teſtamentum, idque valeret, & teneret. ibi num 3. ea.
Vſurarius debet idoneè cauere. ibi num. 4. 163
Vſurarius manifeſtus, nulla præſtita cautione de reſtituendo vſuras, non poteſt condere teſtamentum, niſi reliquerit procuratorem ſuper præſtanda ipſa cautione poſt mortem. ibi num. 5. ea.
Vſurarius manifeſtus, licèt teſtari nequeat, tamen poſſet donare cauſa mortis abſque cautione de reſtituendo vſuras, ſecundùm communem opin. licèt altera ſententia contraria ſimiliter communis appareat. ibi num. 6. & 7. ea.
Vſurarius manifeſtus poteſt donare inter viuos, nulla cautione præſtita de reſtituendis vſuris. ibi numero 10. ea.
Vſurarius manifeſtus dicitur probatione legitima concurrente & fama publica. ibi num. 11. 164
Vſurarius non dicitur ille, qui tenet pecunias in monte. ibi num. 13. ea.
Vſurarius reputatur, vendens rem plus quàm valet. ibi num. 15. ea.
Vſurarius dicitur quis, quamuis ceſſet à fœnerando. ibi num. 20. ea.
Vſurarius tenetur edere actori rationes ſuas pro intentione eius fundanda. quando agitur de vſuris, uel ex cauſa reſpiciente vſuras, aliàs non. ibi num. 21. ea.
Vſurarius eſt infamis. ibi num. 22. 165
3 Vſurarij tenentur & debent cauere in vita de reſtituendis uſuris, aliter teſtamentum eorum eſt ipſo iure nullum. Opin. 1053. num. 2. 162

3 Vſurariorum bona non ſunt tacitè hypothecata pro reſtitutione vſurarum. Opin. 1053. num. 18. 164

2 VSVCAPI, vel præſcribi non poſſunt res minorum. Opin. 625. num. 1. 152

2 VSVSFRVCTVS, & proprietas fluminum publicorum ad Cæſarem pertinent. Opin. 510. num. 3. char. 52

2 Vſusfructus vxori legatus, donec filius in furore permanſerit, finitur eo tempore, quo filius reſipuerit. Opin. 642. num. 2. 164

1 VSVFRVCTVARIVS occultans res hereditarias, ne deſcribi poſſint, cadit ab vſufructu. Opin. 351. num. 9. 324

1 Vſufructuarius omnium bonorum, ſi non præſtiterit cautionem de utendo arbitrio boni viri, facit fructus ſuos, ſi petita non ſit. Opin. 418. num. 5. 382

2 Vſufructuarius & dominus quando ſimul concurrerent, ſemper præfertur dominus tanquam plenum ius habens. Opin. 510. num. 15. 53

2 Vſufructuarius alicuius fundi non poteſt agere iure congrui. Opin. 830. num. 19. 322

3 Vſufructuarius utendo rebus, quæ vſu conſumuntur, ante præſtitam cautionem proprietario de reſtituendis ipſis rebus finito vſufructu, non facit fructus ſuos. Opin. 1043. num. 1. & 2. 152

Vſufructuarius omnium bonorum poteſt agere contra debitores hæreditarios, & eos exigere; cùm nomina debitorum actiuè & paſſiuè pertineant ad ipſum vſufructuarium omnium bonorum; & cùm in legato vſuſfructus omnium bonorum veniat vſusfructus libri, nominum debitorum. ibi num 2. ea.

Vſufructuarius, qui recepit fructus ante præſtitam cautionem, ſciente, & patiente hærede, facit eos ſuos. ibi num. 3. ea.

Vſufructuarius poſſidens, atque utens rebus, quæ vſu non conſumuntur, & ſic prædijs vrbanis, aut ruſticis, ante præſtitam cautionem ab eo aliter non petitam, facit fructus ſuos. ibi num. 1. ea.

3 Vſufructuarius cauere debet de benè vtendo, fruendo, & reſtituendo ea, quæ vſu non conſumuntur, & æſtimationem eorum, quæ vſu conſumuntur: nec debet impedire confectionem inuentarij bonorum hæreditariorum. Opin. 1045. num. 1. 153

Vſufructuarius alienans res, quæ vſu conſumuntur, ante æſtimationem eorum, cadit ab vſufructu. ibi nu. 2. ea.

Vſufructuarius occultans bona, quæ vſu conſumuntur, ne diſtribuantur, cadit ab vſufructu. ibi n. 3. 154

Vſufructuarius facit fructus ſuos, non præſtita cautione, quando quis donauit rem retento vſufructu. ibi numero 4. ea.

Vſufructuarius non faceret fructus ſuos, quos percepiſſet ante cautionem, & potiſſimum ſi petitam ſatiſdationem præſtare recuſaſſet. ibi num. 7. ea.

Vſufructuarius, qui ob paupertatem non reperit fideiuſſorem, non poteſt cum iuratoria cautione admitti. ibi num. 8. ea.

3 Vſufructuarius, cui vſusfructus omnium bonorum fuit relictus, ſeù legatus, non tenetur ad ſoluendū æs alienum. Opin. 1046. num. 1. 155

3 Vſufructuarij conſenſus non firmat ſeruitutem à proprietario non ritè impoſitam. Opin. 1044. num. 2. char. 153

3 VVLNERATI aſſertio, quæ in mortis articulo fatetur ſe à Sempronio fuiſſe percuſſum, vtrùm probet, & ſufficiat ad quæſtionem & torturam. Opin. 924. num. 2. 47

Vulnerati morientis aſſertio, qua fatetur ſe non extitiſſe vulneratum ab inquiſito, ipſum adeo releuat, vt non poſſit etiam ex legitimis indicijs torqueri. ibi numero 3. ea.

1 VXOR non tenetur præcisè ſtare locationi factæ per maritum de bonis dotalibus, tempore, quo erat dominus. Opin. 128. num. 8. 119

1 Vxor, cui fuit relicta in teſtamento dos ſua per maritū, non poteſt detrahere dotem, niſi probaret illam dotem datam eſſe per inſtrumentum. Sed hoc procedit quando in legato non eſſet expreſſa quantitas, ſeu res certa; ſecus autem ſi in ipſo legato dotis expreſſa fuiſſet quantitas; eo enim caſum non eſt neceſſarium inſtrumentum. Opin. 148. num. 9. 134

1 Vxor litigans cum viro ſuo pro exactione dotis, poteſt petere ſibi ſubminiſtrari per maritum, durante lite, expenſas ipſius litis vnà cum alimentis, quando mulier non habeat niſi dotem. ibi num. 2. ea.

Vxor virum, & vir vxorem, qui lepra morbum incurrunt, ſequi debent, & eis coniugali affectione miniſtrare tenentur, & ſi non faciunt, aſtringuntur adhoc vinculo excommunicationis. vide in verbo Maritus.

1 Vxor ſana cogitur reddere debitum viro leproſo, ſed non aſſiduè cū eo morari in lecto: tamen ſi ob morbi atrocitatem & horribilitatem non poſſet reddere debitum, compelli non deberet. Opinione. 315. numer. 7. char. 294

1 Vxor inſtituta à marito cum grauamine de reſtituendo, adiens hæreditatem non perdit hypothecariam obligationem, & ſic non confunditur hypotheca, nec obligatio pignoratitia extinguitur. Opin. 356. num. 1. char. 329

Vxor hæres inſtituta à marito cum grauamine de reſtituendo, poteſt ante reſtitutionem hæreditatis ſibi dotem & creditum retinere. ibi num. 2. ea.

1 Vxor tranſacto anno poteſt repetere ab hærede mariti bona mobilia, nec ei nocet exceptio de adulterio commiſſo, de quo vir non intentauit querelam adhuc viuens. Opin. 360. num. 2. 334

Vxor quando dicatur in viduitate durare. ibi num. 4. ea.

Vxor debet alimentari ab hærede viri defuncti, etiam extra domum, ſi in ea commorari nollet, licèt poſſet propter honeſtatem; ſiue alimenta vxori venirēt præſtanda ex uoluntate teſtatoris, ſiue legis diſpoſitione. ibi num. 5. ea.

2 Vxor expulſa à domo mariti per ipſum maritum, ob dotem promiſſam non ſolutam, non eſt alimentanda à viro; ſecùs autem eſſet, ſi dos promiſſa non foret. Opi. 478. num. 3. 31

Vxor ubicunque non reperiretur in ſeruitio mariti ob ſuam culpam, non teneretur maritus ipſam alere. ibi num. 4. ea.

Vxor recedens ſua culpa à uiro, ei reſtituenda non eſt ſine cautione, ſi de eius ſæuitia timeretur. ibi nu. 5. ea.

Vxor ob leuem ſolummodò offenſionem illatam marito, non autem capitalem, reſtituenda eſt ipſi uiro cum cautione iuratoria, cum appoſitione etiam pœnæ arbitrio iudicis: & ſic in iſto caſu cautio iuratoria ſufficit. ibi num.6. ea.

2 *Vxor traducta ad domum viri, præſumitur ab eo cognita. Opin.491.num.8.* 40

2 *Vxor & maritus ſuſtinentes onera matrimonij, in quibus caſibus poſſint agere ad intereſſe dotis, ponuntur remiſſiuè. Opin. 524. num.4.* 76

2 *Vxor, & maritus confitentes habuiſſe pretium rei dotalis vendita, non ob hoc inducit ſibi præiudicium vxor, ſed totum pretium ad manus ipſius mariti perueniſſe præſumitur. Opin.595.num.2.* 135

2 *Vxor poteſt petere coniugij diuortium & ſeparationem quò ad thorum, vbicunque maritus vitium nefandiſſimum contra naturam cum maſculis exerceret. Opi. 725.num.2.* 226

2 *Vxor ex nimia libidine ſupergrediens virum, vtendo tali monſtruoſo & beſtiali modo coeundi, ambo inciderent in peccatum mortale. Opin. 726. numero 16. char.* 228

2 *Vxor poteſt contrahere abſq; conſenſu mariti, ſtante ſtatuto, quòd abſque eius conſenſu contrahere non poſſit, quando maritus eſt furioſus. Opin. 796. num. 12. char.* 278

3 *Vxor contra uirum, & econtrà non cogitur ad deponendum. Opin. 928. num. 14.* 56

3 *Vxor non poteſt eſſe teſtis pro marito, nec econtrà. Opi. 955. num.1.* 81

Vxor pro uiro in teſtem & pro teſte non admittitur, nedum in commodo pecuniario, ſed etiam famæ, & honoris. ibi num.2. 82

3 *Vxor per maritum relicta in teſtamento ſuo domina, maſſaria, & vſufructuaria omnium bonorum, filijs hæredibus inſtitutis, poteſt habere alimenta ſibi condecentia ſolummodò cum quadam præheminentia & honore, vt habebat viuente viro. Opin. 1054. nu.1. char.* 165

Quod extenditur ad maritum. ibi num. 2. ea.

Vxor relicta vſufructuaria, intelligitur de prima uxore, quam maritus habebat tempore teſtamenti, non autem de ſecunda uxore, quam tempore mortis ſuperſtitem reliquit. ibi num. 3. ea.

Vxor vſufructuaria relicta per eius uirum omnium bonorum, qui inſtituiſſet hæredes vniuerſales fratres carnales, & filias dotaſſet, præferendo in inſtitutione fratres ipſis filiabus, poſſet percipere ſolummodò alimenta, non autem vſumfructum. ibi numero 4. char. 166

Vxor relicta domina, maſſaria, & vſufructuaria omnium bonorum per eius maritum, filijs hæredibus inſtitutis, vigore iſtius legati accipere poſſet alimenta propria authoritate ſine conſenſu hæredis. ibi numero 5. ea.

Vxor, cui à viro relicta ſunt alimẽta, non tenetur operari pro hærede, ſed ad eius propriam vtilitatem. ibi numero 6. ea.

Vxor, cui relictus eſt vſusfructus a teſtatore, filijs extantibus, ipſis defunctis, poſſet conſequi ſolummodò alimenta ab illis, qui ſuccederent ipſis filijs ex pupillari ſubſtitutione, ſeu ab inteſtato. ibi num.7. ea.

Vxor relicta domina, maſſaria, & vſufructuaria à teſtatore, filijs extantibus, ipſis defunctis relicto ſubſtituto extraneo, plenum conſequitur vſumfructum. ibi num.8. ea.

Vxor domina relicta toto tempore vitæ ſuæ, donec vidua & caſta vixerit, ſtantibus filijs, tunc ſi decederent ipſi filij tractu temporis, haberet plenum uſumfructum. ibi num.9. ea.

Vxor, cui relictus eſt vſusfructus à teſtatore, filijs extantibus, ipſis defunctis, ac remanentibus filijs alterius matrimonij, non conſequitur plenum vſumfructum, ſed ſolummodò alimenta. ibi num.10. ea.

Vxor relicta vſufructuaria aliquarum rerum ſingularium, vel particularium per maritum, debet habere vſumfructum ipſarum rerum etiam extãtibus filijs. ibi num.11. ea.

3 *Vxor ſuccedit in quarta parte bonorum viri ſui, ſi liberi non ſint ultra tres; aliàs ſuccedit in virili portione quò ad vſumfructum, proprietate liberis ipſis reſeruata. Opin. 1055.nu.1.* 167

Vxor non extantibus filijs ſuccedit in quarta parte bonorum mariti, etiam in dominio, & proprietate. ibi num.2. ea.

Vxor pauper, ſi nullus deſcendentium vel aſcendentium extet, ſed ſolummodò tranſuerſales, lucratur quartam partem bonorum mariti ſui etiam quò ad dominium & proprietatem. ibi num.3. ea.

Vxor viro defuncto ſuccedit in quarta parte bonorum ſuorum, quando matrimonium eſt ſine dote, uel cum parua dote. ibi num.6. ea.

Vxor indotata ſeu habens paruam dotem, viro defuncto teſtato cum prohibitione perceptionis quartæ partis bonorum mariti, poteſt conſequi ipſam quartam conditione ex lege vt debitum neceſſarium. ibi numero 12. ea.

3 *Vxor vidua alenda eſt ab hæredibus mariti durante curſu anni luctus, dum mobilia dotis non reſtituuntur, ſi ipſa non haberet vnde ſe alere poſſet. Opin. 1056. num. 4.* 168

3 *Vxor quicquid acquirit conſtante matrimonio, acquiſiuiſſe præſumitur de bonis mariti, ratione turpis quæſtus euitandi. Opin.1058. num.1.* 170

3 *Vxor de bonis dotalibus facere nequit eleemoſynam, niſi viro conſentiente tacitè vel expreſſe. Opin. 1059. num.1.* 172

Vxor eleemoſynam de bonis mariti facere poteſt pro anima viri & pro anima propria, viro conſentiente. ibi num. 2. ea.

Vxor habens alia bona vltra dotem, de illis licitè eleemoſynam facere poteſt. ibi num.7. ea.

3 *Vxor perdit dotem propter adulterium commiſſum, & violatam pudicitiam. Opin.1060. num.1.* 173

Vxor perdit propter adulterium etiam donationem propter nuptias, ſi maritus eam accuſauerit, & ſententiam reportauerit quò ad ſeparationem thori. ibi numero 2. ea.

Vxor propter adulterium amittit paraphernalia. ibi numero 3. ea.

Vxor

Vxor vt priuetur dote propter adulterium, eſt neceſſe, quòd adulterium uerè probetur, & non præſumptiuè.ibi num.4. ea.

Vxor putatiua ſeù de facto, ita perdit dotem propter adulterium, ſicut vera vxor, ne plus tribuatur vxori putatiuæ de facto, quàm uera vxori. ibi numero 10. 174

Vxor propter adulterium non priuatur dote, ſi maritus tacuiſſet.ibi num. 13. 175

Vxor ſuſpecta de adulterio uel de morte viri ſui, non poteſt priuari dote de facto, nec per vim, ſed requiritur cauſæ cognitio; & ſi ſpoliaretur, ante omnia reſtitui deberet.ibi num. 20. 176

1 *Vxoris bona inducta in domo conducta per eius maritum, ſunt tacitè obligata pro penſione, quando vxor poſt mortem ipſius mariti commoraretur in tali domo: & tunc etiam teneretur ad ſolutionem pro rata temporis, pro qua coluit domum, niſi appareret, quòd iure familiaritatis cum heredibus mariti ſui habitauerit.* Opin. 121.nu.6. 110

Vxoris abuſus inſupergrediendo virum ſuum in coeundo, peccatum mortale non eſt. Vide in uerbo Abuſus.

3 *Vxori pauperi poſt acquiſitionem quartæ partis bonorum mariti, ſi ſuperuenirent diuitiæ, deberetur* [illegible] *in ipſa quarta.* Opinione 1055. numero 8. charta 167

3 *Vxori nuptæ cum viro habente eodem tempore aliam uxorem, de iure canonico ſunt incidendi capilli, & panni anteriores & poſteriores.* Opinione 1057.numero 3. 170

1 *Vxorem & concubinam habens, infamis eſt ipſo facto, nec de crimine publico ad accuſandum admittitur.* Opin.26.num.6. 19

3 *Vxorem ſecundam ducens per errorem vel per facilitatem ætatis uel non ſecuta copula, vel quando primum matrimonium fuiſſet nullum, puniri non poteſt.* Opin. 1057.nu 4. 170

3 *Vxores duas accipiens, & habens ſimul, & ſemel eſt infamis, & tenetur pœna ſtupri, non autem pœna capitis de iure ciuili.* Opinione 1057. numero 1.char. 169

DE LITERA Z.

1 ZASIVS *omninò vitandus eſt ob eius falſas aſſertiones, quòd Opiniones Communes plerunque falſæ reperiantur,* Opinione 398. numero 57.charta 369

LAVS DEO.

Indicis ſerie alphabetica digeſti, in omnès libros Syluæ Communium Opinionum Iuris, D. Franciſci Viuij V.I. C. Aquilani Finis.

ANT 1319580

Series chartarum.

✠ A B C D E F G H I K L M N O P Q R.

Omnes ſunt Terniones, præter R. Duernionem.

A Q V I L AE,

Apud Georgium Daganum Sabaudium, Anno Domini

M. D. L X X X I I.